18 5917

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 1.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 15
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Καταστατικαὶ πληροφορίαι τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα Σιγίλλιον τοῦ ἐν Σιατίστῃ ἱδρυθέντος Τραμπατζείου Γυμνασίου—Ἀγγελία βιβλίων—Κοινοποίησις—Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐτελέσθη κατὰ τὰ νενομισμένα, συλλειτουργησάντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Νικαίας, Νικοπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἰμβρου, Σισανίου, Λιτίτζης καὶ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Κρήνης κ. Θεοκλήτου. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρέστησαν ἐν στολῇ αἱ ΑΑ. Ἐξ. ὁ Μ. Λογοθέτης Στ. Ἀριστάρχης βέης, καὶ ὁ Μ. Ῥήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης.— Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ταύταις, ἡ Α. Θ. Π. ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους ἀδελφικὰς καὶ υἱικὰς προσρήσεις τῶν τε σεβ. ἀρχιερέων, τῶν ἐπιλέκτων τοῦ γένους, τῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἱερῶν ναῶν, τῶν ἐφοριῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ κοινωφελῶν καταστημάτων τοῦ γένους, ὡς καὶ τῶν Α. Α. Ἐξ. τῶν πρεσβευτῶν τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, ὡς καὶ τῶν μακαριωτάτων πατριαρχῶν, καὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν σεβασμ. ἀρχιερέων. — Τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγεννῶν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἐκ μέρους τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Γρηγοριανῶν Ἀρμενίων κ. Χορὲν Ἀσικιὰν ὁ πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ μετ' ἐπιλέκτου συνοδείας.

Τῇ 16 λήξαντος δεκεμβρίου ἐγένοντο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι πρὸς πλήρωσιν τοῦ χηρεύσαντος θρόνου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Χαλκηδόνος. Ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ὑποψήφων, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Φιλιππουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου, καὶ Σμύρνης κ. Βασιλείου, προεκρίθη ὁ πρῶτος, ἐπὶ πενταετίαν μετὰ συνέσεως ποιμάνας τοὺς ὀρθοδόξους Φιλιππουπόλεως καὶ κατακτήσας αὐτῶν τε καὶ τῆς ἐπιχωρίου κυβερνήσεως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην.— Ἡ ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος ὑποδοχὴ τῆς Α. Σ. ἐγένετο τῇ κυριακῇ, 24 δεκεμβρίου, τῶν μὲν προκρίτων τῆς κοινότητος καὶ τοῦ σχολάρχου προσφωνησάντων καταλλήλως, τοῦ δὲ νέου αὐτῶν ποιμένος ἀπαγγείλαντος τὴν νενομισμένην ἐνθρονιστικὴν προσλαλιάν.

— Τῇ 19 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένοντο καὶ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι πρὸς ἐκλογὴν μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, συνυποψήφων μὲν τεθέντων τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Εἰρηνουπόλεως κ. Φωτίου, καὶ πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννικίου, καὶ τοῦ ἱερολογ. ἱεροδ. Γερασίμου Δώριζα, ἀναδειχθέντος δὲ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως τοῦ πρώτου. Ὁ νέος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως κ. Φώτιος, ἀρχαῖος τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐχρημάτισεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη προεστὼς ἔν τισι τῆς πρωτευούσης συνοικίαις, καὶ ἐν Τζιβαλίῳ καὶ Μ. Ρεύματι, ἔνθα ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως, ἀπὸ δὲ τοῦ 1881 ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος ἐν Σταυροδρομίῳ, διεκρίθη δ' ὡς εὐδόκιμος τοῦ θείου λόγου κῆρυξ, ἐκπληρώσας ἅμα μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντα, ἃ ἡ Ἐκκλησία ἐπέβαλλεν ἑκάστοτε αὐτῷ.

— Τῇ τετάρτῃ, 3 ἰανουαρίου, ἐγένοντο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι πρὸς ἐκλογὴν μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου σεβασμ. κ. Ματθαίου, ἀσθενοῦντος καὶ ἐπὶ πολὺ μακρὰν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ διαμένοντος καὶ μὴ δυνα-

μένου νὰ ἐπανέλθῃ. Ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ὑποψηφίων, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Δράμας κ. Γερμανοῦ, Μεθύμνης κ. Νικηφόρου, καὶ Ἀήμνου κ. Κυρίλλου, ἐξελέγη ὁ τρίτος, κεκτημένος τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς διοίκησιν τοιαύτης ἐπαρχίας πεῖραν.

— Καθὰ τηλεγραφικῶς καὶ δι' ἐπιστολῶν ἠγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ, τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων, Τραπεζοῦντος, Βάρνης, Ἀγχιάλου καὶ Καρπάθου, ἀφικομένοις αἰσίως εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῶν μητροπόλεις, ἐγένετο ἔνθερμος ὑποδοχὴ ὑπὸ τῶν κατοίκων.

Ὁ ἐν Ρουμανίᾳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐμπορευόμενος, ἤδη δ'ἐν Κερκύρᾳ διαμένων, φιλογενέστατος ὁμογενὴς κ. Ἰωάννης Μιχαὴλ Τραμπατζῆς, ἐπιθυμῶν νὰ ἱδρύσῃ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Σιατίστῃ Γυμνάσιον, κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐνταῦθα Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, κατέθηκε τριακοσίας περίπου χιλιάδας φράγκων παρὰ τῇ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, πλὴν τῶν ἐξοδευθέντων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνέγερσιν καταλλήλου διὰ τὸ Γυμνάσιον οἰκοδομήματος, συνεννοούμενος δὲ μετὰ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀθανασίου, ἀνήνεγκε τὴν φιλογενῆ ταύτην αὐτοῦ ἀπόφασιν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐπαίνοις καταστέψασα τὸν φιλόμουσον τῆς ἐν Σιατίστῃ ὀρθοδόξου κοινότητος εὐεργέτην, κατωχύρωσε τὸ ἱδρυθὲν τοῦτο Γυμνάσιον διὰ τοῦ νενομισμένου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλίου, ἐμπεδοῦσα κυριαρχικῶς οὓς ὁ ἱδρυτὴς συνέταξεν ὅρους. Τὸ πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιον δημοσιεύομεν κατωτέρω. — Πληροφορούμεθα δ'ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ Τραμπατζείου γυμνασίου κατηρτίσθη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διανυομένου νῦν σχολικοῦ ἐνιαυτοῦ, τρεῖς πρὸς τὸ παρὸν γυμνασιακὰς τάξεις περιλαμβάνοντος, διευθυντοῦ δὲ διορισθέντος τοῦ διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας κ. Γ. Μουσαίου. Μεταξὺ τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ ἀναφέρομεν τοὺς κκ. Ἀθ. Γκανάτζον, Δημήτριον Στεφάνου, διδάκτορα τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν, Δ. Καραπατζίδην, Ν. Τριανταφύλλου, καὶ Ἀδαμάντιον Χατζόπουλον, καθηγητὴν τῆς γαλλικῆς καὶ τουρκικῆς, ἀρχαῖον τελειόφοιτον τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, εὐδοκίμως διδάξαντα τὰς γλώσσας ταύτας ἐν τῷ ἐν Ραιδεστῷ ἑλληνικῷ σχολαρχείῳ, καὶ τῇ αὐτόθι αὐτοκρατορικῇ σχολῇ ρουσδιέ.

Ἡ διευθύνουσα τὸ πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἐπιτροπὴ πρό τινος ὑπέβαλε τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ αἴτησιν ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τούτῳ. Ἡ Ἐπιτροπή, παρατηροῦσα ὅτι πολλαὶ ἐκδόσεις τῆς Κ. Διαθήκης εἰς χεῖρας τῶν ὀρθοδόξων φερόμεναι στεροῦνται τοῦ ἐξωτερικοῦ κύρους, ὅπερ ἤθελεν ἔχει ἔκδοσις γινομένη ἐν αὐτῷ τῷ πατριαρχ. Τυπογραφείῳ, ὑπ' αὐτὴν τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τῆς Ἐκκλησίας, πληροφορηθεῖσα δ' ὅτι ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἀγχιάλου κ. Βασίλειος Γεωργιάδης ἀπὸ πολλοῦ ἀσχολεῖται εἰς κριτικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐξητήσατο συνοδικῶς ν' ἀνατεθῇ ἡ τῆς ἐκδόσεως ἐποπτεία εἰς αὐτόν, ἀναλαβόντα τὸ τοιοῦτον ὅλως ἀφιλοκερδῶς. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν ἔκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης, κυρώσασα τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, παρέπεμψε δ' αὐτὴν εἰς τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, πρὸς ἐπιψήφισιν τῆς ἀπαιτουμένης εἰς ἔκδοσιν δαπάνης.

— Εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς προσετέθη ὑπὸ τὴν ἰδιότητα μέλους τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὁ ἀξιότιμος κ. Β. Ἐλευθεριάδης ὁ τέως ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου παρακαθήμενος ἐν τῇ ἐφορίᾳ τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου, ἀντικατασταθεὶς ἐν τῇ ἐφορίᾳ τούτου διὰ τοῦ ἐνδοξ. Ἀλ. Παντζίρη ἐφένδη.

— Εἰς τὸ Ἐθν. Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον προσήνεγκον ἐσχάτως οἱ φιλογενέστατοι ὁμογενεῖς κ. κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης λίρας Τουρκίας 25, Κούλογλους καὶ Ζερμάνης 5, καὶ Γ. Κοεμτζόγλους 200 φράγκα, 25 δὲ τουρκικαὶ λίραι προσηνέχθησαν ἀνωνύμως. Δωρεὰς ὁμογενῶν εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο κατὰ τοὺς δύο παρελθόντας ἐνιαυτοὺς ἀναγγείλαντες, προσετίθεμεν λέξεις τινὰς ἐκ καθήκοντος ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου τῶν θηλέων ἐκπαιδευτηρίου, τὸν προσήκοντα ἔπαινον ἀπονέμοντες, ὡς μισθὸν ἀρετῆς, τοῖς φιλογενέσι δωρηταῖς, οἷς ἡ ἐφορία τοῦ Ἰωακειμίου διὰ γραμμάτων ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς, ἃς εὐγνωμόνως ἅμα συμμερίζονται αἱ ἐν αὐτῷ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς διαπλασσόμεναι παρθένοι. Περιττὸν δὲ καὶ νῦν αὖθις νὰ ὑπομνήσωμεν τὰς ὑπηρεσίας, ἃς εἰς τὴν θήλειαν νεότητα τῆς κυρίως πόλεως παρέχεται τὸ Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον ἀπὸ ὀκταετίας, καθότι οἱ τούτου μιμνησκόμενοι ὁμογενεῖς, οἱ τὸν ὀβολὸν αὐτῶν προσφέροντες, ἐκτιμῶντες αὐτὸν χορηγοῦσι τὰς ἀναγγελλομένας ἑκάστοτε συνδρομάς, εὐχῆς δ' ἔργον ἂν αὗται πολλαπλασιασθῶσιν, ἀφοῦ μόνιμοι μὲν πόροι τοῦ ἐκπαιδευτηρίου εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν εἰσιτηρίων εἰσπράξεις, πρὸς δὲ τὴν ἐθνοπρεπῆ αὐτοῦ ἐπαγγελίαν καὶ κλῆσιν ὅλως ἀναρμόδια ἐκρίθησαν ἤδη τὰ ἀπὸ χορῶν ἢ θεατρικῶν παραστάσεων εἰσπραχθησόμενα· τούτου δ' ἕνεκεν ἡ πολλῶν φιλογενῶν τακτικὴ καὶ ἀξία λόγου συνδρομή, οἵα ἡ τοῦ κ. Εὐγενίδου, οἷαι αἱ τῶν μεγάλων τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου εὐεργετῶν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ κ. Στεφάνου Ζαφειροπούλου καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις κ. Ἀνδρέου Συγγροῦ, ἀποβαίνει πόρος τακτικὸς, καὶ μόνιμος, ὡς εὐχόμεθα.

— Ἀνετέθη συνοδικῶς τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Κρήτης κ. Τιμοθέῳ ἡ ἐξέτασις τῶν κατὰ τὴν περιουσίαν τοῦ κατὰ σεπτέμβριον ἀποβιώσαντος ἐπισκόπου Ἱερᾶς καὶ Σιτείας Γρηγορίου, ὅπως αὕτη διατεθῇ, μετὰ τὴν εἰθισμένην δημοπρασίαν, ἐν Κρήτῃ γενησομένην, κατὰ τοὺς Ἐθνικοὺς Κανονισμούς.

— Ὑπὸ τῶν ἡγουμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν Τιμίου Προδρόμου Βερροίας, Ζάβορδας Γρεβενῶν, καὶ Θεοτόκου Καγιά-τιπι ἐν Νικοπόλει (Πόντου), ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκ-

κλησίᾳ οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, τετρακτοῦς μὲν τῆς πρώτης, ἐτησίας δὲ τῶν δύο τελευταίων· τούτους ἡ ἱερὰ Σύνοδος παρέπεμψε πρὸς ἐξέλεγξιν εἰς τὴν Ἐξελεγκτικὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολειακῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπήν.

— Ἀνηγγείλαμεν προηγουμένως ὅτι τὸν ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος συνταχθέντα Κανονισμὸν αὐτῶν, ἁρμοδίως εἰς τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον διαβιβασθέντα, παρέπεμψε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν Πατριαρχ. Κεντρικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπήν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, κρινάσης τὸν ἐν λόγῳ Κανονισμὸν ὡς δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ πρότυπον καὶ πολλοῖς ἑτέροις ἐκπαιδευτηρίοις τῆς πρωτευούσης, προσθείσης δ' ὅ,τι ἔδει νὰ προστεθῇ, τὸ Συμβούλιον ἐπεκύρωσεν αὐτόν. Ἡ Α. Θ. Π. ἀνήγγειλε τὴν πρᾶξιν τῇ ἐφορίᾳ τῶν ἐν Γαλατᾷ Ἐκπαιδευτηρίων, ἐκφράσασα ἅμα αὐτῇ μετὰ δικαίων ἐπαίνων τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ταῖς ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς αὐτῶν ἀόκνοις καὶ ἀποτελεσματικαῖς προσπαθείαις τῶν τε ἐφορευόντων καὶ τῆς ὅλης κοινότητος Γαλατᾶ.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δι' ἐγκυκλίου αὐτῆς συνέστησεν εἰς πάντας τοὺς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον σεβ. ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πανοσιολ. ἡγουμένους τὸν ὑπὸ τοῦ νομοδιδάκτορος κ. Μιλτιάδου Γ. Καραβοκυροῦ προσεχῶς ἐκδοθησόμενον «Κώδηκα τῶν Διαθηκῶν», περὶ οὗ ἐγκαίρως ἐγράφησαν ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» τὰ δέοντα, δημοσιευθείσης καὶ τῆς σχετικῆς ἀγγελίας τοῦ φιλοπόνου ἐκδότου.

— Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Αὐτοκρ. Ὑγιεινομείου, διαβιβασθείσῃ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα δι' ὑψηλοῦ τεσκερὲ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων, ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία, διαταγῇ τῆς Α. Θ. Π. ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ὁσιωτάτους προϊσταμένους καὶ τοὺς ἀξιοτίμους ἐπιτρόπους τῶν ἐνοριῶν Πόλεως, Γαλατᾶ καὶ Βοσπόρου ὅτι, συνεπείᾳ τῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἐπισκηψασῶν ἐπιδημιῶν, δέον νὰ λαμβάνωνται παρὰ πάντων ὑγιεινομικά τινα μέτρα, πρός τε πρόληψιν τῆς διαδόσεως τῶν ἀσθενειῶν τούτων, καὶ πρὸς ἐξαφάνισιν παντός, ὅ,τι δύναται νὰ μολύνῃ τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἕνεκα δὲ τῶν ἐπιδημιῶν τούτων, αἱ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων εἰθισμέναι δεκαπενθήμεροι διακοπαὶ τῶν μαθημάτων τῶν καθ' ἡμᾶς σχολείων ἐπεσπεύθησαν, ἐντολῇ πατριαρχικῇ.

— Ἡγούμενος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου, ἀντὶ τοῦ θανόντος Ἰωάσαφ, ἐξελέγη ὑπὸ τῶν μοναχῶν αὐτῆς ὁ ἐν Ρουμανίᾳ τὰς διατριβὰς ποιούμενος φιλόμουσος ἀρχιμανδρίτης κ. Μελέτιος Κουτλουμουσιανός.

— Ἀνεχώρησεν εἰς Γενεύην, πρὸς ἐπέκτασιν τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ σπουδῶν, ὁ ἱερολογ. κ. Ἀκάκιος ἱεροδ. Κ. Βοντζαλίδης, ἀρχαῖος τελειόφοιτος τῆς αὐτῆς σχολῆς, ἐπιτυχῶς πολλαχοῦ διδάξας.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνεκοίνωσε διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου τοῖς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον σεβ. μητροπολίταις ὅτι, ληφθέντων ὑπ' ὄψιν τῆς σεβ. κυβερνήσεως μέτρων τινῶν, ἅτινα δέον νὰ λαμβάνωνται πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐξέτασιν τοῦ προωρισμένου διὰ τὰς οἰκοδομὰς ἱερῶν ναῶν ἢ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ὑλικοῦ, ἀπηλλαγμένου, ὡς γνωστόν, τελωνειακῶν δασμῶν, πρέπει νὰ ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τοῦ περιεχομένου ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ ὑπουργικῷ τεσκερέ, ἔχοντι ὡς ἑξῆς:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων.

Τὸ Αὐτοκρατορικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν γράφει ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῷ σχετικῷ Κανονισμῷ δὲν ὑπάρχει σαφήνειά τις ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ κτιρίου καθορισμὸν καὶ περιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ὑλικοῦ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ τὰς ἀνάγκας, τῶν ἐκκλησιῶν, μονῶν, καὶ τῶν παραπλησίων καθιδρυμάτων, καὶ ἀπηλλαγμένου κατὰ τὸν Κανονισμὸν, τελωνειακοῦ δασμοῦ, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, τῇ εἰσηγήσει τῆς διευθύνσεως τῶν ἐμμέσων φόρων (Ρουσουμὰτ Ἐμανετί), ἀπεφάσισεν ἵνα δι' ἐγκυκλίου κοινοποιηθῇ ὅπου δεῖ ὅτι, πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ καταχρήσεων τῆς διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τελωνειακῆς ἀσυδοσίας τοῦ ὑλικοῦ τῆς οἰκοδομῆς, πρέπει πρῶτον νὰ συντάττηται κατάλογος τοῦ ὑλικοῦ τούτου, ὅστις νὰ ὑποβάλληται πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐπικύρωσιν ἐν μὲν τῇ πρωτευούσῃ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὁδῶν καὶ γεφυρῶν (Τουρούκ βὲ μεαπίρ Ἰδαρεσῆ), ἐν δὲ τῷ ἐξωτερικῷ εἰς τοὺς ἐπιτοπίους ἀρχιμηχανικοὺς τῶν δημοσίων ἔργων καὶ εἰς τὰ διοικητικὰ συμβούλια· μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐπικύρωσιν ἐκεῖθεν τοῦ καταλόγου, αἱ τελωνειακαὶ ἀρχαὶ παραβάλλωσι τὸ ἐρχόμενον ὑλικὸν πρὸς τὸν κατάλογον, καὶ, ὅταν συμφωνῇ, ἐπιτρέπωσι τὴν συνῳδὰ τῷ Κανονισμῷ ἀσύδοτον ἐξαγωγὴν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ εἰρημένον Ὑπουργεῖον γράφει ὅτι ἐνηργήθησαν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τὰ δέοντα, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἐγνωστοποιήθη εἰς τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα, γνωστοποιεῖται καὶ τῇ ὑμετέρᾳ Παναγιότητι.

4 Ρεβιοὺλ-ἐββὲλ 1307, 17 ὀκτωβρίου 1306 (1889).

ὑπουργὸς
ΤΖΕΒΔΕΤ

Ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ αἰσίως ἀρξαμένου ἔτους 1890 ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, καθ' ἣν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ συνεχοροστάτησαν Αὐτῷ οἱ σεβ. συνοδικοί, ἐδέξατο τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις τῶν τε μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς λαϊκῆς καὶ κληρικῆς πατριαρχικῆς ὑπαλληλίας, προσφωνήσαντος καταλήλως τοῦ σεβασμ. γέροντος μητροπολίτου Νικαίας κ. Σωφρονίου. Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἡ Α. Θ. Π. ἀπήν-

τησε προσφυῶς εὐξάμενος πᾶσιν εὔδαιμον τὸ νέον ἔτος. — Σήμερον δέ, ψαλλομένης τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ὡρῶν, ἡ Α. Θ. Π. ἐτέλεσε τὸν Ἁγιασμόν, χοροστατούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Νικαίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου, Μογλενῶν καὶ Λιτίτζης.

Ἀπὸ τοῦ μετὰ χεῖρας φυλλαδίου τῆς *Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας* ἀρχόμεθα τῆς ἐκδόσεως τῶν Καταστατικῶν πληροφοριῶν περὶ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1889 ἐργασιῶν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Δικαστηρίων, Ἐπιτροπῶν, καὶ Γραφείων· τούτων τὴν μὲν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου συνέταξεν ὁ Α΄ γραμματεὺς αὐτοῦ ἱερολ. κ. Γεράσιμος Ταντελίδης, τὰς δὲ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ Συμβολαιογραφείου ὁ Β΄ γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Ἀλκ. Μαυράκης. Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυριωτέρων ἐγγράφων, ὁ τῶν προικοσυμφώνων, ἐστὶν ἀρκετὰ περιωρισμένος, εὐχόμεθα δὲ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι πάντες ὅτι προικοσυμφώνων καὶ διαθηκῶν καὶ παρομοίων ἐγγράφων ἡ ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ σύνταξις ἐστι τὸ μόνον μέσον, ὅπερ κατὰ τὸ πλεῖστον δύναται ν' ἀπαλλάξῃ ἐγκύρως πολλῶν δυσχερειῶν αὐτοὺς ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας ἀπεστάλησαν διὰ τῆς ἐνταῦθα ρουμανικῆς πρεσβείας ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τῆς «Ἱστορίας τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μολδαυίας» εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, τοῦ ἐνταῦθα Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου, τῶν ἐν Ἄθῳ ἱερῶν Μεγίστων Μονῶν Λαύρας καὶ Βατοπεδίου, καὶ τῆς ἐνταῦθα Ἑταιρίας τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν. Τὴν «Ἱστορίαν τῆς Μητροπόλεως Μολδαυίας», κεκοσμημένην εἰκόσι καὶ πανομοιοτύποις διαφόρων γραφῶν, ἔγραψεν ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βουκουρεστίου σοφὸς καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ δικαίου κ. Κωνστ. Ἐρβιτσεᾶνος, γνώστης ἄριστος τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας.

Τῇ 26 δεκεμβρίου, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος τὸν μακαριώτατον πατριάρχην τῶν καθολικῶν Ἀρμενίων κ. Στέφανον Ἀζαριὰν ἄγοντα τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

— Ἀδεία ἐκκλησιαστικὴ ἀρίκετο πρὸ τριῶν ἑβδομάδων, χάριν ἐπαρχιακῶν ἀναγκῶν, καὶ διαμένει παρὰ τῷ σεβασμ. γέροντι Ἐφέσου, κυριάρχῃ αὐτοῦ, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Κρήνης κ. Θεόκλητος.

Τῇ 14 δεκεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους ἀπεβίωσεν ἐν Φαναρίῳ ὁ μητροπολίτης **Χαλκηδόνος Καλλίνικος Θωμάδης.** Βυζάντιος τὴν πατρίδα, ἐγεννήθη τῷ 1825, εἰκοσιτετραέτης δὲ συντελέσας ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, προσελήφθη ὡς γραμματεὺς τοῦ ἀειμνήστου τότε μὲν μητροπολίτου Κυζίκου, εἶτα δ' οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ. Τῇ 21 ἰουνίου 1859 ἐψηφίσθη μητροπολίτης Νύσσης, διαδεξάμενος τὸν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Νικαίας προβιβασθέντα Νύσσης Ἰωαννίκιον, τῇ δὲ 23 ὀκτωβρίου 1872 μετετέθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ξάνθης, ἀντὶ τοῦ εἰς Σαμακόβιον μετατεθέντος Ἱλαρίωνος, καὶ τῇ 4 μαρτίου 1875 προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Χαλκηδόνος, διαδεξάμενος τὸν ἀείμνηστον Χαλκηδόνος Γεράσιμον τὸν κρῆτα· τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὁ ἀοίδιμος Χαλκηδόνος Καλλίνικος διετέλεσε τρὶς μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν πατριαρχῶν Γρηγορίου ΣΤ΄ τοῦ ἀπὸ Σερρῶν καὶ Ἀνθίμου ΣΤ΄ τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου (1869—1872) καὶ Ἰωακείμ Β΄ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου ὡς καὶ Ἰωακείμ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης (1875—1880) καὶ Ἰωακείμ Δ΄ τοῦ ἀπὸ Δέρκων, (1885, παραμείνας ἕως τοῦ μαρτίου 1887), ἐχρημάτισε δὲ μέλος τῆς ἐφορίας τῆς Θεολογ. Σχολῆς καὶ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς. Πρὸ τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ, καθὼς καὶ κατ' αὐτὴν ἐκήρυττε συνεχῶς τὸν θεῖον λόγον, καὶ λόγοι τινὲς αὐτοῦ εἰσιν ἐν ἰδίοις φυλλαδίοις ἐκδεδομένοι· τελευταῖον ἠσχολεῖτο εἰς σύμπηξιν χρονολογικοῦ καταλόγου τῶν μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος. — Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο ἐν μεγίστῃ συρροῇ ὀρθοδόξων τῇ 15 δεκεμβρίου ἐν Χαλκηδόνι, ὅπου μετηνέχθη ἐκ Φαναρίου ὁ νεκρός, συγχοροστατούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Φιλιππουπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Μογλενῶν, καὶ Λιτίτζης, τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν πρώην Ἐρσεκίου καὶ πρώην Ἀμίδης, καὶ τῶν θεοφιλ. πρώην Κίτρους καὶ πρώην Ἐλευθερουπόλεως, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἐν ᾧ κατάλληλον ἐξεφώνησε λόγον ὁ ἱερολογ. πατριαρχ. ἐπόπτης τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἱεροδ. κ. Γεράσιμος Δώριζας, μετὰ δυνάμεως λόγου τὸν βίον ἀφηγηθεὶς καὶ τὰς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκδουλεύσεις τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου.

Ἑβδομηκοντούτης ἀπεβίωσε χθὲς **ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης,** ἰδιοκτήτης καὶ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος «Ἀνατολῆς», τὸ πεντηκοστὸν διανύων ἔτος τοῦ δημοσιογραφικοῦ αὐτοῦ σταδίου. Γεννηθεὶς ἐν Κολόφῃ τῆς Φρυγίας (Κοῦλα), ἐξεπαιδεύθη ἐν Σμύρνῃ καὶ Ἀθήναις, γνώστης δὲ τῆς τουρκικῆς γλώσσης ὤν, ἀφιέρωσε τὸν βίον αὐτοῦ πρὸς φωτισμὸν τῶν τουρκογλώσσων ὁμοδόξων αὐτοῦ, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Σμύρνῃ ἐπὶ δεκαετίαν γράφων περιοδικόν τι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν, συνεργασθεὶς καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἀμάλθειαν», εἶτα δ' ἐνταῦθα ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐννέα ἔτη τὴν «Ἀνατολήν», συντελέσας οὕτως εἰς ἐπέκτασιν τῆς φιλομαθείας παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν θέρμανσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, διὰ μεταφράσεως εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν πολ-

λῶν ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν βιβλίων, ἰδίᾳ κατὰ τῶν ἐν Μικρασίᾳ προτεσταντικῶν προπαγανδῶν.— Ὁ Εὐαγγελινὸς Μιταηλίδης ἦν τετιμημένος ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου διὰ τοῦ πολιτικοῦ βαθμοῦ Β' τάξεως καὶ τοῦ παρασήμου Μετζιτιὲ Δ', ὑπὸ δὲ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως διὰ τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος.—Γνώστης τῶν μερῶν καὶ τῶν ἠθῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνώδευσε πρὸ τεσσαρακονταετίας σχεδὸν τῷ γάλλῳ ἀρχαιολόγῳ καὶ τυπογράφῳ Λεβὰς ἐν τῇ κατὰ τὴν χώραν ταύτην περιοδείᾳ αὐτοῦ, χρήσιμος αὐτῷ πολλαχῶς γενόμενος.— Ἡ κηδεία αὐτοῦ, φροντίδι ἐπιτροπῆς ἐκ μικρασιανῶν, ἐπὶ τούτῳ σχηματισθείσης, ἐγένετο σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐν μέσῳ πολλοῦ πλήθους, προεξαρχόντων μὲν τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Ξάνθης, καὶ τῶν πανιερ. πρώην Ἀμίδης, Κρήνης, πρώην Ἐλευθεροπόλεως, παρισταμένων δὲ, ἐκ μέρους τῆς Α. Ἐξ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Α' γραμματέως τῆς πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα καὶ τοῦ διερμηνέως κ. Φακάρου. Λόγον ἐπικήδειον ἐπ' ἄμβωνος ἐξεφώνησεν ὁ ἱερολ. πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολείων ἱεροδ. Γεράσιμος Δώριζας.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889.

Α'.

Τὸ **Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον** προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σισανίου κ. Ἀθανασίου συνεκρότησε κατὰ τὸ ᾗδη λῆξαν ἔτος ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις 41, καθ' ἃς ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως 74 ὑποθέσεων συζυγικῶν καὶ ἄλλων τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος αὐτοῦ. Ἐκ τῶν 74 δὲ τούτων ὑποθέσεων 14 μὲν εἶχον μείνει ἐκκρεμεῖς ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους, αἱ δὲ λοιπαὶ 60 παρεπέμφθησαν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος κατὰ τὸ ἔτος 1889.

Αἱ ὑποθέσεις αὗται καθ' ὕλην διαιροῦνται ὡς ἑξῆς:

περὶ διαζεύξεως	51	ὧν	11	π. ἔτους	αἱ δὲ	40	ἐ.ἔ.
περὶ συμβιώσεως	9	»	2	»	»	7	»
περὶ ἀκυρώσ. γάμου	2	»	1	»	»	1	»
περὶ μνηστείας	5	»		»	»	5	»
περὶ διατροφῆς	7	»		»	»	7	»
	74		14			60	

Ἐκ τῶν 51 ὑποθέσεων περὶ διαζεύξεως αἱ ἑξῆς:

διεζεύχθησαν	26
ἀπερρίφθησαν	11
ἐκ μεταφορᾶς	37
συνεβιβάσθησαν	7
μένουσιν ἐκκρεμεῖς	7
	51

Ἐκ τῶν 9 περὶ συμβιώσεως:

κατεδικάσθησαν οἱ σύζυγοι εἰς διατροφὴν	2
ἀπερρίφθη	1
συνεβιβάσθησαν	3
μένουσιν ἐκκρεμεῖς	3
	9

Ἐκ τῶν 2 περὶ ἀκυρώσεως γάμου:

ἀνεγνωρίσθη	1
ἠκυρώθη	1
	2

Ἐκ τῶν 5 περὶ μνηστειῶν:

διελύθησαν	4
ἐκηρύχθη ἄκυρος ἡ μνηστεία	1
	5

Ἐκ τῶν 7 περὶ διατροφῆς:

κατεδικάσθησαν οἱ σύζυγοι εἰς διατροφὴν	4
συνεβιβάσθησαν	2
μένει ἐκκρεμὴς	1
	7

Πρὸς τούτοις τὸ Δικαστήριον ἐξέδοτο κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀποφάσεις μὲν 41 διαφόρου φύσεως, καὶ διαζύγια 22.

Β'.

Στατιστικὸς πίναξ τῶν ἐν τῷ **Πατριαρχικῷ Συμβολαιογραφείῳ** ἐν ἔτει 1889 γενομένων συμβολαιογραφικῶν πράξεων, τῶν μὲν ἔξωθεν προσαχθεισῶν πρὸς ἐπικύρωσιν, τῶν δ' ἐν αὐτῷ συνταχθεισῶν.

α'] Προσήχθησαν δὲ ἔξωθεν καὶ καταχωρισθέντα ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ κώδικι ἐπεκυρώθησαν 79 ἔγγραφα ἔχοντα κατ' εἶδος ὡς ἑξῆς:

πιστοποιητικὰ	βαπτίσεως	27
»	συγγενείας	6
»	γάμου	6
»	θανάτου	15
διαθῆκαι		3
πληρεξούσια καὶ ἐπιτροπικὰ		5
εἰκονικὰ		1
προικοσύμφωνα		2
πράξεις ἀπογραφῆς		1
διάφορα πιστοποιητικὰ		13
		79

δ'] Συνετάχθησαν δ' ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ τὰ ἑξῆς:

πληρεξούσια	8
διαθῆκαι	3
προικοσύμφωνα	10
πράξεις ἀπογραφῆς	1
εἰκονικὰ	1
διάφορα πιστοποιητικὰ	4
	106

Γ'.

Τὸ **Δ. Ἐθ. Μ. Συμβούλιον** ἀπὸ τῆς 11 ἰανουαρίου 1889 μέχρι τέλους δεκεμβρίου ἰ. ἔ. συνεκρότησεν ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις 91, ὧν αἱ μὲν 26 εἰσὶ δικαστικαί, 51 διοικητικαί, τακτικαί τε καὶ ἔκτακτοι, καὶ 14 κοιναὶ μετὰ τῆς ἁγ. καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

Εἰσήχθησαν δ' εἰς αὐτὸ καθ' ἅπαν τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα δικαστικῆς μὲν φύσεως ὑποθέσεις 25, συμπεριλαμβανομένων ἐν αὐταῖς καὶ 14 ἐκ τοῦ προηγουμένου ἔτους μεταβιβασθεισῶν, ἐξ ὧν ἐδικάσθησαν ὁριστικῶς περαιωθεῖσαι: πρωτοδίκως μὲν 7, 9 δὲ κατ' ἔφεσιν, καὶ 9 μένουσιν εἰσέτι ἐκκρεμεῖς.

Διοικητικοῦ δὲ χαρακτῆρος ἔγγραφα κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα 217 παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον, ἐν οἷς προσθετέον καὶ 29 μείναντα ἐκκρεμῆ ἐκ τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἤτοι ἐν συνόλῳ 246.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα διαιρούμενα καθ' ὕλην ἔχουσιν ὡς ἕπεται:

ἀναφοραὶ αἰτοῦσαι τὴν ἐπικύρωσιν Ἐφορεπιτροπῶν ἢ ἄλλα πραγματευόμεναι ζητήματα καὶ διαφορὰς κοινοτικὰς	50
κυβερνητικοὶ τεσκερέδες, ὧν τινες ἅπτονται ζητημάτων γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, τινὲς δὲ περὶ ἰδιωτικῶν πραγματεύονται ὑποθέσεων	15
αἰτήσεις ἐνδιαφέροντος ἰδιωτικοῦ	86
ἐκθέσεις διαφόρων ἐπιτροπῶν	31
ἔγγραφα περιέχοντα ἀντικείμενα κοινοῦ συμφέροντος	64
τὸ ὅλον	246

Τῶν ὑποθέσεων τούτων, 13 μόνον μένουσιν ὑπὸ συζήτησιν, πᾶσαι δ' αἱ λοιπαὶ ὁριστικῶς ἐπεραιώθησαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΣΙΓΙΛΛΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗ ΙΔΡΥΘΕΝΤΟΣ ΤΡΑΜΠΑΤΖΕΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ.

Ὥσπερ οὐκ ἐξέλιπον, οὐδ' ἐκλείψουσι τῷ Θεῷ στρατιῶται τὰς ὑψίστας καὶ ἀνεξιχνιάστους βουλὰς αὐτοῦ πιστῶς ἐξυπηρετοῦντες, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου οὔτ' ἐξέλιπον οὔτε ἐκλείψουσιν ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ φιλογενεῖς, ἑαυτοῖς μὴ θησαυρίζοντες, ἀλλ' εἰς Θεὸν σπουδάζοντες πλουτεῖν, καὶ τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητος αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλησίον ἐμφρόνως οἰκονομεῖν, ὅπως τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποφερόμενον κέρδος τοῖς μὲν ἐπιγιγνομένοις διαρκὲς καὶ μόνιμον ὄφελος ἐξασφαλίσωνται, ἑαυτοῖς δὲ πρὸς τῇ ἀϊδίῳ τῶν εὐεργετουμένων εὐγνωμοσύνῃ καὶ τὴν ἄνωθεν ἀντιμισθίαν περιποιήσωνται· καὶ τοιοῦτοι μὲν θεόπεμπτοι ἀληθῶς ἄνδρες προδήλως σπανίζουσιν, οὐχ ἧττον ὥς τινες φαεινοὶ ἀστέρες ἐν τῷ στερεώματι διαλάμποντες ἀναφαίνονται κατὰ καιροὺς ἐν ἡμῖν, ἅπλετον τὴν ἑαυτῶν αἴγλην τοῖς ἐγγύς τε καὶ τοῖς μακρὰν μεταδιδόντες, οἷός ἐστι καὶ ὁ ἐκ Σιατίστης τῆς Μακεδονίας τὴν καταγωγὴν ἕλκων εὐγενέστατος καὶ ἡμέτερος κατὰ Πνεῦμα υἱὸς λίαν ἀγαπητὸς κύριος Ἰωάννης Μιχαήλ, ὁ ἐπιλεγόμενος Τραμπατζῆς· οὗτος γὰρ ἔρωτι φιλοπατρίας φλεγόμενος, καὶ ποθῶν χρήσιμον ἑαυτὸν παρασχεῖν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ χώρᾳ, ἔγνω ἀνεγεῖραι ἐν αὐτῇ ἰδίᾳ δαπάνῃ Γυμνάσιον, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, ὅπως ἐκπαιδεύηται ἐν αὐτῷ δωρεὰν ἡ τοῦ ἄρρενος φύλου ὁμογενὴς νεολαία τῆς τε πόλεως Σιατίστης καὶ τῶν περιχώρων, ἡ ὀργῶσα πρὸς τὴν παιδείαν καὶ διανοητικὴν αὐτῆς μόρφωσιν καὶ προαγωγήν· καὶ δὴ περαιωθέντος τοῦ οἰκοδομήματος δυνάμει ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ φιρμανίου, ἐκδοθέντος διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν προστασίας, καὶ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ **Τραμπατζείου Γυμνασίου** τὴν κλῆσιν λαβόντος, ὁ φιλόμουσος καὶ ἐν εὐποιίαις ἀνεξάντλητος ἱδρυτής, προνοήσας ἐξασφαλίσαι τὴν διηνεκῆ ἐν τῷ μέλλοντι συντήρησιν τούτου, ἐξ ὧν ὁ πλουσιόδωρος Κύριος ἐχαρίσατο αὐτῷ ἀγαθῶν, κατέθετο ὡς προῖκα ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῆς Ἑλλάδος Τραπέζῃ ἑξακοσίας ὁμολογίας τοῦ δανείου τῶν ἑκατὸν εἴκοσιν ἑκατομμυρίων φράγκων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὰ κεφάλαια ταῦτα μένωσιν ἀναπόσπαστα ἐν τῇ εἰρημένῃ Τραπέζῃ, οἱ δὲ τόκοι αὐτῶν χρησιμεύωσιν εἰς τὴν συντήρησιν καὶ καρποφόρον λειτουργίαν τοῦ φερωνύμου ἐκπαιδευτηρίου· μεθ' ὃ καὶ ἀνενεχθεὶς τῇ ἡμῶν μετριότητι συνοδικῶς προκαθημένῃ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 2783 ἐνυπογράφου αὐτοῦ ἀναφορᾶς, μηνολογουμένης ἀπὸ τῆς κδ΄ τοῦ παρελθόντος ἰουνίου, καὶ τὰ ἀνωτέρω δηλώσας, πρὸς δὲ καὶ ὅτι τὸ διαληφθὲν ἐκπαιδευτήριον θείᾳ συνάρσει συντελεσθὲν ἄρξεται λειτουργεῖν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς μηνὸς σεπτεμβρίου, καθ' οὓς ἔθετο καὶ ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτοῦ συνῆψε γραπτοὺς ὅρους, κεκυρωμένους τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ὑπογραφῇ, προήχθη θεῖναι τὸ ἵδρυμα τοῦτο ὁ πάσης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως ἄξιος ἱδρυτὴς ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ προστασίαν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ ἐξῃτήσατο τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλιώδους γράμματος, ἐξασφαλίζοντος καὶ κατακυροῦντος τοὺς τεθειμένους ὅρους καὶ τὴν κατ' αὐτοὺς διοίκησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ καθιδρύματος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὅθεν εὐμενῶς ἀποδεξάμενοι τὴν αἴτησιν τοῦ ἀνε-

νεχθέντος, καὶ ταῖς πατρικαῖς ἡμῶν εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις αὐτὸν καταστέψαντες, ὡς λίαν καλὴν καὶ τελεσφόρον ποιησάμενον χρῆσιν τῶν παρὰ Θεοῦ δεδωρημένων αὐτῷ ἀγαθῶν, γράφοντες ἀποφαινόμεθα μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι λίαν ἀγαπητῶν καὶ περιποθήτων ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἵνα τὸ ἐν Σιατίστῃ τῆς ἐπαρχίας Σισανίου νεωστὶ ἱδρυθὲν Γυμνάσιον, τὸ τῇ ἰδίᾳ τοῦ ἱδρυτοῦ ἐπωνυμίᾳ τετιμημένον, καὶ δι' ἐπαρκοῦς κεφαλαίου πεπροικισμένον πρὸς διηνεκῆ καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτοῦ καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῆς εὐσεβοῦς νεολαίας τῆς ρηθείσης πόλεως καὶ τῶν περιχώρων, διοικῆται καὶ διακυβερνᾶται κατὰ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐν δώδεκα ἄρθροις τεθειμένους ὅρους, ἔχοντας ἐπὶ λέξεσιν ὡς ἑξῆς:

Ὅροι τοῦ ἐν Σιατίστῃ Τραμπατζείου Γυμνασίου.

ΑΡΘΡΟΝ Α'. Δωροῦμαι τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθοδόξῳ Κοινότητι τῆς πατρίδος μου Σιατίστης τὸ ἐμῇ δαπάνῃ ἀνοικοδομηθὲν δυνάμει ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ Φιρμανίου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῷ 1889 σωτηρίῳ ἔτει φερώνυμον Γυμνάσιον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑπάρχῃ καὶ λειτουργῇ ὡς τοιοῦτον εἰς τὸ διηνεκὲς, παρέχον δωρεὰν τὴν διδασκαλίαν τῇ φοιτώσῃ ἐν αὐτῷ ὁμογενεῖ νεότητι τῶν ἀρρένων τῆς τε πόλεως ταύτης καὶ τῶν πέριξ, ἐπὶ τῇ βάσει συνταχθησομένου προγράμματος συμφώνου ὡς οἷόν τε τῷ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Β'. Κατατίθενται παρ' ἐμοῦ τοῦ ἱδρυτοῦ ἐν τῇ Ἐθνικῇ τῆς Ἑλλάδος Τραπέζῃ τὸ κεφάλαιον (600) ἑξακοσίων ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου τῶν 120,000,000 φράγκων, ἀναποσπάστως ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱδρύματος ὡς προῖξ αὐτοῦ, ὅπως οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων τούτων χρησιμεύσωσιν ἀποκλειστικῶς πρὸς συντήρησιν καὶ τελεσφόρον λειτουργίαν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ὅπερ ἔσται γυμνάσιον πλῆρες.

ΑΡΘΡΟΝ Γ'. Ἡ ἐποπτεία καὶ διοίκησις τοῦ Γυμνασίου ἀνατίθεται εἰς τὸν μητροπολίτην Σισανίου καὶ Σιατίστης καὶ εἰς ἑξαμελῆ ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν κυρίων Θωμᾶ Γκερεχτὲ, Ναοὺμ Βόγγολη, Γεωργίου Νικολαΐδου, Λαζάρου Πάντου, Θεοδώρου Λαζάρου Μουχτάρη καὶ Θωμᾶ Ρούζου, σταθερῶν κατοίκων τῆς Σιατίστης, προεδρευομένην δὲ ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν μητροπολίτου.

ΑΡΘΡΟΝ Δ'. Οἱ διορισθέντες ὑπ' ἐμοῦ ἐπίτροποι, ὡς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν θέλουσιν ἐκλέγεσθαι πάντοτε ἐκ τῶν σταθερῶν κατοίκων τῆς Σιατίστης, ἄνδρες ἔντιμοι καὶ εὐϋπόληπτοι καὶ θέλουσιν εἶσθαι ἰσόβιοι. Ἐξουσιοδοτοῦνται δὲ ἵνα συνεργαζόμενοι ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μητροπολίτου παραλαμβάνωσιν ἑκάστοτε τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων δυνάμει τακτικῶν ἀποδείξεων, δαπανῶσι τούτους ἀποκλειστικῶς πρὸς συντήρησιν τοῦ Γυμνασίου, τοῦ περισσεύματος, ἐὰν τυχὸν ὑπάρξῃ, διατιθεμένου ὑπὲρ τῶν εὐδοκιμούντων ἀπόρων μαθητῶν, κρατῶσιν ἀκριβεῖς καὶ τακτικοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, καὶ ἐν γένει ἐποπτεύωσιν ἀγρύπνως εἰς τὴν καλὴν καὶ καρποφόρον λειτουργίαν τοῦ ἱδρύματος.

ΑΡΘΡΟΝ Ε'. Ἐάν τις τῶν ἐπιτρόπων ἤθελε παραιτηθῇ ἢ τελευτήσει, ὁ μητροπολίτης μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς προβαίνουσιν εἰς τὸν διορισμὸν καταλλήλου ἀντικαταστάτου, ἀνδρὸς τιμίου καὶ εὐϋπολήπτου, προτεινομένων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου τριῶν ὑποψηφίων τῶν μᾶλλον καταλληλοτέρων, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκλεγομένου τοῦ ἑνὸς διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐν πλήρει συνεδριάσει τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς προεδρευομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως.

ΑΡΘΡΟΝ ΣΤ'. Ἐάν τις τῶν ἐπιτρόπων ἤθελε τυχὸν παρεκτραπῇ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, καὶ ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ ἤθελε φανῇ ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὸ Γυμνάσιον, ὁ μητροπολίτης προβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τὴν παῦσιν καὶ ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, ὑποβάλλων τοὺς προκαλέσαντας ταύτην λόγους εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Ζ'. Ὁ πρόεδρος μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλέγουσι κατ' ἔτος διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ταμίαν, ὅστις ὀφείλει νὰ ποιῇ πᾶσαν πληρωμὴν δι' ἐντάλματος τοῦ προέδρου καὶ δίδῃ λογαριασμὸν ἐτησίως· διὰ πᾶσαν ὅμως ἔκτακτον δαπάνην καὶ πληρωμὴν ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἔγκρισις καὶ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβανομένη ἐν τακτικῇ συνεδριάσει.

ΑΡΘΡΟΝ Η'. Οἱ ἐμπεπιστευμένοι τὴν διαχείρισιν καὶ διοίκησιν τῶν τοῦ Γυμνασίου ἐπίτροποι ὑποχρεοῦνται νὰ συντάττωσι καὶ ἀναγινώσκωσιν ἐπισήμως κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις λογοδοσίαν τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν διαχειρίσεως, καὶ ὑποβάλλωσι τοὺς ἐτησίους λογαριασμοὺς εἰς τὸν κατὰ καιρὸν μητροπολίτην Σισανίου καὶ Σιατίστης πρὸς ἐξέλεγξιν, καὶ πρὸς ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν ἐπὶ τούτῳ κώδηκι, καὶ ἐπικύρωσιν.

ΑΡΘΡΟΝ Θ'. Θέλει δημοσιεύεσθαι ἐτησίως ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ ἐντύπῳ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων καθ' ἕκαστον ἔτος ἐν τῷ Γυμνασίῳ, ἐκθέτουσα τὴν στατιστικὴν, διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν ἐν αὐτῷ φοιτώντων, τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν, καὶ πᾶν ὅ,τι σχετικὸν καὶ ἄξιον δημοσιεύσεως.

ΑΡΘΡΟΝ Ι'. Ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, ὅστις ὀφείλει ὑποδεικνύειν καὶ προτείνειν τὰ κατάλληλα πρόσωπα, ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ, ὥσπερ καὶ τῆς παύσεως παντὸς τοῦ ἀπαιτουμένου καταλλήλου προσωπικοῦ τοῦ Γυμνασίου, χωρὶς νὰ δικαιοῦται νὰ ἐπεμβῇ οὐδεὶς ἕτερος· ἰδιαίτερος δὲ κανονισμὸς ὁρίσει τὰ καθήκοντα τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὸν ἐσωτερικὸν ἐν γένει διοργανισμὸν τοῦ Γυμνασίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τούτων.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΑ'. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν ἐν νομίμοις καὶ τακτικαῖς συνεδριάσεσι, γιγνομέναις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀρχιερέως, ἢ, ἀπόντος αὐτοῦ, τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου· νόμιμος δὲ καὶ τακτικὴ ἐστὶν ἡ συνεδρίασις ὅταν παρίστανται ἐν αὐτῇ τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν· ἀπουσιάζοντος ἑνὸς, ἐν ἰσοψηφίᾳ, ἰσχύει τὸ μέρος τὸ ἔχον τὴν ψῆφον τοῦ προέδρου.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΒ'. Ἀνώτατος ἐπόπτης καὶ προστάτης τοῦ Γυμνασίου αὐτοδικαίως θεωρεῖται τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ διέπον ὅλα τὰ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Ἐπικρατείᾳ Ἐθνικὰ Σχολεῖα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΑΜΠΑΤΖΗΣ.

Ὁριζόμεθα δὲ καὶ ἀποφαινόμεθα ἵνα οἱ ὅροι οὗτοι ἔχωσι τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀπαράτρεπτον ἐν παντὶ, ἀκριβῶς φυλαττόμενοι παρὰ τῶν τεταγμένων τὴν διοίκησιν καὶ ἐπίβλεψιν τοῦ ρηθέντος ἐκπαιδευτηρίου. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἁπάντων, γνώμης σκαιότητι καὶ κακοβουλίᾳ κεκινημένος, τολμήσῃ διασεῖσαι ἢ ἀνατρέψαι τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐκπεφασμένα καὶ ἐπικεκυρωμένα, ὡς πολέμιος τῶν ἐθνικῶν ἀγαθῶν, καὶ ἰδιοτελὴς, καὶ μισόκαλος, ἔνοχος ᾖ καὶ ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου καὶ ἀπροσωπολήπτου βήματος τοῦ Θεοῦ ἐν καιρῷ τῆς τῶν ἔργων ἀνταποδόσεως. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα, καταστρωθὲν καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σισανίου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι

ἀγαπητῷ ἡμῖν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρίῳ Ἀθανασίῳ, ἵνα μένῃ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ διαληφθέντος ἐκπαιδευτηρίου, ἀντίγραφον δὲ τούτου ἐπίσημον ἀπεστάλη τῷ διαληφθέντι φιλογενεῖ καὶ φιλοπάτριδι ἱδρυτῇ κυρίῳ Ἰωάννῃ Μιχαὴλ Τραμπατζῇ, τέκνῳ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ, αωπθ΄. Κατὰ μῆνα Ἰούλιον. Ἐπινεμήσεως Β΄.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἀποφαίνεται.

(ἕπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων).

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τῶν **Ὀθωμανικῶν Κωδήκων,** ὧν ἤγγειλε πρὸ πολλοῦ τὴν ἔκδοσιν ὁ κ. Δ. Νικολαΐδης ἐφένδης, ἰδιοκτήτης καὶ διευθυντὴς τῆς τουρκικῆς ἐφημερίδος «Σερβέτ» καὶ τῆς ἑλληνικῆς «Κωνσταντινουπόλεως», ἐξεδόθησαν ἄχρι σήμερον 6 τεύχη, συμπληροῦντα σελίδας 566 καὶ 10 τοῦ προλόγου. Τὸ βιβλίον ἐπιγράφεται, οἷα δὴ καὶ ἐστί, «Συλλογὴ ἁπάντων τῶν νόμων τῆς Ὀθωμ. Αὐτοκρατορίας, διαταγμάτων, κανονισμῶν, ὁδηγιῶν καὶ ἐγκυκλίων», εἰσὶ δὲ συμπεπληρωμένα ἐν ταῖς 566 σελίσιν ὀκτὼ βιβλία τοῦ Ὀθωμ. Ἀστυκοῦ Κώδηκος, ἤτοι: τὸ περὶ ἀγοραπωλησιῶν, τὸ περὶ μισθώσεων, τὸ περὶ ἐγγυήσεως, τὸ περὶ μεταθέσεως χρέους, τὸ περὶ ἐνεχύρου, τὸ περὶ ἐμπεπιστευμένων πραγμάτων, τὸ περὶ δωρεᾶς, καὶ τὸ περὶ σφετερισμοῦ, ἐξακολουθεῖ δ' ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Θ΄ βιβλίου: περὶ ἀπαγορεύσεως, βίας, καὶ δικαιώματος προτιμήσεως, ἤτοι διενεμήθησαν ἄρθρα 1013 τοῦ Ὀθωμ. ἀστικοῦ Κώδηκος. Πολλαὶ σημειώσεις ἐξηγητικαὶ κοσμοῦσι τὸ βιβλίον, ὅπερ ἔσται χρήσιμον καὶ πᾶσι μὲν τοῖς ὑπηκόοις τῆς Α.Α. Μ. τοῦ σουλτάνου, κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς, καὶ πᾶσι δὲ τοῖς τὴν ἑλληνικὴν γινώσκουσι νομομαθέσιν, ὅσοι ποθοῦσι νὰ ἔχωσι Συλλογὴν τῶν νόμων τῆς ἡμετέρας Αὐτοκρατορίας. Τὸ ἔργον τῆς ὑπομνηματίσεως, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τῆς ἐπιστασίας τῆς χρησίμου ταύτης νομοθετικῆς συλλογῆς ἐνεπίστευσε λίαν ὀρθῶς ποιῶν ὁ ἀκάματος ἐκδότης εἰς τὸν ἐλλόγιμον ὁμογενῆ κ. Ἀπόστολος Φωτιάδην, γνώστην τῆς τουρκικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῶν κκ. Δ. Γιανναράκη καὶ Ἠλ. Ραπτοπούλου τὸ προαγγελθὲν «**Οἰκογενειακὸν Ἡμερολόγιον**» τοῦ 1890, περιέχον ὕλην ἀξιανάγνωστον, χρήσιμον ὄντως δι' οἰκογενείας. Πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ διηγημάτων καὶ χαριέντων ποιημάτιων, οἱ ἐκδόται ἐπλούτισαν αὐτὸ πολλαῖς πρακτικαῖς γνώσεσι, χάριν τοῦ γεωργικοῦ κυρίως ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ, διακρίνονται δὲ μεταξὺ τῶν ἐκδεδομένων ἐν αὐτῷ διατριβῶν, πέντε ἐπιστολαὶ τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Καισαρείας Εὐσταθίου Κλεοβούλου, διατριβή τις τοῦ κ. Ἀπ. Φωτιάδου, ἐκ τῆς τουρκικῆς φιλολογίας λαμβάνουσα τὸ θέμα, καὶ ἀνέκδοτον τέως ἐκκλησιαστικὸν ἔγγραφον τοῦ 1646, μετὰ προτεταγμένου προλόγου τοῦ κ. Μ. Ι. Γεδεών. Τὸ «Οἰκογ. Ἡμερολόγιον», ἐπὶ χάρτου καλοῦ κομψῶς ἐκτετυπωμένον, τιμᾶται διὰ μὲν τοὺς συνδρομητὰς γροσίων ἀργυρῶν δέκα, διὰ δὲ τοὺς μὴ τοιούτους φράγκων 3.

Ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐλλογίμων κυρίων Ἀλ. Δ. Βάλβη καὶ Ν. Κ. Γερμανοῦ ἀγγέλλεται ἡ προσεχὴς ἔκδοσις ἑβδομαδιαίου εἰκονογραφημένου περιοδικοῦ τῶν φυσικῶν καὶ ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Προμηθεύς», οὗ τὴν ἐποπτείαν ἀνέλαβεν ὁ ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας Κωνστ. Μητσόπουλος. Ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι διὰ τῆς ἐν τῷ αἰῶνι ἡμῶν γενομένης προόδου τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, διὰ τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως χειραγωγουμένης ὑπὸ τῆς πείρας ὁ ἀνθρώπινος συμπληροῦται πολιτισμός, καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐρεύνῃ ταύτῃ μένομεν ὀπίσω, ἐπαινοῦμεν τὴν πρωβουλίαν τῶν ἐκδοτῶν, οἵτινες κτησάμενοι μὲν τὴν συνεργασίαν διακεκριμένων ἐπιστημόνων, ὑποβαλλόμενοι δ' εἰς ἔξοδα πολλὰ πρὸς καλλιτεχνικὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου «ἀφορῶντος εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ διάδοσιν τῶν ἐπιστημῶν τούτων γενικῶς εἰς πάσας τὰς τάξεις», ὡς προαγγέλλουσιν, ὥρισαν εὐπρόσιτον τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ—φρ. 7 ἐν Ἀθήναις, 8 δὲ χρυσᾶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς ὁσιωτάτοις Προϊσταμένοις καὶ τῷ λοιπῷ εὐαγεῖ κλήρῳ, ὅτι ἀπὸ τῆς 8 τοῦ ἤδη ἀρξαμένου μηνὸς καὶ ἔτους ὀφείλουσιν, ἵνα προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀνανεώσωσι τὰς διαμονὰς αὐτῶν, καὶ καταβάλωσι τὰ θεολογικὰ δικαιώματα. Ὅσοι δὲ τῶν νεωστὶ διορισθέντων προϊσταμένων, εἴτε ἱερέων, δὲν ἔχουσι τὰ συστατικὰ αὐτῶν ἔγγραφα, ὀφείλουσι ἵνα ἐφοδιασθῶσι διὰ τοιούτων ἐγκαίρως· ἄλλως πᾶσα παραμέλησις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης θέλει καταστήσῃ αὐτοὺς ὑπευθύνους ἀπέναντι τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1890.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἴς τε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν. Διὰ πᾶσαν τυπογραφικὴν ἐργασίαν ἀπευθυντέον τῷ Ἐπόπτῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κ. Ἰωάννῃ Δ. Τανταλίδῃ, γραμματεῖ τοῦ πατριαρχ. Γραφείου. **Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ** ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος, πρόεδρος· Συμεὼν Παπαδάκης, ταμίας· Ἰ. Δ. Τανταλίδης, ἐπόπτης· Ἀλκιβιάδης Μαυράκης, ἐπιμελητὴς τῆς ἀποθήκης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 2.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια·

Περιεχόμενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν ἀοίδιμον μητροπολίτην Νικαίας Σωφρόνιον, ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὑπὸ τοῦ ἱεροδ. κ. Γ. Δώριζα — Λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν αὐτὸν ἀπαγγελθεὶς ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τῆς Ζ. Πηγῆς ὑπὸ **Μ.** Ἰ. Γεδεών — Ἀγγελίαι βιβλίων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χθὲς πέμπτην (11 τρέχ.) γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ κανονικῶν ψήφων, πρὸς πλήρωσιν τῆς χηρευσάσης μητροπόλεως Νικαίας, ἐκ τῶν τεθέντων τριῶν ὑποψήφων, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἱερωνύμου, Βερροίας κ. Προκοπίου, καὶ προέδρου Διδυμοτείχου κ. Μεθοδίου, ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ πρῶτος. Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης γέρων Νικαίας κ. Ἱερώνυμος, ὑπηρετήσας ἐπὶ δεκαετίαν παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ πατριάρχῃ Ἰωακείμ τῷ ἀπὸ Κυζίκου, ἐχρημάτισεν εὐδοκιμώτατα δευτερεύων καὶ Μ. ἀρχιδιάκονος τῶν Πατριαρχείων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1874 μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1877, διῴκησε δὲ ἀπὸ τῆς 27 ἰουλίου 1877 μετὰ δεξιότητος ἐπὶ ὀκταετίαν τὴν μητρόπολιν Μαρωνείας, εἶτα δὲ πενταετίαν περίπου τὴν τῆς Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, ἐφελκύσας πανταχοῦ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν ἀνυπόκριτον σεβασμὸν τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων καὶ τῶν εὐτυχησάντων νὰ γνωρίσωσιν αὐτόν. Πεποίθαμεν δ' ὅτι τὴν αὐτὴν εὐδοκίμησιν ἐπιδείξεται καὶ κατὰ τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπαρχίαν.

— Αὔθημερόν, γενομένων ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῶν κανονικῶν ψήφων, πρὸς ἐκλογὴν μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, ἐκ τῶν τριῶν ὑποψήφων, ἤτοι τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου, τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Χαριουπόλεως κ. Γενναδίου, καὶ τοῦ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Ἰωακείμ, ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ τελευταῖος, παίδευμα τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπὸ τριετίας σχεδὸν ὡς δευτερεύων, Μ. ἀρχιδιάκονος καὶ Μ. πρωτοσύγκελλος ὑπηρετήσας, καὶ ἐπισπασάμενος τὴν ἀγάπην πάντων διά τε τὴν χρηστότητα τῶν τρόπων καὶ τὴν εὐγενῆ πρὸς πάντας συμπεριφοράν, κτησάμενος δὲ τὴν εὔνοιαν τῆς προϊσταμένης πνευματικῆς ἀρχῆς διὰ τὴν μετ' ἀφοσιώσεως ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. — Ἡ χειροτονία τοῦ θεοφιλ. ἐψηφισμένου μητροπολίτου Νικοπόλεως γενήσεται τῇ μεθαύριον κυριακῇ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὑπὸ τοῦ σεβ. γέροντος Νικαίας κ. Ἱερωνύμου, συλλειτουργούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν.

— Ἡ ἱερὰ Σύνοδος προέβη χθὲς καὶ εἰς ἐκλογὴν τοῦ ἀρχιερατικῶς προστησομένου τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ὀρθοδόξου κοινότητος, ἐπ' ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταυροπόλεως. Τεθέντων τριῶν ὑποψήφων, τῶν πανοσιολογ. ἀρχιμανδριτῶν Γενναδίου Λαυριώτου, Γερμανοῦ Θεοτοκᾶ, καὶ Ἀμβροσίου Σταυρινοῦ, ἐξελέγη ὁ πρῶτος, ἀνὴρ κεκτημένος ἱκανὴν παιδείαν, καὶ πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἀποσταλεὶς ἐνταῦθα ὡς ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐφελκύσας δὲ πάντων τὴν ὑπόληψιν διὰ τὸν ἱεροπρεπῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα.

— Μέγας πρωτοσύγκελλος διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α.Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Κωνστάντιος. — Μ. ἀρχιδιάκονος ὁ ἱερολογ. τέως δευτερεύων κ. Ἰωακείμ. — Δευτερεύων δὲ ὁ ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τῆς Παλλάδος τέως καθηγητὴς τῶν ἱερῶν καὶ ἄλλοτε ἱεροκήρυξ ἐν Σέρραις, Προύσῃ, καὶ Θεσσαλονίκῃ, ἱερολογ. κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης.

— Πρόεδρος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη

ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, κληρικὸν δ' αὐτοῦ μέλος ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Καλλίνικος.

— Πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς ἱερᾶς ἐν Χαλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς διωρίσθη ὁ σεβασμ. γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, τέως μέλος καὶ ταμίας αὐτῆς, ἀντικατασταθεὶς ὡς τοιοῦτος ἐν αὐτῇ διὰ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ.

— Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν διωρίσθη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός.

— Τῇ κυριακῇ (7 ἀρχομένου) ἀπεδόθη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν γρηγοριανῶν Ἀρμενίων, κατὰ τὰ εἰθισμένα, ἡ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγεννῶν ἐπίσκεψις. Τὴν πατριαρχικὴν πρεσβείαν ἀπετέλουν ὁ πανοσ. τέως Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἰωακείμ μετὰ τοῦ σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κκ. Ἀλέξ. Παντζίρης βέης καὶ Βασ. Ἐλευθεριάδης, μετὰ τοῦ Μ. ἀρχιμανδρίτου κ. Ματθαίου καὶ τοῦ ἐξοχ. ἄρχοντος καπικεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων Σταυράκη ἐφένδη Ἰωαννίδου. Τὴν πρεσβείαν ὑπεδέξατο μετ' ἐκτάκτου δεξιότητος ὁ μακαριώτατος πατριάρχης κ. Χορὲν Ἀσικιὰν, προσφωνήσαντος δὲ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου, ἡ Α. Μακαριότης ἀπήντησε πρόσφορα τῇ περιστάσει, μεθ' ὃ διαμειφθέντων λόγων τινῶν, μεστῶν ἀγάπης, ἡ πατριαρχικὴ πρεσβεία κατελθοῦσα καὶ εἰς τὸν ἀρμεν. πατριαρχικὸν ναὸν, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ ἐν Κοντοσκαλίῳ ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου, προπεμφθεῖσα μετὰ τῆς αὐτῆς δεξιώσεως.

— Τῷ σαββάτῳ, ἑορτῇ τῶν Θεοφανείων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐτέλεσεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὸν ἁγιασμόν, συγχοροστατούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου καὶ Λιτίτζης.

— Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγεννῶν τὸ Ἐθν. Ταμεῖον, καίπερ κατὰ δυσχερειῶν οἰκονομικῶν παλαῖον, διένειμε περὶ τὰς 12000 γροσίων εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς κεντρικῆς Ἀστυνομίας κρατουμένους, προμηθεῦσαν εἰς τὸν ἱερὸν ναίσκον τῶν φυλακισμένων ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη, ὧν ἔχρηζε. Περιττὸν νὰ ὑπομνήσωμεν τοῖς ὀρθοδόξοις ὁμογενέσι τὸ καθῆκον, ὅπερ πάντες ἔχομεν ὅπως καὶ πάντοτε μέν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, μιμνησκώμεθα τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐξιλεούντων τὴν θείαν δικαιοσύνην, γινώσκοντες ὅτι παντὸς χριστιανοῦ χρέος ἐστὶν ἵνα μὴ ἐπιλανθάνηται τῆς εὐποιίας, γιγνομένης ἀθορύβως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀριστερᾶς.

— Τῇ κυριακῇ, ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσιολ. τέως Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἰωακείμ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ἐξ. τὸν νέον ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴν τῆς Ρωσσίας κ. Μ. Ὀνού, τέως σύμβουλον τῆς ἐνταῦθα Ρωσσικῆς πρεσβείας.

— Κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐλεῶν ἐκδοθέντα κατάλογον τῶν ἐκ Ρουμανίας εἰς τὰ Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστήματα γενομένων συνδρομῶν, συνήχθησαν ἐν ὅλῳ 9723 φράγκα, ὧν τὰ πλείω ἐκ Βραΐλας, ἤτοι 6356 φρ. Μεταξὺ τῶν συνεισενεγκόντων αὐτόθι διακρίνονται οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ο. Νεγρεπόντης, Α. Χρυσοβελώνης, ἀδελφοὶ Σταθάτου, Α. Ἐμπειρίκος, καὶ Α. Θεοφιλᾶτος (ἀνὰ 300).

Τῇ δευτέρᾳ πρωὶ (8 τρ. μ.) ἀπεβίωσεν ἐξ ὀξείας προσβληθεὶς πνευμονίας ἐν τῇ ἐν Φαναρίῳ οἰκίᾳ αὐτοῦ, συμπληρῶν εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς χειροτονίας **ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Σωφρόνιος.** Βυζάντιος τὴν πατρίδα, ἐχρημάτισεν ἐπὶ πολυετίαν Μέγας ἀρχιμανδρίτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐνεπιστεύθη πολλὰς ἐξαρχικὰς ἀποστολὰς, εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Κασσάνδρειαν κατὰ μάρτιον τοῦ 1860, εἰς Λίτιτζαν τὸν ἰανουάριον τοῦ ἐπιόντος ἔτους, εἰς Βιζύην τὸν φεβρουάριον τοῦ 1862, χρηματίσας καὶ πρόεδρος τῆς τότε λεγομένης Εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς, πάσας δὲ τὰς ἐκκλησιαστικῶς ἀνατεθείσας αὐτῷ ἀποστολὰς διεξαγαγὼν μετὰ συνέσεως καὶ τόλμης. Ἐχειροτονήθη τῇ 12 ἰανουαρίου 1865 μητροπολίτης Ἰκονίου, ἀντὶ τοῦ τῇ προτεραίᾳ θανόντος ἐνταῦθα Ἰκονίου Νεοφύτου, μετὰ ὀκταέτη δὲ ποιμαντορίαν μετετέθη τῷ μὲν 1873 κατὰ μάϊον εἰς τὴν μητρόπολιν Διδυμοτείχου, τῇ δὲ 23 νοεμβρίου 1874 εἰς Κρήτην, ἀφ' ἧς ἀποσυρθεὶς ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς Διδυμότειχον τῇ 6 ἰουνίου 1877, καὶ τῇ 12 μαΐου 1878 εἰς Νίκαιαν, παραιτησάμενος δὲ τὴν μητρόπολιν ταύτην κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1880, διέμενεν ἐφησυχάζων ἐν Φαναρίῳ μέχρις ἰανουαρίου τοῦ 1886, ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἀποκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν μητρόπολιν Νικαίας. **Ὁ Νικαίας Σωφρόνιος** ἐχρημάτισε μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῶν πατριαρχῶν Ἀνθίμου ΣΤ' καὶ Ἰωακείμ τοῦ γέροντος, ὡς καὶ τελευταῖον ἀπὸ ὀκτωβρίου 1887 μέχρι τοῦδε, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ταύτην διετίαν πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, μέλος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ πρόεδρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἰουλίου 1888 μέχρι τοῦδε, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν, πρόεδρος τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, καὶ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ κληρικοῦ Γηροκομείου, διακριθεὶς διά τε τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ τὴν δραστηριότητα. Ἐν αἷς διῴκησεν ἐπαρχίαις ἐπεδείζατο πεῖραν οὐ τὴν τυχοῦσαν, καὶ προθυμίαν εἰς ὑπεράσπισιν τῶν ποικίλων συμφερόντων τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων, καὶ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς πατρίου παιδεύσεως. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης βαθύτατα θλιβεὶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀοιδίμου μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεταστάντος, καὶ ἔδωκε τρισάγιον, διέταξε δ' ὅπως ἡ κηδεία αὐτοῦ τελεσθῇ μεγαλοπρεπῶς καὶ κατὰ πρόγραμμα, ὅπερ συνέταξεν ἐπιτροπὴ ἐκ

πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, ἐπιστατήσασα καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ· ἡ δὲ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἀνέβαλον τὰς κατὰ τὴν τρίτην καὶ τὴν τετάρτην συνεδριάσεις αὐτῶν.— Τῆς κηδείας τοῦ ἀειμνήστου Νικαίας Σωφρονίου, γενομένης ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, τῇ τρίτῃ, προεξῆρχεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμεν. πατριάρχης, συγχοροστατούντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Φιλιππουπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου, Λιτίτζης, πρώην Ἐρσεκίου καὶ πρώην Κώου, καὶ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Κρήνης, πρώην Κίτρους, πρώην Ἐλευθεροπόλεως, Λεύκης, Ἀργυροπόλεως, καὶ Εὐδοξιάδος, μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ πρεσβυτερίου καὶ τοῦ κλήρου ἑννέα ἑτέρων ἐνοριακῶν ναῶν· ἐν τῷ ναῷ παρίσταντο ἐκ μέρους μὲν τῆς Α. Ἐξ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας ὁ Α' διερμηνεὺς τῆς πρεσβείας κ. Ἰβανὼφ μετὰ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κ. Βαμβάκη, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Ὑψ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ὁ Α' γραμματεὺς τῆς πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστας καὶ ὁ ἐν Χανίοις γεν. πρόξενος κ. Γεννάδης, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Δ. Πασπαλλῆς, Ξ. Ζωγράφος, Γ. Γαροφαλλίδης, Βασ. Ἐλευθεριάδης καὶ Π. Κουρτζῆς, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Παναγίου Τάφου, καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὁ σχολάρχης καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, οἱ καθηγηταὶ τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, καὶ πλῆθος ἄπειρον λαοῦ, ἰδίᾳ τῶν εὐσεβῶν Ἰκονιέων. Λόγον ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ἀπ' ἄμβωνος ὁ ἱερολογ. πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν ἐν Κ/πόλει σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἱεροδ. κ. Γεράσιμος Δώριζας. Ὁ νεκρὸς ἐτάφη ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, προπεμφθεὶς εἰς τὴν ἐπὶ γῆς τελευταίαν κατοικίαν ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ξάνθης καὶ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων πρώην Κίτρους καὶ πρ. Ἐλευθεροπόλεως. Ἐπιτάφιον λόγον ἀπήγγειλεν ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» κ. Μανουὴλ Ι. Γεδεών. Τοὺς δύο τούτους λόγους ἐκδίδομεν ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φυλλαδίῳ.

Μετὰ θλίψεως ὡσαύτως ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον ἐπιφανοῦς ἐπιστήμονος, τοῦ ἰατροῦ **Κυριακοῦ Εὐθ. Κυριακοῦ,** συμβάντα ἐν Σταυροδρομίῳ, συνεπείᾳ πνευμονικῆς νόσου. Ὁ ἰατρὸς Κυριακοῦ, γεννηθεὶς πρὸ τεσσαράκοντα ἓξ ἐτῶν ἐνταῦθα, ἐσπούδασεν ἔν τε τῇ κατὰ Χάλκην ἐμπορικῇ καὶ ἐν τῇ Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, ἀφ' ἧς ἀποφοιτήσας τῷ 1864 διήκουσεν ἐπιμελῶς τῶν μαθημάτων τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, καὶ ἀπὸ δεκαεννέα ἐτῶν ἐξήσκει τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν τῇ πόλει ἡμῶν. Ἐχρημάτισε μέλος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ 1880—1882, καὶ ἰατρὸς τῶν Πατριαρχείων καὶ τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς μέχρι τοῦ 1884. Χρηστὸς οἰκογενειάρχης, διεκρίθη διὰ τὴν εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἀκράδαντον ἐμμονὴν καὶ τὴν εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν, ἧς ἔπεσε θῦμα.—Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο προχθὲς ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ ναῷ τῶν Εἰσοδίων, προεξαρχόντων τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Φιλιππουπόλεως καὶ πρώην Ἀμίδης, μετὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου πρώην Ἐλευθεροπόλεως. Τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐξεπροσώπει κατὰ τὴν κηδείαν ὁ πανοσιολ. τέως Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Κωνστάντιος.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» εὐφήμως μνησθέντες τοῦ φιλογενοῦς ἱδρυτοῦ τοῦ ἐν Σιατίστῃ Τραμπατζείου Γυμνασίου, σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὴν θλιβερὰν θέσιν ν' ἀναγγείλωμεν τὸν θάνατον αὐτοῦ, συμβάντα ἐν Ἀθήναις τῇ 3 τρέχοντος μηνός, ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν. Ὁ **Ἰωάννης Μιχαὴλ Τραμπατζῆς,** ἔτη πολλὰ μακρὰν τῆς γενετείρας ζῶν, ἀμείωτον ἐτήρησε τὴν φιλογένειαν, ἐφ' ᾗ διακρίνονται τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ πατρίδος τὰ τέκνα, πιστεύομεν δ' ὅτι καὶ κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς ὁ σεβαστὸς γέρων ἐμνήσθη τῶν κοινωφελῶν ἱδρυμάτων τῆς ἐπ' αὐτῷ δικαίως σεμνυνομένης Σιατίστης. Εἴη αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

εἰς τὸν ἀοίδιμον μητροπολίτην Νικαίας Σωφρόνιον ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὑπὸ τοῦ ἱεροδ. Γ. ΔΩΡΙΖΑ

«Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς, ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης».

Θρηνεῖ καὶ πάλιν, Παναγιώτατε Δέσποτα, σεβάσμιοι ἱεράρχαι, καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοί, θρηνεῖ καὶ πάλιν καὶ μέγα ἄγει πένθος ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Καὶ ἕτερος τῶν γενναίων αὐτῆς στρατηλατῶν καὶ προμάχων καταλείπει τὸν κόσμον τοῦτον τῆς ματαιότητος, τὸν κόσμον τῶν πειρασμῶν καὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ προστίθεται εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν. Ὀξεῖα καὶ ἀδυσώπητος νόσος ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου ἀπέκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ σεπτοῦ τῆς τῶν Νικαέων Ἐκκλησίας ἱεράρχου, τοῦ συνετοῦ καὶ πεπνυμένου μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ δεξιοῦ καὶ νομιμονεστάτου προέδρου τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, τοῦ ἀγαστοῦ καὶ ἐπιστηθίου φίλου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν Δεσπότου, τοῦ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητοῦ καὶ σεβαστοῦ καὶ εἰς πᾶν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον προθύμου ἀρχιερέως, τοῦ μνήμην ἄληστον παρὰ πᾶσι καταλείποντος Σωφρονίου. Δικαίως ἄρα πενθεῖ ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως στερηθεῖσα τῶν πολυτίμων αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν, δικαίως συγκινεῖται καὶ κλαίει, καὶ οὐ θέλει παρακληθῆναι ὁ Παναγιώτατος ἡμῶν Δεσπότης, ἀπολέσας φίλον καὶ συνεργάτην εἰλικρινῆ καὶ τιμιώτατον, δικαίως θρηνεῖ ἡ περίδοξος τῆς Νικαίας Ἐκκλησία, στερηθεῖσα ποιμένος εὐαγγελικῶς ποιμαίνοντος αὐτήν, καὶ πηδαλιούχου δεξιωτάτου, μετὰ συνέσεως καὶ ἐπι-

στήμης κυβερνήσαντος αὐτὴν καὶ τὸν ἐν αὐτῇ περιούσιον τοῦ Κυρίου λαόν, καὶ εἰς τὸν εὔδιον τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας καθοδηγήσαντος αὐτὴν ὅρμον. «Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς μετ' ἐπιστήμης». Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐν μέσῳ τῶν θρήνων ἡμῶν, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ πένθους, οὐδόλως πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ἡμεῖς ἰδίως, ὅτι μακάριοί εἰσιν οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες, καὶ ὅτι ἂν ἡμεῖς στερώμεθα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἂν ἡμεῖς ὑριστάμεθα τὴν βαρυσήμαντον ἀπώλειαν τῆς ἀγάπης καὶ συνεργασίας αὐτῶν, οὗτοι ἀπαλλασσόμενοι τῶν τοῦ γηίνου σώματος δεσμῶν, μεταβαίνουσι περιχαρεῖς εἰς τὴν μακαρίαν χώραν τῆς αἰωνιότητος, ἵνα ἀναπαύσωνται ἀπὸ τῶν τοῦ ματαίου καὶ πολυαμαρτήτου τούτου κόσμου πόνων καὶ ἀγώνων, ἵνα ἀποκομίσωνται τῆς ἐπὶ γῆς σταδιοδρομίας αὐτῶν τὰ ἔπαθλα. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ζῶντες καὶ περιλειπόμενοι, ἡμεῖς οἱ τὴν ἐπὶ γῆς στρατευομένην Ἐκκλησίαν ἀποτελοῦντες, ὀφείλομεν μᾶλλον γεραίρειν καὶ μακαρίζειν τοὺς πρὸ ἡμῶν εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν μεταβαίνοντας, διότι πρὸ ἡμῶν ἐξῆλθον νικηταὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς δοκιμασίας, καὶ «ἐγένοντο στύλοι ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγράφη ἐπ' αὐτοὺς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ, τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ»· ὀφείλομεν δὲ ἀναμιμνήσκεσθαι αὐτῶν, μᾶλλον ὅπως καρπωθῶμεν πνευματικήν τινα ὠφέλειαν, καὶ ἀναθεωρεῖν τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς αὐτῶν μᾶλλον, ὅπως καταστῶμεν ἑδραιότεροι ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι τῆς αἰωνίου ζωῆς.

«Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς, ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης». Μεγίστην δύγαται, Πανιερώτατε Δέσποτα, νὰ καυχηθῇ καύχησιν ὁ ἱερὸς κλῆρος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὅτι πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ περιστάσει εἰλικρινῶς καὶ ἀμερίστως ἠγάπησε τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαόν, καὶ ἀχωρίστως μετ' αὐτοῦ συνέδεσε τὴν τύχην αὐτοῦ. Οὐδέποτε ὁ ἱερὸς ἡμῶν κλῆρος ἐζήτησεν ἵνα ἄρξῃ τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, οὐδέποτε ἐχώρισε τὸ ἴδιον συμφέρον ἀπὸ τοῦ συμφέροντος τοῦ λαοῦ, πάντοτε δὲ καὶ πανταχοῦ ἐθυσίασε καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῷ λαοῦ. Ὁ ἱερὸς κλῆρος συνεχάρη μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ συνεπένθησε μετ' αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ ηὐλόγησε καὶ ἐδόξασε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμέραις εὐτυχίας καὶ γαλήνης, μετ' αὐτοῦ ἐπεκαλέσατο τὸ θεῖον ἔλεος ἐν ἡμέραις δυστυχίας καὶ φοβερᾶς τρικυμίας. Κατὰ μίμησιν ἐκείνου, ὅστις ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ κατεδέξατο ἵνα γένηται ἄνθρωπος, ὁ ἱερὸς ἡμῶν κλῆρος ἦν καὶ ἐστὶν ἀείποτε πρόθυμος ἵνα καὶ τὴν ἐσχάτην ὑποστῇ θυσίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ περιούσιος τοῦ Κυρίου λαὸς οὐ μόνον εἰλικρινῶς ἀγαπᾷ καὶ εὐλαβεῖται τὸν ἱερὸν αὐτοῦ κλῆρον, ἀλλὰ καὶ δικαίως θεωρεῖ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἱεροῦ κλήρου πραγματωθεῖσαν τὴν τῷ Ἰσραὴλ δοθεῖσαν ἐπαγγελίαν «καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου». Ἐὰν δὲ καὶ εἰς ταῦτα προσθέσωμεν, ὅτι καὶ ἐν τῇ διοικήσει τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἱερὸς ἡμῶν κλῆρος ἐπεδείξατο ἀεὶ οὐ μόνον δεξιότητα καὶ νημοσύνην ἔκτακτον καὶ σπανίαν, ἀλλὰ καὶ αὐταπαρνησίαν παραδειγματικήν, ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐπαγγελίας εἶναι πλήρης, καὶ ἡ δόξα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου τελεία. «Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς, ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης».

Δυσχερὲς καὶ χαλεπὸν ἀνθρώπων ἄρχειν εἶπέ τις τῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας πατέρων καὶ διδασκάλων, δυσχερὲς καὶ χαλεπὸν ἀνθρώπου ἄρχειν, τοῦ πολυτροπωτάτου τῶν ζώων. Ἐὰν πᾶσα διοίκησις ἀνθρώπων εἶναι ἔργον δυσχερὲς καὶ χαλεπόν, ἡ πνευματικὴ αὐτῶν διοίκησις εἶναι ἔργον δυσχερέστατον καὶ χαλεπώτατον. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὑπὸ ποίας συνθήκας ἐξετελέσθη καὶ ἐκτελεῖται ἡ πνευματικὴ τῶν χριστιανῶν διοίκησις παρ' ἡμῖν, ἡ δυσχέρεια τοῦ πράγματος ἐπαυξάνει ἐπὶ μᾶλλον, καθιστῶσα πολλῷ μειζόνων ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων ἄξιον ἐκεῖνον, ὅστις ἐμπιστευθεὶς τὴν πνευματικὴν τῶν χριστιανῶν διοίκησιν διεξήγαγεν αὐτὴν μετὰ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης.

Τοιοῦτος, φιλόχριστοι ἀκροαταί, ποιμὴν κατὰ τὴν καρδίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τοιοῦτος μετὰ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ποιμαντορικὸς βίος πρόκειται σήμερον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν· βίος ἱεράρχου εἰλικρινῶς καὶ ἀμερίστως ἀγαπήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ εὐκλείας αὐτῆς μετὰ παραδειγματικοῦ ζήλου καὶ αὐταπαρνησίας ἐργασθέντος· βίος ἱεράρχου εἰλικρινῶς ἀγαπήσαντος τὸ θεόθεν αὐτῷ ἐμπιστευθὲν λογικὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον καὶ εἰς νομὰς σωτηρίους τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος μετ' ἐπιστήμης ὁδηγήσαντος αὐτό.

Ἐκ τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων, ἐν ᾗ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐστρατολόγησε καὶ στρατολογεῖ μέγα μέρος τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῆς στρατιωτῶν καὶ στρατηλατῶν, καταγόμενος ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης Σωφρόνιος, καὶ ἀπὸ τῶν κατωτάτων τῆς Ἐκκλησίας ἀξιωμάτων ἀρξάμενος, ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὅλην ἐποίμανε τέσσαρας μεγάλας καὶ περιβλέπτους ἐπαρχίας, τὸ Ἰκόνιον, τὸ Διδυμότειχον, τὴν Κρήτην καὶ τὴν ἱστορικὴν Νίκαιαν, ἐν ᾗ τὸ θεῖον διετυπώθη Σύμβολον τῆς πίστεως ἡμῶν, καὶ ἐν ᾗ ὀρθοδόξως οἱ θεῖοι διδάσκαλοι καὶ πατέρες ἐδίδαξαν σέβειν τὸν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ.

«Ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω», εἶπε τὸ θεῖον στόμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν περὶ τοῦ δούλου ἐκείνου, ὅστις λαβὼν τὸ δοθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Κυρίου τάλαντον, ἐπολλαπλασίασεν αὐτὸ διὰ τοῦ κόπου καὶ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. Καὶ ἑκάστῳ ἡμῶν, φιλόχριστοι ἀκροαταί, εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐρχομένῳ, ὁ Θεὸς δίδωσι τὸ ἀνῆκον ἡμῖν τάλαντον, ἐκ τῆς ἱκανότητος δὲ καὶ ἀξίας ἡμῶν ἐξαρτᾶται ἵνα πολλαπλασιάσωμεν αὐτό, καὶ ἀκούσωμεν τοῦ οὐρανίου ἀγωνοδίκου λέγοντος τό: «εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα

ἧς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω». Καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲ τῷ αὐτῷ κανόνι στοιχοῦσα, ὅταν ἴδῃ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς ἐν τοῖς κατωτέροις ἐκκλησιαστικοῖς ἀξιώμασι πιστοὺς καὶ δοκίμους, ἐπὶ ἀνώτερα καὶ ὑψηλότερα καθίστησιν αὐτούς, ἵνα ἡ ἀξία καὶ ἡ ἱκανότης αὐτῶν γένηται καταφανεστέρα, καὶ ἵνα καὶ αὗτη μειζόνων καὶ τελεσφορωτέρων τύχῃ παρ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν ἀείμνηστον ἱεράρχην, ὃν εὐλαβῶς προπέμπομεν σήμερον εἰς τὴν τελευταίαν ἐπὶ γῆς κατοικίαν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὸ πρῶτον κατώτερά τινα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον ἐπολλαπλασίασεν ὁ ἀοίδιμος τὸ τάλαντον, ἀλλὰ καὶ ἐναργῶς κατέδειξε διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἱκανότητος καὶ νοημοσύνης, ὅτι εἶναι ἄξιος καὶ τῶν ἀνωτάτων ἐν αὐτῇ ἀξιωμάτων, ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς περιβλέπτου μητροπόλεως Ἰκονίου. Ἄληστος διατηρεῖται ἔτι ἐν Ἰκονίῳ ἡ μνήμη τοῦ ἀοιδίμου Σωφρονίου, οἱ δὲ εὐσεβεῖς ἰκονιεῖς μετ' εὐγνωμοσύνης ἔτι καὶ νῦν ἀναμιμνήσκονται τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγώνων αὐτοῦ, τοῦ ἐνθέου ζήλου αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ποικίλων αὐτῶν συμφερόντων, τῆς ἐμπιστοσύνης, ἣν εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τοὺς τότε διοικητὰς, καὶ δι' ἧς κατώρθου λίαν ἐπιτυχῶς νὰ διεξάγῃ τὰς ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ, τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς νοημοσύνης αὐτοῦ, καὶ τοῦ μεγίστου γοήτρου, δι' οὗ εἶχε κατορθώσῃ νὰ περιβάλῃ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐν τῇ ἀποκέντρῳ καὶ τόσῳ δυσδιοικήτῳ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ. Ὅταν δὲ γίνηται μεταξὺ αὐτῶν ποτε λόγος περὶ ἀρχιερέως ἱκανοῦ καὶ δραστηρίου, ἀρχιερέως δυναμένου πληρέστατα νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς πόθους αὐτῶν, ἀκουσίως, οὕτως εἰπεῖν, ἀναμιμνήσκονται τοῦ ὀνόματος τοῦ Σωφρονίου. Εὐδοκιμήσας κατὰ πάντα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰκονίου ὁ ἱκανὸς καὶ πεπειραμένος ἤδη Σωφρόνιος, καὶ αὐξήσας σπουδαίως τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ τάλαντον, μετετέθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπίζηλον ἐπαρχίαν Διδυμοτείχου, ἵνα καὶ ἐν αὐτῇ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐπιδείξηται τὴν σύνεσιν, τὴν ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ τελεσφόρως ἐκπληρώσῃ τὴν ὑψηλὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴν, καὶ ἐκεῖ ὡς στρατιώτης πιστὸς ἀγωνισθῇ καὶ τὸν στέφανον ἀποκομίσηται τῶν πόνων καὶ ἀγώνων αὐτοῦ.

Ἐν ἄλλαις ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις, φιλόχριστοι ἀκροαταὶ, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἱερῶν κανόνων τοῦ μὴ μετατίθεσθαι τοὺς ἀρχιερεῖς ἀπὸ μιᾶς ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν εὐχερῶς δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ. Ὅπως ὅμως ἔχουσι τὰ πράγματα ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ᾗ ὁ ἀρχιερεὺς τυγχάνει ἐμπεπιστευμένος ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς διοικήσεως καὶ τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν καὶ σπουδαίων συμφερόντων καὶ ὑποθέσεων, ἡ αὐστηρὰ τῆς κανονικῆς ταύτης διατάξεως ἐφαρμογὴ πολλῶν ἠδύνατο νὰ γένηται κακῶν πρόξενος. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως συχνότατα ἔχει ἀνάγκην ἀνθρώπων μακρὰν κεκτημένων πεῖραν, καὶ δεδοκιμασμένων ἤδη, ὅπως ἐμπιστευθῇ αὐτοῖς τὴν διοίκησιν ἐπαρχιῶν, ἐν αἷς ἀκανθωδέστατα καὶ λεπτότατα πολλάκις ἀναφύονται ζητήματα, ἅτινα ἄπειρος καὶ ἀδοκίμαστος ἀρχιερεὺς δύναται ἐνίοτε ἀκουσίως ἔτι μᾶλλον νὰ περιπλέξῃ, ἐπαυξάνων τὴν παραχθεῖσαν ἀνωμαλίαν καὶ περιάγων τήν τε ἐπαρχίαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς θέσιν λίαν ἀκροσφαλῆ. Διὰ τοῦτο αἱ μετὰ ἀγαθῆς συνειδήσεως καὶ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν χριστιανῶν γενόμεναι μεταθέσεις οὐ μόνον ἱκανοποιοῦσι τὸ πνεῦμα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν δύνανται νὰ γένωνται τοῖς χριστιανοῖς καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ πρόξενοι. Ὑπὸ τοιούτων ἀρχῶν ἐμπνεόμενοι οἱ τότε τὴν Ἐκκλησίαν κυβερνῶντες, μετέθεσαν τὸν μακαρίτην εἰς τὴν ὅσῳ σπουδαίαν καὶ περίβλεπτον, τοσούτῳ καὶ δυσχερῆ ἀείποτε ἐν τῇ διοικήσει μητρόπολιν τῆς Κρήτης. Διοικήσας ἐφ' ἱκανὸν τὴν περιφανῆ ταύτην ἀλλὰ καὶ ἀκανθωδεστάτην μητρόπολιν, καὶ ἀναπτύξας καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ διοικητικὴν ἱκανότητα καὶ νοημοσύνην οὐ τὴν τυχοῦσαν, μετηνέχθη αὖθις διὰ λόγους ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καὶ οἰκονομίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Διδυμοτείχου. Ὅτε δὲ ἡ περίπυστος ἐπαρχία τῆς Νικαίας διετέλει χηρεύουσα, ὁ ἀοίδιμος Σωφρόνιος, ἔχων ἤδη τὴν φήμην καὶ ὑπόληψιν ἱεράρχου μεγάλης ἀξίας καὶ ἱκανότητος, προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης καὶ περιδόξου ταύτης μητροπόλεως. Μετὰ ἱκανῶν ἐτῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Νικαίας ποιμαντορίαν, ἕνεκεν αὖθις λόγων ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, προήχθη ἵνα δῷ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὴν εἰς Ἀδριανούπολιν ἐπάνοδον τοῦ τότε μὲν προέδρου Νικαίας, νῦν δὲ εὐκλεῶς τὸν οἰκουμενικὸν διευθύνοντος θρόνον, ἐπανῆλθεν ὁ Σωφρόνιος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἣν καὶ ἐποίμανε μετ' ἐπιστήμης καὶ σπανίας δεξιότητος μέχρι τέρματος τοῦ βίου αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὅμως ἱεράρχης, οἷος ὁ Σωφρόνιος, εὐρείας κατέχων γνώσεις τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, καὶ πολυτιμοτάτην κεκτημένος πεῖραν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, δὲν ἔπρεπε μόνον νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐπὶ μέρους δρᾶσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἔπρεπε νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, καὶ λυσιτελέστερον καὶ εἰς γενικώτερα τῆς Ἐκκλησίας συμφέροντα νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν θησαυρὸν τῆς πείρας, ἣν τοσούτων ἐτῶν εὐδόκιμος ἀρχιερατεία προσεπόρισεν αὐτῷ. Διὰ τοῦτο, ὅτε ἐπὶ τοῦ θρόνου τούτου τοῦ Γρηγορίου, τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ τοῦ Φωτίου ἀνῆλθεν ἀνὴρ, γινώσκων τὴν ἱκανότητα καὶ ἀξίαν τοῦ Σωφρονίου, ἀνὴρ γινώσκων τὸν ζῆλον καὶ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, ἀνὴρ, συνδεόμενος διὰ τῶν ἱερωτέρων μετὰ τοῦ Σωφρονίου δεσμῶν, ἤτοι τῆς αὐτῆς ἀμερίστου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπης, τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ εὐκλείας αὐτῆς ἐνθέου ζήλου, τῆς αὐτῆς ἐν τῇ διοι-

κήσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων ἀκεραιότητος καὶ τιμιότητος, τοῦ αὐτοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἀσπίλου παρελθόντος, μετεκαλέσατο εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν Σωφρόνιον, καὶ διώρισε μέλος τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου, ἀφοῦ προηγουμένως δύο ἕτεροι πατριάρχαι, ὁ κλεινὸς καὶ βαθυνούστατος Ἄνθιμος ὁ ΣΤ΄, καὶ ὁ πολύμητις Ἰωακεὶμ ὁ ἀπὸ Κυζίκου ἐπί τινα χρόνον ἐπωφελήθησαν τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ συνεργασίας αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης Σωφρόνιος κατέλαβεν ἀμέσως σπουδαιοτάτην ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων θέσιν. Τιμιώτατος, ἀκεραιότατος, φιλεργότατος, εἰλικρινῶς ἀγαπῶν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν σεπτὸν καὶ πανσέβαστον αὐτῆς ἀρχηγόν, διεκρίθη ὡς μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὡς πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου, ὡς πρόεδρος διαφόρων Ἐπιτροπῶν, καὶ κατέκτησεν οὐ μόνον τὴν ἀπεριόριστον ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀλλὰ καὶ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν πάντων, διὰ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, τὸ νομοταγὲς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τὸ φιλοδίκαιον, τὸ ἀπροσωπόληπτον, τὸ εἰς πᾶσαν ἀγαθὴν καὶ δικαίαν πρᾶξιν πρόθυμον.

Τοιοῦτος ὁ ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας βίος τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου Νικαίας Σωφρονίου, καὶ τοιαύτη ἡ ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων δρᾶσις αὐτοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἀπόλλυσιν ἕνα τῶν ἱκανωτέρων καὶ νοημονεστέρων αὐτῆς ἱεραρχῶν, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἓν τῶν διαπρεπεστέρων αὐτῆς μελῶν, ὁ δὲ Παναγιώτατος ἡμῶν Δεσπότης συνεργάτην πιστόν, φίλον εἰλικρινῆ καὶ τιμιώτατον, ἀμέριστον ἐπιδείξαντα πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ ἀοιδίμου τῆς Νικαίας ἱεράρχου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἆρά γε ἀληθεια ἀναντίρρητος τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Προφήτου, ὅτι «βαθεῖα ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ τίς γνώσεται αὐτόν»; Ἔπειτα εἶναί ποτε δυνατὸν ὁ ἄνθρωπος, ἄνευ προκαταλήψεως, ἄνευ πολλῶν ἄλλων ἀτομικῶν λόγων καὶ σκέψεων, νὰ κρίνῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο ἀρέντες ἐπὶ μέρους τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν, ἓν μόνον σημεῖον δὲν ἠθέλαμεν νὰ ἀφήσωμεν ἀπαρατήρητον, καὶ τὸ σημεῖον τοῦτό ἐστιν ἡ καθ' ὅλον τὸν βίον τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου παρατηρουμένη τιμιότης καὶ εἰλικρίνεια, αἵτινες νομίζω ὅτι ἐν τῇ σημερινῇ ἰδίως ἐποχῇ ἀποτελοῦσι τὸν μέγιστον τῶν ἐπαίνων, ὅντινα δύναται νὰ ἀποδώσῃ τις εἰς ἄνθρωπον.

Αἰώνιε τῆς Ἐκκλησίας νυμφίε καὶ ἄκρε ἀρχιερεῦ, Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ· ἐν τῷ βάθει τῶν ἀνεξερευνήτων Σου βουλῶν ηὐδόκησας ἵνα μετακαλέσῃς ἐκ τῶν τῇδε τὸν προκείμενον ἱεράρχην, ὅστις ἐπὶ χρόνον μακρὸν πιστῶς καὶ τιμίως διηκόνησεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Σου. Εὐλογοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸ πανάγιον καὶ ὑπερευλογημένον ὄνομά Σου, καὶ ὑπείκομεν τῇ θείᾳ Σου βουλῇ· ἀλλὰ καὶ τὸ ἄπειρόν Σου ἔλεος, φιλάνθρωπε Κύριε, ἐπικαλούμεθα ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐφ' ἡμᾶς. Τὴν ἁγίαν Σου Ἐκκλησίαν ἐν εἰρήνῃ διατήρησον· τὸν Παναγιώτατον ἡμῶν αὐθέντην καὶ Δεσπότην παραμύθησον· τὸν δὲ ἐξ ἡμῶν μεταστάντα ἱεράρχην ἐν σκηναῖς δικαίων, ἐν σκηναῖς τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνισαμένων, ἐν τῇ χορείᾳ τῶν μακαρίων τῆς Ἐκκλησίας Σου Ἱεραρχῶν, ἐν σκηναῖς τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀθλησάντων κατάταξον. Γένοιτο.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

εἰς τὸν μητροπολίτην Νικαίας Σωφρόνιον ἀπαγγελθεὶς ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τῆς Ζ. Πηγῆς ὑπὸ ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Περίλυποι περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου περισυναχθέντες, ἐν τῇ ἀπό τινος ἀνελισσομένῃ θλιβερᾷ σκηνῇ τῶν ἀνιαρῶν τοῦ κατ' ἄνθρωπον βίου συναντημάτων, ὡσεὶ βλέποντες τὸν ἄγγελον ἐκεῖνον τῆς Ἀποκαλύψεως (ΙΔ΄, 6, 7), ὡσεὶ δ' ἀκούοντες «εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίζοντα, καὶ λέγοντα, Φοβήθητε τὸν Θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ», ἐννοοῦμεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, σκληρῶς δοκιμαζόμενοι καὶ ἐπὶ τῇ στερήσει προστάτου καὶ πατρός, γοργότητα μὲν ἐπιδειξαμένου περὶ τὴν πλήρωσιν πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἐντολῆς, γοργῶς δὲ καὶ τὰ πρὸς τὴν εἰς οὐρανοὺς ἐκδημίαν αὐτοῦ παρασκευάσαντος. Καὶ προπέμπομεν ἄρα κατὰ καθῆκον τὸν πρωρέα τῆς καθ' ἡμᾶς νηός, τὸν ἄριστα βουλευόμενον καὶ μετ' εἰλικρινείας τὰς ἑαυτοῦ σκέψεις καὶ βουλὰς κοινούμενον, τὸν τὴν πικρὰν ἀλήθειαν ἀγαπήσαντα καὶ μεθ' ἡμέραν αὐτὴν ποθοῦντα καὶ λέγοντα. Διότι ἐν αὐχμῷ διοικητικῶν ἀρετῶν, καθ' ὃν ἱκαναὶ Θεκὲλ ἐν ζυγῷ σταθεῖσαι εὑρίσκονται ὑστεροῦσαι, ὁ Νικαίας Σωφρόνιος, ὁ ἐν Ἰκονίῳ μνήμην ἱεράρχου πεπειραμένου καὶ ζηλωτοῦ τῶν πατρώων λιπῶν, ὁ ἐν Κρήτῃ ἀγαθὰς ἀναμνήσεις, ὡσεὶ στήλας καὶ μάρμαρα πάρια, λελογισμένης τόλμης καὶ τῆς εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσιώσεως, ἐν καρδίαις εὐμνημόνων ἐγγράψας ὁμογενῶν, ἀνοίγει βέβαια κενὸν οὐκ ἀμέσως οὐδ' εὐχερῶς πληρούμενον εἴτε ἐν εὐρεῖ κύκλῳ, εἴτε ἐν τῇ κατὰ μέρος ποιμαντικῇ διοικήσει. Ἐπὶ πολλοὺς ἐνιαυτοὺς ἡ μνήμη τῆς θύραθεν ποιμαντικῆς αὐτοῦ τέχνης ἄλησμτος παραμενεῖ παρὰ τοῖς ἐν Ἀνατολῇ ὀρθοδόξοις, παρὰ τοῖς οἰκοῦσι τὴν εὔανδρον τοῦ Πηγᾶ καὶ τοῦ Λουκάρεως νῆσον, οἵτινες στεροῦνται τῆς καὶ μακρόθεν ἐπιδράσεως τῆς τέχνης τοῦ ἐν μέσῳ ἀνατολικῶν κοινοτήτων διοικεῖν, δι' ἃς ἦν προωρισμένος ὁ Σωφρόνιος, ἣν μαρτυροῦσιν ὀκτὼ μεγάλοι τῆς ἐν Ἰκονίῳ ποιμαντορίας ἐνιαυτοί. Τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἐστερημένοι, μηδὲ μνημονεύοντες, ὡς ὁ τῆς ἐφεσίνης ἐκκλησίας ἄγγελος πόθεν ἐκπεπτώκαμεν, νομίζομεν ὅτι διὰ τὴν λησμοσύνην ταύτην ἀκριβῶς ἀκούομεν τῆς φοβερᾶς φωνῆς «Τὰ πρῶτα ἔρ-

γα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς» (Ἀποκ. Β', 5).

Διαρκῶς βλέπομεν τὴν λυχνίαν ταύτην μετακινουμένην ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, «ἀναμέσον δὲ τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες Κυρίῳ, καὶ ἐροῦσι, Φεῖσαι, Κύριε, τοῦ λαοῦ σου» (Ἰωὴλ Β', 17). Βεβαίως, φωνὴ μεμψίμοιρος, οἱονεὶ κρωγμὸς αἰγωλιοῦ ἐρημολάλου, ἀπολοφύρεται τὴν ἐποχὴν ἡμῶν, ὑπὸ δὲ πρίσμα συμπαθὲς λέγει ὅτι βλέπει τὸν λόγον δεδεμένον, τὴν διάνοιαν πεπεδημένην, τὴν συνείδησιν νεναρκωμένην· ἀλλ' ἀστοχεῖ, μὴ γινώσκων ἢ μὴ θέλων ἐκ τοῦ σύνεγγυς κρίνειν τὰ πρόσωπα, καὶ τὰ πράγματα. Μιμνήσκεται μεγάλων προσώπων τῆς πρὸ μικροῦ παρελθούσης ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν δράσεως, ἀλλ' ἐπιλανθάνεται τῆς ἀληθείας ὅτι, καὶ ἐποχὴ καὶ χρόνοι ἄλλοῖοι καὶ διάφοροι ἐμόρφουν ἐκεῖνα, καὶ στάδιον δράσεως ἄλλο καὶ ἄλλο. Ὁ Νικαίας Σωφρόνιος ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν τῶν μετὰ τὸ 1860 χρόνων. Ἔκτοτε συνετάχθημεν ἄλλως, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς διοικήσεως τῶν καθ' ἡμᾶς, διὰ δὲ τὴν περίοδον ταύτην ἀπῃτεῖτο νοῦς γοργῶς πανταχοῦ προφθάνων, πνεῦμα τὴν τάξιν ἐπιδιῶκον, προαίρεσις ἀγαθὴ καὶ πόθος πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατεταγμένων. Ὅτε προσεκλήθη συνδιοικήσων τὰ τῆς Ἐκκλησίας, τὰ τοσοῦτον ἡμᾶς ταράξαντα ζητήματα ἦσαν λαβόντα μοιραῖόν τι τέλος· οὐδ' ἔμενεν ἕτερόν τι, ἢ τὸ σῶσαι μὲν τὰ μένοντα καὶ καλῶς κείμενα, τὸ προβιβάσαι δὲ τὴν ποικίλην ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν τοῦ γένους δρᾶσιν. Ἀλλὰ τῆς δράσεως ταύτης ἐνόει 'να ἐπιδιώξωμεν τὸν βαίνοντα ροῦν, οὐχὶ μὲν ἐκ θεμελίων τὰ καλῶς ἢ κατά τινας οὐ καλῶς ἑστῶτα συσπῶντες, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις περιφερόμενοι, μήτε μὴν παιᾶνας οὐρανοδρόμους τονίζοντες ὑπὲρ ἀπολλυμένων ἢ σωζομένων δικαίων, ἀλλὰ νομοταγῶς προσφερόμενοι, καὶ τὴν ἀλήθειαν ὅπου δεῖ λέγοντες· ἄλλως, κίνδυνός ἐστι μὴ, ἐξελθόντες εἰς τὸ πεδίον, «ἴδωμεν τραυματίας ρομφαίας», μὴ, εἰς πόλιν εἰσελθόντες, «ἴδωμεν πόνον λιμοῦ», κατὰ τὸν θεῖον Ἱερεμίαν, «ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδεισαν» (ΙΔ', 18). Τίς ἀρνεῖται δ' ὅτι ὁ Νικαίας Σωφρόνιος ἐγίνωσκε τὴν γῆν, εἰς ἣν ἐπορεύετο, τὴν μητρόπολιν πρῶτον τῆς Λυκαονίας, τὴν ἐξαρχίαν ὕστερον Εὐρώπης, τὰς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν ἱερῶν θρόνων τοῦ Τίτου καὶ τοῦ Ἀμφιλοχίου; Τίς ἀρνεῖται ὅτι ἐγίνωσκε χρῆσθαι τοῖς καιροῖς καὶ προσώποις ἐν γῇ, ᾗ ἐπορεύετο, ἐν γῇ, ἣν ᾔδει; Τίς ἀρνεῖται δ' ὅτι ἱκονιεῖς καὶ κρῆτες, εὐσεβὴς καὶ φιλογενὴς ἐπαρχιώτης λαός, ἔτι σώζουσιν ἄσβεστον, ὡς ἄληστον ἐπὶ πολὺ τηρήσουσι, τοῦ Σωφρονίου τὴν ποιμαντικὴν ἱκανότητα, τὸ λελογισμένον θάρρος, τὴν ὀξεῖαν ἀντίληψιν τῶν ἀναγκῶν, ἃς ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ 'να θεραπεύσῃ; Τίς ἀρνεῖται ὅτι τοιούτων κοινωνικῶν ἀρετῶν ἀνάγκην ἔχομεν μεγίστην, ἤδη ὅτε καὶ ἀκούομεν τῆς φοβερᾶς φωνῆς «Τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς»;

Ἡ εἰλικρίνεια τοῦ Νικαίας Σωφρονίου, πᾶσι μαρτυρουμένη διαμενεῖ παρ' ἡμῖν ἄληστος· ἕνεκα δὲ ταύτης ἦν ὁ ποθητὸς, ἀλλὰ καὶ πολυτίμητος σύμβουλος παντὸς ἀνωτέρου τῆς τῶν καθ' ἡμᾶς διοικήσεως προσώπου, λέγων τὴν ἀλήθειαν ἴσως οὐχὶ πάντοτε πικράν, ἅτε γινώσκων 'να συνδυάζῃ τὴν πικρίαν αὐτῆς πρὸς λόγον γλυκύν, πρὸς λόγον ἡδύνοντα, πρὸς λόγον παροιμιώδη, πολλάκις ἴσως ἐν παραβολαῖς λαλῶν, οὐκ ἀσυνήθως τοῖς πᾶσι συγκαταβαίνων, πολλῷ μᾶλλον τοῖς ἐπ' αὐτὸν θεόθεν τεταγμένοις, ἵνα τοὺς πάντας, ἢ γοῦν τοὺς πλείονας τούτων, κερδίσῃ. Τίς ἀρνεῖται ὅτι ἐγίνωσκε 'να λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ κατὰ τὴν ὑποχὴν τῶν προσώπων, μεθ' ὧν ἐκλήθη 'να συνεργασθῇ, καὶ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ λογάδων, ὧν ἐγίνωσκε καὶ τὰ συμφέροντα 'να προασπίσῃ, καὶ πρὸς τὴν θεόθεν τεταγμένην ἐφ' ἡμᾶς ἀρχὴν εὐπροσώπους αὐτοὺς 'να παραστήσῃ; Τίς ἀρνεῖται δ' ὅτι τῆς ἀληθείας ἡ γνῶσις, ἐντέχνως πρὸ ἡμῶν παρισταμένη καὶ ζωγραφουμένη, σώζει μὲν ἡμᾶς, ἀπὸ πολλῶν δ' ἀπαλλάττει κινδύνων καὶ πειρασμῶν; Τίς οὐχ ὁμολογήσει ὅτι συνδιοικητῶν καὶ συμβούλων καὶ πνευματικῶν πατέρων τοιούτων ἔχομεν ἀνάγκην, ἵνα μὴ ἀκούσωμεν συνεχοῦς τῆς φοβερᾶς φωνῆς «Τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς»;

Ἐν τῇ τοιαύτῃ δράσει τοῦ Νικαίας Σωφρονίου, γινώσκοντος χρῆσθαι καὶ καιροῖς καὶ προσώποις, γινώσκοντος ἀπαγγέλλειν τὴν ἀλήθειαν, γοργῶς σπεύδοντος εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶς ἀνατεθειμένων αὐτῷ ἐντολῶν, ὀξέως ἐπινοοῦντος καὶ ἐκτελοῦντος τὰ δόξαντα, ἐμβλέπομεν ἐν ἐπαισθητῇ λειψανδρίᾳ τὸν ἄριστον ζηλωτοῦ καὶ καλοῦ κἀγαθοῦ πατριάρχου, βαθέως τὴν ἀδελφικὴν καρδίαν πληγέντος, σύμβουλον, πολλῶν ἐπιτροπῶν τὸν ἀκάματον μοχλὸν, παντὸς ἀγαθοῦ καὶ κοινωφελοῦς παρ' ἡμῖν θεσμοῦ τὸν φιλογενῆ ξυνίστορα, διαρκῶς ἐργαζόμενον, καὶ τὴν ἐργασίαν δευτέραν ἐν ἑαυτῷ φύσιν καταστήσαντα, ὥστε καὶ ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου περὶ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῷ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίῳ καθηκόντων αὐτοῦ 'να διαλέγηται. Ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ νομίζω ὅτι βλέπω, κατὰ τὸν τῆς Ἀποκαλύψεως συγγραφέα, τὸν Νικαίας Σωφρόνιον, «ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ρομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη». Εἴθε μὴ στερηθείημεν χαρακτήρων τοιούτων, ἐν ἀφοσιώσει συνεργαζομένων τοῖς πνευματικοῖς ἡμῶν ἄρχουσιν, ἐν ἀφοσιώσει τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας

προβιβαζόντων, ἐν ἀφοσιώσει καὶ συνέσει τοῖς συμφέρουσι τοῦ γένους ὑπηρετούντων. Ἐπὶ σὲ δέ, τῆς Ἐκκλησίας αἰώνιε νυμφίε, ἐν τῇ φοβερᾷ συστροφῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων τὰς ἐλπίδας ἡμῶν ἀνατιθέμεθα, ὅτι οὐκ ἐάσεις ἡμᾶς ὀρφανούς, ὅτι τέλος ἐξάξεις εἰς ἀναψυχὴν ἡμᾶς. «Ἵνα τί ἔπαισας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; Ὑπεμείναμεν, κατὰ τὸν θεῖόν σου προφήτην Ἱερεμίαν, (ΙΔ', 18—21) εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθὰ εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ ταραχή. Ἐγνωμεν, Κύριε, ἁμαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. Κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου. Μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου». Γένοιτο.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τοὺς ἐν Ἀθήναις θεολογικοὺς κύκλους ἀπασχολοῦσιν ἀπό τινος τὰ περὶ πανθεϊσμοῦ γραφόμενα τοῦ κ. Ἐμμ. Ροΐδου, ἐν σελίσι 528—552 τοῦ αὐτόθι ἐκδιδομένου «Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ», ἐν ᾧ ὁ κ. Ροΐδης διατείνεται: α'] ὅτι, πλὴν τῶν Ἰνδῶν καὶ τοῦ Βούδα, ἐπανθεΐζον ἀνεπιγνώστως μὲν οἱ Ἐλεᾶται καὶ οἱ Στωικοί, καὶ ἐν ἐπιγνώσει οἱ Νεοπλατωνικοί· ἐπανθεΐζον δογματικῶς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καὶ οἱ ἀπολογηταὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς ὁ Κλήμης καὶ ὁ Ὠριγένης, καὶ οἱ χριστομάχοι, ὡς ὁ Ἰουλιανός· ἐπανθεΐζον οἱ θεόσοφοι τῶν μέσων αἰώνων, καὶ πανθεΐζουσι σήμερον οἱ ἰδεολόγοι καὶ οἱ γερμανοὶ θεολόγοι· β'] Ὅτι τὸ **πᾶν** εἶνε καὶ **Θεὸς** καὶ **κόσμος,** οὕτως ἢ οὕτω λεγόμενον, ὡς ἐκ τῆς διαφόρου ἐπόψεως, ἐξ ἧς νοεῖται· αὐτὸ τὸ πᾶν νοεῖται καὶ ὡς πρόσκαιρον, περιωρισμένον, ἀτελές, παροδικόν, αἰσθητόν, καὶ τότε λέγεται κόσμος· αὐτὸ τοῦτο τὸ πᾶν νοεῖται καὶ ὡς αἰώνιον, ἄπειρον, τέλειον, μόνιμον, νοητόν, καὶ τότε λέγεται Θεός· γ'] Ὅτι ὁ πανθεϊσμὸς ἔγκειται τῇ φύσει τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ὡς ἀναγκαῖον ὑπόστρωμα πάσης ὑπερβατικῆς φιλοσοφίας, ἔστι δὲ λύσις ἐπιβαλλομένη εἰς πάντα ἐπιχειροῦντα ν' ἀρθῇ ὑπεράνω τῶν ὁρισμάτων τῆς ἐμπειρίας.— Ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ ἐθν. πανεπιστημίῳ κ. Ν. Δαμαλᾶς ἀντεπεξῆλθεν ἐν τοῖς «Καιροῖς» παρελθόντος μηνός, ἀναιρῶν τὰ τοῦ κ. Ροΐδου ὡς ἑξῆς: Εἰς τὸν πρῶτον ἰσχυρισμὸν ὅτι τόσοι ἐπανθεΐζον, ἀντιλέγει ὁ κ. Δαμαλᾶς, ὅτι κακῶς ὁ κ. Ροΐδης νομίζει, ἢ ἐνασμενίζει νὰ νομίζῃ τοὺς πάντας πανθεϊστάς, ἢ πανθεΐζοντας, παρεξηγῶν τὰς λέξεις καὶ τὰς φράσεις τῶν συγγραφέων, ἃς ὤφειλε νὰ ἐξηγῇ συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὸ σύστημα, ὑπὲρ οὗ τρέφει συμπαθείας· διότι οὕτως ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ μὴ παρεξηγηθῶσι πάντες οἱ συγγραφεῖς. Ὅτι ὁ Κλήμης καὶ ὁ Ὠριγένης, οὓς ὡς πανθεΐζοντας παριστᾷ, αὐτοί, ὡς δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐν τῇ ὑπὸ Gieseler ἱστορίᾳ τῶν δογμάτων, ἐν σελίδι 113, αὐτοὶ οὗτοι κατεπολέμησαν τοὺς πανθεΐζοντας Στωικούς. Ὅτι τέλος ἐστὶν ἀναισχυντία νὰ ἀποδίδῃ τις εἰς χριστιανοὺς φιλοσόφους καὶ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, τοιαύτας ἀσεβεῖς καὶ φαύλας περὶ Θεοῦ ἰδέας.

Δεύτερον δὲ εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Ροΐδου, δι' ὧν οὗτος πειρᾶται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ πᾶν ἐστι Θεός, ὁ κ. Δαμαλᾶς ἀντιλέγει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι, ὁ Ροΐδης ἀντιπίπτει εἰς αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τῆς στοιχειώδους λογικῆς, ἥτις μεταξὺ τῶν νόμων καὶ ἀρχῶν τῆς νοήσεως κατατάσσει τὸ ἄξίωμα τῆς ἀντιφάσεως καὶ τῆς τοῦ τρίτου ἀποκλείσεως. Πῶς, λέγει, δύναται μία καὶ ἡ αὐτὴ οὐσία νὰ ἔχῃ ἀντιφατικὰς καὶ ἀποκλειούσας ἀλλήλας ἰδιότητας; πῶς δύναται τὸ ἄνουν, ἄλογον καὶ ἀσυνείδητον νὰ ἔχῃ νοῦν, λόγον καὶ συνείδησιν; τὸ ὑπεῖκον εἰς νόμους σιδηρᾶς ἀνάγκης νὰ ᾖ ἐλεύθερον; τὸ ἀπρόσωπον νὰ ἔχῃ προσωπικὴν ὕπαρξιν; τὸ ἄποιον καὶ μηδὲν ἐξ ἑαυτοῦ ὄν, νὰ γένηται πλήρωμα πασῶν τῶν πνευματικῶν τελειοτήτων, ἡ ὕλη νὰ γένηται πνεῦμα;

Εἰς δὲ τὴν τρίτην θέσιν τοῦ κ. Ροΐδου, ἔνθα οὗτος πλέκει ἐγκώμιον τοῦ πανθεϊσμοῦ, ὁ κ. Δαμαλᾶς ἀντιλέγει ὅτι, ὁ πανθεϊσμός ἐστι τὸ σύστημα, δι' οὗ οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς εἰδωλολατρείας ἐζήτησαν νὰ ἐξαγνίσωσι, καὶ νὰ στερεώσωσιν αὐτὴν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν τότε ἀνθρώπων, ἐκπνέουσαν ὑπὸ τὸ βαρὺ κτύπημα, ὅπερ κατήνεγκε κατ' αὐτῆς ὁ χριστιανισμός. Ὅτι ὁ πανθεϊσμός ἐστιν ἀπόβρασμα τῆς ψευδοφιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, δι' οὗ αὕτη ἐμόχθει νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν, ἥτις ἤγαγε τὸν κόσμον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου. Ὅτι ὁ πανθεϊσμός ἐστι ῥάκος, δι' οὗ οἱ τότε εἰδωλολάτραι ἐπεζήτησαν νὰ καλύψωσι τὰ αἴσχη τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ νὰ καταδείξωσιν ὅτι αὕτη δὲν ἀπεκηρύττετο δῆθεν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ὅτι ὁ πανθεϊσμός, ἀρνούμενος τὸν προσωπικόν, αὐτοτελῆ, καὶ ἀνεξάρτητον Θεόν, τὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος δημιουργὸν καὶ προνοητὴν τῶν ἁπάντων, ὃν καὶ ὁ λόγος ἡμῶν καὶ ἡ φυσικὴ θεογνωσία ἀπαιτεῖ, καὶ οὗτινος τὴν ἔξω καὶ ὑπεράνω τῆς κτίσεως παρουσίαν καὶ ἐνέργειαν αἵ τε θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς ἡμετέρας νοήσεως καὶ ἡ ἐξ ἀποκαλύψεως θεογνωσία τρανῶς καταδεικνύουσι, συγχέει τὸν ἀγέννητον τῷ γεννητῷ, τὸν κτίστην τῷ κτίσματι, τὸν ἅγιον τῷ ἐναγεῖ, χείρων καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑλισμοῦ ὢν· διότι ὁ μὲν ὑλισμὸς ἀρνεῖται τὸν Θεόν, ὁ δὲ πανθεϊσμὸς καταβιβάζει αὐτὸν μέχρι τοῦ βορβόρου τῆς ἁμαρτίας καὶ κακίας. Ὅτι ἐν τῷ πανθεϊσμῷ οὐδεμία διάκρισις καλοῦ καὶ κακοῦ ὑπάρχει, κατὰ δὲ τὰς πανθεϊστικὰς ἀρχὰς καὶ ὁ χείριστος τῶν κακούργων κατὰ νόμους αἰωνίους καὶ ἀναλλοιώτους τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως κακουργεῖ, οὕτω δέ, ὡς φυσικὸν ἀποτέλεσμα, ἐπέρχεται ἡ καταστροφὴ πάσης ἠθικῆς. Ὅτι ὁ πανθεϊσμὸς ἀποθεῶν τὸν κόσμον καὶ ὑλοποιῶν τὸν Θεόν ἐστιν ἀσεβὴς καὶ βέβηλος τοῦ ἁγίου τῆς ἀληθείας Θεοῦ ἐκφαύλισις, καὶ ἁμάρτημα ἄντικρυς σατανικόν, καθ' οὗ φοβερὰ ἡ νέμεσις.—Καλὸν ἦν εἴπερ οἱ λόγιοι τῶν Ἀθηνῶν ἐμελέτων ἐμβριθῶς πρὶν ἐξετάσωσι τοιαῦτα δυσχερῆ θέματα, ὧν ἐνώπιον θαμβοῦνται ἡ μᾶλλον ἀνεπτυγμένη διάνοια.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 3.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἥμισυ.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια·

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα· Σιγίλλιον τοῦ ἐν Σισλῇ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως—Ὀρθόδοξοι συγγραφεῖς τῇ βάσει ἀνεκδότων ἐγγράφων—Ἀγγελία βιβλίων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πρὸς πλήρωσιν τῆς ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου χηρευσάσης ἕδρας ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, προσεκλήθη ἀριστίνδην ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδριάσει ὁ σεβασμ. μητροπολίτης γέρων Ἡρακλείας κ. Γερμανός.

—Τῇ κυριακῇ (14) ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ χειροτονία τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακεὶμ, ὑπὸ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου, καὶ Λιτίτζης. Ἐν τῇ αὐτῇ λειτουργίᾳ ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ ὁ νέος Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Κωνστάντιος Καρατζόπουλος.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐν τῷ κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον ἱερῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων ἐγένετο ἡ χειροτονία καὶ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Σταυρουπόλεως κ. Γενναδίου, συλλειτουργούντων τοῦ τε πανιερ. μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, καὶ τῶν θεοφιλεστ. ἐπισκόπων πρώην Κίτρους, καὶ Εὐδοξιάδος.

— Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κρήτης κ. Τιμόθεος ἀνήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ἐπιστολῆς ὅτι, συγκαλέσας τὴν ἐπαρχιακὴν σύνοδον τῶν περὶ αὐτὸν ἐπισκόπων, προέβη, κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν ἀπὸ τετραμηνίας χηρευουσῶν ἐπισκοπῶν Πέτρας καὶ Ἱεροσιτείας. Ἐξελέγησαν δὲ διὰ κανονικῶν ψήφων ἐπίσκοπος μὲν Πέτρας ὁ ἱεροδιδ. Τίτος Ζωγραφίδης, τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, ἐπίσκοπος δ' Ἱεροσιτείας ὁ ἱεροκῆρυξ Ἀμβρόσιος Σφακιανάκης, τελειόφοιτος τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

— Ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Σωφρονίου ὑπεβλήθη τῇ Ἐκκλησίᾳ αἴτησις ὑποδείξεως ὑπ' αὐτῆς τῶν ὑποψήφων διὰ τὰς δύο χηρευούσας ἐπισκοπάς: τὴν τοῦ Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης, ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν Σερβίων καὶ Κοζάνης προβιβασθέντος κ. Κωνσταντίου, καὶ τὴν τῆς Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους, ἀντὶ τοῦ προτιθεμένου νὰ παραιτηθῇ, νῦν δ' εἰς Ἅγιον Ὄρος τὰς διατριβὰς ποιουμένου κ. Μελετίου, πεντηκονταετίαν ποιμάνοντος τάς τε ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Θεσσαλονίκης ἐπισκοπὰς Κίτρους, Πολυανῆς, καὶ Ἱερισσοῦ, καὶ τὴν ὑπὸ τὴν τῆς Δράμας τῆτες ὑποκειμένην Ἐλευθεροπόλεως. Ὑπόψηφοι συνοδικῶς ὑπεδείχθησαν εἰς τὴν Α. Σεβασμιότητα, διὰ μὲν τὴν ἐπισκοπὴν Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι πρώην Ἐλευθεροπόλεως Μακάριος, καὶ Ἀμισοῦ Σωφρόνιος, καὶ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ καθηγητὴς τῶν ἱερῶν κ. Ἱλαρίων Μακαρώνης.—Διὰ δὲ τὴν ἐπισκοπὴν Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀργυροπόλεως κ. Χαρίτων, καὶ οἱ ὁσιολογ. Μελέτιος Πηγᾶς, τριτεύων ἱεροδ. τῆς Α. Θ. Π., καὶ Διονύσιος ἱεροδ. Χαρικλῆς.

— Αἱ δημογεροντίαι Ἀδριανουπόλεως, Νικοπόλεως καὶ Φιλιππουπόλεως τηλεγραφικῶς καὶ ἐγγράφως ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν νέων πνευματικῶν ποιμένων αὐτῶν, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι ἐξέφρασαν ἅμα καὶ τὴν τοῦ ποιμνίου θλῖψιν ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τῶν μέχρι τοῦδε τοσοῦτον εὐδοκίμως αὐτὰς ποιμανάντων.

— Προμηθείᾳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐγκριθείσης συνοδικῶς τῆς κατασκευῆς Ἁγίου Μύρου, ἅτε ἐκλιπόντος τοῦ κατασκευασθέντος πρὸ δεκαετίας, ἀνετέθη εἰς ἐπιτροπὴν ἐπὶ τούτῳ ἡ σκέψις περί τε τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης καὶ τῶν ὑλῶν, ἐξ ὧν, κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέσμια, συντελεῖται ἡ τοῦ Ἁγίου Μύρου κατασκευή. Τὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦσιν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Χαλκηδόνος, Σηλυβρίας, καὶ Σισανίου, καὶ οἱ ἀξιότιμοι κκ. Δημ. Μεζίκης, Συμεὼν Παπαδάκης, ταμίας τοῦ Ἐθν. Ταμείου, καὶ Νικόλαος Θωμάδης, φαρμακοποιός, ἐπιστατήσας εἰς τὴν κατασκευὴν Ἁγίου Μύρου τῷ 1879, καὶ προηγουμένως τῷ 1865, ὅτε ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ ἀπὸ Ἀμασείας ἐχειροθέτησεν αὐτὸν Μυρεψόν.

Ἐπὶ ταῖς ληξάσαις ἑορταῖς ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Μιλάνος ἀπέστειλε τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, συγχαίρων μὲν ἐπ' αὐταῖς, ἐκφράζων δ' εὐχὰς ὑπέρ τε τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου, τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τηλεγράφημα τῆς Α. Μ. εἰς ὃ ἐγένετο ἡ δέουσα ἔγγραφος τῆς Α. Θ. Π. ἀπάντησις ἔχει ὧδε κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ:

Ἐν Παρισίοις τῇ 31 δεκεμβρίου ἑσπέρας.

Πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην.

Εἰς Φανάριον· Κ/πολιν· Τουρκίαν.

Ὡς ἀφωσιωμένος Υἱὸς τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ εὐγνώμων ἐπὶ τῇ πατρικῇ καὶ φιλόφρονι δεξιώσει, ἣν ἡ Ὑμ. Παναγιότης καὶ ἡ ἁγιωτάτη Σύνοδος τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας ἐποιήσαντό μοι ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους, προσφέρω Ὑμῖν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει τὴν διαβεβαίωσιν τῶν ἐνθέρμων εὐχαριστιῶν μου. Εὔχομαι δὲ ὅπως ἀποβῇ πάροχον κλέους τῇ ἐνδόξῳ βασιλείᾳ τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρ. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου Ἀπτοὺλ Χαμὶτ Χὰν αὐτοκράτορος τῶν Ὀθωμανῶν. Ἀπευθύνω ἅμα εὐχὰς, ὑπὲρ τοῦ Θρόνου τῆς Ὑμ. Παναγιότητος καὶ Ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

ΜΙΛΑΝΟΣ.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ διοικητικῇ συνεδριάσει (12 μεσοῦντος) τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἀναγγελθέντος τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου προέδρου σεβ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, ἐκφράσαντος τὴν θλῖψιν τῶν ἀξιοτίμων τοῦ Συμβουλίου μελῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ τέως προέδρου ἀειμνήστου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου, ὑπεβλήθη πρότασις τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀξιοτ. κ. Π. Κουρτζῆ, ὅπως ἡ εἰκὼν τοῦ ἀοιδίμου, τοῦ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων τῆς προεδρείας ἀποθανόντος, ἐλαιογραφημένη ἀναρτηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συμβουλίου. Τὸ Συμβούλιον ἀπεδέξατο παμψηφεὶ τὴν πρότασιν ταύτην, γεραίρον οὕτω τὴν μνήμην τοῦ παραδειγματικῶς καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἐκπληρώσαντος τὸ καθῆκον προέδρου, καὶ διεξαγαγόντος ἐπιτυχῶς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν ἀοιδίμου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου.

— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπένειμεν εἰς τὸν πανοσιολ. ἡγούμενον τοῦ ἐν Μάσχᾳ Μετοχίου τοῦ πατριαρχ. ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ. Σεραφεὶμ Σκαρούλην τὸ ὀφφίκιον Μ. ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, πατριαρχικῇ φιλοτιμίᾳ χορηγήσας αὐτῷ τὴν ἄδειαν τοῦ φέρειν πρὸς τῷ ἐπιγονατίῳ σταυρὸν καὶ ἀρχιερατικὸν ἐγκόλπιον, καὶ βραβεύων οὕτω τὴν ἐπὶ ἐννέα σχεδὸν ἔτη μετὰ ζήλου καὶ δραστηριότητος ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνεπίληπτον πολιτείαν, ἧς ἕνεκεν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Σεραφεὶμ Σκαρούλης ἐπεσπάσατο τὴν εὔνοιαν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν ἐν τῇ ρωσσικῇ Αὐτοκρατορίᾳ διαμενόντων ὁμογενῶν καὶ τῶν εὐσεβῶν ρώσσων.

— Ὑπὸ τοῦ ὁσιωτ. ἡγουμένου τῆς ἐν Χίῳ βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς Νέας Μονῆς ὑπεβλήθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ ἀπολογισμὸς τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐσόδων καὶ δαπανῶν αὐτῆς, παραπεμφθεὶς πρὸς ἐξακρίβωσιν εἰς τὴν ἐξελεγκτικὴν τῶν ἐνοριακῶν καὶ σχολειακῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπήν.

Ἐν γενικῇ συνεδριάσει τῶν μελῶν τῆς Φιλομούσου Ἑταιρίας «Παλλάδος» καὶ τῶν γονέων τῶν ἐκπαιδευομένων ἐν αὐτῇ μαθητριῶν, γενομένῃ τῇ κυριακῇ, 14, παραιτησαμένου τοῦ τέως διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου, ἐξελέγη νέον, ὅπερ ἀποτελοῦσιν οἱ ἀξιότιμοι κκ. Θ. Χριστοφορίδης ἐφέντης, Π. Δ. Μεϊμαρίδης, Ἰ. Γκιών, Δ. Παντζίρης, Ζήσης Θ. Ζήσης, Π. Ἰγγλέσης, καὶ Θ. Σαμαντζῆς.

Συνεχίζοντες τὴν δημοσίευσιν τῶν Καταστατικῶν Πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐν τῷ λήξαντι ἔτει ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Δικαστηρίων, Ἐπιτροπῶν, καὶ Γραφείων, ἐκδίδομεν ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φυλλαδίῳ τὰς δύο καταστατικὰς τῶν Κεντρικῶν Ἐπιτροπῶν: Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐκπαιδευτικῆς, συνταχθείσας ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιακόνου, τέως γραμματέως ἐν ἀμφοτέραις.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν Ἐπιτροπὴ εἰδοποιεῖ ὅτι τῇ προσεχεῖ δευτέρᾳ, 22 ἰανουαρίου, ὥρᾳ 4 π. μ. τουρκιστί, ἄρξεται ἡ ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἐκποίησις τῶν ἀρχιερατικῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων τῶν ἀποβιωσάντων ἀρχιερέων Χαλκηδόνος κυροῦ Καλλινίκου καὶ Νικαίας κυροῦ Σωφρονίου. Εἰδοποιεῖ συνάμα τοὺς τε πιστωτὰς καὶ κληρονόμους ἀμφοτέρων τῶν ἀποβιωσάντων ἀρχιερέων ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι ὀφείλουσιν ἵνα προσέλθωσιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον καὶ παρουσιάσωσιν ἁρμοδίως τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν, οἱ δὲ δεύτεροι ἐντὸς ἓξ μηνῶν, ὁπότε γενήσεται ἡ ὁριστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς περιουσίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 ἰανουαρίου 1890.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889.

Δ'.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ συνεκρότησε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1889 ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις 20.

1] Ἐκ τῶν ἑκάστοτε ὑποβληθεισῶν αὐτῇ *αἰτήσεων πρὸς χειροτονίαν*, ἐνέκρινε δύο μὲν ἱεροδιακόνων: α'] τοῦ Γερμανοῦ διὰ τὸν ἐν Σαρμασικίῳ ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Δημητρίου—β'] τοῦ Σοφοκλέους Καστανιώτου διὰ τὸ Μετόχιον Βλαχ-σεραΐου·—τριῶν δὲ πρεσβυτέρων: α'] τοῦ ἱεροδιακόνου Εὐγενίου παπᾶ Θωμᾶ διὰ τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Μ. Ρεύματος—β'] τοῦ ἱεροδιακόνου Ἠλία διὰ τὸν ἐν Γαλατᾷ ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου—γ'] τοῦ ἀπὸ λαϊκῶν χειροτονηθέντος Μεγακλέους παπᾶ Οἰκονόμου διὰ τὸν ἐν Βαλίνῳ ἱερὸν ναόν, κατ' αἴτησιν γενομένας πάσας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἐξονομασθέντων ναῶν.

2] *Περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου* ἀξιοχρέως μεριμνήσασα συνετάξατο τὰ κατὰ τὰς δύο νηστείας, τῆς τε Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τῆς τῶν Χριστουγέννων, σχετικὰ προγράμματα.

3] *Περὶ τῆς ἱεροπρεποῦς πολιτείας καὶ ἀναστροφῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου* μεριμνῶσα, μετεπέμπετο μὲν τοὺς ἐν ταῖς ἑκασταχοῦ ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως παρεκτρεπομένους τυχὸν τῶν ἱερῶν καθηκόντων αὐτῶν ἱερεῖς, νουθετοῦσα τούτοις τὰ δέοντα· ἐν περιπτώσει δὲ ὑποτροπῆς ἐτιμώρει αὐτοὺς πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ διόρθωσιν, ἐπιβάλλουσα αὐτοῖς καὶ τὰς ἀναλόγους ἐκκλησιαστικὰς ποινάς.

4] *Περὶ τῆς ἐν ταῖς ἑκασταχοῦ ἐκκλησίαις ἁρμοζούσης εὐταξίας* φροντίζουσα διωργάνωσεν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐποπτείας, ἐντολὴν ἐχούσας ἵνα ἐπιτοπίως ἐρευνῶσι τὰ κατὰ τοὺς ναοὺς τούτους καὶ παρέχωσιν ἑκάστοτε αὐτῇ τὰς σχετικὰς πληροφορίας.

5] *Ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως* διαφορῶν μεταξὺ ἱερέων, ἢ ἱερέων καὶ ἐπιτρόπων, εἰ καὶ σπανίως, καὶ ἐξωμάλυνεν αὐτὰς ἐπιτυχῶς.

6] *Παρέσχε τὴν ἄδειαν τοῦ κηρύττειν τὸν θεῖον λόγον* ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ προϊσταμένῳ τῆς ἐν Χάσκιοϊ ἱερᾶς ἐκκλησίας κ. Ἀθανασίῳ.

7] *Ἐπέτρεψε τὴν ἐξομολόγησιν* προφορικῶς μὲν τῷ αἰδεσιμωτάτῳ παπᾷ Γεωργίῳ προϊσταμένῳ Ξυλοπόρτης, γραπτῶς δὲ τῷ τέως ἐφημερίῳ τῆς ἐν Γαλατᾷ ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου αἰδεσιμωτάτῳ παπᾷ Μιχαὴλ Ψαρῷ.

Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς διετέλεσε καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Καλλίνικος· γραμματεὺς δὲ καὶ μέλος ἅμα ὢν, ἄχρι τῆς 15 αὐγούστου ὁ τέως Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Κωνστάντιος Καρατζόπουλος, ἔκτοτε δὲ ἄχρις ὥρας ὁ τέως Δευτερεύων κ. Ἰωακεὶμ Βαλασιάδης.

Ε'.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνεκρότησε κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος 1889 ἐν ὅλῳ συνεδριάσεις 10, ὑπὸ πρόεδρον τὸν σεβασμιώτατον μητροπολίτην Σισανίου κ. Ἀθανάσιον. Κατὰ τὰς συνεδρίας ταύτας χρέη γραμματέως ἐξεπλήρου, μέχρι μὲν τῶν μέσων παρελθόντος αὐγούστου ὁ ἕως τότε δευτερεύων, εἶτα δὲ Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Κωνστάντιος Καρατζόπουλος, ἀπὸ δὲ τοῦ χρόνου ἐκείνου μέχρι σήμερον ὁ μέχρι τοῦδε Δευτερεύων κ. Ἰωακεὶμ Βαλασιάδης.

1] *Ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ ἐνέκρινε* μετά τινας τροποποιήσεις τὸν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου παραπεμφθέντα αὐτῇ Κανονισμὸν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ.

2] Ἐδέξατο διαφόρους *αἰτήσεις διδασκάλων διαθεσίμων*, ἐξαιτησαμένων τὴν ἀντίληψιν αὐτῆς, καὶ προὐνόησε περὶ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν.

3] Ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῇ *αἰτήσεων ἐνέκρινε* τὴν ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου δημοδιδασκάλου κ. Θ. Πανίδου γενομένην, καὶ παρέσχεν αὐτῷ τὸ προαποφασισθὲν πτυχίον.

4] Συνεσκέψατο ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδριάσεσι περὶ τῶν *ληπτέων μέτρων πρὸς λυσιτελεστέραν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ*, ὃν τὰ δημοτικὰ σχολεῖα προτίθενται, περὶ ὁμοιομόρφου συστήματος διδασκαλίας, καὶ περὶ τῆς θεραπείας τοῦ μεγάλου κακοῦ τῆς βιβλιοκαπηλείας.

5] Ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως *διαφορῶν τινων* μεταξὺ διδασκάλων καὶ ἐφοριῶν τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως σχολείων, καὶ ἐπέφερεν ἑκάστοτε τὸν δίκαιον συμβιβασμὸν μεταξὺ τῶν διαφερομένων.

6] Ἐπεκαλέσατο τὴν συνδρομὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς ἔκφρασιν εὐχαριστιῶν καὶ τῆς εὐαρεσκείας τῆς Ἐκκλησίας ταῖς ἐφορίαις τῶν ἐκπαιδευτηρίων Γαλατᾶ, Πέραν, καὶ Ταταούλων, οὐ μόνον διότι τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῶν εἰσὶν ἐκ τῶν καλλίστων παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτηρίων, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἐφορίαι αὐτῶν οὐδενὸς φείδονται κόπου, μεθ' ὅλην

τὴν δυσχέρειαν τῶν περιστάσεων, ὅπως ἀναδείξωσιν αὐτὰ ὅσον οἷόν τε τελειότερα καὶ προσφορώτερα εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας κοινωνίας.

7] *Ἐπόπτης* τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως σχολείων τῶν ὀρθοδόξων διατελεῖ ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου μηνὸς τοῦ λήξαντος ἔτους ὁ ἱερολογιώτατος κ. Γεράσιμος Δώριζας, διαδεξάμενος τὸν τέως τοιοῦτον καὶ ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιον Ἠλιάδην, χειροτονηθέντα μητροπολίτην Ἰκονίου.

Σημ. Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 3ον φύλλῳ ἡμῶν τῆς 12 ἰουλίου παρελθόντος ἔτους ἀνηγγείλαμεν τὰ κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ ἐν Σισλῇ ναΐσκου τῆς Μεταμορφώσεως εἰς τὴν ὀρθόδοξον κοινότητα Σταυροδρομίου, γενομένην ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν αὐτοῦ κτιτόρων Ἰωάννου, Δημητρίου, καὶ Παύλου, τῶν πατρωζόντων υἱῶν τοῦ ἀειμνήστου Ζαννῆ Στεφάνοβικ Σκυλίτζη. Ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ ἐκδίδομεν τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπολυθὲν σιγιλλιῶδες γράμμα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΣΙΓΙΛΛΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΣΙΣΛΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Διονύσιος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῶν εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν συντελούντων θεοπρεπῶν ἔργων οὐδὲν καὶ ἀνθρώποις ὁσιώτερον καὶ Θεῷ μᾶλλον ἀρεστὸν ἀλλ' ἢ τὸ ἐν πράξεσιν ἱεραῖς καὶ τὴν κοινὴν στοχαζομένας ὠφέλειαν ἁγιάζειν τὰ τῶν τεθνεώτων μνημόσυνα, καὶ ἀγήρω θεμελιοῦν τῇ θείᾳ λατρείᾳ μνημεῖα εὐσεβείας καὶ πίστεως. ἄληστον μὲν τὴν μνήμην τῶν τετελευτηκότων τοῖς ἐπιγιγνομένοις παραδιδόντα, ἀξιοζήλου δ' αὐτοῖς ἐνδεικνύντα εἰς μίμησιν πρότυπον, τὸ ἀκραιφνῶς φιλόθρησκον φρόνημα καὶ τὴν πρὸς εὐποιΐαν ἀγαστὴν ἔρεσιν τῶν τοιαῦτα ὅσια καὶ περιφανῆ ἔργα πραττόντων· διὸ δή, καὶ οἱ τοῦ ἐνθένδε τούτου ζήλου ἐμφορούμενοι, πάντων δὲ μάλιστα, οἱ αὐθορμήτῳ βουλῇ καὶ γνώμῃ καὶ ἰδίᾳ χρημάτων καταβολῇ οἶκον Θεοῦ ἅγιον ᾠκοδομηκότες ἐπὶ τῷ τελεῖσθαι ἐν αὐτῷ τὰς ἀναιμάκτους θυσίας, δοξάζεσθαί τε τὸν προαιώνιον Λόγον, τὸν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἀρρήτῳ σοφίᾳ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως οἰκοδομήσαντα, ὡς ἀριστεῖς ἐν τοῖς ἀγαθοεργοῦσιν ὁμολογούμενοι, ἰδίας μὲν ἀπολαύουσι τῆς παρὰ Θεοῦ χάριτος καὶ τῆς παρ' ἀνθρώπων τιμῆς, στεφάνῳ δὲ εὐλογιῶν καὶ ἐπαίνων περιβάλλονται ὑπὸ τῆς τὰ καθ' ἡμᾶς κοινὰ ἐφορώσης ἁγίας Μητρὸς Ἐκκλησίας. Αὕτη γὰρ καὶ τὸν ἁγιασμὸν αὐτῶν παρὰ Κυρίου αἰτεῖται, «ἁγίασον, λέγουσα, τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου», καὶ τὸ τῆς εὐσεβείας ἔργον αὐτῶν γράμμασι συνοδικοῖς σιγιλλίοις προφρόνως στέργει κατοχυροῦν, τὴν εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον εὐστάθειαν αὐτοῦ καὶ τάξιν κρατύνουσα συνῳδὰ τῇ χριστιανικῇ ἐφέσει τῶν θεοφιλῶς τοῦτο ἀπεργασαμένων, ὡς ἔστιν ἰδεῖν καὶ ἐν τῷ παρόντι. Οἱ γὰρ ὄντως ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ φιλογενείᾳ ἀριπρεπεῖς καὶ εὐγενέστατοι ἀδελφοί, κύριοι Δημήτριος καὶ Ἰωάννης καὶ Παῦλος Στεφάνοβικ Σκυλίτζη, ἔργον ἱερὸν καὶ μόνιμον ἐριέμενοι καταλιπεῖν, εἰς διηνεκῆ μνήμην τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀειμνήστων αὐτῶν γονέων Ζαννῆ καὶ Ἑλένης, τῶν ἐν τοῖς πρώτοις καὶ μεγάλοις εὐεργέταις τοῦ Γένους διὰ πολλῶν καὶ ἀριγνώτων πράξεων κοινῆς καὶ ἰδιωτικῆς εὐποιΐας ἐν μακρῷ βίῳ ἀναδειχθέντων, ἰδίοις αὐτῶν καὶ ἀβροῖς ἀναλώμασιν ἐκ βάθρων τὸν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἐν Σισλῇ νεκροταφείου τῶν ὀρθοδόξων ἱερὸν ναόν, ἐπ' ὀνόματι τῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ θείας Μεταμορφώσεως τιμώμενον, ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν ἀδείᾳ καὶ αὐτοκρατορικῇ δι' ὑψηλοῦ Φιρμανίου ἐπινεύσει, εὐσεβοφρόνως ᾠκοδομήσαντο, καὶ τοῦτον πλουσίῳ καὶ περικαλλεῖ ἱερῷ κόσμῳ καθωραΐσαντες, κοινὸν κατεστήσαντο οἶκον ἀγλαὸν προσευχῆς καὶ ἐξιλασμοῦ πᾶσι τοῖς εἰσιοῦσι, κανονικῶς καὶ δημοτελῶς ἐγκαινισθέντα καὶ ἁγιασθέντα τῇ κα' τοῦ μηνὸς μαΐου παρελθόντος, πᾶσι δὲ τοῖς μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ ἀγάπης προσερχομένοις πιστοῖς τὸν ἁγιασμὸν τῆς χάριτος αὐτοῦ εἰς σωτηρίαν προχέοντα. Τούτου δὴ τοῦ ἱεροῦ καὶ νεοδμήτου ναοῦ κτίτορες μὲν εὐσεβεῖς καὶ φιλόθεοι γενόμενοι οἵ ἐρίτιμοι οὗτοι καὶ ἐνάμιλλοι τὴν φιλογένειαν ἀδελφοί, ἀλλ' οὐχ ὡς ἰδίου κτήματος τὴν κυριότητα αὐτοῦ καταλογισάμενοι, αὐθορμήτῳ προαιρέσει γεννιοφρόνως τῇ ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐξεχώρησαν, οὐδὲν οὐδ' ὁπωστιοῦν δικαίωμα κτήσεως δι' ἑαυτούς τε καὶ τοὺς ἑαυτῶν διαδόχους καὶ κληρονόμους ἐπιφυλαξάμενοι, τοῦτο δὲ μόνον κοινωφελῶς προθέμενοι, ἵνα, συνῳδὰ τῷ διέποντι ταύτην Κανονισμῷ, ὁ προκείμενος ἱερὸς τῆς θείας Μεταμορφώσεως ναὸς διαμένῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀναποσπάστως προσηρτημένος ὡς παρεκκλήσιον τοῦ ἐν Περαίᾳ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων, ἡ δὲ κατὰ καιροὺς Κεντρικὴ τούτου Ἐφορία, ἥπερ καὶ τὸ πρωτότυπον τοῦ σχετικοῦ αὐτοκρατορικοῦ Φιρμανίου παραδέξεται, ἐνασκῇ ἀπόλυτον δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς διαχειρίσεως καὶ ἐπιστασίας τοῦ νεοδμήτου ναοῦ. Τὴν ἱερὰν δὲ ταύτην καὶ πολλοῦ ἄξιαν δωρεὰν εὐσεβοφρόνως ἅμα καὶ εὐγενῶς προσαγαγόντες, οὐκ ἄλλην τινὰ ὑπὲρ ἑαυτῶν, τούτου ἕνεκα, ἀξίωσιν προεβάλοντο, εἰ μὴ τὸν εὐλαβῆ καὶ ἐγκάρδιον πόθον τῆς τῶν ὁστῶν τῶν ἀειμνήστων αὐτῶν γονέων καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν καταθέσεως ὑπὸ τὸ ἱερὸν τοῦ ναοῦ ἔδαφος, ἐν λάρναξιν ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμέναις, μετὰ τὴν ἑκάστοτε τελεσθησομένην κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν ἀνακομιδήν, καὶ τοῦ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διηνεκοῦς μνημοσύνου ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς. Ταῦτα δὲ αἰτήσεως μὲν τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Παύλου Στεφάνοβικ Σκυλίτζη, ἐπιτροπεύοντος καὶ τοὺς ἐξονομασθέντας εὐγενεστάτους ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἀνακοινωθέντα τῇ ε' τοῦ ὑπερμεσοῦντος μηνὸς πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐφορίαν τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾶς ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων, καὶ ὑπὸ ταύτης τῇ ἡμῶν Μετριότητι συνοδικῶς προκαθημένῃ ὑποβληθέντα, διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἐγγράφου αὐτῆς, ἀσμένως ἀποδεξάμενοι καὶ ἐγκρίναντες, τοὺς δ' εὐσεβεῖς κτίτορας καὶ δωρητὰς ἐγκαρδίοις ἐπαίνοις καὶ πατρικαῖς εὐλογίαις ἐπιστέψαντες, καὶ τὸν μισθὸν τῆς ἀγαθοεργίας αὐτῶν ἔν τε τῷ παρόντι βίῳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι δαψιλῆ παρὰ τοῦ δομήτορος τῶν ὅλων αὐτοῖς ἐκ ψυχῆς ἐξαιτησάμενοι, ἔγνωμεν, κοινῇ συνοδικῇ ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει, τὸ παρὸν ἐκδοῦναι ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράνοις γράμμα· δι' οὗ καὶ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι λίαν ἀγαπητῶν καὶ περιποθήτων ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα· πρῶτον μέν, ὁ ἐπ' ὀνόματι τῆς θείας τοῦ Σωτῆρος Μεταμορφώσεως ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἐν Σισλῇ Νεκροταφείου τῶν ὀρθοδόξων κείμενος ἱερὸς ναός, ὁ ἐκ βάθρων, ὡς εἴρηται, οἰκοδομηθεὶς καὶ καθωραϊσθείς, ἀναλώμασι τῶν εὐσεβεστάτων ἀδελφῶν Δημητρίου, Ἰωάννου καὶ Παύλου Στεφάνοβικ Σκυλίτζη, διατελῇ, οἷός ἐστι καὶ ὁ περὶ αὐτὸν χῶρος τοῦ νεκροταφείου, ἰδιοκτησία διηνεκὴς καὶ ἀναπαλλοτρίωτος τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾶς ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων

τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὡς παρεκκλήσιον αὐτῆς, ὑπαγόμενος εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κεντρικῆς αὐτῆς Ἐφορίας, καὶ ὑπὸ ταύτης συνῳδὰ τῷ Κανονισμῷ διαχειριζόμενος· δεύτερον δὲ, κατατεθῶσι τὰ ὁστᾶ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ κατατιθῶνται ἑκάστοτε τὰ τῶν ἀπογόνων ὑπὸ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ ἐν δυσὶ λάρναξι, μετὰ τὴν γενησομένην ἐν καιρῷ ἀνακομιδήν, μνημονεύωνται δὲ ἐσαεὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀγιστείαις εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ εἰς μνήμην αἰώνιον. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὸ τῶν εἰρημένων θεοφιλῶν ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐφορίας κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ ἡμῖν ὑποβεβλημένα, καὶ ὡς ἐπαινετὰ καὶ θεάρεστα συνοδικῶς ἐγκεκριμένα, ὁριζόμεθα καὶ ἀποφαινόμεθα ἔχειν τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀπαράτρεπτον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἁπάντων, γνώμης σκαιότητι καὶ κακοβουλίᾳ κεκινημένος, τολμήσῃ διασεῖσαι, ἢ μετατρέψαι, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς δεδογμένα καὶ ἐπικεκυρωμένα, ὡς πολέμιος τῶν θεοφιλῶν ἔργων καὶ ἀνευλαβὴς καὶ μισόκαλος, ἔνοχος ᾖ καὶ ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου καὶ ἀπροσωπολήπτου βήματος τοῦ Θεοῦ ἐν καιρῷ τῆς ἐσχάτης καὶ φοβερᾶς δικαιοκρισίας. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον ἐγένετο τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα, καταστρωθὲν καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τῇ Κεντρικῇ Ἐφορίᾳ τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾶς ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπὶ τῷ κατατεθεῖναι ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτῆς, ἀντίγραφον δὲ τούτου ἐπίσημον διεβιβάσθη τῷ ἐκ τῶν εὐσεβῶν κτιτόρων ἐνταῦθα διαμένοντι εὐγενεστάτῳ κυρίῳ Παύλῳ Στεφάνοβικ Σκυλίτζῃ ἡμετέρῳ κατὰ Πνεῦμα υἱῷ λίαν ἀγαπητῷ καὶ περιποθήτῳ.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἐννάτῳ· κατὰ μῆνα Ἰούλιον. Ἐπινεμήσεως Β'.

† Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἀποφαίνεται.

† *ὁ Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος*· — † *ὁ Νικαίας Σωφρόνιος*· — † *ὁ Νικοπόλεως Ἱερώνυμος*· — † *ὁ Φιλιππουπόλεως Ἰωακείμ*· — † *ὁ Βιζύης Κωνστάντιος*· — † *ὁ Ξάνθης Διονύσιος*· — † *ὁ Ἴμβρου Παΐσιος*· — † *ὁ Βοδενῶν Ἱεράθεος*· — † *ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος*· — † *ὁ Μογλενῶν Καλλίνικος*· — † *ὁ Λιτίτζης Ἰγνάτιος*.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΗι ΒΑΣΕΙ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Α'.

Ἀντώνιος Κομοῦτος.

Ὁ οἶκος οὗτος τῶν Κομούτων, ὅπως δώσῃ τέλος εἰς τὰ δεινά, ἅπερ ὑπέφερεν ὑπὸ τῶν ἐνετῶν, ἐγκαταλιπὼν, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, τὴν πατρίδα αὐτοῦ Μεθώνην, κατέφυγεν εἰς Ζάκυνθον[1], ὅπου ἐνεγράφη ἐν τῇ *Χρυσῇ Βίβλῳ* τῶν εὐγενῶν Ζακύνθου. Ἐκ τοῦ ἀρχαίου, πολυκτήμονος καὶ εὐπατρίδου τούτου οἴκου πολλοὶ διεκρίθησαν γόνοι, ἐξ ὧν καὶ ὁ ὑπερασπιστὴς τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων *Ἀντώριος*.

Ὁ Κομοῦτος οὗτος ἠκμαζε, κατὰ τὸν Φιλητᾶν[2] καὶ Σάθαν[3], περὶ τὴν ΙΙΙ' ἑκατονταετηρίδα, κατὰ δὲ τὸν Δημητρακόπουλον[4] περὶ τὸ 1735, ἀλλὰ τοῦ συγγραφέως τούτου ἡ εἰκασία, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης, δὲν εἶναι ὀρθή. Ὁ Κατραμῆς[5] λέγει ὅτι ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος. Ἂν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀκριβῶς τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, καθότι τὰ ἀρχαῖα τῆς ἐνορίας αὐτοῦ βιβλία δὲν σώζονται, δυνάμεθα ὅμως ἐπισήμως νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι τῷ 1698 συνεζεύχατο τῇ Ἑλένῃ Σουμμάκῃ[6], καὶ τῇ 1 μαρτίου τοῦ 1726 ἀπεβίωσεν[7].

Ὁ Κομοῦτος τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι παιδευθείς, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑσπερίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν, καὶ ἐν τῷ πανεπιστημείῳ τοῦ Παταβίου φοιτήσας, τῷ 1693 ἐγένετο διδάκτωρ τὰ νομικά. Παιδισθὲν ζῆλον ἔδειξεν εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ὁ ζῆλος οὗτος ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο, συναυξομένης καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐφέσεως τελειοτέρας παιδεύσεως. Ἡ μετὰ τοῦ γνωστοῦ θεολόγου Νικολάου Κούρτζουλα φιλία πολὺ συνέτεινεν εἰς τὴν κλίσιν του περὶ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν κατ' αὐτὴν πολυμάθειαν.

* * *

Ἅμα τῇ ἐν Ζακύνθῳ ἀφίξει αὐτοῦ, ἀμέσως ἔλαβε μέρος εἰς τὰ τῆς πατρίδος, ὡς μαρτυροῦσι τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Ζακυνθίας κοινότητος, Libro Consigli, ἅτινα σώζονται εἰς τὸ ἐνταῦθα ἀρχειοφυλακεῖον. Ἡ κοινότης διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας ἐξέλεξεν αὐτὸν πολλάκις σύνδικον, κήνσωρα, δικαστὴν, προβλεπτὴν ἐπὶ τῶν δρόμων, πρεσβευτὴν, ἑλλανοδίκην, ἀντιρρητικὸν, ἐν ἑνὶ λόγῳ, εἰς πάντα τὰ ἀξιώματα ἀλληλοδιαδόχως, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἐπόπτου ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ γυναικείου μοναστηρίου τῆς Μητροπόλεως καὶ τοῦ ἐπιτρόπου τῆς ἐνορίας αὐτοῦ. Ἡ κοινότης εἶχε πρὸς αὐτὸν μεγίστην ἐμπιστοσύνην, καὶ δικαίως, διότι ἐξεπλήρου τὸ ἴδιον ἔργον, ἄτυφος μὲν καὶ εὐσυνειδήτως, ἅμα δὲ φίλα ἀείποτε ἐφρόνει μετ' εἰλικρινείας πρὸς τοὺς ἐν τῇ κοινότητι συμπόνους καὶ συναδέλφους. Οἱ ἐνετοὶ προβλεπταὶ Ζακύνθου, ἐκτιμῶντες τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ζῆλον αὐτοῦ, ἐξέλεξαν πολλάκις *ἐπόπτην τῆς Σχολῆς* τῆς κοινότητος Ζακύνθου[8].

1. *Χρονικὰ* Δ. Βαρβιάνη· φυλ. 180. χειρόγραφον σωζόμενον ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

2. *Ὑπεράσπισις τῆς Γραικικῆς Ἐκκλησίας*· ὑπὸ Βλασσοπούλου, σελ. κγ'.

3. *Νεοελλ. Φιλολογία*· σελ. 599.

4. *Ὀρθόδ. Ἑλλὰς*, σελ. 176.

5. *Φιλολογικὰ Ἀναλέκτα Ζακύνθου*· σελ. 362.

6. Βιβλία ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Φρουρίου, παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

7. Βιβλ. Μητροπόλεως, παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

8. Πρβλ. Σ. δε Βιάζη *Ἡ Ζάκυνθος ἐπὶ ἐνετοκρατίας*· τῇ *βάσει ἀνεκδότων ἐγγράφων· ἐν Κυψέλῃ* Ζακύνθου (Ἀρ. 54 — 58 τοῦ ἔτους 1887). Α' *Ἐκπαίδευσις*. Ἡ μονογραφία αὕτη στηριζομένη ἐπὶ ἐπισήμων ἐγγράφων εἶναι ἡ πρώτη, ἥτις περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως Ζακύνθου ἐπὶ ἐνετοκρατίας ἐγράφη, καὶ ἀνασκευάζει τὰς ἀνακριβείας, καὶ τὰ ψεύδη τοῦ Λούντζη, τοῦ Κατραμῆ, τοῦ Λομβάρδου, οἵτινες χωρὶς νὰ κάμωσι τὰς δεούσας ἐρεύνας ἀπὸ τρίποδος ἐδίκαζον καὶ ἀσπλάγχνως ἐλοιδόρουν τὴν ἐνετοκρατίαν καὶ τοὺς εὐπατρίδας Ζακύνθου.

***

Ἐν Ζακύνθῳ διέμενεν ἰταλὸς μοναχὸς λόγιος, ὀνόματι Ἀντώνιος Πότζος δὶ Βόργος (Pozzo di Borgo), ὅστις ὢν καὶ τοποτηρητὴς[9] τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας Ζακύνθου ἐπὶ ἔνδεκα ἔτη, δουκικῷ διατάγματι τῷ 1690, ἔλαβε παρεχωρηθεῖσαν αὐτῷ τὴν μονὴν τῶν δυτικῶν, ἀφιερωμένην εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ τὸν προφήτην Ἠλιοὺ, πατρονικῷ δικαιώματι (jus patronato), ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κρητὸς Σκουαρζώνη, ὅστις κατεῖχεν αὐτήν[10]. Ὁ ἐν λόγῳ ἐξ Ἰταλίας μοναχὸς, ὡς ὀρθῶς ἱστορεῖ καὶ ὁ Φιλητᾶς[11], διὰ προτροπῆς τοῦ τῶν ἐν Ζακύνθῳ λατίνων ἐπισκόπου, συνέθεσε κατὰ τὸ 1724 *Ἀπολογίαν*, ἀγωνιζόμενος ν' ἀποδείξῃ δι' αὐτῆς ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον ἐτελεσιούργησε τὸ τῆς Κοινωνίας μυστήριον δι' ἀζύμου, καταφερόμενος δ' ἐνταυτῷ κατὰ τῶν γραικῶν ὡς ἀμαθῶν καὶ πεισματικῶν. Τὴν Ἀπολογίαν ταύτην ἀνεσκεύασεν ὁ Κομοῦτος καὶ ἔδωκεν ἀντίγραφα εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον, ἐξετυπώθη δὲ ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ ἔτει 1736, ἤτοι δέκα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως. Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ ἑξῆς:

Il maestro disingannato ossia rispota all'apologia del molto Reverendo Padre Antonio Pozzo di Borgo o minore Conventuole, maestro di sacra teologia etc. in cuisostiene conformarsi meglio all'istituzione di Gesù Cristo il rito de Latini consacrando la santissima Eucaristia in Pane Azzimo· Opera del dottor Antonio Comuto Zacintio etc. Procurante Andrea Konig· Amsterdamo. MDCCXXXVI.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι σπανιώτατον. Ἐλλιπὲς ἀντίτυπον σώζεται ἐν τῇ δημοσίᾳ Βιβλιοθήκῃ Ζακύνθου, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐδώρησεν ὁ ἀείμνηστος Κατραμῆς. Τὸ πόνημα τοῦτο τοῦ Κομούτου μετεφράσθη ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ λογίου ζακυνθίου Ἀνδρέα Συγούρου Καλλονᾶ[12] τῷ 1750, ἀλλ' ἡ μετάφρασις αὕτη τυγχάνει ἔτι ἀνέκδοτος, καὶ εἶναι ἡμῖν γνωστὰ δύο ἀντίγραφα, τὸ ἓν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Κομούτου, τὸ δὲ ἐν τῇ δημοσίᾳ τῆς Ζακύνθου βιβλιοθήκῃ.

Ἡ μετάφρασις τιτλοφορεῖται οὕτω πως: «Ὁ ἐκ » τῆς πλάνης ἀπαχθεὶς διδάσκαλος, ἤτοι ἀπόκρισις εἰς » τὴν Ἀπολογίαν Ἀντωνίου Ποτσοδιβόργου ἐκ τῆς » ἑταιρίας τῶν φραγκισκανῶν, ἀπολογουμένου ὑπὲρ » τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ διαφορᾷ τοῦ ἀζύμου. » Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ Ἀντωνίου Κομούτου εὐπατρί- » δου Ζακύνθου, καὶ μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς ἰταλικῆς » εἰς τὴν κοινὴν τῶν ἑλλήνων διάλεκτον ὑπὸ Α. Συ- » γούρου Καλλονᾶ, εὐπατρίδου». Ἐκ τῆς ἀνεκδότου ταύτης μεταφράσεως δημοσιεύομεν τὸ προοίμιον τοῦ μεταφραστοῦ, ὡς εἶναι εἰς τὸ ἀντίγραφον, σωζόμενον παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Κομούτου. «Ἕνας ἱερεὺς τῆς δυ- » τικῆς Ἐκκλησίας τῶν τοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου Φραγ- » κίσκου, διδάσκαλος τῆς ἱερᾶς θεολογίας καὶ τῆς » αὐτοῦ Ἐκκλησίας θερμότερος ἢ σοφώτερος συνήγο- » ρος, διὰ προτροπῆς τοῦ τῶν δυτικῶν ἐπισκόπου τῆς » Ζακύνθου, συνέθετο ἀπολογητικὸν βιβλίον τῷ ,αψκδ', » πειρώμενος διὰ τούτου ἀποδεῖξαι ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χρι- » στὸς εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον ἐτελεσιούργησε τὸ » τῆς Κοινωνίας μυστήριον δι'ἀζύμου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ » ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία καθ' ὁμοίωσιν ἐκείνης τῆς πρώ- » της θεοπαραδότου διατάξεως, μᾶλλον τῆς ἀνατολι- » κῆς ἐπιτελεῖ· διὰ νὰ δώσῃ λοιπὸν αὐτὸς τοῦ ἰδίου » συγγράμματος δύναμιν, τῆς ὁποίας ἄμοιρον αὐτὸς » ἐγνώριζεν, ἢ διατὶ ἡ πρότασις δὲν τοῦ ἐχορήγει ἰσχυ- » ρὰ ἐπιχειρήματα, ἢ διατὶ ἡ δύναμις τοῦ νοός του » δὲν ἐξηύρισκεν, ἔτρεξεν εἰς ἐκεῖνο τὸ βδελυρὸν καὶ » ἀχρειέστατον καταφύγιον τῶν ἀμαθῶν συγγραφέων, » ὅπερ ἐστὶ τὸ νὰ συκοραντοῦν καὶ ὀνειδίζουν τοὺς » ἑαυτοὺς ἐναντίους, μὴ δυνάμενοι νὰ τοὺς κινήσουν » διὰ τῶν ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων καὶ μὲ τοῦ ὀρθοῦ » λόγου τὴν δύναμιν· ἐκτελέσας λοιπὸν αὐτὸς τὸ σύγ- » γραμμα, πεπεισμένος ὅτι τινὰς τῶν γραικῶν δὲν » ἤθελεν εἶσθαι ἱκανὸς εἰς τὴν ἀπόκρισιν, διότι βε- » βυθισμένοι αὐτοὶ εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας ὑπὸ » τῶν ὀπαδῶν τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑπολαμβάνον- » ται, τὸ ἔπεμψε μὲ δημόσιον τρόπον εἰς τὸν ἀρχι- » πρεσβύτερον ταύτης τῆς πόλεως, μᾶλλον διὰ νὰ » ἐλέγξῃ καὶ νὰ φιμώσῃ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ ὅλους » τοὺς λοιποὺς γραικούς, ἢ διὰ νὰ τὸν κινήσῃ εἰς τὴν » ἀπόκρισιν. Μαθόντες λοιπὸν οἱ γραικοὶ ἱερεῖς τὴν » ἐπιπληκτικὴν ταύτην καὶ ἀσθενοῦσαν *Ἀπολογίαν*, » καὶ κρίναντες ἀναγκαιοτάτην τὴν ἐκείνης ἀπόκρισιν » διὰ τὴν τῆς ἀληθείας ὑπεράσπισιν, ἔγνωσαν ὁμο- » φρόνως νὰ ἤθελε συγγραφθῇ παρ' εὐθὺς ἀπό τινα » πεπαιδευμένον τῆς ἱερᾶς αὐτῶν τάξεως, ἀλλ' ὁ αἰ- » δέσιμος ἀρχιπρεσβύτερος, γνωρίζοντας ἀναγκαῖον νὰ » συγγραφθῇ ἡ ἀπόκρισις εἰς τὴν ἰταλικὴν διάλεκτον, » ὅπως τὰ περιλαμβανόμενα τῇ ἀποκρίσει γνωστὰ εἰς » τὸν τῆς *Ἀπολογίας* συγγραφέα νὰ ἤθελε γενοῦν, » ἐπρόσδραμεν ἱκετικῶς εἰς τὸν κ. Ἀντώνιον Κομοῦ- » τον, πολίτην τῆς Ζακύνθου εὐγενέστατον, καὶ τῇ » σοφίᾳ οὐ μόνον διαβεβοημένον, ἀλλὰ καὶ τῷ τοῦ » τρόπου σεμνῷ πολὺ τῶν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ διαφέ- » ροντα, παρακαλῶντάς τον νὰ ἤθελεν ἀφήσει τῶν » ἰδίων ὑποθέσεων τὴν ἐνασχολίαν καὶ ἐπιχείρησιν, καὶ » νὰ συγγράψῃ αὐτὸς, ὡς εἰδήμων καὶ πεπαιδευμένος, » τῇ ἰταλίδι φωνῇ, τῆς ἀπολογίας τὴν ἀπόκρισιν· » εἰσήκουσεν οὗτος ὁ λαμπρὸς ἀνὴρ καὶ τῆς ἀνατολι- » κῆς Ἐκκλησίας τῆς αὐτοῦ μητρὸς τέκνον εὐπειθὲς » καὶ φιλόστοργον τὴν ἱκεσίαν τοῦ ἀρχιπρεσβυτέρου, » κρίνας αὐτὴν εὔλογον, καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας » γράψας ταύτην ἐνεχείρισεν εἰς τὸν τῆς ρωμαϊκῆς » Ἐκκλησίας ἀπολογητὴν, ἥνπερ ἐγὼ ἐκ τῆς ἰταλί- » δος εἰς τὴν ἑλληνίδα κοινὴν διάλεκτον τανῦν μετε-

---

9. Ἦτο Vicario générale Episcopale.

10. Chiese e monasteri jus patronato βιβλ. Β', χειρόγραφον παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

11. Ἔνθ. ἀνωτ.

12. Ὁ λόγιος οὗτος ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1722, καὶ ἀπεβίωσε τῇ 1 ἰουλίου τοῦ 1775. Κατεγίνετο εἰς θεολογικὰς μελέτας.

» κομισάμην. Ὁ ρηθεὶς συγγραφεὺς τῆς ἀποκρίσεως
» κ. Κομοῦτος ὡμολόγησεν ἔτι ζῶν, πῶς εἰς ἀπολο-
» γίαν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δὲν ἦτον ἐλλιπὴς
» εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ ἐπιχειρήματα καὶ ἄλλα πολλὰ,
» τὸ ὁποῖον εἶναι εὔκολον νὰ γνωρίσουν οἱ πεφωτι-
» σμένοι τῶν ἀναγινωσκόντων, ἂν δὲν ἦτο βεβαιωμέ-
» νος πῶς τὰ προβαλθέντα ἀρκετὰ εἶναι νὰ καταρρί-
» ψουν τὴν *Ἀπολογίαν* τοῦ ἐναντίου. Δὲν ἀμφιβάλλω
» λοιπὸν ἐγὼ πῶς θέλει προσφέρω δῶρον εὐπρόσδεκτον
» εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ἀνατολικούς, τοὺς συναδέλφους
» μου, μεταβαλὼν τὴν ἀξιέπαινον ταύτην ἀπόκρισιν
» ἐξ ἀγνώστου φωνῆς εἰς τὴν ἡμετέραν πάτριον, καὶ
» ἀκουστὴν εἰς πάντας ἡμᾶς ποιήσας ἐκεῖνο, ὁποῦ εἰς
» ἀπολογίαν τῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας συνεγράφθη. Βέ-
» βαιος ἀκόμη πῶς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συγγράμ-
» ματος θέλει αὐξηνθῆ πρὸς τὸν σοφόν μας συγγρα-
» φέα τὸ σέβας καὶ ἡ εὐλάβεια ἀπὸ μέρους καὶ τῶν
» ὁμοπατρίων του Ζακυνθίων καὶ τῶν ὁμογενῶν του
» γραικῶν».

Εἰς τὸ χειρόγραφον τῆς μεταφράσεως ὑπάρχουσι καὶ οἱ ἑξῆς στίχοι:

«Πρὸς τὸν εὐσεβόφρονα καὶ σοφώτατον δόκτορα
» Ἀντώνιον Κομοῦτον, τὸν ποτε ἐν τῇ στρατευομένῃ
» ταύτῃ Ἐκκλησίᾳ πιστῶς συστρατεύσαντα, κἀν τῇ
» τῶν πρωτοτόκων θριαμβευούσῃ συνθριαμβεύσαντα

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

» Μουσῶν, Χαρίτων, πίστεως, εὐσεβείας
» Ἀντώνιος Κομοῦτος ὤφθη πεζίον·
» ζύμωσε γὰρ ἔνθεα ἀζύμου κάτα
» ζύμην ἀληθῆ, μυστικὴν, εὐσεβέα.

Ἄλλο

«Ἀζυμολάτρου τίς ἂν οὕτω κατείποι;
» Ἀντώνιος Κομοῦτος ὁ Χριστοῦ λάτρης.
» Ἐν Ζακύνθῳ ,αψογ'.

» Ὁ ἐκ Ζακύνθου ἱεροκήρυξ
» ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΒΕΡΙΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ.»

(ἕπεται τὸ τέλος).

Ὑποσημείωσις. Ἡ διατριβὴ αὕτη σταλεῖσα ἡμῖν πρὸ πολλοῦ ἐκδίδοται νῦν. Ἔστι δ' ἔργον τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων διατριβῶν γνωστοῦ ζακυνθίου λογίου κ. Σπυρίδωνος δὲ Βιάζη.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐξεδόθη, τύποις «Νεολόγου», ὁ **Κώδιξ τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθηκῶν κληρονομικοῦ δικαίου,** εἰς σχῆμα 16ον, ἐκ σελίδων 455, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ εὑρετηρίου. Φιλοπόνημα τοῦ νομοδιδάκτορος καὶ δικηγόρου κ. Μιλτιάδου Καραβοκυροῦ, ἅμα γενόμενος γνωστὸς διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθείσης ἀγγελίας τοῦ φιλοπόνου ἐκδότου, εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ὁμογενῶν, εὐμενεῖς δ' ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἐξεδόθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ συστάσεις, ὧν ἀνεγράψαμεν τὴν πασῶν ἐγκυρωτάτην πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολήν, δι' ἧς τὸ ἔργον τοῦτο συνιστᾶτο πᾶσι τοῖς σεβασμ. ἀρχιερεῦσιν. Αἱ συστάσεις ἐκεῖναι πᾶσαι ἐγίνοντο ὑπὲρ ἔργου χρησίμου, καὶ τὸ φῶς τοῦ τύπου καταδείκνυσι σήμερον ὅτι οὐδαμῶς ἐψεύσθησαν αἱ προσδοκίαι τῶν ἐπαϊόντων.

Τυπικὴ βιβλιολογία καταβιβάζει πάντοτε τὴν ἀξίαν παντὸς σπουδαίου βιβλίου. Ἀπαιτεῖται ἀνάγνωσις καὶ προσοχὴ, μελέτη καὶ προσοχὴ, σπουδὴ ἐπ' αὐτοῦ καὶ συνεπῶς προσοχή. Ὅταν βιβλία, οὐχὶ τῆς ἡδονῆς τῆς εἰς τὸ παραχρῆμα καταστοχαζόμενα, βιβλία πολλὴν τὴν ὄνησιν ἐπαγγελλόμενα πᾶσιν ἐκδίδωνται, τὸ ἔργον τοῦ βιβλιολόγου οὐχὶ τυχαῖον ἐστίν, οὐδ' οὐδενόσωρον· οὐδ' ἀπαιτεῖται χῶρος εὐρὺς καὶ στῆλαι πλατεῖαι μεγάλων ἐφημερίδων, ὅπως γνωρίσωσιν αὐτὰ, διότι ἀνάλυσις μὲν κεφαλαίων ὅλων καὶ παραγράφων ἔσται οἱονεί τις μεταγραφὴ καὶ μετατύπωσις, ὁ δ' ἀναγνώστης ἡμῶν ἐννοεῖ ὅτι δικαίωμα τοιοῦτον οὐδαμῶς ἡμῖν αὐτοῖς ἀναγνωρίζομεν, δικαιούμενοι μόνον ὅπως παράσχωμεν ἰδέαν ἀκριβῆ τοῦ συγγράμματος. Ἴσως πρὸς τοῦτο ἤρκει καὶ μόνος ὁ τίτλος καὶ ἡ προμετωπὶς, ἀρκετὰ σαφὴς καὶ περιεκτικὴ τεθειμένη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ 'να γράψωμεν ὅτι κωδικοποιοῦνται συλλήβδην, ἅμα τῇ συνήθει καὶ συνῳδὰ τῷ ἱερῷ μουσουλμανικῷ νόμῳ νομοθεσίᾳ περὶ κληρονομιῶν, καὶ τῷ ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς ἐν Ἀνατολῇ θρόνοις ἰσχύοντι βυζαντινῷ δικαίῳ, αἱ ἐν τῇ κυβερνητικῇ Δικαστικῇ ἐφημερίδι, ἐν τῷ Δεστοὺρ, ἐν τοῖς Γενικοῖς Κανονισμοῖς τῶν Πατριαρχείων, ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς καὶ ἀρχιερατικοῖς βερατίοις, ἐν τοῖς περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν κανονισμοῖς καὶ φιρμανίοις, ἐν ταῖς ὑπουργικαῖς καὶ βεζυρικαῖς ἐγκυκλίοις καὶ τῇ ἑκάστοτε νομολογίᾳ ἐν γένει τοῦ Ἀκυρωτικοῦ διατάξεις.

Πάντων τούτων τῶν ἐγγράφων ἡ ἐξίχνευσις καὶ κριτικὴ ἐπεξεργασία καὶ μελέτη, ἀπαιτεῖ μὲν χρόνον, ἀλλὰ καὶ σπουδὴν, καὶ φιλοπονίαν ἄρα οὐκ ἄμεστον ἐμβριθείας καὶ κρίσεως, καὶ πνεῦμα διατακτικὸν, ὅπερ βλέπει ὁ τὸν Κώδικα τοῦ κ. Μιλτιάδου Καραβοκυροῦ μετὰ χεῖρας λαμβάνων. Ἁπλοῦν βιβλίον, ἁπλοῦν γραφεῖον, ἁπλοῦν πινακίδιον, ὡς ὁ παλαιὸς εἶπε φιλόσοφος, ἄνευ νοῦ οὐδέποτε βεβαίως δύναται 'να παραγάγῃ σύγγραμμα σπουδαῖον, νοῦν δὲ λέγομεν διατάσσοντα, καὶ διὰ τὸ θέμα τοῦτο, κατὰ τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην λέξιν, κωδηκοποιοῦντα. Κατόπιν ἀναγνώσεως αὐτοῦ καὶ μελέτης, μεθ' ἣν ἐπαινοῦμεν τὸν καὶ τὰ Βασιλικὰ, καὶ τὰς βυζαντινὰς Νεαρὰς, καὶ τὸν Ἀρμενόπουλον, καὶ τοσαῦτα ἄλλα νομικὰ συγγράμματα μελετήσαντα, ἑλληνιστὶ, λατινιστὶ, γαλλιστὶ, ἀγγλιστὶ καὶ τουρκιστὶ συγγεγραμμένα, πεποιθότως συνηγοροῦμεν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως παρ' ἡμῖν βιβλίου, οὗτινος οἱ πάντες ἔχομεν ἀνάγκην, κἂν τε δικάζοντες ὑποθέσεις ἀπορρεούσας ἐκ κληρονομικῶν ζητημάτων καὶ διαθηκῶν, κἂν τε τύχωμεν ὄντες μάρτυρες διαθήκης ἢ κληρονόμοι καὶ διαθέται περιουσίας οἱασδήποτε, κἂν

τε θέλωμεν 'να μάθωμεν πῶς δεῖ διατίθεσθαι παρ' ἡμῖν τὸν κληρικὸν καὶ τὸν λαϊκόν, τὸν ὑπεξούσιον καὶ τὸν αὐτεξούσιον, τὸν μοναχὸν καὶ τὸν ἀρχιερέα. Πιθανῶς ὀξυδερκὴς ὀρθαλμὸς νομομαθοῦς ἠδύνατο 'να ὑποδείξῃ που ἀναγκαίαν ἔκτασιν ἢ πολυλογίαν, ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 140, ὅτε, περὶ ἰδιωτικῆς διαθήκης λεγομένου ὅτι δύναται 'να γένηται καὶ ἐν νυκτί, παρελείφθη εἰς τὸ 139 ἡ διάταξις πότε ἡ δημοσία διαθήκη γίνεται. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον ᾖ παράλειψις, αὕτη φρονοῦμεν ὅτι διορθωθήσεται ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει· ἀλλὰ παραλείψεις τοιαῦται προσδόκιμοί εἰσιν ἐν τῇ καταρτίσει βιβλίου, οὗ ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς ἔδει 'ν' ἀναδιφήσῃ καὶ μελετήτῃ καὶ ἀντιβάλῃ πολλάκις πρὸς ἀλλήλας χιλιάδας σελίδων, ὧν ἡ συχνὴ σύγκρισις καὶ σπουδὴ νομίζει τις ὅτι πολλαπλασιάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν μελετωμένων ἐγγράφων καὶ κανονισμῶν καὶ κωδήκων. Οὐδ' ἐσμὲν τοσοῦτον ἀπαιτητικοί, ἀποβλέποντες εἰς τὴν δυσχέρειαν ἔργου τοιούτου. Πᾶν ὅ,τι συγγράφεται παρ' ἡμῖν πρῶτον εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ πολλὰς ἕξει τὰς δυσχερείας παρομαρτούσας· καὶ ὅταν εἰς τὰς δυσχερείας ταύτας ἀποβλέπωμεν, ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν τὸν κόπον, καὶ ἐπαινοῦμεν τὴν ἐπιβολήν, καὶ συνιστῶμεν τὸ ἐπιχείρημα. Ἀλλ' ἡ σύστασις αὕτη τοῦ ἔργου γίνεται κατὰ καθῆκον καὶ διότι ὁ κ. Μ. Καραβοκυρὸς, ὡς διὰ τῆς «Κλειδὸς τῆς Ὀθωμαν. Νομοθεσίας», οὕτω διὰ τοῦ «**Κώδηκος** τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθηκῶν κληρονομικοῦ δικαίου» γίνεται χρήσιμος πᾶσιν ἐκείνοις τοῖς ὁμογενέσιν, ὅσοι κατὰ τύχην ἀγνοοῦσι τὴν τουρκικήν. Εὐχόμεθα 'να συνεχίσῃ τὸ τοιοῦτον ἔργον, οὗ κατήρξατο τοσοῦτον ἐπιτυχῶς, καίπερ γινώσκων, ὡς καὶ πᾶς ὁμολογεῖ, κατὰ τὸν πατέρα τῆς ἰατρικῆς, πόσον ἐστιν, «ὁ μὲν βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρά».

Ὁ πανοσιολ. πρεσβύτερος καὶ διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας κ. Ἰωακεὶμ Δ. Φορόπουλος, γνωστὸς ἐκ πολλῶν διατριβῶν, ἐκδοθεισῶν ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ», γνωστοποιεῖ διὰ τῆς παρὰ πόδας ἀγγελίας τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ Ἀρειανῶν κατὰ τὴν Δ' ἑκατονταετηρίδα συγγράμματος τοῦ Νιούμαν. Γνώστης τῆς ἀγγλικῆς, λατινικῆς, καὶ γερμανικῆς ὁ διδάκτωρ κ. Ἰωακεὶμ Φορόπουλος χρησιμοποιεῖ τὰς ἑαυτοῦ γνώσεις, γνωρίζων ἡμῖν τὰς ἐπιστημονικὰς ἀσχολίας τῶν ἐν τῇ Δύσει θεολόγων, ἀσχολίας διαφερούσας ἡμῖν τοῖς ἐν Ἀνατολῇ. Τοῦ σπουδαίου τούτου συγγράμματος ὁ πανοσιολ. μεταφραστὴς ἐπέδωκεν ἡμῖν πρὸς ἔκδοσιν τὸ Α' κεφάλαιον, περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, δεῖγμα μικρὸν τῆς ἀξίας τοῦ πάσης συστάσεως ἀξίου συγγράμματος. Ἡ ἀγγελία ἔχει ὧδε:

Μ.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἐπιθυμῶν νὰ συντελέσω εἰς πλουτισμὸν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας, μετέφρασα ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ πρὸ ἑξαετίας τοὺς *Ἀρειανοὺς τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος* τοῦ σοφοῦ καρδιναλίου Νιούμαν (Newman), ὧν ὁ κεφαλαιώδης πίναξ τῶν περιεχομένων ἔχει ὡς ἑξῆς: Μέρος Α' Δογματικόν. Κεφάλαιον Α'. *Περὶ τῆς πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου σχέσεως τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας σχολῶν καὶ μερίδων κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας.* α'] Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας. β'] Αἱ σχολαὶ τῶν Σοφιστῶν. γ'] Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας. δ'] Ἡ Ἐκλεκτικὴ φιλοσοφία. ε'] Ἡ αἵρεσις τοῦ Σαβελλίου. Κεφάλαιον Β'. *Περὶ τῆς πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου σχέσεως τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου.* α'] Περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς διατυπώσεως καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν συμβόλων τῆς πίστεως. β'] Ἡ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος διδασκαλία τῆς ἁγίας Γραφῆς. γ'] Ποικιλίαι ἐν τῇ θεολογικῇ γλώσσῃ τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων. ε'] Ἡ αἵρεσις τοῦ Ἀρείου. Μέρος Β' Ἱστορικόν. Κεφάλαιον Γ'. *Ἡ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μ. πρώτη ἐν Νικαίᾳ οἰκουμενικὴ Σύνοδος.* α'] Ἱστορία τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. β'] Συνέπειαι τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. Κεφάλαιον Δ'. *Σύνοδοι ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου.* α'] Οἱ περὶ τὸν Εὐσέβιον. β'] Οἱ Ἡμιάρειοι. γ'] Οἱ περὶ τὸν Ἀθανάσιον. δ'] Οἱ Ἀνόμοιοι. Κεφάλαιον Ε'. *Σύνοδοι μετὰ τὸν αὐτοκράτορα Κωνστάντιον.* α'] ἐπὶ Ἰουλιανοῦ Σύνοδος τῆς Ἀλεξανδρείας. β'] Ἡ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μ. δευτέρα ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Σύμβολον τῆς Νικαίας. Πίναξ ἀναλυτικὸς τῶν περιεχομένων. Πίναξ χρονολογικός. — Προτιθέμενος δὲ νῦν νὰ δημοσιεύσω τὴν ἐξαίρετον ταύτην μονογραφίαν διὰ τοῦ τύπου, ἀδεία τῆς Σ. Α. Κυβερνήσεως, παρακαλῶ τοὺς φιλομούσους νὰ μὴ ἀρνήσωνταί μοι τὴν συνδρομήν των, τῆς τιμῆς τοῦ συγγράμματος, πληροῦντος ἐν τῷ προτοτύπῳ σελίδας XX, 402 ὀγδόου, ὁριζομένης εἰς ἀργυροῦν μεζητιέν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1889.

ΙΩΑΚΕΙΜ Δ. ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ. Φ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἴς τε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν. Διὰ πᾶσαν τυπογραφικὴν ἐργασίαν ἀπευθυντέον τῷ Ἐπόπτῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κ. Ἰωάννῃ Δ. Τανταλίδῃ, γραμματεῖ τοῦ πατριαρχ. Γραφείου. **Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ** ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος, πρόεδρος· Συμεὼν Παπαδάκης, ταμίας· Ἰ. Δ. Τανταλίδης, ἐπόπτης· Ἀλκιβιάδης Μαυράκης, ἐπιμελητὴς τῆς ἀποθήκης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 4.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια·

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889—Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν μητροπολίτην Χαλκηδόνος Καλλίνικον ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱεροδ. κ. Γερασίμου Δώριζα—Ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας ὑπὸ Νιούμαν (μετάφρασις Ἰωακεὶμ Δ. Φοροπούλου πρεσβυτέρου)—Δελτίον ἐτησίας κινήσεως τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἕνεκα τῆς χειμερινῆς ὥρας ἐνεκρίθη ὅπως ἡ ἱερὰ Σύνοδος συνέρχηται δὶς τῆς ἑβδομάδος, ἑκάστην τρίτην καὶ σάββατον.

— Διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐπέστησε σπουδαίως τὴν προσοχὴν τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβ. ἀρχιερέων ἐπὶ τῶν παρ' ἐνορίαν χειροτονιῶν ἀνθρώπων, ἄνευ τῆς νενομισμένης συστατικῆς ἐπιστολῆς τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἀρχῆς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβαινόντων, καὶ δίχα τῆς ἀπαιτουμένης κανονικῆς δοκιμασίας ἀξιουμένων τοῦ τῆς ἱερωσύνης ὑπερφυοῦς χαρίσματος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν ἱεροὶ Κανόνες προέβλεψαν περὶ τοῦ τοιούτου ἀτόπου, αἱ δὲ παρ' ἐνορίας ἀκανόνιστοι χειροτονίαι γίνονται πρόξενοι πολλῆς βλάβης καὶ συγχύσεως, ἡ Ἐκκλησία ἀγγέλλει ὅτι οἱ παραβάται τῶν περὶ τούτου κανονικῶς ὑπὸ Συνόδων ἱερῶν τεθεσπισμένων θέλουσιν ἐπισύρει ἐφ' ἑαυτοὺς τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων ὁριζομένας ποινάς.

—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἀνεγνώσθη ἐν ταῖς πλείσταις ἐκκλησίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐντελλομένη ὅπως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ διέποντος τὰ κατὰ τὰς ἐνοριακὰς ἐφοροεπιτροπάς, αἱ ἀποχωροῦσαι ἐπιτροπαὶ καὶ ἐφορίαι συγκαλέσωσι πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνὸς ἰανουαρίου συνέλευσιν ἐνοριακὴν ἑκάστη πρὸς ἐκλογὴν ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ὅσον τάχος ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς εἰς νέαν ἐνοριακὴν συνέλευσιν, προστιθεῖσα καὶ τὰς παρατηρήσεις αὐτῆς, εἰ δεήσει, ὅπως αὗται μετὰ καὶ τῆς ἐκθέσεως παραπεμφθῶσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Ἡ πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις, ἀποσκοποῦσα ἀξιοχρέως εἰς τὴν εὐόδωσιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν συμφερόντων τῶν κατ' ἐνορίας ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, συνίστησι τοῖς εὐσεβέσι κατοίκοις ἑκάστης ἐνορίας ὅπως ἐν τῇ τὸ δεύτερον συνερχομένῃ ἐνοριακῇ συνελεύσει ἐκλέξωσι καὶ τοὺς νέους ἐπιτρόπους, ἀναγγείλωσι δὲ τὴν ἐκλογὴν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς ἐπικύρωσιν. Ἐκ τοῦ ζήλου καὶ τῆς εὐλαβείας τῶν ἀξιοτίμων ἐπιτρόπων ἀπεκδέχεται ἡ Ἐκκλησία τὴν ἀκριβῆ τῶν ἐπὶ τούτῳ τεθεσπεισμένων τήρησιν, ἥτις ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ λελογισμένην λειτουργίαν τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν καθιδρυμάτων.

—Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σισανίου κ. Ἀθανάσιος.

—Τῇ τετάρτῃ ἀφίκετο ἐκ Λήμνου ὁ σεβασμ. ἐψηφισμένος μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος, ὅστις ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν.

—Τῇ πέμπτῃ, μνήμῃ τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀθανάσιον, ἄγοντα τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτήν. Τὴν Α. Σεβ. ἐπεσκέψαντο καὶ πάντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει

ἀρχιερεῖς καὶ ὁ κλῆρος καὶ οἱ λογάδες τοῦ γένους, οἵτινες πάντες ἐπεσκέψαντο καὶ χθὲς, ἐπὶ τῇ αὐτῇ περιπτώσει, τὸν σεβασμ. γέροντα Ἐφέσου κ. Ἀγαθάγγελον, εἰς ὃν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μὴ κατελθὼν ἕνεκεν ἀδιαθεσίας εἰς Φανάριον, διεβίβασε διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου τὰς ἀδελφικὰς αὐτοῦ προσρήσεις.

— Τῇ δευτέρᾳ ἀπὸ πρωΐας ἤρξατο ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν πραγμάτων τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Καλλινίκου, ἥτις ἐξακολουθήσει καὶ τῇ προσεχεῖ δευτέρᾳ. Τῇ δὲ κυριακῇ (28) γενήσεται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὸ τεσσαρακονθήμερον αὐτοῦ μνημόσυνον, ἱερουργοῦντος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δ' ἐκδίδομεν ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τὸν ἐπικήδειον λόγον, ὃν ἐξεφώνησεν ἐπὶ τῷ μακαρίτῃ Χαλκηδόνος Καλλινίκῳ, τῇ 15 λήξαντος δεκεμβρίου ἐν τῷ ἐν Χαλκηδόνι ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Εὐφημίας ὁ ἱερολογ. πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἱεροδιάκονος κ. Γεράσιμος Δώριζας.

Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος «Ξηροκρήνης» ἐξελέγη ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῆς συνεδρίᾳ ὁ ἀξιότιμος ἰατρὸς κ. Δημ. Εὐθυβούλης, ὅστις ἔσται συνεπῶς καὶ μέλος τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Ἐκδίδομεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ καὶ τὴν Καταστατικὴν τῶν ἐν τῷ λήξαντι ἐνιαυτῷ ἐργασιῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ Γραφείῳ τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης, συνταγθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν γραμματέων αὐτοῦ κ. Ἰω. Χλωροῦ.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας.— Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου ἡμῶν ἀπεβίωσεν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁ μητροπολίτης **Τριπόλεως Σωφρόνιος,** σχεδὸν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ποιμάνας τὸ ποίμνιον τῆς ἐπαρχίας ταύτης, εἰς ἐκ τῶν πρώτων χειροτονηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἱεροθέου.— Ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ὑπὸ τὸν Θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ἱερῶν μητροπόλεων χηρευούσι ποιμένων τρεῖς: ἡ τῆς Ἀρκαδίας, ἡ τῆς Τριπόλεως, καὶ ἡ τοῦ Χαλεπίου.— Ἐπανῆλθεν εἰς Δαμασκὸν ἐκ Ρωσσίας ὁ τέως ἐν Μόσχᾳ διαμένων ἡγούμενος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Μετοχίου τοῦ ἀποστολικοῦ πατριαρχ. Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας πανοσ. ἀρχιμανδρίτης κ. Χριστοφόρος.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. — Ἐξεδόθη ἐν μικρῷ φυλλαδίῳ ἐξ 11 σελίδων ἡ «Λογοδοσία τοῦ πατριαρχικοῦ Νοσοκομείου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτὴν, τῇ 18 μαρτίου 1889» ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἰατροῦ κ. Ν. Σπυρίδωνος. Κατὰ τὴν λογοδοσίαν, ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τούτῳ, οὗ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διατήρησιν ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐξ ἰδίων ἐχορήγει ποσόν τι, ἐνοσηλεύθησαν ἐπὶ ἓν ἔτος 114 ἀσθενεῖς, ὑπηρετούμενοι ὑπὸ 10 νοσοκόμων, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ ἰατρός. Πρὸς διατήρησιν τῶν 15 τοῦ νοσοκομείου κλινῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς, πρότερον λίαν ἐπαρκὴς ὤν, ὑπεβιβάσθη κατόπιν, ἀτυχῶς, διὰ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας τοῦ Παναγίου Τάφου, ὑπολογίζει ἡ Λογοδοσία δαπάνην ἐτησίαν μέχρι 300 γαλλικῶν λιρῶν. Τὸ Νοσοκομεῖον, οὗ εὐκταία ἐστὶ καὶ ποθητὴ ἡ εὐκληρία καὶ πρόοδος, ἔλαβε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 45 λίρας ἐκ κληροδοτήματος.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸ ἔτος 1889.

ς'.

Πατριαρχικοῦ Ὀθωμανικοῦ Γραφείου.

Εἰσελθόντα

1] Τεζκερέδες	παρὰ τῆς Ἀργιγραμματείας τῶν Ἀνακτόρων	2
»	παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων	67
»	παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν	30
»	παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν	2
»	παρὰ τοῦ Σεϊχουλισλαμάτου	1
»	παρὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους	1
»	παρὰ τοῦ Δεφτερχανὲ	1
»	παρὰ τοῦ ὑπουργ. τοῦ Ἐφκαφίου	3
»	παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας	2
»	παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἀστυνομίας	3
»	παρὰ τῆς Νομαρχίας πρωτευούσης	1
»	παρὰ διαφόρων δικαστηρίων	20
»	παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων	1
»	παρὰ διαφόρων ἄλλων κυβερνητικῶν ἀρχῶν	38
»	παρὰ τοῦ Ἀρμεν. Πατριαρχείου	2
»	παρὰ τοῦ Ἀρχιρραβίνου	1
		175
2] Μουζακερέδες	παρὰ διαφόρων κυβερνητικῶν ἀρχῶν	45
3] Τηλεγραφήματα	ἔξωθεν παρ' ἀρχιερέων ὑπὲρ τὰ ἑκατόν.	

Ἐξελθόντα

1] Ταχρίρια εἰς τὰ Ἀνάκτορα		4
»	εἰς τὴν Α. Υ. τὸν πρωθυπουργὸν	9
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων	203
»	εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους	1
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν	43
»	εἰς τὸ Σεϊχουλισλαμάτον	3
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν	2
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Ἐθκαφίου	2
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας	4
»	εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δερτερχανὲ	1
»	εἰς δικαστικὰς ἀρχὰς	18
»	εἰς τὰ Ἀρμενικὰ Πατριαρχεῖα	2
»	εἰς τὸν Ἀρχιρραβῖνον	1
»	εἰς διαφόρους ἄλλας ἀρχὰς	60
		354
2] Ἄρζια δ' ἐκλογὰς ἀρχιερέων		14
3] Ἄρζια δ' ἀνέγερσιν ἐκκλησιῶν		29
4] Ἰλάμια (ἤτοι μεταφράσεις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ τοῦ πνευματικοῦ Δικαστηρίου)		12
5] Μουζακερέδες εἰς διαφόρους ἀρχὰς		32
6] Ἰλμουχαπέρια πρὸς τὸ τελωνεῖον		87
7] Τηλεγραφήματα εἰς διαφόρους		68

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

εἰς τὸν ἀοίδιμον μητροπολίτην Χαλκηδόνος Καλλίνικον ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Χαλκηδόνος ὑπὸ τοῦ ἱεροδιακόνου ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΔΩΡΙΖΑ

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ἐν κείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής».

Ὕψιστον καὶ ἱερώτατον ἐπιτελοῦμεν τὴν στιγμὴν ταύτην, σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι καὶ ἅπας ὁ εὐαγὴς κλῆρος καὶ λαός, ὕψιστον καὶ ἱερώτατον ἐπιτελοῦμεν τὴν στιγμὴν ταύτην καθῆκον, στρατηλάται καὶ στρατιῶται τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ μετ' εὐλαβείας καὶ συγκινήσεως προπέμποντες εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ βίου ἐπὶ γῆς κατάντημα ἕνα τῶν διαπρεπεστέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν στρατηλατῶν, ἀκτινοβολοῦντα ἀπὸ τοῦδε ταῖς ἀθανάτοις μαρμαρυγαῖς τοῦ τῆς δικαιοσύνης στεφάνου, ὃν ἀποδώσει αὐτῷ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής. Λυπούμεθα καὶ θρηνοῦμεν διότι ἀπῆλθεν ἐξ ἡμῶν εἷς τῶν διακαεστέρων τῆς πίστεως ἡμῶν ζηλωτῶν, εἷς τῶν μᾶλλον ἀκαταβλήτων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν προμάχων, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑπηρέται καὶ διάκονοι ἐκείνου, ὅστις θεαγάθως ἐπηγγείλατο ἡμῖν, ὅτι δοξάσει τοὺς δοξάσαντας τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα, μετὰ πίστεως καὶ ἐλπίδος ἐμπιστευόμεθα εἰς τὴν γῆν τὸ θνητὸν αὐτοῦ σκῆνος, πεποιθότες ὅτι τὸ ἀθάνατον αὐτοῦ πνεῦμα θριαμβευτικῶς πτερυγίζον ἤδη πρὸ τῶν πυλῶν τῆς μακαρίας αἰωνιότητος, μετ' ἐλπίδος καὶ θάρρους ἀναμένει τὴν φοβερὰν ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν φερενίκως ὑποστὰν καὶ τὴν ἐσχάτην δοκιμασίαν ἐνώπιον τοῦ ἀδεκάστου ἀθλοθέτου καὶ κριτοῦ θέλει ἀποκομίσει ὡς ἔπαθλον τῆς ἐπὶ γῆς σταδιοδρομίας αὐτοῦ τὸν ἀμαράντινον τῆς δικαιοσύνης στέφανον, ὃν ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσι τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα ὁ δίκαιος καὶ ἀμερόληπτος δικαστής. «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής».

Ἐὰν, σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι καὶ λοιπὸν φιλόχριστον ἐκκλησίασμα, ὁ βίος παντὸς χριστιανοῦ ἦναι ἀγών, ἀγὼν κατὰ τῆς ἐν ἡμῖν ἁμαρτίας, ἀγὼν κατὰ τῆς πονηρίας τοῦ κόσμου, ἐὰν ὁ προορισμὸς παντὸς χριστιανοῦ ἦναι τὸ νὰ ἀγωνισθῇ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὅπως ἐν τῇ ἀτέρμονι βασιλείᾳ τῆς αἰωνιότητος αἰώνια ἀποκομίσηται τοῦ ἐπὶ γῆς τούτου ἀγῶνος τὰ ἔπαθλα, ὁ βίος τοῦ τῆς Ἐκκλησίας λειτουργοῦ, ἀπὸ τῆς κατωτάτης τῆς ἱεραρχίας βαθμίδος μέχρι τῆς ἀνωτάτης, ὀφείλει νὰ ᾖ διηνεκὴς καὶ ἀκατάπαυστος ἀγὼν, ἀγὼν καθ' ἡμῶν αὐτῶν καὶ ἀγὼν κατὰ τοῦ κόσμου, ἀγὼν κατὰ τῶν ἐν ἡμῖν ἐμφωλευόντων παθῶν τῆς φιλαυτίας καὶ ἡδυπαθείας, ἀγὼν κατὰ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ κακίας, τῶν πειρασμῶν, τῆς πονηρίας, τῆς δολιότητος, τῆς συκοφαντίας. Ὅταν δὲ ὁ τῆς Ἐκκλησίας λειτουργὸς πιστῶς καὶ φερενίκως ἀγωνισθῇ τὸν προκείμενον αὐτῷ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγῶνα, ὅταν μετὰ μακρὰν καὶ παγχάλεπον πάλην κατορθώσῃ νὰ θέσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τήν τε ἐν ἡμῖν ἁμαρτίαν καὶ τὰς φοβερὰς ἐπηρείας τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ κακοῦ, τότε καὶ μόνον δύναται νὰ ἀτενίζῃ μετὰ χαρᾶς καὶ ἐλπίδος εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἐπὶ γῆς βίου αὐτοῦ, ἐπιλέγων τὸ τοῦ ἀποστόλου «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής». Τοιοῦτος ἦν ὁ βίος τῶν πανενδόξων καὶ πανευφήμων τοῦ Κυρίου μαθητῶν, τοιοῦτος ἦν ὁ βίος τῶν μεγάλων καὶ ἀθανάτων τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, καὶ τῶν ἀθλοφόρων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, «οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐγεννήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων», τοιοῦτός ἐστιν ὁ βίος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐν γένει, τοιοῦτος ὀφείλει νὰ ᾖ καὶ ὁ βίος τῶν λειτουργῶν αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ τίς ἄλλος ἦν ὅλος ὁ βίος σου, σεπτὲ τῆς εὐσεβοῦς ταύτης ἐπαρχίας καὶ πολύαθλε ἱεράρχα,

τίνα ἄλλον εἶχες σκοπὸν τοῦ βίου σου ἢ τὸ ἀγωνισθῆναι ἐν τῷ πολυαμαρτήτῳ τούτῳ κόσμῳ ὅπως ἀποκομίσῃς ἐν τῷ θανάτῳ σου τὸν ἀμαράντινον τῆς δικαιοσύνης στέφανον; Πρὸς τί ἄλλο ἀπέβλεπον οἱ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀγῶνές σου, αἱ ὑπὲρ τοῦ περιληπτοῦ σου ποιμνίου προσπάθειαι, ἢ ὅπως δυνηθῇς καὶ σὺ νὰ εἴπῃς ἡμέραν τινὰ, «Τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα»; Ναὶ, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἅπας ὁ μακρὸς βίος τοῦ μακαρίτου ἱεράρχου ἦν βίος ἀγωνιστοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἀγὼν καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατὰ τοῦ κόσμου, ἀγὼν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῶν δογμάτων καὶ τῆς τάξεως αὐτῆς, ἀγὼν ὑπὲρ τῶν δικαίων αὐτῆς· ἅπας ὁ βίος αὐτοῦ ἦν ὡς λαμπὰς ἀνημμένη ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ὑψίστου καὶ καιομένη εἰς δόξαν καὶ εὐλογίαν τοῦ θείου αὐτοῦ ὀνόματος. Ὅταν δὲ ὁ τοῦ θανάτου ἄγγελος ἐπιστὰς ἐρύσησεν ἐπὶ τῆς λαμπάδος ταύτης τὴν παγετώδη αὐτοῦ πνοὴν, καὶ τότε οἱ τελευταῖοι αὐτῆς σπινθῆρες ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἀνέλαμψαν.

Ὁ βίος ἱεράρχου μεγάλα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δράσαντός ἐστι βίος αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ ἐξιστόρησις τοῦ βίου τούτου ἐστὶν ἱστορία αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως λοιπὸν ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἐγράφη καὶ γράφεται ὑπὸ τῆς πανσθενουργοῦ δεξιᾶς τοῦ αἰωνίου θεμελιωτοῦ καὶ νυμφίου αὐτῆς, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ βιογραφία τῶν λειτουργῶν αὐτῆς θεοσόφως συντάσσεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς θείας χειρὸς καὶ ἐπακριβῶς καταχωρίζεται ἐν ταῖς αἰωνίοις δέλτοις τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, ἥτις ἀνοιγεῖσα ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως γενήσεται τότε μόνον καταφανὴς τοῖς πᾶσιν. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ περιλειπόμενοι, οἱ τὸν βίον τῶν ἐξ ἡμῶν μεταστάντων καὶ τὴν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν ἀποτελούντων ἐξιστοροῦντες μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας πρέπει νὰ θίγωμεν τῶν σπουδαιοτέρων μόνον σημείων τούτου, καὶ μετὰ τῆς εὐσεβοῦς μόνον προθέσεως, ἵνα ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς τῶν ἡγουμένων ἡμῶν μιμηθῶμεν τὴν πίστιν αὐτῶν.

Ὁ ἀοίδιμος τῆς Χαλκηδόνος ἀρχιερεὺς, ὁ πρᾶος καὶ ἀγαθὸς τὴν καρδίαν, ὁ παρὰ πάντων ἀγαπώμενος καὶ σεβόμενος ἱεράρχης Καλλίνικος ἐγεννήθη ἐν Φαναρίῳ περὶ τὰ 1825 ἐκ γονέων, ὧν ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀπεριόριστος ἀφοσίωσις ἐστιν ἔτι παροιμιώδης. Νέος ἔτι ὢν προωρίσθη ὑπὸ τῶν εὐσεβεστάτων αὐτοῦ γονέων, ὡς ἄλλος λευίτης τῆς χάριτος, εἰς τὴν διακονίαν τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ τὴν δέουσαν ἐκ τοῦ σχολείου τοῦ Φαναρίου προπαρασκευὴν ἀπεστάλη εἰς τὴν τότε ἀρτισύστατον Θεολογικὴν Σχολήν. Ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ, τῇ καλλικρούνῳ ταύτῃ καὶ ζωογόνῳ τῶν ζειδώρων τῆς θεολογίας ναμάτων πηγῇ, ποτισθεὶς δαψιλῶς καὶ ἀρθόνως τὰ ἱερὰ τῆς πίστεως ἡμῶν γράμματα ὑπὸ διδάσκαλον καὶ διευθυντὴν τὸν πολὺν καὶ ὑψιπέτην ἐκεῖνον τῆς θεηγόρου θεολογίας ἀετὸν Κωνσταντῖνον τὸν Τυπάλδον, ἀπεφοίτησε πλήρη φέρων τὴν πανοπλίαν τοῦ πνεύματος, ὅπως εὐχερῶς δυνηθῇ ἀντιστῆναι εἰς τὰς ἐπηρείας τοῦ πονηροῦ καὶ τὰ πεπυρακτωμένα τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας βέλη καταστρέψαι. Ἀποροιτήσας ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κατὰ τὸ 1849 ἐκ τῶν πρώτων ἀλλὰ καὶ ἀρίστων ἀποφοίτων αὐτῆς ὁ νεαρὸς τοῦ Χριστοῦ διάκονος Καλλίνικος εἰσῆλθεν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ μεγάλου ἐκείνου τῆς Ἐκκλησίας στρατηλάτου Ἰωακεὶμ τοῦ Κυζίκου, τοῦ μετὰ ταῦτα δὶς κλεῖσαντος τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον. Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ περινουστάτου καὶ περικλεοῦς ἐκείνου ἀνδρὸς, οὗ τὸ ὕψος τοῦ νοὸς καὶ τῆς συνέσεως ἰσόρροπον εἶχε μόνην τὴν μεγάλην αὐτοῦ καρδίαν, πλειὰς νεαρῶν κληρικῶν ὑψίστην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ ταύτην σχόντων δρᾶσιν ἐμορφώθη καὶ ἐσχηματίσθη εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ δεκαετῆ παρὰ τῷ ἀοιδίμῳ ἐκείνῳ καὶ δεξιωτάτῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁλκάδος οἰακοστρόφῳ καὶ κυβερνήτῃ, ὁ Καλλίνικος παρασκευασθεὶς δεόντως ἐξελέγη μητροπολίτης Νύσσης, καὶ ἀπεστάλη ἵνα ποιμάνῃ τὸν περιούσιον καὶ φιλόχριστον τῆς ἐπαρχίας ταύτης λαόν. Οὐδεὶς βεβαίως ἀγνοεῖ ὅτι, ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον τις ἀνυψοῦται εἰς ἀνωτέρας βαθμίδας, τοσοῦτο καὶ βαρύτατον φορτίον ἐπιτίθεται ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ, τοσοῦτο καὶ ὁ παντὶ χριστιανῷ καὶ ἰδίᾳ κληρικῷ προκείμενος ἀγὼν ἀποβαίνει δεινότερος καὶ φοβερώτερος. Ὁ στέφανος, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει ὁ ἀρχιερεὺς εἶναι συνήθως πεπλεγμένος δι' ἀκανθῶν, ἡ δὲ ἀρχιερατικὴ ῥάβδος, ἐν ᾗ συμβολικῶς περιπλέκεται ὄφις, ἐμφαίνει ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς ὀφείλει διηνεκῶς νὰ ἀγρυπνῇ καὶ ἀγωνίζηται, ἵνα κατανικήσῃ τὸν πονηρὸν τῆς ἁμαρτίας εἰσηγητὴν, ἵνα ἀποδιώξῃ ἀπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ τοὺς φοβεροὺς τῆς ἀπιστίας καὶ ἀσεβείας λύκους, τοὺς λυμαινομένους τὸ τῆς εὐσεβείας λήϊον, καὶ οὕτω δυνηθῇ νὰ παραστῇ ἐν καιρῷ ἐνώπιον τοῦ ἀγωνοθέτου Θεοῦ καὶ μετὰ θάρρους νὰ εἴπῃ, «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής». Τὸν μέγαν τοῦτον τῆς ἀρχιερωσύνης προορισμὸν ἔχων, καὶ γινώσκων ὅτι, περιβαλλόμενος τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, φρικτὸν ἔδωκεν ὅρκον, οὐ μόνον πιστὸς μέχρι θανάτου νὰ μείνῃ τῇ τε διδασκαλίᾳ καὶ τῇ τάξει τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ νὰ θύσῃ ἐν ἀνάγκῃ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἐποίμανε θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως ἐπὶ δεκατετραετίαν τὸ ποίμνιον τῆς ἐπαρχίας Νύσσης, ἐξοικονομῶν διὰ τῆς πραότητος καὶ συνέσεως αὐτοῦ τὰς δυσχερεῖς ἐκείνας καὶ ἀνοικονομήτους περιστάσεις, καὶ τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γενόμενος, ἵνα τοὺς πάντας ἐν τῷ σωτηριώδει κόλπῳ τῆς Ἐκκλησίας συγκρατήσῃ. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν τοῦτον τῆς πίστεως ἔτι ἀγωνιζόμενος ὁ πολύαθλος μητροπολίτης τῆς Νύσσης Καλλίνικος προσ-

καλεῖται εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα ἀναλάβῃ τὰ σπουδαῖα καθήκοντα μέλους τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, ὡς οἱ πλείους οἴδατε, διετέλει ἐν φοβερᾷ καὶ ἀκαταπαύστῳ τρικυμίᾳ καὶ κλύδωνι, ὁ ἀμείλικτος κατὰ τῶν ἱερῶν κανόνων αὐτῆς πόλεμος εἶχε φθάσει εἰς τὴν ὀξυτέραν αὐτοῦ περίοδον, οἱ δὲ ἀμείλικτοι αὐτῆς πολέμιοι ἠπείλουν νὰ διασείσωσιν αὐτὰ τὰ θεμέλια αὐτῆς· διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὰ ἔτη ματαίως ἠγωνίσθη ἵνα ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν τάξιν καὶ μονιμότητα τὰ δυσπειθῆ ταῦτα τέκνα, ἠναγκάσθη νὰ ἐκβάλῃ αὐτὰ ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς, ὅπως προλάβῃ τὴν σῆψιν καὶ γάγγραιναν ὁλοκλήρου τοῦ σώματος.

Ἐν τῇ ἀλήστῳ ἐκείνῃ ἐποχῇ, καθ' ἣν ἐπαναλήφθη μία τῶν σπουδαιοτέρων καὶ συγκινητικωτέρων στιγμῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἱστορίας, καθ' ἣν διετρανώθη τὸ ἐν αὐτῇ οἰκοῦν πνεῦμα τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος, ὁ τότε Νύσσης Καλλίνικος εἰργάσθη μετὰ τῶν δοκιμωτέρων θεολόγων ἡμῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἀνεστήλωσεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν θεοδίδακτον ἐκεῖνον ὅρον τῆς πίστεως, πάντων μὲν τῶν ἀσεβῶν διωκτῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως αἰσχύνην ὄντα, ὅπλον δὲ ἀκαταμάχητον τῶν εὐσεβῶν καὶ νομοταγῶν τῆς Ἐκκλησίας τέκνων. Μετὰ τετραετῆ συνοδικὴν περίοδον, καθ' ἣν πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ ἀοίδιμος ἱεράρχης διετέλεσε καὶ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς μεγαλωνύμου τοῦ Γένους Σχολῆς, ὅτε καὶ πρῶτος εἰσηγήσατο τὴν ἰδέαν τῆς περιαγωγῆς δίσκων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, τοῦθ' ὅπερ ἀποφέρει ἐτησίως τῇ Σχολῇ τὸ σπουδαῖον ποσὸν πεντακοσίων λιρῶν, καὶ καθ' ἣν κατεφάνη ὅτι ὁ ἱεράρχης οὗτος ἄσβεστον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διατηρεῖ τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ εὐκλείας τῆς Ἐκκλησίας ζήλου, οἱ τότε τὴν Ἐκκλησίαν διοικοῦντες ἀνέθηκαν εἰς τὸν μακαρίτην τὴν ποιμαντορίαν τῆς θεοσώστου μητροπόλεως Ξάνθης. Καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, ἐν τμήματι τῆς ὁποίας οἱ τῶν ζιζανίων σπορεῖς εἶχον διαταράξει τὴν εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν τοῦ ποιμνίου, ὁ ἀοίδιμος ἱεράρχης, δεδοκιμασμένος ἤδη ἀγωνιστής, καὶ τοὺς μώλωπας τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ βαστάζων, οὐ μικρὸν ἐπὶ διετίαν ὑπέστη ἀγῶνα, ἀγωνιζόμενος καὶ προσπαθῶν νὰ περισυλλέξῃ τὰ πεπλανημένα πρόβατα, καὶ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐπαναγάγῃ ποίμνην. Πεπροικισμένος διὰ τοῦ δώρου τῆς εὐγλωττίας, καὶ ἰδίως τῆς ἐκκλησιαστικῆς, καὶ διακριθεὶς ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ ὡς εἷς τῶν δοκιμωτέρων ρητόρων τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος, ἀνεξάντλητος ἦν ἐν διδαχαῖς, ὅπως συνετίσῃ καὶ φωτίσῃ τοὺς ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας ἀποσκιρτήσαντας, ἵνα εἰσέλθωσιν ἐν αὐτῇ. Πρὸ οὐδενὸς ἀπεδειλίασε κινδύνου, οὐδενὸς ἐφείσθη πόνου, ὅπως ἁπαλλάξῃ τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτῷ χριστιανοὺς ἀπὸ τῶν γαμψῶν ὀνύχων τῆς πλάνης καὶ ἀσεβείας· στρατιώτης τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας ἐγένετο πιστὸς μέχρι θανάτου. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία θέλουσα νὰ ἀνυψώσῃ αὐτὸν εἰς ὑψηλοτέραν περιωπήν, ἐξ ἧς λυσιτελέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον νὰ δράσῃ ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτῆς, ἀνεβίβασε τὸν ἀοίδιμον ἱεράρχην ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς περιδόξου καὶ ἐπιζήλου ταύτης μητροπόλεως Χαλκηδόνος, ἣν τοσοῦτοι ἐποίμαναν θεόσοφοι ἱεράρχαι, ὡς ἀστέρες φαεινοὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψαντες. Τὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος ὁ σεπτὸς ἱεράρχης ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἐποίμανε μετὰ συνέσεως καὶ δεδοκιμασμένης πείρας. Βεβαίως μεγάλη καὶ ἀνεκτίμητος εὐτυχία δι' ἱεράρχην εἶναι νὰ προλαμβάνῃ τὰ ζητήματα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἀναφυόμενα δὲ νὰ ἐπιλύῃ ἀμέσως διὰ μετριοπαθοῦς καὶ ἀμερολήπτου ἐπεμβάσεως· ἀλλ' ὅμως πόσον ὀλίγα εἶναι τὰ ζητήματα, ὅσα δύνανται νὰ προληφθῶσιν, ἢ ἀναφυόμενα εὐχερῶς νὰ ἐπιλυθῶσι, καὶ πόσον πολλὰ ἐκεῖνα, ἅτινα οὔτε ὁ δεξιώτερος νοῦς, οὔτε ἡ ἀρίστη θέλησις εἶναι δυνατὸν νὰ προλάβῃ, ἢ εὐχερῶς νὰ ἐπιλύσῃ. Τὴν διηνεκῆ ὕπαρξιν τῶν ζιζανίων καὶ τῶν σκανδάλων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προεῖπεν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ οἱ θεῖοι αὐτοῦ μαθηταί, ἄξιος δὲ παντὸς ἐπαίνου καὶ ἐγκωμίων εἶναι οὐχὶ ὁ ἱεράρχης ἐκεῖνος, εἰς οὗ τὴν ἐπαρχίαν δὲν ἀναφύονται ζητήματα, ἀλλὰ κυρίως ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῇ ἐμφανίσει τοιούτων ἀκανθωδῶν ζητημάτων δύναται νὰ εἴπῃ ἀνεπαισχύντως, ὅτι ἐξετέλεσε τὸ καθῆκον αὐτοῦ.

Τοιαύτην στάσιν ἔδειξεν ἐν τοῖς διαφόροις ἐπαρχιακοῖς ζητήμασιν ὁ ἀείμνηστος μητροπολίτης Χαλκηδόνος, εἰργάσθη, ἐκοπίασεν, ἀφειδῶς ἐθυσίασεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Πρᾶος καὶ ἀγαθὸς τὴν καρδίαν, ἀμερόληπτος καὶ ἀνιδιοτελής, ζηλωτὴς παντὸς καλοῦ ἔργου, ἀγαπῶν καὶ πατρικῶς μεριμνῶν περὶ τοῦ κλήρου αὐτοῦ· ἰδοὺ ὁ μητροπολίτης Χαλκηδόνος Καλλίνικος. Κατὰ τὴν δεκαπενταετῆ ποιμαντορίαν αὐτοῦ ἐν Χαλκηδόνι οὐ μόνον ὡς καλὸς ποιμὴν ἐποίμανε τὴν ὁλκάδα τοῦ Κυρίου καθοδηγῶν αὐτὴν εἰς τὰς τρίβους τῆς εὐσεβείας, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς εὐκλείας καὶ δόξης τῆς Ἐκκλησίας. Πλειστάκις ἐχρησίμευσεν ὡς μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἐπὶ ἱκανὸν διετέλεσε πρόεδρος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, μέλος διαφόρων συνελεύσεων ἐκλογικῶν καὶ ἄλλων, καὶ ἐν γένει ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ ὡς ὁλοκαύτωμα προσήνεγκε τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὑπὲρ τῆς τάξεως αὐτῆς, ὑπὲρ τῶν δικαίων αὐτῶν. Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν προσωπικὴν διακονίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ παντοίων θυσιῶν ἀνέδειξεν ἐν αὐτῇ λειτουργοὺς ἀξίους τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἀξίους τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ, λειτουργούς, ὧν τὸ ὄνομα μετ' ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ διὰ τὴν περίνοιαν αὐτῶν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς φέρεται ἀνὰ τὰ στόματα πάντων. Ἰδοὺ διατὶ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ θρηνεῖ ἡ ἐπαρχία αὐτοῦ, θρηνοῦσιν οἱ φίλοι καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, θρηνεῖ ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία. Ἐν τοῖς χαλεποῖς καὶ δυσχερέσι καιροῖς, ἐν οἷς ζῶμεν, ἡ Ἐκκλησία βαρυαλγῶς φέρει τὴν ἀπώλειαν ἱεράρχου ἀμερίστως ἀγαπήσαντος αὐτὴν καὶ πλεῖ-

στα δόντος δείγματα ἐνθέου ζήλου καὶ ἀπεριορίστου εἰς αὐτὴν ἀφοσιώσεως.

Ἰδοὺ, ἀγαπητοί, τροχάδην καὶ ἐν σκιαγραφίᾳ ὁ βίος τοῦ ἀοιδίμου τῆς Χαλκηδόνος ἱεράρχου Καλλινίκου· ἐκ παίδων τῷ Θεῷ καὶ τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ ἀφωσιωμένος, διδάσκαλος αὐτῆς ἐκ τῶν δοκιμωτέρων, πεῖραν διοικήσεως καὶ σύνεσιν ποιμαντορικὴν εἴπερ τις καὶ ἄλλος κεκτημένος, ἀγαθὸς καὶ ἄκακος, ὡς ὀλίγοι, διηκόνησεν ὁσίως καὶ θεοφιλῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ποιμάνας μετὰ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐπὶ τριακονταετίαν τρεῖς ἐπαρχίας, ζηλωτὴς τῆς πατρῴας εὐσεβείας καὶ πίστεως, ἔνθερμος προασπιστὴς καὶ πρόμαχος τῆς τάξεως καὶ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς, ἠγωνίσθη καὶ ἐκοπίασεν ὑπὲρ τῶν τιμαλφεστάτων τούτων ἡμῶν κειμηλίων. Ἀγαθοποιὸς, εἰς οὐδένα οὐδέποτε ἠρνήθη τὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν αὐτοῦ, συγκινούμενος ἐπὶ τοῖς δεινοῖς τῶν ἄλλων, καὶ πᾶσαν αὐτοῖς παρέχων τὴν δυνατὴν βοήθειαν.

Διὰ τοῦτο δὲ καίπερ ἐπὶ τριάκοντα ἔτη διατελέσας ἀρχιερεὺς οὐδεμίαν καταλείπει ὑλικὴν περιουσίαν. Ἠγωνίσατο λοιπὸν καὶ οὗτος τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· καὶ παραδίδων τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ μετὰ πεποιθήσεως «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής». Γένοιτο.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας ἄρθρῳ σκοποῦμεν νὰ σκιαγραφήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀρειανισμοῦ μεταξὺ τῶν δύω πρώτων οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἵτινές εἰσι τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ὅρια, εἴτε αἵρεσιν ἐννοοῦμεν Ἀρειανισμὸν λέγοντες, εἴτε μερίδα τινὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν τῇ Α' ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, τῷ 325, ἐξητάσθη προσηκόντως καὶ κατεδικάσθη, κατὰ δὲ τὸ μετὰ ταῦτα διάστημα διήνυσε τὴν τροχιάν αὐτοῦ μετὰ διαφόρων τροποποιήσεων δοξασίας καὶ μετὰ ποικίλης ἐπιτυχίας μέχρι τῆς Β' οἰκουμενικῆς, ὅτε, τῶν πηγῶν τῆς αἱρετικῆς σοριστείας ἐξαντληθεισῶν ἐπὶ τέλους, οἱ Ἀρειανοὶ ἐξεβλήθησαν τοῦ καθολικοῦ σώματος καὶ ἀπετέλεσαν διακεκριμένην ἐκτὸς αὐτοῦ αἵρεσιν. Μόνον δὲ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, καθ' ὃ ἐδέσποζε δογματικῶς καὶ ἐκυβέρνα τὴν Ἐκκλησίαν, ἐφελκύει ὁ Ἀρειανισμὸς τὴν προσοχὴν τοῦ ἱστορικοῦ· κατόπιν οὐδὲν νέον παρουσιάζει ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἔχει σημασίαν τινὰ μόνον καθ' ὅσον ἀπέβη τὸ ἐμψυχοῦν ἐλατήριον δευτέρας σειρᾶς διωγμῶν ἐκ μέρους τῶν Ἀρειανῶν βαρβάρων τοῦ βορρᾶ, ὅτε κατέλαβον τὰς ρωμαϊκὰς ἐπαρχίας.

Ἡ οὕτω δὲ ὑπὸ τῶν δύο πρώτων οἰκουμενικῶν Συνόδων περιοριζομένη ἱστορικὴ γραμμὴ διελεύσεται διὰ πολλῶν ἄλλων ἐπαρχιακῶν καὶ πατριαρχικῶν, αἵτινές εἰσιν οἱονεὶ σταθμοί τινες ἐπὶ τῆς γραμμῆς, ἐξ ὧν κατάδηλος γίνεται ἡ αἵρεσις ἐν ταῖς ποικίλαις φάσεσι τῆς ἀσεβείας αὐτῆς. Αἱ Σύνοδοι λοιπὸν αὗταί εἰσι τὰ κύρια σημεῖα, ἐφ' ὧν βασισθήσεται ἡ ἐξιστόρησις ἡμῶν, καὶ ὀλίγον μέλλει ἂν τὸ ὅλον κληθῇ ἱστορία τῶν Συνόδων μᾶλλον ἢ τοῦ Ἀρειανισμοῦ μεταξὺ τῶν ἤδη τεθέντων χρονικῶν σημείων.

Πρὸ τούτου ὅμως ἐπάναγκες θεωροῦμεν ἵνα ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου ἐπὶ τὴν κατάστασιν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ περὶ αὐτὴν σχολῶν καὶ μερίδων κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἀρειανισμοῦ, καθὼς καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν δόγμα, ὅπερ προσέβαλεν, ὅπως τελείως δυνηθῇ ἵνα κατοπτεύσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς ἔριδος. Τὰ εἰσαγωγικὰ δὲ ταῦτα ζητήματα, ἅτινα ἱκανὸν θὰ καταλάβωσι χῶρον, θὰ διαπραγματευσώμεθα ὡς ἑξῆς· ἐν τῷ Α' κεφαλαίῳ θὰ ἐξετάσωμεν α'] τὴν σχέσιν τοῦ Ἀρειανισμοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας, καθὼς καὶ τὴν κατάστασιν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐν τῇ ἀρχαιότητι, β'] δὲ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐθνικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς τότε ἐπικρατούσας αἱρέσεις, καθὼς καὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἣ ὑπὸ πολλῶν, ἂν καὶ οὐχὶ πάνυ ὀρθῶς, ἀποδίδοται· τὸ δὲ περὶ Τριάδος δόγμα ἔσται ὅλου τοῦ Β' κεφαλαίου τὸ θέμα.

§ 1.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἀνεγνωρίζετο κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μητρόπολις τῆς Συρίας, Κιλικίας, Φοινίκης, Κομαγηνῆς, Ὀσροηνῆς, καὶ Μεσοποταμίας, ἐφ' ὧν ἐπαρχιῶν ἐξετάθη βραδύτερον ἡ πατριαρχικὴ δικαιοδοσία αὐτῆς[1]. Ὑπῆρξε τὸ ἀρχικὸν κέντρον τῶν ἀποστολικῶν εἰς τὰ ἔθνη περιοδειῶν[2], καὶ ἠξίου τὸν ἀπόστολον Πέτρον πρῶτον ἐπίσκοπον αὐτῆς, ὃν διεδέξαντο Ἰγνάτιος, Θεόφιλος, Βαβύλας, καὶ ἕτεροι ἱερᾶς μνήμης ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ ὡς πρόμαχοι καὶ μάρτυρες τῆς πίστεως[3]. Ἡ πολιτικὴ δὲ τῆς πόλεως σημασία ἐπηύξανε τὴν προσγινομένην αὐτῇ ἐκ τῶν συνδεδεμένων τῷ ὀνόματι αὐτῆς θρησκευτικῶν ἀναμνήσεων τιμὴν, καὶ μάλιστα, ὅτε οἱ ρωμαῖοι αὐτοκράτορες κατέστησαν τὴν Συρίαν ἕδραν τῆς διοικήσεως αὐτῶν. Ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ ἀρχαία καὶ περίφημος αὕτη Ἐκκλησία τοσαῦτα μεσοῦντος τοῦ τρίτου αἰῶνος παρεῖχε δείγματα τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀντιχρίστου, ὥστε κατὰ γράμμα νὰ πληρῶται ἡ ἐν τῇ Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῇ προφητεία τοῦ Ἀποστόλου[4]. Παῦλος ὁ Σα-

1. Binghan Origines Ecclesiasticæ, Lib. IX, cap. 1. § 6.

2. Πραξ. κεφ. 6'. ια'. ιγ'. ιδ'.

3. Ὅρα Tillemont, Memoires pour servir à l'histoire ecclesiastique de six premieres siecles· τόμ. 1 κλπ.

4. Εὐσεβίου Ἐκκλ. Ἱστορ. βιβλ. Ζ'. κεφ. 30.

μοσατεὺς, ὃς ἀνῆλθε τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας οὐ πολλὰ μετὰ τὸ μαρτύριον τοῦ Βαβύλα ἔτη, ἐπὶ δεκαετίαν ἐπισκοπήσας καθῃρέθη ὑπό τινος αὐτόθι τῷ 272 συνελθούσης[5] Συνόδου ἀνατολικῶν ἐπισκόπων ἕνεκα αἱρετικῶν περὶ τῆς Χριστοῦ φύσεως δοξασιῶν. Ὁ Σαμοσατεὺς ἦν ἀρχικῶς ὡς φαίνεται σοφιστής[6]· πῶς δὲ κατετάχθη ἐν τῷ ἱερῷ κλήρῳ τυγχάνει ἄγνωστον· τὴν ἄνοδον ὅμως, ἢ τουλάχιστον τὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου διαμονὴν αὐτοῦ, ὤφειλε τῇ περιφήμῳ Ζηνοβίᾳ[7], ὅτις ηὐνόησεν αὐτὸν ἴσως ἕνεκα τῆς μαθήσεως καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ. Οἱαδήποτε δὲ ἂν ἦσαν αἱ πολιτικαὶ τῆς ἀνάσσης τῆς Ἀνατολῆς ἀρεταί, ἢ λέγεται ἐκ γενετῆς ἢ τὸ θρήσκευμα Ἰουδαΐα, δὲν ἐκπλήσσει τὸ ὅτι οὐχ ἡσύχῳ ὄμματι ἔβλεπεν ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτῆς τὴν ἰσχὺν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ τοῦ Σαμοσατέως χαρακτὴρ ἐκτίθεται ἐν τῇ τῆς καθελούσης αὐτὸν Συνόδου ἐπιστολῇ[8], ἥτις, κυκλοφορήσασα ἐν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐστὶν ἀξιόπιστος, εἰ καὶ δὲν συγκαταλέγονται τοῖς κρίνασιν αὐτὸν τὰ ἐπίσημα ὀνόματα Γρηγορίου τοῦ Νεοκαισαρείας καὶ τοῦ Φιρμιλιανοῦ. Ἐν αὐτῇ κατηγοροῦσιν αὐτοῦ πλεονεξίαν, ὑπερηφάνειαν, ἀγοραίαν ἐπίδειξιν, καὶ πόθον δημοτικότητος, ἀνήκουστον βεβηλότητα καὶ ἀκολασίαν, ἅτινα ἀναποφεύκτως ἀνατανακλῶσι τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἐκλεξαμένῳ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεχομένῳ αὐτὸν κλήρῳ. Ὡς πρὸς τὴν αἵρεσιν δὲ αὐτοῦ δύσκολόν ἐστιν ἵνα ὁρισθῇ τί ἀκριβῶς περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐφρόνει, καίτοι βεβαίως δὲν ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀπόλυτον θεότητα καὶ αἰωνιότητα Αὐτοῦ[9]. Πιθανῶς ὅμως δὲν εἶχε σαφῆ ἰδέαν περὶ οὗ ἐτόλμησεν ἵνα σκέψηται δόγματος, οὐδ' ἐπεθύμει ἵνα ἀποκτήσῃ ὀπαδοὺς καὶ θεμελιώσῃ αἵρεσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ[10]. Ἀρχαῖοι συγγραφεῖς βεβαιοῦσιν, ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἦν εἰδός τι Ἰουδαϊσμοῦ, ὃ ἠσπάσατο ὅπως εὐαρεστήσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ προστάτιδι αὐτοῦ[11]· καὶ ἂν ἐκ τοιούτου προῆλθεν ἐλατηρίου, θὰ ἐστερεῖτο βεβαίως συστηματικότητος καὶ βαθύτητος. Ἑτέρωθεν δὲ τὰ ἤθη αὐτοῦ ὡς σοφιστοῦ διετίθεσαν αὐτὸν πρὸς ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ καθολικοῦ δόγματος, καὶ μᾶλλον ἐν ἀτάκτῳ συζητήσει ἢ ἐν εἰλικρινεῖ προσπαθείᾳ πρὸς ἐξαγωγὴν ὡρισμένων συμπερασμάτων, ὅπως καὶ ἑαυτὸν ἱκανοποιήσῃ καὶ τοὺς ἄλλους πείσῃ. Ὁ δὲ τύφος, ὑφ' οὗ ἀγόμενος ὡμίλει, κατὰ τὴν συνοδικὴν ἐπιστολήν, μετὰ περιφρονήσεως περὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ θεολόγων, θὰ ἐδίδου, φυσικῷ τῷ λογῳ ἀφορμὴν εἰς ἀνακρίβειας ἐν ταῖς θεωρίαις αὐτοῦ καὶ θὰ συνετέλει εἰς τὸ μὴ προφυλάττειν αὐτὰς ἀντιφάσεων καὶ ὅτε δὴ ἦσαν αὐτῷ καταφανεῖς. Τῷ ὄντι δέ, ὁ πρωθιεράρχης τῆς Συρίας εἶχεν ἤδη τὸ ὕψιστον ἀξίωμα, ὅπερ φιλοδοξία ἠδύνατο ἵνα ἐπιδιώξῃ, καὶ δὲν ἠγωνίζετο διά τι ἄλλο· ἔχων δὲ πλείους ἀσχολίας ὡς πολιτικὸς ἄρχων, δὲν ἠδύνατο ἵνα ἐπιθυμῇ ξηρὰς αἱρεσιάρχου τιμάς. Ναὶ μὲν ἐπὶ τῶν δογμάτων αὐτοῦ ἐμορφώθη αἱρετική τις ὁμάς, καὶ, ἐξ αὐτοῦ ὀνομασθεῖσα, κατέλαβε θέσιν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' αἰῶνος· ἀλλ' ὅμως οὐδέποτε ἀπέβη σημαντικὸν σῶμα· ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα λίαν πρωΐμως, ἤδη ἐπὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, ἦν εἰς μερίδας διεσχισμένη, διὰ διαφόρων φάσεων κακοδοξίας, ἀφισταμένης τῆς ὀρθοδόξου πίστεως[12]. Θὰ ἔχωμεν λοιπὸν ὀρθοτέραν ἔννοιαν τῆς τοῦ Σαμοσατέως αἱρέσεως ἐὰν θεωρήσωμεν αὐτὸν ὡς ἱδρυτὴν σχολῆς μᾶλλον ἢ αἱρέσεως, ὡς ὑποθάλποντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν χρῆσιν διαλέξεων καὶ σκεπτικῶν ἐρευνῶν, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ ἄλλαις φιλοσοφικαῖς σχολαῖς ἰδιαζουσῶν, καὶ ὡς σπείροντα τῇδε κἀκεῖσε τοὺς τῆς πλάνης σπόρους, οἳ ἐφύησαν καὶ ἐκαρποφόρησαν ἐν τῇ μετ' αὐτὸν γενεᾷ. Καὶ πρὸς ἐπίρρωσιν δὲ τῆς γνώμης ταύτης, ὑπονοουμένης ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, ἐκ τῶν ὠθησάντων αὐτὸν κοσμικῶν, ὡς λέγεται, ἐλατηρίων, καὶ ἐκ τῶν ἀντιφάσεων αὐτοῦ, εἰρήσθω ὅτι ὁ οἰκεῖος αὐτῷ καὶ συμπολίτης Λουκιανός, ὃς ἀπεσχίσθη ἢ ἀφωρίσθη κατὰ τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ, ἐπρέσβευεν αἵρεσιν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον, ὅ,τι δηλαδὴ ὠνομάσθη βραδύτερον ἡμιαρειανισμός, τοῦ Σαμοσατέως σχεδὸν ὁμοφρονοῦντος τῷ Σαβελλίῳ.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ Σαμοσατέως ἐροῦμεν πλείω μικρὸν ὕστερον· νῦν δὲ προβῶμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Λουκιανοῦ, πολυμαθοῦς μὲν ἀνδρὸς[13] καὶ ἐν τέ-

---

5. [Πιθανώτερον φαίνεται ὅτι ἡ τρίτη καὶ τελευταία τῶν κατ' αὐτοῦ Συνόδων συνῆλθε τῷ 269· ὅρα Hefele Conziliengesehichte· τόμ. Α', σελ. 138, ἔκδ. Β'.—Σ. Μ.].

6. Mosheim de rebus Cristianorum ante Constantinum M. commentarii saec. III. § 35.

7. Ἐγένετο ἐπίσκοπος ἐν ἀρχῇ τῆς κατὰ τοῦ Σαπώρου ἐπιτυχοῦς τοῦ Ὀδεναθοῦ ἐπιθέσεως· Tillemont αὐτόθ. τόμ. IV, Χρονολ. Κατόπιν πρὸς τῷ ἐπισκοπικῷ ἔσχε καὶ πολιτικὸν ἀξίωμα, ἐν ᾧ διετήρησεν αὐτὸν ἡ Ζηνοβία καὶ μετὰ τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ· Basnage, Annales politico-ecclesiastici, ἔτος 269, § 6. [τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα ἦν τὸ τοῦ ἀντιβασιλέως· βλ. Bernhard, Gesehiehte des romisehen Reiches seit dun Tode Valerians· σελ. 170... 178... 306... καὶ Real Encyklopadie fur prot. Theologie, ἐν λέξει Monarchienrismus· ΙΙΙ τόμ. Χ. σελ. 193...—Σ. Μ.].

8. Εὐσεβίου αὐτόθι.

9. [Περὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ βλ. Ἐπιφανίου Αἵρ. ΞΕ', Κοντογόνου Ἐκκλ. Ἱστορ. Α', σελ. 269. Hefele, αὐτόθι, σελ. 135, καὶ Real Encyklopædie, αὐτόθι Σ. Μ.]

10. Mosheim αὐτόθι § 35.

11. Ἀθανασίου ἐπιστολὴ πρὸς μοναχοὺς § 76. Θεοδωρήτου Αἱρετικῆς Κακομυθίας ἐπιτομή, Β' 8. Χρυσοστόμου Ὁμιλία Ζ' εἰς Ἰωάννην. Ὁ Φιλάστριος ὅμως De haeresibus § 64 [Migne Patrologia Latina, vol. XII] λέγει ὅτι ὁ Παῦλος docuit Zenobiam judairare.

12. Tillemont, αὐτόθι σελ. 126. Ἀθανασίου κατὰ Ἀρειανῶν λόγος Δ' § 30.

13. Διεκρίνετο ὡς γνώστης τῆς ἁγίας Γραφῆς φιλοπονή-

λει μάρτυρος, σχεδὸν ὅμως θεμελιωτοῦ τῆς Ἀρειανῆς πλάνης. Σύνηθές ἐστι, καίτοι προδήλως παράλογον, τὸ παράγειν τὴν μίαν σχολὴν ἐκ τῆς ἄλλης ἕνεκα πραγματικῆς ἢ ὑποθετικῆς ὁμοιότητος τῶν διδασκαλιῶν αὐτῶν, ὡς λ. χ. συνέβη ἐν τῷ πλατωνισμῷ καὶ τῷ ὠριγενισμῷ, οἱ ἐθεωρήθησαν ἀληθὴς πηγὴ τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει, ὅτι ἡ τοῦ Λουκιανοῦ διδασκαλία ἦν ἀκριβῶς ὁμοία ἐκείνῃ τῇ φάσει τοῦ Ἀρειανισμοῦ, ἥτις ὠνομάσθη βραδύτερον ἡμιαρειανισμός[14]. ἀλλ' ὅμως οὐχὶ τούτου ἕνεκα ἀποδίδωμι τῷ Λουκιανῷ τοῦ Ἀρειανισμοῦ τὴν γέννησιν· διότι οὐχὶ μόνον δογματικὴ, ἀλλὰ καὶ ἱστορικὴ σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς μερίδος τοῦ Ἀρείου· τῇ σχολῇ τοῦ Λουκιανοῦ ἀνήκουσιν ἀναντιρρήτως οἱ πλεῖστοι τῶν πρώτων τοῦ Ἀρειανισμοῦ συνηγόρων καὶ οἱ πλεῖστοι ἰσχύοντες ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς ἐκκλησίαις καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν: αὐτὸς ὁ Ἄρειος, Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, Λεόντιος, Εὐδόξιος, Ἀστέριος καὶ ἄλλοι, ὧν πολλάκις γενήσεται κατωτέρω μνεία, οἵτινες ἀνεφέροντο πρὸς αὐτὸν, ὡς πρὸς ἰδίαν αὐτῶν αὐθεντίαν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπωνομάσθησαν Συλλουκιανισταί[15].

Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν ἀμφίβολον ταύτην σχέσιν Λουκιανοῦ καὶ Ἀρειανῶν, εὐκόλως ἠδυνάμεθα ἵνα πιστεύσωμεν ὅτι αἱ τούτων διαβεβαιώσεις περὶ τῆς ἐκείνου ἑτεροδοξίας προῆλθον ἐκ τοῦ πόθου τοῦ περιλαβεῖν ἐν ταῖς καθ' ἑαυτῶν αἰτιάσεσι τῆς Ἐκκλησίας ἄνδρα μεγάλου ὀνόματος, εἰ μὴ ἦν ἀναντίρρητον ὅτι ἐπὶ τῶν διαδοχικῶς διαδεξαμένων τὸν Σαμοσατέα τριῶν ἐπισκόπων ὁ Λουκιανὸς διετέλει ἀφωρισμένος τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς δὲ τούτοις, οὐδεὶς τῶν ὀρθοδόξων ὑπεραπολογεῖται αὐτοῦ, ἀλλά τινες ὄντως ἀποδέχονται τὸ μὴ ὑγιὲς τῆς πίστεως αὐτοῦ[16]. Ἀλλ' ὅπως ἂν ἔχῃ, 10 ἢ 15 πρὸ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἔτη κατηλλάγη τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ θὰ ἐπηνώρθωνε πάντως τὰς αἱρετικὰς δοξασίας αὐτοῦ· τὸ δὲ ἔνδοξον αὐτοῦ τέλος ἐξήλειψεν ἐκ τῆς μνήμης τῶν μεταγενεστέρων τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τοῦ βίου αὐτοῦ, τὰ τοιοῦτον ἐπιβλαβῆ ἀποβάντα ἐν ταῖς συνεπείαις αὐτῶν βραδύτερον. Ὁ εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ πανηγυρικὸς τοῦ Χρυσοστόμου σώζεται ἔτι· ὁ Ρουφῖνος μέμνηται αὐτοῦ λίαν εὐφήμως, ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἐπαινεῖ τὴν φιλοπονίαν, τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἐν τῷ γράφειν γλαφυρότητα αὐτοῦ[17].

(Ἕπεται συνέχεια).

σας τρίτην ἔκδοσιν τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'. Tillemont αὐτ. τόμ. V. σελ. 202. Du Pin Nouvelle Bibliotheque des auteurs ecclesiastiques· ἑκατοντ. III.

14. Ὁ Bull, ὁ Βαρώνιος καὶ ἄλλοι θέλουσιν αὐτὸν ὀρθόδοξον· οἱ Ἡμιάρειοι ἀπεδέξαντο τὸ σύμβολον αὐτοῦ σωζόμενον μέχρι τοῦδε· καίπερ δὲ φίλος τοῦ Σαμοσατέως, ἀντέστη ὅμως τοῖς Σαβελλιανοῖς, (ὧν εἰς παρέδωκεν αὐτὸν ἐπὶ τέλους τοῖς ἐθνικοῖς τῆς Ἐκκλησίας διώκταις), καθ' ὅπερ θὰ ἦγεν αὐτὸν εἰς ἀπροσέκτους ἐκφράσεις, εὐνοούσας τὴν Ἀρειανὴν πλάνην· βλ. κατωτέρω τμῆμα ε'. Ὁ Ἐπιφάνιος ἐν Ἀγκυρωτῷ, 33, λέγει ὅτι ὁ Λουκιανὸς ἐθεώρει τὸν Λόγον ἀνθρωπίνης ψυχῆς τόπον ἐπέχοντα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ·

15 Θεοδωρήτ. Ἐκκλ. Ἱστορία, Α' κεφ. 5. Ἐπιφανίου Αἵρ. 69 § 6. Cave. Scriptorum Ecclesiasticorum Historia Literaria, a Christo natu usque ad sæculum XIV. τόμ. 1. σελ. 201. [Ἀμφιβάλλεται εἰ ὁ ἐξ οὗ οἱ Συλλουκιανισταὶ μάρτυς Λουκιανός ἐστιν ὁ αὐτὸς τῷ ἐν Νικομηδείᾳ ἐπὶ Μαξιμίνου μαρτυρήσαντι πρεσβυτέρῳ Λουκιανῷ, τῷ διορθώσαντι ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ τὴν τῶν Ο' μετάφρασιν, οὗ λίαν εὔφημον μνείαν ποιοῦνται Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Βλ. Mœhler, Patrologie σελ. 678. Κοντογόνου Πατρολογία, Α'. σελ. 560, καὶ Οἰκονόμου περὶ τῶν Ο' Ἑρμηνευτῶν, Δ'. 498.—Σ. Μ.]

16. Θεοδωρήτου Ἱστορ. Α' 4.

17. Tillemont, αὐτ. V. [Πρβλ. Κοντογόνου Πατρολογ. Α' 558—560.—Σ. Μ.].

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ

τοῦ ἔτους 1889.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου εὑρεθέντες.		Οἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος							Οἱ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου μείναντες.		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες				
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον
Ἀσθενεῖς	172	28	3973	364	4537	3433	277	480	87	232	28	4537
Γηροκομούμενοι	75	22	41	17	155	9	2	18	9	89	28	155
Φρενοβλαβεῖς	266	111	161	51	589	73	21	45	17	309	124	589
Ὀρφανοί	138		64		202	55		1		146		202
Περιωρισμένοι	1	1	6		8	7	1					8
Προσωπικὸν	104	25	19	4	152	18	3			105	26	152
	756	187	4204	436	5643	3595	304	544	113	881	206	5643

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1890 Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 5.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.—Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Ἰαπωνίᾳ.—Ὀρθόδοξοι συγγραφεῖς ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότων ἐγγράφων· ὑπὸ Σπ. δὲ Βιάζη.—Αἱ παρ' ἡμῖν ἱστορικαὶ καὶ θεολογικαὶ σπουδαὶ ἐν Εὐρώπῃ κρινόμεναι· Β' κρίσις τοῦ διδάκτορος Φιλίππου Μάϋερ περὶ τοῦ Προχείρου Νομικοῦ τοῦ κ. Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου· (κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ).—Εἰδοποίησις.—Πρόγραμμα τῶν κατὰ τὴν προσεχῆ ἁγίαν καὶ Μ. Τεσσαρακοστὴν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χθὲς τρίτῃ, ἑορτῇ τῶν Τριῶν ἱεραρχῶν, ἐτελέσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ ὑπὲρ τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐπέτειος συνοδικὴ λειτουργία, συλλειτουργούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, τοῦ καὶ προέδρου τῆς ἐφορίας αὐτῆς, Ξάνθης, Ἴμβρου, Λιτίτζης, καὶ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρώην Ἀμίδης, παρόντων δὲ τῶν ἐφόρων αὐτῆς ἀξιοτίμων κκ. Ξ. Ζωγράφου, Β. Ἐλευθεριάδου καὶ Κ. Γ. Κωνσταντινίδου, τοῦ σχολάρχου, τῶν καθηγητῶν καὶ μαθητῶν αὐτῆς καὶ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος, γεραίροντος τὸ ἀρχαιότερον καὶ ἀνώτατον τοῦτο τῶν παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτηρίων, τὸ τοσούτους μορφώσαν ἐπιφανεῖς ἄνδρας, ὠφελίμους γενομένους εἴς τε τὸ γένος ἡμῶν καὶ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν· ἐν τῇ ἱερᾷ μυσταγωγίᾳ, κατὰ τὰ νενομισμένα, ἐμνημονεύθησαν τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων αὐτῆς εὐεργετῶν καὶ προστατῶν, καὶ τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων καὶ διευθυντῶν αὐτῆς. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς Σχολῆς ἡ εὐλογία τῶν κολύβων, παρόντων τῶν συλλειτουργησάντων μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Ξάνθης, καὶ πρώην Ἀμίδης, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου πρώην Κίτρους, τῶν πανοσιολ. ἀντιπροσώπων τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω, τοῦ Θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ, καὶ τοῦ Μ. Σπηλαίου, τῶν ἐξονομασθέντων ἄνω ἀξιοτίμων, ἐφόρων καὶ πολλῶν ὁμολογούντων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων διακρινομένων. Ὁ πανοσιολ. διευθυντὴς τῆς Σχολῆς ἀρχιμανδρίτης Μιχαὴλ Κλεόβουλος προλογισάμενος δι' ὀλίγων περὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων Πατέρων, ὧν ἡ πολιτεία καὶ ὁ βίος δείκνυσιν ὅτι μόνον διὰ τοῦ ἁρμονικοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων πρὸς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν πάτριον πίστιν ἀναπτύσσεται εἰς ἄνδρα τέλειον ἐν Χριστῷ ὁ ἀληθὴς χριστιανός, ἔδωκε τὸν λόγον τῷ ῥήτορι τῆς ἡμέρας ἐλλογίμῳ καθηγητῇ καὶ κατὰ τὸν διανυόμενον σχολικὸν ἐνιαυτὸν γραμματεῖ τῆς Σχολῆς τυγχάνοντι κ. Εὐαγγ. Ἀμαξοπούλῳ, ὅστις ἐπὶ μίαν ὥραν μετὰ δυνάμεως λόγου καὶ ἐν γλώσσῃ καθαρευούσῃ ἀνέπτυξε τὸ θέμα τοῦ λόγου αὐτοῦ, περὶ τῶν παρὰ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν.

— Τῇ κυριακῇ ἐτελέσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Καλλινίκου, συλλειτουργούντων τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου, καὶ Λιτίτζης. Εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα πολυπληθὲς παρίστατο κατὰ τὴν ἱερουργίαν ταύτην τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου.

Συνεπείᾳ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐν τοῖς Πατριαρ-

χείοις Ἐξελεγκτικῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπῆς, ἐν ᾗ καταδείκνυνται λεπτομερῶς αἱ ἀτέλειαι τῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἑκάστοτε ὑποβαλλομένων λογαριασμῶν τούτων καὶ αἱ ἐκ τούτων προσγινόμεναι ζημίαι ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τακτικῶν λογιστικῶν βιβλίων, τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινε νὰ ἐγκατασταθῶσι παρὰ ταῖς κατ' ἐνορίας ἐφορίαις καὶ ἐπιτροπαῖς τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς σχολείων ἔμμισθοι τακτικοὶ γραμματεῖς, ὀνομασθέντες ἤδη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, καὶ μέλλοντες ἐργασθῆναι ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην τῶν Πατριαρχείων ἐποπτείαν, μετὰ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ κρατῶσι τακτικῶς καὶ μετ' ἀκριβείας τὰ κατάστιχα τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολειακῶν λογαριασμῶν. Οἱ κατ' ἐνορίας ἀξιότιμοι ἐφοροεπίτροποι καὶ λοιποὶ ἐνορῖται μετ' εὐφροσύνης θέλουσι πληροφορηθῆ, πιστεύομεν, τὴν κυριαρχικὴν ταύτην μέριμναν τῆς Ἐκκλησίας, τεκμηριουμένην διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἥτις μήτε βάρος τι προστίθησιν εἰς τὰς ἐτησίας τῶν ναῶν καὶ σχολῶν δαπάνας, διότι, τῶν ἐνοριακῶν ναῶν διαιρουμένων εἰς τμήματα, ὡρίσθη δι' ἕκαστον ἴδιος γραμματεύς, ἑπομένως ἡ παρ' ἑκάστου ναοῦ καταβολὴ ἐλαχίστου μόνον μέρους τῆς ὁρισθείσης μηνιαίας ἀμοιβῆς μικρὸν θέλει ἐπιβαρύνει τὸ ταμεῖον αὐτοῦ, γνωστοῦ ἄλλως ὄντος ὅτι, πλὴν ὀλιγίστων ναῶν, διατηρούντων ἰδίους ἐμμίσθους λογιστάς, πάντες οἱ λοιποὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους χορηγοῦσι ποσόν τι εἰς ἴδιον λογιστὴν πρὸς κατάστρωσιν τῶν ἀπολογισμῶν τῆς ληξάσης χρήσεως. Ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ἀξιοτίμων ἐφοροεπιτρόπων ἀγνοεῖ ὅτι πολλῆς ὠφελείας ἔσται πάροχος ἡ ἔγκαιρος καὶ τακτικὴ κατάστρωσις τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν ἑκάστου ναοῦ καὶ σχολῆς, πολλῶν δὲ περισπασμῶν καὶ δὴ καὶ διαπληκτισμῶν ἀπαλλάξει τοὺς μετὰ τόσης μὲν φειδοῦς καὶ αὐταπαρνησίας διαχειριζομένους τὰ κοινὰ καὶ ἱερὰ χρήματα, ἀλλ' οὐκ ἀσυνήθως ἐπισύροντας ἐφ' ἑαυτοὺς τὰς ὑπονοίας καὶ μεμψιμοιρίας πολλῶν, ἃς μόνον ἡ τακτικὴ παρ' εἰδικῶν ἀνθρώπων κατάστρωσις τῶν λογαριασμῶν δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ καὶ προλάβῃ, χρήσιμος οὖσα καὶ πρὸς εὕρεσιν ἔν τε τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι ταχεῖαν καὶ ἄμοχθον οἱασδήποτε πληροφορίας, χρησιμευούσης καὶ τῷ διαχειριστῇ καὶ τῷ ἐξελέγχοντι. Ἐντεῦθεν ἀγόμενοι ἐν προοιμίῳ τοῦ παρόντος χρονικοῦ, εἴπομεν ὅτι ἡ κυριαρχικὴ αὕτη μέριμνα καὶ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας θέλει εὐαρεστήσει ταῖς ἐνοριακαῖς ἐφοροεπιτροπαῖς, ὧν οὐδεμία ἀγνοεῖ, οὐδεμία δ' ἀρνεῖται ὅτι ἡ τάξις καὶ ἀκρίβεια σώζει πάντοτε, προβιβάζουσα τὰ κοινὰ συμφέροντα, ἀπαιτεῖται δ' ἀείποτε ἐν διαχειρίσει ἱερᾶς περιουσίας, καὶ πρὸς πρόληψιν μομφῶν καὶ διαπληκτισμῶν, εἰς ἃς ἄγνοια λογιστικὴ κατὰ τὸ πλεῖστον παρέχει τὰς ἀφορμάς.

— Ἡ συνοδικῶς ὁρισθεῖσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἁγίου Μύρου, ἧς τὸ προσωπικὸν ἐγνωρίσαμεν ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ, ἔγνω ν' ἀποταθῇ ἐγγράφως διὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ταῖς ἱεραῖς μητροπόλεσι καὶ τοῖς ἐκασταχοῦ λογάσι τοῦ γένους, ὧν γνωστὸς ὁ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἔνθεος ζῆλος, αἰτοῦσα ὅπως ἕκαστος προθυμηθῇ ἵνα συμβάλληται πρὸς εὐόδωσιν καὶ πλήρωσιν ἱεροῦ σκοποῦ. Μετ' εὐφήμου μνείας ἐσμὲν εἰς θέσιν ν' ἀναγράψωμεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ ὅτι ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει εὐσεβὴς ὁμογενὴς κ. Γεώργιος Βεργίδης ἀνήγγειλεν ἐγγράφως τῇ Α. Θ. Π. ὅτι δωρεῖται τὸ πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου ἀπαιτούμενον ποσὸν καθαροῦ οἴνου, ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εἰσοδίας. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἔσπευσεν ὅπως ἐγγράφως διαβιβάσῃ τῷ εὐσεβεῖ δωρητῇ τὰς εὐχαριστίας, ἅμα δὲ καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας, εὐχομένης καὶ προσδοκώσης ὅπως τὸ κάλλιστον παράδειγμα τοῦ κ. Γ. Βεργίδου γένηται, οἷα δὴ καὶ ἔστιν, ἀπαρχὴ γενναίων προσφορῶν ὑπὲρ ἱερωτάτου σκοποῦ, οὗτινος εἰς συντέλεσιν πιστεύεται ὅτι φιλοτιμηθήσονται νὰ σπεύσωσιν οἱ δυνάμενοι, σπείροντες ἐπ' εὐλογίαις, ἵνα καὶ ἐπ' εὐλογίαις θερίσωσιν.

— Τῇ προχθὲς δευτέρᾳ ἐξηκολούθησεν ἡ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν πραγμάτων τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Χαλκηδόνος Καλλινίκου, ἥτις συνεχισθήσεται καὶ τῇ προσεχεῖ δευτέρᾳ, πρὸ μεσημβρίας, ὅτε ἐκτεθήσονται κυρίως εἰς δημοπρασίαν ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου καὶ συλλογή τις ἀρχαίων ρωμαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν νομισμάτων ἀργυρῶν καὶ χαλκῶν. Τὴν βιβλιοθήκην ταύτην ἀποτελοῦσιν ἐκλεκταὶ συλλογαὶ συγγραμμάτων τῶν Ἁγίων Πατέρων τοῦ Δ' αἰῶνος, οἷον Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Γρηγορίου Νύσσης, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, κλπ. σειραὶ λεξικῶν ἱεροκηρύκων καὶ ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν ἢ ἄλλων θεολογικῶν καὶ φιλολογικῶν πονημάτων, ἐκδεδομένων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ παρελθόντος καὶ τὰ πρῶτα τοῦ παρόντος αἰῶνος. Τὴν ὑπόμνησιν ταύτην ποιούμεθα χάριν τῶν ὁμογενῶν λογίων, οἵτινες συνήθως ἀρέσκουσι νὰ παρέρχωνται εὐκαιρίαι, καθ' ἃς ἠδύναντο νὰ προμηθεύωνται χρήσιμα συγγράμματα, πολλάκις μετὰ δυσκολίας καὶ ἀντὶ πολλῆς τιμῆς ἀλλαχοῦ πωλούμενα.

Ἐν τῇ 8ῃ σελίδι τοῦ μετὰ χεῖρας φυλλαδίου ἐκδίδομεν τὸ πρόγραμμα τῶν κατὰ τὴν ἐπὶ θύραις ἁγίαν καὶ Μ. Τεσσαρακοστὴν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου φροντὶς τῆς Ἐκκλησίας τεκμηριοῦται καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις, ὅπου πρὸς τὴν προθυμίαν τοῦ εὐσεβοῦς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πληρώματος, διψῶντος τὴν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος διδασκαλίαν, ἀνταποκρίνεται ὁ ζῆλος ἀρχιερέων σεβαστῶν, πατρικῶς μεριμνώντων περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ ποιμνίου αὐτῶν τελειότητος, καὶ ἡ αὐταπαρνησία ἀκαμάτων τοῦ θείου λόγου λειτουργῶν, μὴ ἀγνοούντων ὅτι, τὸ διδάσκειν τοὺς λαοὺς τὰ πρὸς εὐσέβειαν ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώ-

νων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἀνεγράφη ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι καὶ ἐπεβλήθη τοῖς δυναμένοις ὡς καθῆκον, διετυπώθη δὲ καὶ ἐν τοῖς διέπουσι τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα Γενικοῖς Κανονισμοῖς. —Ἐν ἐποχαῖς δυσχερέσι, καθ' ἃς ζῶντες ἀκούομεν οὐκ ἀσυνήθως ξενιζούσας καὶ καινὰς διδαχάς, προβαινούσας μέχρις ἀπαρνήσεως θεμελιωδῶν ἀληθειῶν, ἃς ἥ τε κοινὴ συνείδησις ἀποδέχεται καὶ ἐπιβάλλει, ἥ τε ἐπιστήμη διδάσκει, καὶ ἡ θρησκεία, χειραγωγοῦσα τοὺς ἠρρωστηκότας τῇ γνώμῃ, κυροῖ, φωτίζουσα τὰς πεπερασμένας ἡμῶν διανοίας τῷ φωτὶ τῆς ἀποκαλύψεως, ἐν ἐποχαῖς, καθ' ἃς, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τῆς ἀληθείας καὶ τῶν γνώσεων, κατὰ τῆς ἀληθείας ὑψοῦσι σημαίαν διερρωγυῖαν οἱ πρὸς τὰ δόγματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θρησκείας κηρύξαντες διαζύγιον, τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου μέλλει νὰ ἐπενέγκῃ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ πᾶς εὖ φρονῶν, πᾶς ὀρθόδοξος ἐπιθυμεῖ καὶ ἀπεκδέχεται, πρὸς φωτισμὸν καὶ σωτηρίαν μελλουσῶν γενεῶν, αἵτινες οὐδαμῶς πρέπει ν' ἀγνοῶσιν ὅτι σωτήριον ἄγαν τὸ μὴ μεταίρειν ὅρια πατέρων θεοπνεύστων αἰώνια. Εὐχόμεθα ὅπως ἡ πατρῴουσα εὐλάβεια τῶν κατ' ἐπαρχίας προεχόντων μεταξὺ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους, ἐκτιμῶσα δεόντως τὴν σωτήριον ἐπίδρασιν τῆς ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς διδαχῆς, μορφούσης καὶ διαπλαττούσης «ἰσχυρὸν μὲν ἐν Χριστῷ νεανίσκον» τὸν παῖδα καὶ πρόσηβον, ἐν δὲ τοῖς ἀτυχήμασι καὶ ταῖς συμφοραῖς τοῦ βίου στηρίζουσα τὸν τυχὸν κλονούμενον, ἐπιβάλλουσα τῷ πολίτῃ καὶ χριστιανῷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὸν ὅμοιον ἡμῖν, τῶν πρὸς τὰς ἐφ' ἡμῖν ἀρχάς, τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τῶν πρὸς τὸν δημιουργὸν καὶ κοινὸν τῆς ἀνθρωπότητος πατέρα καθηκόντων, ἐξεύρῃ τὰ ἐπαρκῆ μέσα πρὸς εὑρεῖαν ὅσον ἔνεστι κήρυξιν τοῦ θείου λόγου ἐν πόλεσι καὶ κώμαις, ὅπου ἀγέλαι πολυώνυμοι ἀπεσταλμένων ξένων θρησκευτικῶν ἑταιριῶν καὶ κοινοτήτων εἰσδύουσαι διδάσκουσιν ἐναντία τῇ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων παραδοθείσῃ διδασκαλίᾳ, εὐαγγελιζόμεναι ξένα ὧν παρελάβομεν, ξένα καὶ ἀλλότρια ἐκείνων, ἃ ἐδίδαξαν ἱεραὶ καὶ θεοκίνητοι Σύνοδοι. Ἡ πρόθυμος ἐκ μέρους τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ συμβολὴ εἰς τὸ ἁγιαστικὸν καὶ σωτήριον ἔργον τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὑπάρχει, πέρυσι δ' ἀνωμολογήσαμεν αὐτήν, ἰδόντες καὶ μαθόντες καὶ ἀκούσαντες ἐκδηλουμένην ἐνταῦθα, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ ἐν γείτοσι μεγάλαις πόλεσιν, οἱ δὲ μεταξὺ τοῦ ἡμετέρου λαοῦ διανοητικῶς ἀνεπτυγμένοι γινώσκουσιν ὅτι τροφὴ τῆς ψυχῆς ἐστιν ὁ θεῖος λόγος, ἀναγινωσκόμενος καὶ ἀκουόμενος, ἀφοῦ μάλιστα δύσκολόν ἐστιν ἑκάστῳ χριστιανῷ τὸ μετ' ἐπιμελείας ἐκλέγειν ὅ,τι συντελεῖ εἰς ἔμπνευσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς τελειότητος καὶ τῆς ἁγιωσύνης, ὅπερ ἔργον ἀνατέθειται τοῖς ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κήρυξι τοῦ θείου λόγου. Οὐδὲ δύναται ν' ἀρνηθῇ τις ὅτι ἡ μὲν Ἐκκλησία τάττει ποιμένας καὶ διδασκάλους εἰς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· οἱ δὲ φρονήσει καὶ πείρᾳ καὶ δυνάμει μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων ἐμπρέποντες πιστεύουσι, φρονοῦμεν, ὡς ἱερὸν αὐτῶν καθῆκον τὸ ἐξευρεῖν μέσα συντηρήσεως εὐπαιδεύτων καὶ ἐνθέρμων ἐργατῶν τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, ἐπ' εὐκλείᾳ καὶ ἀγήρῳ μνήμῃ ἑαυτῶν, ἐπὶ σωτηρίᾳ μελλούσης γενεᾶς παντοίως πειραζομένης.

Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἀνεχώρησεν εἰς Φιλιππούπολιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως κ. **Φώτιος**.

— Τῇ τετάρτῃ (17 λήγοντος ἰανουαρίου) ἀνεχώρησε μεταβαίνων διὰ Πειραιῶς εἰς Κρήτην ὅπως ἐν Ἡρακλείῳ χειροτονηθῇ ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κρήτης καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἐπίσκοπος Ἱεροσιτείας κ. Ἀμβρόσιος Σρακιανάκης, τέως **Μ.** ἀρχιμανδρίτης τοῦ πατριαρχ. ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Κατὰ τὸν ἐκδοθέντα ἰσολογισμὸν τοῦ ταμείου τῆς ἐνταῦθα Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος, αἱ εἰσπράξεις αὐτῆς ἀπὸ 1 σεπτεμβρίου 1888 —31 αὐγούστου 1889 ἀνῆλθον εἰς γρόσια 57,781, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 67,359. Ἡ Ἀδελφότης αὕτη ἀπὸ δέκα καὶ ἐννέα ἐτῶν ἀπροσκόπτως λειτουργοῦσα συντηρεῖ, ὡς γνωστόν, τὸ ἐν Τσοτυλίῳ τῆς Μακεδονίας ἡμιγυμνάσιον, ὅπερ ἄχρι σήμερον ἐγένετο τῇ φιλομαθεῖ νεολαίᾳ τῆς νοτίου Μακεδονίας ἐπωφελές. Τὸ ἐν Τσοτυλίῳ ἐκπαιδευτήριον εἰσέπραξε κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα 63,644 γρόσια (ὧν μόνον ἐξ εἰσιτηρίων μαθητῶν, ὡς ἐν τῷ ἰσολογισμῷ γράφεται, 57,888) ἐδαπάνησε δὲ 56,400. Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος ταύτης, ἧς τὴν ἵδρυσιν καθιέρωσε διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς λειτουργίας ὁ πατριάρχης Ἄνθιμος ὁ ἀπὸ Ἐφέσου, διατελεῖ καὶ κατὰ τὸ διανυόμενον ἔτος ὁ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐν Τσοτυλίῳ ἐκπαιδευτηρίου μοχθήσας ἀξιότιμος κ. Δημήτριος Κωνσταντινίδης.

Ἐκκλησία Ρουμανίας. — Κατ' ἐπιστολὰς ἐκ Βουκερεστίου, ἡ ἀπό τινος ἀρξαμένη ἀναθεώρησις καὶ ἐκτύπωσις τῶν διὰ τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας χρησιμευόντων βιβλίων προβαίνει ὁσημέραι, συστηθέντος μὲν ἐπὶ τούτῳ πρό τινος ἐκκλησιαστικοῦ Τυπογραφείου, ἐκδοθέντων δὲ ὀκτὼ μέχρι τοῦδε βιβλίων, ἐν οἷς καὶ τὸ Πεντηκοστάριον. Ἤδη μένουσι πρὸς ἔκδοσιν τὰ Μηναῖα, τὸ Τριῴδιον καὶ κυρίως τὸ Τυπικὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν. Διευθυντὴς τοῦ τυπογραφείου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Οὐγκροβλαχίας διατελεῖ ὁ καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ δικαίου ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πανεπιστημίου κ. Κωνσταντῖνος Ἐρβιτσεᾶνος, ὁ καὶ συντάκτης τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, περὶ ἧς συχνάκις ἐδόθη ἡμῖν ἀφορμὴ νὰ γράψωμεν εὐφήμως.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ. *Ἐκκλησία ἐν Ἰαπωνίᾳ.*—Κατ' ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Ἰαπωνίᾳ προϊσταμένου καὶ διευθυντοῦ τῆς ἐκεῖ ρωσσικῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολ. Ἑταιρίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ κράτει τούτῳ ὀρθοδόξων ἀνῆλθε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1888 εἰς 17,025, μέχρι τέλους δὲ σχεδὸν τοῦ λήξαντος ἔτους 1889 ἦσαν βεβαπτισμένοι ἰάπωνες ὀρθόδοξοι ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους. Πρὸς θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν νεοφύτων τούτων ὑπάρχουσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ 115 ναοί, καὶ 159 παρεκκλήσια. Εἷς ἐπίσκοπος, εἷς ἀρχιμανδρίτης, εἷς ἱεροδιάκονος, εἷς ἱεραπόστολος ρῶσσος, 16 ἱερεῖς ἰάπωνες καὶ 4 ἰάπωνες διάκονοι ἀποτελοῦσι τὸν ποιμαίνοντα ἱερὸν τῆς ἰαπωνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κλῆρον, πλὴν τῶν ἐπὶ τούτῳ κατηχητῶν, οἵτινες ἀριθμοῦνται εἰς 143.— Ὁ χριστιανισμός, εἰσαχθεὶς ὑπὸ πορτογάλλων καθολικῶν ἱεραποστόλων εἰς Ἰαπωνίαν τῷ 1549, θαυμασίας ἐποιήσατο προόδους, διότι μέχρι τέλους τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος ἠρίθμει περὶ τοὺς πεντηκοντακισχιλίους ὀπαδούς, ἐλευθέρως δ' ἐκηρύττετο τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ ταύτῃ· συνεπείᾳ δ' ὅμως συνωμοσίας τινὸς χαλκευθείσης μὲν ὑπὸ τῶν μισιοναρίων κατὰ τοῦ κράτους καὶ ἀνακαλυφθείσης ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, διωγμὸς ἀπηνὴς ἠγέρθη τῷ 1622 κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ τεσσαρακοντακισχίλιοι κατεδικάσθησαν εἰς διαφόρους βασάνους, εὑρόντες ἐν αὐταῖς τὸν θάνατον, ἀπηγορευθείσης καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ νέου θρησκεύματος. Ἀλλὰ τῷ 1860 ἠριθμοῦντο δέκα χιλιάδες χριστιανῶν, τότε δ' ἐφάνησαν ἐν Ἰαπωνίᾳ γάλλοι ἱεραπόστολοι καθολικοί· ἀπὸ τοῦ ἔτους 1872, ἤδη τῆς ἰαπωνικῆς κυβερνήσεως συναψάσης συνθήκας μετὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ὁ θεῖος λόγος ἀναφανδὸν ἤρξατο νὰ κηρύττηται ὑπὸ τῶν ἐκ Ρωσσίας ὀρθοδόξων ἱεραποστόλων, ὧν ὁ ζῆλος καὶ ἡ πρὸς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα ἀφοσίωσις ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τὸν ἀποστολικὸν αἰῶνα· καὶ κατ' ἐκεῖνο μὲν τὸ ἔτος τριάκοντα μόνον ἦσαν οἱ ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ κατόπιν ἐπληθύνοντο ὁλονέν, ὥστε, ἐνῷ τῷ 1880 οἱ ὀρθόδοξοι ἰάπωνες ἠριθμοῦντο εἰς 5254, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται νῦν εἰς δυσμυρίους, ἀφοῦ μάλιστα τῇ 3 ἰανουαρίου παρελθόντος ἔτους, ἀπονεμηθέντος τῷ λαῷ τοῦ συντάγματος, ἀνεκηρύχθη ἡ ἀνεξιθρησκεία.—Τῷ 1870 συνεστήθη ἡ ὀρθόδοξος ἱεραποστολικὴ Ἑταιρία, περὶ ἧς γράφομεν, ἀρχηγοῦ ταύτης ἀποσταλέντος εἰς Ἰαπωνίαν τοῦ ρώσσου ἀρχιμανδρίτου Νικολάου, μετὰ τριῶν ἱεραποστόλων, τῷ δὲ 1880 ἐκτίσθη ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος ἐν τῷ κράτει τούτῳ ναός. Ἡ Ἑταιρία ἡ μεριμνῶσα τῆς ἐν Ἰαπωνίᾳ διαδόσεως τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς θρησκείας λαμβάνει κατ' ἔτος ἐπιχορήγησιν δεκακισχιλίων γαλλικῶν λιρῶν, ὧν τὰς ἡμίσεις σχεδὸν χορηγεῖ ἡ ἁγιωτάτη διοικοῦσα Σύνοδος τῆς ρωσσικῆς Ἐκκλησίας.— Πᾶς ὀρθόδοξος ἐγκαρδίως εὔχεται ὅπως τὸ ἔργον τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς εὐδοκιμῇ, προαγόμενον καὶ καρποφοροῦν, πρὸς κλέος τῆς ὀρθοδοξίας.—Τὰς ὀλίγας ταύτας εἰδήσεις ἐκρίναμεν καλὸν νὰ γράψωμεν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» πέρυσι (σελ. 267 τόμου Θ') περὶ τῆς ἐν Ἰαπωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας γραφέντων.

Μετὰ τοῦ παρόντος φύλλου διανέμεται τοῖς συνδρομηταῖς τῆς **Ἐκκλησ. Ἀληθείας** μέρος τοῦ καθ' ὕλην πίνακος τῶν ἐν τῷ Β' τόμῳ τῶν «Κανονικῶν Διατάξεων» περιεχομένων (σελ. 465—468). Μετὰ τοῦ προσεχοῦς φυλλαδίου δοθήσονται καὶ αἱ λοιπαὶ σελίδες τοῦ πίνακος.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΗι ΒΑΣΕΙ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ*

* * *

Ὁ Ἀντώνιος Κομοῦτος ἐγέννησε τέκνα, ἐξ ὧν ὁ Δημήτριος ἦτο λόγιος[13] γράψας ποιήσεις εἰς ἰταλικὴν διάλεκτον. Ὁ Δημήτριος οὗτος εἰς τὸ πόνημα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔγραψε τὴν ἑξῆς *σημείωσιν*, ἣν, ἀνέκδοτον οὖσαν, δημοσιεύομεν. Σημειωτέον ὅτι εἶναι γεγραμμένη ἑλληνιστί: «Τὸ αἴτιον ὁποῦ ἠνάγκασε τὸν » συγγραφέα νὰ συνθέσῃ αὐτὸ τὸ βραχὺ πόνημα ἐστά- » θη ἡ οὐ κατ' ἐπίγνωσιν εὐλάβεια τοῦ παρόντος ἀρ- » χιερέως λατίνου (Καλβίου)[14], ὁ ὁποῖος ὑπὸ τοῦ » ὀνόματος ἑνὸς μοναστηρικοῦ πατρὸς ἐπαρρησίασε » μίαν *Ἀπολογίαν* εἰς διαφέντευσιν τοῦ Ἀζύμου » προσταίνοντός την εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ τῶν Γραικῶν » κλήρου γενναίως ἔθος (;) ἐπαγγελλόμενον ἀπὸ τοὺς » κατοίκους τῆς νήσου Ζακύνθου. Ὁ συγγραφεὺς τῆς » παρούσης *Ἀπολογίας* εὑρίσκετο τότε[15] εἰς τὴν ἀξίαν » καὶ βάρος παρρησιάζων τὴν κοινότητα τῆς αὐτῆς » νήσου, καὶ μὲ ὅλιν τὴν παράταξιν ζητηθεὶς ἔκρινε » δίκαιον νὰ ἡσυχάσῃ τοὺς ἐξαιτοῦντας αὐτῷ τῷ συγ- » γράμματι, ὅπερ καὶ ὄντως ἐπέτυχε. Δὲν ἦτο ὅμως » ἄνθρωπος ἀφιερωμένος εἰς παρομοίας ὑποθέσεις, μή- » τε τάξεως φιλονείκου, μάλιστα ἦτο σχεδὸν ἀδιάφο- » ρος εἰς ὅσα δὲν ἔβλαπτον τὰ δόγματα, μὴ θέλων-

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 21—23 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου καὶ τέλος.

13. Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Δημητρίου εἶναι ἡμῖν ἄγνωστον, καθότι ὁ ἱερεὺς ἐσημείωσε μόνον ὅτι ἐβαπτίσθη τῇ 15 αὐγούστου τοῦ 1719. Ἐξεπαιδεύθη ἐπιμελῶς καὶ ἔδειξε κλίσιν εἰς τὴν ποίησιν. Ἐμμέτρους ἐπιστολὰς ἔστελλεν ἀείποτε σχεδὸν εἰς τὸν γνωστὸν δανὸν Guys συγγραφέα τοῦ Voyage littéraire de la Grèce ect. Ἀπεβίωσεν ὁ Δημήτριος τῇ 9 μαρτίου τοῦ 1805. Αἱ ποιήσεις του εἶναι ἀνέκδοτοι. Αἱ εἰδήσεις αὗται χρησιμεύουσιν ὡς προσθήκη εἰς τὰ περὶ Δημητρίου γραφόμενα ὑπὸ Κατραμῆ (Φιλ. Ἀνάλ. Ζακύνθου, σελ. 363—365).

14 Ἰωάννης Χρυσόστομος Κάλβης (Calvi) ἐκ Περγάμου, ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάγματος τῶν Δομενικανῶν, ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος τῶν δυτικῶν ἐν Ζακύνθῳ ἀπὸ τοῦ 1718 ἕως 7 σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1729, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Καμπανίας περιοχῆς Ρώμης. Ὁ Κάλβης ἰδὼν τὸ ὄνομα Κομούτου ἀπεφαίνετο ὅτι ἔπρεπεν ὁ Pozzo di Borgo ν' ἀπαντήσῃ. (Ἀρχεῖον δυτικῆς Ἐκκλησίας Ζακύνθου).

15. Ἐνταῦθα ἐννοεῖται ἡ *ἀπολογία* τοῦ πατρός του Ἀντωνίου Κομούτου.

» τας ποτὲ νὰ ἐγείρῃ φιλονεικίας καὶ διαλόγους· ὄντ-
» τως ἀληθὴς ὀπαδὸς τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας
» καὶ σεβαστὴς, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ ἑαυτοῦ σύγ-
» γραμμα, ἀμφοτέρων τῶν τελετῶν, ἐπειδὴ, εὑρισκό-
» μενος ἀκόμη εἰς μίαν νεαρὰν ἡλικίαν, ἀπῆλθεν εἰς
» τὴν Ἰταλίαν, καὶ πρῶτον εἰς τὴν Βονωνίαν, ὑπὸ τοῦ
» περιβοήτου καὶ περιφήμου Γολιεμήνου διὰ χρόνους
» τρεῖς, ἔπειτα εἰς τὴν Ρώμην, εἰς ἐλευθερίαν, ὁδηγού-
» μενος ὅθεν ἀπὸ τὸ εὐσεβέστατον καὶ ὑψηλότατον
» ὑποκείμενον τῆς ρηθείσης πολιτείας τὰ πρακτέα, εἰς
» διάστημα χρόνων πεντήκοντα τριῶν ἀπέκτησεν ὅσον
» ἦτον ἀναγκαῖον νὰ καταστήσῃ τὸν ἑαυτόν του ἕνα
» τίμιον καὶ εὐσεβῆ χριστιανόν.

» Εἰς καιρὸν ὅμως ὁποῦ αὐτὸς συνέγραψεν αὐτὸ
» τὸ πονημάτιον δὲν ἦτο ἀκόμη εἰς ἔκδοσιν μήτε εἰς
» τὴν εἴδησίν του τὰ συγγράμματα τοῦ καρδιναλέως
» Θωμάζη καὶ τοῦ ἑαυτοῦ ὑπομνηστοῦ ἀρχιεπισκόπου
» Σιαμπινέως, εἰς τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα φαί-
» νεται καθαρῶς ἡ συνήθεια τοῦ Ἐνζύμου, εἰς τὴν εὐ-
» χαριστίαν, καὶ ἡ τῶν λατίνων Ἐκκλησία μάλιστα
» ἀνέκαθε τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος πάπας
» ἐποίει τὴν θυσίαν δι' ἐνζύμου. Τὸ συνεχὲς τῆς σπου-
» δῆς τῶν παλαιῶν κωδήκων ἐδίδαξαν ἴσως τὸν πα-
» ρορώμενον καρδινάλην τὴν λατινικὴν φωνὴν Fermen-
» tum ἔνζυμον, ὅπερ καὶ ἐκοινώνει· ἡ ὁποία φωνὴ
» μ' ὅλην τὴν προθυμίαν ὁ ζηλωτὴς καρδινάλης νὰ
» ἐξηγήσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον τὸν ἐκτεθέντα ὑπὸ
» τοῦ ἄλλου συγγραφέως Σιαμπινέως.

» Διὰ στερεῶν καὶ ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων, γεγο-
» νότων ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιερέως Ζε-
» φυρίνου ἀνθήσαντος μέχρι τοῦ δευτέρου αἰῶνος, δεί-
» κνυσιν ὁ ἐπίσκοπος Θωμάζης (κληρικὸς ἐπίτροπος
» καὶ οὐκέτι καρδινάλης) τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς
» μυστικῆς φωνῆς ἔνζυμον ὁποῦ ἐμεταχειρίζετο ἡ
» Ἐκκλησία τῆς Ρώμης διὰ νὰ ὑπονοῇ μὲ αὐτὴν τὸν
» Ἅγιον Ἄρτον, ὁ ὁποῖος ἐπέμπετο παρὰ τοῦ ἄκρου
» ἀρχιερέως διὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀκολούθων εἰς τοὺς
» ἱερεῖς τῶν ὀρφικίων ἐφημερεύοντας εἰς τὰ ἑπτὰ μέ-
» ρη τῆς Ρώμης, οἱ ὁποῖοι μὴ ἐμπορώντας νὰ λει-
» τουργῶσιν ἐν ταῖς κυριακαῖς εὑρισκόμενοι εἰς τὴν
» ἐπίσκεψιν τῶν πιστῶν νὰ κοινωνῶσι σὺν τῷ ἄκρῳ
» ἀρχιερεῖ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ
» Χριστοῦ, ἁγιασθὲν ὑπ' αὐτοῦ. Ἔχοντες συνήθειαν οἱ
» πρὸ ἡμῶν νὰ μὴ φανερώνωσιν εἰς τοὺς μὴ πιστοὺς καὶ
» κατηχουμένους τὰ πλέον ἱερώτερα μυστήρια μὲ ἰδίας
» λέξεις, εὑρέθη ἡ λέξις ἔνζυμον πολλὰ δραστήριος εἰς
» τὴν παράστασιν τῆς χρήσεως αὐτοῦ τοῦ μυστικοῦ
» ἐνζύμου, ἡ ὁποία τῷ ὄντι ἄλλο δὲν θέλει νὰ φανε-
» ρώσῃ καθὼς βλέπομεν εἰς τὸ Ε' κεφάλαιον τῆς σο-
» φωτάτης ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Ἰνοκεντίου Α' εἰς
» τὸν Δεκάντζιον, ἐπίσκοπον τοῦ Γουβίου, πάρεξ διὰ
» τοῦ θείου μυστηρίου οἱ ἱερεῖς τῶν ὀρφικίων ἤθελεν
» ἐνζυμῶνται δηλαδὴ ἑνώνονται παρὰ τοῦ ἀρχιερέως
» διὰ τῆς κοινωνίας· τὸ ὁποῖον θεῖον ἔνζυμον ἦτο τὸ
» ὕφασμα, ὁ δεσμὸς, καὶ τὸ σύμβολον τῆς ἀμοιβαίας
» ἀγάπης μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ τῆς κεφαλῆς. Παρα-
» τηρεῖ κατ' ἐξαίρετον τρόπον ὁ Θωμάζης, ὅτι τινὲς
» νεώτεροι τῶν συγγραφέων μεγάλης ὑπολήψεως ἀνω-
» νύμως ὑπ' αὐτοῦ φρονίμως ἐκφερόμενοι (εἰς ἐξ αὐτῶν
» εἶναι ὁ Βόνιος) δεικνύουσιν εἰς διαφέντευσιν τοῦ ἀ-
» ζύμου εἰς τὴν εὐχαριστίαν πῶς ἐμεταχειρίζοντο πάν-
» τοτε ἔνζυμον, χωρὶς νὰ στοχάζεται πῶς ἦτο φωνὴ
» μυστικὴ καὶ μεταφορικὴ καὶ ὄχι ἰδία.

» Τὰ ἐπιχειρήματα, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἱερὸς Θω-
» μάζης ἐνδυναμώνει τὸ θέμα του εἶναι ἀναντίρρητα,
» καὶ τὸ πρῶτον φῶς ὁποῦ ἔλαβεν ἐστάθη ἀπὸ μίαν
» ἐντολὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης γεγραμμένην εἰς
» καιρὸν τοῦ ἀρχιερέως Ἀδριανοῦ Α' καὶ ἐλευθέρως
» ἐν αὐτῷ πεμπομένης παρὰ τοῦ Ἑρμανοῦ Σιενκίου
» χαρτοφύλακος τοῦ ἁγίου Γάλου, εἰς τὴν ὁποίαν ὁρι-
» στικῶς ὁμιλεῖται περὶ τῆς εὐχαριστίας, ὅτι ὁ πά-
» πας ἐποίει τὸ ἔνζυμον διὰ νὰ ἐπιστέλληται εἰς τὰ
» ὀρφίκια τῶν ἑπτὰ ἐφημεριῶν, δηλαδὴ μερῶν τῆς
» Ρώμης.

» Πλέον βραχεῖα, ἀλλ' ὄχι ὀλίγον χολώδης τῆς
» παρούσης διηγήσεως τοῦ Θωμάζη περὶ τοῦ ἑβδομαϊ-
» κοῦ ἐνζύμου εἶναι ἡ ἑτέρα αὐτοῦ διήγησις διαλαμ-
» βάνουσα περὶ τοῦ πασχαϊκοῦ ἐνζύμου ἐπιχορηγουμέ-
» νου τῷ σαββάτῳ πρὸ τῶν Βαΐων ἐν τῷ Βουλευτη-
» ρίῳ, ἐν ᾧ ἵσταται ὁ πάπας σὺν τοῖς καρδινάλεσιν.

» Αὐτὸ δὲν εἶχε διαφορὰν ἀπὸ τὸ ἄλλο· ἐπειδὴ
» τὸ μέν, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, ἐπέμπετο ἀπὸ τὸν πά-
» παν πᾶσαν κυριακὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Ρώμης, τὸ
» δὲ ἑορτασίμως τὸ σάββατον τῶν Βαΐων ἐδίδετο ἀπὸ
» τὸν ἴδιον πάπαν εἰς τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἀκολούθους
» διὰ τῶν ἐπισκόπων, καὶ καθὼς οἱ ἱερεῖς τῶν ἐφημε-
» ριῶν τῆς Ρώμης, διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἀμέτοχοι τῆς
» κοινωνίας τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως, ἐδέχοντο κάθε κυ-
» ριακὴν τὸ ἔνζυμον ὑπ' αὐτοῦ ἡγιασμένον καὶ ἐκοι-
» νώνουν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἐκκλησίαν
» τους, τοιουτοτρόπως ἀκόμη καὶ οἱ ἐπίσκοποι τῆς τά-
» ξεως ὑπὸ τῷ ἀρχιερεῖ ὄντες, ὡς ἰδίῳ αὐτῶν μητρο-
» πολίτῃ διὰ νὰ κοινωνῶσι σὺν αὐτῷ τοὐλάχιστον
» ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, δηλαδὴ εἰς τὸ Πάσχα ὑπ' αὐ-
» τοῦ, διὰ τῶν ὑπηρετῶν ἕνεκα τοῦ τοιούτου τέλους
» εἰς τὴν Ρώμην ἀπεσταλμένων, ἐδέχοντο τὸ μυστι-
» κὸν καὶ θεῖον ἔνζυμον· ὅθεν διαλύονται παρὰ τῷ
» Θωμάζῃ ὅλα τὰ ἀμφίβολα ὁποῦ ἠμποροῦσαν νὰ δι-
» γερθοῦν· αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία καὶ ἡ ἀλήθεια ὁποῦ
» ἐδυνήθη νὰ εὕρῃ ὁ Θωμάζης περὶ τοῦ παλαιοῦ ἐν-
» ζύμου (μέχρι τοῦδε οἱ συγγραφεῖς). Μετὰ τὴν πα-
» ροῦσαν τελειώνων δὲν χρειάζονται μήτε σκέψεις, μήτε
» στοχασμοὶ ἐπάνω εἰς τὴν στολὴν νὰ μὴν ὀνομάσωμεν
» μερικῶς τοὺς ἐναντίους ὄντας μεγάλης ὑπολήψεως
» ἐπὶ τῆς ἐντολῆς τοῦ Ἀδριανοῦ Α' ἐπιστελλομένης
» λαμπρᾶς ὑπὸ τοῦ ρηθέντος ἁγίου Γάλου, διὰ τὸν
» ὁποῖον ὀλίγον ἄδεται καὶ τ. ξ. θέλει δειχθῆ μ' ὅ-
» λον τοῦτο, ὅτι χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς ἀποκαλύ-
» ψεως δὲν ἠμποροῦσε νὰ υἱοθετηθῇ τὸ μυστικὸν δι-
» καιολόγημα τῆς φωνῆς, μήτε τὰ αἴτια αὐτοῦ τοῦ

» μυστηρίου· καὶ τέλος πάντων ἐγζυμώνω καὶ ἐνώνω
» εἶναι συνώνυμα (εἰρωνικῶς τοῦτο εἶπεν ὁ συγγραφεὺς
» ἐπειδὴ ἄλλο εἶναι τὸ ἐνζυμώνω καὶ ἄλλο τὸ ἑνώνω).

» Ἐφημερὶς τῶν σοφῶν τῆς Ἰταλίας τόμ. κϐ',
» κεφ. κ', ἔκδοσις Ἑνετῶν. Σεβάσμιος καὶ πεπαιδευ-
» μένος καρδινάλιος ἑτοιμαζόμενος νὰ ψηφισθῇ πάπας
» καθὼς διηγεῖται ἕνα τετράστιχον τὸ ὁποῖον οὕτω
» τελειώνει δίστιχον:
» Μὴ σὲ σολοικισμοῦ εἰπών γε, μάται' ἐρεθίζῃ
» Ἐσθλὸς ὁ πάπας ἔσται, ἂν ἐσθλὴ πάπας ᾖ γε».

* * *

Πάντες οἱ γράψαντες περὶ Ἀντωνίου Κομούτου, δὲν ἀναφέρουσι καὶ ἕτερον αὐτοῦ σύγγραμμα σωζόμενον παρὰ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ ἐν χειρογράφῳ, τιτλοφορούμενον δὲ «Discorso intorno agli articoli Primarie della Religione Cristiana». Διαιρεῖται δὲ εἰς εἴκοσι μέρη, ἐν οἷς, ἐν εἴδει διαλόγου, πραγματεύεται περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου, καὶ περὶ τῆς δημιουργίας τῶν Ἀγγέλων.

Ἐν Ζακύνθῳ, 1889 δεκέμβριος.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ.

ΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙ

ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΡΙΝΟΜΕΝΑΙ

Β'.

Ἐν σελ. 228—230 τοῦ Θ' τόμου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐξεδώκαμεν τὴν κρίσιν τοῦ σοφοῦ διδάκτορος Φιλίππου Μάϋερ περὶ τῶν Κανονικῶν Διατάξεων (Α' τόμου), γράφοντος ἐν τῇ Theologischen Litteratur Zeitung τῆς Λειψίας. Ἐκδίδομεν νῦν τὴν περὶ τοῦ «Προχείρου Νομικοῦ» τοῦ κ. Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου, διδάκτορος τὰ Νομικά, κρίσιν τοῦ αὐτοῦ, ἀραιροῦντες ὅ,τι πρέπει 'ν' ἀφαιρεθῇ, ἐπιφυλασσόμεθα δὲ 'να δημοσιεύσωμεν ἐν Γ' μέρει τὰς κρίσεις περὶ ἑτέρου συγγράμματος ἀφορῶντος εἰς τὴν ἔρευναν τῆς παρ' ἡμῖν μοναχικῆς ἱστορίας καὶ φιλοσοφίας.

«Τοῦτο τὸ ἐγχειρίδιον ἐκ τοῦ προχείρου Νομικοῦ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὗτινος ἀγγέλλω τὸ πρῶτον μέρος, φαίνεται ὅτι ἐπερείδεται ἐπὶ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ τόμων, ἀλλὰ περὶ τούτων οὐκ ἐκφράζεται ἀποχρώντως ὁ συγγραφεύς· περιορίζεται μᾶλλον ἐν σελ. 256 νὰ σημειώσῃ, ὅτι ὅσον τάχος ἀκολουθήσει τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἔργου «Ἡ μνηστεία ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ».

«Περὶ τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τοῦ ἔργου ἀποφαίνεται ἡ Πατριαρχικὴ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐγκρίσει αὐτῆς, ὅτι τοῦτο ἀνταποκρίνεται εἰς μεγάλην ἀνάγκην τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (σ. γ') καὶ ἀποκαλεῖ αὐτὸ «ἄριστον ὁδηγὸν τοῖς μέλεσι τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ παντὶ τῷ ἡμετέρῳ κλήρῳ». Τῇ συστάσει ταύτῃ προστίθενται ὁμοφώνως αἱ εὔφημοι κρίσεις τῶν σπουδαιοτέρων πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιοδικῶν καὶ αἱ ἐν ἐπιστολαῖς πρὸς τὸν συγγραφέα ἀπευθυνθεῖσαι κρίσεις τῶν ἐπισημοτέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (σ. 230—236), ὧν εἷς, ὁ νῦν ἀρχιεπίσκοπος Πελαγωνείας, καὶ προσωπικῶς ἐστί μοι γνωστός, ἀνὴρ γερμανικὴν ἐπιστημονικὴν κεκτημένος μόρφωσιν, εἰς οὗ τὴν κρίσιν δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ ἐμπιστευθῇ.

«Κατὰ τοὺς ἄνωθι εἰρημένους λόγους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, συντελεῖ τὸ ἔργον οὐσιωδῶς πρὸς πρακτικὸν σκοπόν, καὶ ἐπομένως ἐστὶν ἀκριβῶς τούτου ἕνεκεν ἀξιοσύστατον πρὸς τοὺς ἐν τῇ Δύσει, καθ' ὅσον ἵνα λάβῃ τις γνῶσιν τῶν ἐν τῇ Ἀνατ. Ἐκκλησίᾳ πραγμάτων μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ οὐδαμῶς ἀρκεῖ νὰ μελετήσῃ «τὰ συμβολικὰ βιβλία», μᾶλλον χάριν τοῦ σκοποῦ πρέπει νὰ ἐπιμένῃ τις εἰς τὰς βάσεις αὐτῆς ἐν τῇ διοικήσει, τῷ δικαίῳ, καὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, διότι ἐπὶ τοιούτου ἐδάφους κυρίως λειτουργεῖ ἔτι καὶ νῦν, ἐὰν παραλίπωμεν τὸν μοναχικὸν βίον καὶ τὴν εἰσέτι σποράδην ὑφισταμένην ἐπίδοσιν περὶ τὴν ἐπιστήμην, ὁ βίος τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

«Δυνάμεθα τῷ ὄντι νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸν συγγραφέα, ὅτι, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ λέγει, ἦν τῷ ὄντι δύσκολον θέμα, νὰ γράψῃ περὶ τοῦ σημερινοῦ δικαίου τοῦ γάμου ἐν τῇ Ἀνατολ. Ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν μέχρι τῶν μέσων τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος ὦσιν αἱ πρὸς τοῦτο πηγαὶ πασίγνωστοι, μετὰ ταῦτα ἄρχεται ἐποχὴ σκοτεινοτέρα καὶ περιπλοκωτέρα. Μετὰ τὸ 1453 ἐθεωρεῖτο ἰδίᾳ ἡ Ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου ὡς ὁ ἐν γένει κύριος τύπος τῆς περιλήψεως πάσης τῆς μέχρι τοῦδε ἀναπτύξεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. Ἐν τῇ τοῦ γάμου νομοθεσίᾳ προσετέθη κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ εἰς τὸ Πηδάλιον (τελευταία ἔκδοσις ἐν Ἀθήναις 1887) προσαρτηθεῖσα διδασκαλία περὶ συνοικεσίων. Ἐν ταύτῃ ὅμως οὐδόλως ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν διάφοροι κανονικαὶ διατάξεις, αἵτινες ἐν τῷ μεταξὺ ἐξεδόθησαν μετὰ τὸν Ἀρμενόπουλον, καὶ ἐκτὸς τούτου ἐν γένει διετηρήθησαν ἢ καὶ ἀνεπτύχθησαν παρὰ τὸν νόμον ἔθιμά τινα, ἅπερ διὰ τῆς συνηθείας προσλαμβάνουσιν ἴσον πρὸς τὸν νόμον κῦρος. Ἐκ τούτου δὲ δύναταί τις νὰ φαντασθῇ, ὁποῖον ἀκωδηκοποίητον ὄγκον διατάξεων ὤφειλεν ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ νὰ μελετήσῃ.

«Τὴν λύσιν τοῦ θέματος αὐτοῦ διεξάγει παρέχων ἐν ἑκάστῳ σημείῳ, κατὰ πρῶτον μετ' ἀναγραφῆς τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων πηγῶν, σύντομον ἱστορίαν τῶν ἑκάστοτε κανονικῶν διατάξεων, ἔπειτα ἀκολουθεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «σήμερον» τὸ νῦν ἰσχύον δίκαιον, οὗτινος τὸ περιεχόμενον πολλάκις πραγματεύεται λεπτομερῶς διὰ παρεκβάσεων, διασαφηνίζει αὐτὸ διὰ παραδειγμάτων μεταχειριζόμενος καὶ διαγράμματα, καὶ ἐκφράζει καθαρῶς τὴν ἐν σχέσει πρὸς τοῦτο γνώμην αὐτοῦ, ἐὰν αὕτη διαφέρῃ τῆς γενικῶς περὶ τούτου ἐπικρατούσης γνώμης.

«Τὸ ἔργον διαιρεῖται εἰς τρία κύρια μέρη: 1] περὶ γάμου (σελ. 3—9), 2] κωλύματα τοῦ γάμου, (σ. 9—223), 3] συνέπειαι ἀθεμίτων γάμων (σ. 225—229). Ἐπειδὴ δὲ σκοπὸς τῆς ἀγγελίας μου ταύτης οὐκ ἔσται δηλῶσαι λεπτομερῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου, ἐπιτραπήτω μοι ὅπως ἐξάρω μερικὰ καθόλα ἐνδιαφέροντα σημεῖα. Μετὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ γάμου ὁμιλεῖ ὁ συγγραφεὺς περὶ τῆς ἐκτιμήσεως, ἥτις ἐγένετο αὐτῷ διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ. Εὑρίσκει αὐτὴν κατὰ τὸ γνωστὸν πρὸς Ἐφεσίους χωρίον ἐν τούτῳ, ὅτι διὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ὁ γάμος κατέστη μυστήριον. Ἐν συγκρίσει τοῦ γάμου πρὸς τὴν παρθενίαν βεβαίως αὕτη ἐκτιμᾶται ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου μᾶλλον, ἀλλ'οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι ἦσαν νενυμφευμένοι κατὰ τὸ Α΄Κορ. Θ΄,5. Κατὰ τρόπον ὡσαύτως ἀντικειμενικὸν γίνεται ὁ λόγος περὶ τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν καὶ περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν γάμον τῶν κληρικῶν ἰσχύει ὅτι τοιοῦτος μετὰ τὴν χειροτονίαν δύναται νὰ συνάπτηται μόνον ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ψαλτῶν, ἀλλ'ὅμως κατὰ τὴν γνώμην μόνον τοῦ συγγραφέως δύναται ἱερεὺς καθηρημένος, ἑπομένως ἐστερημένος τῶν ἱερατικῶν προσόντων, νὰ συνάψῃ ἔγκυρον γάμον. Τὴν μοναχικὴν τάξιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ δικαίωμα νὰ συνάψῃ νόμιμον γάμον λογίζεται ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κουρᾶς. Ὁ συγγραφεὺς λοιπὸν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἐστὶν ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπιεικεστέρας πράξεως, καὶ οὕτως ἀντεπεξέρχεται, βεβαίως σιωπηλῶς, κατὰ τῆς ὑπερηθικῆς ἀντιλήψεως, ἥτις ἅμα ἀρχομένης τῆς ρασοφορίας (ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς δοκιμασίας), ἤδη ζητεῖ νὰ ὑποτάξῃ τὸν μοναχὸν εἰς πάσας τὰς τῶν μοναχῶν ἐπαγγελίας.

«Ἡ ἱερατικὴ καὶ ἡ μοναχικὴ τάξις θεωρεῖται, πλὴν ἄλλων πραγμάτων, ὡς ἓν ἀπόλυτον ἀνατρεπτικὸν κώλυμα, τουτέστιν ὡς τοιοῦτο, ὅπερ διαλύει τὸν ἤδη συναφθέντα γάμον· εἰς τὰ ἀπόλυτα δ'ἀνατρεπτικὰ κωλύματα ἀνάγονται ἡ ἄωρος ἡλικία, τὸ ἔτος τοῦ πένθους, καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπισκοπικῆς ἀδείας. Τὰ κωλύματα ταῦτα κωλύουσι μὲν τὴν σύναψιν γάμου, οὐδόλως καταργοῦσιν ὅμως ἤδη συναφθέντα, ἀλλ'ἔχουσι μόνον ἐπιβλαβεῖς συνεπείας διὰ τὸ συναπτόμενον ζεῦγος ἢ διὰ τὸν ἱερέα. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναγινώσκομεν καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα πίνακα περὶ τῶν τῆς ἀδείας γάμου δικαιωμάτων, ἅτινα ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποτίνονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἐν ἑκάστῃ ἐνορίᾳ ἐπιτεταμμένων (ἕπεται περίληψις τῆς Διατιμήσεως τῶν ἐπὶ τούτῳ δικαιωμάτων τοῦ Ἐθν. Ταμείου).

«Τὰ σχετικὰ κωλύματα, ἅτινα παρακωλύουσι τὸν γάμον τινὸς μετά τινος ὡρισμένου προσώπου, περιλαμβάνουσιν, ἐκτὸς τῶν πλησιεστέρων βαθμῶν τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς (ἐκ βαπτίσματος) συγγενείας καὶ τῶν τοιούτων σχέσεων τῶν νομίμως ὁμοίως πρὸς ταύτας θεωρουμένων, καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ θρησκεύματος. Ἀφοῦ αἱ ἀρχαῖαι Σύνοδοι ἀπηγόρευσαν τὸν μετὰ τῶν αἱρετικῶν γάμον, ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀναφέρεται καὶ εἰς τοὺς μετὰ καθολικῶν γάμους, καθόσον οὗτοι θεωροῦνται πλέον οὐχὶ ὡς σχισματικοί, ἀλλ' ὡς αἱρετικοί, καὶ ὡς τοιοῦτοι μετὰ τῶν διαμαρτυρομένων ἀπὸ τοῦ 1641. Ἀλλ'ὅμως παρατηρεῖ ὁ συγγραφεύς, ὅτι κατὰ συγκατάβασιν καὶ οἰκονομίαν ἐπετρέποντο ἐνίοτε οἱ μικτοὶ γάμοι ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον 1] ὅπως ὀρθόδοξος ἱερεὺς τελέσῃ τὸν γάμον, 2] ὅπως οἱ εἰς γάμον προσερχόμενοι ὑποσχεθῶσιν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ γάμου αὐτῶν γεννηθησόμενα τέκνα θέλουσι βαπτίσῃ καὶ ἀναθρέψῃ κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, 3] ὅπως πᾶσαι αἱ τυχὸν ἀναφυόμεναι μεταξὺ τῶν συζευγνυομένων ἔριδες διεκπεραιωθῶσι πρὸ τῶν δικαστηρίων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ ὅροι οὗτοι βεβαίως ἠχοῦσιν οὐχὶ ὀλιγώτερον ὀξέως τῶν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει ἡ συγκατάβασις καὶ οἰκονομία τῆς Ἀνατολ. Ἐκκλησίας βαίνει καὶ περαιτέρω, ὡς ἐκ πείρας γινώσκω (πῶς; Σ. Σ.). Ἐπὶ τοῦ δυσκόλου τούτου ἐδάφους δύναταί τις κάλλιον νὰ συννενοηθῇ μετὰ τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων.

«Τὸ τέρμα τῆς βίβλου ἀποτελεῖ ὁ συνήθης τῶν συνδρομητῶν κατάλογος. Ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔλαβον οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 150 ἀντιτύπων βιβλίου, γράφοντος περὶ κωλυμάτων γάμου».

Σημ. «Ἐκκλησ. Ἀληθείας». Ἡ ἰδιαιτέρα μνεία τῶν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει συνδρομητῶν προφανῶς ὑποδηλοῖ τὴν ἀπορίαν τοῦ γράφοντος διὰ τὸν ζῆλον τῶν μοναχῶν πρὸς κτῆσιν βιβλίου, ἔχοντος θέμα τὸν καθορισμὸν σχέσεων ὅλως ἀλλοτρίων τῷ μοναχικῷ βίῳ. Ὅθεν ἀναγαῖον ἀποβαίνει ἵνα σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐξήγησις τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ μοναχῶν συνδρομητῶν συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ πασιγνώστου ζήλου τῶν παρ' ἡμῖν μοναχῶν πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν ἐν γένει παντὸς καλοῦ, μάλιστα δὲ ἔργων χρησίμων τῇ Ἐκκλησίᾳ· καὶ ἐκ τῆς χρησιμότητος τοῦ βιβλίου διὰ τοὺς ἱερατικὰ καὶ πνευματικὰ καθήκοντα ἐν τῷ κόσμῳ (ἐν μετοχίοις τῶν μονῶν) ἀναλαμβάνοντας πατέρας· δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ συγγραφέως εἰς Ἄθω.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Δ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΟΥ ΚΑΙ ΥΙΩΝ

Ἐν Τζιπαλὶ-καποῦ Κωνσταν/πόλεως ἀρ. 141.

Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο εἰκονογραφεῖον ἀναδέχεται καὶ ἐκτελεῖ μεθ' ὅλης τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸ βυζαντινῆς τέχνης ἅπαντα τὰ εἴδη τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰκονογραφίας ὡς καὶ τῆς τοιχογραφίας, ἐλαιογραφίας, ὁμοιογραφίας κ.λπ.

Ταχύτης Καθαριότης Ἀκρίβεια

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΜΕΓΑΛΗΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΝ ΚΗΡΥΞΟΝΤΩΝ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΛΟΓΟΝ

ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ ΝΑΟΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ

Α΄ Κυριακῇ ὁ ἱερολ. καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς κ. Ἀπόστολος Χριστοδούλου·
Β΄ » ὁ αἰδεσ. κατηχητὴς κ. Κωνστ. Παρίτσης·
Γ΄ » ὁ ἱερολ. ἐπόπτης τῶν σχολείων κ. Γεράσιμος Δώριζας·
Δ΄ » ὁ ἱερολ. ὑπογρ. τῆς Ἱερ. Συνόδου κ. Κύριλλος Μουμτζῆς·
Ε΄ » ὁ ὁσιολογ. κ. Ἰωακεὶμ Φορόπουλος.

Ἐν Τζιβαλίῳ

Β΄ Κυριακῇ ὁ ἱεροσπουδαστὴς κ. Δωρόθεος·
Δ΄ καὶ Ε΄ ὁ προϊστάμενος.

Ἐν Μουχλίῳ

Καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ προϊστάμενος.

Ἐν Φωτηρᾷ

Β΄ Κυριακῇ ὁ πανιερ. πρώην Κώου κ. Παῦλος.

Ἐν Ἐγρικαπίῳ, Ἐδιρνεκαπίῳ, Τοπκαπίῳ, Σαλματομβρουκίῳ, καὶ Σαρμασικίῳ

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ θεοφιλ. πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννίκιος.

Ἐν Βαλατᾷ

Α΄ Κυριακῇ ὁ ὁσιολογ. κ. Πάμφιλος.

Ἐν Ξυλοπόρτῃ

Δ΄ Κυριακῇ ὁ πανιερ. πρώην Κώου κ. Παῦλος.

Ἐν Χάσκιοϊ

Α΄ καὶ Δ΄ Κυριακῇ ὁ προϊστάμενος.

Ἐν Βλάγκᾳ καὶ Κοντοσκαλίῳ

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Λεύκης κ. Λεόντιος.

Ἐν Ἐξ-Μαρμάροις

Ε΄ Κυριακῇ ὁ πανιερ. πρώην Κώου κ. Παῦλος.

Ἐν Ὑψωμαθείοις

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀργυρουπόλεως κ. Χαρίτων.

Ἐν Βελιγραδίῳ

Α΄ Κυριακῇ ὁ ὁσιολογ. κ. Πάμφιλος.

Ἐν τῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾷ

Α΄ Κυριακῇ ὁ ὁσιολογ. κ. Καλλίνικος Δελίκανης.

Ἐν τῷ τῆς Παναγίας Γαλατᾷ

Γ΄ Κυριακῇ ὁ ὁσιολογ. κ. Καλλίνικος Δελίκανης.
Ε΄ » ὁ ἱεροσπουδ. κ. Μιχαὴλ Τριανταφυλλίδης

Ἐν τῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Γαλατᾷ

Καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ προϊστάμενος.

Ἐν τῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γαλατᾷ

Καθ' ἁπάσας τὰς Κυριακὰς ὁ προϊστάμενος.

Ἐν τῷ τῆς Παναγίας Σταυροδρομίου

Α΄ Κυριακῇ ὁ ἱερολογ. κ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης·
Β΄ » ὁ ὁσιολογ. κ. Καλλίνικος Δελίκανης·
Γ΄ » ὁ ἱερολογ. κ. Νικόδημος Βασιλείου·
Δ΄ » ὁ αἰδεσιμ. κ. Κωνσταντῖνος Παρίτσης·
Ε΄ » ὁ ἱερολ. κ. Γεράσιμος Δώριζας.

Ἐν τῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου

Α΄ Κυριακῇ ὁ αἰδεσ. κ. Κωνσταντῖνος Παρίτσης·
Δ΄ » ὁ ἱερολ. κ. Γεράσιμος Δώριζας·
Ε΄ » ὁ ὁσιολ. κ. Καλλίνικος Δελίκανης.

Ἐν τῷ τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου Σταυροδρομίου

Δ΄ Κυριακῇ ὁ ἱεροσπουδ. κ. Σωκράτης Οἰκονομίδης.

Ἐν Ταταούλοις, Εὐαγγελιστρίᾳ καὶ Φερίκιοϊ

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιος.

Ἐν Διπλοκιονίῳ

Γ΄ Κυριακῇ ὁ ἱεροσπουδ. κ. Γερμανὸς Ἀποστολάκης.

Ἐν Βαφεοχωρίῳ

Β΄ Κυριακῇ ὁ ὁσιολ. κ. Πάμφιλος.

Ἐν Μ. Ρεύματι, Μεσαχώρῳ, Ξηροκρήνῃ, καὶ Βεβεκίῳ

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ προϊστάμενος τοῦ Μ. Ρεύματος.

Ἐν Σωσθενίῳ, καὶ Νεοχωρίῳ

(ἐκ περιτροπῆς)

Ὁ προϊστάμενος τοῦ Νεοχωρίου.

Τῇ 27 Ἰανουαρίου 1890.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 6.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαῖα τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια·

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐκοινοποιήθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατ. Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Μητρώων), ὅτι ὁ Στράτος Ἀνδρονίκου Κωνσταντινοπολίτης ἀπεβίωσεν ἐν Ὀδησσῷ τῇ 10 αὐγούστου 1889, ἐν ἡλικίᾳ 47 ἐτῶν· ἐφ' ᾧ γνωστοποιεῖται τοῦτο τοῖς συγγενέσι τοῦ εἰρημένου διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29 ἰανουαρίου 1890.

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Περιεχόμενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα· Α' πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις περὶ ἐτησίας χορηγίας ὑπὲρ τοῦ οἰκουμ. Πατριαρχείου Β' πατριαρχ. ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν βασιλέα Μιλάνον· Γ' ἐπιστολὴ Γ. Βεργίδου — Δικαστικά· Διαρκὲς Ἐθν. Μ. Συμβούλιον· ἀπόφασις ἐπὶ τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης μεταξὺ Κ. Γ. Μ. καὶ Ν. Κ. ἀμφοτέρων κατοίκων Χίου — Ἀποσημείωμα περὶ τῶν ἀρχιερέων Πισιδείας — Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας (μετάφρασις Ἰωακεὶμ Δ. Φωροπούλου πρεσβυτέρου· συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ ἑσπέρας τῆς δευτέρας ἀφίκετο ἐκ Ραιδεστοῦ ὁ σεβασμ. γέρων Ἡρακλείας κ. Γερμανός, νέον μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὃν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου προσηγόρευσεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης. Ἐπίτροπον αὐτοῦ ἐν Ραιδεστῷ κατέλιπεν ἡ Α. Σ. τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Μυρέων κ. Γρηγόριον.

— Ἀποσυρθέντος ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἴμβρου κ. Παϊσίου, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Προικονήσου κ. Νικόδημος.

— Κληρικὸν μέλος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποσυρθέντος σεβ. μητροπολίτου Ἴμβρου κ. Παϊσίου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός.

— Τῇ κυριακῇ, συγχοροστατησάντων τῇ Α. Θ. Π. ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῶν νεωστὶ προαχθέντων σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας κ. Ἱερωνύμου, καὶ Ἀδριανουπόλεως κ. Κυρίλλου, καὶ τοῦ πρὸ δεκαπενθημερίας χειροτονηθέντος πανιερ. μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακείμ, ἐγένετο ἡ χειροθεσία τῶν πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Κωνσταντίου, καὶ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Ἰωακείμ.

— Αἰτήσει τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σκοπείων κ. Παϊσίου, παθόντος τὴν ὑγιείαν, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπέτρεψεν αὐτῷ ὅπως μεταβὰς εἰς Θεσσαλονίκην τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἰατρῶν, μὴ οὔσης δυνατῆς νῦν, ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν, τῆς εἰς Βιέννην μεταβάσεως αὐτοῦ.

— Ἐγκριθείσης ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τῆς ἐκ νέου οἰκοδομῆς τῆς νοτίου πλευρᾶς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὡρίσθη ὑπὸ τῆς ἐφορίας αὐτῆς τετραμελὴς εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀρχιτεκτόνων Βασιλάκη ἐφένδη Ἰωαννίδου, Κ. Δημάδου, Ἀ. Καμπανάκη, καὶ Ἀλ. Κακουλίδου, ὅπως μελετήσασα ἐπὶ τόπου συντάξῃ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν πρὸς ἀνέγερσιν τῆς πλευρᾶς ταύτης ἀπαιτουμένων δαπανῶν.

— Γνωστὸν ὅτι ὑπεράνω τῆς οἰκοδομῆς τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κεῖται ἡ εὐρεῖα αἴθουσα, ἣτις ἔμελλέ ποτε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς φύλαξιν τῶν βιβλίων τῆς συστηθησομένης πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης. Τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς αἰθούσης ταύτης, αἰτήσει τοῦ κ. Ἀλκ. Μαυράκη, μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ ἐφόρου τῆς ἀποθήκης αὐτῆς, ἐγκρί-

σει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, διεσκευάσθη καταλλήλως ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀποθήκη τῶν ἐκδόσεων ὅσαι γίνονται ὑπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτοῦ. Τὴν πρὸς τοῦτο μικρὰν δαπάνην καταβάλλει τὸ ταμεῖον τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

— Χθὲς, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, κτίτορος τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐν ᾗ ἵδρυται ἡ Θεολογικὴ Σχολή, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ αὐτῆς ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων καὶ ταμίας τῆς σχολῆς σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανὸς, χειροτονήσας πρεσβύτερον τὸν ἐν αὐτῇ καθηγητὴν ἱερολογ. ἱεροδιάκονον κ. Ἀπόστολον Χριστοδούλου.

— Διὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Κίτρους κ. Λεοντίου ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος λογαριασμοὶ τῆς ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης κειμένης ἱερᾶς μονῆς Σρίντζας, παραπεμφθέντες πρὸς ἀκρίβωσιν εἰς τὴν ἐξελεγκτικὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπήν.

Ἐν τέλει τῶν χρονικῶν τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου δημοσιεύομεν τὴν πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν, ἥτις ἀπ' ἄμβωνος ἐν τοῖς πλείοσιν ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνεγνώσθη τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, τῇ προσεχεῖ δὲ ἀναγνωσθήσεται καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς. Οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται καὶ ὁ εὐσεβὴς τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων λαὸς ἀναγινώσκων αὐτὴν οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχει περαιτέρω τινὸς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος· ἡ πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις αὕτη λαλεῖ σαφῶς, καὶ τοὺς λόγους τῆς Ἐκκλησίας ἐννοεῖ πᾶς, ἄνευ ἀνάγκης ἐξηγητοῦ· ἀλλ' οὐδὲ παροτρύνσεως ἀνάγκην ἔχει ὁ εὐσεβὴς τῆς πρωτευούσης πληθυσμὸς, γινώσκων τὴν παροῦσαν δυσχερῆ τῆς Μ. Ἐκκλησίας οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἀναγνωρίζων τὴν ἐπιβαλλομένην ἡμῖν πᾶσιν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ κέντρου τούτου τῆς ὀρθοδοξίας, τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ μηδαμῶς ἀρνούμενος ὅτι πρὸς ἔρρυθμον, ἀπρόσκοπτον καὶ ὁμαλὴν αὐτοῦ λειτουργίαν ἀπαιτεῖται ταμεῖον μονίμους κεκτημένον πόρους, ἀπαιτεῖται δὲ τὸ ταμεῖον τοῦτο νὰ καταστήσωμεν ἡμεῖς τοιοῦτο. Παραδείγματα μιμήσεως ἄξια παρέχουσιν ἡμῖν ἂν ὄχι ἡ δρᾶσις καὶ ὁ βίος τῶν μακαρίων ἡμῶν πατέρων, οἵτινες οὐκ ἀσυνήθως ὑστερούμενοι καὶ κακουχούμενοι συνετήρουν τὸ κέντρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἑνότητος τοῦ γένους, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις ἐκ μέρους συνοίκων ἐθνοτήτων, ἐπαρκῶς συντηρουσῶν τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀρχὰς, ἀλλ' αὐταὶ αἱ ἐν τῇ Δύσει καὶ πρὸς Ἄρκτον Ἐκκλησίαι τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, οἵτινες ἀπὸ τοῦ ὑστερήματος δίδουσιν, ἵνα εἰς ποσὰ μέγιστα καὶ κολοσσαῖα συνανα βαίνουσαι αἱ χορηγίαι αὗται συντηρῶσι τὰς ἀρχιεπισκοπὰς αὐτῶν καὶ μητροπόλεις, ἀνέτως ἐρχομένας εἰς θεραπείαν καὶ τῶν ὑλικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν ποιμαινομένων. Ἐὰν μακροὶ αἰῶνες δεκατέσσαρες κυρῶσιν ὅ,τι εἶπεν ἐν τῇ Δ' οἰκουμενικῇ Συνόδῳ Νουνέχιος ὁ θεῖος τῆς Λαοδικείας ἐπίσκοπος, ὅτι «ἡ δόξα τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως δόξα ἡμῶν ἐστι», τότε νομίζομεν ὅτι καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης οἱ κάτοικοι πάντες, ἀναλόγως προσφέροντες ἕκαστος, καὶ πάντες δὲ οἱ ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν ἀποστολικὸν Θρόνον ὑποκείμενοι ὀρθόδοξοι θέλουσι κατανοήσει ὅτι ἐπ' αὐτοὺς μὲν ἀντανακλᾶ πᾶσα ἡ δόξα αὕτη, ὅτι δὲ κενὴ προσδοκία ἔσται ἡ εἰς ἀρχαίαν εὐκλειαν ἐπάνοδος, ἄνευ ἐπαρκοῦς, ἀνέτου, ἐπιβαλλομένης ἡμῖν ἅπασι καὶ τοῖς ἐνταῦθα καὶ τοῖς ἐν Εὐρώπῃ ὀρθοδόξοις συντηρήσεως τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τῆς θεοσυντηρήτου ταύτης, κατὰ τὸν θεῖον Ναζιανζηνὸν Γρηγόριον, «πηγῆς τῶν δογμάτων, ἐξ ἧς ἀναβλύουσι ταῦτα καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐπεκτείνονται».

Εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» διανέμεται σήμερον καὶ τὸ τελευταῖον τυπογραφικὸν φύλλον τοῦ Β' τόμου τῶν «Κανονικῶν Διατάξεων», ὅστις οὕτω συμπληροῦται. Τὰ ἐν τῷ Β' τόμῳ ἐκδεδομένα ἔγγραφα φθάνουσι μέχρι τῆς πρώτης πατριαρχείας τοῦ μακαρίτου Ἀνθίμου ΣΤ' τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Α'.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΑΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ θεοῦ κτλ.*

Ἀριθ. πρωτ. 551 / διεκπ. 418

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Οὐδένα βεβαίως λανθάνει ὅτι ἡ κοινὴ τῶν ἁπανταχοῦ εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν Μήτηρ, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἀνενδότως ἀγωνιζομένη εἰς θεραπείαν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν ἑκάστου τῶν εἰς αὐτὴν προστρεχόντων ἀγαπητῶν αὐτῆς τέκνων, καὶ ἐπιμελῶς μεριμνῶσα περὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀναγομένων αὐτῇ πολυειδῶν κοινῶν τε καὶ ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων, χρῄζει, κατ' ἀνάγκην, ἀνέτου καὶ ἀξιοπρεποῦς διαθέσεως πάντων τῶν ὑλικῶν μέσων, ὅσα ἀναποφεύκτως ἀπαιτοῦνται ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ἐντολῆς. Τῇ γὰρ πνευματικῇ ταύτῃ καὶ διοικητικῇ δικαιοδοσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας συμπαρομαρτεῖ, ὡς εἰκὸς, τὸ βάρος οὐ σμικρῶν δαπανημάτων, ἅπερ, καίπερ εἰς τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον περιοριζόμενα, ὑπέρτερα οὐδὲν ἧττον ἀποβαίνουσι τῶν τακτικῶν καὶ κεκανονισμένων πόρων τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου· ἐκ τούτου δὲ πηγάζουσι συνεπῶς βαρὺ μὲν ἔλλειμμα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀνωμαλία δὲ καὶ δυσχέρεια ἐν αὐτῇ τῇ ἕδρᾳ τῆς ἀνωτάτης ἐκκλη-

σιαστικῆς ἀρχῆς, εἰς ἣν προσῆκε τοὐναντίον θέσις οἰκονομικῶς ἀνθηρὰ καὶ ὑπέροχος, ἵνα εὐχερῶς δύνηται μᾶλλον τὴν ἑαυτῆς ἐπικουρίαν προσάγειν εἰς ἐπάρκειαν τῶν ἑκάστοτε ἐνδεικνυμένων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἀνώμαλος αὕτη τῶν πραγμάτων θέσις λυπεῖ ἀναμφιβόλως ἕκαστον τῶν φιλοτίμων καὶ εὐσεβοφρόνων χριστιανῶν, τῶν ἀπαραμείωτον τὴν στοργὴν πρὸς τὴν ἁγίαν Μητέρα, Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διατρεφόντων, πολλάκις δὲ καὶ πρώην καὶ νῦν τὴν σύντονον ἐφείλκυσε προσοχὴν καὶ μελέτην τῶν τὰ καθ' ἡμᾶς κοινὰ διεπόντων. Ἐφ' ᾧ καὶ ἄρτι, ἐκ τῶν διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας σωμάτων, τὸ ἔντιμον Διαρκὲς Ἐθν. Μ. Συμβούλιον μετὰ τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τῶν Πατριαρχείων Ἐπιτροπῆς, μετὰ ἐμβριθῆ ἐνασχόλησιν εἰς ἐξεύρεσιν μονίμων καὶ σταθερῶν πόρων, πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος καὶ ἐξίσωσιν τῶν ἐτησίων προσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, μεταξὺ ἄλλων τελεσφόρων μέτρων, ἐνέκριναν ὡς ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον καὶ ἀναντιρρήτως δίκαιον, ἵνα καὶ οἱ χριστιανοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καταβάλλωσιν ἐφεξῆς τακτικὴν ἐτησίαν χρηματικὴν χορηγίαν, ἕκαστος ἀναλόγως τῆς προαιρέσεως καὶ δυνάμεως αὐτοῦ, ἅτε δὴ ὀφείλοντες συμμετέχειν τοῦ βάρους τῶν δαπανῶν καὶ συντελεῖν εἰς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ πνευματικοῦ τούτου τῶν ὀρθοδόξων κέντρου. Ἐπὶ τούτῳ τοίνυν συνετάχθη Κανονισμὸς καθορίζων εἰς τέσσαρας τάξεις τὴν τακτικὴν ταύτην ἐτησίαν συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, καὶ τετραμελὴς διωρίσθη Ἐπιτροπὴ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐπιφορτισθεῖσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐν λόγῳ συνδρομῶν, αἵτινες, ἐγγραφεῖσαι ἤδη καὶ ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ, ἀποτελέσουσι τοὐντεῦθεν ἕνα τῶν σταθερῶν πόρων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐσιωδῶς συμβάλλοντα πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς οἰκονομικῆς βελτιώσεως. Πρὸς εὐχερεστέραν δὲ καὶ ἀπροφάσιστον τῆς ὀφειλῆς ταύτης ἐκπλήρωσιν ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν πάσης κοινωνικῆς θέσεως, τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας ἑκάστου χορηγίας ὡρίσθη ἐλάχιστον καὶ ἀνεπαίσθητον. Οὕτω, πλὴν μιᾶς τάξεως, τῆς ἀνωτάτης, ἧς ἡ χορηγία ἐστὶν ἀπροσδιόριστος, ἀφιεμένη εἰς τὴν ἐλευθέραν ἑκάστου προαίρεσιν, τῶν λοιπῶν τριῶν τάξεων ἡ ἐτησία δόσις ὡρίσθη εἰς γρόσια ἀργυρᾶ εἰκοσιπέντε, δεκαπέντε, καὶ πέντε. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκριθεῖσαν καὶ κυρωθεῖσαν, ἀνακοινούμενοι πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἐν Χριστῷ πνευματικοῖς ἡμῶν τέκνοις, καὶ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχὰς καὶ πατρικὰς εὐλογίας ὑμῖν ἐπιβαψιλεύοντες, προτρεπόμεθα διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν Πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, ὅπως, ὡς ἀείποτε προθύμως ἐστὲ διατεθειμένοι εἰς πᾶσαν θεάρεστον πρᾶξιν, οὕτω καὶ νῦν μετὰ τοῦ αὐτοῦ χριστιανικοῦ ζήλου προθυμηθῆτε εἰς τὴν σμικρὰν ταύτην καὶ ἀναγκαίαν θυσίαν, φιλοτίμως ἐγγραφόμενοι ἐν οἱᾳδήποτε τῶν τεσσάρων τάξεων προαιρεῖται ἕκαστος, καὶ τὴν ὡρισμένην ἐτησίαν εἰσφορὰν εὐχαρίστως καὶ τακτικῶς καταβάλλοντες, παρέχοντες οὕτως ἀξιεπαίνως πρακτικὴν ἔνδειξιν στοργῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τεκμήριον ἐπιγνώσεως ἱεροῦ καθήκοντος, ἀνθ' ὧν αὕτη προνοεῖ καὶ κήδεται ὑπὲρ ὑμῶν. Εἰς τὸν ἔνθεον δ' ὑμῶν ζῆλον ἀδιστάκτως πεποιθότες, εὐχὰς καὶ δεήσεις ἐκτενεῖς ἀναπέμπομεν ὑπὲρ τῆς ἀμεταπτώτου ὑγείας καὶ εὐημερίας ὑμῶν πρὸς τὸν ἀγαθοδότην Θεόν, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ,αωϒ'.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Γ'.

Β'.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΜΙΛΑΝΩΝ.

Ἐν τῷ 3 ἀριθμῷ τῆς «Ἐκκλης. Ἀληθείας» ἐκδόντες τὸ ἐπὶ ταῖς παρελθούσαις ἑορταῖς συγχαρητήριον ἐκ Παρισίων τηλεγράφημα τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Μιλάνου, δημοσιεύομεν σήμερον καὶ τὴν ἐγγράφως γενομένην ἀπάντησιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, ταύτην:

Μεγαλειότατε,

Μετὰ πλείστης ὅσης χαρᾶς λαβόντες χθὲς, πρώτῃ τοῦ ἔτους, τὸ ἐρίτιμον ἐπὶ τῇ ἀρχιετηρίδι συγχαρητήριον τηλεγράφημα τῆς Ὑμετέρας θεοσεβεστάτης Μεγαλειότητος, καὶ γηθοσύνως τοῦτο διεξελθόντες μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱ. Συνόδου, διαπύρου ἐνεπλήσθημεν ψυχικῆς εὐφροσύνης, ἰδόντες διαλάμπουσαν ἐν ταῖς ἐκφράσεσιν Αὐτῆς τὴν πατροπαράδοτον εὐσέβειαν τῶν θεοστέπτων ἡγεμόνων τοῦ εὐλαβεστάτου λαοῦ τῆς Σερβίας, τὴν οἰκείαν αὐτῶν καὶ πολύτιμον στοργὴν πρὸς τὴν μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸν θεάρεστον αὐτῶν ζῆλον ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτῆς. Τὰ ὑψηλὰ ταῦτα αἰσθήματα τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ αὐτοπροσώπως ἐκτιμήσαντες κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐπίσκεψιν, δι' ἧς ηὐδόκησε τιμῆσαι ἐπ' ἐσχάτων τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, πάνυ ἀσμένως προαγόμεθα τὰς διαπύρους ἡμῶν εὐχαριστίας ἐκδηλῶσαι Αὐτῇ εὐαρεστηθείσῃ λίαν εὐγενῶς καὶ καλοκἀγάθως ἐν τῇ ἐπισήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ ἀναμνησθῆναι ἡμῶν καὶ τῆς δεξιώσεως, ἣν, οὐχὶ βεβαίως ἀνάλογον τοῦ σεπτοῦ Αὐτῆς προσώπου, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἀσθενῶν ἡμῶν δυνάμεων ἐποιησάμεθα Αὐτῇ. Πρὸ δὲ πάντων, ὀφείλομεν αὐτῇ ἐνθέρμους εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς, ἃς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ προεθυμήθη διατυπῶσαι ὑπὲρ τῆς εὐκλείας τῆς ἐνδόξου βασιλείας τοῦ γαληνοτάτου καὶ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν καὶ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐκ μέσης δὲ ψυχῆς δεόμενοι, μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως ὁ διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων σκέπῃ καὶ διατηρῇ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ἐν ἀμεταπτώτῳ ὑγιείᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ τῇτέ τε καὶ εἰς μακρὰς ἐτῶν περιόδους,

διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας θεοσεβεστάτης Μεγαλειότητος
ἔνθερμος πρὸς Θεὸν εὐχέτης καὶ ὅλως πρόθυμος
6' ἰανουαρίου ,αωϒ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.

Γ'.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ. ΒΕΡΓΙΔΟΥ.

Τῆς εὐσεβοῦς προαιρέσεως τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει ἀξιοτίμου ὁμογενοῦς κ. Γ. Βεργίδου μνησθέντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ, καὶ ταύτην ἀπαρχὴν εὐλαβῶν προσφορῶν ὑπὲρ ἱερωτάτου σκοποῦ θεωρήσαντες, ὑπόμνημα ταύτης ἐκδίδομεν τὴν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπιστολὴν αὐτοῦ. Ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ ἀγγείλαντες τὴν προσφορὰν αὐτοῦ, ἥτις μέρος ἀναπληροῖ τῆς πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου ἀπαιτουμένης ὕλης, εὐχόμεθα καὶ πάλιν

ὅπως τὸ ἀρίζηλον τοῦ κ. Βεργίδου παράδειγμα εὕρῃ πολλοὺς τοὺς μιμητάς, ὅπως οὕτως ἐκ κοινῆς αὐτοπροαιρέτου προσφορᾶς πάντων τῶν ὀρθοδόξων καταρτισθῇ τὸ σφραγίζον τὴν θείαν ἡμῶν καὶ μυστικὴν ἀναγέννησιν χρίσμα, ὅπερ ἐπὶ ταῖς αἰτήσεσι τῶν ὀρθοδόξων ἀποστέλλει ἡμήτηρ Ἐκκλησία, ἡμηδέποτε, κατὰ τὰ θέσμια, τὴν ἄπρατον ταύτην χάριν εἰς πρᾶσιν καταγαγοῦσα. Εὐχόμεθα καὶ προσδοκῶμεν ὅπως πᾶσα κοινότης καὶ πᾶς ὀρθόδοξος σπεύσῃ νὰ συνεισενέγκῃ ἐξ ὧν εὐηργετήθη παρὰ Θεοῦ ἀγαθῶν, μήτε σπείροντες φειδομένως, ἵνα μὴ καὶ φειδομένως ἀπολάβωσι τὸν θερισμόν, μήτε ἐπιλανθανόμενοι ὅτι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τῶν ὅλων προσάγουσιν οὕτως εἰς ἁγιασμὸν τὰς ἀπαρχὰς τῶν προϊόντων, δεκτὰς αὐτῷ γενομένας ἐάν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, ἀπὸ τιμίων, καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν τιμιωτέρων ἐκ τούτων λαμβάνωνται:

Ἀδριανούπολις, τῇ 25 Ἰανουαρίου 1890.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐπανελθὼν ἐκ Σοφίας, ὅπου εἶχον μεταβῇ χάριν ἐμπορικῶν μου ὑποθέσεων, ἔμαθον παρὰ τῆς σεβαστῆς δημογεροντίας ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἁγίου Μύρου ἐπιτροπὴ ἔχει ἀνάγκην τριακοσίων ὀκάδων οἴνου ἐκλεκτοῦ Ἀδριανουπόλεως (πα-πᾶς-καρά). Ὡς τέκνον γνήσιον καὶ ἀφωσιωμένον τῆς Μεγάλης μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ προσφέρω δωρεὰν καὶ ἐκ τῆς ἰδίας μου εἰσοδείας τὸ ἄνω ρηθὲν ποσὸν οἴνου, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἁγίου Μύρου· θέλω δὲ ἐξαποστείλει αὐτὸν λίαν προσεχῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θὰ ἀποδεχθῇ τὸ ἐκ μέρους μου προσφερόμενον μικρὸν τοῦτο δῶρον, ἐξαιτοῦμαι τὰς θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, καὶ διατελῶ

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος
ταπεινὸς θεράπων καὶ κατὰ πνεῦμα υἱὸς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΡΓΙΔΗΣ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης μεταξὺ Κ. Γ. Μ. καὶ Ν. Κ. ἀμφοτέρων κατοίκων Χίου.

ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΔΡΕΥΟΝ
Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

συγκείμενον ὑπὸ τῶν παρόντων μελῶν αὐτοῦ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας Σωφρονίου προέδρου, Φιλιππουπόλεως Ἰωακείμ, Ἴμβρου Παϊσίου, καὶ Σισανίου Ἀθανασίου καὶ τῶν κκ. Δ. Πασπαλλῆ, Ξ. Ζωγράφου, Ἐλευθεράκη πασᾶ, Γ. Καζανόβα, Γρ. Γαροφαλίδου, καὶ Β. Ἐλευθεριάδου, τὴν νόμιμον ἀποτελούντων ἀπαρτίαν·

Συνελθὸν ἐν τακτικῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει τῆς 2 αὐγούστου τοῦ 1889 ἔτους, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ αἰθούσῃ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ Α' γραμματέως αὐτοῦ Δ. Θ. Ξανθοπούλου, ὅπως διασκέψηται καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως·

Ο Ν. Μ. Κ. κάτοικος τοῦ χωρίου Καλαμωτῆς τῆς νήσου Χίου ὡς φυσικὸς ἐπίτροπος τῶν ἀνηλίκων τέκνων αὐτοῦ Ε. καὶ Μ. δι' ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Μικτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Ι μητροπόλεως Χίου κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ Κ. Γ. Μ. ἐζητήσατο τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 69 καὶ ἡμερ. 27 μαΐου 1881 διαθήκης τῆς συζύγου αὐτοῦ Α. θυγατρὸς Γ. Μ. καὶ τὴν ἐξασφάλισιν καὶ διοίκησιν τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν, ὡς οὔσης προικῴας τῆς μητρὸς αὐτῶν, τὸ δὲ διαληφθὲν δικαστήριον, μετὰ προηγουμένην νόμιμον διαδικασίαν, ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 207 καὶ ἡμερ. 10 ἰουνίου 1888 ἀπόφασιν, δι' ἧς παραδεξάμενον τὴν ἀγωγὴν κηρύττει ἄκυρον τὴν ρηθεῖσαν διαθήκην, ἐπιδικάζει ἅπασαν τὴν διατεθεῖσαν περιουσίαν τῆς διαθέτιδος Α. Γ. Μ. ὡς προικῴαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προικοσυμφώνου αὐτῆς ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς, ὡς περιγράφεται ἐν τῷ ρηθέντι προικοσυμφώνῳ, καὶ ἀναπτύξασα τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας τῶν ὀρφανῶν καὶ τὴν διατροφὴν καὶ ἀνατροφὴν αὐτῶν εἰς τὸν πατέρα αὐτῶν Ν. Κ. καὶ τὴν προμήτορα αὐτῶν Κ. Γ. Μ. ὑποχρεουμένους ἵνα παραλάβωσι καὶ δύο ξένους παρεπιτρόπους ἀνὰ ἕνα ἕκαστος, ἵνα, ἀφοῦ δηλωθῶσι καὶ ἐγκριθῶσι καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, οἱ πάντες ὁμοῦ φροντίζωσιν ἐν γένει περὶ τῶν ὀρφανῶν, ὁρίσωσι τὰ τῆς διατροφῆς καὶ καταλλήλου τοποθετήσεως, περὶ τῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν κρατοῦντες τακτικοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ Κ. Γ. Μ. ἐξεκάλεσεν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4433 καὶ ἡμερ. 6 ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐφέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· 1] διότι, ἀφοῦ οἱ κατιόντες δὲν ἐγκατελείφθησαν ἀστόργως, ἀλλ' ἀφέθη αὐτοῖς κληρονομικὴ μοῖρα, ἡ διαθήκη οὐδαμῶς ἠδύνατο ἵνα ἀκυρωθῇ, ἀλλὰ τὸ πολὺ ἔδει ἵνα ζητηθῇ ἡ συμπλήρωσις αὐτῆς κατὰ τὸν νόμον· 2] διότι κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς Χίου ὁ διαθέτης δύναται ἵνα ἀφήσῃ μερίδα καὶ ἐλάσσονα τῆς νομίμου, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἐπέρχηται ἀκύρωσις τῆς διαθήκης, καὶ 3] διότι, ἀκυρουμένης τῆς διαθήκης, ἡ περιουσία θὰ διενέμετο κατὰ τὸν ὀθωμ. νόμον, καὶ ἐζητήσατο τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ τὴν καταδίκην τοῦ ἀντιδίκου εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν.

Τῆς ἐν λόγῳ ἐφέσεως ἐπιψηφισθείσης ἁρμοδίως εἰς τὸ Συμβούλιον, καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2 αὐγούστου 1889, παρέστησαν ἡ μὲν ἐφεσείουσα διὰ τοῦ Ἠλία Μαλιάκα δικηγόρου, δυνάμει τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 αὐγούστου 1889 πληρεξουσίου ἐγγράφου, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος αὐτοπροσώπως· καὶ μετὰ τοῦ Μιλτιάδου Καραβοκυροῦ, ὃν διώρισε πληρεξούσιον αὐτοῦ ἐπὶ ἀκροατηρίου, μετὰ δὲ ἔνστασιν κατὰ τοῦ ἐγγυητικοῦ, καὶ ἐπομένως κατὰ τῆς ἐφέσεως ὡς ἀκύρου, προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τελευταίου, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ταύτης ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ὅπως ἡ ἐφεσείουσα προσαγάγῃ ἐντὸς δεκαπενθημερίας συμπεπληρωμένον τὸ ἐγγυητικόν, ὁ πληρεξούσιος αὐτῆς Ἠλίας Μαλιάκας ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ἔφεσιν, ἐζητήσατο τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὁ δὲ πληρεξούσιος τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποχρούσας τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀντιδίκου ἐζητήσατο τοὐναντίον τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς.

Τὸ Συμβούλιον τοίνυν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16 αὐγούστου 1889, εἰς ἣν ἀνέβαλε τὴν διάσκεψιν μέχρι τῆς προσαγωγῆς συμπεπληρωμένου τοῦ ἐγγυητικοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐβεβαιώθη ἀπὸ τηλεγραφήματος τοῦ μητροπολίτου Χίου κ. Κωνσταντίνου ὅτι κατετέθη παρὰ τῇ ἱερᾷ αὐτόθι μητροπόλει, ἀτε ἀδυνάτου οὔσης τῆς παρὰ τῷ Συμβουλίῳ καταθέσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ρηθεῖσαν συνεδρίασιν, λαβὸν ὑπ' ὄψιν ἅπασαν τὴν δικογραφίαν·

Συζητήσαν καὶ διασκεψάμενον κατὰ νόμον·

Ἐπειδὴ ὀρθή ἐστιν ἡ σκέψις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως,

καθ' ἣν ἡ προσβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Ν. Μ. Κ. διαθήκη τῆς συζύγου αὐτοῦ Α. χαρακτηρίζεται ἄστοργος, διότι οὐ μόνον δὲν καταλείπει ἡ διαθέτις εἰς τοὺς ἀναγκαίους αὐτῆς κληρονόμους τὴν νόμιμον μοῖραν, ὅτε ἠδύνατο ἵνα ζητηθῇ ἡ συμπλήρωσις αὐτῆς, καθὰ ἰσχυρίζεται ἡ ἐφεσείουσα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν τῇ διαθήκῃ ὅρος τῆς προικίσεως τῶν τέκνων αὐτῆς ἐξήρτηται ἐκ μόνης τῆς θελήσεως τῆς νῦν ἐφεσειούσης πρώην δὲ ἐναγομένης καὶ τοῦ ὑποκαταστάτου αὐτῆς κληρονόμου Ν. Γ. Μ. καλῶς δὲ καὶ νομίμως τὸ μητροπολιτικὸν δικαστήριον Χίου παραδεξάμενον τὴν κατὰ τῆς εἰρημένης διαθήκης μέμψιν τοῦ Ν. Μ. Κ. ὡς φυσικοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων τῆς διαθέτιδος ὀρφανῶν τέκνων Ε. καὶ Μ. ἀπεφήνατο τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς·

Ἐπειδὴ οὐχ ἧττον ὀρθή ἐστι καὶ ἡ ἑτέρα σκέψις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ διαθέτις δὲν ἠδύνατο ἵνα διαθέσῃ τὴν προικῷαν αὐτῆς περιουσίαν, διότι οὐδόλως ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου ταῖς ἐγγάμοις γυναιξὶ, συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ τέκνων ὑπαρχόντων, ὅπως διαθέτωσι κατ' ἰδίαν βούλησιν τὰς προικῷας αὐτῶν περιουσίας, αἵτινες οὖσαι προωρισμέναι διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου ἀνήκουσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν·

Ἐπειδὴ ἡ τελευταία τῆς διαθέτιδος βούλησις, ἥτις ἐσκόπει βεβαίως οὐ μόνον τὴν ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ προίκισιν τῶν τέκνων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διατροφὴν καὶ χριστιανικὴν ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν αὐτῶν, δὲν ἠδύνατο ἵνα ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐν λόγῳ διαθήκης, διότι καὶ ταῦτα ἀφίενται εἰς τὴν θέλησιν τῆς προμήτορος, τῶν οἰκείων τέκνων καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς·

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἐχόντων, περιττὴ ὅλως ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τῶν τυπικῶν τῆς διαθήκης ἐλλείψεων, οἷα ἐστὶν ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσείοντος προβαλλομένη ἔλλειψις τῆς ἐν τῇ διαθήκῃ ὑπογραφῆς τῆς διαθέτιδος, ἢ ἡ ἀποσιώπησις τοῦ γεγονότος τῆς ἀγνοίας γραμμάτων ὑπ' αὐτῆς, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ τῆς ὑπογραφῆς ἔλλειψις προῆλθεν ἕνεκα τούτου, καὶ ἡ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπογραφὴ αὐτῆς διὰ τρίτου προσώπου·

Ἐπειδὴ ἀπορριπτέοι εἰσὶν ἅπαντες οἱ ἓν τε τῇ ἐφέσει καὶ ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσιν ἑκατέρων τῶν διαδίκων ἰσχυρισμοί·

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ τέλη ἐπιβαρύνουσι τὸν ἡττώμενον τῶν διαδίκων ὑποχρεούμενον συνάμα εἰς τὴν ἀπότισιν τῆς δικηγορικῆς τοῦ ἀντιδίκου ἀμοιβῆς·

Διὰ ταῦτα

Α'. Ἀπορρίπτει τὴν ἔφεσιν τῆς Κ. Γ. Μ. καὶ ἐπικυροῖ καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 207 καὶ ἡμερ. 10 ἰουνίου 1888 ἀπόφασιν τοῦ Μικτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς μητροπόλεως Χίου.

Β'. Ἐπιτίθησι τὰ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν τῇ ἐφεσειούσῃ Κ. Γ. Μ. προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος καὶ ἀνιόντα εἰς γρ. τριακόσια ἑπτὰ, ὑποχρεοῖ δὲ τὴν αὐτὴν Κ. ἵνα ἀποτίσῃ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀντιδίκου αὐτῆς ὁριζομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατιμήσεως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς εἰς γρ. τριακόσια.

Ὁ Πρόεδρος
† Νικαίας ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

Ὁ Α' γραμματεὺς
Δ. Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΠΙΣΙΔΕΙΑΣ.

Τὴν ἐκδιδομένην ἐνταῦθα μικρὰν διατριβὴν περὶ τῶν μητροπολιτῶν τῆς Πισιδείας, ἀποσταλεῖσαν πρὸ τριμηνίας ἐκδίδομεν νῦν, ἀναμείναντες ἐκ τῶν ἐνουσῶν πηγῶν ἵνα συμπληρώσωμεν. Ἀποσημειώματα τοιαῦτα καλὸν ἦθελεν εἶναι εἴπερ ἀνελάμβανον ἵνα καταρτίσωσιν οἱ γηραιότεροι τῶν κατ' ἐπαρχίας ὁμογενῶν, τῶν πεῖραν καὶ γνώσεις κεκτημένων, ἐξερευνῶντες ἅμα καὶ τοὺς—εἴ που περιζώζονται—κώδηκας, ἰδιωτικοὺς ἢ μητροπολιτικούς.

Ἡ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἱστορικὴ σημείωσις αὕτη παραλείπει τοὺς ἀπὸ τῆς «Νομικῆς Συναγωγῆς» γνωριζομένους μητροπολίτας Ἀτταλείας καὶ Πισιδείας, ὡς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πατριαρχικῶν παρ' ἡμῖν κωδήκων, οὓς προστιθέμεθα. Ἀρχαιότερος τούτων ἐστὶν ὁ Εὐθύμιος, οὗ θανόντος τὸν σεπτέμβριον τοῦ 1649 ἐξελέγη ὁ Σιλβέστρος, ἐφ' οὗ κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1655 ὁ πατριάρχης Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας ἤνωσε τὰ Τύανα τῇ μητροπόλει Πισιδείας. Διάδοχος τοῦ Σιλβέστρου, θανόντος τὸ θέρος τοῦ 1661, ἐξελέγη κατὰ σεπτέμβριον τοῦ ἔτους τούτου ὁ μητροπολίτης πρώην Λήμνου Ἰωακείμ· τοῦτον διεδέξατο ραίνεται ὁ Παΐσιος, ὅστις παρητήσατο τὸν θρόνον κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1673, χειροτονηθέντος Κυρίλλου· τῷ 1719 ἐξελέγη Πισιδείας ὁ πρώην Σίρνου Κοσμᾶς, ὅστις τῷ 1738 προεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας, ὃν διῴκησεν ἐν μέσῳ στερήσεων ὑλικῶν, ἦν δὲ τὴν πατρίδα πάτμιος. Τῷ 1747 ἐξελέγη ὁ Παΐσιος, ὃν διεδέξατο μετὰ δεκαετίαν Ἰγνάτιος, ὀλίγους μῆνας διοικήσας, καὶ διάδοχον σχὼν τὸν Δωρόθεον, ποιμάναντα δωδεκαετίαν ἀπὸ τοῦ 1757—1769, ὅτε ἐχειροτονήθη ὁ Βενέδικτος. Τὴν σειρὰν τῶν μητροπολιτῶν μετὰ τὸν Βενέδικτον ἀφηγεῖται διορθωθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τὸ δημοσιευόμενον ἀποσημείωμα.

Δέον ἵνα ὑπομνήσωμεν, ὅτι κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα τὰ Μύρα τῆς Λυκίας ἀπετέλουν ἰδιαιτέραν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν, ἣν γινώσκομεν ὅτι ἐποίμαινεν ἀπὸ τοῦ 1633 ὁ Ἱερεμίας Μπορῆς, ὅστις μετὰ τετραετίαν προεβιβάσθη εἰς τὴν μητρόπολιν Δρύστρας, καὶ μετ' ὀλίγους μῆνας εἰς τὴν τῆς Σμύρνης, ἀπρακτήσαντος, ὡς ἔοικε, τοῦ ὑπομνήματος τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς μητροπολίτου Δρύστρας. Ἀλλὰ τὸν ἰανουάριον τοῦ 1644 ὁ πατριάρχης Παρθένιος Α' ὁ γέρων κῦζησε τὴν μητρόπολιν Μυρέων προσαρτήσας τὰς τέως ἐξαρχίας Ἀτταλείας, Ἀλάγιας, Αὐδισίου, Καστελορρίζου (Μεγίστης) καὶ τῶν πέριξ, χειροτονηθέντος τότε Μυρέων τοῦ ἱεροδιδασκάλου Ἱερεμίου, οὗτινος τὴν πρᾶξιν ἐπεκύρωσε μετὰ διετίαν ὁ πατριάρχης Ἰωαννίκιος Β' ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας, ὅστις τὸν αὔγουστον τοῦ 1651 ἀπέδωκε διὰ σιγιλλίου τῇ μητροπόλει Πισιδείας τὰ Μύρα, τὴν Σίδην, καὶ τὴν Ἀττάλειαν. Τῆς σειρᾶς τῶν κωδήκων οὔσης διεσπασμένης, ἀγνοοῦμεν πότε πάλιν ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς μητροπόλεως τὸ Αυδίσιον καὶ τὸ Καστελόρριζον, ἅτινα περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐξαρχία πατριαρχικὴ ὄντα ἐδόθησαν εἰς τὸν τότε Μ. σκευοφύλακα τῆς Ἐκκλησίας τὸν γνωστὸν ἡμῖν χρονογράφον Κομνηνὸν Ὑψηλάντην. Ταῦτα δὲ τῷ 1785 ἤνωσεν εἰς μητρόπολιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μυρέων ὁ πατριάρχης Προκόπιος ὁ ἀπὸ Σμύρνης χειροτονήσας Μυρέων τὸν τό-

τε φημιζόμενον ἱεροκήρυκα Ἰωάννην, ὃν εἶχε παρ' ἑαυτῷ, ἔτι Σμύρνης μητροπολίτης διατελῶν. Ὁ Κομνηνὸς διηγεῖται (σελ. 643—644) ὅτι ἐπειδὴ ὁ μητροπολίτης Πισιδείας Κύριλλος παρηνώχλει τοὺς ὀρθοδόξους τῆς ἐξαρχίας ταύτης, οὗτοι δ' εἶχον ἀνενεχθῆ τῇ Ἐκκλησίᾳ προσκλαιόμενοι κατὰ τοῦ Κυρίλλου, ἵνα μὴ δυσαρεστήσωσι τῷ μητροπολίτῃ Ἐφέσου Σαμουὴλ ὄντι προστάτῃ τοῦ κατηγορουμένου μητροπολίτου, ἠρκέσθησαν, τῇ συναινέσει καὶ τοῦ μεγάλου σκευοφύλακος, ν' ἀποκαταστήσωσι τὴν μητρόπολιν Μυρέων, ἥτις ὅμως μετ' οὐ πολὺ κατηργήθη. Οὕτως ἐν πατριαρχικῷ τινι κώδηκι, ἀπαριθμοῦντι τὰς ἐν ἀρχαῖς τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος πατριαρχικὰς ἐξαρχίας οὐ σημειοῦται ἡ τῶν Μύρων. Ἐὰν πιστεύσωμεν τῷ Κομνηνῷ, ὁ νέος μητροπολίτης Μυρέων Ἰωάννης, θέλων ν' αποκαταστήσῃ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, καταχρωμένους δῆθεν τὸν μοναστηριακὸν πλοῦτον, ἐξήγειρε τὴν δυσαρέσκειαν τῶν κατοίκων τῆς μητροπόλεως Μυρέων, καὶ ἐδιώχθη.

Ἀρκοῦσι σήμερον ταῦτα περὶ τοῦ ἐκδιδομένου ἀποσημειώματος· εἶθε δὲ τοιαῦτα ν' αναμπληρώσωσι, σὺν τῇ ἐρεύνῃ τῶν πηγῶν, τὴν σειρὰν τῶν μητροπολιτῶν τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μ. Ι. Γ.

Τὸ περὶ οὗ γράφομεν ἀποσημείωμα ἐστὶ τοῦτο:

Καθὰ ἐπληροφορήθην παρὰ τῶν γονέων μου, κατὰ τὸ 1769 διορισθεὶς μητροπολίτης Πισσιδείας ὁ Βενέδικτος ἦλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος λίαν γενναῖος καὶ δραστήριος ὢν ἀνὴρ, θερμότατος ὑπερασπιστὴς τῶν θεσμίων καὶ δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θρησκείας αὐτοῦ ἦν, ὥστε μὴ ἀνεχόμενοι αὐτόν τινες ἐξ ἡμῶν, μὴ εὑρίσκοντες δὲ αἰτίαν εὐλογοφανῆ, διὰ σκευωρίας ἀπεμάκρυναν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας, πρὸς θλῖψιν μὲν τῶν φιλούντων αὐτόν, πρὸς ἄχαριν δὲ χαρὰν τῶν σκευωρησάντων, οἵτινες δέκα καὶ ὀκτὼ ἐκ τῶν προκρίτων χριστιανῶν, εἶχον ἐνεργήσει τὴν παῦσιν τοῦ Βενεδίκτου ἐλπίσι βοσκηθέντες ὑπουργημάτων, καὶ συκοφαντήσαντες τὸ ἠθικὸν αὐτοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· καὶ ἔφερον εἰς ἔκβασιν τὸν ἀπεχθῆ αὐτῶν σκοπόν. Πλὴν ἐματαιώθησαν αἱ προσδοκώμεναι αὐτῶν ἐλπίδες, καὶ μετεμελήθησαν μὲν καὶ ἔγραψαν κατόπιν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπως ἐπανέλθῃ, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον καὶ ἔλαβον τὰ ἐπίχειρα τῆς συκοφαντίας, διότι αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν ἠφανίσθησαν καὶ ἠρημώθησαν.

Κατόπιν τοῦ ἀοιδίμου τούτου Βενεδίκτου, ἀγνοῶν τίς ἐγένετο μητροπολίτης Πισσιδείας, ἐνθυμοῦμαι ἀκούσας ὅτι ἦν Κύριλλος τῷ 1780 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀειμνήστου σουλτάνου Σελὴμ Χάν, ὁπότε ἐλθὼν εἰς Πισσίδειαν ὁ Κύριλλος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ φιρμάνιον ἐπιτρέπον τὴν ἀνοικοδόμησιν τεσσάρων ἐκκλησιῶν· ἐν ᾧ δὲ ἐκτίζοντο αὗται δὲν ἔλειπεν οὐδόλως καὶ αὐτοπροσώπως παρουσιαζόμενος μέχρις οὗ ἀνῳκοδομήθησαν ἅπασαι. Ὧν δὲ ἀφειδὴς τῇ φιλοδωρίᾳ, ἔδωκεν εἰς μὲν τὴν τῆς μητροπόλεως 2000 ὀθωμανικὰ ἑκατοστάρια, εἰς δὲ τὰς ἑτέρας τρεῖς ἀνὰ 500 ἑκατοστάρια· ἀλλὰ καὶ πᾶς ἄπορος καὶ πτωχὸς ἠξιοῦτο ἀφειδέστατα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς γενναιοδωρίας αὐτοῦ. Πλὴν ἐπ' ὀλίγον παρατείνας αὐτοῦ τὸ ζῆν, ἠκούσθη, ὅτι ἐν Ἀτταλείᾳ ἀπεβίωσεν, ἔνθα ἅπας ὁ λαὸς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐθρήνησαν αὐτόν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1814 διεδέξατο αὐτὸν ἕτερος ὀνόματι Διονύσιος καὶ ὑπεδεξάμεθα αὐτὸν μετὰ πάσης τῆς προσηκούσης παρατάξεως· ἐκ τῆς τότε ὅμως ἐπιδημησάσης τῇ παρὰ τῇ Σπάρτῃ λίμνῃ Ἐγιρτιρίου πανώλους προσβληθεὶς, μετὰ ἕνδεκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ ἀπεβίωσε καὶ οὗτος καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐτάφη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ τῆς Σπάρτης ναῷ.

Μετ' αὐτὸν διωρίσθη ἕτερος ὀνόματι Εὐγένιος, λόγιος καὶ ἐνάρετος, 55—60 ἐτῶν. Τοῦτον κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοῦ 1821 μετεπέμψαντο εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτε αὐτὸς ἀγνοῶν τὴν αἰτίαν, μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, κατελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μητροπόλεως, καὶ εὐλογήσας καὶ εὐχηθεὶς πᾶσι πατρικῶς τὰ βέλτιστα ἀνεχώρησε μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων εἰς Κωνσταντινούπολιν· καὶ μετ' οὐ πολὺ ἠκούσθη ὅτι ἐξελέγη πατριάρχης.

Διάδοχος αὐτοῦ ἦλθεν ἑπομένως ἕτερος ὀνόματι μὲν Γεράσιμος καὶ καταγόμενος ἐκ τῆς Αἴνου· ἀμαθὴς οὗτος καὶ ἀδρανὴς, διὰ δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν κατηγορηθεὶς, ἐξωρίσθη εἰς Κύπρον. Κατόπιν αὐτοῦ ἐστάλη ὡς ἔξαρχος πατριαρχικὸς ὁ ἀρχιμανδρίτης Σαμουήλ· καὶ ἐστάλησαν μὲν ἀναφοραὶ ὑπὲρ Γερασίμου, πλὴν ἀνωφελῶς· διότι ὁ Σαμουὴλ οὗτος μετακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς ἐπανῆλθεν ὡς μητροπολίτης Πισσιδείας τῷ 1827. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἀπέδειξε τοιαύτην ἱκανότητα καὶ γενναιότητα, ὥστε ἀδυνατεῖ ὁ κάλαμος ἵνα

ἐξιστορήσῃ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, ὅστις καὶ κατὰ πᾶσαν κυριακὴν οὐ διέλειπε κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἐν τούτοις οἱ περὶ τὸν Γεράσιμον παντοῖα μέσα μεταχειρισθέντες, κατώρθωσαν καὶ μετετέθη μὲν ὁ Σαμουὴλ εἰς Ἰκόνιον, ἀνεκλήθη δὲ εἰς Πισσιδείαν ἐκ νέου ὁ Γεράσιμος, καὶ μέχρι τοῦ 1848 διετέλει μητροπολίτης τῆς Πισσιδείας. Πλὴν, ἐπειδὴ πρὶν, ἔγγαμος ὢν ἱερεὺς, καὶ ἀποκτήσας μὲν τέκνα, στερηθεὶς δὲ τῆς συζύγου, ἐγένετο ἀρχιερεὺς, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ κατεδαπανήθη πολλὰ, δανεισθεὶς διὰ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ συνεπείᾳ ἀγωγῆς τῶν δανειστῶν μεταπεμφθεὶς εἰς βασιλεύουσαν ἐπαύθη, διεδέχθη αὐτὸν Μελέτιος τῷ 1848. Ὅσον δὲ μεγάλως ὠφέλησεν οὗτος τοὺς ὁμογενεῖς, ἡ ἀφήγησις χρόνου δεῖται πολλοῦ. Ὅστις ἐν τέλει ἀναχωρήσας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπεβίωσεν ἐκεῖ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐν Γαλατᾷ ἐκκλησίας τῆς Παναγίας.

Τῷ 1861 ἦλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἡμῶν ταύτην μητροπολίτης ὁ τέως τιτουλάριος ἐπίσκοπος Ξανθουπόλεως Καισάριος· ἐπ' αὐτοῦ πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος ἡμῶν συνετέθη κανονισμὸς καὶ ἐπεκυρώθη παρὰ τοῦ εἰρημένου, μετέπειτα δὲ συνεστήθη καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπή· φιλάσθενος ὅμως ὢν ὁ ἴδιος, καὶ μὴ δυνάμενος οὔτε ἐν Κωνσταντινουπόλει νὰ ἀναρρώσῃ παρητήθη εἰς τὰ 1880 καὶ διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀπὸ Λαοδικείας Παρθένιος Καισαρεὺς, τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Θεολογικῆς Σχολῆς τελειόφοιτος. Καὶ ὁ μὲν Καισάριος μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν ἀπεβίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει· ὁ δὲ Παρθένιος φιλησύχου μὲν χαρακτῆρος ἦν, ἡσύχως δ' ἐξαετίαν ὅλην διάγων, καὶ ἀποφεύγων συνεπῶς τὰς διενέξεις, ἄριστος ἦν ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ, καὶ δὲν ἔπαυε τουρκιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Ἀσθενήσας τελευταῖον ἀπεβίωσεν ἐν Ἀτταλείᾳ.

Διάδοχος τοῦ Παρθενίου ἐγένετο ὁ νῦν μητροπολίτης Βερέδικτος, κατὰ φεβρουάριον μῆνα τοῦ 1886, ὅστις καὶ οὗτος, τελειόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ὤν, ἐξακολουθεῖ κηρύττων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ δεξιότητος· ἀλλ' οὔτε ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς παιδείας ἀπαντᾳχοῦ παύει παροτρύνων καὶ ἐμψυχόνων, ἀόκνως τὰς σποραδικῶς καὶ ἀπομεμακρυσμένας πόλεις καὶ χωρία τῆς ἐπαρχίας περιερχόμενος, καὶ συμβουλεύων πατρικῶς τὰ λογικὰ αὐτοῦ ποίμνια· καίτοι δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ δυστυχία, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ἡ ἀνέγερσις τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας Σπάρτης. Ἐφ' οἷς ἅπαντες εἰσιν ηὐχαριστημένοι.

Ταῦτα ὁ ὑποφαινόμενος ὡς προβεβηκὼς, καὶ ἄγων τὸ 89 τῆς ἡλικίας ἔτος, ἄλλα μὲν ἀκούσας παρὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἄλλα δὲ ἰδὼν ἰδίοις ὄμμασι, δέκα ἀρχιερεῖς τῆς πατρίδος ἡμῶν ἐγνώρισα, καὶ ἀφηγήθην ταῦτα, πεποιθὼς, ὅτι τῶν τοιούτων, ἔστω καὶ ἐλλειπῶς, ἡ ἐξιστόρησις κατὰ μέρος συντελεῖ εἰς τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν· οἱ δὲ πληρέστερα εἰδότες ἄλλοι ἀναπληρωσάτωσαν τὸ ἐλλεῖπον· παρ' ὧν καὶ ἐξαιτοῦμαι συγγνώμην.

Ἐν Σπάρτῃ, τῇ 16 ὀκτωβρίου 1889.

Χ΄΄ Σάββας Χ΄΄ Νικολάου.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ*

Τοιαύτη τίς ἐστιν ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἱστορικὴ τῶν Ἀρειανῶν πρὸς τὴν σχολὴν τῆς Ἀντιοχείας σχέσις, ἥτις ἐνισχυθήσεται κατωτέρω ὑπὸ τῶν περὶ τῆς ὁμοιότητος τῶν χαρακτήρων τῶν δύο σωμάτων μαρτυριῶν. Νῦν ὅμως θεωρηθήτω ὡς ἐπίρρωσις γεγονότος, ἀμέσως ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Λουκιανοῦ ἀποδεικνυμένου, ὅτι ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος, ὑποπτος ἀρειανισμοῦ, καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Παυλῖνος ὁ Τύρου, εἷς τῶν πρώτων καὶ κυρίων τῆς αἱρέσεως προμάχων, καίπερ μὴ ὄντες μαθηταὶ τοῦ Λουκιανοῦ, ἐξεπαιδεύθησαν ὅμως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὁ δὲ δεύτερος καὶ ἐχειροτονήθη αὐτόθι[18]· ἐν ᾧ πρὸς τοῖς Ἀρειανοῖς ἐν Νικαίᾳ ἐπισκόποις, ὧν ἐμνήσθημεν ἤδη, ὁ Λαοδικείας Θεόδοτος, ὁ Βηρυττοῦ Γρηγόριος, ὁ Νερωνιάδος Νάρκισσος καὶ δύο ἕτεροι, ἅπαντες Ἀρειανοὶ ἐν τῇ Συνόδῳ, ἦσαν ὅλοι ἐγκατεστημένοι ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπίδρασιν, τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγγὺς τῆς Ἀντιοχείας[19]· οὕτως ὥστε ἐκτὸς τοῦ Ἀρείου, ἐκ τῶν ἀρειανιζόντων ἐν τῇ Συνόδῳ τριῶν καὶ δέκα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, οἱ ἐννέα ἀνῆκον τῷ πατριαρχείῳ τῆς Συρίας. Ἐὰν δὲ παρακολουθήσωμεν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἕριδος, νέαν εὑρίσκομεν μαρτυρίαν περὶ τῆς σχέσεως Ἀρειανισμοῦ καὶ Ἀντιοχείας· κατὰ τὸ μεταξὺ δηλαδὴ τῆς Α΄ Συνόδου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κωνσταντίου χρονικὸν διάστημα, 325—61, ἡ Ἀντιόχεια ἦν μητρόπολις τῆς αἱρετικῆς, ὡς ἡ Ἀλεξάνδρεια τῆς ὀρθοδό-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 30—32 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

18. Βαλεσίου de vita Eusebii· καὶ σημείωσις εἰς τὴν Ἐκκλ. αὐτοῦ Ἱστορίαν Ι΄, κεφ. 1.

19. Tillemont αὐτ. IV σελ. 276.

ξου μερίδος· ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπετέθη ἐκ νέου τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ αἵρεσις μετὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ ἀπόφασιν· ἔν τινι αὐτόθι συνελθούσῃ Συνόδῳ ἐφάνη πρῶτον ἐν τῇ μορφῇ τοῦ ἡμιαρειανισμοῦ, ὅτε προῆλθεν εἰς φῶς καὶ τὸ σύμβολον τοῦ Λουκιανοῦ· αὐτόθι ὡσαύτως, ἐν ταύτῃ τε καὶ ταῖς μετέπειτα Συνόδοις, ἐγένοντο αἱ μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ φιλονεικουμένου δόγματος διαπραγματεύσεις· καὶ, τέλος, ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποκειμένῃ ἐπισκοπῇ τῆς Τύρου κατεδικάσθη ὁ Ἀθανάσιος.

§ 2.

Μέχρι τοῦδε ὡμιλήσαμεν περὶ ἀτόμων ὡς δημιουργῶν τῆς ἀπασχολησούσης ἡμᾶς ἐφεξῆς ἀποστασίας· ἔχομεν ὅμως λόγους ἵνα πιστεύσωμεν, ὅτι ἄνδρες, οἷος ὁ Σαμοσατεύς, δὲν ἦσαν εἰμὴ σημεῖα διεφθαρμένης Ἐκκλησίας. Ἡ σύγχρονος ἱστορία ἐξαρκούντως μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀκρασίας τῆς Ἀντιοχείας· περιττὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι ψυχρότης πρὸς τὴν πίστιν ἐστὶ τὸ βέβαιον ἀποτέλεσμα τῆς τῶν ἠθῶν διαφθορᾶς[20]. Ἐνταῦθα ὅμως κατὰ μέρος ἀφίνοντες τὴν παρατήρησιν ταύτην, ἥτις ἐστὶ λίαν καταφανὴς ἢ ὥστε νὰ ἀπαιτῇ μείζω ἀνάπτυξιν, ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ἐρελκύσωμεν τὴν τοῦ ἀναγνώστου προσοχὴν μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἰδιαίτερον τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ διαφθορᾶς εἶδος, ὅπερ ἐστὶν ὁ Ἰουδαϊσμὸς[21], ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦν πίστις ὑφισταμένου καὶ ἐμπαθῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν διακειμένου ἔθνους καὶ οὐχ ἁπλῶς, ὡς νῦν, σύστημα ἰδεῶν μᾶλλον ἢ ἧττον ἀνακαλυψίμων μεταξὺ τῶν χριστιανῶν.

Ἀπὸ τῆς Ἀδριανοῦ βασιλείας ἐβελτιώθη ἡ τῶν Ἰουδαίων τύχη. Ἡ τῶν Ρωμαϊκῶν διωγμῶν ὁρμὴ ἐστράφη κατὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾧ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνακτώμενοι βαθμηδὸν δύναμιν καὶ ἐλευθερίας τυχόντες ὅπως ἀποκατασταθῶσι καὶ προσηλυτίζωσιν, ἀπέβησαν ἐπὶ τέλους ἰσχυρὸν πολιτικὸν σῶμα παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ συνοικίᾳ αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ ἐν Συρίᾳ, ὅπου τότε διέτριβεν ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλή. Ὁ Σευῆρος (μ. Χ. 194) λέγεται πρῶτος, ἂν καὶ ἐπ' ὀλίγον, εὐνοήσας αὐτούς· Ἡλιογάβαλος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος, ἀμφότεροι Σῦροι, ἐχορήγησαν αὐτοῖς νέα προνόμια· ὁ δεύτερος μάλιστα προέβη μέχρι τοῦ τοποθετῆσαι τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀβραὰμ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἱερῷ μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων τῆς λατρείας αὐτοῦ. Φίλιππος ὁ Ἄραψ διετέλει εὐνοῶν αὐτούς, ἡ δὲ εὔνοια μετετράπη εἰς φανερὰν προστασίαν ἐπὶ Ζηνοβίας. Κατὰ τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸν ἦσαν ἐν Καρχηδόνι τοσοῦτον ἰσχυροί, ὥστε ἑτοίμων χλευάζειν μετὰ τῶν ἐθνικῶν τοὺς χριστιανούς· λέγεται δὲ καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐξηρέθησαν τὸν Βαλέριον εἰς τὰς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ὠμότητας αὐτοῦ[22].

Ἀλλ' ἡ ἄμεσος αὕτη ἔχθρα οὐκ ἦν τὸ μόνον οὐδὲ τὸ δεινότατον τῶν μέσων, ὅσα παρεῖχεν αὐτοῖς πρὸς κάκωσιν τῶν τῆς θρησκείας αὐτῶν ἐχθρῶν ἡ τῆς τύχης αὐτῶν βελτίωσις· προαγόμενοι ἐν πλούτῳ καὶ δυνάμει, ἐξεδήλουν καὶ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα αὐτῶν ὑπὸ νέον ὅλως ἔνδυμα. Ἡ ἀρχῆθεν περιβόητος κακοτροπία αὐτῶν ἀφανίζεται κατὰ μέγα μέρος μετὰ τῆς ἐξώσεως αὐτῶν ἐκ τοῦ προγονικοῦ ἐδάφους· ὅτε δὲ ἐγκατέστησαν ἐκ νέου ἐν ξένῃ χώρᾳ τὰ πομπώδη ἐκεῖνα τῆς φιλαυτίας ἔθιμα, ἅτινα ἐπέσυρον τὴν τῶν προφητῶν μομφήν, ἐγένοντο τὸ χαρακτηριστικὸν αὐτῶν γνώρισμα εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἐκτὸς παρατηρητῶν[23] ἐκδηλοῦντες σφοδρὰν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς ζηλωτὰς τῆς Ἐκκλησίας προμάχους, προσείλκυον τούναντίον τὸν χριστιανικὸν λαὸν διὰ τεχνασμάτων καταλλήλων πρὸς αἰχμαλώτισιν τῶν ἀσταθῶν καὶ τῶν τὰ τοῦ κόσμου φρονούντων. Ἀξιοῦντες δὲ μαγικὴν δύναμιν, ἐκέρδαινον τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν δεισιδαιμόνων καὶ ἐπώλουν αὐτοῖς φυλακτήρια πρὸς θεραπείαν. Τὰ δὲ θορυβώδη αὐτῶν θεάματα εἵλκυον τὴν περιέργειαν τῶν ὀκνηρῶν, οἵτινες μετέχοντες οὕτω τῆς λατρείας τῆς Συναγωγῆς ἐξησθένουν κατὰ τὴν πίστιν καὶ ἐξηυτέλιζον τὴν κλῆσιν αὐτῶν. Ἕνεκα τούτου λοιπὸν ἐμορφώθη περὶ τὴν Ἐκκλησίαν μικτός τις πληθυσμός, ὅστις, βασιζόμενος ἐπὶ τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν, ἐζήτει οὐδὲν ἧττον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ τὴν ἐπαγγελίαν προσκαίρων ἀγαθῶν καὶ κανόνα τοῦ βίου μετριώτερον τοῦ εὐαγγελικοῦ. Ὁ Χρυσόστομος εὗρεν ἐν τῇ ἐποχῇ αὐτοῦ οὕτως ἀκμάζον τὸ κακὸν τοῦτο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὥστε ἠναγκάσθη διακόψαι τὸ κατὰ τῶν Ἀνομοίων κήρυγμα, καὶ κηρῦξαι κατὰ τῆς διαφθορᾶς, ᾗ ἦσαν ἐκτεθειμένοι τότε οἱ ἀκροαταὶ αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν τελετῶν[24]. Ἀλλαχοῦ δὲ τῆς αὐτοκρατορίας ἡ ἐν Ἐλβίρᾳ σύνοδος ἐνόμισεν ἀναγκαίαν τὴν ἀπαγόρευσιν δεισιδαίμονός τινος ἔθους τῶν ἀγροτῶν, οἳ τοῖς Ἰουδαίοις προσέφευγον πρὸς εὐλογίαν τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ μέγας βραδύτερον ἐνομοθέτησε κατὰ τῆς ἐπιγαμίας Χριστιανῶν καὶ Ἰουδαίων. (ἕπεται συνέχεια)

---

20. Βλ. παρὰ Νεάνδρῳ ἐν Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμ. Β' σελ. 230· Bohn, ἀξιόλογον τοῦ Ὠριγένους χωρίον περὶ τῆς πομπῆς τῶν συγχρόνων αὐτῷ ἐπισκόπων.

21. Ὁ Lengerke de Ephraemi Syri arte hermeneutica, σελ. 64, ἀποδίδωσι τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν Σχολὴν τῆς Ἀντιοχείας κατὰ γράμμα ἑρμηνείαν τῆς Γραφῆς τῇ πράξει τῶν Ἰουδαίων.

22. Basnage, Histoire des Juifs, Βιβλ. VI. κεφ. 12. Tillemont, Histoire des Empereurs III. IV.

23. Βλ. Gibbon, The histoiry of the decline and fall of the Roman Empire κεφ. XVI, σημ. 6. Χρυσοστόμου κατὰ Ἰουδαίων Λόγ. Α', σελ. 386—88. . . .

24. Χρυσοστόμου αὐτόθι σελ. 381. Ὁ δὲ Ἱερώνυμος Adv. Jovinian 11. 7. ἀναφέρει ῥήτραν τινὰ τοῦ Οὐάλεντος «ne quis vitulorum carnibus vesceretur, utilitati agriculturæ providens, et paesimen judaizantis vulgi emendans consuetudinem.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 7.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσια.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐκοινοποιήθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατ. Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Μητρώων), ὅτι ὁ Στράτος Ἀνδρονίκου Κωνσταντινοπολίτης ἀπεβίωσεν ἐν Ὀδησσῷ τῇ 10 αὐγούστου 1889, ἐν ἡλικίᾳ 47 ἐτῶν· ἐφ' ᾧ γνωστοποιεῖται τοῦτο τοῖς συγγενέσι τοῦ εἰρημένου διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29 ἰανουαρίου 1890.

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Περιεχόμενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα· Ἐγκύκλιος περὶ τῶν ἀκανονίστως τελουμένων χειροτονιῶν — Δικαστικά· Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον· ἀπόφασις ἐπὶ τῆς δίκης μεταξὺ Τ. Κ. ἐνάγοντος καὶ τῆς ἐφορίας τῶν ἐν Ὀρτάκιοϊ ἐκπαιδευτηρίων ἐναγομένης — Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὑπὸ Μ. Ι. Γ. — Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν σχέσεων, ὑπὸ Μ. Ι. Γ. — Ἀγγελία βιβλίων — Δελτίον κινήσεως τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γενομένων σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῶν κανονικῶν ψήφων πρὸς πλήρωσιν τῆς χηρευούσης ἱερᾶς μητροπόλεως Λήμνου, ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ὑποψήφων, ἤτοι τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Κρήνης κ. Θεοκλήτου, Συνάδων κ. Ἀνθίμου, καὶ τοῦ πανοσιολ. πρωτοσυγκέλλου τῆς μητροπόλεως Λήμνου κ. Ἀθανασίου, ἐξελέγη κατὰ πλειονοψηφίαν ὁ τελευταῖος, κληρικὸς εὐπαίδευτος καὶ εὐδοκίμως ὑπηρετήσας ὡς πρωτοσύγκελλος τῶν μητροπόλεων Βάρνης, Καστορίας καὶ Λήμνου.

— Τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Ἰωακεὶμ παραιτησαμένου τὰ ἐν τῷ Δ. Ἐ. Μ. Συμβουλίῳ καθήκοντα ὡς προέδρου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρόεδρος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανός, εἰς ὃν ἀνετέθη καὶ ἡ προεδρεία τῆς ἐφορίας τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Πρόεδρος αὐτῆς ἦν ἄχρι τοῦδε ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Χαλκηδόνος, διατηρῶν νῦν τὰς προεδρείας τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

— Ἔφορος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἴμβρου κ. Παϊσίου, διωρίσθη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀθανάσιος. Οὕτω τὴν ἐφορίαν τῆς σχολῆς ταύτης ἀποτελοῦσι διὰ τὸν διανυόμενον σχολικὸν ἐνιαυτὸν οἱ σεβ. μητροπολῖται Ἡρακλείας ὁ καὶ πρόεδρος αὐτῆς, Σηλυβρίας (ταμίας), Σισανίου, καὶ Μογλενῶν.

— Πρόεδρος τῆς Ἐξελεγκτικῆς τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ὁ σεβ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Διονύσιος, ἀναπληρώσας τὴν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου χηρεύουσαν θέσιν. Τὰ λοιπὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης μέλη εἰσιν ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Κωνστάντιος, ὁ Α' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Δ. Θ. Ξανθόπουλος, ὁ ταμίας τοῦ Ἐθν. Ταμείου κ. Σ. Παπαδάκης, καὶ ὁ ἐλεγκτὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν κ. Ν. Α. Νικολαΐδης.

— Ἡ πρὸ διετίας ὀνομασθεῖσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ἣν ἐπ' ἐσχάτων ἀπετέλουν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σισανίου, οἱ ἀξιότιμοι κκ. Δ. Θ. Ξανθόπουλος, Συμεὼν Παπαδάκης, Ἰω. Χλωρός, Ν. Α. Νικολαΐδης, Γ. Λεμονίδης, Ἀλ. Βρυέννιος, Ν. Παλαιοκρασᾶς, καὶ Ὀδυσσεὺς Παντζίδης, ληξάσης τῆς χρονικῆς περιόδου τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς, ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ

παραίτησιν ἀπὸ τῶν ἀνατεθέντων αὐτῇ καθηκόντων. Ἡ Α. Θ. Π. ἐκτιμῶσα τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν, ἣν ἐπὶ διετίαν ἐπεδείξαντο οἱ τέως ἐπίτροποι τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, λελογισμένως ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ἐργασθέντες, καὶ καταστέψασα αὐτοὺς ταῖς εὐχαῖς τῆς Ἐκκλησίας, ἠξίωσεν ὅπως παραμείνωσι διαχειριζόμενοι τὰ τοῦ σεπτοῦ Ναοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας, ἣν ἄχρι τῆς σήμερον διετράνωσαν.

— Μέλος τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος. Γραμματεὺς δ' αὐτῆς καὶ μέλος ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης, ὅστις, ἐπινεύσει πατριαρχικῇ, ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς δευτερεύοντος, ἀνέλαβε καὶ τὰ καθήκοντα κωδηκογράφου, ἅτινα ἐξήσκουν καὶ οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ.

— Προτάσει τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθείσῃ καὶ κυρωθείσῃ ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, διωρίσθη τεταμελὴς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐπιτροπή, ἔργον ἔχουσα νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐπιβλέπῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς εἰσπράξεως ἐτησίων χορηγιῶν ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθοδόξων χριστιανῶν καθὼς ἐγένετο γνωστὸν καὶ διὰ τῆς πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ. Τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἀποτελοῦσιν οἱ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων κκ. Δ. Θ. Ξανθόπουλος, Συμεὼν Παπαδάκης, Ν. Α. Νικολαΐδης, καὶ Ἰωάννης Χλωρός. Εὐχαρίστως δὲ μανθάνομεν ὅτι παρὰ τοῖς πλείστοις ὀρθοδόξοις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο ἀσπασίως ἀποδεκτὸν τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο μέτρον, ὅπερ ἀποβλέπον εἰς ἀνακούφισιν τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἀναγκῶν τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας, ἔσται ἀμέσως ὠφέλιμον καὶ τοῖς ταμείοις τῶν κατ' ἐνορίας σχολείων τῶν ὀρθοδόξων, ἐν ἐκείναις, ἐν αἷς τὴν συλλογὴν τῶν ἐτησίων χορηγιῶν τούτων ἤθελον ἀναλάβει αἱ ἐνοριακαὶ ἐφοροεπιτροπαί· διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν εἰσπραχθησομένων ἀφιεροῦνται πρὸς ὄφελος τῶν τῆς συνοικίας σχολείων, τὸ δὲ ποσοστὸν τοῦτο θέλει λαμβάνει ὁ ὁριζόμενος ἑκασταχοῦ εἰσπράκτωρ, ὅπου αἱ ἀξιότιμοι ἐκκλησιαστικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀδυνατοῦσι νὰ ἀναδεχθῶσι τὴν ἄθροισιν τῶν ἐράνων. Οὕτω διὰ τοῦ μέτρου τούτου δύο προέρχονται ἀποτελέσματα, ἰδίᾳ τε καὶ κοινῶς ἐπωφελῆ, διότι καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κτᾶται πρόσοδον τακτικήν, βελτιουμένων σὺν τῷ χρόνῳ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ κατ' ἐνορίας ἐκπαιδευτικὰ ἡμῶν καταστήματα πόρους ἐπαρκεῖς καὶ μονίμους, ὧν ὀλίγιστα κέκτηνται τοιούτους.

— Προσηνέχθησαν ὑπὸ τοῦ φιλομούσου κ. Γ. Ζαφειροπούλου εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον λίραι τουρκικαὶ δέκα. Εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο καθίδρυμα πᾶσα δωρεά, πολλοῦ ἢ ὀλίγου χρήματος εὐγνωμόνως γίνεται ἀποδεκτή, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς προαιρέσεως τοῦ παρέχοντος· ἄλλως δὲ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ κατατιθέμενον ἀποτελέσει κεφάλαιον ἀρκοῦν πρὸς τὴν ὑποστήριξιν καὶ τὴν λειτουργίαν ἐθνικοῦ καθιδρύματος, ὁμολογουμένης ὠφελείας.

— Ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Οὐγκροβλαχίας καὶ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας κ. Ἰωσὴφ ἀπεστάλησαν τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὰ μέχρι τοῦδε ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἱερᾶς ταύτης Συνόδου ἐκδοθέντα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, εἰς ὀκτὼ τόμους ἀριθμούμενα, ὅπως ἀποτεθῶσιν ἐν τῇ πατριαρχικῇ βιβλιοθήκῃ. Ἡ Α. Σεβ. ὁ μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας συνώδευσε τὴν ἀποστολὴν τούτων δι' ἐπιστολῆς ἐκδηλούσης τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς εὐλαβείας αὐτοῦ πρὸς τὴν μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως.

— Τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἱερουργοῦντος κατὰ τὰ νενομισμένα τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τελεσθήσεται ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων Καλλινίκου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ Σωφρονίου μητροπολίτου Νικαίας.

— Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ, μετὰ μεσημβρίαν, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Α. Ἐξ. ὁ παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Στ. Νοβάκοβιτς.

Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἀνεχώρησεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, προσκλήσει τοῦ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Πορφυρίου, ὁ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπος τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Κορνήλιος.

— Ἀνεχώρησεν εἰς Κίον ὡς ἐπίτροπος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Νικαίας κ. Ἱερωνύμου ὁ ἐπί τινας ἡμέρας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διατρίψας θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μελιτουπόλεως κ. Εὐγένιος.

— Τῷ σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ Ραιδεστοῦ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Γρηγόριος.

Ρωσσικὴ Ἐκκλησία.— Ἕνεκα τῶν ἀδιακόπων ἐξ Ἁγίου Ὄρους αἰτήσεων διαφόρων ἀσκητῶν κυρίως ρώσσων, ἡσυχαζόντων ἐν κελλίοις καὶ ἐρημητηρίοις, οἵτινες ἐζήτουν τὰς εἰς εἴδη καὶ χρήματα συνδρομὰς τῶν εὐσεβῶν κατοίκων τῆς Ρωσσίας, ὧν τὴν εὐλάβειαν ἐξεμεταλλεύοντο καὶ ἀγύρται τινὲς ἐν ὀνόματι δῆθεν ἁγιορειτικῶν κελλίων καὶ σκητῶν ἀθροίζοντες ἀφιερώματα καὶ χρήματα, ἀγγέλλεται διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἡ ἁγιωτάτη διοικοῦσα ρωσσικὴ Σύνοδος ἔκρινε δέον νὰ διατάξῃ ὅπως εἰς οὐδεμίαν μονήν, ἢ σκήτην, ἢ κελλίον ἁγιορειτικὸν ἀποστέλλωνται τοὐντεῦθεν ἐκ Ρωσσίας συνδρομαί, γνωστοῦ ὄντος μάλιστα ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος αὕτη στέλλει μὲν κατ' ἔτος εἴς τινας μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους χρηματικὰ βοηθήματα, χορηγεῖ δ' ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τῶν πατριαρχικῶν ἀποστολικῶν θρόνων τῆς Ἀνατο-

λικῆς Ἐκκλησίας, ὧν ἕκαστος ἔχει μετόχιον ἴδιον ἐν Μόσχᾳ, τὴν ἔγγραφον ἄδειαν τῆς ἐν τῷ ρωσσικῷ κράτει ἀθροίσεως συνδρομῶν· τοιαύτην ἄδειαν ἐχορήγησε πρὸ ἑνὸς ἔτους ἡ διοικοῦσα Σύνοδος εἰς τοὺς ἡγουμένους τῶν σεβασμίων Μονῶν Σουμελᾶ παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ Σίμωνος Πέτρας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει.

Ἐκκλησία τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. — Προνοίᾳ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος κ. Γερμανοῦ Καλλιγᾶ, συνεστήθη σωματεῖον ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἱεροῦ Συνδέσμου», οὗτινος μέλη μὲν δύνανται νὰ καταγραφῶσιν οἱ διάκονοι, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, σκοπὸς δ' ἐστὶν ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ κλήρου καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑψηλῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ δι' ἐπὶ τούτῳ ταμείου περίθαλψις τῶν ἀπόρων αὐτοῦ μελῶν. Ἐννενήκοντα τοιαῦτα μέλη κατεγράφησαν, ἐν ὅλῳ δὲ συνεισήνεγκον 5195 δραχμὰς, ὧν τὰς δισχιλίας ἔδωκεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης. Ἡ Α. Σ. ἐν τῇ πρώτῃ γενεθλίῳ τοῦ «Συνδέσμου» συνελεύσει ἀπήγγειλε λόγον, πλήρη πρακτικῶν ἀληθειῶν, εὐχόμεθα δ' ὅπως αἱ ἀγαθαὶ προθέσεις τοῦ ζηλωτοῦ τῆς πατρώας εὐκλείας ἱεράρχου περιβληθῶσι σάρκα καὶ ζωήν.—Τὴν Α. Σεβ. ἐξελέξατο ἐπ' ἐσχάτων διαρκῆ πρόεδρον, ἐν τῇ γενικῇ συνεδριάσει τῆς 28 λήξαντος ἰανουαρίου, ὁ ἐν Ἀθήναις Σύλλογος «Ἀνάπλασις», ὅστις διὰ συστάσεως ἰδίου ταμείου καὶ διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁμωνύμου περιοδικοῦ ἐπιδιώκει τὴν ἀνύψωσιν τοῦ λαοῦ διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, καὶ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν ἑνοριακοῦ κλήρου πεπαιδευμένου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν γνωστοποιεῖ τοῖς φιλακολούθοις εὐσεβέσιν ὁμογενέσιν ὅτι κατὰ πᾶσαν παρασκευὴν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, ψαλλομένης τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, τὰς πρωΐας ὡς καὶ τὰς ἑσπέρας χοροστατήσει ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννίκιος.

Παράραμα.—Ἐν τισιν ἀντιτύποις τοῦ παρελθόντος 6 ἀριθμοῦ τῆς **Ἐκκλησ. Ἀληθείας**, ἐν τῇ Α΄ σελίδι, στήλῃ β΄, στίχῳ 2, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Μογλενῶν κ. Καλλινίκου, ἐγράφη τὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἴμβρου κ Παϊσίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΚΑΝΟΝΙΣΤΩΣ ΤΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΩΝ

Ἐν τῷ 4 ἀριθμῷ ἀναγράψαντες τὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν κατὰ τῶν ἀκανονίστως τελουμένων ἐνιαχοῦ τοῦ κλίματος τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου χειροτονιῶν, ἐκδίδομεν νῦν καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ πᾶσι τοῖς σεβ. ἀρχιερεῦσιν ἀποσταλεῖσαν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον, ἔχουσαν οὕτω:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.*

Ἀριθ. πρωτ. 248
διεκπ. 117

Ἱερώτατε μητροπολῖτα κτλ. Καὶ ἄλλοτε κατὰ καιρὸ ὑς ἀφορμῆς δοθείσης ἀπηγόρευσεν ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς ἁγίοις ἀρχιερεῦσι τὴν χειροτονίαν ἱερέων, καὶ διακόνων προερχομένων μὲν ἐξ ἀλλοδαπῆς, μηδεμίαν δὲ φερόντων σύστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ πατρὶς αὐτῶν, καὶ συνεπῶς ἀγνώστου ὄντων ἠθικῆς ἀγωγῆς καὶ καταγωγῆς· πρόδηλον δὲ ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς παρ' ἐνορίας χειροτονίας οἱ ἱεροὶ Κανόνες προέβλεψαν, ὅπως μὴ καταπίπτῃ τὸ θεῖον καὶ ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἀπονεμόμενον τυχὸν ἀνθρώποις ἀναξίοις τῆς ἱερωσύνης παρὰ τοῦ οἰκείου ἱεράρχου κριθεῖσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ, νεωτέρας ἄρτι ἀφορμῆς δοθείσης, παρετηρήθη ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἐλαθον ὑπεισελθεῖν εἰς τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα ἄνδρες διαβεβλημένης καὶ πονηρᾶς ὑπολήψεως, οἱ δὲ τούτους χειροτονήσαντες ἀρχιερεῖς, ἀμεριμνῶντες περὶ τῆς ἀκριβοῦς τῶν ἱερῶν Κανόνων τηρήσεως, ἀγνοοῦσιν ἴσως ἡλίκης βλάβης καὶ συγχύσεως τῇ Ἐκκλησίᾳ παραίτιοι γίνονται, ἡλίκην δ' ἐπισύρουσι τὴν εὐθύνην τῶν ἐκθέσμως ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένων, διὰ ταῦτα ἔγνωμεν καὶ αὖθις συνοδικῶς ἐπιστῆσαι τὴν προσοχὴν τῆς ἱερότητος αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ἐντελλόμενοι διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἡμῶν ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς, ὅπως τοῦ λοιποῦ τοὺς ἐξ ἄλλης Ἐκκλησίας ἢ παροικίας προσερχομένους τυχὸν αὐτῇ ἐπὶ τῷ προαχθῆναι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πρεσβυτέρου ἢ διακόνου μὴ ἀποδέχηται, μηδὲ χειροτονῇ· ἐν περιπτώσει δὲ ἐναντίᾳ θεωρηθήσεται ὑπόλογος ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ παραβάσει τῶν κανονικῶν διατάξεων.

ϡαωϠ΄. Ἰανουαρίου ιθ΄.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

† *Ὁ Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος*· — † *ὁ Νικαίας Ἱερώνυμος*·—*ὁ Χαλκηδόνος Ἰωακείμ*·—† *ὁ Σηλυβρίας Γερμανός*· —† *ὁ Ξάνθης Διονύσιος*·—† *ὁ Ἴμβρου Παΐσιος*·—† *ὁ Βοδενῶν Ἱερόθεος*·— † *ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος*. — † *ὁ Μογλενῶν Καλλίνικος*·— † *ὁ Λιτίτζης Ἰγνάτιος*.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς δίκης μεταξὺ Τ. Κ. ἐνάγοντος καὶ τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων Ὀρτάκιοϊ ἐναγομένης.

ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΔΡΕΥΟΝ
Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

συγκείμενον ὑπὸ τῶν παρόντων μελῶν αὐτοῦ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας Σωφρονίου προέδρου, Φιλιππουπόλεως Ἰωακεὶμ, Βιζύης Κωνσταντίου, καὶ Σισανίου Ἀθανασίου, καὶ τῶν κκ. Κ. Ἀνθοπούλου, Γ. Καζανόβα, Δ. Πασπαλλῆ, Ἐλ. πασᾶ, καὶ Ξ. Ζωγράφου τὴν νόμιμον ἀποτελούντων ἀπαρτίαν·

Συνελθὸν ἐν τακτικῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει τῆς 24 μαΐου τοῦ 1889 ἔτους, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ αἰθούσῃ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ Α΄ γραμματέως αὐτοῦ Δ. Θ. Ξανθοπούλου, ὅπως δικάσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐξῆς ὑποθέσεως·

Ὁ Τ. Κ. δημοδιδάσκαλος, κάτοικος Ὀρτάκιοϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀρθ. πρωτ. 4455 καὶ ἡμερ. 13 ὀκτωβρίου 1888 ἀναφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐξέθηκεν, ὅτι διατελέσας ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1888 δημοδιδάσκαλος τῆς ἐν Ὀρτάκιοϊ δημοτικῆς σχολῆς ἐπὶ μισθῷ γρ. 4200 ἐτησίως σὺν τῇ παροχῇ κατοικίας καὶ καυσίμου ὕλης, τὸ μὲν πρῶτον ἔτος ἐγγράφως συμβληθεὶς μετὰ τῆς τότε Ἐφοροεπιτροπῆς, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ δύο ἔτη ἀγράφως, ἐξηκολούθησε τὸ καθῆκον αὐτοῦ μέχρι τέλους αὐγούστου τοῦ 1888, ὅτι κατὰ

τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἅμα τῇ λήξει τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων, τὸ μὲν στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἀγράφως ἐπὶ διετίαν ἐπαναληφθείσης συμφωνίας αὐτοῦ, τὸ δ' ἐπαναπαυόμενος ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι διατελέσει διδάσκων καὶ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, καθόσον ἡ προκάτοχος Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν αὐτῷ περὶ ἀντικαταστάσεως ἐποίησε δήλωσιν, τοὐναντίον μάλιστα ἐνετείλατο αὐτῷ τε καὶ τῷ λοιπῷ διδάσκοντι προσωπικῷ διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Ν. Φ. τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 5 σεπτεμβρίου, οὔτε περὶ συντάξεως νέου συμφωνητικοῦ ἐφρόντισεν, οὔτε δὲ καὶ περὶ εὑρέσεως ἑτέρας τινος θέσεως, ἄλλως τε δὲ, καθὰ ἐδηλώθη αὐτοῖς ὑπὸ τῆς τότε Ἐφοροεπιτροπῆς, οὐκ ἦν δυνατὴ ἡ σύνταξις συμβολαίου μετ' οὐδενὸς τῶν διδασκάλων, ἐπικειμένης τῆς ἐκλογῆς ἰδιαιτέρας τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐφορίας, ἥτις καὶ ἐξελέγη πράγματι τὴν 18 σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ὅτι μόλις ἐπικυρωθείσης ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς, αὕτη προέβη ἀναιτίως ὅλως εἰς τὴν παῦσιν καὶ ἄμεσον ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, περιελθόντος οὕτω μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς δεινὴν καὶ ἀμήχανον οἰκονομικὴν θέσιν, στερουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου· ἐπειδὴ δὲ, καίτοι μὴ ὑπάρχοντος συμβολαίου, ἡ μὴ ἔγκαιρος παῦσις αὐτοῦ ὑπὸ τῆς προκατόχου Ἐφοροεπιτροπῆς, καὶ ἡ κατὰ διαταγὴν αὐτῆς ἔναρξις τῶν μαθημάτων ἀποτελεῖ οἱονεὶ προφορικὴν συμφωνίαν, ἄλλως τε δὲ ἡ προκάτοχος Ἐφοροεπιτροπὴ διὰ ἐγγράφου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ὑπὸ ἡμερ. 27 αὐγούστου ἐ. ἔ. εἶχε τὴν ἐντολήν, ἵνα εἰς οὐδεμίαν προβῇ πρᾶξιν ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐνεστῶσα ἐφορία οὐδόλως ἐδικαιοῦτο, λήγοντος σεπτεμβρίου, καὶ μετὰ τὴν τακτικὴν ἀνάληψιν καὶ ἐξακολούθησιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἵνα παύσῃ αὐτὸν ἀναιτίως ὅλως καὶ ἀδικαιολογήτως, οὐ ἕνεκα εἶναι ὑπόχρεως, ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ προτέρᾳ θέσει, ἢ ἀποζημιώσῃ, ἐζητήσατο ἵνα προσκληθῇ ἁρμοδίως ἡ ἀντίδικος ἐφορία τῶν ἐκπαιδευτηρίων Ὀρτάκιοϊ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ προέδρου αὐτῆς Χ. Τ. καὶ γενομένης δεκτῆς τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ, καταδικασθῇ αὕτη δι' ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς εἰς τὴν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ καὶ αὖθις εἰς τὴν δημοτικὴν σχολὴν Ὀρτάκιοϊ, εἰς τὴν καταβολὴν τῆς αἰτουμένης ἀποζημιώσεως διὰ τῆς πληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἐτησίου αὐτοῦ μισθοῦ ἐκ γρ. 4200 καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρεχομένων αὐτῷ ἀνθράκων καὶ τοῦ ἐτησίου μισθώματος ἰδιαιτέρου οἰκήματος, καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν τε δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς.

Τῆς ἐνλόγῳ ἀγωγῆς παραπεμφθείσης ἁρμοδίως εἰς τὸ Συμβούλιον, καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 9 νοεμβρίου, 1 μαρτίου, καὶ 10 καὶ 24 μαΐου ἐ. ἔ. παρέστησαν ὁ μὲν ἐνάγων διὰ τοῦ Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ, ὃν διώρισε πληρεξούσιον ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 9 νοεμβρίου π. ἔ. ἡ δὲ ἐναγομένη ἐφορία διὰ τοῦ Μ. Καραβοκυροῦ, δυνάμει τῆς δοθείσης αὐτῷ πληρεξουσιότητος διὰ τοῦ ὑπὸ ἡμερ. 19 νοεμβρίου ἐ. ἔ. ποακτικοῦ αὐτῆς, καὶ ὁ μὲν ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐζητήσατο τὴν παραδοχὴν αὐτῆς, ὁ δὲ ἀναπτύξας ὁμοίως τὰς ὑπὸ ἡμερ. 10 τοῦ ἰανουαρίου ἐγγράφους αὐτοῦ προτάσεις ἐζητήσατο τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς καὶ τὴν καταδίκην τοῦ ἀντιδίκου εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς δίκης καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβήν.

Τὸ Συμβούλιον τοίνυν λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν δικογραφίαν·

Ἀκροασάμενον τῶν πληρεξουσίων τῶν διαδίκων·

Συζητῆσαν, καὶ διασκεψάμενον κατὰ νόμον·

Ἐπειδὴ ἡ ἐναγομένη ἐφορία οὐδόλως διαμφισβήτησε τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀντιδίκου αὐτῆς Τ. Κ., ὅτι δηλαδὴ οὗτος ἐπελάβετο τῶν διδασκαλικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ὡς καὶ κατὰ τὰ τρία προηγούμενα ἔτη, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ λήγοντος ἤδη σχολειακοῦ ἔτους καὶ ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος μέχρι τῆς 18 σεπτεμβρίου π. ἔ. καὶ ὅτι τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀνετέθησαν αὐτῷ ἁρμοδίως ὑπὸ τῆς νομίμου καὶ καθεστηκυίας ἀρχῆς τῶν σχολῶν Ὀρτάκιοϊ, ἤτοι τῆς διοικούσης τότε αὐτὰς Ἐφοροεπιτροπῆς τῆς τε ἱερᾶς ἐκκλησίας καὶ τῶν αὐτόθι σχολῶν, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἐφορίας ὅτι ἔπαυσε τὸν ἐνάγοντα τῇ 13 αὐγούστου ἐ. ἔ. οὐδαμῶς ἔρρωται, διότι εἶχε μὲν ἐκλεγῇ αὕτη τῇ 12 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ἀλλὰ δὲν ἐπεκυρώθη ἡ ἐκλογὴ αὐτῆς διὰ λόγους, οἵτινες περιττὸν ἐστιν ἵνα ρηθῶσιν ἐνταῦθα, πρὶν δ' ἡ τύχῃ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἐπικυρώσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων οὐδαμῶς ἠδύνατο ἵνα ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα αὐτῆς, καὶ ἑπομένως οὐδόλως ἐδικαιοῦτο ἵνα παύσῃ τὸν ἐνάγοντα, ὥστε ἡ ὑπ' αὐτῆς ἐνεργηθεῖσα ἀναρμοδίως πρᾶξις τῆς τοῦ διδασκάλου παύσεως οὐδεμίαν ἔχει νόμιμον ὑπόστασιν·

Ἐπειδὴ καλῶς καὶ ἐν τῷ δικαίῳ αὐτῆς ἐνεργοῦσα ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν σχολῶν Ὀρτάκιοϊ, συνῳδὰ τῇ πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ληφθείσῃ καὶ ἐπισήμως εἰς ἁπάσας τὰς ἐνορίας κοινοποιηθείσῃ ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν μέχρι τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως τῆς ἐκλεγείσης νέας ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς ἡ ἐφορίας τῆς σχολῆς ὀφείλει ἵνα ἐξακολουθῇ ἐργαζομένη ἡ τέως ἐπιτροπὴ ἢ ἐφορία, ἀνέθηκε τῷ ἐνάγοντι τὴν ἐντολὴν ἵνα καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἤδη σχολειακὸν ἔτος διδάξῃ ἐν τῇ σχολῇ Ὀρτάκιοϊ·

Ἐπειδὴ ὁπωσδήποτε ὁ μὲν ἐνάγων ἐν γνώσει ὢν τῶν προηγουμένων, ἔτι δὲ καὶ τῆς κοινοποιηθείσης τῇ Ἐφοροεπιτροπῇ Ὀρτάκιοϊ ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας διαταγῆς, ὅπως μὴ προβῇ εἰς παῦσιν ἢ διορισμὸν διδασκάλων μέχρι τῆς ἐκλογῆς τακτικῆς ἐφορίας, ἔδει ἵνα ἐξασφαλισθῇ διὰ συμβολαίου, τοῦτο δὲ μὴ ποιήσας ὀφείλει ἵνα ὑποστῇ ἐν μέρει τὰς συνεπείας τῆς ἀπρονοησίας αὐτοῦ, ἡ δ' ἐφορία ἔστιν ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνάγοντος, διότι εὑροῦσα αὐτὸν ἐν τῇ διδασκαλικῇ θέσει ἐν καιρῷ τοῦ διορισμοῦ αὐτῆς, προέβη ἀναιτίως εἰς τὴν παῦσιν αὐτοῦ ἐν τῇ λήξει σχεδὸν τοῦ μηνὸς σεπτεμβρίου, καθ' ἣν δηλονότι ἐποχὴν ἦν ἀδύνατον ἡ ἀνεύρεσις ἑτέρας τινὸς θέσεως·

Διὰ ταῦτα ἀποφασίζον παμψηφεί,

Α'. Καταδικάζει τὴν ἐναγομένην ἐφορίαν τῶν ἐκπαιδευτηρίων Ὀρτάκιοϊ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην, ἵνα πληρώσῃ τῷ ἐνάγοντι Τ. Κ. τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ, ὅστις ἐχορηγεῖτο αὐτῷ ἐτησίως, ἤτοι γρ. 2100.

Β'. Ἐπιτίθησι μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐξ ἡμισείας τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος, καὶ ἀνιόντα εἰς γρ. τριακόσια ὀγδοήκοντα.

Ὁ Πρόεδρος
† Νικαίας ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

Ὁ Α' γραμματεὺς
Δ. Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Ἀνθιμος Ἀλεξούδης ἐγνώρισεν ἡμῖν ἐσχάτως ὅτι μέλλει ἐκδοῦναι διὰ τοῦ «Νεολόγου» σειρὰν τῶν ἀρχιερέων: μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων, καὶ ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρι σήμερον. Τὸ ἔργον τοῦτο βεβαίως μετὰ μελέτην τῶν πηγῶν γινόμενον περιάπτει τιμὴν εἰς τὸν ἀναλαβόντα τὴν κατάρτισιν ἐπιχειρήσεως κολοσ-

σαίας, οἵα ἐστὶν ἡ Oriens Christianus, ἡ ἀποθανατίσασα τὸν Μιχαὴλ Λεκυιῆνον, οὐδεὶς δ' ἐκ τῶν ὁμογενῶν κληρικῶν ἢ λαϊκῶν ἤψατο ταύτης, τὸ μὲν πτοούμενος τὸ δυσχερὲς αὐτῆς, τὸ δὲ εὐλαβούμενος τὸ σπουδαῖον τοῦ ἐγχειρήματος. Μόλις πρὸ δεκαοκταετίας ὁ ἀείμνηστος μητροπολίτης Κορυτζᾶς Δωρόθεος Εὐελπίδης συνέπηξε, κατὰ πληροφορίας αὐθεντικάς, ἤτοι τὰς ἀπὸ τῶν πατριαρχικῶν κωδήκων, χρονολογικοὺς πίνακας τῶν μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων, καὶ ἐπισκόπων τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῶν ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος, τὸ δὲ σπουδαῖον ἔργον τοῦτο ἀνέγνω καὶ ἐξετίμησε βεβαίως ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Ἄνθιμος.

Μετὰ τὸ σύγγραμμα τοῦ Lequien, ἡ αὐθεντικωτέρα πηγὴ πρὸς σύνταξιν ἱστορικοβιογραφικοῦ χρονολογικοῦ καταλόγου τῶν ἀρχιερέων τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ τῶν νῦν ἐν τῷ κλίματι τοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, εἰσὶν οἵ τε κώδηκες τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (οἷς συναριθμητέα ἥ τε «Νομικὴ Συναγωγὴ» τοῦ Δοσιθέου Ἱεροσολύμων καὶ οἱ ἐν τῷ ἐνταῦθα ἁγιοταφικῷ Μετοχίῳ πατριαρχικοὶ κώδηκες), καὶ οἱ κώδηκες τῶν μητροπόλεων τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ὅσοι σώζονται περιέχοντες ἔγγραφα τοπικά, ἢ καὶ ἀντίγραφα πατριαρχικῶν ἐγκυκλίων, κατὰ καιροὺς εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ἀποσταλεισῶν. Μηδ' ἐπιλησθῶμεν ὅτι χρησιμωτάτη πηγὴ καὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐστὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν ταῖς μοναστηριακαῖς τῆς Ἀνατολῆς βιβλιοθήκαις ἀποτεθησαυρισμένων οὐ μόνον πατριαρχικῶν γραμμάτων, ὧν οὐδὲν ἀντίγραφον σχεδὸν ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς σώζεται κώδηξιν, ἀλλὰ καὶ ἐπιστολῶν διαφόρων λογίων καὶ ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν πρὸς ἀλλήλους, ἀφ' ὧν οὐκ ὀλίγας ἀρύεταί τις ἱστορικὰς καὶ βιογραφικὰς πληροφορίας.

Ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κώδηξι συμπεριλαμβάνονται τὰ Acta Patriarcatus Constantinopolitani τῶν πολυμαθῶν καθηγητῶν Miklosich καὶ Müller, ἀφ' ὧν ἐν μέρει συμπληροῦμεν τὰ κεχηνότα τῆς σειρᾶς τῶν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα ἀρχιερέων· ἀλλ' αἱ μετὰ τὸν Lequien γενόμενα ἐκδόσεις πολυτόμων συγγραμμάτων, ἃς οὐδ' ἠδύνατο 'να λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ σοφὸς τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐκδότης, ἡ Bibliotheca Græca τοῦ Φαβρικίου, τὰ Πρακτικὰ τῶν ἁγίων Συνόδων τοῦ Labbeï καὶ Harduini, ἔστω καὶ τοῦ ἡμετέρου Μήλια, αἱ σειραὶ τοῦ Maï, τοῦ Pitra, τοῦ Matranga, τοῦ Legrand, τὰ διάφορα ἀποσημειώματα τοῦ κ. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἐν τῇ «Μαυρογορδατείῳ βιβλιοθήκῃ», τὰ Delitiæ Eruditorum τοῦ πολλοῦ Lamii, ταῦτα καὶ τὰ παρόμοια τούτοις, οἷς συναριθμητέον καὶ τοσούτους βιβλιοθηκῶν εὐρωπαϊκῶν καταλόγους, ἀπαιτοῦνται μὲν εἰς σύμπηξιν ἀκριβοῦς τινος σειρᾶς ἐπισκόπων, εἰσὶ δ' οὐχὶ σπάνια. Τὰ πλείονα τούτων ἀνάγκη 'να ἔχῃ τις ὑπ' ὄψιν, ἀναλαμβάνων ἔργον πράγματι γιγάντιον, ὅπερ μόνον τότε δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι πολλοῦ μὲν ἄξιον ἔσται λόγου, πολλὴν δὲ τὴν ὄνησιν παρέξεται τῇ ἱστοριογραφίᾳ, καὶ δόξαν ἀγήρω τοῖς συντάξουσι. Λέγω δὲ συντάξουσι, διότι ἔκ τε τοῦ πλήθους καὶ τῆς πανταχόσε διασπορᾶς τῶν ζητουμένων πηγῶν, ἔκ τε τῆς εἰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς γλώσσας συγγραφῆς τινων ἐκ τούτων, ὧν μόνη ἡ πολυτίμητος βιβλιοθήκη τοῦ ἀββᾶ Migne ἀπασχολήσει τὸν βίον ὅλον ἑνὸς ἀνθρώπου, καταδείκνυται ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἀπαιτεῖ συνδρόμους διανοίας καὶ γραφίδας καὶ χεῖρας πολλῶν, οὐχὶ δὲ ἑνός.

Ἄλλως δὲ καὶ ἡ συλλογὴ τῶν κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα συγγραφεισῶν καὶ ἐκδοθεισῶν ἢ καὶ ἀνεκδότων ἔτι κειμένων μονογραφιῶν περὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν ἢ πόλεων τῆς Ἀνατολῆς ἔσται πολλῶν ἔργον. Ἐπαίνου δ' ἄξιοί εἰσιν οἱ μέχρι τοῦ νῦν ἐκδόντες σειρὰς ἀρχιερέων χρονολογικάς, ἢ ἀπὸ τῆς πρώτης ἑκάστης παροικίας συστάσεως, ἢ ἐν ἑνὶ καὶ μόνῳ ἀκμασάντων αἰῶνι, καὶ ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον μὴ μελετήσαντες τὰς αὐθεντικὰς πηγάς. Οἱ ὁμογενεῖς οὗτοι δυστυχῶς εἰσὶν ὀλίγοι, χάρις αὐτοῖς ὅμως ἔχομέν τινας σειρὰς μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ὧν τὰς εἰς ἐμὲ γνωστὰς σημειῶ, δοθείσης νῦν ἡδίστης εὐκαιρίας.

Κατὰ τὴν ἐν τῷ Συνταγματίῳ τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου σειρὰν τῶν ἀρχιερέων, ἔγραψαν χρονολογικοὺς καὶ βιογραφικούς, ἔν τινι μέτρῳ, καταλόγους οἱ ἑξῆς:

Καισαρείας Καππαδοκίας: ὁ διδάσκαλος Ἀναστάσιος Μ. Λεβίδης ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἐκδοθέντι Α' τόμῳ τῆς Ἱστορίας τῆς Καππαδοκίας, τῷ περιέχοντι ἀτελῆ ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Καππαδοκίας. Ὁ κατάλογος τῶν μητροπολιτῶν ἠδύνατο 'να συμπληρωθῇ καὶ διὰ συλλογῆς ἐπιγραφῶν τῶν ἐν ναοῖς καὶ παρεκκλησίοις ἀναγεγραμμένων, καὶ διὰ συναθροίσεως καὶ διασώσεως προφορικῶν πληροφοριῶν, ἃς ὁ ἔν τινι τόπῳ διδάσκων, καὶ πολυετίαν μάλιστα, ἔδει καὶ ἦν εἰς θέσιν 'να συναθροίσῃ. Εἰς τὴν κατάρτισιν χρονολογικοῦ καταλόγου τῶν μητροπολιτῶν Καισαρείας ἔδει 'να ζητηθῇ ὁ παρὰ τῷ μακαρίτῃ φίλῳ Βασιλείῳ Πυλάδῃ ἀποκείμενος χειρόγραφος τῶν μητροπολιτῶν τούτων κατάλογος, ὃν ἐγνώρισεν ἡμῖν ὁ κ. Μ. Παρανίκας, καὶ ἀφ' οὗ ἐξέδωκεν ἐν τῷ περὶ σχολείων καλῷ Σχεδιάσματι αὐτοῦ (σελ. 118) βιογραφικήν τινα σημείωσιν περὶ τοῦ Καισαρείας Γρηγορίου τοῦ ἀθηναίου. Χρησιμώτατα ἦσαν ὡσαύτως τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Καισαρείας Παϊσίου, καλὰς παρεχόμενα πληροφορίας, ἀναφερομένας εἰς τὴν κοινωνικήν, ἐκπαιδευτικὴν καὶ θρησκευτικὴν κατάστασιν τῆς Καππαδοκίας, ἧς ἀντίγραφον εἶδον παρὰ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ οἰκονόμῳ καὶ προϊσταμένῳ τῆς ἱερᾶς νοσοκομειακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, κ. Εὐγενίῳ Καισαρεῖ. Τὰ «Ἀπομνημονεύματα» ταῦτα, καθὰ γινώσκω, συνέταξε καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Παϊσίου Καισαρείας ὁ ἐλλόγιμος διδάσκαλος κ. Πρόδρομος Ζαχαριάδης. Λαμπρὸν ἀπομνημόνευμά ἐστι

καὶ τὸ τοῦ ἀοιδίμου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ Ἰγνατίου, πολλὰ καὶ καλὰ περὶ τῆς κοινωνικῆς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς περιέχον, καὶ περὶ τῶν μητροπολιτῶν Καισαρείας.

Ἐφέσου: Σημείωσις ἀτελὴς τῶν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας μητροπολιτῶν Ἐφέσου ἐξεδόθη πρὸ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἐν τῇ «Προόδῳ» τῆς Σμύρνης, ἀλλ' αὕτη δεῖται πολλῆς καὶ τῆς ἐπεξεργασίας καὶ τῆς συμπληρώσεως. Ὅταν τις γράφῃ καταλόγους τοιούτους δέον ἵνα μὴ ἐπιλανθάνηται ὅτι μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, μηδὲ ἵνα θεραπεύῃ τὸ παραυτίκα, ἀναμιμνησκόμενος ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει «τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος εἰκότως ἂν νομισθείη, κατὰ τὸν Λουκιανόν, οὗς ἐξ ἀρχῆς ἡ ἱστορία ἀπέστραπτο, οὐ μεῖον ἢ κομμωτικὴν ἡ γυμναστικήν».

Ἡρακλείας: Κατάλογον τῶν ἀπὸ τοῦ 1716 μητροπολιτῶν αὐτῆς, μετ' ἀναγραφῆς ἱστορικῆς καὶ βιογραφικῆς τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀκμασάντων ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν, οὓς αὐτοὶ προήγαγον, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἑκάστου σχολείων καὶ διδασκάλων, ἠρξάμην ἐκδιδοὺς ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» ἀπὸ τοῦ Η' ἔτους· ὀλίγας εἰδήσεις ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ χορηγοῦσιν ὁ Α' τόμος τῆς Ἐπετηρίδος τῆς ἡγεμονίας Σάμου, καὶ τὰ «Λειψικὰ» τοῦ ἄρτι τὸν βίον ἐν Καίρῳ μεταλλάξαντος πολυμαθοῦς ἰατροῦ Δ. Οἰκονομοπούλου, ὡς καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Ἐλευθ. Ταπεινοῦ ἐν τῷ «Ἀνατ.Ἀστέρι» ἀπὸ μηνὸς ἀρξαμένη ἐκδίδοσθαι Περιοδεία ἀνὰ τὰς κώμας καὶ πόλεις τῆς παραλίας Θράκης.

Κυζίκου: Ψιλὴν ἀναγραφὴν τῶν μητροπολιτῶν Κυζίκου, δυστυχῶς ἄνευ χρονολογίας, ἐξέδωκεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Νικόδημος ἐν προλεγομένοις τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' αὐτοῦ «Ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Αἰμιλιανοῦ» τῷ 1876. Ἐν τοῖς προλεγομένοις τοῦ βιβλίου τούτου, ἅτινα ἐλέγχουσι πολυμάθειαν καὶ γνῶσιν ἰδίᾳ τῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας, ἠδύνατο καὶ ἵνα ἐκταθῇ ὁ κατάλογος τῶν μητροπολιτῶν, καὶ χρήσιμοί τινες εἰδήσεις περὶ αὐτῶν ἵν' ἀποθησαυρισθῶσι, διότι καὶ τὸν Lequien εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ σεβαστὸς ἐκδότης καὶ τοὺς πατριαρχικοὺς κώδηκας.

Νικομηδείας, Νικαίας, Χαλκηδόνος: Καλή τις ἀναγραφὴ χρονολογικὴ τῶν ἀρχιερέων τῶν τριῶν τούτων τῆς Βιθυνίας ἐπαρχιῶν εὑρηται ἐν τοῖς τῶν Μ. Κλεωνύμου καὶ Χ. Παπαδοπούλου «Βιθυνικοῖς», ἧς πρὸς σύνταξιν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν οἱ ἐκδόται πηγὰς τά τε γραφόμενα τοῦ Lequien, καὶ τὰς ὧδε κακεῖσε ἐν διαφόροις δημοσίοις οἰκοδομήμασιν ἐν Βιθυνίᾳ εὑρισκομένας ἐπιγραφὰς, καὶ τὰς πληροφορίας ἐπαρχιακῶν τινων κωδήκων.

Ἀδριανουπόλεως: Εἰς σύνταξιν καταλόγου τῶν μητροπολιτῶν αὐτῆς ἀσχολεῖται ἀπό τινος ὁ φιλοπονώτατος ὁμογενὴς διδάσκαλος Γ. Ι. Λαμπουσιάδης.

(ἕπεται συνέχεια).

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ*

ΙΔ'

Ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν ἐγγράφων, ἅτινα δύνανται ἵνα διαχέωσι μέρος φωτὸς εἰς γνῶσιν τῶν ἐν τοῖς κάτω χρόνοις ἰδίᾳ σχέσεων μεταξὺ τῶν ἐν Ἀνατολῇ χριστιανῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς διάφορα δόγματα, ὁ τὴν σειρὰν τῶν ἐγγράφων τούτων ἐκδιδοὺς, τὰς δυνατὰς δ' αὐτῷ διασαφήσεις παρασυνάπτων, ἔστη εἰς τὸν ἀριθμὸν ΙΓ', ὃν ἤδη συνεχίζει διὰ τῆς ἐκδόσεως γράμματος ἀπασταλέντος εἰς Σίφνον, ἀποσωζομένου δ' ἐν τῷ κώδηκι τοῦ Φωτίου Κυπρίου. Τὸ μικρὸν ἔγγραφον τοῦτο, ὅπερ ἤδέως ἀναγνωσθήσεται, φέρει χρόνον ἐκδόσεως τὸ 1702, δυνατὸν δὲ ἵν' ἀναγραφῇ εἰς τὴν πατριαρχείαν τοῦ ἀειμνήστου Καλλινίκου τοῦ Ἀκαρνᾶνος, τοῦ ἐλλογίμου ἐκείνου καὶ συνετοῦ πατριάρχου, ὅστις πολλὰ μέρη τοῦ συγχρόνου αὐτῷ χάους τῆς διοικητικῆς καὶ κοινωνικῆς καθ' ἡμᾶς ἀκαταστασίας ἀνέλαβεν εὐθαρσῶς καὶ πεπνυμένῃ φρενὶ ἵνα διακοσμήσῃ, καί τινα τάξιν εἰς τὴν ἄνανται καὶ κάταντα φερομένην ἐν τῇ ὀρθοδοξούσῃ Ἀνατολῇ τότε κατάστασιν προθυμήθη ἵνα ἐπενέγκῃ, ἄξιος δὲ τυγχάνει πλήρους, ἐκτενοῦς καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν τελείας βιογραφίας. Ἐπιγράφω δὲ τὸ νῦν ἐκδιδόμενον τοῦτο γράμμα εἰς τὸν Ἀκαρνᾶνα Καλλίνικον, πρῶτον μὲν διότι ἐκόσμησε τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν ἀποστολικὸν θρόνον τὸ τρίτον μέχρις αὐγούστου μηνὸς τοῦ 1702, ὅτε μετέστη τῶν τῇδε· δεύτερον δὲ διὰ λόγον, ὅστις ἔμοι γε κριτῇ φαίνεται πιθανώτερος.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος ἀνῆκεν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ πολύτλα Κυρίλλου Λουκάρεως, ὅλως πνέων κατὰ τῶν ἀπὸ δύσεως ἱεραποστόλων, καὶ καταδιώκων τὸ μισάδελφον ἰδίως ἔργον τῶν τοῦ Λοϋόλα. Εἴδομεν ἄλλοτε ὅτι ὁ Λούκαρις, ὁ τεσσαρακονταετίαν καὶ πλέον κατὰ τῶν ἰησουϊτῶν ἀγωνισθείς, καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν μίσους ἐκείνων καὶ τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀκαταβλήτου ἀφοσιώσεως ἐξαίσιον καὶ μέγα καλλιέρημα τῷ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν ἑαυτὸν παρασχὼν, οὐδαμῶς ἠνείχετο καὶ πόλεμον μεταξὺ συνοίκων μὲν, ἀλλ' ἑτεροδόξων ἐθνοτήτων, ἀνεξιθρησκότατος ὢν καὶ τοῖς καθολικοῖς ἔλλησι τῆς νήσου Μήλου ναὸν ὀρθοδόξων παραχωρήσας πρὸς ἐξάσκησιν τῆς λατρείας αὐτῶν. Τοῦ Λουκάρεως ἐγένετο θαυμαστὴς ὁ μακάριος ἱεροδιδάσκαλος Εὐγένιος Ἰωαννούλιος ὁ Αἰτωλὸς, καὶ τούτου μαθητὴς εὐμνήμων ἦν ὁ πατριάρχης Καλλίνικος, εἰ οὐχὶ ξυνίστωρ, ἀλλὰ θεατὴς τῶν ἀγώνων καὶ σκαμμάτων ὧν τοῦ κλεινοῦ πατριάρχου. Τηρητὴς τῶν θεσμίων καὶ τῶν πατρώων δογμάτων, τεκμήρια τῆς εὐλαβείας αὐτοῦ ταύτης ἀφῆκεν ἔγγραφά τινα, ἅπερ εἰς τὰς κανονικὰς διατάξεις τῆς ὀρθοδόξου τῶν κάτω χρόνων Ἐκκλησίας εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης συγκατηριθμημένα[1]. Ζη-

* Βλ. συνέχειαν ἀπὸ σελίδος 236—240 τοῦ Θ' τόμου τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας».

1. «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» τόμ. Θ', σελ. 175—176.

τήσας 'να διατάξῃ πολλὰ κακῶς ἔχοντα παρ' ἡμῖν τότε, καὶ τὸν κοινωνικὸν βίον εἰς ἀνοδίας καὶ κρημνοὺς φέροντα[2], ἐπόθει τάξιν καὶ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντος ἑκάστου, καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς καθώριζε πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν καθολικὸν, ἢ ἀποθνήσκοντα ἐν πόλεσι καὶ χωρίοις, ὅπου πιθανῶς μόνον ὀρθόδοξοι ἤθελον εὑρεθῆ ἱερεῖς, ἢ ζητοῦντα'ν'ἀναδέξηται βρέφος ὀρθοδόξων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας, ἐνῷ σύμφωνα τοῖς ἱεροῖς Κανόσιν ἐπὶ τῶν τοιούτων περιπτώσεων ἀπεφάσιζεν[3], ὥριζεν ἀφ' ἑτέρου τίς ἡ θέσις τῶν «κατολίκων» ἱερέων καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐν μέρεσιν, ὅπου οἱ ποικιλοτρόπως πιέζοντες, καὶ κατὰ τὸν μακάριον Πηγᾶν ἀπὸ Δυσμῶν αἰολόμορφοι, ἐζήτουν τὰ πάντα δι'ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὸ ὑπ'αὐτῶν διοικούμενον ποίμνιον.

Τοῦ διαδεξαμένου τὸν Καλλίνικον λαμπροῦ πατριάρχου Γαβριὴλ τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος οὐδὲν ἔγγραφον γινώσκω εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς ξένας Ἐκκλησίας ἀναφερόμενον, καίπερ δὲ διοικήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1702—1707, ἐτύλμησα, δι'οὓς εἶπα λόγους, 'να ἐπιγράψω εἰς τὸν Καλλίνικον τὸ γράμμα· αὐτὸς ἀκριβῶς ἐνόει πῶς ἔδει 'να χαραχθῶσι τὰ μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἑτέρας Ἐκκλησίας ὅρια. Πιθανῶς πατριάρχαι τινὲς ὑπῆρξαν ἐν παλαιοῖς χρόνοις σφοδροὶ κατὰ τῆς Ρώμης· ἀλλ'ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μέχρι τοῦδε, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ Λούκαρις, αὐτὸς ὁ Ἱερεμίας ὁ Τρανὸς, αὐτὸς ὁ Ἰωάσαφ ὁ Μεγαλοπρεπὴς, οἱ σχεδὸν ἐμπαιχθέντες ἐν τῇ ἀφελείᾳ αὐτῶν· ὅτι δυτικοὶ χριστιανοὶ ζητήσουσιν εἰλικρινῶς τὴν μετὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἕνωσιν· ἐχρημάτισαν οὐχὶ σφοδροὶ, οὔτε ὁρμητικοὶ ἐν τῷ κατὰ τῶν δυτικῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἀποσχισθεισῶν, ἀγῶνι, πολλῷ μᾶλλον οἱ μὴ καταδιωχθέντες ἀμέσως ὑπὸ τῶν τοῦ «φωτιανοῦ» δόγματος πολεμίων. Ὑπῆρξε καὶ πατριάρχης εὐσεβὴς, καὶ φιλόμουσος, καὶ φιλογενέστατος, ὅστις ἐμέμφετο τῶν ὁμοδόξων ἡμῖν, ἀποστρεφομένων τὴν φιλίαν καὶ σχέσιν τῶν ἑτεροδόξων, ὅστις ἐπόθει τὴν ἕνωσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῆς ἀδιαιρέτου τῶν ὀκτὼ πρώτων αἰώνων Ἐκκλησίας· ἀλλὰ τίς ἐμίσει τὴν ἕνωσιν ταύτην; τίς ἐπαύσατο ὑπὲρ αὐτῆς εὐχόμενος ἔστω καὶ μετὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ὅτε μισάδελφος ξένων ἀποστόλων διαγωγὴ ἐπλήρου πολλῶν κακῶν τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, ἐπῆγε δ'ἀπαύστως αὐτῇ πειρασμοὺς ἀνοσίους;

Ἡ ἔκδοσις τοιούτων ἐγγράφων, οἷον τὸ μετὰ χεῖρας, εὐαρεστῆσον καὶ τοῖς ἐρευνῶσι τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου Σίφνου, ἀποτελούσης τότε (1700 κ. ἑξ.) ἰδίαν ἀρχιεπισκοπὴν, πρόκειται τρανὸν τεκμήριον ὅτι ἀνεζιθρήσκως οἱ ἡμέτεροι πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς φερόμενοι, ἐζήτουν ἵνα οἱ μὲν χριστιανοὶ τῶν διαφόρων δογμάτων ζῶσιν εἰρηνεύοντες καὶ φιλίως διακείμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ ὁ κλῆρος ὁ ὑπηρετῶν ταῖς ἠθικαῖς καὶ πνευματικαῖς ἀνάγκαις αὐτῶν 'να γινώσκῃ τί τὸ καθῆκον, ὅπερ ἐπιβάλλει αὐτῷ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ τὰ δίκαια ἑκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐὰν οἱ θεολόγοι καὶ οἱ λόγιοι καὶ συγγραφεῖς οἱ καθ' ἡμᾶς ἀντιφέρωνται πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Δύσεως, οὐχ ὡς ἐκεῖνοι ὑβρίζοντες, οἱ πνευματικοὶ ἡμῶν ἀρχηγοὶ ἐννόουν καὶ ηὐλόγουν καὶ ἐπέβαλλον συζήτησιν λογικὴν, ἀλλ'οὐχὶ σφοδρὰν, πόλεμον γραφίδος ἄλλαις λέξεσιν, ἀλλ' ἔριδας καὶ μάχας καὶ διαπληκτισμοὺς μεταξὺ συνοίκων ἐθνοτήτων ἑτεροδόξων οὔτε ἤθελον, οὔτε ἐπέτρεπον.

Μ.Δ.Γ.

Τὸ γράμμα ἔστι τοῦτο:

«Ἐνταῦθα ἐμάθομεν παρά τινων δηλοποιησάντων ἡμῖν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι αὐτόθι εὑρίσκεται φραγκοπαπᾶς τις βικάριος (ἤτοι;) ταὐτὸν εἰπεῖν οἰκονόμος τῶν αὐτόθι εὑρισκομένων φράγκων, ὅστις μὴ φυλάττων τὴν τάξιν αὐτοῦ ἀναμιγνύεσθαι βούλεται τοῖς ρωμαίοις χριστιανοῖς, παρὰ τὸ εἰκὸς καὶ πρέπον, καὶ ἔξω τῆς τάξεως τῶν νενομισμένων· ζητεῖ γὰρ τιμὰς καὶ πρωτοκαθεδρίας, ἐν αἷς χώραν καὶ τόπον οὐκ ἔχει· ἐν γὰρ ταῖς τελουμέναις λιτανείαις καθ' ἑκάστην κυριακὴν ὑφ' ὑμῶν τῶν ρωμαίων χριστιανῶν, καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσι, καὶ ἐν τοῖς λειψάνοις, καὶ λοιπαῖς γενομέναις κατὰ τὸ ἔθος τοῦ τόπου ἐκκλησιαστικαῖς συνελεύσεσιν, αὐτοκάλεστος ἐρχόμενος, προηγεῖται, καὶ προκαθέζεται τῶν ἡμετέρων ἱερέων, ὅπερ ἔργον ἀπαιδευσίας ἐστὶ καὶ ἀνοησίας· ἐν ᾧ γὰρ ἐκληρώθη ἕκαστος, ἐκεῖ καὶ μένειν ὀφείλει· ἔνθα δὲ οὐ τέτακται, οὐ δέον ἐκεῖσε πορεύεσθαι, καὶ προαρπάζειν ἀλαζονικώτερον τὴν τάξιν, καὶ τὸν τόπον τῶν ἄλλων, τὸν μὴ αὐτῷ ἀνήκοντα, καὶ σύγχυσιν προξενεῖν. Τούτου χάριν γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς παύσῃ ἡ τοιαύτη ἀταξία, καὶ βουλόμενον τὸν διαληφθέντα βικάριον φραγκοπαπᾶν ποιεῖν τὴν τοιαύτην ἀταξίαν, ἐρχόμενόν τε αὐτοκάλεστον εἰς τὰς τελουμένας λιτανείας αὐτόθι παρὰ τῶν ρωμαίων, καὶ εἰς τὰς πανηγύρεις, καὶ λείψανα, καὶ λοιπὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, καὶ προκαθέζεσθαι βουλόμενον, καὶ προηγεῖσθαι ἀναιδέστερον, ὡς εἴρηται, χωρὶς βουλῆς καὶ γνώμης τῶν προεστώτων ἱερέων ἐν τοῖς αὐτόθι, μὴ ἀποδέχησθε τοῦτον, μήτε χώραν δίδοτε αὐτῷ. Οὕτω γενέσθω, μηδενὸς ἐναντιουμένου, ἢ ἀντιλέγοντος εἰς τοῦτο, ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, ἐν βάρει ἀργίας, καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ. Οὕτως οὖν γενέσθω ἐξ ἅπαντος, καὶ μὴ ἄλλως· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη ὑμῖν. ,αφϛ΄».

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τοῦ ἐν Ἀθήναις περιοδικοῦ «Προμηθέως», οὗ ἀνηγγείλαμεν τὴν ἔκδοσιν ἀπὸ τοῦ 1 ἀριθμοῦ τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου, ἐξεδόθησαν πέντε φυλλάδια, συμπληροῦντα 48 σελίδας διστήλους εἰς 4ον. Ἱκανὰ ἄρθρα ἀξιανάγνωστα ἐδημοσιεύθησαν ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας Κ. Μητσοπούλου, τοῦ ἰατροῦ Λ. Χρήστοβιτζ, τοῦ τμηματάρχου τοῦ δασονομι-

2. Ἀνάγνωθι ἐν ταῖς τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» συνεκδιδομέναις «Κανονικαῖς Διατάξεσι» τὰς σελίδας 64, 67, 70, 76, 83, 87, 97 τοῦ Α΄ τόμου, καὶ τὰς σελίδ. τοῦ Β΄ 397, 401, καὶ 404.

3. Κανον. Διατάξεις· τόμ. Α΄, σελ. 80. Μέτιθι καὶ ὁμοίαν διάταξιν Ἱερεμίου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας ἐν Β΄ τόμῳ, σελ. 426.

κοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν Ν. Χλωροῦ, τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῆς βιομηχανικῆς σχολῆς Ἰ. Λαζαρίμου, τῶν καθηγητῶν Γιαννοπούλου καὶ Φουντουκλῆ, καὶ τῶν φιλοπόνων αὐτοῦ ἐκδοτῶν Ν. Κ. Γερμανοῦ καὶ Ἀλ. Δ. Βάλβη. Ἐν 48 σελίσιν ἡ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ὕλη ἐστὶν ἀρκετή, νομίζομεν δ' ὅτι τὸ φιλόμουσον κοινὸν προθύμως ἐπιρρώσει τὴν προθυμίαν τῶν ἀναλαβόντων τὴν παρ' ἡμῖν ἵδρυσιν περιοδικοῦ τῶν φυσικῶν καὶ ἐφημοσμένων ἐπιστημῶν, καὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ταύταις διαπρεπόντων ὁμογενῶν, οἵτινες τὸν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀγνὸν ἔρωτα σύνδρομον ἔχουσι πρὸς τὴν καλοκἀγαθίαν, μεθ' ἧς σπεύδουσι 'να χειραγωγήσωσιν εἰς τὰ ἄδυτα τῆς γῆς, εἰς τὸ ἄπειρον τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ μυστήρια τῆς φύσεως ἐν γένει, τὸν ἡμέτερον φιλομαθῆ λαόν, ποθοῦντα 'να ἀρυσθῇ γνώσεις, οὐ μόνον πλουτιζούσας τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χρησιμοποιούσας τὰ πορίσματα τῶν ἐπιστημῶν ὑπὲρ τῶν βιωτικῶν αὐτοῦ συμφερόντων, χάριν δὲ τούτου τοῦ σκοποῦ ἀκριβῶς ἑπτὰ δραχμαὶ διὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις συνδρομητάς, καὶ ὀκτὼ χρυσᾶ φράγκα διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐστί, νομίζομεν, μικρὰ δαπάνη. Ὁ χορηγῶν εἰς ὑποστήριξιν τοιούτων χρησίμων βιβλίων δύναται 'να συναριθμηθῇ τοῖς μὴ ἑαυτοῖς θησαυρίζουσι κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν φωνήν· ἄλλως ἐκ τῶν πρώτων φύλλων δείκνυται, ὅτι οἱ πολυμαθεῖς τοῦ περιοδικοῦ συντάκται ζητοῦσι τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν πληθυσμὸν τῶν γνώσεων, ἃς καθαγιάζει ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας καὶ «Θεὸς τῶν γνώσεων» (Βασιλειῶν Α', β', 3). Οἱ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμονες, οἵτινες ὅσῳ περισσότερον εἰσδύουσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως, τῆς τε ἐν ἡμῖν καὶ τῆς ἐκτὸς ἡμῶν, τοσούτῳ πλέον διαγινώσκουσι τὴν ἄπειρον σοφίαν, τὴν δημιουργικὴν καὶ σενεκτικὴν τοῦ σύμπαντος, οἵτινες ἔχουσιν ὑποδείγματα εὐσεβείας τοσούτους πρὸ αὐτῶν ἐν τῷ καλλιστεφάνῳ τῆς ἐπιστήμης παγκρατίῳ δολιχοδρομήσαντας, οὐδαμῶς ἀγνοοῦσιν ὅτι θρησκεία καὶ ἐπιστήμη εἰσὶν οἱ δύο λύχνοι οἱ φωτίζοντες τὸν κόσμον, κατά τινα σύγχρονον θεολόγον τῆς Ἑσπερίας, ὁ μὲν διὰ τοῦ ὑπὲρ φύσιν φωτός, δι' οὗ ἡ ἀνθρωπότης ἐλλαμπομένη σπεύδει 'να καταστῇ μέτοχος αὐτῆς τῆς τοῦ Θεοῦ ζωῆς, ὁ δὲ διὰ τοῦ φυσικοῦ φωτός, ἤτοι τοῦ λόγου, τοῦ καθιστῶντος τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐπιδεκτικὸν εἰς ἀκριβῆ κατανόησιν καὶ θαυμασμὸν τῆς δημιουργίας· οὐδὲ πρέπει 'να ἐπιλανθανώμεθα τῆς ἀληθείας ὅτι τὸ διπλοῦν τοῦτο φῶς τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ τὸ κατὰ φύσιν πρόεισιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἑστίας, ἥτις ἐστὶν ὁ Θεὸς τῶν γνώσεων, ὁ πατὴρ τῶν φώτων.

Ἀνέγνωμεν τὰ τελευταῖα φυλλάδια τοῦ «Ἰατρικοῦ Δελτίου», ὅπερ ἐκδίδωσιν ἐν Ἀθήναις ὁ φερέπονος φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς Κλεόβουλος Χ. Κοκολάτος, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐν τῷ ἐθν. Πανεπιστημίῳ ὑφηγητοῦ τῆς ἰατροδικαστικῆς κ. Ἀντ. Δ. Καλλιβωκᾶ. Ἐντὸς μηνὸς συμπληροῦται ὁ Α' τόμος τοῦ Δελτίου, καὶ ἀπὸ τῆς 1 μαρτίου ἄρχεται ὁ Β' εἰς φυλλάδια δωδεκασέλιδα, κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐκδιδόμενα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ αὐτοῦ ὑφηγητοῦ, οὗ τὸ ὄνομα ἀρίστη ἐστὶν ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ᾧ εὐχόμεθα 'να τύχῃ πλείστων συνδρομητῶν, ἀφοῦ μάλιστα ἡ συνδρομὴ αὐτοῦ (δραχ. 9) ὁρίζεται διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς ἰατρικῆς 5 δραχμ. μόνον κατ' ἔτος. Τὸ Δελτίον τοῦτο ἦν ἄλλοτε παράρτημα τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Κοκκολάτου ἐκδιδομένης «Ἀκαδημίας», ἧς μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἠθέλομεν ἰδεῖ τὴν ἐξακολούθησιν.

Ἐξεδόθη **Ἐγχειρίδιον τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀναστροφῆς,** μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Γερασίμου Γ. Ἰγγλέση, τελειοφοίτου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Ὁ ποθῶν 'ν' ἀφιερώσῃ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτοῦ εἰς μεταφράσεις καλῶν βιβλίων ἐστὶν ἄξιος ὑποστηρίξεως.

Μ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ

μηνὸς Ἰανουαρίου 1890.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου εὑρεθέντες.		Οἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα								Οἱ κατὰ τὴν 31 Ἰανουαρίου μείναντες.		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες					
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες		ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον
Ἀσθενεῖς	232	28	350	32	642	329	21	67	9		186	30	642
Γηροκομούμενοι	89	28	2	1	120			4	3		87	26	120
Φρενοβλαβεῖς	309	124	14	9	456	11	2	12	2		300	129	456
Ὀρφανοί	146		1		147	1		1			145		147
Προσωπικόν	105	26	6	2	139		1				111	27	139
	881	206	373	44	1504	341	24	84	14		829	212	1504

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1890

Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 8.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἥμισυ.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὑπὸ Μ. Ι. Γ. (συνέχεια) — Ἡ περὶ τοῦ ὄφεως ἱερὰ καὶ κοσμικὴ παράδοσις — Ἀγγελία βιβλίων — Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον· Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐτελέσθη ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ νενομισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία, συνιερουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Νικαίας, Νικοπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, Σισανίου, καὶ Αἰτίτζης, καθ' ἣν ἐτελέσθη τὸ εἰθισμένον μνημόσυνον πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένων εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἅμα δὲ ἐγένετο καὶ τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρίσταντο ἡ Α. Ὑψ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος πρίγκηψ Ν. Α. Μαυροκορδάτος, αἱ Α.Α. Ἐξ. ὁ Μ. λογοθέτης Στ. Ἀριστάρχης βέης, καὶ ὁ Μ. ρήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης, ὁ Α' γραμματεὺς τῆς ἑλλην. Πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστας, ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τῆς αὐτοκρ. Ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Μανσούροφ, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου Ἀλέξ. Παντζίρης βέης, ἐκκλησίασμα δὲ πυκνότατον ἐπλήρου τὸν ναόν. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ ταύτῃ ἐχειροθέτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀρχιμανδρίτην τοῦ πατριαρχ. οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν πανοσιολ. πρεσβύτερον καὶ καθηγητὴν τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀπόστολον Χριστοδούλου.

— Ἀνηγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ τηλεγραφικῶς ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὅτι ἡ ἐκεῖ ἐπισκοπικὴ σύνοδος κανονικὰς προβαλλομένη ψήφους ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὑποδειχθέντων ὑποψηφίων, ἐξελέξατο ἐπισκόπους: Ἀρδαμερίου μὲν καὶ Γαλατίστης τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Ἀμισοῦ κ. Σωφρόνιον, Ἱερισσοῦ δὲ καὶ Ἁγίου Ὄρους τὸν πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτην καὶ καθηγητὴν τῶν ἱερῶν κ. Ἱλαρίωνα Μακαρώνην. Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίου κ. Σωφρόνιος, ἐκ τῶν ἀρχαίων τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς ὤν, διετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1878 εὐδοκίμως ἱεροκῆρυξ καὶ ἀρχιδιάκονος, ἀπὸ τεσσάρων δ' ἐτῶν ἐπίσκοπος βοηθὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀμασείας. Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ κ. Ἱλαρίων, ἐν Ἀθήναις διανύσας τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδάς, διετέλεσεν ἐπὶ δεκαετίαν περίπου καθηγητὴς τῶν ἱερῶν καὶ ἱεροκῆρυξ ἐν Κυδωνίαις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου.

— Τῷ σαββάτῳ ἀρίκετο ἐκ Λήμνου ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας ταύτης κ. Ἀθανάσιος, ὅστις ἐποίησε τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἔν τε τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ· ἡ χειροτονία αὐτοῦ γενήσεται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῇ προσεχεῖ κυριακῇ. Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου αὐτῶν πνευματικοῦ ποιμένος οἱ ὀρθόδοξοι Λήμνου τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς ἐπαρχίας πάσης.

— Ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως κ. Φωτίου ἀνηγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀφίκετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ τυχὼν ἀρίστης ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

— Νέαν δωρεὰν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τεκμήριον τῆς εὐσεβείας τοῦ ἐν Καίρῳ μεγατίμου ὁμογενοῦς σὶρ Ἰωάννου Ἀντωνιάδου ἀναγγέλλομεν γενομένην εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Μύρου Ἐπιτροπήν. Ὁ κ. Ἀντωνιάδης,

ὅστις ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν ἀφειδῶς χορηγεῖ εἰς ἱερὰ καὶ κοινῆς ὠφελείας ἐθνικὰ καταστήματα, προσήνεγκε τὸ ποσὸν ἑκατὸν ὀθωμανικῶν λιρῶν πρὸς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς τοῦ ἁγίου Μύρου κατασκευῆς. Περὶ ὁμογενοῦς ἐθισθέντος εἰς ἀγαθοεργίας, ἀρθόνῳ δὲ χειρὶ προχέοντος εἰς θεραπείαν ἐκπαιδευτικῶν, ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ, μακρότερος λόγος ἀποβαίνει ὀχληρός. Ἀρκεῖ ἡμῖν ἡ εὐχὴ, ὅπως τὸ εὐσεβὲς παράδειγμα τοῦ Ἐξ. σὶρ Ἰωάννου Ἀντωνιάδου εὕρῃ πολλοὺς τοὺς μιμητάς, τεκμηριωθῇ δ' οὕτως ὅτι οὐδαμῶς ἐμειώθησαν οἱ τοῦ ἀγαθοῦ ἐργάται. Ἡ γενναία αὕτη προσφορὰ ἀνακουφίζει ἀναντιρρήτως οὐ μικρὸν τὸν προϋπολογισμὸν τῆς κατασκευῆς τοῦ ἁγίου Μύρου, ἀπαιτούσης, ὡς γνωστὸν, σπουδαίαν δαπάνην, ἣν ἐλπίζομεν ὅτι θέλει συμπληρώσει ἡ εὐσεβὴς προθυμία τῶν ὀρθοδόξων.

— Νέαν δωρεὰν εἰς τὸ Ἐθν. Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον ἀναγγέλλομεν μετὰ τοσούτῳ μείζονος εὐφροσύνης, ὅσῳ βλέπομεν ὅτι τὴν ἔκκλησιν, ἣν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος ποιεῖται ἡ Ἐκκλησία ἀποδέχονται φιλόμουσοι ὁμογενεῖς, οἵτινες ἐν τῷ Ἰωακειμίῳ ἐμβλέπουσι σχολὴν ἀνωτέραν τῶν θηλέων, χρησιμωτάτην ἀποβαίνουσαν εἰς τὸ ἦμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πρωτευούσης ταύτης, καὶ συνεπῶς ἀξίαν τῆς ὑλικῆς αὐτῶν ὑποστηρίξεως, ἧς ἀνάγκην ἔχει τὸ σχολεῖον τοῦτο, λιτοὺς κεκτημένους πόρους. Ἡ ἀγγελλομένη σήμερον δωρεὰ, ἐξ 25 λιρῶν ὀθωμανικῶν, ἐγένετο ἀνωνύμως διὰ τοῦ ταμίου τοῦ Ἐθν. Ταμείου κ. Συμ. Παπαδάκη. Εἰς τὴν φιλόμουσον προθυμίαν τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς, τοῦ δωρησαμένου τὸ ποσὸν τοῦτο, προστίθεται ἡ ἀξιομίμητος μετριοφροσύνη, τεκμηριοῦσα οὕτω τὴν κατ' ἐπίγνωσιν φιλογένειαν.

— Μέλος τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιάκονος κ. Ἰωακεὶμ Βαλασιάδης.

—Προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν καὶ ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, διωρίσθησαν ὡς συμπληρωματικὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης βοηθοῦντες ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῆς οἱ ἀξιότιμοι κκ. Βασίλειος Κ. Ἐσαπαλαιόγλους, Στ. Ραλλίδης καὶ Α. Ἀντωνακόπουλος, ὧν ὁ διορισμὸς ἐκοινοποιήθη τῷ προέδρῳ τῆς Ἐπιτροπῆς σεβ. μητροπολίτῃ Σισανίου διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου. Τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐξονομασθέντων, ἐξακολουθεῖ μὲν ἀποτελῶν μέλος καὶ ὁ κ. Ἀλκιβ. Μαυράκης Β' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οὗ τὸ ὄνομα εἶχε παραληφθῆ κατὰ παραδρομὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, γραμματεὺς δ' ἀπὸ τετραετίας διατελεῖ ὁ ἐλλόγιμος κ. Δαυὶδ Ἰω. Ἀλγιανάκης.

— Τῇ προχθὲς δευτέρᾳ ἤρξατο ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν πραγμάτων τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Νικαίας Σωφρονίου, ἥτις ἐξακολουθήσει καὶ αὔριον πέμπτην, ἀπὸ πρωΐας.

Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν χοροστατοῦντος τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐκήρυξεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀπ. Χριστοδούλου θέμα λαβὼν τὸν θρίαμβον τῆς Ὀρθοδοξίας.—Τῇ προσεχεῖ κυριακῇ Β' τῶν νηστειῶν κηρύξει ὁ ἱερολ. ἱεροδ. κ. Γ. Δώριζας.

— Ἀπό τινων ἡμερῶν ἀφίκετο καὶ διατρίβει ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὁ ἐκ τῶν πατέρων τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος πανοσιολ. προηγούμενος κ. Θεόκλητος Στεργιάδης.

Τὰ ἐν Χίῳ κοινὰ παιδευτήρια, κατὰ τὴν περὶ τούτων ἔκθεσιν τοῦ γυμνασιάρχου κ. Γεωργίου Ι. Ζολώτα, γνωρίζουσιν ἡμῖν τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ἀκμὴν καὶ πρόοδον, ἐφ' ᾗ χαίρει δικαίως πᾶς ὁμογενὴς, ἰδίᾳ δὲ τὰ μεγαλόφρονα τέκνα τῆς νήσου ταύτης. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἥτις μετὰ τῶν πινάκων καὶ τῶν διαφόρων ἀναγραφῶν καταλαμβάνει σελ. 150, ἐφοίτησαν εἰς τὰ κοινὰ παιδευτήρια τῆς πρωτευούσης τῆς Χίου ἐν μὲν τῷ σχολικῷ ἐνιαυτῷ 1885—6 ἐν ὅλῳ 1350, ὧν εἰς τὸ Γυμνάσιον 106 —κατὰ τὸ 1886—7 ἐν ὅλῳ 1344, ὧν εἰς τὸ Γυμνάσιον 99— κατὰ τὸ 1887—8 ἐν ὅλῳ 1381, ὧν εἰς τὸ Γυμνάσιον 123. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1888—9 ἀνῆλθεν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους εἰς 133, ὧν εἶτα 10 ἀπεχώρησαν. Εἰς τὸ Γυμνάσιον διδάσκουσιν ἓξ καθηγηταί, ὧν δύο τὴν γαλλικὴν καὶ τουρκικὴν εἰδικῶς· προσετέθησαν δὲ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος τοῦτο τὰ μαθήματα τῆς ὑγιεινῆς, ἣν ἐδίδαξεν ὁ ἰατρὸς Κ. Κλωσταρίδης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἣν διδάσκει ὁ κ. Ν. Νικολάκης· ἀλλ' ὡς ὁ ἐλλόγιμος διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου παρατηρεῖ, τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο θαλασσοπλοεῖ ὄχι μετ' ἀρτίου πληρώματος, εὔχεται δὲ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον αὐτοῦ λειτουργίαν οἱ ἀπανταχοῦ διαμένοντες φιλογενεῖς χῖοι.—Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης πληροφορούμεθα ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἔτη καὶ ἱκανὰ βιβλία προσετέθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Γυμνασίου, ἐκτήσατο δὲ τοῦτο καὶ ὀρυκτολογικὴν συλλογὴν, περιέχουσαν μὲν πάντα σχεδὸν τὰ ἐν Χίῳ εὑρισκόμενα μέταλλα, καταρτισθεῖσαν δ' ὑπὸ τοῦ πεπειραμένου περὶ τὰ τοιαῦτα κ. Γ. Καλουτᾶ, δωρησαμένου ταῦτα τῷ Γυμνασίῳ, ὡς καὶ ὀρυκτολογικὸν τῆς νήσου χάρτην ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντα.—Ἀξία ἐπαίνου πολλοῦ καὶ προσοχῆς ἐστιν ἡ ἀπὸ τοῦ μαρτίου τοῦ 1886 ἀπόφασις περὶ συστάσεως «ἀρχαιολογικοῦ μουσείου τοῦ ἐν Χίῳ Γυμνασίου», ὅπερ διευθύνει ἰδίᾳ ἐπιτροπὴ ὑπὸ πρόεδρον τὸν γυμνασιάρχην, ἐπιμελητὴν διορίσασα ἐπὶ τῷ λιτῷ μισθῷ 50 φρ. κατὰ μῆνα τὸν φιλάρχαιον Κ. Κανελάκην· ἐκ τῶν ἐν τῷ μουσείῳ ἀρχαιοτήτων ὠφελήθησαν ἐν ταῖς ἀρχαιολογικαῖς αὐτῶν ἐρεύναις οἱ κκ. Α. Γ. Πασπάτης,

Fr. Studniczka καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν Βιέννῃ, καὶ ὁ ἑταῖρος τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς Deschamps. Εὐσεβὲς καὶ χρήσιμον ἔργον τῆς τὸ μουσεῖον διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς ἐγένετο ἡ ἀνακάθαρσις καὶ ἐπισκευὴ τοῦ ὑπὸ τῶν τελευταίων σεισμῶν καταχωσθέντος ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ πολιούχου τῆς νήσου ἁγίου Ἰσιδώρου, κτίσματος, ὡς ἡ παράδοσις σώζει, τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου.

Μετὰ λύπης ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τοῦ διαπρεποῦς ἰατροῦ καὶ φιλολόγου **Κωνσταντίνου Ἡροκλέους Βασιάδου,** συμβάντα χθὲς, μετὰ νόσον βραχεῖαν. Ὁ Βασιάδης, γεννηθεὶς τῷ 1819 ἐν Δελβινακίῳ τῆς Ἠπείρου, ἐσπούδασε τὴν μὲν φιλολογίαν ἐν Ἀθήναις, τὴν δὲ ἰατρικὴν ἐν Γερμανίᾳ, ἐχρημάτισε πρὸ πεντήκοντα σχεδὸν ἐτῶν ἐπὶ πολὺ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῇ Πατρ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, διευθύνοντος τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου πρώην Μεσημβρίας Σαμουὴλ, οὗ καὶ μαθητὴς ἐγένετο. Συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἑλληνιστὶ μὲν τὰς εἰς τινας λόγους τοῦ Δημοσθένους ἀξίας λόγου πολλοῦ σημειώσεις, λατινιστὶ δ' ἐναίσιμον θέσιν περὶ τῆς γυμναστικῆς τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων. Ὁ Βασιάδης ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἱδρυτὴς καὶ ἐν πολλαῖς ἐφοριακαῖς περιόδοις πρόεδρος τοῦ ἐνταῦθα φιλολογ. Συλλόγου, ἀπὸ τριακονταετίας δ' ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν διανοητικὴν κίνησιν, ἀφιερώσας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον. Ἡ κηδεία αὐτοῦ γίνεται σήμερον.

— Μετὰ θλίψεως ὡσαύτως ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τοῦ ἀρχαίου διδασκάλου τοῦ γένους **Ἰωσὴφ Ξενιάδου,** δεκαετίαν μὲν ἐν Βλάγκᾳ διδάξαντος, ἀπὸ τριάκοντα δὲ καὶ δύο σχεδὸν ἐτῶν διατελοῦντος σχολάρχου τῆς ἐν Ὑψωμαθείοις ὁμογενοῦς κοινότητος. Ὁ Ἰωσὴφ Ξενιάδης, γεννηθεὶς ἐνταῦθα τῷ 1821, ἐσπούδασε τὴν φιλολογίαν ἐν τῷ Ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ, ἐδίδαξε δὲ μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως.—Τῆς κηδείας αὐτοῦ γενομένης τῇ κυριακῇ ἐν Ὑψωμαθείοις, ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου παρέστη πλῆθος ἀναρίθμητον, προεξῆρχεν ὁ σεβ. μητροπολίτης Σισανίου μετὰ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Λεύκης καὶ Ἀργυροπόλεως. Ἐπικήδειον λόγον ἀπ' ἄμβωνος ἀπήγγειλεν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννίκιος.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ*

Ἀμασείας: Τὴν σειρὰν τῶν μητροπολιτῶν αὐτῆς ἐξέδωκεν ἐν τῷ «Νεολόγῳ» πρὸ τριετίας σχεδὸν ὁ μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Ἄνθιμος Ἀλεξούδης.

Ἰωαννίνων: Χρονολογικὴν ἀναγραφὴν τῶν ἀπὸ τοῦ 1383 μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων ἐξέδωκεν ἐν τῷ Β' τόμῳ τῆς Χρονογραφίας τῆς Ἠπείρου ὁ μακαρίτης Παναγιώτης Ἀραβαντινός, ἔνθα καί τινας εἰδήσεις ἐν ἰδίοις κεφαλαίοις ἀποσώζει περὶ τῆς ἠθικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως τῆς ἠπειρωτικῆς μητροπόλεως. Τῶν δ' ὑπ' αὐτὴν ἄλλοτε τελούντων ἐπισκόπων σειρά τις αὐτόθι καταχωρίζεται, τῶν τῆς Βελλᾶς, κυρίως ἀπὸ τοῦ 1720, καὶ τῶν τῆς Παραμυθίας, ἀπὸ τοῦ 1780.—Πρόσθες δ' ὅτι ἐν σελίδι 183 τοῦ περὶ τῆς ἐν Βενετίᾳ ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος βιβλίου αὐτοῦ, οὗ μνείαν ὧρα κατωτέρω (ἐν λξ. Φιλαδελφείας) ὁ πολυμαθέστατος Ἰω. Βελούδης ἐξέδωκε μικροτάτην, ἀκριβῆ δ' ὡς ἡγοῦμαι, ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων μητροπολιτῶν τινῶν Ἰωαννίνων ἀπὸ τοῦ 1658—1702.

Προύσης: Δύο κατάλογοι τῶν μητροπολιτῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐξεδόθησαν, ὁ μὲν ἐν τοῖς «Βιθυνικοῖς» τῷ 1867, ὁ δὲ ἐν τῇ «Προύσῃ» τοῦ κ. Βασιλείου Κάνδη, πληρέστερος ἐκείνου καὶ μετὰ σημειώσεων βιογραφικῶν ἐκτενῶς γραφομένων.— Ὡς οἱ συντάκται τῶν «Βιθυνικῶν», οὕτως ὁ γράψας τὴν «Προῦσαν» ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ τοῦ Lequien ἔργον, ὡς καὶ τὰ Acta, καταρτίσας οὕτω τὸν κατάλογον αὐτοῦ κάλλιον τοῦ παρὰ τοῖς ἐκδόταις τῶν «Βιθυνικῶν», φρονοῦμεν δ' ὅτι τὸ κεφάλαιον «Ἐκκλησία Προύσης ἢ Θεουπόλεως» ἠδύνατο 'να γραφῇ καὶ ἐκτενέστερον, καὶ λεπτομερέστερον, διότι πολλὰ παραλείπονται. Ὅταν δίδωται περίστασίς τις ἡμῖν εὐνοϊκὴ, πρέπει 'να δραξώμεθα ταύτης, ἀναπτύσσοντες κεφάλαιά τινα, περὶ ὧν οὐδέποτ' ἄλλοτε ἐλπίζομεν 'να λαλήσωμεν ἐκτενῶς: ἀλλ' οὐδ' ἐπιτόμως.—Πόσας δ' ἐκδόσεις ἀριθμοῦσιν ἆρά γε παρ' ἡμῖν αἱ περὶ ἐπαρχιῶν, ἢ πόλεων, ἢ κωμῶν μονογραφίαι, ὥστε, παρορῶντες σήμερον περίστασίν τινα, 'να ζητῶμεν αὖριον ἑτέραν;

Βερροίας καὶ Ναούσης: Ἀναγραφὴ ψιλὴ τῶν μητροπολιτῶν αὐτῆς, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας, ἐξεδόθη ἐν «Ἀνατολικῷ Ἀστέρι» κατὰ νοέμβριον τοῦ 1882, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μητροπολιτικοῦ τῆς Βερροίας κώδηκος, ἀναφέρουσα κατ' αὐτὸν καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀπὸ τοῦ 1607—1877 μητροπολιτῶν Βερροίας καὶ Ναούσης.

Πισσιδείας: Τῶν ἀπὸ τοῦ 1769 μέχρι σήμερον ποιμανάντων μνείαν εἶδεν ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», ἣν ἐποιήσατο φιλόπονος ὁμογενής. Ταύτης δὲ προέταξα ὅ,τι ἦν δυνατὸν 'να γραφῇ προχείρως.

Τραπεζοῦντος: Πληροφορίαι πολλαὶ ἀτάκτως ἐγκατεσπαρμέναι εὑρηνται ἐν τοῖς «Ποντικοῖς» καὶ τοῖς προλεγομένοις τῶν «Φυγάδων», συγγράμμασι τοῦ μακαρίτου Περικλέους Τριανταφυλλίδου.

Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης: Τοὺς ἀπὸ τοῦ 357—911 μητροπολίτας Νικοπόλεως ἐσημείωσεν ὁ Παναγιώτης Ἀραβαντινὸς ἐν Β' τόμῳ τῆς Χρονογραφίας τῆς Ἠπείρου, ἐν ᾧ καὶ σειρὰν τῶν ἀπὸ τοῦ 1229—1849

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 52—54 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου, καὶ τέλος.

μητροπολιτῶν Ἄρτης, ἧς διάδοχος, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῷ Συνταγματίῳ τῶν μητροπόλεων ἐγένετο ἡ τῆς Νικοπόλεως.

Σερρῶν: Κατάλογον χρονολογικὸν τῶν ἀπὸ τοῦ 1604 μέχρι τοῦ 1877 μητροπολιτῶν ἐξέδωκεν ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ 1879 ὁ σεβ. μητροπολίτης Νικομηδείας κ. Φιλόθεος Βρυέννιος.—Εὐχῆς ἦν ἔργον εἴπερ οἱ μέλλοντες συντάξαι καταλόγους ἐπισκοπικοὺς ἐλάμβανον ὑπογραμμὸν τὸν κατάλογον τοῦτον τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν διδασκάλου. Ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' ἐπαρχίας λογίων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν οἱ προθυμίαν ἔχοντες, μηδὲ κατορύσσοντες τὸ τῆς πατρώας σορίας τάλαντον, ἠδύναντο 'να καθοσιώσωσιν ὥρας τινὰς πρὸς ἔρευναν τῶν μητροπολιτικῶν καὶ τῶν ἐπισκοπικῶν κωδήκων, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισμάτων καὶ πληροφοριῶν αὐτῶν καταστρώσωσι σειρὰς τῶν ἀρχιερέων, εἰ δυνατὸν δὲ συμπληρώσωσιν ἐκείνας διὰ τῶν ἀνὰ τὰ στόματα τῶν κατοίκων φερομένων παραδόσεων, διότι «θάτερον θατέρου χατίζει», κατὰ τὸ παλαίφατον.

Σμύρνης: Δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι τῶν μητροπολιτῶν τῆς Σμύρνης ἡ χρονολογικὴ σειρὰ κατηρτίσθη λίαν ἐπαρκῶς, ἁρμῆς δοθείσης ὑπὸ τῶν γραφομένων τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἐν τῇ περὶ Σμύρνης αὐτοσχεδίῳ διατριβῇ αὐτοῦ. Ἐκδοὺς αὖθις αὐτὴν τῷ 1870 ἐν Α' τόμῳ τῶν «Φιλολογικῶν Σωζομένων» ἐκείνου ὁ τοῦ Κωνσταντίνου πατρώζων υἱὸς Σοφοκλῆς ἐξηκρίβωσε τὰς χρονολογίας τινῶν καὶ ἐπηύξησεν οὐσιωδῶς τὸν κατάλογον, βοηθείᾳ τῶν πατριαρχικῶν κωδήκων, τῶν Acta τοῦ Miklosich καὶ Müller, καί τινων ἐκδόσεων, ἃς ἐμελέτησεν· οὕτω δ' ἔχομεν τὴν πληρεστέραν χρονολογικὴν ἀναγραφὴν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν τῆς Σμύρνης μητροπολιτῶν ἀπὸ τοῦ Α' αἰῶνος μέχρι τοῦδε, ἣν ἄλλοι οὐ μετὰ δυσκολίας μέλλουσι διορθῶσαι· διότι καὶ πολὺ ἐμόχθησεν ὁ ἀείμνηστος Σοφοκλῆς, καὶ πολλὰς αὐτῷ παρέσχε συμβολὰς ὁ τῆς παρούσης διατριβῆς συντάκτης, ἐνῷ δ' ἔτη ὁλόκληρα συνεπλήρου καὶ διώρθου τὴν περὶ Σμύρνης διατριβήν καὶ τὰ περὶ τῶν ἀρχιερέων αὐτῆς, ἀνέγραψε μὲν αὐτοὺς ἐν ὑποσημειώσει τῶν σελίδων 345—347, προσέθηκε δ' ἀπὸ σελ. 419—430 ἑτέρας εἰδήσεις, καί τινας παραλείψεις μόλις προέφθασε 'να γράψῃ ἐν ὑποσημειώσει τῆς σελίδος λθ' τῶν προλεγομένων τοῦ Α' καὶ μόνου ἐκδοθέντος τόμου τῶν «Φιλολογ. Σωζομένων».

Μιτυλήνης: Ἀναγραφὴν τῶν κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα μητροπολιτῶν αὐτῆς γινώσκω τὴν ὑπὸ Σταυράκη Α. Ἀναγνώστου ἐν τῇ «Λεσβιάδι» ἐκδεδομένην· ἀλλ' ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ πολλαί εἰσιν ἐγκατεσπαρμέναι εἰδήσεις ἀναγόμεναι εἰς τὴν χρονολογίαν καὶ τὸν βίον ἀρχαιοτέρων τινῶν μητροπολιτῶν Μιτυλήνης.

Ἀγκύρας καὶ Κοτυαείου: Οὐδεὶς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης λογίων ἐξέδωκέ τι μέχρι τοῦδε, ὁ δὲ ὑπὸ Δανιήλογλου ἐκδεδομένος βίος τοῦ Σεραφεὶμ μητροπολίτου Ἀγκύρας τοῦ πισσιδείου οὐδὲ περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου λέγει γενναῖόν τι. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληρῶν ὁ τέως αὐτόθι ἑλλόγιμος διδάσκαλος καὶ περὶ τὴν παλαιογραφίαν ἐμπειρότατος κ. Ν.Β. Χρυσανθίδης ἐκδίδωσιν οὐ μετὰ πολὺ κατάλογον τῶν τελευταίων μητροπολιτῶν Ἀγκύρας.

Φιλαδελφείας: Περὶ τῶν προϊσταμένων τῆς ἐν Βενετίᾳ ὀρθοδόξου ὁμογενοῦς ἀποικίας, τῶν ἀπὸ τοῦ 1575 φερόντων τὸν τίτλον μητροπολίτου Φιλαδελφείας τῆς ἐν Λυδίᾳ καὶ ἐξάρχου πατριαρχικοῦ, ὧν πρῶτος ἐγένετο ὁ διάσημος ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ Γαβριὴλ Σεβῆρος, μέχρι τοῦ τελευταίου ἐψηφισμένου (1795) Γερασίμου Ζυγούρα, ἔγραψεν ἐκτενῶς ὁ γηραιὸς τέως διευθυντὴς τῆς ἐν Βενετίᾳ περιλαλήτου Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης Ἰωάννης Βελούδης ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι «Ἑλλήνων ὀρθοδόξων Ἀποικία ἐν Βενετίᾳ· 1872».

Μελετίκου:—Τινῶν ἐκ τῶν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐμνήσθη ὁ κ. Ἐλευθ. Ταπεινὸς ἐν τόμῳ Γ' «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», ἤτοι τῷ 1883, ἀναγγείλας προσεχῆ τὴν ἔκδοσιν ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς πόλεως ταύτης, ἣν οὕπω ἐξέδωκε.

Μεθύμνης:—Ἐν τῇ «Λεσβιάδι» τοῦ Σταυράκη Α. Ἀναγνώστου εὑρηται ἀναγραφὴ τῶν κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα μητροπολιτῶν Μεθύμνης.—Ἠδύνατο βεβαίως ὁ συγγραφεὺς τῆς «Λεσβιάδος» 'να γράψῃ ἐκτενῆ, ἐπισκεπτόμενος τὰ ἀρχεῖα τῶν ἐν Λέσβῳ μονῶν· ἀλλὰ περιωρίσθη 'να ζητήσῃ κώδηκας μητροπολιτικούς, καὶ τούτων ἀπολύρεται (σελ. 118) τὴν ἔλλειψιν, ἧς ἕνεκα «δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν σήμερον, οὐχὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν χρόνων ἑκάστων ἐπαρχιῶν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ὀνόματα κἂν αὐτὰ τῶν ἀρχιερέων αὐτῶν, ἤτοι τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τοῦ γένους μας». Συλλογὴ γραμμάτων ἰδιωτικῶν, μεταγραφὴ καὶ σπουδὴ τῶν ἐν ναοῖς καὶ κρήναις κ.τ.τ. ἐπιγραφῶν ἠδύνατο 'να συμπληρώσῃ ἐνιαχοῦ καταλόγους ἀρχιερέων ἔστω καὶ βραχεῖς.

Σάμου καὶ Ἰκαρίας: Πληροφορίαι τινὲς περὶ τῶν μητροπολιτῶν Σάμου ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος ἀναγινώσκονται ἐν τῇ τοῦ Ἐμμ. Κρητικίδου «Πραγματείᾳ περὶ τῆς ἐρημώσεως καὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Σάμου». Μετὰ πόθου δ' ἀπλέτου προσδοκῶμεν τὴν ἔκδοσιν τῶν «Σαμιακῶν», τετρατόμου συγγράμματος τοῦ φιλτάτου Ἐπαμ. Σταματιάδου, κῦρος ἀναμφισβήτητον κεκτημένου διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τε νήσου ταύτης καὶ τῶν πέριξ, ὅπως ἔχωμεν ἐν αὐτῷ κατάλογον τῶν τῆς Σάμου μητροπολιτῶν.

Βιζύης καὶ Μηδείας:—Ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ μικρᾶς σημειώσεως μεταγραφείσης ἐκ κώδηκος τῆς ἐν Βιζύῃ μητροπόλεως καὶ ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Α. Κηπουρίδου ἐν τόμῳ Γ' τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ἐξέδωκε πληρεστέραν πως σειρὰν τῶν μετὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα μητροπολιτῶν αὐτῆς ὁ τὰ παρόντα γράφων, ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ καὶ ὑπὸ τὴν σημείωσιν ἐκείνην.

Ἀγχιάλου, Σωζοπόλεως, Μεσημβρίας: Ἀπεκδεχόμεθα τὴν κατάρτισιν ἀκριβοῦς σειρᾶς μητροπολιτῶν τῆς μὲν πρώτης τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ἀπὸ τῆς φιλοπονίας τοῦ περιγραφῆν τῆς Ἀγχιάλου πρὸ διετίας ἐκδόντος φοιτητοῦ τῆς ἰατρικῆς κ. Θεμ. Παρασκευοπούλου, καὶ τῶν τριῶν δὲ μητροπόλεων ἀπὸ τοῦ ζήλου τοῦ ἐν Τεργέστῃ κ. Μ. Κωνσταντινίδου, ἀπὸ ἐξαετίας συλλέγοντος ὕλην ἐπὶ τούτῳ, καθὼς ἐγκαίρως ἐπληροφόρησέ με.

Μαρωνείας: Βραχυτάτη σημείωσις τῶν ἀπὸ τοῦ 1789—1865 μητροπολιτῶν αὐτῆς ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Μ. Μελιρρύτου ἐν «Περιγραφῇ ἱστορικῇ καὶ γεωγραφικῇ Μαρωνείας». Παράδοξον ὅτι ἐνῷ ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου ἐπαγγέλλεται περιγραφὴν *ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν*, ὁ συγγραφεὺς ἐπιτρέπει ἑαυτῷ 'να γράψῃ ἐν σελ. 70 δέκα καὶ τρεῖς μόνον στίχους περὶ μητροπολιτῶν καὶ ταῦτα ἐν ὑποσημειώσει, ἧς ἰδοὺ οἱ πέντε πρῶτοι στίχοι· «Ἐχρειάζετο εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος βιβλιαρίου, νὰ προστεθῇ κατάλογος τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἀρχιερατευσάντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, ἀλλὰ τοιοῦτον οὐδαμοῦ εὕρομεν, διὸ ἀφίνομεν τὴν ἀναπλήρωσιν καὶ ταύτης τῆς ἐλλείψεώς μας εἰς τοὺς μεταγενεστέρους». Ἀλλοίμονον ἐὰν πάντες οἱ γράφοντες μονογραφίας τῇ ραστώνῃ τὰς τοσαύτας πρὸς ἔρευναν ἀφορμὰς καταθύωσι, καὶ παραπέμπωσιν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους πλατεῖ τῷ στόματι τὴν πλήρωσιν τῶν κεχηνότων.

Γάρου καὶ Χώρας:—Ὀλίγας σημειώσεις περὶ τῶν τελευταίων αὐτῆς μητροπολιτῶν ἐκδίδωσι νῦν ἐν ᾗ ἐμνήσθην ἄνω περιοδείᾳ ὁ ῥίλος Ἐλευθ. Ταπεινός, ἃς καλὸν ἐν εὐκαιρίᾳ 'να ἐπεκτείνῃ, γράφων περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης παροικίας, ἧς ἀνέγνω τὰ ἀρχεῖα, καὶ συμπληρώσῃ τὰ ἀτελῆ.

Χίου: Περὶ τῶν μητροπολιτῶν τῆς νήσου ταύτης ἀρκούμεθα τό γε νῦν εἰς ὅσα γράφει ὁ μακαρίτης Βλαστὸς ἐν τοῖς «Χιακοῖς» αὐτοῦ, ὧν τὰς πληροφορίας δύναται 'να συμπληρώσῃ ἡ ὕλη, ἡ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ λογίου καὶ σεβαστοῦ ἐπισκόπου Μυριοφύτου κ. Γρηγορίου Φωτεινοῦ εἰς τὰ «Νεαμονήσια» αὐτοῦ.

Λήμνου: Βραχεῖάν τινα σημείωσιν ἀναγομένην εἰς τοὺς μικρὸν πρὸ τοῦ ἐπιφανοῦς μητροπολίτου Λήμνου Ἰωαννικίου ζήσαντας ἀρχιερεῖς τῆς νήσου ταύτης, καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Β' καὶ κατὰ τὴν ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ΙΗ', ἐξέδωκεν ὁ τὰ παρόντα γράφων ἐν Η' τόμῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», τὸν βίον ἐκτιθέμενος τοῦ Ἰωαννικίου τούτου, μέγα κλέος ἐπὶ ἁγιότητι βίου ἀραμένου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἴμβρου: Κατάλογον καλὸν τῶν μητροπολιτῶν αὐτῆς ἔγραψεν ὁ ἀείμνηστος τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων διορθωτὴς Βαρθολομαῖος Κουτλουμουσιανὸς ὁ Ἴμβριος ἐν ᾧ πρὸ τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐξέδωκεν «Ἱστορικῷ ὑπομνήματι περὶ τῆς νήσου Ἴμβρου»· ὁ κατάλογος οὗτος περιέχων καί τινας βιογραφικὰς περὶ τῶν μητροπολιτῶν Ἴμβρου πληροφορίας ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1580 καὶ λήγει τῷ 1839.

Βελεγράδων: Ἀναγραφὴν τῶν μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀξίαν λόγου ἐξέδωκεν ὁ τότε μὲν μητροπολίτης Βελεγράδων, νῦν δὲ Ἀμασείας σεβ. κ. Ἄνθιμος, ἐν «Συντόμῳ ἱστορικῇ περιγραφῇ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως (ταύτης) καὶ τῆς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς δικαιοδοσίαν ὑπαγομένης χώρας».

Πρεσπῶν καὶ Λυχνιδῶν:—Καταλόγους τῶν ἀρχιεπισκόπων Ἀχριδῶν καὶ Πρεσπῶν ἐξέδωκαν: ἐκτενῆ μὲν ὁ πολυμαθὴς καθηγητὴς καὶ γεωγράφος Μαργαρίτης Δήμιτσας ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ «Τὰ περὶ τῆς αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν» (Ἀθῆναι, 1859), σύντομον δὲ ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Ἄνθιμος ἐν Θ' τόμῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας»· ὁ βιογραφικὸς τοῦ κ. Δήμιτσα κατάλογος ἀνατρέχει μέχρι τοῦ 550, ἀλλὰ φαίνεται γενόμενος (διὰ λόγον ἄγνωστον ἐμοὶ) κατὰ συμπάθειαν.

Κασσανδρείας: Μνεία ψιλὴ τῶν ἀπὸ τοῦ 1820 μητροπολιτῶν αὐτῆς εὑρηται ἐν τῇ ὑπὸ Ν. Β. Χρυσανθίδου «Περιγραφῇ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου», ἣν ὁ γράψας ἐπιγράφει αὐτοσχέδιον. Δυστυχῶς πολλὰ λέγονται ἐν αὐτῇ μόνον περὶ τοῦ πρὸ εἰκοσιπενταετίας μητροπολίτου Κασσανδρείας Χρυσάνθου τοῦ καισαρέως, καὶ νομίζει τις ὅτι τὸ βιβλίον ἐξεδόθη πρὸς ἔπαινον αὐτοῦ μόνου τοῦ μητροπολίτου, παυθέντος ὡς γνωστὸν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῷ 1868.

Προικονήσου: Σημείωσιν ἁπλῆν τῶν ὀνομάτων τῶν ἀπὸ τοῦ 1590—1660 μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης βλέπει ὁ ἀναγνώστης τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἐν τῷ Δ' αὐτῆς τόμῳ, λόγου μακροῦ γινομένου περὶ τοῦ λογίου ἀρχιεπισκόπου Προικονήσου Ἀρσενίου. Εἰδήσεις δ' ὀλίγας περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν αὐτῇ περιέχει ὁ βίος τοῦ ἁγίου Τιμοθέου, ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς ἀκμάσαντος ἐπὶ τοῦ Μ. Ἰουστινιανοῦ.

Δρυϊνουπόλεως: Ἐν «Χρονογραφίᾳ Ἠπείρου», τόμῳ Β' αὐτῆς, ὁ Παναγιώτης Ἀραβαντινὸς ἐξέδωκε σημείωσιν χρονολογικὴν τῶν ἐπισκόπων Δρυϊνουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1449—1848, οὐχὶ ἐν τάξει. Αὐτόθι κεῖται καί τις σημείωσις τῶν ἀπὸ τοῦ 1812—1830 ἐπισκόπων Δελβίνου καὶ Χειμάρρας, τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης συγχωνευθείσης εἶτα τῇ μητροπόλει Δρυϊνουπόλεως. —Ὅταν δὲ συνταχθῇ κατάλογος τῶν ἀρχιερέων, τῶν προστάντων κατὰ καιροὺς ἐπισκοπῶν καὶ μητροπόλεων τῆς Ἠπείρου, πρέπει 'να λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ συντάξων αὐτὸν καὶ τὸ τοῦ ἰατροῦ Ἰωάννου Λαμπρίδου δίτομον, ἂν μὴ ἀπατῶμαι, πόνημα «Περὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἀγαθοεργημάτων», ὅπερ νομίζω δυνάμενον 'να φανῇ ἡμῖν ἀρωγὸν εἰς συμπλήρωσιν ἢ ἀκρίβωσιν χρονολογιῶν τινῶν, ἃς ἴσως οἱ πατριαρχικοὶ κώδηκες καὶ ὁ Lequien ἠγνόησαν ἢ παρέδραμον.

Λέρου καὶ Καλύμνου:—Σειρὰς τέσσαρας τῶν τέως μὲν ἐπισκόπων, νῦν δὲ μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἔγραψαν τρεῖς: δύο μὲν ὁ τὰς ὀλίγας ταύτας

χαράττων γραμμὰς ἐν τῷ Δ' τόμῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ὡς καὶ ἐν τῷ Θ', ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ μητρόπολις Λέρου καὶ Καλύμνου», βραχεῖαν δὲ ὁ πολυμαθὴς ἐπιμελητὴς τῶν χειρογράφων τῆς Ἀθήνησιν Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἰω. Σακκελίων ἐν ὑποσημειώσει τινὶ τῆς β' ἐκδόσεως τῆς «Ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ», καί πως ἐκτενῆ ἀλλ' οὐ γενναιόν τι χρῆμα ὁ ἰατρὸς Δ. Οἰκονομόπουλος ἐν τοῖς «Λεριακοῖς» αὐτοῦ.

Κολωνείας, πρώην δὲ *Νικοπόλεως τῆς ἐν Πόντῳ*:—Ἀναγραφὴν τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς ἀξίαν λόγου ἐξέδωκεν ὁ περὶ τὴν βυζαντινὴν τοπογραφίαν ἠδέως ἐνδιατρίβων Ξενοφῶν Σιδερόπουλος ἐν «Παραρτήματι τοῦ ΙΖ' τόμου» τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλλ. φιλολ. Συλλόγου, λαβὼν ὑπ' ὄψιν κυρίως καὶ πρώτιστα τὸν Lequien.

Ἐλευθεροπόλεως:—Σειρὰ τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετίαν ἐπισκόπων αὐτῆς ἐξεδόθη ἔν τινι τῶν παρ' ἡμῖν ἐφημερίδων, ἀφ' ἧς μετετυπώθη πρὸ τριετίας ἐν τῷ «Ἀνατ. Ἀστέρι».

Τὰς ἀναγραφὰς ταύτας ἔχων ὑπ' ὄψιν ἐθεώρησα καλὸν 'να συμπληρώσω διὰ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», οὐχὶ συστηματικὸν ἔργον ἀναλαβών, ἀλλ' ὕλην χορηγῶν εἰς ἐργασίαν ἐν τῷ μέλλοντι. Ὅταν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πολλοὶ συνελθόντες ἐπιχειρήσωσιν ἔργῳ τοσοῦτον γενναίῳ, τιμήσοντι τὸν τὴν ἑαυτοῦ προστασίαν αὐτῷ παρεξόμενον, τότε πᾶσα αὕτη ἡ ὕλη καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς συμπληρώσεις χρησιμοποιηθήσονται καταλλήλως εἰς συγγραφὴν νέας «Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς». Ὅπως τὸ ἐγχείρημα μὴ φανῇ ἐμπνέον ἡμῖν ἀποκαρτέρησιν, ἀνάγκη 'ν' ἀρξώμεθα πρῶτον ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων, ὅσοι προέστησαν ἐπαρχιῶν, ὑπαγομένων νῦν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἀναβάλλοντες εἰς ἄλλους καιρούς, ἢ συνιστῶντες ἄλλοις λογίοις καὶ καιρὸν ἔχουσι τὴν τῆς ὕλης ἐπέκτασιν διὰ τῆς συντάξεως καταλόγου πάντων τῶν ἀρχιερέων τῶν τῆς Ἀνατολῆς αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Ὁ ἀναγινώσκων τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, βλέπει ὅτι σκοπὸν πρώτιστον τῆς συγγραφῆς ἔθετο ὁ ἱερὸς ἱστοριογράφος «τὰς τῶν ἱερῶν ἀποστόλων διαδοχάς, σὺν καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ εἰς ἡμᾶς διηνυσμένοις χρόνοις, ὅσα τε καὶ πηλίκα πραγματευθῆναι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν λέγεται, καὶ ὅσοι ταύτης διαπρεπῶς ἐν ταῖς μάλιστα ἐπισημοτάταις παροικίαις ἡγήσαντό τε καὶ προέστησαν». Οὕτω λοιπὸν ἄρχεται τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ, καὶ αἱ παρατιθέμεναι ὧδε εἰσὶν αἱ πρῶται τοῦ βιβλίου λέξεις, ὡσεί τι θεμέλιον τεθεῖσαι τῆς ἐπιχειρήσεως· ἐν τούτοις, πρὸς τὸ τέλος τοῦ Α' κεφαλαίου τοῦ Α' βιβλίου ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὸν περὶ τούτου λόγον αὐτοῦ, ἴσως δὲ δύσκολον εὑρίσκων τὴν σύμπηξιν σειρᾶς ἀρχιερέων πασῶν τῶν κατὰ τόπους παροικιῶν, ζητεῖ «εἰ καὶ μὴ ἁπάντων, τῶν γοῦν μάλιστα διαφανεστάτων τοῦ Σωτῆρος ἀποστόλων τὰς διαδοχάς, κατὰ τὰς διαπρεπούσας καὶ ἔτι καὶ νῦν μνημονευομένας ἐκκλησίας» 'να περισώσῃ. *Ἀναγκαιοτάτην* ἐκήρυξε τὴν ἐνασχόλησιν ταύτην, διότι οὐδένα τῶν μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων εὗρεν ἀσχοληθέντα περὶ τοῦτο τῆς γραφῆς τὸ μέρος, καὶ ἤλπιζεν «ὅτι καὶ *ὠφελιμωτάτη* τοῖς φιλοτίμως περὶ τὸ χρηστομαθὲς τῆς ἱστορίας ἔχουσιν ἀναφανήσεται». Συνεπῶς ἡ πρὸ ἡμῶν, ἰδίᾳ δ' ἡ τῶν πρώτων ἑκατονταετηρίδων Ἐκκλησία, καθὼς νομίζω, ἀπεθησαύριζεν ὑπομνήματα βιογραφικὰ περὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν, καὶ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τούτων ἠρανίσαντο οἵ τε ἐκκλησιαστικοὶ ἱστοριογράφοι καὶ οἱ συντάξαντες βιογραφίας πατριαρχῶν, ὡς φαίνεται ἐν τῇ «Πολιτείᾳ τῶν ἐπισκόπων Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάνδρου», ἣν ἐξέδωκα ἐν τόμῳ Δ' τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Διὰ τοῦτο ποθητὸν ἦν εἴπερ ἐγράφοντο ἐκτενεῖς ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι οὐ μόνον πρὸς διόρθωσιν χρονολογιῶν ἐσφαλμένων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀκρίβωσιν βιογραφιῶν, ἐξετίθεντο δὲ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀρχιερατείαν ἑκάστου γενόμενα ἐν ταῖς ἐπισκοπαῖς ὡς καὶ ἐν ταῖς μητροπόλεσιν. Οὕτω δὲ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτην ὠφελίμου γεννησομένης εἰς πάντας τοὺς ἐρευνήσοντας τήν τε καθόλου ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, καὶ τὴν κατὰ καιροὺς κοινωνικήν, ἠθικήν, καὶ διανοητικὴν τοῦ γένους ἀνάπτυξιν, συνήθως δὲ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς θεολογικῆς φιλολογίας, ἡ ἔκθεσις τῆς βιογραφίας ἑκάστου ἀρχιερέως ἀπαιτεῖται, γινομένη βεβαίως μετὰ προσοχῆς, καὶ κρίσεως καὶ ἐμβριθείας, καὶ μελέτης πολλῆς, γραφομένων ἀληθειῶν, καὶ ἐν μέτρῳ λόγου μὴ ἐνοχλοῦντι. Καὶ τότε τὸ ἔργον ἔσται ἀληθῶς ἀντάξιον τοῦ μεγαλείου τῆς παρελθούσης ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς τοῦ γένους ἱστορίας, ἀλλὰ καὶ μνημεῖον ὑπὸ γενεᾶς εὐγνωμονούσης εἰς τοὺς ἀειμνήστους ἐκείνους ἄνδρας ἀνεγειρόμενον, κόσμημα ἀπαραίτητον πάσης βιβλιοθήκης, ἀνάγνωσμα δὲ πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας. Ἄλλως, ὁ Lequien ἐσαεὶ θέλει μένει κάτοχος ἀκαταγώνιστος δόξης αἰωνιζούσης, καὶ, ἀτυχῶς, ὁ τόσῳ χρήσιμος ἀπροσπέλαστος εἰς τὰς ἡμετέρας βιβλιοθήκας.

Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἄρθρων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀπὸ ἑπτὰ ἐτῶν καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐδημοσιεύσαμεν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐζητήσαμεν νὰ καταστήσωμεν γνωστὰς εἰς τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς μὴ μετέχοντας θεολογικῆς παιδεύσεως τὰς ἑρμηνείας καὶ ἐξηγήσεις τῶν ἁγίων Πατέρων ἐπὶ μερῶν τινῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, κυρίως δὲ τῆς Πεντατεύχου, θὰ προσθέσωμεν νέαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπ' ὄψιν θὰ λάβωμεν τὸ ἀρχαιότερον ἱστορικὸν βιβλίον τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον περιεσώθη, θείᾳ εὐδοκίᾳ, μέχρις ἡμῶν, καὶ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Μωϋσῆς δέχεται ὡς ἱστορικόν, καὶ ὁ

προφητάναξ δὲ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος θεωροῦσι τοιοῦτο, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαιότεροι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες ἀνομολογοῦσιν, οἷον Θεόφιλος ὁ Ἀντιοχείας, Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, Γρηγόριος ὁ Νύσσης, Ἐπιφάνιος, Θεοδώρητος, καὶ ἄλλοι[1]. Χρήσιμον δὲ νομίζομεν εἰς πολλοὺς θέλει ἀποβῇ, ἐὰν παραβάλλωμεν ὅ,τι γράφει ὁ θεόπτης Μωϋσῆς πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς γῆς, καὶ πρὸς τὰς εἰδήσεις τῶν ἀρχαίων χρονογράφων, ἐκ τῶν ὁποίων ὅλων θέλει δειχθῇ, ὅτι τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως μετέδωκεν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους εἰδήσεις ἱστορικὰς, τὰς ὁποίας ἀπεμνημόνευσαν καὶ διέσωσαν αἱ παραδόσεις πασῶν τῶν φυλῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιουτοτρόπως τρία γίνονται τὰ μέρη τῆς ἡμετέρας ταύτης διατριβῆς.

α'.

Οἱ περὶ τοῦ ὄφεως πρῶτοι λόγοι τῆς Γραφῆς κεῖνται ἐν κεφαλαίῳ Γ' τῆς Γενέσεως, 2—5. Ἐνταῦθα λέγεται, ὅτι ὁ ὄφις ἦτον ὁ φρονιμώτερος πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργηθέντων ζώων, καὶ ὅτι ἠπάτησε τὴν Εὔαν προτρέψας νὰ φάγῃ ἀπὸ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ· περαιτέρω κεῖται, 15, ἡ πρὸς τὸν ὄφιν κατάρα τοῦ δικαίου κριτοῦ, ἀλλὰ περὶ ταύτης ἐπ' ὀλίγον θέλομεν ἐνασχοληθῇ, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ παρὰ τοῖς ἱεροῖς ἐξηγηταῖς παρατηροῦμεν δυσκολίαν τινὰ περὶ τὴν ἀπόδοσιν ἐπαρκοῦς ἐξηγήσεως, ἀσυμφωνίαν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν περὶ τούτου χωρίων. Ἡ Γραφὴ, κατὰ τὴν τῶν ἑβδομήκοντα μετάφρασιν, ἀποδίδει εἰς τὸν ὄφιν τὸ ὄνομα φρονιμώτατος, ἀλλὰ τοῦτο ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος ἐξηγεῖ «πανοῦργος», παραφέρων τὴν μαρτυρίαν Ἀκύλα τοῦ μεταφράστου τῆς Γραφῆς, γράψαντος «καὶ ὁ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός»[2]. Συμφώνως πρὸς τὸν ἱερὸν Θεοδώρητον Διόδωρος ὁ Ταρσοῦ ἐξηγεῖ τὸν ὑπὸ τῆς Γραφῆς ἀποδοθέντα χαρακτηρισμὸν τοῦτον ὡς οὐχὶ σημαίνοντα συνετὸν «ἀλλὰ τὸ πρὸς ἀπάτην ἐπιτήδειον ὄργανον». Κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Σεβηριανοῦ, τῶν μιμηλῶν μιμηλότερος ὢν ὁ ὄφις, καὶ τῶν ὑποσαινόντων ἐγγύτερος, καὶ μὴ ἐπισύρων τότε τὴν βδελυγμίαν καὶ τὸν φόβον τῶν ἀνθρώπων, προσῆλθεν εἰς τὴν γυναῖκα, καὶ ἠπάτησεν αὐτήν· τὸ μόνον ἀληθὲς, τὸ ὁποῖον εἶπεν εἰς αὐτὴν ἦτον, ὅτι πρῶτος εἰς τὸν κόσμον εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ· «τί ὅτι εἶπε Κύριος ὁ Θεός;» διότι, κατὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, οἱ πρωτόπλαστοι δὲν εἶχον εἴπει μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης τὸ ὄνομα τοῦτο τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, καὶ εἶπε τοῦτο πρῶτος αὐτός· «καὶ μὴ θαυμάσῃς τοῦτο· ἄγγελος γὰρ ὢν ποτε ὁ διάβολος, εἶχε γνῶσιν ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον τότε».

Καὶ ἀκριβῶς αἱ λέξεις αὗται τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καθοδηγοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ μετὰ ταῦτα λόγου ἡμῶν. Εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἀναφέρεται διάλογος ὄφεως καὶ γυναικός· ὁ ὄφις ὁμιλεῖ, ἀκούει λαλιὰς καὶ φθόγγους· δὲν προσποιεῖται ὅτι ἀγνοεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς Εὔας, ἀπατᾷ μόνον αὐτὴν παριζῶν τὸν Θεὸν ψεύστην. Εἰς τὴν κατόπιν κατάραν τοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ ὄφεως ἔδει νὰ ἀναφέρηται ὅτι ὁ Δημιουργὸς ἀφῆρεσεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὴν λαλιὰν, ἐνῷ τοιοῦτό τι δὲν γράφεται· καὶ ὅταν ἀναφέρωμεν περὶ τῶν λόγων τῆς Γραφῆς, ὡς εἴπομεν καὶ ἄλλοτε, θέλομεν παρασυνάπτει καὶ τὰς τῶν ἁγίων Πατέρων ἐξηγήσεις· ἄλλως ἔξω μὲν αὐτῶν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν, χωρὶς δὲ τούτων ἡ εὐλαβὴς φιλομάθεια θέλει παριστᾷ τὴν εἰκόνα τῆς Σαμαρείτιδος, ἡ ὁποία διψῶσα καὶ θέλουσα νὰ πίῃ ἔβλεπε τὸ φρέαρ βαθὺ, καὶ ἔλλειψιν ἀντλήματος. Τὸ ἄντλημα δὲ χορηγοῦσιν εἰς ἡμᾶς οἱ θεῖοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες· οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀπορίας ταύτης, ἂν ὁ ὄφις εἶχε λαλιὰν ἀνθρωπίνην, ἂν ἡ Γραφὴ παράγῃ τοῦτον ὡς ἄνθρωπον λαλοῦντα, Διόδωρος ὁ Ταρσοῦ λέγει, ὅτι ἄλογος ὢν ὁ ὄφις ἐγένετο ὄργανον τοῦ τῆς ἀληθείας ἐχθροῦ, τοῦ διαβόλου, ὅστις θέλων νὰ ἀπατήσῃ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λαβόντα τὴν ἐπὶ πάντων τῶν ζώων ὑπεροχὴν προσήνεγκε, τὴν παγίδα δι' ἑνὸς τῶν ζώων, ὅπως τοιούτῳ τρόπῳ καταστήσῃ τὴν ἀπάτην μᾶλλον πιθανήν. καὶ ἄλλως δὲ, ἡ θεία Γραφὴ, κατὰ τὸν Διόδωρον, ὄφιν ὀνομάζει τὸν ἀρχέκακον τῆς ἀληθείας ἐχθρὸν, τὸν διὰ τοῦ ὄφεως ἐνεργήσαντα, καθὼς εὑρίσκει παρὰ τῷ Ἡσαΐᾳ, ΚΖ, 1 «τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ Θεὸς τὴν μάχαιραν αὐτοῦ τὴν ἁγίαν, τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν σκολιὸν τὸν ἰσχυρὸν, ἐπὶ τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν φεύγοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ» Αὐτὸ τοῦτο εἶπεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ μέρους τούτου τῆς Γενέσεως, τὴν ὁποίαν παραθέτομεν εἰς τὸ ἁπλοῦν· «ἀλλ' ἴσως ἐδῶ ἤθελεν ἀπορήσει τις, καὶ ἤθελε ζητήσει νὰ μάθῃ ἂν καὶ τὸ θηρίον μετεῖχε τοῦ προφορικοῦ λόγου. Τοῦτο δὲν ἔχει οὕτω· μὴ γένοιτο· ἀλλὰ πάντοτε ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν Ἁγίαν Γραφὴν, τοῦτο πρέπει νὰ ἐννοῶμεν, ὅτι οἱ μὲν λόγοι ἦσαν τοῦ διαβόλου, ὁ ὁποῖος ὡς φθονερὸς ἐκινήθη νὰ ἀπατήσῃ τὸν Ἀδάμ· τοῦτο δὲ τὸ ζῶον ὡς κατάλληλον μετεχειρίσθη, ἐπὶ σκοπῷ νὰ δυνηθῇ νὰ ὑποσκελίσῃ πρότερον μὲν τὴν γυναῖκα, ἐπειδὴ αὕτη πάντοτε εὐκολώτερον δύναται νὰ ἀπατηθῇ, ἔπειτα δὲ διὰ μέσου αὐτῆς νὰ ἀπατήσῃ καὶ τὸν πρωτόπλαστον».

(ἕπεται συνέχεια).

Μ.

---

1. Ἐξόδου Κ, 8—11, ΛΑ, 16—17. Ψαλμ. ΛΒ, 6, 9, ΡΜΗ, 4. Βλέπε δὲ ἐν γένει περὶ τούτων ἀπὸ σελίδος 111—117 τοῦ Ἐγχειριδίου τῆς δογματικῆς Θεολογίας τοῦ μητροπολίτου Μόσχας Μακαρίου, μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Νεοφύτου Παγίδα, καὶ ἐκδοθέντος ἐν Ἀθήναις τῷ 1882.

2. Τὸ κείμενον τῶν Ο' γράφει «ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησεν Κύριος ὁ Θεός».

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 44 τῆς «Ἀναπλάσεως», περιοδικοῦ Γ' μὲν ἔτος ἄγοντος ὑπάρξεως, ἐκδιδομένου δ' ὡς γνωστὸν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ φερωνύμου συλλόγου, ἀρυόμεθα τὰς ἑξῆς πληροφορίας περὶ τοῦ κατὰ τὸ Γ' ἔτος βίου τῆς ἀδελφότητος ταύτης, τῆς εὐσεβῆ σκοπὸν ἐπιδιωκούσης. Ἐν τῇ λήξει τοῦ Γ' ἔτους ὁ σύλλογος «Ἀνάπλασις» ἠρίθμει μέλη 1862, καὶ αἱ μὲν καθόλου εἰσπράξεις τοῦ ταμείου αὐτοῦ μετὰ τοῦ περισσεύματος τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνῆλθον εἰς 21,321 δρχ. αἱ δὲ δαπάναι εἰς 14,346. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ συλλόγου κέκτηται σχεδὸν 700 τόμους καὶ φυλλάδια.— Κατὰ τὴν Γ' γενικὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν ἐτροποποιήθη τὸ καταστατικὸν τῆς «Ἀναπλάσεως» ἓν τισιν ἄρθροις· σκοπὸς αὐτοῦ ἀναγράφεται ἡ ἠθικὴ τοῦ γένους ἡμῶν ἀνάπλασις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ καταστατικοῦ τούτου ὁ σύλλογος «Ἀνάπλασις» λέγει· «Τὰ μέλη τοῦ συλλόγου τούτου τὰ εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπιδιδόμενα καὶ ἐξ ἐμβριθοῦς μελέτης πεπεισμένα ὅτι αὗται δὲν ἀντιστρατεύονται κατὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπικυροῦσιν αὐτάς, θέλουσιν ἐξυπηρετεῖ τὸ μέγιστον τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων διαδίδοντα διὰ τοῦ Συλλόγου, διὰ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως τὰς ὑγιεῖς ταύτας πεποιθήσεις καὶ ὑπὲρ αὐτῶν δραστηρίως συνηγοροῦντα».

Τοιαῦται κοινωφελεῖς ἐνέργειαι καὶ σκοποὶ τείνοντες εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ὡς καὶ μελέται ἐπιστημονικαὶ καὶ διατριβαί, τὰς θεμελιώδεις ἠθικὰς καὶ δογματικὰς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ διαδιδοῦσαι πρός τε στηριγμὸν τῶν ἐν τῇ πίστει κλονουμένων καὶ πρὸς ἀπορράπισιν ἀρχῶν ἀλλοπροσάλλων, ἔρευναι καὶ μελέται πρὸς γνῶσιν τοῦ παρελθόντος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φύσεως τοῦ κατὰ καιροὺς βίου καὶ τῆς διανοητικῆς τοῦ γένους ἡμῶν κινήσεως, εἴτε διὰ φυλλαδίων ἰδίων, εἴτε ἐν περιοδικοῖς καὶ ἐφημερίσιν ἐκδιδόμεναι, εἴτε πολυσέλιδα συγκροτοῦσαι βιβλία, πρέπει 'να μὴ περιορίζωνται εἰς τὸν στενὸν κύκλον, εἰς ὃν κατὰ τὸ πλεῖστον ἄχρι τοῦδε συσφίγγονται. Ἐπὶ ἑκατονταετίας ἐτῶν ἀνυπόστατος καὶ σφαλερὰ διεδίδετο πρόληψις ἐν Εὐρώπῃ περὶ νεκρώσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὁρμαὶ δὲ μισαλλόδοξοι ὑπέτρεφον αὐτήν. Ἀπό τινων ἐνιαυτῶν ὅμως λόγιοι καὶ θεολόγοι διαμαρτυρόμενοι κατῆλθον εἰς τὸν εὐγενῆ δόλιχον τοῦ γνωρίσαι τὰ καθ' ἡμᾶς εἰς τοὺς ἀνὰ τὴν Ἑσπερίαν φιλομαθεῖς, ἐκκλησιαστικὰ δὲ περιοδικὰ ἡμέτερα, καθὼς ὁ ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων Κλεόπα καὶ Κοντογόνη ἱδρυθεὶς «Εὐαγγελικὸς Κῆρυξ», καὶ ἀπὸ ἐννέα ἐτῶν ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», πολλὰς ἐπὶ τούτῳ διατριβὰς ὁμογενῶν λογίων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἐγνώρισαν τοῖς ἐν τῇ Εὐρώπῃ σοφοῖς, οἵτινες κρίνουσιν ἀπό τινος εἰλικρινῶς καὶ δοκίμως περὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἡμῶν. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον πρωτοστατεῖ νῦν ὁ πολυμαθὴς διδάκτωρ καὶ ἱεροκῆρυξ Φίλιππος Μάγιερ, ὅστις ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τοὺς μεγάλους ποιμένας καὶ διδασκάλους, οἵτινες ἐκλείσαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ θείου Χρυσοστόμου μέχρι τοῦ Θεοτόκη καὶ τοῦ Βουλγάρεως, ἐξακολουθεῖ σπουδάζων τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, οὐ μόνον τὴν τοῦ ἡμετέρου τούτου αἰῶνος, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν παρελθόντων. Καθ' ἃ γράφει πρὸς ἡμᾶς ὁ σοφὸς διδάκτωρ, ἡμέτερόν ἐστι καθῆκον κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ συντελέσαι πρὸς γνῶσιν τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τοῖς ἐν τῇ Δύσει λογίοις, ἰδίᾳ δὲ τοῖς θεολόγοις, ὧν τὰ ἔργα, τὰ πραγματευόμενα τὴν ἐκλησιαστικὴν ἡμῶν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν ἥκιστα τυγχάνουσιν ἡμῖν γνωστά. Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ἐν τῷ μέρει αὐτῆς τῷ φέροντι τίτλον «Ἀγγελία βιβλίων» ἐξακολουθήσει γνωστὰ ποιουμένη τοῖς ἡμετέροις μὲν τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐπιστημονικὰ βιβλία, κυρίως τὰ ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα, τοῖς δὲ ἐν τῇ Δύσει τὰ ἡμέτερα, ὅσα περιέρχονται εἰς γνῶσιν ἡμῶν. Οἱ ὁμογενεῖς λόγιοι πρέπει 'να μὴ ἀγνοῶσιν ὅτι ἡ γνῶσις τῶν ὑπ' αὐτῶν γραφομένων, καὶ ἡ διάδοσις αὐτῶν ἐν Εὐρώπῃ κυρίως δὲ ἐπὶ θεμάτων, ὧν ἐν ἀρχῇ τῆς ἀγγελίας ταύτης ἐμνήσθημεν, ἀποβήσεται ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἐπωφελὴς, ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ, τίτλος δ' ἔσται δόξης, ἐὰν κατὰ συνεννόησιν ἀδελφικὴν μετὰ τῶν ἐν Γερμανίᾳ σοφῶν κατορθώσωμεν 'ν' ἀναιρεθῶσι κατεσκληκυῖαι προλήψεις, γνωρίσωμεν δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἀκριβῶς ἐκείνοις, καὶ πληροφορώμεθα ἑκάστοτε τί περὶ ἡμῶν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἑσπερίων λογίων γράφεται, φέρον εἰ οὐχὶ τὴν χάριν τῶν Μουσῶν, ἀλλὰ τὸν στέφανον τῆς ἐπιστήμης.

Μ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 768.

Προσκαλεῖται ἡ Εὐλαλία Χριστοφῆ Οἰκονόμου ἐξ Αἴνου, ἀγνώστου τυγχάνουσα νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 21 ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ἐπὶ διαζυξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Γεωργίου Ζουρδὰν, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως·

Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» καὶ «Κωνσταντινούπολιν». Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 φεβρουαρίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ὁ γραμματεὺς
Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον αὐθημερόν·
Ὁ γραμματεὺς
Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 9.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια·

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τοῦ ἄρτι μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ ἐπιδιορθώσεων, τύποις τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου, ἐκδοθέντος **Τυπικοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας** *ἀντίτυπα, ἑκάστου αὐτῶν ἀντὶ δύο ἀργυρῶν μητζητίων τιμωμένου, δύναται ὁ βουλόμενος ἵνα προμηθευθῇ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν Πατριαρχείων, ἀπευθυνόμενος ἐπὶ τούτῳ τῷ τὴν ἐφορίαν τῆς ἀποθήκης τοῦ εἰρημένου τυπογραφείου ἐπιτετραμμένῳ γραμματεῖ τῶν Πατριαρχείων καὶ μέλει τῆς διευθυνούσης αὐτὸ ἐπιτροπῆς κ. Ἀλκιβιάδῃ Μαυράκῃ.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα· πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος περὶ τῶν ἄνευ κυβερνητικῆς ἀδείας συνιστωμένων σωματείων — Ἡ περὶ τοῦ ὄφεως ἱερὰ καὶ κοσμικὴ παράδοσις — Ἡλέξις Γῇ κατὰ τὴν τριπλῆν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἔννοιαν — Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον· Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον —Πατριαρχ. Τυπογραφεῖον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ κυριακῇ ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ χειροτονία τοῦ νέου μητροπολίτου Λήμνου πανιερ. κ. Ἀθανασίου, ἱερουργούντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Ἴμβρου, καὶ Λιτίτζης.

— Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Προικονήσου κ. Νικόδημος ἐδήλωσε δι' ἐπιστολῆς τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτι μετ' εὐγνωμοσύνης ἀποδεξάμενος τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ ὡς συνοδικοῦ μέλους ἐλεύσεται ὅσον τάχος εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν.

— Ἐπετράπη συνοδικῶς ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Λιτῆς κ. Ἀλεξάνδρῳ, ἐπιτρόπῳ τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐνταῦθα σεβασμ. μητροπολίτου Βοδενῶν, ἡ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν μετάβασις, πρὸς θεραπείαν τῆς πασχούσης αὐτοῦ ὑγείας.

— Τῇ κυριακῇ ἀνεγνώσθη ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ ἐν τέλει τῶν χρονικῶν τούτων ἐκδιδομένη Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις, ἧς τὸ περιεχόμενον βλέπει ὁ ἀναγνώστης· ὁμοίου περιεχομένου ἐγκύκλιοι πρὸς τοὺς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβασμ. μητροπολίτας καὶ τοὺς θεοφιλ. ἐπισκόπους ἀπεστάλησαν, ἐφιστῶσαι τὴν κυριαρχικὴν αὐτὴν ἐποπτείαν καὶ μέριμναν ἐπὶ τῆς τηρήσεως πασῶν τῶν διατάξεων τῆς σεβ. αὐτοκρατ. Κυβερνήσεως περὶ τῶν κοινωφελῆ σκοπὸν προτιθεμένων σωματείων. Νομίζομεν ὅτι, τοῦ νόμου ῥητῶς ὁρίζοντος τὰ περὶ τούτων, οἱ φιλόκαλοι ὁμογενεῖς, οἵτινες διὰ συστάσεως κοινῶν τοιούτων ταμείων ἐπιθυμοῦσι νὰ προσέρχωνται ἀρωγοὶ εἰς ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα, θέλουσι προθυμηθῇ νὰ ἐκπληρώσωσι πάσας τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τοῦ νόμου διατυπώσεις, προσφερόμενοι μὲν νομοταγῶς, ἐνισχύοντες δὲ οὕτω τοὺς ἐκάστοτε φιλεκπαιδευτικοὺς συνεταιρισμούς, οἵτινες μετὰ ζήλου καὶ συνέσεως διευθυνόμενοι καὶ τὸ κοινῇ ὠφέλιμον ἄνευ ἐπιδείξεων καὶ στόμφων, οὐκ ἀσυνήθως ἐπιβλαβῶν ἀποβαινόντων, ἐπιδιώκοντες, δυνατὸν νὰ καταστῶσιν ἀσφαλεῖς παράγοντες τῆς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν βελτιώσεως τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων.

— Ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης κυριακῆς ἤρξαντο ἔν τισι τῶν ἐνοριῶν αἱ ἐγγραφαὶ ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν ἐτησίων ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου χορηγιῶν, ἐπιστασίᾳ προσώπων ἀξιοτίμων καὶ ζηλωτῶν, ἅτινα, αἰτήσει τῆς ἐπὶ τῶν ἐράνων ἐν τοῖς Πατριαρ-

χείοις κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἧς τὸ προσωπικὸν ἀνηγγείλαμεν ἐν τῷ 7 ἀριθμῷ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», μετὰ προθυμίας ἀνέλαβον τὸ ἔργον τοῦτο. Καθὰ πληροφοροῦσιν ἡμᾶς, πολλὴ προθυμία ἀπαντᾶται παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες, οὐδαμῶς ἐπιλανθανόμενοι τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ἔχουσι πρὸς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῆς ἑαυτῶν μητροπόλεως, ἅμα τε καὶ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας ἀπὸ δεκαπέντε ὅλων αἰώνων ὑπαρχούσης, σπεύδουσι πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, δι᾽ομένης εὐκαιρίας ἤδη. Γράψαντες ἐπὶ τούτῳ δίς, καὶ τὸ πρὸς τοῦτο καθῆκον ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων ὑπομνήσαντες, ἐν σχέσει μάλιστα πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀρθοδόξους, οἵτινες πρὸς θεραπείαν τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, καὶ πρὸς συντήρησιν τῶν οἰκείων μητροπόλεων χορηγοῦσιν ἀγογγύστως, σήμεραν περιοριζόμεθα εἰς τὴν εὐχὴν, κοινὴν πάντων τῶν ὀρθοδόξων οὖσαν, ὡς πιστεύομεν, ὅπως, ἑκάστου κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν προαίρεσιν χορηγοῦντος, ἀποβῇ οὐκ ἐς μακρὰν ἡ ἐτησία αὕτη χορηγία πόρος ἀσφαλὴς καὶ μόνιμος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ταμεῖον ἐθνικὸν, ἐπαρκεῖς κεκτημένον προσόδους, θέλει μὲν συντηρεῖ ἀνέτως τὴν πνευματικὴν ἡμῶν ἀρχὴν, θέλει δὲ συντρέχει ἐν τῷ μέλλοντι πρὸς ὑποστήριξιν θεσμῶν καὶ συστημάτων κοινωφελῶν, πρὸς ἐπίρρωσιν δὲ τῶν πνευματικῶν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους ἀναγκῶν, ὧν ἥ τε ἐποπτεία καὶ ἡ καθόλου θεραπεία καὶ διεύθυνσις ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ἐστὶ δικαίωμα ἰδιάζον μόνῳ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ.

— Προτάσει τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργαζομένης διαρκοῦς ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων Ἐπιτροπῆς, ἐγκριθείσης καὶ κυρωθείσης ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἐνεκρίθη νὰ διαβιβασθῶσιν εἰς τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἱερὰς Μονὰς διὰ τῶν κατὰ τόπους σεβασμ. ἀρχιερέων δύο ἐγκύκλιοι, ὧν ἡ μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ χορηγῆσαι τοῖς πανοσιολ. ἡγουμένοις τῶν κατ᾽ ἐπαρχίας εὐαγῶν σταυροπηγιακῶν Μονῶν τὰς ἀπαιτουμένας λεπτομερεῖς ὁδηγίας πρὸς σχηματισμὸν ἀκριβοῦς αὐτῶν κτηματολογίου, ἡ δὲ δίδωσι μὲν πληροφορίας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπ᾽ ὀνόματι φυσικῶν προσώπων ἐγγραφῆς τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῶν, προτρέπεται δὲ τοὺς πανοσιολογ. ἡγουμένους ὅπως ἀποστείλωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ πιστὰ καὶ ἀκριβῆ ἀντίγραφα πάντων τῶν ἐν τοῖς γραμματοφυλακείοις τῶν ἱερῶν Μονῶν σωζομένων αὐτοκρατορικῶν φιρμανίων καὶ χαττίων τῶν ἐξασφαλιζόντων τὴν ἀσυδοσίαν τῶν κτημάτων τούτων. Ἡ ἀνάγκη τῆς συντάξεως ἀκριβῶν κτηματολογίων ὑπεδείχθη καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 15 δεκεμβρίου 1888 πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου, καὶ ἱκανοὶ τῶν ὁσιολογ. ἡγουμένων, ἐκτιμήσαντες τὸ σωτήριον διὰ τὰς εὐαγεῖς Μονὰς μέτρον τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας, προὐθυμήθησαν ν᾽ ἀποστείλωσι τοιαῦτα· ἀλλ᾽ οἱ πλεῖστοι καὶ τούτων, ἐκ παρεννοήσεως τῶν ὁδηγιῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἀπέστειλαν ἀντίγραφα μόνα τῶν τίτλων ἄνευ τοῦ καταλόγου τῶν κτημάτων, ἢ ἔπεμψαν κατάλογον καὶ τοῦτον οὐχὶ ἀκριβῆ, ἢ μεταφράσεις τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας, ἀντὶ ν᾽ ἀποστείλωσιν ἀντίγραφα αὐτῶν πιστά. Μετὰ τὰς ἐκ δευτέρου στελλομένας ἐκκλησιαστικὰς ὁδηγίας, αἷς ἡ Ἐκκλησία παρασυνῆψεν ἔντυπα διαγράμματα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐν τῷ μέλλοντι σφαλμάτων καὶ παρεννοήσεων, νομίζομεν ὅτι οἱ ὁσιώτατοι ἡγούμενοι καὶ μοναχοὶ τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν Μονῶν θέλουσι σπεύσει νὰ συμμορφωθῶσι ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς προτροπαῖς, ὧν ἡ πραγμάτωσις ὠφέλιμος ἔσται τοῖς ἱεροῖς σεμνείοις, ὅπως μὴ τοὐντεῦθεν ὑφίστανται οἱανδήποτε ζημίαν, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἐν γνώσει τῆς ἀκινήτου περιουσίας αὐτῶν καὶ τῶν δικαίων ἑκάστης μονῆς ἐνεργῇ ἐν ἀνάγκῃ τὰ λυσιτελῆ αὐταῖς καὶ συμφέροντα. Ἡ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ἑνὸς τοιούτου καθήκοντος ἀμέλεια συνεπάγεται βαρυτάτην εὐθύνην ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις τοσούτῳ συντόνως ζητεῖ νὰ περισώσῃ ὅσα γενεαὶ εὐσεβεῖς εἰς ἡμᾶς ἐκληροδότησαν.

Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο ἐξ Ἁγίου Ὄρους ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου κ. Μελέτιος, προτιθέμενος νὰ μεταβῇ εἰς Βουκουρέστιον πρὸς διευθέτησιν ἰδίων ὑποθέσεων, μεθ᾽ ὃ ἐπανακάμψει εἰς Ἅγιον Ὄρος. Ὁ πανοσιολ. κ. Μελέτιος ἀπὸ τριακονταετίας ἐξ ἰδίων καταβάλλων εἰργάσθη λίαν ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς ἀνορθώσεως τῆς Μονῆς ταύτης, ἧς οἰκοδομεῖ νῦν ἐξ ἰδίων μίαν πλευρὰν τοῦ πρὸ τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν πυροποληθέντος οἰκοδομήματος, προθύμως δὲ συντρέχει καὶ πρὸς εὐόδωσιν πάσης ἐθνωφελοῦς πράξεως.

— Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο ἐκ Μόσχας ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀρσένιος Ἀγγελίδης, ἄλλοτε διατελέσας εὐδοκίμως ἡγούμενος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἁγιοταφικοῦ μετοχίου, καὶ ἐπισπασάμενος τὴν ἀγάπην τῶν τῆς πόλεως ταύτης ὀρθοδόξων.

— Ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ ἐκ τῶν προεχόντων πατέρων τῆς αὐτόθι ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος πανοσιώτ. προηγούμενος κ. Θεόκλητος Στεργιάδης.

Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, χοροστατοῦντος τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὁ πανοσιολογ. πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων ἱεροδ. κ. Γεράσιμος Δώριζας, θέμα λόγου λαβὼν τὴν δύναμιν τῆς πίστεως. —Τῇ προσεχεῖ κυριακῇ κηρύξει ὁ αἰδεσιμ. κατηχητὴς κ. Κωνσταντ. Παρίτσης.

— Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἐξηκολούθησε καὶ ἔληξεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν πραγμάτων τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Νικαίας Σωφρονίου.

Περὶ τὴν πρώτην δεκαημερίαν τοῦ προσεχοῦς μαρτίου ἀπολύεται ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἡ **Σύνοψις** τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Τὸ τοσοῦτῳ χρήσιμον τοῦτο βιβλίον, ὅπερ, δύναταί τις εἰπεῖν, ὅτι σχεδὸν ἀπὸ τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας ὑπῆρξε τὸ ἐγκόλπιον παντὸς ὀρθοδόξου, ἐξηκολούθει ἀνατυπούμενον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ἐν Βενετίᾳ, ἀπό τινος δὲ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν. Ἀληθὲς μέν, ὅτι ἐκδόσεις τινὲς αὐτοῦ διωρθοῦντο κατὰ καιροὺς ὑπὸ λογίων κληρικῶν, ἀλλ' αἱ διορθώσεις αὗται ἐστεροῦντο τέλεον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐκείνου κύρους, ὅπερ περιάπτει εἰς τὰ ἱεροτελεστικὰ ταῦτα ἐγκόλπια ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας γενομένη διόρθωσις, καὶ ἡ ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτῆς ἐκτύπωσις. Ἡ νέα ἔκδοσις τῆς Συνόψεως, ἐγκεκριμένη ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ γενομένη, οὐ μόνον ἀπὸ σφαλμάτων ἀνεκαθάρθη, ἀλλὰ καὶ ἀπό τινων ἰδιωτικῶν εὐχῶν, αἵτινες εἶχον παρεισρρήσει κατὰ καιροὺς εἰς αὐτήν, φέρει δὲ καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐκεῖνο κῦρος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς σαφῆ γνῶσιν τῶν Πασχαλίων, Κύκλων ἡλίου καὶ σελήνης, Ἐπακτῶν κτλ. ἀναθεωρηθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ δοκιμωτάτου καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν κ. Ἀνδρέου Σπαθάρη, ὅστις προσέθηκεν ἐν ἑκάστῳ Πασχαλίῳ καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀληθοῦς ἑβραϊκοῦ πάσχα. Ἡ πατριαρχικὴ αὕτη ἔκδοσις τῆς ἱερᾶς Συνόψεως ἐστὶ κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν ὀγκωδεστέρα τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδιδομένων ἐν Βενετίᾳ Συνόψεων, καθὸ περιέχουσα, πλὴν ἄλλων προσθηκῶν, τήν τε Ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν Παθῶν, καὶ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, καὶ τὰ Εὐαγγέλια πασῶν τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὕτω δὲ συγκεκροτημένη θέλει ἀποβῆ τὸ χρησιμώτερον μὲν τῶν ἱερῶν ἐγκολπίων, ὅπερ πρέπει νὰ φέρῃ συνέκδημον ἑαυτῷ πᾶς ὀρθόδοξος, ἀλλὰ καὶ τὸ προσιτώτερον εἰς πᾶν βαλάντιον, διότι, συγκείμενον ἐκ σελίδων μικρῶν 1000, ἐκτετυπωμένον δὲ διὰ χαρακτήρων νεοχύτων, κατασκευασθέντων ἐν Παρισίοις, κεκοσμημένον διὰ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων, καὶ καλῶς δεδεμένον, τιμᾶται γροσίων ἀργυρῶν 7. Εἰ δὲ καὶ πάντοτε εἰς ἡμᾶς χρήσιμον τὸ βιβλίον τοῦτο, καθίσταται νῦν ἐπὶ ταῖς σεπταῖς καὶ κατανυκτικωτάταις Ἀκολουθίαις τῆς ἁγίας καὶ Μ. Ἑβδομάδος ἀπαραίτητον, οἱ δὲ εὐσεβεῖς ὁμογενεῖς δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν εὐκόλως τοῦτο, οἱ μὲν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἀπὸ τῶν κατ' ἐνορίας πανοσιολογ. προϊσταμένων, οἱ δ' ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπὸ τῶν ἐγκαίρως ὑποδειχθησομένων προσώπων.

Ἀπεβίωσεν ἑβδομηκοντούτης ἐν τῷ Ἐθνικῷ Νοσοκομείῳ, ἐν ᾧ ἀπὸ ἑξαμηνίας διέμενε περιθαλπόμενος, ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη χρηματίσας βιβλιοφύλαξ καὶ γραμματεὺς τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς **Κωνσταντῖνος Χειμώνιος.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

Περὶ τῶν ἄνευ κυβερνητικῆς ἀδείας συνιστωμένων σωματείων.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.*

Ἀριθ. πρωτ. 581 / διεκπ. 474

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ, καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Δι' ἀνακοινώσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων ἐδηλώθη ἡμῖν ὅτι, ἐπειδὴ ὑφίστανται ἄνευ κυβερνητικῆς ἀδείας ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κράτους διάφορα σωματεῖα, ἢ διανέμονται ὑπὸ διευθυντῶν σχολείων καὶ διδασκάλων γραμμάτια πρὸς συλλογὴν χρημάτων ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, ἡ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, καίπερ οὐδεμίαν ἀντίρρησιν διατυποῦσα ὡς πρὸς τὸν ἀγαθοεργὸν σκοπὸν τῶν κοινωφελῶν τούτων σωματείων, τοὐναντίον δὲ πατρικῶς προστατεύουσα τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων καὶ τὴν δημοσίᾳ ἐξάσκησιν τῆς φιλανθρωπίας, φρονοῦσα οὐδὲν ἧττον ὅτι ταῦτα δέον ἵνα διενεργῶνται ἐν γνώσει καὶ ἀδείᾳ τῆς ἁρμοδίας πολιτικῆς ἀρχῆς· πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένων καταχρήσεων, φέρει εἰς γνῶσιν τῶν Πατριαρχείων ὅτι, δυνάμει αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος, ἀπηγορευμένη ἐστὶν ἡ ἄνευ ἀδείας συγκρότησις σωματείων, ἐνῷ ταὐτοχρόνως δι' Αὐτοκρατορικοῦ ὁμοίως Διατάγματος ἀπηγορεύθη ἡ συλλογὴ συνδρομῶν ἄνευ κυβερνητικῆς ἀδείας, καὶ ἀξιοῖ ὅπως τοῦ λοιποῦ ζητῆται πρὸς ταῦτα προηγουμένως ἐν μὲν τῇ βασιλευούσῃ ἡ προσήκουσα ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις ἡ ἄδεια τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς. Ἀνακοινούμενοι τοίνυν τὰ ἀνωτέρω τοῖς τε ἐκκλησιαστικῶς προϊσταμένοις τῶν ἐνοριῶν, τοῖς ἐντιμοτάτοις ἐπιτρόποις τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐφόροις τῶν σχολείων, καὶ πᾶσιν ἐν γένει τοῖς εὐλογημένοις χριστιανοῖς, ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα πατρικῶς πάντας, ὅπως παρέχοντες ἐν τῇ χαρακτηριζούσῃ ὑμᾶς νομοταγεῖ εὐπειθείᾳ νέον τεκμήριον τῆς πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐντολὰς εὐλαβείας ὑμῶν, καὶ τῆς πρὸς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας ὑποταγῆς, προθυμηθῆτε συμμορφωθῆναι ἀκριβῶς ταῖς ὑψηλαῖς ταύταις διαταγαῖς, καθ' ἃς, τόσον οἱ προτιθέμενοι τὴν συγκρότησιν σωματείων, ὅσον καὶ οἱ μέλλοντες ἵνα συλλέξωσι συνδρομὰς ἐφ' οἱῳδήποτε λόγῳ, ὀφείλουσιν ἵνα λαμβάνωσι πρότερον τὴν ἄδειαν τῆς ἁρμοδίας πολιτικῆς ἀρχῆς, γινώσκοντες ὅτι ἄλλως καθιστῶσιν ἑαυτοὺς ὑπευθύνους ἐπὶ τῇ παραβάσει. Ἐπὶ τούτοις πατρικῶς ὑμᾶς εὐλογοῦντες, αἰτούμεθα πᾶν ἀγαθὸν ὑμῖν παρὰ Κυρίου, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

,αωγ'.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Γ'.

Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ*

Παραλείπομεν τὸν Σεβηριανόν, διότι καὶ αὐτὸς ἑρμηνεύει κατὰ τρόπον ὅμοιον, λέγων ὅτι ὁ ὄφις ἐλάλησεν ἀνθρωπίνην λαλιάν, ἐνεργοῦντος δι' αὐτοῦ κρυφίως τοῦ ἀρχεκάκου τῆς ἀνθρωπότητος ἐχθροῦ, «ἵνα ὑπονοήσῃ ὁ Ἀδάμ, ὅτι φρόνιμος ὢν ὁ ὄφις, κατώρθωσε καὶ τὸ μιμήσασθαι τὴν τοῦ ἀνθρώπου φωνήν»· ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδὲν λέγομεν, διότι αἱ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἐξηγήσεις εἶναι ὀλίγον ἀσαφεῖς[3], τὰ δὲ γραφόμενα περὶ τῆς πονηρίας, αὐτὰ ἐριστῶσιν ἀκριβῶς τὴν προσοχὴν ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων θὰ συμπληρώσωμεν τὸ παρὸν ἐδάφιον.

Ἡ πονηρία τοῦ ὄφεως, ἢ μᾶλλον τοῦ δι' αὐτοῦ λαλοῦντος πονηροῦ, καταφαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι δηλαδὴ προσελθὼν εἰς τὴν Εὔαν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐγεύοντο ἐξ ὅλων τῶν ἐν τῷ παραδείσῳ καρπῶν· καὶ λοιπὸν «οὐχ ὑποπτεύετο ὡς ἐγκατάσκευος[4]»· ἀφοῦ δὲ ἡ γυνὴ διὰ τὴν πολλὴν ἀπροσεξίαν, ὡς λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὄχι μόνον δὲν ἀπεστράφη αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν ἐντολὴν ἅπασαν κατέστησεν αὐτῷ γνωστήν, καὶ τοὺς μαργαρίτας ἔθεσεν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, τότε ἐκεῖνος, προσποιούμενος ὅτι ἔμαθε τὸ δῆθεν ἀγνοούμενον, ἔπλασε διπλοῦν τὸ ψεῦδος, πρῶτον βεβαιώσας, ὅτι δὲν θ' ἀποθάνωσιν ἐὰν φάγωσιν ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, δεύτερον δ' ὅτι θὰ γίνωσιν, «ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν». Καὶ ἐνταῦθα λαμβάνει τέλος ἡ ἱερὰ παράδοσις περὶ τοῦ ὄφεως πρὸ τῆς παραβάσεως· ἀνάγκη δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρὸς τὴν Εὔαν, «ᾔδει ὁ Θεός, ὅτι . . . . διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί», ὁ ὄφις παρίστα τρόπον τινὰ τὸν Θεὸν φθονερόν, τὴν δὲ σφαλερὰν καὶ τόσον ἀσεβῆ ἰδέαν ταύτην εὑρίσκομεν ἀκολούθως εἰς τινας τῶν ἀρχαιοτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων, ὀπαδῶν, ἐννοεῖται, τῆς πολυθείας. Μετὰ λύπης ὅμως θὰ παρατρέξωμεν ὅ,τι γράφει ὁ Σεβηριανός, ἢ ὁποιοσδήποτε Σεβῆρος ἐπὶ τούτου τοῦ μέρους τῆς Γενέσεως, διότι νομίζομεν ὅτι δὲν εὐδοκοῦνται· ὁ ἑρμηνευτὴς οὗτος θέλει νὰ παραστήσῃ ὅτι, ἐπειδὴ ὁ διὰ τοῦ ὄφεως λαλῶν πονηρὸς ἐμελέτησε νὰ σπείρῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάρξεως πολλῶν θεῶν, «προλαβὼν ὡς ἐν διηγήματι κατέσπειρεν εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς γυναικὸς ἔμφασιν τοῦ εἶναι πολλοὺς θεούς»· ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου ζητεῖ τὸν ἀριθμὸν πληθυντικόν, ὁ δὲ ἑρμηνεύων πρέπει νὰ προσέξῃ εἰς τὸ ὅτι, κατὰ τὸν μετὰ τῆς Εὔας διάλογον, ὁ ὄφις δὶς ἐπαναλαμβάνει τὴν λέξιν «ὁ Θεός».

Τὰ ἀμέσως μετὰ τὴν παράβασιν τῶν πρωτοπλάστων λέγονται περὶ τοῦ ὄφεως ἐν Γ', 15 τῆς Γενέσεως· εἶναι δὲ ταῦτα, ἡ κατάρα τοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ θηρίου τούτου, ἢ μᾶλλον, ὡς ἐξηγεῖ ὁ ἱερὸς ἐπίσκοπος Κύρου Θεοδώρητος, κατὰ τοῦ διὰ τοῦ ὄφεως ἐνεργήσαντος. Ἐκ τῆς θείας δὲ ταύτης τοῦ ὄφεως τιμωρίας ὁ ἱερὸς Σεραπίων συμπεραίνει ὅτι ὁ ὄφις δὲν εἶχε φωνὴν ἔναρθρον ὡς τὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι, ἐὰν εἶχεν, ὁ δημιουργὸς ἤθελε τιμωρήσει τοῦτον ἀκριβῶς εἰς τὴν λαλιάν, δηλονοῦν εἰς τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠπάτησε τοὺς γενάρχας. Ὁ δὲ Σεβηριανὸς παρατηρῶν εἰς τοῦτο τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς αὐτὸν «ἐπὶ τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ», ἐξηγεῖ ὅτι «ἐπειδὴ ὀρθὸς ἑστηκὼς τῇ γυναικὶ διελέγετο, νῦν ὁ Θεὸς ἀποφαίνεται τὸν ἐπὶ τῆς κοιλίας περίπατον».

6'.

Ἡ κοσμικὴ παράδοσις ἐπικυροῖ μὲν πάντα ὅσα ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ περὶ τῆς τοῦ ὄφεως ἀπάτης, δεικνύει δὲ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως περὶ τῆς δημιουργίας γραφόμενα, κυρίως δὲ περὶ τῆς μακαρίας τοῦ ἀνθρώπου καταστάσεως καὶ τῆς τοῦ ὄφεως ἀπάτης, εἶναι ἀλήθεια, τῆς ὁποίας ἢ διαστρεβλώσεις, ἢ λησμονηθείσης ὑπὸ τοῦ χρόνου, εἶχον μείνει ἴχνη πολλὰ εἰς τὴν μνήμην τῶν λαῶν. Ἐὰν ἀνοίξωμεν νὰ μελετήσωμεν τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, οὐχὶ βεβαίως τὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποδεκτὰς οὔσας, εὑρίσκομεν π. χ. εἰς τὸ Ταλμοὺδ, ὅτι οἱ μὲν ἀρχαιότεροι ραββῖνοι ὄφιν ἐξηγοῦσι τὸν πειράζοντα δαίμονα, καλοῦσι δὲ τοῦτον ὄφιν ἑλικοειδῆ Σαμαήλ, ἐνῷ διδάσκουσιν εἰς ἡμᾶς ὅτι Σαμαὴλ ἦτον εἷς τῶν ἀγγέλων, τῶν ἐπαναστατησάντων κατὰ τοῦ Θεοῦ[5], χαρακτηρίζεται δὲ κατ' αὐτοὺς ὡς ὄφις, διότι καθὼς τοῦτο τὸ ζῶον ἔχει λοξὴν τὴν πορείαν, καὶ δὲν περιπατεῖ ὁδὸν εὐθεῖαν, οὕτω καὶ ὁ διάβολος ἀπατᾷ τὸν ἄνθρωπον διὰ λοξῆς ὁδοῦ.—Πρέπει νὰ προχωρήσωμεν. Κατὰ τὸν γάλλον Δυπερών, ἐκθέσαντα ἐν ἰδιαιτέρᾳ διατριβῇ τὸ θεολογικὸν κατὰ Πέρσας σύστημα[6], ἡ παρ' αὐτοῖς ἀρχαία παράδοσις σώζει, ὅτι τὸ πρῶτον ζεῦγος ἦτο κατ' ἀρχὰς καθαρόν, καὶ ὑπετάσσετο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀγαθοῦ, τὸν Ὡρομάσδην· ἠπατήθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριμάνη, ὁ ὁποῖος προσῆλθεν εἰς αὐτοὺς λαβὼν μορφὴν ὄφεως. Ὁ Τυφὼν τῶν αἰγυπτιακῶν παρα-

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 62—63 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου, καὶ τέλος.

3. Ἴδε τί γράφει ἐξηγῶν δῆθεν τὴν λαλιάν· «πολλοὶ ζητοῦσι πῶς ἐλάλησεν ὁ ὄφις· ἆρα ἀνθρωπίνῃ φωνῇ, ἢ συρισμῷ ὄφεως, καὶ ἐνενόησεν ἡ Εὔα; Ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς παραβάσεως ἐπεπλήρωτο σοφίας καὶ συνέσεως καὶ προφητείας».

4. Αἱ λέξεις εἶναι τοῦ Σεβηριανοῦ.

5. Βλέπε τὴν ἐξήγησιν Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, ταύτην εἰς Γ', 2 τῆς Γενέσεως· «τίς πρὸ πάντων ὠνόμασε τὸν Θεὸν ἐπὶ γῆς; πρόδηλον ὅτι ὁ διάβολος, ὅτε πρὸς τὴν Εὔαν ἔλεγε «τί ὅτι εἶπεν ὑμῖν ὁ Θεὸς» κτλ. Καὶ μὴ θαυμάσῃς τοῦτο· ἄγγελος γὰρ ὢν ποτὲ ὁ διάβολος εἶχε γνῶσιν ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον τότε». Σειρὰ ΝΑ' ὑπομνηματιστῶν εἰς τὴν Ὀκτάτευχον καὶ τὰ τῶν Βασιλειῶν, ἐπιμελείᾳ Νικηφόρου Θεοτόκη· τόμ. Α'. στήλη 79 ζ.

6. Memoires de l'Academie des Inscriptions et Belles-lettres· τόμ. ΞΘ', σελ. 184.

δόσεων, περὶ τοῦ ὁποίου τοσαῦτα περισώζει ὁ Πλούταρχος, ὁ Τυφὼν, ὁ ὁποῖος πολλὰ κακὰ διέπραξεν εἰς ἡμᾶς ἕνεκα τοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον φθόνου ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς δημιουργίας[7], ἐζωγραφίζετο, κατὰ μὲν τὸν Πλούταρχον, ὑπὸ μορφὴν κροκοδείλου, κατὰ δὲ τὸν ἐθνικὸν ποιητὴν Μανίλιον, ὑπὸ μορφὴν ὄφεως, πτερυγοφόρου, καὶ στηριζομένου ἐπὶ τῶν ποδῶν του. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν καὶ ἀρχαιολόγον Maurice, γράψαντα Ἱστορίαν τῆς Ἰνδίας, ὁ πρῶτος ἢ ἀρχηγὸς τῶν δαιμόνων ὀνομάζεται «βασιλεὺς τῶν ὄφεων». Κατὰ δὲ τὸν Dubois, τὰ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἀρχαῖα βιβλία διασώζουσι τὴν παράδοσιν, ὅτι μεγάλα κακὰ ἐπήνεγκεν εἰς τὴν δημιουργίαν τέρας τι, τὸ ὁποῖον παρίστατο ἐξ ἡμισείας ὡς γυνὴ καὶ ὄφις· Εὐρωπαῖοι δὲ λόγιοι καὶ πολυμαθεῖς ἄνδρες, μελετήσαντες τὰς παρὰ τοῖς Σίναις παραδόσεις εὗρον ὅτι, κατ'αὐτὰς, ὁμολογεῖται μὲν ἡ ἀρχικὴ τοῦ ἀνθρώπου μακαρία κατάστασις, ὁμολογεῖται δὲ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ κατὰ τοῦ Θεοῦ πρῶτον ἐπαναστατῆσαν ἔλαβε μορφὴν ὄφεως. Αἱ μαρτυρίαι τοῦ Noell, τοῦ Mallet, τοῦ Ἡροδότου αὐτοῦ ἀκόμη λέγουσιν ὅτι· καὶ παρὰ τοῖς Σκανδιναυοῖς ἡ πρώτη ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσωποποιεῖται διά τινος ὑπερμεγέθους ὄφεως· καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ παράδοσις ὑπάρχει περί τινος ὄφεως, ἐπαναστατοῦντος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ· καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σκύθαις ἡ παράδοσις ἔσωζε τὴν καταγωγὴν αὐτῶν ἐκ γυναικὸς ὄφεως. Ἀλλὰ καὶ τὰς ἀμερικανικὰς παραδόσεις μελετήσας ὁ πολὺς Οὐμβόλδος εὗρεν ὅτι, κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν Μεξικανῶν, ἡ πρώτη γυνὴ, ἐξ ἧς παρήχθη τὸ ἀνθρώπινον γένος, παρίσταται πολλὴν ἔχουσα σχέσιν πρὸς ὄφιν τινά. Θὰ παραλείψωμεν δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι πιστευόμενα περὶ τοῦ Πύθωνος, ἤτοι τοῦ τερατώδους ἐκείνου ὄφεως, τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχαιότερος τῶν κατ' αὐτοὺς ποιητῶν λέγει καταστροφέα καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἰδέα περὶ ὄφεως, ὡς αἰτίου τῆς δυστυχίας καὶ τῆς διαφθορᾶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἢ ὡς ἐπιβουλευομένου τὴν ἐνόργανον ἐν τῷ κόσμῳ τάξιν, εἶναι, καθὼς βλέπει τις ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀφηγήσεως, εἰς τὸ πλεῖστον τοῦ οἰκουμένου κόσμου διαδεδομένη, πιθανὸν δὲ καὶ ἄλλαι ἱστορικαὶ καὶ ἐθνολογικαὶ ἔρευναι νὰ ἀποκαλύψωσιν εἰς ἡμᾶς καὶ ἄλλων φυλῶν παραδόσεις, τῶν ὁποίων κέντρον θὰ ἦτο πάλιν ὁ δράκων οὗτος, εἴτε ὡς σύμβολον, ἢ μορφὴ τρόπον τινὰ, εἴτε ὡς ὄργανον κακοποιοῦ τινος πνεύματος, ἐπαναστατήσαντος ἐναντίον τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ ἀπωλέσαντος τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα. Καὶ οὔτε εἶναι δυνατὸν ἄλλοία τις παράδοσις νὰ σώζηται περὶ τούτων παρὰ ταῖς διαφόροις φυλαῖς τῆς γῆς, διότι ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἐκ θείας ἐμπνεύσεως, ἡ δὲ ἀνθρωπότης, ὅσον καὶ ἂν διεφθάρη πανταχοῦ σχεδὸν ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς εἰδωλολατρείας, ἔσωζεν ὅμως ἀμυδράν τινα μνήμην Θεοῦ δημιουργοῦ καὶ πλάσματος παραπεπτωκότος, ἀγαθοῦ αἰωνίου πατρὸς καὶ τέκνου ἁμαρτήσαντος διὰ τὸν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωτα, ζητήσαντος παρὰ τὴν θείαν ἐντολὴν νὰ γίνῃ ἱκανὸν γινώσκειν καλόν τε πονηρόν. Ἐὰν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, ἦναι ἀληθὴς ἡ γνώμη τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας πατρὸς Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως παρέλαβον πάντες οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος εἴ τι ἂν εἶπον ἀληθὲς καὶ ὀρθὸν περὶ θρησκείας καὶ θεότητος, ὡς μελετήσαντές που τὴν Γραφὴν[8], ἀφοῦ, κατὰ τὸν ἱερὸν Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα, πρεσβυτέρα τῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς τῶν Ρωμαίων καὶ τῆς τῶν ἄλλων λαῶν φιλοσοφίας εἶναι ἡ φιλοσοφία τῶν Ἑβραίων, ἃς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ δύο ἀρχαιότατοι Ἕλληνες ποιηταὶ Ἡσίοδος καὶ Ὅμηρος, «οἱ ποιήσαντας θεογονίην Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες, καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες», ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ἐσυστηματοποίησαν, οὕτως εἰπεῖν, τὰς παραδόσεις περὶ θεῶν, οὐχὶ αὐτοὶ δημιουργήσαντες, ἀλλὰ συλλέξαντες, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ περὶ τῆς Ἄτης καὶ τοῦ Πύθωνος ἔσωζεν ἡ ἀμυδρὰ μνήμη τῶν πρώτων ἑλληνικῶν φυλῶν, μαρτυροῦσα καὶ αὐτὴ μετὰ τοσούτων ἄλλων τὴν ἱερότητα τῆς παραδόσεως, τὴν ὁποίαν εἰς τὸ θεοπνεύστως γραφὲν ἱστορικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα διέσωσεν ὁ ἐπὶ τοῦ Σινᾶ τῷ Θεῷ συλλαλήσας νομοθέτης τοῦ Ἰσραήλ.

Γ'.

Αἱ διατριβαὶ καὶ τὰ μικρὰ ὑπομνήματα, ὅσα χάριν τοῦ κατωτέρου κλήρου κυρίως ἐξεδώκαμεν διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν ἑρμηνειῶν τῶν ἁγίων Πατέρων, ἀπαιτοῦσι βεβαίως βραχύν τινα λόγον περὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου ἱστορικοῦ βιβλίου τοῦ κόσμου, οὐχὶ τοσοῦτον ὡς συμπλήρωμα τῶν λεχθέντων, ὅσον καὶ ὡς ἀπαραίτητόν τινα συνάφειαν πρὸς τὰ γραφησόμενα τυχὸν ἐν μέλλοντι. Καθὼς εἰς προηγουμένας διατριβὰς ἀποδεικνύεται τὸ ἀληθὲς τῆς παρὰ τῷ Μωϋσεῖ παραδόσεως, εἴτε περὶ τῆς δημιουργίας καὶ τῶν κατ' αὐτὴν μεγάλων χρονικῶν ἐποχῶν, εἴτε περὶ τοῦ πρώτου ἀνθρωπίνου ζεύγους, καὶ τῆς παραβάσεως τῶν πρωτοπλάστων, καθὼς ὅσῳ μελετῶμεν αὐτὸν, τοσοῦτον εὑρίσκομεν ἀφελῶς λέγοντα τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν περί τε τῆς φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς, καὶ τῆς λογικῆς ἐν τῷ κόσμῳ τάξεως, φρονοῦμεν ὅτι καὶ ἐν ἄλλαις διατριβαῖς θὰ ἴδωμεν ὅτι ὄχι μόνον εἶναι ὁ ἀρχαιότατος, ἀλλὰ ὁ μᾶλλον ἀκριβὴς χρονογράφος, ὄχι πλέον τῶν τυχῶν μιᾶς ἢ δύο φυλῶν, ἑνὸς ἢ πολλῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος· καὶ ναὶ μὲν Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας λέγει περὶ Μωϋσέως, ὅτι τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν καὶ νομοθετῶν «πολλῷ πρεσβύτατος γέγονεν ὁ πρῶτος τῆς θεοσε-

7. Πλουτάρχου, Περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος, § 24.

8. Ἰουστίνου Λόγ. πρὸς Ἕλληνας· ἐν κεφ. η'. καὶ λθ'.

θείας διδάσκαλος ἡμῶν Μωϋσῆς», ἀποδεικνύει δὲ ὅτι οὐδὲν ἀκριβὲς εἶναι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱστοριογραφημένον πρὸ τῶν Ὀλυμπιάδων, πρὸ τούτων δὲ μόνον ἡ τοῦ Μωϋσέως ἱστορία προϋπῆρχεν· ἀλλ' ὁ σοφὸς Αὔγουστος Νικόλαος λαμπρὰν εἶπε περὶ αὐτοῦ κρίσιν, ὅτι ὁ Μωϋσῆς εἶναι «ὁ βιογράφος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ χρονογράφος τῆς φύσεως, ὁ μνήμων τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ».

Ὁποία δοξα διὰ τὸν θεόπνευστον ἱστοριογράφον, ὁ ὁποῖος, ἀρχαιότατος πάντων, συνάμα εἶναι ἀκριβέστατος καὶ, κατὰ συνέπειαν, ἀξιοπιστότατος πάντων, καὶ ὁ ὁποῖος ὑπὸ τοῦ Κυβιέρου θεωρεῖται κατὰ πεντακόσια ἔτη παλαιότερος τοῦ Ὁμήρου, ἔχων τὴν δόξαν, ὅτι πρὸ τριάκοντα καὶ τριῶν αἰώνων πρὶν ἡμῶν ἠδυνήθη νὰ παρέξῃ σειρὰν γεγονότων συνδεδεμένων μετά τινος βεβαιότητος, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εὑρίσκει τις οὔτε εἰς τὰ μνημεῖα τῆς φοβερᾶς ἐκείνης αἰγυπτιακῆς μεγαλοπρεπείας, οὔτε εἰς τὰ χρονικὰ τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Βαβυλωνίων. Ὁ περικλεὴς Cuvier εἰς τὸ σπουδαιότατον αὐτοῦ σύγγραμμα Discours sur les révolutions du Globe, παραθέτει τὸ συμπέρασμα τῶν ἐρευνῶν, τὰς ὁποίας ὁ Champollion ἐποιήσατο περὶ τῶν ἱστορικῶν ἀληθειῶν τῆς Γενέσεως, ἰδοὺ δὲ τί λέγει ὁ σοφὸς οὗτος Γάλλος· «Ἀποδεικνύω ὅτι οὐδὲν αἰγυπτιακὸν μνημεῖον εἶναι πραγματικῶς προγενέστερον τοῦ π. Χ. 2200 ἔτους. Εἶναι βέβαια αὕτη μεγίστη ἀρχαιότης, ἀλλ' οὐδὲν παρέχει ἐναντίον εἰς τὰς ἱερὰς παραδόσεις, καὶ τολμῶ νὰ εἴπω ἐπιβεβαιοῖ αὐτὰς καθ' ὅλα. Τωόντι, ἅμα παραδεχθῶμεν τὴν ὑπὸ τῶν αἰγυπτιακῶν μνημείων διδομένην χρονολογίαν καὶ διαδοχὴν τῶν βασιλέων, ἡ ἱστορία τῶν αἰγυπτίων συμφωνεῖ θαυμασίως πρὸς τὴν ἱερὰν Γραφήν. Οὕτω λ. χ. ὁ Ἀβραὰμ ἔρθασεν εἰς τὴν Αἴγυπτον περὶ τὸ 1900, δηλαδὴ, ἐπὶ τῶν *ποιμένων βασιλέων*. Βασιλεῖς αἰγύπτιοι δὲν ἤθελον ποσῶς συγχωρήσει εἰς ἕνα ξένον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. Ἐπὶ *βασιλέως ποιμένος* ἐγένετο ὡσαύτως ὁ Ἰωσὴφ ὑπουργὸς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐγκατέστησεν ἐκεῖ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε λάβει χώραν ἐπὶ βασιλέων αἰγυπτιακῶν φυλῶν. —Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΙΗ' δυναστείας τῶν Διοσπολιτῶν εἶναι ὁ *βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσὴφ*, κατὰ τὴν ἱερὰν Γραφὴν, ὅστις, ἐξ αἰγυπτιακῆς φυλῆς καταγόμενος, δὲν ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ τὸν Ἰωσὴφ, ὑπουργὸν τῶν ἀρπάγων βασιλέων· οὗτος εἶναι ὁ ἀγαγὼν τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἡ ὁποία διήρκεσεν ὅσον ἡ ΙΗ' δυναστεία· ἐπὶ δὲ Ραμεσσοῦ τοῦ Ε', λεγομένου Ἀμενόφιος, ἀρχομένου τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ὁ Μωϋσῆς ἠλευθέρωσε τοὺς Ἑβραίους. Ταῦτα συνέβαινον κατὰ τὴν νηπιότητα τοῦ Σεσώστριδος, ὅστις διεδέξατο ἀμέσως τὸν πατέρα καὶ ἐποιήσατο κατακτήσεις ἐν Ἀσίᾳ, ὅτε ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἐπλανῶντο τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ. Διὰ τοῦτο αἱ ἱεραὶ Γραφαὶ δὲν λαλοῦσι ποσῶς περὶ τοῦ μεγάλου τούτου κατακτητοῦ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ἡ Γραφὴ, ἀνευρίσκονται ἐπὶ τῶν αἰγυπτιακῶν μνημείων, κατὰ τὴν αὐτὴν διαδοχικὴν τάξιν, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν βιβλίων ὁριζομένας ἐποχάς· θέλω μάλιστα προσθέσει ὅτι ἡ Γραφὴ διετήρησε τὰ ἀληθῆ αὐτῶν ὀνόματα ἀκριβέστερον τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν.—Εἶμαι περίεργος νὰ μάθω τί ἄρα θέλουσιν ἀπαντήσει οἱ κακεντρεχῶς προτείναντες ὅτι αἱ αἰγυπτιακαὶ μελέται τείνουσι νὰ διασείσωσι τὴν πίστιν εἰς τὰς παρὰ τῶν μωσαϊκῶν βίβλων χορηγουμένας ἱστορικὰς μαρτυρίας. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνακαλύψεώς μου παρέχει, τοὐναντίον εἰς αὐτὰς ὑποστήριξιν ἀκαταμάχητον».

Ἡ κρίσις αὕτη δύο μεγάλων τῆς Εὐρώπης σοφῶν εἶναι, νομίζομεν, ἀρκετὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συμπληρώσῃ τὸ Γ' μέρος τῆς παρούσης μικρᾶς ἡμῶν διατριβῆς· φρονοῦμεν ὅμως ὅτι καὶ τὸ Α' μέρος αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὡρμήθημεν νὰ εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις συνιστώσας τὸ Γ', ἐπιτρέπει νὰ ἐκτείνωμεν ὀλίγον ἐνταῦθα τὸν λόγον. Ἡ ἑβδόμη λ. χ. ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁποίαν ἡγίαζεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς, ἐπέβαλε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Δεκαλόγου, ἡ μία τέλος πάντων ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, ἡ ὁποία καθιεροῦτο ὡς ἐκ τούτου πρὸς αἶνον καὶ δοξολογίαν τοῦ θείου ὀνόματος, καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ ἀνθρώπου, εὑρίσκεται εἰς τὰ ἡμερολόγια ὅλων τῶν λαῶν, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, ἀπολιτίστων τε καὶ πεπολιτισμένων, καὶ μαρτυρεῖται ὑπὸ συγγραφέων ἀρχαίων, λέγει δὲ περὶ ταύτης ὁ περιώνυμος Γάλλος ἀστρονόμος Laplace ὅτι «ἴσως εἶναι τὸ ἀρχαιότατον καὶ τὸ μάλιστα ἀναμφισβήτητον μνημεῖον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, τὸ ὁποῖον φαίνεται δεικνύον κοινήν τινα πηγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας αὗται διεσπάρησαν». Τὰ γραφόμενα τοῦ Μωϋσέως περὶ τῆς μακροβιότητος τῶν πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ πατριαρχῶν ἀπεδείχθησαν ἐπιστημονικῶς ἀληθέστατα ὑπὸ τοῦ Volney, ἀλλὰ μαρτυροῦνται καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐθνικῶν συγγραφέων Ἰωσήπου, Οὐάρρωνος, Πλινίου, Οὐαλερίου Μαξίμου, καὶ ἄλλων. Καὶ δὲν ἐξετάζομεν ἡμεῖς τὰ λεγόμενα τοῦ Μωϋσέως ἀπέναντι τῶν τῆς ἐπιστήμης πορισμάτων, διότι ὁ λόγος ἤθελεν ἐκταθῇ πολύ· θέλομεν μόνον νὰ δείξωμεν τὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ ὡς ἱστορικοῦ τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἔργων τῆς ἀνθρωπότητος, φρονοῦμεν δ' ἐν τῷ περὶ τούτου κεφαλαίῳ ὅτι οὔτε καταλληλότερον, οὔτε σοφώτερον τοῦ Auguste Nicolas, οὔτε μᾶλλον ἐνθουσιωδῶς ἔγραψε περὶ τοῦ πρωτίστου ἐν τῷ κόσμῳ ἱστορικοῦ καὶ νομοθέτου οὐδείς, καὶ διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ κλείομεν τὸ παρὸν κεφάλαιον· «Ὡς γιγαντιαῖον μνημεῖον ἐν μέσῳ εὐρυτάτου δάσους ὑψούμενον, καὶ πάντοτε εἰς τὸ τέρμα πασῶν τῶν διόδων παρουσιαζόμενον, ὁ λόγος τοῦ Μωϋσέως εὑρίσκεται ὅτι εἶναι τὸ τέρμα καὶ τὸ τελευταῖον συμπέρασμα ὅλων τῶν κλάδων τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης εἰς τὴν ἀνωτάτην αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Πᾶσα ὑλοτομία ἐν τῷ δάσει τούτῳ τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς πλάνης ἀνακαλύπτει ἔτι μᾶλλον αὐτό. Ὁθενδήποτε ἀναχωρήσωσιν οἱ ἀπόστολοι τῆς ἐπιστή-

μης, φυσεωϊστορες, χημικοί, ἀστρονόμοι, γεωλόγοι, ἐθνογράφοι, γεωγράφοι, ἀρχαιολόγοι, ἱστορικοί, περιηγηταί, ἀφοῦ ἕκαστος διατρέξῃ τὸν δρόμον του ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων, ἀφοῦ διανείμωσιν ἑαυτοῖς τὸ πᾶν εἰς τὰς ἐρεύνας των, ὅλοι ἐπὶ τέλους συναπαντῶνται ἀπέναντι τῆς Γενέσεως· ἕκαστος αὐτῶν τελευτᾷ ἔν τινι λέξει πρὸ τρισχιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐν τῇ μυστικῇ ταύτῃ βίβλῳ γεγραμμένῃ, γενόμενοι οὕτως ἐν ἀγνοίᾳ ἀπὸ ἀποστόλων τῆς ἐπιστήμης ἀπόστολοι τῆς θρησκείας, ἧς κηρύττουσι τὴν θειότητα, ὁμολογοῦντες τοῦ πρώτου αὐτῆς ἱστορικοῦ τὴν θεοπνευστίαν».

Μ.

Η ΛΕΞΙΣ ΓΗ

κατὰ τὴν τριπλῆν ἐν τῇ Γραφῇ ἔννοιαν.

Ὀλίγας στήλας τοῦ ἡμετέρου φύλλου θὰ διαθέτωμεν ὑπὲρ ἄρθρων μικρῶν χρησίμων εἰς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους, ὅσοι πολλάκις ἔρχονται εἰς ἀνάγκην νὰ διερευνῶσι καθ' ἑαυτοὺς τίς ἡ λέξις αὕτη, τί δηλοῖ δ' ἐκείνη, κατὰ πολλὰς ἐκδοχὰς καὶ ἐννοίας, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρίσκουσιν αὐτὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς βιβλίοις. Σήμερον λαμβάνομεν τὴν λέξιν *Γῆ*, διότι οὐ πρὸ πολλοῦ τὴν λέξιν *Οὐρανὸς* ἐξητάσαμεν κατὰ τὸ ἑνόν. Καὶ αἱ δύο λέξεις αὗται εἶναι προσφυεῖς καὶ συνδυάζονται δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ φύσιν ἡμῶν, πρὸς τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐπὶ γῆς βίου, πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ δικαίου κριτοῦ στηλογραφηθεῖσαν ἐναντίον ἡμῶν αἰωνοβόητον κατάραν. Αἱ πρῶται λέξεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶναι *ὁ Θεὸς* ὡς ποιητὴς καὶ δημιουργός: *Ἐν ἀρχῇ*, ἢ κατὰ τὸν μεταφράστην Ἀκύλαν, ὅπερ ἠθέλησε καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, *Ἐν κεφαλαίῳ*: ποιῶν τὸν κόσμον· δευτέρα καὶ τρίτη αἱ λέξεις *Οὐρανὸς* καὶ *Γῆ* ὡς δημιούργημα. Ἡ *Γῆ* ἡ τρίτη λέξις, νοητὴ καὶ καταληπτὴ μετὰ τὴν πρώτην, τὴν ἀκατανόητον, τὴν αἰρομένην ὑπὲρ πᾶν ὄνομα καὶ νόημα, εἶναι λέξις νοητὴ τῷ ἀνθρώπῳ, τὸν ὁποῖον ἔπλασεν ὁ δημιουργὸς χοῦν ἀπ' αὐτῆς λαβών· νοητή, διότι εἰς αὐτὴν κατεδικάσθημεν ν' ἀναλυώμεθα, ἀποδίδοντες τὸν χοῦν, ὡς εἶπεν ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος, εἰς τὸν πρόγονον χοῦν. Ἐννοοῦμεν καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς ἐκτεινόμενον Οὐρανόν, ἴσως δ' ἔν τινι μέτρῳ καὶ τὸν Οὐρανὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ποθητὴ πατρὶς ἡμῶν, πρὸς τὴν ὁποίαν πτερυγίζομεν. Καλὸς ἦτον ὁ περὶ τούτου λόγος, καλὸς εἶναι καὶ ὁ περὶ τῆς Γῆς, ἐρχόμενος μάλιστα κατὰ τάξιν, δηλαδὴ μετὰ τὸν περὶ Οὐρανοῦ, τῇ διαφορᾷ μόνον ὅτι εἰς προηγουμένας βραχείας διατριβὰς ἐξητάσθησαν αἱ περὶ Οὐρανοῦ γνῶμαι καὶ διδασκαλίαι τῶν Πατέρων, ἐμπνεομένων, ἐὰν ἡ φρᾶσις συγχωρῆται, ὑπὸ τῶν γραφομένων τοῦ Μωϋσέως, ἐνταῦθα δὲ μόνον θέλουσι παρατεθῇ αἱ τρεῖς ἐξηγήσεις τῆς λέξεως *Γῆς*.

α'. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἡ λέξις Γῆ σημαίνει τὸν οἰκούμενον καὶ τὸν ἀοίκητον κόσμον, τὸν πλανήτην ἡμῶν, ὡς καὶ ἔκτοτε καὶ νῦν ἔτι λέγεται καὶ σημαίνει αὕτη τοῦτο· μικρῷ δὲ μετὰ ταῦτα, ἡ σηματία εἰδικευομένη δὲν ἀπομακρύνεται τῆς πρώτης, διότι Γῆν ὁ Θεὸς καλεῖ τὴν ξηράν, ἐνῷ θαλάσσας ὀνομάζει τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων· «ὅτι ἡ μὲν ξηρά, τὸ ἰδίωμά ἐστι, λέγει ὁ Μ. Βασίλειος, τὸ οἰονεὶ χαρακτηριστικὸν τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου, ἡ δὲ Γῆ προσηγορία τίς ἐστι ψιλὴ τοῦ πράγματος». Τὴν Γῆν, ἤτοι τὸν κόσμον ὡς κοινῶς λέγομεν, ἡ Ἁγία Γραφὴ δὲν ἐννοεῖ βεβαίως ἀίδιον· διότι, καθὼς ὁ Κύρου Θεοδώρητος εἶπε, μετὰ τὸν οὐρανὸν ἢ σὺν τῷ οὐρανῷ ἐδέξατο τὸ εἶναι. Κατὰ τὴν Γένεσιν, Α', 24, ἡ Γῆ παρίσταται ἐξάγουσα ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τοῦτο δὲ λέγεται, κατὰ τοὺς Πατέρας, ὅπως μάθωμεν τὴν διαφορὰν ψυχῆς κτήνους καὶ ψυχῆς ἀνθρώπων. Τὴν Γῆν, κατά τινα ἀνώνυμον ἑρμηνευτήν, τὸ βιβλίον τῶν Ἀριθμῶν, ΙΖ', 14, ὀνομάζει πόμα τοῦ Ἅδου· «καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ». Κατὰ τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν εἰς τὸ Δευτερονόμιον, ΛΕ', 33, 34, ἡ γῆ μιαίνεται διὰ τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ φονοκτονεῖται, χρήζει δὲ ἱλασμοῦ διὰ τῆς δικαίας κολάσεως ἕνεκα τούτου καὶ μόνου, οὐχὶ δὲ διότι ἡ Γραφὴ θεωρεῖ τὴν Γῆν ὡς αἰτίαν. Ἐπὶ μέρους δὲ Γῆν ὀνομάζει ἡ Ἁγία Γραφὴ καὶ τὰ τμήματα, ἤτοι τὰ μεγάλα ἐπ' αὐτῆς διαμερίσματα, ὡς λ. χ. Γῆν Χαναάν, Γῆν Αἰγύπτου, Γῆν ὀρεινήν, Γῆν πεδινήν, Γῆν ἀγαθήν (Δευτερονομ. ΙΑ', 7, 17).

β'. Εἰς τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἤθελεν εἶναι περιττὸν νὰ ἐκταθῶμεν, ἀφοῦ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀκούομεν, καὶ παροιμίαν μάλιστα φέρομεν διὰ παντὸς εἰς τὰ στόματα ἡμῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν γινώσκομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν παράβασιν κατεδικάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐδέχθη τὴν σωματικὴν αὐτοῦ οὐσίαν. Ἑπομένως ἡ λέξις Γῆ καὶ συνωνύμως ὁ χοῦς λαμβάνεται πολλάκις εἰς τὴν σημασίαν τοῦ σώματος· ἐκκλησιαστικοί τινες συγγραφεῖς μάλιστα προέβησαν νὰ ἐξηγήσωσιν, ἀπὸ τῆς σημασίας ταύτης ὁρμώμενοι, τὸ ἐν τῷ στίχῳ 6 τοῦ ΡΓ' ψαλμοῦ τοῦ Δαβὶδ «ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς» ὅτι σημαίνει τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐθεμελίωσε καὶ ἐστήριξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς πίστεως, ἵνα μὴ ρέπῃ εἰς τὰ ἀντικείμενα. Λαμβάνεται δὲ κατά τινας ἡ λέξις Γῆ ὡς σημαίνουσα τὴν ἀνθρωπίνην ἐν γένει φύσιν, τήν τε σωματικὴν καὶ ψυχικήν· οὕτω τὸ ἐν τῇ ᾠδῇ τοῦ Ἀββακοὺμ «ἔστη καὶ ἐσαλεύθη ἡ Γῆ», Νικόδημος ὁ τῆς ὁσίας μνήμης, ὑπ' ὄψιν ἔχων χειρογράφους ὁδηγίας τῶν τῆς Στιχολογίας ᾠδῶν, ἐξήγησεν ὡς σημαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ἐκ τῆς γῆς πλασθεῖσαν καὶ τὴν γῆν οἰκοῦσαν, ἡ ὁποία σαλευθεῖσα πρότερον ὑπὸ τῆς μέθης καὶ τῆς ὁρμῆς τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας ἐστάθη κατόπιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ σαλεύηται πλέον, ἢ καὶ τὸ ἐναντίον, ἐστάθη μὲν πρότερον καὶ ἐνέμεινεν ἐν τοῖς κακοῖς, ἐσαλεύθη δὲ κατόπιν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ μετέβη εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐξετάζομεν τίς ἡ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ σημασία τῆς λέξεως Γῆ, οὔτε προσέχομεν εἰς τὴν τροπολογικὴν

ἑρμηνείαν, τὴν ὁποίαν δίδουσιν εἰς τὴν λέξιν ταύτην εὐκαίρως τε καὶ ἀκαίρως συγγραφεῖς τινες, διότι, ὅπου εἶναι σαφὴς ἡ ἐξήγησις, ὡς λ. χ. ἐν ψαλμῷ ΠΔ', 1, «Εὐδόκησας, Κύριε, τὴν γῆν σου», οὐδεὶς ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ μὴ ἐξηγήσωμεν τὴν λέξιν «Γῆν σου» σημαίνουσαν τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἀφοῦ μάλιστα περὶ ἀλλοίας τινὸς ἐξηγήσεως σιωπῶσιν ὅλως διόλου οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, ὡς λ. χ. ὁ Κύρου Θεοδώρητος. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐνιαχοῦ ἡ λέξις Γῆ σημαίνει τοὺς τὰ γήϊνα φρονοῦντας, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι τόσον ἀδόκιμον, ἀφοῦ ἀναντίρρητον ὑπάρχει, ὅτι ἡ λέξις σημαίνει καὶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Οὕτως εὑρίσκομεν εἰς τὸν ΛΒ' ψαλμόν, 8, «Φοβηθήτω τὸν Κύριον πᾶσα ἡ Γῆ», ἔνθα διὰ τῆς λέξεως ὀνομάζονται πάντες οἱ τὰ ὑλικὰ φρονοῦντες.

γ'. Ἐμακρηγορήσαμεν ἐπὶ τούτου, μεταβαίνομεν δὲ εἰς τὴν τρίτην σημασίαν, τὴν ὁποίαν καὶ Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη ἀποδίδουσιν εἰς τὴν λέξιν ταύτην, ἀφοῦ μάλιστα, καθὼς νομίζομεν, τὸ Γ' τοῦτο μέρος συνδυάζεται πρὸς τὸ προηγούμενον. Εὑρίσκομεν ἐν τῇ Ε' ᾠδῇ, τῇ τοῦ Ἡσαΐου, 19, *γῆν τῶν ἀσεβῶν*, καὶ ἡ λέξις ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὸ γεῶδες καὶ ὑλικὸν φρόνημα, τὴν ψυχὴν λοιπόν, τὴν ἔχουσαν κλίσιν πρὸς τὰ ὑλικὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Ὁ δὲ θεοφόρος Μάξιμος ἐν κεφ. 92 τῆς ΣΤ' Ἑκατοντάδος τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ, τὴν λέξιν *Γῆ κατωτάτη* ἐξηγεῖ ὡς σημαίνουσαν τὴν ψυχὴν ἐκείνην, ἥτις οὐδαμοῦ ἔχει αἴσθησιν θείας γνώσεως. Ἐν τῷ ΠΔ' ψαλμῷ, 9, Γῆ, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατασκηνοῖ δόξα, ὀνομάζονται αἱ καρδίαι τῶν πιστῶν, ἡ πνευματικὴ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. Ὅτι δὲ ἔχει ἡ λέξις τὴν σημασίαν τῆς ψυχῆς ἀποδεικνύεται σαφῶς ἐκ τῶν λόγων τοῦ θείου ἀποστόλου Παύλου, τοὺς ὁποίους ἀναγινώσκομεν ἐν κεφ. ΣΤ', 7—8 τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς αὐτοῦ. Ὅταν ὁ οὐρανοβάμων ἀπόστολος λαλῇ περὶ γῆς, ἡ ὁποία πίνει τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετόν, εἶναι φανερὸν ὅτι ὀνομάζει τοιουτοτρόπως τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὑετὸν δὲ καὶ βροχήν, ὡς οἱ ἐξηγηταὶ θέλουσι, τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου λόγου. Τὸ περὶ τούτου μέρος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου οὔτε νὰ παρεξηγηθῇ δύναται, οὔτε καταλείπει ἀμφιβολίαν περὶ τῆς σημασίας, τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὴν λέξιν. Ἡ Γῆ αὕτη, λέγει, ἡ ὁποία πίνει ὡς βροχήν, καὶ δέχεται ὡς ὑετὸν τὸν θεῖον λόγον, ἡ ὁποία γεννᾷ βοτάνην εὔθετον, δηλ. τὴν ἐνάρετον καὶ κατὰ Θεὸν βιοτὴν καὶ πολιτείαν δι' ἐκείνους, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ γεωργεῖται, δηλ. κατὰ τὸν ἱερὸν Οἰκουμένιον διὰ τὸν Θεόν, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ γεωργεῖται ἡ ἐπ' ἀρετῇ ζωή, ἡ τοιαύτη Γῆ, ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἀπολαμβάνει τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀντίθετος ἔννοια μάλιστα ἀποδεικνύει τρανῶς τὰ περὶ τῆς τρίτης ταύτης σημασίας τῆς λέξεως· ἡ Γῆ, λέγει, ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐκφέρει ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἤτοι τὰς ποικίλας τοῦ βίου μερίμνας, τὰς ταπεινὰς ὁρμὰς, καὶ ἐν γένει τὴν ἁμαρτίαν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει ἄκανθαν διὰ τὴν παρατεινομένην ὀδύνην, τὴν εἰς τὴν ψυχὴν προξενουμένην, ἡ τοιαύτη Γῆ, ἡ μὴ δεχομένη καλλιέργειαν, ἡ παράγουσα δένδρα μὴ φέροντα καρπὸν ἐν Θεῷ, ἁμαρτωλὴ καὶ τέως ἀμετανόητος μένουσα ἡ τοιαύτη ψυχὴ τρέχει δρόμον κατάρας, καὶ τὸ τέλος αὐτῆς θὰ ᾖναι εἰς καῦσιν.

Δὲν ἐκτεινόμεθα ποσῶς ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ μέρους τῆς ἀναπτύξεως ταύτης τῆς ἐννοίας, οὔτε τῶν πρώτων δύο σημασιῶν τῆς λέξεως. Ἠδυνάμεθα νὰ εὕρωμεν εἰς τὰ συγγράμματα πολλῶν ἁγίων Πατέρων ὕλην πολλὴν, καὶ νὰ χορηγήσωμεν τοιουτοτρόπως εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν κεφάλαια μελέτης πολλὰ καὶ πολύτιμα, ἀλλ' ἀναβάλλομεν τὸν περὶ τούτου λόγον, διότι ὁ σκοπὸς ἡμῶν ὡρίσθη ἀπ' ἀρχῆς τίς ἦτο· καὶ ὑπὸ παρομοίαν ἔποψιν πιθανὸν καὶ ἄλλοτε νὰ ἐκταθῶμεν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐὰν θέματα τοιαῦτα σαφῶς καὶ ἐν εὐλήπτῳ γλώσσῃ ἐξεταζόμενα δύνανται νὰ καταστῶσιν ἀρεστὰ τοῖς πολλοῖς ἀναγνώσματα.

*

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 768.

Προσκαλεῖται ἡ Εὐλαλία Χριστοφῆ Οἰκονόμου ἐξ Αἴνου, ἀγνώστου τυγχάνουσα νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 21 ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ἐπὶ διαζεύξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Γεωργίου Ζουρδὰν, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως·

Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» καὶ «Κωνσταντινούπολιν». Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 φεβρουαρίου 1890·

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *Ὁ γραμματεὺς*

Ἱερομ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον αὐθημερόν·

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερομ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἴς τε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν. Διὰ πᾶσαν τυπογραφικὴν ἐργασίαν ἀπευθυντέον τῷ Ἐπόπτῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κ. Ἰωάννῃ Δ. Τανταλίδῃ, γραμματεῖ τοῦ πατριαρχ. Γραφείου. **Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ** ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος, πρόεδρος· Συμεὼν Παπαδάκης, ταμίας· Ἰ. Δ. Τανταλίδης, ἐπόπτης· Ἀλκιβιάδης Μαυράκης, ἐπιμελητὴς τῆς ἀποθήκης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 10.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ	25

ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια·

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀγγέλλεται εἰς τὸ εὐσεβὲς ὀρθόδοξον κοινὸν ὅτι περὶ τὰ μέσα ἰσταμένου μηνὸς μαρτίου ἀπολύεται ἐκ τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου ἡ **Σύνοψις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν,** *συναρμολογηθεῖσα ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ φέρουσα τὴν ἔγκρισιν τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου σὺν τῇ πατριαρχικῇ σφραγῖδι ἐν προμετωπίδι.*

Τὸ χρησιμώτατον καὶ παντὶ ἐν γένει ὀρθοδόξῳ ἀναγκαιότατον τοῦτο ἱερὸν Ἐγκόλπιον, μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φιλοκαλίας ἐκτυπωθὲν, καὶ διὰ τὰς ἐπενεχθείσας ἐν αὐτῷ πολλὰς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολὰς καὶ προσθήκας ὑπέρτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει Συνόψεων ὑπάρχον, ἀποτελεῖται ἐκ χιλίων περίπου σελίδων σχήματος 16ου, καὶ περιέχει, πλὴν ἄλλων προσθηκῶν, τήν τε ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν Παθῶν, καὶ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, ἔτι δὲ καὶ τὰ Εὐαγγέλια πασῶν τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, φέρει δὲ καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν κῦρος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς σαφῆ γνῶσιν τῶν πασχαλίων, κύκλων ἡλίου καὶ σελήνης, κτλ. ἀναθεωρηθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν κ. Ἀνδρέου Σπαθάρη, ὅστις προσέθηκεν ἐν ἑκάστῳ Πασχαλίῳ καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀληθοῦς Ἑβραϊκοῦ πάσχα· κοσμεῖται προσέτι διὰ δώδεκα καλλιτεχνικῶς ἐπεξειργασμένων εἰκόνων καταλλήλως ἐν αὐτῷ τοποθετημένων.

Ἡ οὕτως ἐπὶ τὸ τελειότερον κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς ταύτην ἔκδοσιν ἔχουσα **Σύνοψις** *τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τιμᾶται ὡς ἑξῆς:*

δεδεμένη μετὰ ἁπλοῦ παγίου μαύρου γρ.		**7**
»	*μετὰ χρυσώματος ἔξωθεν*	» **10**
»	*μετὰ φύλλων κύκλῳ κεχρυσωμένων*	» **15**
»	*μετὰ δέρματος κεχρυσωμ.*	» **25**

εὕρηται δὲ παρὰ τοῖς κατ' ἐνορίας ἱερατικῶς προϊσταμένοις καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλκιβιάδου Μαυράκη, πατριαρχικοῦ γραμματέως καὶ μέλους τῆς διευθυνούσης τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς, φορευομένῃ Ἀποθήκῃ τοῦ Τυπογραφείου τούτου, πρὸς οὓς καὶ ἀπευθυνθήτωσαν οἱ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μάλιστα τῶν ἐπὶ θύραις πανσέπτων ἑορτῶν βουλόμενοι ὅπως ἀποκτήσωσιν αὐτήν.

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα· δύο ὑπουργικὰ ἔγγραφα περὶ Συλλόγων καὶ Ἀδελφοτήτων· πατριαρχικαὶ ἐγκύκλιοι περὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων· Ἀπόδειξις πατριαρχικὴ περὶ ἐκλογῆς τῶν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου — Ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία — Ἐγκύκλιος τῆς ἐνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας ἐν Σταυροδρομίῳ — Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μελενίκου κ. Προκοπίου, κληθέντος μὲν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον καὶ τοὺς Κανονισμοὺς μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, μὴ δυναμένου δὲ νῦν ἕνεκα λόγων ὑγιείας νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα, προσεκλήθη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Πολύκαρπος.

— Τῷ σαββάτῳ, 3 μαρτίου, ἀφίκετο ἐνταῦθα ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Προικονήσου κ. Νικόδημος, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ συνοδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

— Μέλος κληρικὸν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦντος σεβασμ. μητροπολίτου Μογλενῶν κ. Καλλινίκου, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Λιτίτζης κ. Ἰγνάτιος.

— Κατ' αἴτησιν τῆς δημογεροντίας Ξάνθης, παριστώσης τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς Ξάνθην μεταβάσεως καὶ τῆς ἐπί τινα χρόνον αὐτόθι διαμονῆς τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Ξάνθης κ. Διονυσίου, ἐπετράπη συνοδικῶς τῇ Α. Σ. ὅπως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ σωτηρίου Πάσχα ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἐπ' ἀδείᾳ βραχείας ἐν αὐτῇ διαμονῆς.

— Οἱ θεοφιλ. ἐψηφισμένοι ἐπίσκοποι Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης κ. Σωφρόνιος, καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἱλαρίων, εἰς οὓς ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς Συνόδου Θεσσαλονίκης ἐκλογὴ αὐτῶν, ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν, ἐδήλωσαν δ' ὅτι ὅσον οὔπω καταφθάνουσιν εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὅπως μεταβῶσιν εἰς Θεσσαλονίκην.

— Τῇ κυριακῇ ἀνεγνώσθη ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ κατωτέρω ἐκδιδομένη πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις περὶ ἐκλογῆς τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀποτελεσόντων τὴν ἐκλογικὴν συνέλευσιν πρὸς ἀνάδειξιν τῶν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου. Κατὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην πρόκειται ν' ἀντικατασταθῶσι τὰ ἐπόμενα μέλη τοῦ Συμβουλίου: ἤτοι οἱ εὐγενέστατοι κύριοι Δ. Πασπαλλῆς, Γ. Καζανόβας, Ἐλευθεράκης πασᾶς, ἀπὸ καιροῦ παραιτηθείς, καὶ Γρ. Γαρουφαλίδης, ὅστις κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς ἐστὶν ἐκλέξιμος καὶ διὰ τὴν νέαν διετῆ περίοδον, ἅτε ἀντικαταστήσας ἕτερον μέλος παραιτηθέν.

— Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν δικαίων τῶν ἐντὸς τῆς νομαρχίας Ἰωαννίνων ἱερῶν Μονῶν ἐπί τινων κτημάτων αὐτῶν, κειμένων ἐν τῇ νομαρχίᾳ ταύτῃ καὶ διαφιλονεικουμένων ἀπὸ πολλοῦ, ἡ Σεβ. αὐτοκρ. Κυβέρνησις, εἰς ἣν ἀνηνέχθησαν ἁρμοδίως τὰ δίκαια τῶν ἱερῶν σεμνείων ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων, ἀνήγγειλεν ὅτι ἀποστέλλει τὸν τερτερδάρην τῆς νομαρχίας Βαγδάτης Ναφίζ ἐφένδην, εἰδοποίησε δὲ συνάμα τοῦτο καὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, αἰτοῦσα ν' ἀποσταλῇ καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἔξαρχος ὅπως συνεργασθῇ μετὰ τοῦ κυβερνητικοῦ ἀπεσταλμένου ἐν τῇ ἐξακριβώσει τῶν αἰτημάτων τῶν Μονῶν. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνέθηκε τὸ καθῆκον τῆς συνεργασίας ταύτης εἰς τοὺς ἐν τῷ νομῷ πανιερ. μητροπολίτας.

— Συνεπείᾳ διαφωνίας, ἥτις ὑφίστατο μεταξὺ τῶν μοναχῶν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Σκήτης τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ καὶ τῆς κυριάρχου ἱερᾶς Μονῆς Παντοκράτορος περὶ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων, εἰς ἃς ὑποβάλλονται αἱ σκῆται κατὰ τὰς ἐν αὐταῖς τελουμένας χειροτονίας διακόνων καὶ ἱερέων, εἶχεν ὀνομασθῇ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Χαλκηδόνος, καὶ Σισανίου, ὅπως ὑπ' ὄψιν λαμβάνουσα τὰ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καθεστῶτα καὶ τὰς συνηθείας ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς διαφωνίας ταύτης, ἥτις προεκλήθη ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς πρὸς χειροτονίαν νενομισμένης ἀδείας τῆς κυριάρχου Μονῆς. Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ἀπεφασίσθη δ' ὅπως ἡ μὲν ὑποτελὴς Σκήτη ἐξαιτήσηται διὰ τῶν προεχόντων αὐτῆς πατέρων τὴν πρὸς χειροτονίαν ἄδειαν, ἡ δὲ κυρίαρχος Μονὴ χορηγήσῃ αὐτήν.

Τῇ παρασκευῇ, 2 μαρτίου, ἐπετείῳ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Ἀλεξάνδρου Γ', ἐψάλη δοξολογία ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς αὐτοκρ. πρεσβείας, καθ' ἣν παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ι. Συνόδου κ. Κ. Ἀλεξανδρίδης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ πατριαρχ. Γραφείου κ. Ἰω. Δ. Ταντηλίδου.

— Προχθὲς ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Μαυροβουνίου Ἐξ. κ. Βούκοβιτς προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Σήμερον δὲ κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. μετέβη παρὰ τῇ Α Ἐξ. εἰς Πέραν καὶ διεβίβασεν αὐτῇ τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις ὁ γραμματεὺς κ. Ι. Δ. Ταντηλίδης.

— Τῇ κυριακῇ, μνήμῃ τοῦ ὁσίου Γερασίμου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας κ. Γερασίμῳ, ἄγοντι τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἀπ' ἄμβωνος ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ αἰδεσιμ. κατηχητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ καθηγητὴς τῶν ἱερῶν μαθημάτων κ. Κωνσταντῖνος Παρίτσης, θέμα λαβὼν τὴν χριστιανικὴν αὐταπάρνησιαν. —Τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ, Δ' τῶν Νηστειῶν, κηρύξει ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς Ι Συνόδου ἱεροδ. κ. Κύριλλος.

Σήμερον τὸ ἑσπέρας ἀναχωρεῖ εἰς Ἀδριανούπολιν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος.

— Ἀφίκετο ἐκ Νικαίας ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μελιτουπόλεως κ. Εὐγένιος, ἐπίτροπος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Νικαίας κ. Ἱερωνύμου.

Τῇ προσεχεῖ Κυριακῇ τελεῖται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πρὸ μηνῶν ἐννέα ἀποβιώσαντος ἐν Μιτυλήνῃ πατριάρχου πρώην Ἀλεξανδρείας κυροῦ Καλλινίκου. Ἐπὶ τούτῳ τελεσθήσεται πατριαρχικὴ λειτουργία ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συλλειτουργούντων τῶν σεβασμιωτ. ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων.

Τῇ κυριακῇ, 4 ἀρχομένου, συνῆλθεν ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἐργαστηρίῳ τῆς Φιλοπτώχου τῶν κυριῶν Ἀδελφότητος ἡ ἐτησία γενικὴ συνέλευσις, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ λογοδοσία τοῦ χρησιμωτάτου τούτου σωματείου, ἐκπροσωποῦντος τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σισανίου κ. Ἀθανασίου, παρισταμένου δὲ τοῦ Ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος πρίγκηπος Ν. Α. Μαυροκορδάτου μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, τοῦ Α΄ γραμματέως τῆς πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Ν. Σαρδίνσκη πασᾶ, τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας, τοῦ εὐγ. κ. Α. Ζαρίφη καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπιλέκτων φιλανθρώπων ὁμογενῶν, τιμώντων τὸ λυσιτελῶς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐργαζόμενον τοῦτο σωματεῖον. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ἣν ἡ φερέπονος τοῦ Ἐργαστηρίου διευθύντρια δεσποσύνη Ἐλπινίκη Σαμαρτζίδου ἀνέγνω, ἡ Ἀδελφότης εἰσέπραξε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν ὅλῳ 860 λίρας τουρκικάς· ἡ δὲ περιουσία τοῦ Ἐργαστηρίου αὐτῆς ἀνέβαινε τῇ 31 δε- κεμβρίου 1889 εἰς λίρας 2222. Μετὰ τὴν κ. Σαμαρτζίδου ὁ ἰατρὸς τῆς Ἀδελφότητος κ. Λ. Λιμαράκης ἐξέθηκε τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ σωματείου περίθαλψιν καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὁ δὲ τὴν Α. Θ. Π. ἐκπροσωπῶν σεβασμ. μητροπολίτης Σισανίου διηρμήνευσε τὴν χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις φιλοστόργως ἐπιστέφει διὰ τῶν μητρικῶν αὐτῆς εὐλογιῶν τὰ κοινωφελῆ ἔργα, ἅτινα τὴν ὑλικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τοῦ πλησίον δυπραγίαν θεραπεύοντα, εὐαγγελικῶς τείνουσιν ἀρωγὸν χεῖρα εἰς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, ἀντιλαμβανόμενα ταύτης καὶ πολλῶν καὶ πολυειδῶν κινδύνων λυτροῦντα, ἐξῆρε δ' ἐν τέλει τὴν πρὸς τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα εὐμένειαν καὶ προστασίαν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ εὐσπλαγχνικωτάτου καὶ εὐεργετικωτάτου ἡμῶν ἄνακτος σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β΄, προκαλέσας τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πάντων πρὸς τὴν Α. Α. Μ. καὶ δεηθεὶς ὑπὲρ τῆς εὐκλείας, τῆς δόξης καὶ τῆς μακροημερεύσεως τοῦ Ἄνακτος ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ θρόνου.—Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος διετέλει κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ ἀξιότιμος κ. Πολυξένη Δ. Ταμβάκου, ταμίας δὲ ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἐξαμήνου μένει ἡ ἐπὶ πολλὰς περιόδους ὑπὲρ τοῦ σωματείου τούτου μετὰ ζήλου ἐργασθεῖσα ἀξιότιμος κ. Ἀμαλία Ι. Βαλσάμου. Ἡ Ἀδελφότης ἀνεκήρυξεν ἐπίτιμον πρόεδρον διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τὴν ἀξιότιμον σύζυγον τῆς Α. Ἐξ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Μαυροκορδάτου.

Ἐκδίδομεν ἐν τῇ 8 σελίδι τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου τὴν ἐγκύκλιον, δι' ἧς ἡ ἐφορία τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἑνοριακῆς Σχολῆς τῆς Παναγίας καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἀνοικοδομῆς τῆς Σχολῆς ταύτης Ἐπιτροπὴ ἀποτείνεται πρὸς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς, αἰτουμένη τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως νέου κτιρίου τῆς Σχολῆς τῶν ἀρρένων. Εἰς τὴν ἐγκύκλιον, τοσοῦτον εὐγλώττως λαλοῦσαν καὶ πείθουσαν, οὐδὲν προστίθεμεν, εὐχόμενοι μόνον ὅπως ἡ προθυμία, ἣν ἐπεδείξαντο μέχρι σήμερον οἱ συνδραμόντες, ἐξακολουθήσῃ ἀμετάπτωτος, μετὰ τῆς αὐτῆς δὲ γενναιόφρονος καὶ φιλομούσου διαθέσεως συνδράμωσι πάντες ὑπὲρ τοῦ καλλίστου σκοποῦ, οὗ ἡ πλήρωσις ἔσται νέον δεῖγμα τῆς φιλογενείας τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ πολυανθρώπῳ ταύτῃ συνοικίᾳ. Τὰ μέχρι τοῦδε ἐγγραφέντα ποσὰ εἰσί, κατὰ τὸν πρὸς ἡμᾶς σταλέντα Κατάλογον, ταῦτα:

Λεωνίδας Γ. Ζαρίφης λ. ὀθ. 100·—Διὰ τοῦ κυρίου Λ. Ζαρίφη α΄] Ἑλένη Γ.Ζαρίφη λ. ὀθωμ. 100 β΄] Περικλῆς Γ. Ζαρίφης λ. ὀθωμ. 100 γ΄] Στέφανος Γ. Ζαρίφης λ. ὀθωμ. 75 δ΄] Μιχαὴλ Ζαρίφης λ. ὀθωμ. 100 ε΄] Στέφανος Ζαφειρόπουλος λ. ὀθωμ. 75 ς΄] Γεώργιος Ζαφειρόπουλος λ. ὀθωμ. 60 ζ΄] Ὀδυσσεὺς Νεγροπόντης λ. ὀθωμ. 40·— Παῦλος Ζ. Στεφάνοβιτς λ. ὀθωμ. 100·— Ἀνδρέας Κ. Συγγρὸς λ. ὀθωμ. 100·—Λοξάνδρα Λ. Μαυρογορδάτου λ. ὀθωμ. 50·— Θεόδωρος Α. Μαυρογορδάτος λ. ὀθωμ. 50·— Κωνσταντῖνος Ἠλιάσκος λ. ὀθωμ. 50 — Κωνσταντῖνος Βλαστάρης λ. ὀθωμ. 200·— Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως λ. ὀθωμ. 100·— Ὀθωμανικὴ Ἑταιρία συναλλαγῶν καὶ ἀξιῶν λ. ὀθωμ. 50·— Ἰωάννης Σταματιάδης λ. ὀθωμ. 50·— Ἰωάννης Σισμάνογλους λ. ὀθωμ. 50·— Δ. Ν. Ταμβάκος λ. ὀθωμ. 20·—Φιλεκπαιδ. ἀδελφ. τῶν Τηνίων «ὁ Εὐαγγελισμὸς» λ. ὀθωμ 30·—Βασίλειος Ἰωαννίδης λ. ὀθωμ. 100·— Στέφανος Ζαφειρόπουλος (πρὸς συμπλήρ. λ. ὀθωμ. 100) 25·— Ἀλέξανδρος Γ. Μιχαλινὸς λ. ὀθωμ. 30·— Ἰωάννης Ἐμμ. Λομβάρδος λ. ὀθωμ. 25·— Ἀλέξανδρος Καμπούρογλους, ἰατρὸς, λ. ὀθωμ. 25·— Μ. Θεολόγου καὶ Σα λ. ὀθωμ. 25·— Ἰωάννης Ψάλτης λ. ὀθωμ. 25·— Φραγκίσκος Λογοθέτης λ. ὀθωμ. 20·— Ζὰκ Λογοθέτης λ. ὀθωμ. 25·— Ἑλένη Γεωργαντοπούλου φρ. 500·—Ἀντώνιος Σβορῶνος 20φραγκ. 25·— Ἀδελφοὶ Σουβατζόγλου λ. ὀθωμ. 15·— Θεόδωρος Γεωργιάδης λ. ὀθωμ. 15·— Φιλολογικὸς Σύλλογος λ. ὀθωμ. 10·—Ἀδελφοὶ Κούπα λ. ὀθωμ. 10·— Γεώργιος Τζόλας λ. ὀθωμ. 10— Γ. Καζανόβας λ. ὀθωμ. 10·— Ἀδελφοὶ Σιφνίου λ. ὀθωμ. 10·— Υἱοὶ Χ΄΄ Θεολόγου λ. ὀθωμ. 10·— Κωνσταντῖνος Νικολόπουλος λ. ὀθωμ. 10·— Ἰωάννης Ζωγράφος λ. ὀθωμ. 10·— Ἀνώνυμος λ. ὀθωμ. 10·— Κ. Χατζόπουλος λ. ὀθωμ. 10. =τὸ ὅλον τῶν μέχρι τοῦδε συνδρομῶν Λ. ὀθ. 1973,70 $^1/_2$.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἐπειδὴ ἐφημερίδες τινὲς, σχολιάζουσαι τὴν περὶ ἐκπαιδευτικῶν σωματείων καὶ συλλογῆς συνδρομῶν ἐκδοθεῖσαν Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον, διετύπωσαν ἰσχυρισμοὺς μαρτυροῦντας ἐσφαλμένας περὶ τοῦ πράγματος πληροφορίας, ἐπετράπη τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» ἡ δημοσίευσις τῶν ἑπομένων δύο ὑπουργικῶν ἐγγράφων:

Ἀριθ. πρωτ. 5209.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ·

Ἀριθ. 65.

Πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας γράφει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι προλαβόντως ἐπληροφορήθη ὅτι ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τῶν ὀρθοδόξων τῷ κειμένῳ ἐν Μιραχὸρ ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἐλιὰς βέη συνῆλθε μία ἑταιρία (σιρκὲτ) ἐξ 150 ἀτόμων συγκειμένη καὶ ὅτι διὰ τῶν χρημάτων, ἅτινα οὗτοι συνέλεξαν, διένειμον ἐνδύματα τοῖς ἀπόροις τῶν μαθητῶν· ὅτι ἀπηγορευμένης οὔσης τῆς ἄνευ ἀδείας συγκροτήσεως τοιούτων συλλόγων (δζεμιὲτ), ἐγένοντο μὲν οἷς δεῖ αἱ δέουσαι παραστάσεις, λέγουσιν ὅμως ὅτι μεταξὺ τῶν μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων ὑπάρχουσι πλεῖστοι ὅσοι σύλλογοι ὡς αὐτὸς, καὶ ὅτι ἐρωτηθέντες οἱ συγκροτοῦντες αὐτοὺς λέγουσιν ὅτι εἶναι τῇ γνώσει καὶ ἐπινεύσει τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν.

Ἐπειδὴ δὲ, ἀπηγορευμένης οὔσης δυνάμει Αὐτοκρ. Διατάγματος τῆς ἄνευ ἀδείας συγκροτήσεως συλλόγων, ἐννοεῖται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξακολούθησις τῆς καταστάσεως ταύτης· διὰ ταῦτα παρακαλεῖται καὶ ἡ Ὑμ. Παναγιότης ἵνα δώσῃ οἷς δεῖ ἐντόνους διαταγὰς καὶ γράψῃ μοι τὸ πρᾶγμα.

8 Δζεμαζῆ οὐλ ἐββὲλ 1307
19 Δεκεμβρίου 1305 (1889).

Ὑπουργὸς
ΔΖΕΒΔΕΤ.

Ἀριθ. πρωτ. 151.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ.

Ἀριθ. 71.

Πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν γράφει ὅτι οἱ διευθυνταὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι ἰδιωτικῶν τινων ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολείων ἐκτυποῦντες κατ' αὐτὰς γραμμάτια συνδρομῆς καὶ εἰσιτήρια θεάτρου ἀποστέλλουσι μετ' ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν πρὸς τοὺς Ἐξ. Ὑπουργοὺς καὶ ἀνωτέρους τοῦ Κράτους λειτουργοὺς, καὶ διανέμουσιν εἰς ἄλλους, συλλέγοντες οὕτω χρήματα· ὅτι ναὶ μὲν προκειμένου περὶ ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων οὐδεμία δύναται νὰ γίνῃ ἀντίρρησις διὰ τὴν εἴσπραξιν συνδρομῶν· ἐκεῖνοι ὅμως, οἵτινες θέλουσιν ἐπιχειρήσει τοιοῦτόν τι, πρέπει ἐν πρώτοις ν'ἀποτείνωνται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ὅπερ εἶναι ἡ ἐπίσημος ἀρχὴ τῶν σχολείων, καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἄδειαν· ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἐξεδόθη Αὐτοκρατ. διάταγμα ἵνα κοινοποιηθῇ τῷ εἰρημένῳ Ὑπουργείῳ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς ἁρμοδίους ὅτι τοῦ λοιποῦ οὕτω πρέπει νὰ ἐνεργῶσι, καὶ ὅτι συνεπείᾳ τοῦ Αὐτοκρατ. διατάγματος ἐνηργήθησαν τὰ ἀνωτέρω.

Παρακαλεῖται τοίνυν ἡ Ὑμ. Παναγιότης ἵνα δώσῃ οἷς δεῖ ὁδηγίας, ὅτι τοῦ λοιποῦ ὀφείλουσι διὰ τοιαύτας συνδρομὰς νὰ λαμβάνωσι πρότερον κατὰ τὴν τάξιν ἄδειαν, καὶ μοὶ γράψῃ περὶ τούτου.

30 Δζεμαζῆ οὐλ ἐββὲλ 1307
10 Ἰανουαρίου 1305 (1890).

Ὑπουργὸς
ΔΖΕΒΔΕΤ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Περὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ θεοῦ κτλ.*

Ἀριθ. πρωτ. 961
διεκπ. 708

Ἱερώτατε μητροπολῖτα. . . . . ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε . . . . ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε . . . . χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων εἰδικῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐπιτροπῆς, συνοδικῶς ἐγκριθείσῃ, διαβιβάζομεν σήμερον τοῖς ὁσιωτάτοις ἡγουμένοις τῶν ἱερῶν ἡμετέρων σταυροπηγιακῶν Μονῶν, δύο πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐγκυκλίους μετ' ἐντύπων διαγραμμάτων, περιεχούσας λεπτομερεῖς καὶ σαφεῖς ὁδηγίας περὶ μεταγραφῆς τῶν ἀκινήτων μοναστηριακῶν κτημάτων, περὶ καταρτισμοῦ ἀκριβοῦς καταλόγου αὐτῶν καὶ περὶ ἀποστολῆς ἀντιγράφων πάντων τῶν σωζομένων αὐτοκρατορικῶν φιρμανίων, τίτλων ἰδιοκτησίας καὶ λοιπῶν ἐγγράφων σχετικῶν πρὸς τὴν κυριότητα καὶ ἀφιέρωσιν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσαι αἱ ἐν ταῖς ἐγκυκλίοις ταύταις ὁδηγίαι δέον ἵνα ἐκτελεσθῶσι κατὰ γράμμα καὶ ἀνελλιπῶς, οἱ δὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ὧν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑπάρχουσι σταυροπηγιακαὶ Μοναὶ, δέον ἵνα συμπράξωσιν ἐπὶ τούτῳ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ δραστηριότητος, ἀποστέλλομεν αὐτῇ περίκλειστα ἐν τῇ παρούσῃ ἀντίτυπα τῶν εἰρημένων δύο ἐγκυκλίων, ἵνα, γινώσκουσα τὰς πρὸς τοὺς ἡγουμένους ὁδηγίας καὶ διαφωτίζουσα τούτοις περὶ τῆς ὑπὸ τῶν μοναστηριακῶν συμφερόντων ὑπαγορευομένης ἀνάγκης τῆς ἐγκαίρου ἐκτελέσεως αὐτῶν, προτρέψηται αὐτοὺς, ὅπως ἐπιδοθῶσιν ἀμέσως καὶ μετ'ἐπιμελείας εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τούτων διαταγῶν· ἐὰν δὲ μετά τινα καιρὸν ἴδῃ τούτους τυχὸν ἀμελοῦντας, ἐπαναλάβῃ ἐπιμόνως καὶ ἐντόνως τὰς ἑαυτῆς προτροπάς. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς.

,αωγ'. Φεβρουαρίου κη'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης·**

† *ὁ Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος· — † ὁ Ἡρακλείας Γερμανός· — † ὁ Νικαίας Ἱερώνυμος· — † ὁ Χαλκηδόνος Ἰωακείμ — † ὁ Σηλυβρίας Γερμανός· — † ὁ Ξάνθης Διονύσιος· — † ὁ Ἴμβρου Παΐσιος· — † ὁ Βοδενῶν Ἱερόθεος· — † ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος· — † ὁ Μογλενῶν Καλλίνικος· — ὁ Λιτίτζης Ἰγνάτιος.*

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ θεοῦ κτλ.*

Ὁσιώτατοι ὅ τε ἡγούμενος καὶ λοιποὶ πατέρες τῆς ἐν . . . . κειμένης ἱερᾶς ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς

Μονῆς . . . . τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ὁσιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἰδιαζόντως ἐπιστήσασα ἐπ' ἐσχάτων τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἱερῶν πατριαρχικῶν σταυροπηγιακῶν Μονῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ εἰδικὴν καταρτίσασα Ἐπιτροπὴν διαρκῶς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργαζομένην, καθὰ ἀνεκοινώθη ἤδη πᾶσι τοῖς ὁσιωτάτοις ἡγουμένοις καὶ πατράσι τῶν εὐαγῶν τούτων καθιδρυμάτων, ἀνυπερθέτως προτίθεται ἐφαρμόσαι πάντα ἐκεῖνα τὰ μέτρα, ὅσα, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης προτεινόμενα, ἐγκρίνονται ἁρμοδίως, ὡς δυνάμενα διευκολύναι τὴν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐνέργειαν τῶν Πατριαρχείων καὶ συντελέσαι εἰς λυσιτελῆ προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν ἱερῶν τούτων Μονῶν. Ἐφ' ᾧ, προαγόμεθα ἀνακοινώσασθαι τῇ ὑμῶν ὁσιότητι, ὅτι, ἐκκλησιαστικῇ ἀποφάσει, δέον ἵνα τεθῶσιν εἰς ἄμεσον καὶ ἀνελλιπῆ ἐνέργειαν τὰ ἑπόμενα μέτρα, ἤτοι **Α΄**] Πάντα τὰ μοναστηριακὰ κτήματα δέον ἵνα ὦσιν ἐγγεγραμμένα ἐπ' ὀνόματι μοναχῶν ἐχόντων, ἀναλόγως τοῦ εἴδους ἑκάστου κτήματος, συγγενεῖς ἀναγνωριζομένους ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς κληρονόμους, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιούτων μοναχῶν, ἐπ' ὀνόματι λαϊκῶν ἐχόντων κληρονόμους τοιούτους. Ἑπομένως πάντα τὰ κτήματα τῆς ὑμετέρας Μονῆς τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς μοναχοὺς ἢ εἰς λαϊκοὺς μὴ ἔχοντας τοὺς δι' ἕκαστον εἶδος κτημάτων ἀπαιτουμένους κατὰ τὸν νόμον κληρονόμους, δέον ἵνα μεταγραφῶσιν ἄνευ ἀναβολῆς ἐπ' ὀνόματι μοναχῶν ἢ λαϊκῶν ἐχόντων τοιούτους κληρονόμους. Περὶ δὲ τῶν βακουφικῶν κτημάτων δυνατόν ἐστιν, ἀντὶ τῆς μεταγραφῆς, ποιήσασθαι χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος (τεβσίϊ-ϊντικὰλ), ἐὰν οἱ μοναχοὶ ἢ οἱ λαϊκοί, εἰς ὄνομα τῶν ὁποίων εἰσὶν ἤδη ἐγγεγραμμένα, ἔχωσι τοὺς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπαιτουμένους κληρονόμους. Μόνα τὰ μούλκια κτήματα δύνανται ἵνα ἐξαιρεθῶσι τοῦ μέτρου τῆς εἰς ἄλλα πρόσωπα μεταγραφῆς, καθότι ταῦτα ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰ κινητά· **Β΄**] Παρ' ἑκάστου τῶν μοναχῶν ἢ λαϊκῶν εἰς οὓς ὑπάρχουσιν ἤδη ἐγγεγραμμένα, ἢ ἐγγραφήσονται ἐφεξῆς μοναστηριακὰ κτήματα, δέον ἵνα ληφθῇ, ἄνευ ἀναβολῆς, ἔγγραφον τακτικὸν βεβαιοῦν τὴν κυριότητα τῆς Μονῆς καὶ τὸ εἰκονικὸν τῆς εἰς αὐτοὺς ἐγγραφῆς, ἐπικυρουμένης τῆς ἐν αὐτῷ ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβολαιογράφου, ἀντίγραφα δὲ πάντων τούτων τῶν ἐγγράφων, ἐπίσης ἐπικεκυρωμένα, ἀποσταλῶσιν ἄνευ βραδυτῆτος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· **Γ΄**] Λίαν ἀναγκαίου κριθέντος, ἵνα μελετηθῶσι πάντα τὰ ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς σωζόμενα ἀρχαῖα αὐτοκρατορικὰ φιρμάνια καὶ χάττια τὰ ἐξασφαλίζοντα τὴν ἀσυδοσίαν αὐτῶν, ὅπως ὑποστηριχθῇ διὰ τούτων— εἰ δυνατὸν—ἡ ἀπολλαγὴ τῶν Μονῶν ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τῶν δικαιωμάτων κληρονομικῆς μεταβιβάσεως ἢ μεταγραφῆς, δέον ἵνα φροντίσητε ὅπως πάντων τούτων πιστὰ καὶ ἀκριβῆ ἀντίγραφα ἀποσταλῶσιν ἀνυπερθέτως τῇ Ἐκκλησίᾳ· **Δ΄**] Ἐπειδὴ ὁ καταρτισμὸς τακτικοῦ κτηματολογίου τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν Μονῶν ἀπαραίτητός ἐστι πρὸς ἐπιτυχῆ καὶ τελεσφόρον ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ἀναγκαῖον ἐπίσης ἵνα ἀποστείλητε καὶ κατάλογον πάντων τῶν κτημάτων ἑκάστης Μονῆς καὶ ἀντίγραφα τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας συμορφούμενοι ἐπὶ τούτῳ πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν ἐγκύκλιον, ἣν πέμπομεν ὑμῖν συγχρόνως, καὶ ἐν ᾗ ἀναφέρονται λεπτομερέστερον τὰ διὰ τὸν σχηματισμὸν ἀκριβοῦς Κτηματολογίου τῶν Μονῶν ἀπαιτούμενα. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς. ,αωϡ΄. Φεβρουαρίου κη΄.

✝ **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.**

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.*

Ὁσιώτατοι κτλ. Ἀποφασιστθέντος πρὸ ἱκανοῦ χρόνου, προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων εἰδικῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐπιτροπῆς, ἵνα σχηματισθῇ Κτηματολόγιον τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν Μονῶν, ἐνετειλάμεθα τοῖς ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἱερωτάτοις μητροπολίταις δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν ιε δεκεμβρίου ᾳωπη΄ ἵνα, συννενοηθέντες μετὰ τῶν ἡγουμένων τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν Μονῶν, λάβωσι παρ' αὐτῶν καὶ ἀποστείλωσιν ἡμῖν ἀντίγραφα πιστὰ καὶ ἀκριβῆ τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας ἑκάστης Μονῆς καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν κυριότητα, ἢ τὴν ἀφιέρωσιν τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, καθὼς καὶ ἀκριβῆ κατάλογον τῶν κτημάτων τούτων. Ἐπειδὴ ὅμως, οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν ὁσιωτάτων ἡγουμένων οὐκ ἐξετέλεσαν εἰσέτι τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν, οἱ δὲ, προβάντες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, παρεννόησαν, ὡς φαίνεται, τὴν ἔννοιαν τοῦ προειρημένου συνοδικοῦ γράμματος, διότι, τινὲς μὲν ἔπεμψαν ἡμῖν μόνον ἀντίγραφα τῶν τίτλων ἄνευ καταλόγου τῶν κτημάτων, τινὲς δὲ κατάλογον μόνον τῶν κτημάτων καὶ τοῦτον οὐχὶ ἀκριβῆ, καὶ ἄλλοι πάλιν μεταφράσεις τῶν τίτλων τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ οὐχὶ ἀντίγραφα αὐτῶν, καὶ ἐπειδὴ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπαιτεῖται ἀφεύκτως ἵνα τὰ ζητηθέντα ἀντίγραφα τῶν τίτλων καὶ οἱ καταλογοι τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων ἀποσταλῶσιν ἡμῖν ὅ,τι τάχιστα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀνάγκη ἵνα ἀποσταλῶσιν ἀκριβῶς ἐκεῖνα, ἅπερ ζητοῦνται, καὶ οὐχὶ ἄλλα ἀντὶ τῶν ζητουμένων, διὰ ταῦτα προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων Ἐπιτροπῆς καὶ συνοδικῇ ἀποφάσει, ἐντελλόμεθα καὶ πάλιν τῇ ὑμῶν ὁσιότητι ἵνα, ἄνευ οὐδεμίας ἀναβολῆς, φροντίσητε ἀποστεῖλαι ἡμῖν πρῶτον μὲν κατάλογον ἀκριβῆ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, δεύτερον δὲ πιστὰ καὶ ἀνελλιπῆ ἀντίγραφα (οὐχὶ μεταφράσεις) πάντων τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας, παλαιῶν καὶ νέων, ὁριστικῶν καὶ προσωρινῶν, καὶ λοιπῶν ἐγγράφων, οἷον φιρμανίων κ. τ. λ. τῶν ἀφορώντων τὰ μοναστηριακὰ κτήματα. Καὶ ἵνα ὁ ἐν λόγῳ κατάλογος τῶν κτημάτων περιέχῃ πάντα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς σχηματισμὸν ἀκριβοῦς Κτηματολογίου, πέμπομεν τῇ ὑμῶν ὁσιότητι τὸ ἐπισυνημμένον διάγραμμα, καὶ ἐντελλόμεθα ὑμῖν ἵνα ἐκτελέσητε τὴν ἐν τῷ εἰρημένῳ διαγράμματι, καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ ὁδηγίας, καταγραφὴν πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων. Μετὰ δὲ τοῦ οὕτω σχηματισθησομένου κτηματικοῦ καταλόγου ὀφείλετε ἀποστεῖλαι ἡμῖν τὰ ἄνω εἰρημένα ἀντίγραφα τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας, τῶν φιρμανίων, καὶ λοιπῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων τὰ ἐν λόγῳ κτήματα. Ταῦτα τοίνυν τῇ ὑμῶν ὁσιότητι ἀνακοινούμενοι, ἐντελλόμεθα ἵνα, καλῶς ἐννοήσαντες τί τὸ ζητούμενον καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν ζητεῖται, προθυμηθῆτε, ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, εἰς τὴν ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῇ σαφῶς καθοριζομένων ἐκκλησιαστικῶν διαταγῶν, ὑπ' ὄψιν ἔχοντες ὅτι πᾶσα ἀμέλεια καὶ ὀλιγωρία περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων τούτων, ἅτινα λαμβάνονται ἐπ' ἀγαθῷ τῶν μοναστηριακῶν συμφερόντων, βαρεῖαν μέλλει συνεπαγαγεῖν τὴν εὐθύνην ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν διεπόντων τὴν ἱερὰν ὑμῶν Μονήν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

,αωϡ΄. Φεβρουαρίου κη΄.

✝ **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.**

Υ. Γ. Ἐν ᾗ ἂν περιπτώσει τὰ συναποστελλόμενα ἀντίτυπα τοῦ διαγράμματος μὴ ἐξαρκέσωσιν, ὀφείλετε συμπληρῶσαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν διὰ χειρογράφων, ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν τύπον τῆς διατάξεως.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
Περὶ ἐκλογῆς τῶν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.*

Ἀριθμ. Πρωτ. 960
» Διεκπ. 707

. . . προϊστάμενε, τιμιώτατοι ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐνορίας . . . τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἐπειδὴ τέσσαρα τῶν ἐντίμων λαϊκῶν μελῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, συμπληρώσαντα τὴν διετῆ αὐτῶν περίοδον, μέλλουσιν ἵνα, συμφώνως πρὸς τοὺς Γενικοὺς Κανονισμοὺς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀντικατασταθῶσι διὰ τῆς ἐκλογῆς τεσσάρων νέων μελῶν, προαγόμεθα διὰ τοῦ παρόντος πατριαρχικοῦ ἡμῶν γράμματος ἀνακοινώσασθαι πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἡμέρᾳ μὲν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συγκροτήσεως τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ὡρίσθη ἡ Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, 18 ἱσταμένου μηνὸς Μαρτίου, ὥρᾳ 4 τουρκιστὶ, ἡμέρα δὲ καθ' ἣν ἐν πάσαις ταῖς ἐνορίαις συγκροτηθήσεται ἐνοριακὴ συνέλευσις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῶν ἀρχιερατικῶς ἢ ἱερατικῶς προϊσταμένων πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀμέσων ἢ ἐμμέσων ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων ὡρίσθη ἡ προσεχὴς Δ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, 11 Μαρτίου. Προτρεπόμεθα τοίνυν ὑμᾶς πατρικῶς ἵνα, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἐκλογικοῦ ἐνοριακοῦ Κανονισμοῦ, συμμορφωθῆτε ἀκριβῶς πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῶν, τοῦ μὲν προϊσταμένου τῆς ἐνορίας συγκαλοῦντος κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν τῆς 11 Μαρτίου εἰς ἐνοριακὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ τοὺς ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις ἐγγεγραμμένους ἐνορίτας, ὑπηκόους τῆς κρατιᾶς βασιλείας, τῶν δὲ ἐνοριτῶν συνερχομένων καὶ προβαινόντων ἐν ἡσυχίᾳ καὶ τάξει εἰς τὴν ἐκλογὴν . . . ἀντιπροσώπων τῆς ἐνορίας ὑμῶν ἐκ τῶν σταθερῶν κατοίκων τῆς ἐνορίας ταύτης, οἵτινες συνερχόμενοι μετὰ ταῦτα ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τ . . ἐνορ. . . ἐκλέξουσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν πατριαρχικοῦ ἐξάρχου, ἐν ἡμέρᾳ καὶ τόπῳ ὁριζομένῳ ἀκολούθως ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων . . . κοινὸν αὐτῶν ἀντιπρόσωπον, τῆς γενικῆς ἀπολαύοντα ἐν τῇ ἐνορίᾳ ὑπολήψεως, ὃς, ἐφωδιασμένος διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου πρακτικοῦ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ μεταβήσεται εἰς τὰ Πατριαρχεῖα κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν ἵνα μετάσχῃ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως, ἀπαρτιζομένης ἐκ τῶν μελῶν τῶν δύο διοικητικῶν Σωμάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον Δ΄ τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου κεφαλαίου τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν. Ταῦτα ἐκ προνοίας ἐκκλησιαστικῆς πᾶσιν ἀνακοινούμενοι, προτρεπόμεθα ὑμᾶς μετ' εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν ἐγκαρδίων ὅπως, ἐκπληροῦντες ἀκριβῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὴν ἡμετέραν ταύτην πατρικὴν ἐντολὴν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνασκήσητε τὸ ἐνοριακὸν ὑμῶν τοῦτο καθῆκον καὶ δικαίωμα μετὰ τῆς προσηκούσης παντὶ εὐσεβεῖ χριστιανῷ σεμνότητος καὶ εὐπρεπείας, ἐπισπώμενοι τὴν εὐαρέσκειαν τῆς ἁγίας Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν. ,αωυ΄.

Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνος γ΄.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑ

α΄.

Ἡ ἀνάγνωσις καὶ μελέτη καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, ὅσοι ἤκμασαν ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήμεντος καὶ τοῦ Ἑρμᾶ ἕως τοῦ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, εἶναι χρησιμωτάτη καὶ σωτήριος εἰς ἕκαστον χριστιανόν, ὄχι μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πλουτίσῃ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ διὰ πρακτικῶν ἀληθειῶν, ἵνα κοσμικώτερον εἴπωμεν, ὄχι μόνον ὅπως συνειθίσῃ ἑαυτὸν εἰς ἐξέτασιν ἔλλογον τῶν θεμελιωδῶν ἀληθειῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, οὐχὶ μόνον ὅπως θαυμάσῃ τὰς τοῦ λόγου καλλονάς, ἐὰν ἦναι φίλος τῶν λόγων, ἀλλὰ καὶ ὅπως φωτίσῃ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, καὶ χειραγωγήσῃ ἑαυτὸν πρὸς σωτηρίαν. Διὰ τοῦτο ἀμφοτέρων ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην, ὅπως ἐξηγήσωμεν καὶ καταστήσωμεν εἰς τὴν πεπερασμένην ἡμῶν διάνοιαν καταληπτὰ καὶ τὰ μεγαλεῖα μὲν τῆς περὶ ἡμᾶς καὶ τῆς ἐν ἡμῖν φύσεως, καὶ τὰ κρίματα δὲ τῆς περὶ ἡμᾶς ἀφάτου καὶ φιλανθρώπου τοῦ Θεοῦ κηδεμονίας. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συγγραμμάτων τούτων, καὶ χειραγωγούμενοι ὑπὸ τοῦ τελευταίου τῶν καθ' ἡμᾶς ἁγίων Πατέρων, ἐπιχειροῦμεν ἀπὸ σήμερον νὰ ὑποδείξωμεν δι' ὀλίγων εἰς τὸ παρ' ἡμῖν φιλομαθὲς, τό τε κληρικὸν καὶ λαϊκὸν, τίς ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἴδιον οὐδὲν θέλομεν εἰπεῖ, τοὐναντίον δὲ εἴμεθα τόσον εἰλικρινεῖς, ὥστε νὰ εἴπωμεν, καὶ λίαν εὐπαρρησιάστως, ὅτι πρὸς χάριν ἐκείνων, οἵτινες δὲν ηὐτύχησαν νὰ ἔχωσιν εἰς τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων, θέλομεν παράσχει αὐτοῖς διὰ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» γνῶσιν ἀκριβῆ καὶ σαφῆ τῶν γραφομένων αὐτῶν, πολλάκις αὐτὰ ταῦτα παραθέτοντες ἐνώπιον αὐτῶν εἰς γλῶσσαν καταληπτὴν εἰς ἕκαστον. Προκειμένου λ. χ. τοιούτου τινὸς θέματος, ὁποῖον εἶναι τὸ ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς ὄψιν ἡμῶν κείμενον, τί δυνάμεθα ἡμεῖς, μετὰ τοσοῦτον ὄγκον γραφῶν καὶ ὑπομνήσεων καὶ ἀνθολογιῶν, νὰ γράψωμεν εὐληπτότερον καὶ σαφέστερον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἰδεῶν, ἡδύτερον καὶ λαμπρότερον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς τοῦ λόγου καλλονῆς καὶ δεινότητος; — Καὶ λυπηρὸν ὅτι, ἐὰν τὸ θέμα τοῦτο θεωρηθῇ κινδυνευόμενον ἐν ἀστόχῳ γραφίδι, καὶ ἁπλῆ τούτου μετάφρασις, ἐὰν ἤθελε τολμηθῆ, πάλιν κινδυνεύει ν' ἀπολέσῃ καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν τοῦ πρωτοτύπου, καταδικαζόμενον εἰς ἄτεχνον κάλαμον. Θέλομεν εὐγνωμονεῖ μόνον, ἐὰν αἱ ἰδέαι θεωρηθῶσιν ἐκτιθέμεναι μετ' ἀκριβείας, καὶ ἐὰν πιστευθῇ παρὰ πάντων ὅτι, λιπούσης ἡμᾶς τῆς δυνάμεως, σώζει τοὐλάχιστον ἡ θέλησις.

β΄.

Καὶ περὶ οἵου θέματος ὁ λόγος! Ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία· ἀντικείμενον διατριβῆς σπουδαιότατον, ὅταν πρόκηται καὶ νὰ καθορίσωμεν ἀπ' ἀρχῆς, τίς ἡ πρώτη, καὶ τίς ἡ δευτέρα λατρεία, διότι, ὅταν λέγῃ τις πρώτην, ἐννοεῖ καὶ ἑτέραν. Ὅλοι ἐκεῖνοι, ὅσοι ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἐδιδάχθησαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὅσοι παρὰ πατέρων καὶ μητέρων εὐσεβῶν ἢ διδασκάλων πεπειραμένων

ἐστοιχειώθησαν εἰς ὑγιεῖς καὶ σαφεῖς ἰδέας περὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἐνθυμοῦνται ἀκούσαντες ὅτι δύο εἰσὶν αἱ λατρεῖαι καὶ θεραπεῖαι τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῶν ὁποίων πρώτη ἀκριβῶς εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν μετὰ ἀγάπης καὶ φόβου τήρησιν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, διότι καθὸ κοινὸν πατέρα καὶ δημιουργὸν ἔχομεν χρέος νὰ ἀγαπῶμεν, νὰ φοβώμεθα δὲ ὡς ἄϊδιον δικαστὴν καὶ δεσπότην· δευτέρα δὲ εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὰς εὐχὰς καὶ ψαλμῳδίας καὶ προσκυνήσεις, δηλαδὴ ἡ ἐξωτερική.

Δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐκταθῶμεν περὶ τοῦ τί ἐστ λατρεία, ἀλλὰ ὀλίγας γνώσεις εἶναι καλὸν νὰ ἔχῃ πᾶς ἀναγνώστης ἡμῶν, πᾶς χριστιανός, ὡς ὑπόμνησιν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐδιδάχθη ποτέ, καὶ ἐν εἴδει προλόγου, διότι καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς μικρᾶς ταύτης ἠθικῆς ἐξηγήσεως πλησιάσαντες θέλομεν ἐπανέλθει πάλιν εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην, ἴσως μὲν καὶ ἀνακεφαλαιοῦντες ὅσα ἐγράψαμεν, ἴσως δὲ καὶ σαφηνίζοντες εἴ τι σαφηνίσεως ἄξιον ἢ ἐπιδεκτικόν. Ἐὰν λάβωμεν εἰς τὸ νοῦν ἡμῶν, ὅτι παλαιοὶ γραμματικῶν παῖδες ἐτυμολόγουν τὴν λέξιν λατρεία ἀπὸ τοῦ λα τοῦ ἐπιτακτικοῦ καὶ τοῦ ρήματος τρεῖν, δηλ. φοβεῖσθαι, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν εὐκόλως ὅτι ἡ λέξις ἐσήμαινε τὴν μετά τινος φόβου δουλείαν εἰς τοὺς ὑπερέχοντας· ὅθεν καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ἐν κεφ. ΜΕ' περὶ ἀληθοῦς θρησκείας, λέγει ὅτι ἡ λατρεία σημαίνει μὲν κυρίως δουλείαν, περιέχει δὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἡμῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποδίδοται εἰς μόνον τὸν Θεόν· διεκρίνετο δὲ ἡ λατρεία ἀπὸ τοῦ σεβασμοῦ, κατ' αὐτοὺς τοὺς θείους Πατέρας, καὶ Γρηγόριος δ' ὁ Θεολόγος «θρησκείαν, εἶπεν, οἶδα καὶ τὸ δαιμόνων σέβας, ἡ δὲ εὐσέβεια προσκύνησις Τριάδος»· περιττὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ Διονύσιος ὁ Γαβάλων λέγει τὴν λατρείαν δουλείαν ἀποδιδομένην εἰς τὸν Θεὸν μόνον, καθὼς αὐτὸς ὁ Θεὸς διέταξεν ἐν τῷ Δευτερονομίῳ, ΣΤ', 13, «Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις»· ὥστε καὶ οἱ θεῖοι Πατέρες δὲν ἠδυνήθησαν παρὰ νὰ γράψωσιν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν. Τί ἄλλο εἶπεν ὁ ὅσιος ἀσκητὴς Νεῖλος, ὁρίσας ὅτι λατρεία εἶναι «ἡ διανοητικὴ καὶ σωματικὴ ὑπόπτωσις», τὴν ὁποίαν ἀποδίδομεν εἰς τὸν γινωσκόμενον Θεόν, ὑπόπτωσις, σημεῖον καὶ τεκμήριον τρανῶς ἐκδηλούμενον ἔχουσα τὴν εἰς τοὺς νόμους Αὐτοῦ δουλικὴν ὑποταγήν; Συντομώτερον δὲ δὲν εἶπεν αὐτὸ τοῦτο ὁ ἱερὸς τῆς Βουλγαρίας ἀρχιεπίσκοπος Θεοφύλακτος ὅτι «λατρεία ἐστὶν ἡ διὰ πράξεως τιμή»; Τοιαύτην ἐννοοῦσι τὴν λατρείαν πάντες, τοιαύτην ἀνάγκη νὰ ἔχῃς ἔννοιαν αὐτῆς, τοιαύτην εἰκόνα, τοιαύτην ἰδέαν· θεραπείαν ἐννοεῖ ταύτην ὁ οὐρανοφάντωρ τῆς Καισαρείας ἀρχιεπίσκοπος, «θεραπείαν δὲ συντεταμένην, ἀμετεώριστον, καὶ διηνεκῆ πρὸς τὸ λατρευόμενον». Νομίζομεν δὲ ὅτι καθιστάμεθα καταληπτοὶ εἰς πάντα διὰ τῶν ὀλίγων τούτων ρημάτων, τοσούτῳ σαφῶν, τόσον εὐνοήτων. Οὐδὲ ζητεῖς, ἀγαπητέ, περισσότερα.—Εὑρύνεται ἡ ἐξήγησις καθόσον διερχόμεθα τοὺς αἰῶνας τοῦ βίου τῆς θεολογικῆς φιλολογίας. Ἐρχόμεθα εἰς τὸν ΙΔ', καὶ λαμβάνοντες εἰς χεῖρας τὸν Ἰωσὴφ Βρυέννιον βλέπομεν ἀνάπτυξιν, κατόπι τῆς ὁποίας πρέπει νὰ κλείσῃ πᾶς λόγος· «Ὁ γὰρ χριστιανός, λέγει ὁ ὅσιος Ἰωσήφ, ἐν λόγῳ ΙΑ' περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐὰν ἔχῃ νηστείαν, ἀγρυπνίαν, ψαλμῳδίαν, παρθενίαν, καὶ πᾶσαν ἀρετήν, ἡ δὲ μυστικὴ τοῦ Πνεύματος ἐνέργεια ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τῆς καρδίας ὑπὸ τῆς χάριτος ἐν πάσῃ αἰσθήσει καὶ ἀναπαύσει πνευματικῇ μὴ ἐπιτελῆται, ἐλλιπής ἐστι καὶ πᾶσα ἡ τούτου ἀκολουθία, καὶ πρόσωπόν ἐστι μὴ ἔχον ὀφθαλμούς· καὶ σχεδὸν ἔργα ἐστὶ μὴ ἔχοντα τὴν κεφαλὴν τοῦ Πνεύματος». Τίνα δ' ἄλλον μάρτυρα θέλομεν ὅτι διττὴ αὕτη εἶναι, παρὰ τὸν μέγαν τῶν ἐθνῶν ἀπόστολον, τὸν Παῦλον, ὁ ὁποῖος ἔδειξεν ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ, Α', 9, ὅτι λατρεύει «ἐν τῷ πνεύματι, ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ», ἤτοι, καθὼς ἑτόλμησέ τις τῶν ἡμετέρων νὰ ἐξηγήσῃ, ὅτι λατρεύει τὸν Θεὸν κατὰ τὴν θεωρητικὴν λατρείαν καὶ τὴν πρακτικήν;

Ἐὰν ἀρκῇ εἰς τὸν ἀναγνώστην ἡ ἐξήγησις, ἐὰν καὶ ὁ ἁπλούστερος τὸν νοῦν δυνηθῇ νὰ εἴπῃ ὅτι μακρὸν ἐποιήσαμεν τὸν λόγον, ἀλλὰ σαφῆ, δὲν ἔχομεν νῦν, ἢ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ θέμα τὸ κύριον τῆς διατριβῆς ταύτης, ἀφοῦ ἐδείξαμεν, κατὰ τὸν μακάριον Γεννάδιον τὸν πατριάρχην τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων, ὅτι τὴν πρώτην, τὴν θεωρητικὴν λαμβάνομεν λατρείαν ὡς ἀντικείμενον διατριβῆς, καθ' ἣν, τὸν κυριώτερον θεμέλιον, οὗ ἄλλον, ἐπ' ἀληθείας, οὐδεὶς δύναται θεῖναι, ἀποτελοῦσιν οἱ ἐν τῷ ὄρει λόγοι τοῦ Κυρίου, δηλονοῦν ὁ νόμος ὁ εὐαγγελικὸς καὶ πνευματικός, τοιούτῳ τρόπῳ καὶ τοιαύτῃ λέξει λεγόμενος καὶ νοούμενος, διότι κεῖται ὑψηλότερον πάσης νομίμου παρατηρήσεως, κατὰ τοὺς Πατέρας, ἀκολουθούσης ἢ τὸν φυσικὸν νόμον, ἢ τὸν γραπτόν, τὸν δοθέντα διὰ τοῦ θεόπτου Μωϋσέως εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας· διότι ἐκεῖνοι μὲν οἱ νόμοι διά τινων αἰσθητῶν καὶ σωματικῶν ἐζήτουν νὰ προσεγγίσωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν Θεόν· οὗτος ὅμως ἀμέσως ὑποτάσσει καὶ πρασάγει τῷ Θεῷ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν καὶ τὴν θέλησιν ἡμῶν· οὔτε νομίζομεν ὑφίσταται ἀνάγκη τις συγκρίσεως ἐκείνου καὶ τούτου, διότι ὁ μὲν ἐπεβάλλετο συνεπείᾳ τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς θελήσεως τῶν τηρούντων αὐτόν, ὁ δὲ τοῦ Κυρίου νόμος ὄχι μόνον ἐκ τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς θελήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς φύσεως ἑαυτοῦ, τοῦ νόμου δηλ., διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς νομοθετήσας ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, αὐτὸς ὁ τὸ φθαρτὸν ἡμῶν περίβλημα φορέσας καὶ δι' ἔργου καὶ δι' ὑποδείγματος πληρώσας τὸν λόγον καὶ ὑποδείξας εἰς ἡμᾶς τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ σκοπὸς τῶν ἀγώνων ἡμῶν, τοὺς ὁποίους ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ καταβάλλομεν.

Μ.

(ἕπεται συνέχεια).

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ

Πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ἐνορίτας Σταυροδρομίου καὶ τοὺς ἁπανταχοῦ φιλομούσους ὁμογενεῖς.

Ἐν μέσῳ τοσούτων μεγαλοπρεπῶν μεγάρων καὶ τηλικούτων προόδων τῆς ἡμετέρας πολυπληθοῦς καὶ πολυσυνθέτου συνοικίας, μόνη περίλυπος, καχεκτικὴ καὶ κλονουμένη ἵσταται, τὰ ῥάκη ἡμίσεως αἰῶνος φέρουσα, ἡ πνευματικὴ τροφὸς ὁλοκλήρων γενεῶν, ἡ γεραρὰ σχολὴ τῆς Παναγίας.

Ὑπὸ τὴν στέγην παλαιᾶς ξυλίνης οἰκίας ἐγκατασταθεῖσα ἐν ἔτει 1848, ἔμεινεν αὐτόθι, ὑποβασταζομένη ἐκ διαλειμμάτων διὰ δαπανηρῶν ἐπισκευῶν καὶ διασκευῶν, μέχρι σήμερον, ὅτε τὸ πᾶν περὶ αὐτὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐχώρησε, καὶ ὅτε, τοῦ πληθυσμοῦ τῆς συνοικίας τεραστίως αὐξηθέντος, ὑπὲρ τὰ 1000 τέκνα τῆς κοινότητος συνθλίβονται, κακῶς φωτιζόμενα καὶ ἀεριζόμενα, ἐντὸς τῶν τεσσάρων σεσαθρωμένων αὐτῆς τοίχων, τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν μόρφωσιν ἀπεκδεχόμενα.

Εἰ δὲ καὶ ἡ ριζικὴ μεταρρύθμισις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς ἄρρενος νεολαίας τῆς καθ' ἡμᾶς συνοικίας κατέστη πλέον ἀνάγκη ἐπείγουσα καὶ ἀναπόδραστος, ὅμως τὸ σαθρὸν τῆς οἰκοδομῆς τῆς σχολῆς, τὸ στενὸν καὶ ἀνεπαρκὲς τοῦ χώρου καὶ τὸ γλίσχρον τῶν πόρων καθιστῶσιν ἀδύνατον πᾶσαν ἐκπαιδευτικὴν προαγωγὴν αὐτῆς εἰς βαθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν περιωπὴν καὶ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας κοινότητος, οἵα ἡ τοῦ Σταυροδρομίου, καὶ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν, καθ' οὓς ζῶμεν, ὄντες ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς ἄμεσον πρὸς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἐπαφήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς διεθνῆ καὶ συνεχῆ διαγωνισμὸν προόδου καὶ πολιτισμοῦ, διεξαγόμενον ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αἰγίδα μεγάλου, φιλολάου καὶ φιλομουσοτάτου Ἄνακτος.

Διὰ ταῦτα ἡ ἐφορεία τῆς σχολῆς μετὰ τῆς ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν ἐνοριτῶν ἐκλεγείσης οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς πρὸ παντὸς ἔθετο εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν τὴν ἐκ βάθρων ἀνοικοδόμησιν τῆς σχολῆς λιθοκτίστου καὶ εἰς τὰς νῦν καὶ τὰς μελλούσας ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν ἀνταποκρινομένης.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ, ἀπαιτοῦντος σπουδαίας δαπάνας, ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ ἀποτείνεται πρὸς τὸν φιλότιμον λαὸν τῆς κοινότητος, πρὸς τοὺς πλουσίους καὶ γενναιόφρονας ὁμογενεῖς, ἐφ' οἷς ὁλόκληρον τὸ ἔθνος σεμνύνεται δικαίως, καὶ πρὸς πάντα ἐν γένει φιλόμουσον, ἐνδιαφερόμενον ὑπὲρ τῆς ὑγιοῦς καὶ καρποφόρου παιδεύσεως πανταχοῦ μέν, μάλιστα δὲ ἐνταῦθα, ἔνθα οἰκοῦσι τέκνα ἀπὸ πάσης γωνίας τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ πολλαχόθεν τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ ὁπόθεν διὰ τοῦτο ἀπορρέουσι καὶ μετατίδονται ὡς ἀπὸ ἑστίας πανταχόθεν τῆς Ἀνατολῆς ποικίλα ἤθη καὶ ἕξεις.

Θαρροῦντες εἰς τὴν ἐλευθεριότητα τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν εὐγενῆ τῆς ψυχῆς αὐτῶν κλίσιν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ γενναῖον, διατελοῦμεν μετὰ πεποιθήσεως.

Ἐν τῷ Πέραν, τῇ 28 νοεμβρίου 1889.

Οἱ ἔφοροι.	*Τὰ μέλη τῆς οἰκονομ. ἐπιτροπῆς.*
Κ. Βλαστάρης.	Γ. Κωνσταντινίδης.
Ζ. Ζήσης.	Β. Οἰκονομίδης.
Φ. Μαυρογορδάτος.	Ν. Τσιμπῆς.
Ι. Σταμέλος.	Σπ. Ἀλεξανδρίδης.
Ι. Καστελλης.	

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τοῦ ἄρτι μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ ἐπιδιορθώσεων, τύποις τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου, ἐκδοθέντος **Τυπικοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας** *ἀντίτυπα, ἑκάστου αὐτῶν ἀντὶ δύο ἀργυρῶν μητζητίων τιμωμένου, δύναται ὁ βουλόμενος ἵνα προμηθευθῇ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν Πατριαρχείων, ἀπευθυνόμενος ἐπὶ τούτῳ τῷ τὴν ἐφορίαν τῆς ἀποθήκης τοῦ εἰρημένου τυπογραφείου ἐπιτετραμμένῳ γραμματεῖ τῶν Πατριαρχείων καὶ μέλει τῆς διευθυνούσης αὐτὸ ἐπιτροπῆς κ. Ἀλκιβιάδῃ Μαυράκῃ.*

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 768.

Προσκαλεῖται ἡ Εὐλαλία Χριστοφῆ Οἰκονόμου ἐξ Αἴνου, ἀγνώστου τυγχάνουσα νῦν διαμονῆς καὶ κατοικίας, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 21 ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ἐπὶ διαζεύξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Γεωργίου Ζουρδὰν, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως·

Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ σειρὰν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» καὶ «Κωνσταντινούπολιν». Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 φεβρουαρίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον αὐθημερόν·

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 11.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια·

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τοῦ ἄρτι μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ ἐπιδιορθώσεων, τύποις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, ἐκδοθέντος **Τυπικοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας** *ἀντίτυπα, ἑκάστου αὐτῶν ἀντὶ δύο ἀργυρῶν μητζητίων τιμωμένου, δύναται ὁ βουλόμενος ἵνα προμηθευθῇ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν Πατριαρχείων, ἀπευθυνόμενος ἐπὶ τούτῳ τῷ τὴν ἐφορίαν τῆς Ἀποθήκης τοῦ εἰρημένου τυπογραφείου ἐπιτετραμμένῳ γραμματεῖ τῶν Πατριαρχείων καὶ μέλει τῆς διευθυνούσης αὐτὸ Ἐπιτροπῆς κ. Ἀλκιβιάδῃ Μαυράκῃ.*

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀγγέλλεται εἰς τὸ εὐσεβὲς ὀρθόδοξον κοινὸν ὅτι περὶ τὰ μέσα ἰσταμένου μηνὸς μαρτίου ἀπολύεται ἐκ τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου ἡ **Σύνοψις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν,** *συναρμολογηθεῖσα ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ φέρουσα τὴν ἔγκρισιν τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου σὺν τῇ πατριαρχικῇ σφραγῖδι ἐν προμετωπίδι.*

Τὸ χρησιμώτατον καὶ παντὶ ἐν γένει ὀρθοδόξῳ ἀναγκαιότατον τοῦτο ἱερὸν Ἐγκόλπιον, μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φιλοκαλίας ἐκτυπωθὲν, καὶ διὰ τὰς ἐπενεχθείσας ἐν αὐτῷ πολλὰς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολὰς καὶ προσθήκας ὑπέρτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει Συνόψεων ὑπάρχον, ἀποτελεῖται ἐκ χιλίων περίπου σελίδων σχήματος 16ου, καὶ περιέχει, πλὴν ἄλλων προσθηκῶν, τήν τε ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν Παθῶν, καὶ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, ἔτι δὲ καὶ τὰ Εὐαγγέλια πασῶν τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, φέρει δὲ καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν κῦρος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς σαφῆ γνῶσιν τῶν πασχαλίων, κύκλων ἡλίου καὶ σελήνης, κτλ. ἀναθεωρηθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν κ. Ἀνδρέου Σπαθάρη, ὅστις προσέθηκεν ἐν ἑκάστῳ Πασχαλίῳ καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀληθοῦς ἑβραϊκοῦ πάσχα· κοσμεῖται προσέτι διὰ δώδεκα καλλιτεχνικῶς ἐπεξειργασμένων εἰκόνων καταλλήλως ἐν αὐτῷ τοποθετημένων.

Ἡ οὕτως ἐπὶ τὸ τελειότερον κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς ταύτην ἔκδοσιν ἔχουσα **Σύνοψις** *τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τιμᾶται ὡς ἑξῆς:*

δεδεμένη μετὰ ἁπλοῦ παχέος μαύρου γρ.		**7**
»	*μετὰ χρυσώματος ἔξωθεν*	» **10**
»	*μετὰ φύλλων κύκλῳ κεχρυσωμένων*	» **15**
»	*μετὰ δέρματος κεχρυσωμ.*	» **25**

εὕρηται δὲ παρὰ τοῖς κατ' ἐμπορίας ἱερατικῶς προϊσταμένοις καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλκιβιάδου Μαυράκη, πατριαρχικοῦ γραμματέως καὶ μέλους τῆς διευθυνούσης τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς ἐφορευομένῃ Ἀπο-

θήκη τοῦ Τυπογραφείου τούτου, πρὸς οὓς καὶ ἀπευθυνθήτωσαν οἱ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μάλιστα τῶν ἐπὶ θύραις παρσέπτων ἑορτῶν βουλόμενοι ὅπως ἀποκτήσωσιν αὐτήν.

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον

Διευθύνουσα Ἐπιτροπή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία (συνέχεια) — Περὶ φιλοδοξίας — Ἀγγελία βιβλίων — Δελτίον κινήσεως τῶν Ἐν Φιλανθρωπ. Καταστημάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ κυριακῇ, (11 τρέχ. μ.) κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς καὶ συνῳδὰ τῇ ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ἀναγνωσθείσῃ πατριαρχικῇ Ἀποδείξει, ἣν ἐξεδώκαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, αἱ ἐνορίαι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξελέξαντο τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν διὰ τὴν ἐκλογικὴν τῶν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου συνέλευσιν, ἥτις συνέρχεται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 4 ὥρᾳ τῆς πρωΐας τῆς προσεχοῦς κυριακῆς, Ε΄ τῶν Νηστειῶν. Κατὰ τὸν ἐκλογικὸν Κανονισμόν, ἐντὸς τῆς διανυομένης ἑβδομάδος ταύτης γενήσονται αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀπὸ κοινοῦ ἐκλεγουσῶν ἐνοριῶν, τῶν δὲ συνεδριάσεων αὐτῶν προεδρεύσουσιν οἱ ἑξῆς πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι:

ὁ ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Δ. Θ. Ξανθόπουλος, τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάσεως τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων Φαναρίου καὶ Τζιβαλίου, συνερχομένων ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοῦ, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις·

ὁ γραμματεὺς τῆς ἐφορίας τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀλ. Βρυέννιος, τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάσεως τῶν ἀντιπροσώπων Μουχλίου καὶ Ποτηρᾶ, συνερχομένων ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ Ποτηρᾶ·

ὁ ἐλεγκτὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν κ. Ν. Α. Νικολαΐδης, τῆς κοινῆς συνεδριάσεων τῶν ἐνοριῶν Βαλίνου, Ταξιαρχῶν, καὶ Ξυλοπόρτης, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ Ταξιαρχῶν·

ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννίκιος, τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάσεως τῶν ἐνοριῶν Ἐδιρνεκαπίου, Ἐγρικαπίου, Τεκὶρ Σεραγίου, Σαλματομβρουκίου, Σαρμασικίου, καὶ Τοπκαπίου, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τῆς τοῦ Σαρμασικίου·

ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Γ. Λεμονίδης, τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῶν ἐν Κοντοσκαλίῳ δύο ἐνοριῶν, Ἐλπίδος, καὶ ἁγίας Κυριακῆς, συγκαλουμένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τῆς τελευταίας·

ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀργυροπόλεως κ. Χαρίτων, τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῶν ἐν Ὑψωμαθείοις πέντε ἐνοριῶν καὶ τῆς τοῦ Βελιγραδίου, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου·

ὁ ἱερολογ. γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἱεροδ. κ. Γεράσιμος Ταντσλίδης, τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάσεως τῶν ἐνοριῶν Διπλοκιονίου, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τῆς μεγάλης ἐνορίας·

ὁ γραμματεὺς τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἰω. Δ. Ταντσλίδης, τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῶν ἐνοριῶν Κουρούτσεσμε, Μ. Ρεύματος, καὶ Βεβεκίου, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τῆς τοῦ Μ. Ρεύματος·

ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Κωνσταντῖνος. τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάσεως τῶν δύο ἐνοριῶν τοῦ Νεοχωρίου, καὶ τῆς τοῦ Σωσθενίου, συνερχομένης ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τῆς Παναγίας Νεοχωρίου·

ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἱεροδ. κ. Κύριλλος, τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν Γαλατᾶ, συνερχομένων ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Αἱ συνεδριάσεις αὗται γενήσονται τῇ 1 νυκτερινῇ ὥρᾳ τουρκιστὶ τῆς σήμερον, τετάρτης, πλὴν τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῶν ἐνοριῶν Μουχλίου καὶ Ποτηρᾶ, συγκαλουμένης τὴν ἑσπέραν τῆς αὔριον.

Αἱ ἀπ' εὐθείας ἐκλέγουσαι τοὺς ἐνοριακοὺς αὐτῶν ἀντιπροσώπους εἰσίν: αἱ τοῦ Σταυροδρομίου, ἀναδεικνύουσαι δύο, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων (2), καὶ ἀνὰ ἕνα αἱ ἐνορίαι Βλάγκας, Ἓξ Μαρμάρων, Χάσκιοϊ, Φερίκιοι, Εὐαγγελιστρίας ἐν πρόποσι Ταταούλων, Ὀρτάκιοϊοι, καὶ Βογιατζίκιοϊ· ἤτοι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ ἐκλογικῇ συνελεύσει ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων ἀνέρχεται εἰς εἴκοσι καὶ ὀκτώ, οἵτινες συνεδριάσουσι μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν (11) καὶ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου (7) ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

— Ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Κίου τῆς μητροπόλεως Νικαίας προσηνέχθησαν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἁγίου Μύρου διακόσιαι ἑξήκοντα ὀκκάδες ἀόσμου καθαροῦ ἐλαίου, ὑπὸ δὲ τῆς πατρωζούσης κοινότητος τῶν Ἰωαννίνων, τῆς πρὸς πᾶσαν εὐσεβῆ πρᾶξιν προθύμως συνεργούσης, γρ. ἀργ. 3213. Αἱ εἰς ἔλαιον προσφοραὶ αὗται συνιστῶσιν εἰς τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἔπαινον παντὸς ὁμογενοῦς τὴν ὀρθόδοξον ὁμογενῆ κοινότητα Κίου, ἥτις τοσαύτην ἐπεδείξατο προθυμίαν, ὁπότε ἕτερα μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐλαιοπαραγωγὰ ὑστεροῦσιν ἐν εὐσεβεῖ τοιαύτῃ πράξει. Μετ' εὐχαριστήσεως ὡσαύτως ἀναφέρομεν ὅτι εὐσεβεῖς ὁμογενεῖς ἀπέστειλαν συνδρομὰς χρηματικάς, ἡ δὲ ὀρθόδοξος κοινότης Βάρνης λίρας τουρκικὰς τέσσαρας, κάλλιστον ἑαυτὴν ὑπογραμμὸν μετὰ καὶ τῆς τῶν Ἰωαννίνων παρασχομένη προθυμίας εὐλαβοῦς, καὶ τυχοῦσα ὡς καὶ ἐκείνη τῶν εὐλογιῶν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας. Οἱ λοιποὶ συνεισενεγκόντες εἰς χρήματα εἰσί, πλὴν τοῦ ἐν Καίρῳ Ἐξ. σὶρ Ἰω. Ἀντωνιάδου, προσενεγκόντος, εἴπομεν, λίρας ὀθωμ. ἑκατόν, οἱ ἀξιότιμοι κκ. Α. Συγγρὸς Λ. Τ. 15, Στ. Ζαφειρόπουλος 10, Π. Ζ. Στεφάνοβικ 10, ἀνώνυμος 20, Ν. Ψυχάρης βέης 5, Δημ. Γενίδουνιας ἐφέντης 5, Γ. Χ. Θεολόγου 5, Θ. Μαυρογορδᾶτος 5, Υἱοὶ Δ. Φωτιάδου 5, Α. Παντζίρης βέης

3, καὶ Δημ. Εὐγενίδης 3. —Ἐν ὅλῳ Λ. Τ. 209,81. —Κατὰ τὴν διανυομένην ἑβδομάδα ταύτην ἀποπερατοῦται ἡ κατασκευὴ καὶ τοῦ κομψοῦ ξυλίνου παραπήγματος, ἐν ᾧ, ἐγερθέντι παρὰ τὸν βόρειον τεῖχον τοῦ περιβόλου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἐτοποθετήθησαν οἱ ἑπτὰ λέβητες, οἱ πρὸς ἔψησιν τοῦ Ἁγίου Μύρου. Σημειοῦμεν δὲ χάριν ἱστορικῆς ἀκριβείας ὅτι οἱ λέβητες οὗτοι ἐδωρήθησαν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τῇ 1 μαρτίου 1807 ὑπὸ τῆς φιλοτίμου συντεχνίας τῶν Σαράφιδων, ἐπεσκευάσθησαν δὲ πρὸ δεκαετίας.

— Τῇ κυριακῇ ἐτελέσθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου πρώην Ἀλεξανδρείας Καλλινίκου, λειτουργούντων τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου καὶ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Νικοπόλεως, Σηλυβρίας, Ξάνθης, Σισανίου, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης.—Ὁ ἀείμνηστος πατριάρχης Καλλίνικος διὰ διαθήκης αὐτοῦ ἐκληροδότησεν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, πλὴν στιχαρίου, μεγάλου ὠμοφορίου, ἐπιμανίκων καὶ ἐπιγονατίου, βαρυτίμητον ἀρχιερατικὸν σάκκον, ἐν Βιέννῃ πρὸ τριακονταετίας κεντηθέντα καὶ παριστῶντα τὴν ῥίζαν τοῦ Ἰεσσαί· τοῦτον δὲ κατὰ τὸ ἐπὶ τῷ ἀειμνήστῳ γενόμενον ἱερὸν τοῦτο μνημόσυνον περιεβάλλετο ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

— Εὐχαρίστως ἀγγέλλομεν ὅτι ἀναρρώσας ἀπὸ μακρᾶς νόσου ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Ἱερόθεος ἐπανέλαβεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης τὰ ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ.

— Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἀφίκετο ἐκ Κυδωνιῶν ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἱλαρίων, ὅστις σήμερον ἀναχωρεῖ εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου γενήσεται ἡ χειροτονία αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ἐπαρχιακῆς συνόδου.

— Τῇ κυριακῇ, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῇ τε Α.Θ.Π. τῷ μακαριωτάτῳ πάπᾳ καὶ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καὶ τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης, ἄγουσι τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτήν.

—Ἡγούμενος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Καρακάλλου ἐξελέγη, ἀντὶ τοῦ πρό τινος καιροῦ θανόντος Στεφάνου, ὁ τέως ὁσιώτ. ἱεροδιάκονος κ. Ματθαῖος, πολλὰς ἀποστολὰς εὐδοκίμως διεξαγαγὼν κατὰ καιροὺς ἐξαρχικῶς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ παρὰ τῆς Μονῆς ἐνταῦθα καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ χρηματίσας ἐν ἐπανειλημμέναις περιόδοις ἀντιπρόσωπος αὐτῆς παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνάξει.

— Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐκήρυξεν ἀπ' ἄμβωνος ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Κύριλλος, θέμα λόγου λαβὼν τὴν χριστιανικὴν ἀνοχήν.—Τῇ προσεχεῖ κυριακῇ κηρύξει ὁ ἱερολογ. δευτερεύων τῆς Α. Θ. Π. ἱεροδ. κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης.

Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Κρήνης κ. Θεόκλητος.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.— Κατὰ τηλεγραφικὰς εἰδήσεις ἐκ τῆς Ἁγίας Πόλεως, συνηριθμήθησαν ἐν τοῖς πατρᾶσι τῆς ἁγιοταφικῆς ἀδελφότητος οἱ πέρυσιν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφικόμενοι ἁγιοταφῖται πατέρες· ἤτοι, ὁ θεοφιλ. ἀρχιεπίσκοπος Κυριακοπόλεως κ. Δανιὴλ, τέως ἐν Κύπρῳ παραμένων, καὶ οἱ πανοσ. ἀρχιμανδρῖται Πολύκαρπος, Δαμιανός, καὶ Νικόδημος, ὡς καὶ ὁ ἱερομόναχος Μελέτιος, ἐν Αἰγύπτῳ μέχρι τοῦδε τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, καὶ ὁ ἐνταῦθα μέχρι τοῦδε παραμείνας πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Στέφανος, ὅστις τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀνεχώρησε κατευθυνόμενος εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν.

Ρουμανικὴ Ἐκκλησία.—Διὰ τοῦ 12 φυλλαδίου (τοῦ μηνὸς μαρτίου 1890) συνεπληρώθη καὶ τὸ Β' ἔτος τοῦ ἐπισήμου περιοδικοῦ τῆς ρουμανικῆς Ἐκκλησίας Biserica Orthodoxa Romana. Ἐν τοῖς τελευταίοις τεύχεσι τοῦ Β' ἔτους ὁ οἰκονόμος Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος Μιρονέσκος, καθηγητὴς τῆς χριστιανικῆς Ἠθικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βουκουρεστίου, δημοσιεύει Ἔκθεσιν τῆς ἐπιστημονικῆς περιοδείας, ἣν ἐποιήσαντο κατὰ τὴν Ἀνατολὴν οἱ τρεῖς ρωμοῦνοι καθηγηταί, καθὰ κατὰ τὸν αὔγουστον παρελθόντος ἔτους ἀνεγράψαμεν.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑ*

γ'.

Θεμέλιον πρῶτον τῆς εὐκόλου ταύτης διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν ἐκθέτομεν, ἀλλὰ καὶ θεμέλιος ἀρραγὴς τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἐποικοδομήσεως τῆς ἐν τῷδε τῷ βίῳ, εἶναι ἡ πίστις ἡ ἀκλόνητος, ἡ πίστις ἡ ὀρθή· οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐποικοδομήσωμεν οὔτε τὸν νοῦν ἡμῶν ἐν τῇ ἀληθείᾳ, οὔτε τὴν θέλησιν ἡμῶν ἐν τῷ ἀγαθῷ, εἰ μὴ ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς πίστεως. Ἀπαρτίζει δὲ τὴν πίστιν τριπλῆ σύνθεσις, καὶ περὶ ταύτης ὀλίγοι στίχοι δυνατὸν νὰ γραφῶσιν, ὑπομιμνήσκοντες εἰς ἡμᾶς τὰ διδαχθέντα ποτέ. Πρῶτον· ἡ πίστις εἰς Θεὸν, ἀλλὰ πίστις εἰς αὐτὸν, ὡς αὐτὸς εἰς ἡμᾶς διέταξε νὰ πιστεύωμεν, τουτέστιν εἰς Θεὸν τριαδικὸν, τοῖς ὀνόμασι μόνον πληθυνόμενον, ἄνευ πραγματικῆς διακρίσεως, ἀλλ' ἐν ἑνότητι φύσεως, διακρινόμενον προσωπικοῖς ἰδιώμασιν· ἡ πίστις αὕτη σώζει, καὶ ταύτης τὸ σύνθημα, δηλαδὴ τὸ βάπτισμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁδοιποροῦμεν πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν εἰς ἡμᾶς ἕνεκα τῆς προγονικῆς ἁμαρτίας ἀποκλεισθεῖσαν, τὸ σύνθημα τοῦτο λαμβάνεται ὑπὸ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐν τριάδι προσώπων μιᾶς καὶ μόνης Θεότητος. Ὅτι δὲ θεμέλιον σωτηρίας εἶναι ἡ πίστις αὕτη, διδάσκει τρανῶς ὁ μέγας Παῦλος λέγων ἐν τῇ πρὸς Ρω-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 78—79 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

μαίους Ι', 9, «ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ». Ἐκτενεστέραν τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν τῶν λόγων δίδει ὁ Θεοδώρητος, ἑρμηνεύων τὸ χωρίον τοῦτο: καὶ τῶν δύο, λέγει, τούτων ἔχομεν ἡμεῖς ἀνάγκην· καὶ πίστεως ἀληθοῦς καὶ βεβαίας, καὶ ὁμολογίας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνηται μετὰ παρρησίας· διότι, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, τὴν μὲν καρδίαν τοῦ χριστιανοῦ κοσμεῖ τὸ τῆς πίστεως ἀναμφίβολον, τὴν δὲ γλῶσσαν ἡ ἀλήθεια λαμπρύνει μετὰ τόλμης ἁγίας κηρυττομένη.

Δεύτερον· ἡ πίστις εἰς Θεόν, ἀλλὰ πίστις εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρις ἡμῶν ἀλύμαντον, εὐδοκίᾳ θείᾳ, διατηρουμένην· εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς παρὰ Θεοῦ λαβοῦσαν τὴν θείαν αὐτῆς σύστασιν καὶ δύναμιν, παραπέμπουσιν ἡμᾶς οἱ θεῖοι θεσμοὶ καὶ τὰ θεῖα λόγια, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὰ μᾶλλον ἀπόρρητα καὶ ὑψηλότερα, ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶν, ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν τῶν ἠθῶν ρύθμισιν· διὰ τοῦτο, ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας τὰς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς διαφορὰς διέταξεν ἡμᾶς ὁ Κύριος νὰ διαλύωμεν, καὶ τοὺς παρακούοντας αὐτῆς ὡς ἐθνικοὺς καὶ τελώνας νὰ ἀποστρεφώμεθα, καὶ νὰ χωριζώμεθα ἀπὸ τούτων· διότι ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ συναγομένης, μένει κατὰ τὰς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ὁ Θεός. Τίς ἀρνεῖται δὲ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἀκολουθῶν τῇ περὶ τῆς Θεότητος διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθεῖ ἀμέσως αὐτῷ τῷ Θεῷ;

Τρίτον· ἡ πίστις εἰς Θεόν, ἀψευδῶς ἐπαγγελλόμενον τὰ περὶ τῆς μακαρίας ζωῆς, ἀνεπιστρόφως δ' ἀπειλοῦντα περὶ τῶν ἐπέκεινα τοῦ βίου τούτου δικαιωτηρίων καὶ περὶ τῶν προσδοκωμένων τιμωριῶν τῶν παραβαινόντων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ τὰ τρία ταῦτα συστατικὰ συγκροτοῦσι τὴν πίστιν, μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι χωρὶς τοῦ θεμελίου τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρέσωμεν τῷ Θεῷ. Αὕτη ὄχι μόνον ὠφελεῖ τὸν χριστιανὸν πρὸς τὸν ὅλον αὐτοῦ βίον, ἀρχῆς ἐπέχουσα λόγον, ἀλλὰ καὶ θέλει γείνει διδάσκαλος τῶν θείων θεληματων, ᾧδε μὲν ἐκτενέστερον ἐκθέτουσα καὶ ἀναπτύσσουσα τὸ περιεχόμενον τῶν θείων νόμων, ᾧδε δὲ καὶ προσθέτουσα. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο καὶ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἡ συμφωνία τῶν θείων Πατέρων βεβαιοῖ, ὅτι τοῦ πιστεύοντος εἰλικρινῶς ὁ νοῦς, καὶ σταθεροῦ μένοντος ἐπὶ τοῦ θεμελίου τούτου, βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ πιστευομένου Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναπληροῖ διὰ τοῦ φωτὸς τῆς χάριτος τὰς ἐλλείψεις τὰς ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν ταύτην, διὰ μὲν τοῦ πρώτου μέρους τῆς πίστεως, ἡ θέλησις ἡμῶν θὰ καθοδηγηθῇ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀγαθῶν· διὰ τοῦ δευτέρου, ὁ νοῦς ἡμῶν θέλει συναφθῇ πρὸς τὴν πρώτην ἀλήθειαν· καὶ διὰ τοῦ τρίτου, θὰ ἔχῃ παραμυθίαν τὸ πνεῦμα ἡμῶν, ὅταν ἐργαζώμεθα μετὰ μόχθου τὴν ἀρετήν, ὅταν ἐπάγωνται καθ' ἡμῶν οἱ πειρασμοί, ἢ ἐξ ἀνθρώπων, ἢ ἐκ τῆς φύσεως, αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ συγχωροῦντος ἢ μὴ ἐμποδίζοντος διὰ δοκιμὴν ἢ διὰ κάθαρσιν ἡμῶν, ὥστε, ἢ θὰ κερδίσωμεν διὰ τῆς ὑπομονῆς, ἢ καταφυγόντες εἰς τὸν Θεὸν θὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τῶν πειρασμῶν. Οὕτω τὴν πίστιν ταύτην ὄχι μόνον ἔχοντες εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ στόματος ὁμολογοῦντες, σωζόμεθα. «Τί τούτου συντομώτερον τοῦ πλούτου; λέγει Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν τῷ Λόγῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐν διαλέξ. εὐταξίας· τί ταύτης τῆς δωρεᾶς εὐκολώτερον; Ὁμολόγησον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ πίστευσον ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, καὶ σωθήσῃ· δικαιοσύνη μὲν γὰρ καὶ πιστεῦσαι μόνον, σωτηρία δὲ παντελὴς τὸ καὶ ὁμολογῆσαι, καὶ προσθεῖναι τῇ ἐπιγνώσει τὴν παρρησίαν».

Τὴν διαίρεσιν ταύτην ἀκολουθοῦμεν, κατὰ τὰ λόγια τοῦ μακαρίου Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, παραιτούμεθα δὲ τὴν ἐξέτασιν νεωτέρας τινὸς θεωρίας, ἡ ὁποία πέντε εὑρίσκει τὰ τῆς πίστεως εἴδη, διότι, οὔτε προέκειτο νὰ γράψωμεν ὑπόμνησιν περὶ πίστεως· ἐὰν δὲ ἐλαλήσαμεν περὶ αὐτῆς, ἐπράξαμεν τοῦτο, διότι ἐζητοῦμεν θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ ἐποικοδομήσωμεν τὴν κατόπιν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος, ἀφοῦ ἄλλως τε πρόκειται νὰ δειχθῇ καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τούτῳ ἐποικοδομούμενος ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, κατὰ τὸ ἀποστολικόν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

(ἕπεται συνέχεια).

Μ.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ*

Γινώσκω τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἐν τῇ γενναίᾳ ἐκείνῃ φυγῇ, ἕνεκα τῆς ὁποίας εὗρεν ἄσυλον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐναντίον τῶν τιμῶν, ἃς αὐτῷ παρεσκεύαζον. Ἐκεῖνος, ὅστις ἤρχετο νὰ δεχθῇ ὀνειδισμούς, ἔδει ν' ἀποφύγῃ τὰ ἀνθρώπινα μεγαλεῖα. Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν οὐδὲν εἶδος ἐξυψώσεως ἐγίνωσκεν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰμὴ μόνον τὴν εἰς τὸν σταυρὸν ἄνοδον, καὶ διενοεῖτο, καθ' ὃν χρόνον προώριζον αὐτῷ θρόνους, νὰ φύγῃ τὰς τιμάς.

Ἡ ταχεῖα αὕτη καὶ ἐπεσπευσμένη φυγὴ τοῦ Σωτῆρος εἰς ἔρημον ὄρος, ἔνθα ἐπεθύμει νὰ μένῃ ἄγνωστος, ὡς παρατηρεῖ ὁ Εὐαγγελιστής, καὶ οὐδένα σύντροφον νὰ ἔχῃ, δεικνύει ἡμῖν τρόπον τινὰ ὅτι φοβεῖται μὴ ἐκτεθῇ εἰς ἔκτακτόν τινα κίνδυνον· παντοδύναμος δὲ ὢν καὶ ἀπ' οὐδενός τι φοβούμενος, ὀφείλομεν θετικώτατα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τοῦτο ἔπραττε δι' ἡμᾶς. Ὄντως, ἐκταράσσεται, λέγει ὁ ἅγιος Αὐγουστῖνος, ἀγανακτεῖ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· ὡσαύτως ἐν τῷ τρέπεσθαι εἰς φυγήν, προνοεῖται τοὺς ἡμετέρους κινδύνους. Ὁ Σωτὴρ, ἐν τῇ θείᾳ αὐτοῦ προ-

* Ὁ τὸν παρόντα λόγον γράψας ὡρμήθη ἀπὸ τοῦ § 15 τοῦ ΣΤ' κεφαλαίου τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου: «Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος».

νοίᾳ, προβλέπει εἰς ὁποίους ὑπερβολικοὺς κινδύνους ἄγει ἡμᾶς ὁ ἔρως τοῦ μεγαλείου· διὰ τοῦτο φεύγει ἐνώπιον αὐτοῦ, ἵνα ἀναγκάσῃ ἡμᾶς νὰ φοβηθῶμεν καὶ, δεικνύων ἡμῖν διὰ τῆς φυγῆς ταύτης τοὺς τρομεροὺς πειρασμούς, οἵτινες ἀπειλοῦσιν ἡμᾶς ἐν ταῖς βιωτικαῖς εὐπραγίαις, διδάσκει ἡμᾶς συνάμα ὅτι τὸ οὐσιῶδες καθήκον τοῦ χριστιανοῦ ἐστὶν ἡ ἐλάττωσις τῆς φιλοδοξίας αὐτοῦ.

Ἴσως ὁ κατὰ τῆς φιλοδοξίας πόλεμος, γινόμενος μεταξὺ κύκλων ἰσχυρῶν καὶ ὀλβίων, ἤθελε νομισθῇ τάσις τις πρὸς κατάρριψιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν καὶ τῆς δυνάμεως· ἴσως ἤθελε θεωρηθῇ τοιαύτη τις διδασκαλία ὡς ἐξευτελίζουσα κατά τι τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ὑπανάπτει καὶ ἐμψυχοῖ ὁ ἔρως τῆς δόξης καὶ τοῦ κενοῦ μεγαλείου· ἴσως ἤθελε θεωρηθῇ ἄδικος ἐναντίον τῶν τῆς τύχης δώρων, ἅτινα αὐτοὶ ἀπολαμβάνουσιν. Ἀλλὰ τίς εὐσεβὴς, οὕτως εὐνοηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, δὲν ἤθελεν ἐπιθυμήσει νὰ ἴδῃ τὴν δόξαν αὐτοῦ σβεννυμένην ἐνώπιον τῆς θείας δόξης; μακρὰν δὲ τοῦ νὰ μεμψιμοιρῶσιν ὅτι ἐλαττοῦνται διὰ τοιαύτης διδασκαλίας ἡ δύναμις αὐτῶν, πρέπει νὰ γινώσκωσιν ὅτι οὐδέποτε εἰλικρινέστερον τιμῶσιν αὐτοὺς οἱ κατὰ τοῦ πάθους τούτου κηρύττοντες, ἢ ὅταν οὕτω ταπεινῶσιν αὐτούς, ὅταν ἀπαλλάξωσιν, εἰ δυνατόν, τῆς ἀπάτης τοὺς προσκεκολλημένους εἰς τὴν ἰδέαν, ἥτις καλεῖται τύχη· πρὸς τοῦτο πρέπει ν' ἀναμνησθῶμεν τί λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον κατὰ τῆς τύχης, καὶ τί ἡ τύχη μοὶ φαίνεται λέγουσα καθ' ἑαυτῆς. Θὰ διδαχθῶμεν ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελίου πόσον ἀπατηλὴ εἶναι εἰς τὰς χάριτας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ θὰ πείσῃ ἡμᾶς καὶ πόσον ὀχληρὰ εἶναι εἰς τὰς ἀστασίας αὐτῆς. Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου θὰ διδάξῃ ἡμᾶς περὶ τούτου. Ἐνῷ οἱ ὄχλοι τρέχουσι πρὸς αὐτὸν, ἐκεῖνος τοσοῦτον περιφρονεῖ τὸ κενὸν τοῦτο μεγαλεῖον. Καταπατήσας ὅμως τὸ μεγαλεῖον ἐν τῇ λαμπρότητι αὐτοῦ, τὴν ματαίαν ταύτην τύχην ἐν ταῖς χάρισιν αὐτῆς, ἐπιθυμεῖ ὅπως αὐτὸς γένηται τὸ παράδειγμα τῆς ἀστασίας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ ἐφάνη καθηλοῦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἡ δημοσία εὔνοια ἔκρινεν οὐ πρὸ μικροῦ ἄξιον τοῦ θρόνου. Ἐκ τούτου ὀφείλομεν νὰ διδαχθῶμεν ὅτι ἡ τύχη εἶναι μηδαμινόν τι, οὐχὶ μόνον ὅταν ἀφαιρῇ, ἀλλὰ καὶ ὅταν δίδῃ· ὄχι μόνον ὅταν μεταβάλληται, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπὶ πολὺ παραμένῃ, πάντοτε εἶναι μεμπτέα. Καὶ ἰδοὺ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου τούτου.

Α'.

Ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ μέρει θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ τύχη ἐμπαίζει ἡμᾶς καὶ ὅταν ἀκόμη παρίσταται εἰς ἡμᾶς μεγαλόδωρος. Ἠδυνάμην νὰ καταστήσω λίαν προφανεῖς τὰς ἀπάτας αὐτῆς, ἀποδεικνύων εὐχερῶς ὅτι δὲν τηρεῖ ὅ,τι ὑπισχνεῖται· ἀλλ' ἰσχυρότερον εἶναι ν' ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν δίδει καὶ ὅταν ἀκόμη μάλιστα φαίνηται δίδουσα. Τὸ προσφιλέστερον, καὶ τὸ μόνον πολυτιμότερον αὐτῆς δῶρον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀποκαλεῖ ἰσχύν· τοῦτο γοητεύει τοὺς φιλοδόξους, τούτου ζηλωταὶ μᾶλλον γίνονται, ὅσῳ μικρὸν μέρος καὶ ἂν παρέχῃ αὐτοῖς. Ἴδωμεν λοιπὸν ἐὰν ἀληθῶς παρέχῃ αὐτό, ἢ μήπως ἆρά γε εἶναι τοῦτο μεγαλορανὲς ὄνομα, δι' οὗ θαμβοῖ τοὺς ἀσθενεῖς ἡμῶν ὀφθαλμούς. Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ἀναζητήσωμεν ὁποίαν ἐπιρροὴν δυνάμεθα νὰ ἐξασκήσωμεν, καὶ ὁποίας ἰσχύος ἔχομεν ἀνάγκην διαρκοῦς ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν. Ἀλλὰ τὸ τόσον πεπλανημένον ἀνθρώπινον πνεῦμα πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπαναγάγωμεν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν διὰ τῆς ἐξόχου διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ἐν ΙΓ' κεφαλαίῳ τοῦ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος συγγράμματος αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ὁ μέγας οὗτος πατὴρ τίθησιν ὡς ἀρχὴν οὐσιώδη τινὰ ἀλήθειαν· ὅτι δηλ. ἡ εὐδαιμονία ἀπαιτεῖ δύο τινά· δύνασθαι τὸ ποθητὸν ἡμῖν, καὶ βούλεσθαι τὸ πρέπον: posse quod velit, velle quod opportet. Τὸ τελευταῖον εἶναι ὡς τὸ πρῶτον ἐπάναγκες. Ὅτι ἡ συνδρομὴ τῶν δύο τούτων ἐστὶν ἀπολύτως ἀναγκαία ὅπως καταστήσῃ ἡμᾶς εὐδαίμονας, καταφαίνεται ἐκ τούτου· διότι ἐὰν δὲν δυνάμεθα ὅ,τι βουλόμεθα, ἡ βούλησις ἡμῶν δὲν ἱκανοποιεῖται· οὕτως, ἐὰν μὴ βουλώμεθα ὅ,τι δέον, ἡ βούλησις ἡμῶν ἀκανόνιστός ἐστιν· ἀμφότερα δὲ κωλύουσιν ἡμᾶς τῆς ποθητῆς εὐδαιμονίας, διότι ἐὰν ἡ βούλησις δὲν ἱκανοποιηθῇ, εἶναι δυστυχὴς, ὡσαύτως ἐὰν ἡ θέλησις δὲν διακανονισθῇ, εἶναι ἀσθενής· τοῦθ' ὅπερ ἀποκλείει ἀναγκαίως τὴν εὐδαιμονίαν. Ὅθεν ὁμοίως εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἐπιθυμῇ τις ὅ,τι πρέπει, ὡς καὶ νὰ δύναται νὰ ἐκτελῇ ὅ,τι βούλεται. Προσθέσωμεν, ἂν θέλητε, ὅτι ὄντως οὐσιωδέστερον εἶναι τὸ ἐπιθυμεῖν ὅ,τι δέον, ἢ τὸ δύνασθαι ὅ,τι ἐπιθυμεῖ τις· διότι τὸ μὲν συγχίζει ἡμᾶς ἐν τῇ ἐκτελέσει, τὸ δὲ φέρει τὸ κακὸν μέχρι τῆς πρώτης ἀρχῆς. Ὅταν δὲν δυνάμεθα ὅ,τι θέλομεν, ἐμποδιζόμεθα ὑπ' ἀλλοτρίας τινὸς αἰτίας· ὅταν δὲ δὲν θέλωμεν τὸ δέον, τὸ σφάλμα προέρχεται πάντοτε ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐξαχρειώσεως ἡμῶν· οὕτως ὥστε, τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἀληθὲς δυστύχημα, τὸ δὲ δεύτερον ἀείποτε σφάλμα. Οὕτως ἀδύνατον ν' ἀρνηθῇ τις, νουνεχὴς ὤν, ὅτι εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν ἀναγκαιότερον νὰ ἔχῃ τις καλῶς κεκανονισμένην θέλησιν, παρὰ δύναμιν ἀπέραντον. Ἐν τούτῳ δὲ δὲν ἐκπλησσόμεθα ποσῶς ἕνεκα τῶν ἀνωμαλιῶν τῶν διαθέσεων ἡμῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς τῶν κρίσεων ἡμῶν. Παρορῶμεν τὸν κανόνα, λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, καὶ ἔχοντες ἰσχὺν στενάζομεν. Τυφλοί, τί ἐπιχειροῦμεν; Ἡ εὐδαιμονία κέκτηται δύο μέρη, ἡμεῖς δὲ νομίζομεν ὅτι κεκτήμεθα ὁλόκληρον αὐτὴν, ἐνῷ ποιούμεθα βίαιον διαμελισμὸν τῶν δύο τούτων μερῶν. Πρὸς δὲ, ἀπερρίψαμεν τὸ ἀναγκαιότερον, τὸ δὲ μέρος, ὅπερ ἐκλέγομεν, ἀπηλλαγμένον ὂν τοῦ συντρόφου αὐτοῦ, πόρρω τοῦ καταστῆσαι ἡμᾶς εὐδαίμονας, ἐπαυξάνει τὸ βάρος τῆς ἡμετέρας ἀθλιότητος. Διότι, ὅστις δὲν ὑπέταξε τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς θέλησιν κεκανονισμένην, εἶναι δυστυχὴς καὶ μόνον ἂν θέλῃ τὸ κακὸν, ἀποβαίνει δὲ δυστυχέστερος διαπράττων αὐτό. Τίς ἀ-

γνοεῖ ἐξ ἡμῶν ὅτι τὸ μεγαλείτερον κέρδος τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἶναι ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ μάστιξ; Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κακοῦ: δὲν παρέχομεν ἆρά γε τὸ μέσον εἰς τὴν ἀσθενῆ φύσιν ἡμῶν, ὅπως χύσῃ δηλητήριον εἰς πληγὴν ἤδη θανατηφόρον; Δὲν ἐμβάλλομεν πῦρ εἰς τοὺς κακοποιοὺς χυμούς, ὧν τὸ δηλητήριον καταβιβρώσκει ἤδη τὰ σπλάγχνα ἡμῶν; Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γινώσκει ὅτι ὁ Πιλάτος ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ μεγάλην ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ θείου αὐτοῦ προσώπου. Εἴπερ ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ἦν κεκανονισμένη. ἤθελεν εἶναι εὐδαίμων μεταχειριζόμενος τὴν ἰσχὺν ταύτην, ἂν μὴ πρὸς τιμωρίαν τῆς ἀδικίας καὶ συκοφαντίας, τοὐλάχιστον πρὸς ἀπολύτρωσιν τῆς ἀθωότητος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θέλησις αὐτοῦ ἦν διεφθαρμένη, δι' ἀνανδρίας ἀτιμαζούσης τὴν περιωπὴν αὐτοῦ, ἡ ἰσχὺς αὕτη ἐχρησίμευσεν αὐτῷ μόνον ὅπως παρωθήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀσυνειδήτως εἰς τὸ ἀσεβὲς ἔγκλημα τῆς θεοκτονίας. Νὰ ἐπιθυμῇ λοιπὸν ἡ τέως ἀκανόνιστος βούλησις δύναμιν, ἥτις ποτὲ μέλλει νὰ στραφῇ ἐναντίον ἡμῶν αὐτῶν καὶ μέλλει ν' ἀντιτεθῇ μοιραίως εἰς τὴν ἡμετέραν εὐδαιμονίαν, διότι θ' ἀποβῇ ὀλεθρία εἰς τὴν ἀρετὴν ἡμῶν, τοῦτο εἶναι ἡ ἐσχάτη πόρωσις.

Ὁ Ὕψιστος παρέχει εἰς ἡμᾶς ἄλλον τινὰ κανόνα πολιτείας, διότι θέλει νὰ χειραγωγήσῃ ἡμᾶς δι'ὁδοῦ ὁμαλῆς, καὶ οὐχὶ διὰ κρημνῶν. Δι' αὐτὸ διδάσκει εἰς τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ, οὐχὶ νὰ ἐπιθυμῶσι μεγάλην ἰσχύν, ἀλλὰ νὰ ἐξασκῶνται εἰς τὴν βούλησιν τοῦ ἀγαθοῦ, νὰ κανονίζωσι τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν προ τοῦ σκεφθῶσι περὶ τῆς ἱκανοποιήσεως αὐτῶν, νὰ ἄρξωνται τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν διὰ καλῶς διατεταγμένης βουλήσεως, πρὶν καταναλώσωσιν αὐτὴν ἕνεκεν ἀπολύτου ἰσχύος· ἔνθα δὲν δύναμαι ἀρκούντως νὰ θαυμάσω τὴν ὑπερφυᾶ τάξιν τῆς σοφίας αὐτοῦ, καθότι, τῆς εὐδαιμονίας συνισταμένης εἰς τὰ δύο ταῦτα, τὴν ἀγαθὴν βούλησιν καὶ τὴν ἰσχύν, ὁ Κύριος παρέχει ἀμφότερα εἰς τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ τοὺς εἰς ὕψος κοσμικῆς δόξης αἱρομένους, ἀλλὰ καὶ χορηγεῖ εἰς ἕκαστον τὸν ἁρμόδιον αὐτῷ καιρόν. Ἂν βουλώμεθα ὅ,τι δέον ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, θὰ δυνηθῶμεν ὅ,τι θελήσομεν καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν. Τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἡ ἐξάσκησις ἡμῶν, τὸ δὲ δεύτερον ἔσται ἡ ἀμοιβὴ ἡμῶν.

Τί περισσότερον ἠθέλομεν ἐπιθυμήσει;

Ὁ Θεὸς δὲν φθονεῖ τὴν ἰσχὺν ἡμῶν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ τὴν τάξιν, ἥτις ἀπαιτεῖ ὅπως ἡ δικαιοσύνη προεξάρχῃ: Non quod potentia quasi mali aliquid fugienda sit, sed orde servandus est, quo prior est justicia. Κανονίσωμεν λοιπὸν τὴν βούλησιν ἡμῶν διὰ τοῦ ἔρωτος τῆς δικαιοσύνης, καὶ θέλει στέψει ἡμᾶς ἐν δέοντι διὰ τῆς κοινωνίας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἂν θυσιάσωμεν καὶ μίαν στιγμὴν τῆς παρούσης ζωῆς εἰς σύστασιν τῶν ἠθῶν ἡμῶν, θέλει παράσχει πλήρη τὴν αἰωνίαν ἀπόλαυσιν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐν Χριστῷ πόθων ἡμῶν. Ἀλλὰ καιρὸς νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐφαρμογὴν τῆς λαμπρᾶς ταύτης διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου[1]. Τί ζητεῖς θνητέ; Τί; νὰ σοὶ παράσχῃ ὁ Θεὸς πλείονα ἰσχύν; ἐγὼ θὰ ἀπαντήσω τὸ τοῦ Σωτῆρος ὅτι, «οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε»[2]. Παρατηρήσατε καλῶς ποῦ εὑρίσκεσθε· παρατηρήσατε τὴν ἐπιβαρύνουσαν ἡμᾶς θνητότητα· παρατηρήσατε πῶς παράγει τὸ «σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου»[3]. Ἐν μέσῳ τοιαύτης ἀστασίας, ἐπὶ τίνος νομίζετε ὅτι θὰ στηρίξητε τὴν ἰδέαν ταύτην τῆς ἰσχύος; Βεβαίως τοσοῦτον μέγα ὄνομα δέον νὰ στηρίζηταί που. Τί δὲ εὑρίσκετε ἐπὶ τῆς γῆς ἔχον τοσαύτην δύναμιν καὶ ἀξίαν ὅπως ὑποστηρίξῃ τὸ ὄνομα τῆς ἰσχύος; Ἀνοίξατε τὰ ὄμματα καὶ εἰσδύσατε εἰς τὸν φλοιόν· ἡ μεγαλειτέρα ἰσχὺς τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ φθάσῃ περαιτέρω εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν ἀνθρώπου· εἶναι λοιπὸν μεγάλη τις ἰσχὺς τὸ νὰ θανατώσῃ τις ἕνα θνητόν; τὸ νὰ ἐπισπεύσῃ κατά τινας στιγμὰς τὴν λῆξιν ζωῆς, ἥτις αὐτὴ σπεύδει πρὸς τὸ μοιραῖον τέλος; Μὴ λοιπὸν πιστεύητε ὅτι δύναταί τίς ποτε νὰ εὕρῃ δύναμιν ἐκεῖ, ἔνθα βασιλεύει ἡ θνητότης: Nam quanta potentia potest esse mortalium? Τοῦτο εἶναι σοφὴ πρόνοια· καὶ οὕτω, λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὁ κλῆρος τοῦ θνητοῦ εἶναι τὸ διάγειν ἐν δικαιοσύνῃ· ἡ δὲ ἰσχὺς δοθήσεται αὐτῷ ἐν τῇ αἰωνιότητι. Teneant mortales justitiam· potentia immortalibus dabitur.

Ἀποβλέψωμεν εἰς ταύτην τὴν ἰσχύν. Ἂν αἰσθανώμεθα διὰ ζώσης πίστεως ὅτι εἴμεθα ξένοι ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, δὲν θέλομέν ποτε ἐπιθυμήσει μετὰ φιλοδοξίας νὰ ὑπεραιρώμεθα τῶν ὁμοίων ἡμῖν θνητῶν, εἰς τόπον, ὅπου εἴμεθα παροδικοί, νὰ ἤμεθα κύριοι ὅπου ἔχομεν καθῆκον νὰ εἴμεθα ὑποτελεῖς. Λάβωμεν κατὰ νοῦν εἰς ποίαν χώραν εἰσὶ γεγραμμένα τὰ ὀνόματα ἡμῶν· σκεψώμεθα τίς εἶναι ἐκεῖνος, ἀφ' οὗ καθ' ἑκάστην αἰτούμεθα «ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου». Ἂν ἦναι ἐκεῖνος, ὃν ἀποκαλοῦμεν Πατέρα, μὴ ἀπαιτῶμεν νὰ ὦμεν παντοδύναμοι πρὶν ἔλθῃ «ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»· τοῦτο ἤθελεν εἶναι ἄλογος ἀκαιρία. Οὕτως, ὅπως ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἰσχύν, περιμείνωμεν μεθ' ὑπομονῆς ὅπως ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἔλθῃ, καὶ εὐχαριστηθῶμεν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως ἵνα γένηται «τὸ θέλημα» αὐτοῦ. Ἂν ἐκτελῶμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀγόμενοι ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς θὰ ἔλθῃ, ἔνθα θέλομεν μετάσχει τῆς ἀῤῥήτου δόξης αὐτοῦ.

Νομίζω ὅτι βλέπετε πλέον ὁποῖον εἶδος ἰσχύος ὀφείλομεν νὰ ἐπιθυμῶμεν διαρκούσης τῆς ζωῆς ταύτης· ἰσχύος πρὸς διακανόνισιν τῶν ἠθῶν ἡμῶν, πρὸς μετρίασιν τῶν παθῶν ἡμῶν, πρὸς διάπλασιν ἡμῶν αὐτῶν κατὰ Θεόν, πρὸς τελείωσιν ἠθικὴν ἡμῶν αὐτῶν, ἰσχὺν καθ' ἡμῶν αὐτῶν τέλος πάντων· ἢ μᾶλλον, λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ἰσχὺν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς καθ' ἡμῶν αὐτῶν. Velit homo prudens esse, velit fortis, velit temperans; . . . atque ut haec veraciter possit,

---

1. Ἱερ. Αὐγ. ἔνθ'ἄνωτ. 2. Ματθ. Κ', 22.
3. Κορ. Α', ζ', 31.

potentiam plane optet, atque appetat ut potens sit in se ipso, et miro modo adversus se ipsum pro se ipso. Ὦ ! ἧττον φθονητὴ ἰσχύς, ἀλλ' ἀείποτε ἀληθής. Διότι διχῶς πολεμοῦσι τὴν ἰσχὺν ἡμῶν, ἢ ἐμποδίζοντες ἡμᾶς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐπιχειρήσεων ἡμῶν, ἢ ἐκθροοῦντες ἡμᾶς ἐν τῷ δικαιώματι τοῦ ἀποφασίζειν· ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ προσβάλλουσι μάλιστα τὸ δικαίωμα τοῦ ἄρχειν, τοῦτο δὲ εἶναι ἀληθὴς δουλεία. Ἴδωμεν ἀμφότερα τὰ παραδείγματα ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ.

Ὁ Ἰωσὴφ ἐδούλευε παρὰ τῷ Πετεφρῇ, ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἄρχοντος τούτου τῆς Αἰγύπτου ἦν ἡ δέσποινα τοῦ οἴκου· καὶ ὁ μὲν Ἰωσὴφ εὐτελὴς ὑπηρέτης, δὲν εἶναι κύριος τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἐκείνη δὲ, βασκνιζομένη ὑπὸ τοῦ πάθους, οὐδὲ κἂν τῶν θελήσεων αὐτῆς ἦν κυρία. Ἴδε ποῦ ἤγαγεν αὐτὴν ἐπίψογος ἔρως. Ὦ! ἀναμφιβόλως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦν χαλκοπρόσωπος, εἶχεν ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ αἴσχος τῆς χαμερπείας ταύτης· ἀλλ' ὅμως τὸ μανιῶδες αὐτῆς πάθος ἤγαγεν αὐτὴν εἰς θέσιν δούλης· καλεῖ τὸν νεανίαν, ἐξομολογεῖ τὴν ἀδυναμίαν, ἀπευθύνεται πρὸς αὐτὸν, καθίσταται ἀξία χλεύης. Τί χεῖρον ἠδύνατο νὰ συμβουλεύσῃ αὐτῇ ὁ σκληρότερος ἐχθρός; τοῦτο ὑπαγορεύει αὐτῇ τὸ πάθος. Τίς δὲν παρατηρεῖ ὅτι ἐν τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἡ ἰσχὺς εἶναι μᾶλλον δεδεσμευμένη ἢ ἐν τῷ δούλῳ αὐτῆς;

Μύριοι τοιοῦτοι κύριοι αἰχμαλωτίζουσι τὴν θέλησιν ἡμῶν, καὶ δὲν στενάζομεν. Γογγύζομεν ὅταν δεσμεύωσι τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ φέρομεν ἄνευ πόνου τὰ ἀόρατα ταῦτα δεσμὰ, ἐν οἷς αἱ καρδίαι ἡμῶν εἰσι δεδεσμευμέναι. Πιστεύομεν ὅτι βιάζουσιν ἡμᾶς ὅταν ὑποδουλῶσι τὰ μέλη, δι' ὧν ἐνεργοῦμεν· δὲν στενάζομεν ὅμως ὅταν δεσμεύωσιν αὐτὴν τὴν δέτποιναν, τὸ λογικὸν καὶ τὴν ἄρχουσαν θέλησιν. Ἐξύπνησον, δυστυχῆ δοῦλε τῶν παθῶν, ὅστις ὀνειρεύεσαι νὰ σώσῃς τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἀφίνεις νὰ αἰχμαλωτίσωσι τὸν κύριόν σου· ἀναγνώρισον δὲ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἂν τὸ δύνασθαι ἐκτελεῖν τινα τὰ σχέδια αὐτοῦ εἶναι μεγάλη ἰσχὺς, ἡ μεγίστη καὶ ἀληθὴς εἶναι τὸ νὰ δεσπόζῃ τις τῶν θελήσεων αὐτοῦ. Ὅστις θὰ δυνηθῇ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἡδύτητα ταύτην, ὀλίγον θέλει φροντίζει περὶ τῶν κερδῶν καὶ τῆς ἰσχύος, ἅπερ δύναται ἵνα παράσχῃ ἡ τύχη· ἰδοὺ δὲ ὁ λόγος· ὅτι δὲν ὑπάρχουσι μεγαλείτερα ἐμπόδια εἰς τὸ ἄρχειν ἡμῶν, ὅσον εἰς τὸ ἄρχειν τῶν ἄλλων. Διότι παρατηρήσατε τίς ἡ κατάστασις τῶν ὀλβίων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς, τί μεγεθύνει αὐτοὺς, καὶ τί τὸ συνεγεῖρον περὶ αὐτοὺς τὰ πλήθη. Μὴ ἀκούωμεν τί λέγουσιν, ἀλλ' ἴδωμεν τί ἐντὸς τῆς καρδίας αὐτῶν φέρουσιν. Ἕκαστος ἔχει τὰ συμφέροντα καὶ τὰ πάθη αὐτοῦ· ὁ μὲν ἔχει τὴν ἐκδίκησιν, ὁ δὲ τὴν φιλοδοξίαν, ἐκεῖνος τὴν φιλαργυρίαν· πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῶν σκοπῶν αὐτῶν προσπαθοῦσιν ἵνα ἐξοικονομήσωσι τὴν ἰσχύν. Ὁ ἠναγκασμένος, ὅπως ποιήσηται ἑαυτῷ δημιουργήματα, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ πάθη ἑτέρου, πότε θέλει σκεφθῇ ὅπως θέσῃ ὅρια εἰς τὰ ἑαυτοῦ; Qui compescere debuisti cupiditates tuas, explere cogeris alienas.

Ἀλλ' εἰσέλθωμεν μᾶλλον εἰς τὰ κρύφια καὶ ἀδιόδευτα ταῦτα ἑλατήρια, ἅπερ κινοῦσι τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἵνα, εἰ δυνατὸν, καταδείξωμεν πῶς αἱ κακίαι αὐξάνουσι μετὰ τῆς ἰσχύος. Ὄντως, ὑπάρχει ἐν ἡμῖν κακεντρέχειά τις διαφθείρουσα μέχρι ῥίζης τὴν φύσιν ἡμῶν, διασπείρουσα ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν κακιῶν. Εἰσὶ κεκρυμμέναι καὶ περιβεβλημέναι ἐν μυρίαις σκολιαῖς πτυχαῖς, καὶ ζητοῦσι μόνον νὰ προβάλωσι τὴν κεφαλήν. Τὸ καλλίτερον μέσον τῆς ἀναστολῆς αὐτῶν ἐστιν ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἰσχύος αὐτῶν· δι' ὅπερ καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὅστις καλῶς ἐνόησε τοῦτο, λέγει ἔν τινι τῶν πρὸς Μακεδόνιον αὐτοῦ ἐπιστολῶν, ἂν μὴ ἀπατῶμαι, ὅτι ἵνα θεραπεύσωμεν τὴν βούλησιν δέον νὰ ἀναστείλωμεν τὴν ἰσχύν: Frænatur facultas. . . ut sanetur voluntas[1].

Αἱ κεκρυμμέναι κακίαι εἰσὶν ἧσσον κακίαι; ἡ ἐκτέλεσις ἂρά γε δὲν ἐπιφέρει τὴν διαφθοράν; Πῶς λοιπὸν θεραπεύεται ἡ θέλησις ἂν ἀφήσωμεν τὸ δηλητήριον ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας; Ἰδοὺ τὸ μυστήριον. Πάντοτε φέρονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀδυνάτου, εἰς τὴν πραγματοποίησιν ἀπατηλῶν σχεδίων, εἰς τὸ νὰ ἔχωσι μόνον τὴν κακεντρεχῆ πρὸς τὸ κακὸν φοράν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ματαιωθεῖσα κακεντρέχεια ἀρχίζει νὰ ἀπαρέσκῃ· ἀναλαμβάνουσιν, ἐπανέρχονται εἰς ἑαυτοὺς ἕνεκεν τῆς ἀδυναμίας, καὶ εὐχερῶς ἐπιλαμβάνονται τῆς φροντίδος τῆς μετριάσεως τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν. Κατὰ πρῶτον ποιοῦσι τοῦτο ἐξ ἀνάγκης· ἐπὶ τέλους ὅμως, ἐπειδὴ ἡ κατανάγκασις εἶναι ὀχληρὰ, ἐργάζονται σπουδαίως καὶ καλῇ τῇ πίστει, καὶ εὐλογοῦσι τὸ ἔλαττον μέρος τῆς ἰσχύος αὐτῶν, τὸ πρῶτον δοκίμιον, ὅπερ παρέσχε τὴν ἀφετηρίαν τῆς θεραπείας. Δι' ἐναντίου συλλογισμοῦ, τίς δὲν βλέπει ὅτι, καθ' ὅσον ἐπὶ μᾶλλον ἐξέρχονται τῆς ἐξαρτήσεως, τοσούτῳ μᾶλλον καθιστῶσι τὰ πάθη ταῦτα ἀκατάδαμαστα;

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐν τῷ τελευταίῳ ἀριθμῷ (5) τῆς ἐν Λειψίᾳ ἐκδιδομένης «*Ἐφημερίδος τῆς Θεολογικῆς Φιλολογίας*» (Theologischen Litteraturzeitung) ὁ πολυμαθέστατος διδάκτωρ κ. Φίλιππος Μάϋερ ποιεῖται λόγον ἐκτενῆ περὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου γενομένης ἐκδόσεως τῶν *Γερικῶν Κανονισμῶν*, ἀναλύων αὐτῶν τὰ διάφορα μέρη καὶ κεφάλαια. Χάρις ὀφείλεται τῷ κ. Μάϋερ, καθιστῶντι γνωστὰς εἰς τοὺς ἐν Γερμανίᾳ κληρικοὺς, καὶ ἐν γένει τοὺς λογίους κύκλους τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν ἐθνικῶν πραγμάτων, κινοῦντι βεβαίως οὕτω τὴν περιέργειαν αὐτῶν πρὸς εὑρεῖαν καὶ ἐμβριθῆ μελέτην τῶν θεσμῶν καὶ καθεστώτων, τῶν

1. Ad Maced. Ἐπιστ. CLIII, 16.

διεπόντων τὴν καθ' ἡμᾶς ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Κείσθω δὲ καὶ ἡ παροῦσα εἴδησις αὕτη πρὸς ἀπόδειξιν ὧν εἴπομεν ἐν προηγουμένῳ ἀριθμῷ, καὶ εἰς ταῦτα οὐδὲν προττιθέμεθα νῦν. Ἐὰν οἱ ἡμέτεροι λόγιοι, ὅσων τὰ ἔργα δύνανται 'να θεωρηθῶσιν ἄξια ἑνὸς εὐμενοῦς βλέμματος τῶν ἐν τῇ Δύσει σοφῶν, προσέχωσιν εἰς ὅσα γράφομεν, οὐδὲν ἕτερον ἔχουσιν ἢ 'ν' ἀποστέλλωσι πᾶν προϊὸν εὐδόκιμον τῆς διανοίας εἰς τὸν φιλόπονον ἱεροκήρυκα καὶ διδάκτορα κ. Φίλιππον Μάϋερ διὰ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἀνέγνωμεν ἐν τῷ βιβλιογραφικῷ δελτίῳ τῆς ἀθηναϊκῆς «Ἑστίας» τὴν εὐχάριστον εἴδησιν τῆς ἐκδόσεως τῆς «Πατμιακῆς βιβλιοθήκης» τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθν. Βιβλιοθήκης κ. Ι. Σακκελίωνος. Τὰ πρὸς ἔκδοσιν ἀναλώματα καταβάλλει ὁ ἐν Ἀθήναις Φιλολογικὸς Σύλλογος «Παρνασσός»· χρησιμώτατον δὲ καὶ λίαν πολύτιμον βιβλίον χορηγεῖται εἰς πάντας τοὺς παρ' ἡμῖν λογίους, ἐξ 700 σχεδὸν σελίδων ἀπετελούμενον, καὶ περιέχον, πλὴν ἀκριβοῦς περιγραφῆς ἰσαρίθμων σχεδὸν χειρογράφων, ἐξ ἧς ἐδόθη εἰς τὸ βιβλίον καὶ τὸ ὄνομα, ἀναγραφὴν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, τῶν διατηρουμένων ἐν τῷ γραμματοφυλακείῳ τῆς ἐν Πάτμῳ Μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἀντίγραφα τινῶν βυζαντινῶν χρυσοβούλλων τῶν κατὰ καιροὺς ὑπὲρ τῆς Μονῆς ἐκδοθέντων. Ἐάν, ὡς προσδοκῶμεν, ὁ πολυμαθέστατος ἐκδότης τῆς «Πατμιακῆς Βιβλιοθήκης» παρασυνάψῃ καὶ τὰς εἰς τὰ διάφορα χρυσόβουλλα συγγεγραμμένας ὑπ' αὐτοῦ παρεκβολικὰς σημειώσεις, ἔργον ἀξιολογώτατον, οὗ πρόσωπον τηλαυγὲς ἐξέδωκε πρὸ εἰκοσιεπταετίας ἐν τῇ «Πανδώρᾳ» τὰς εἰς τὸν χρυσόβουλλον λόγον Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Σακκελίωνος ἔσται ἐν ἐκ τῶν ὀλίγων, τῶν τιμώντων τὴν καθ' ἡμᾶς φιλολογίαν, ἂν μὴ τὸ μόνον. Πιστεύομεν, ὅτι ἐνώπιον αὐτοῦ θέλουσιν ὠχριᾷ ἄλλοι κατάλογοι χειρογράφων, χρήσιμοι γενόμενοι ἴσως τοῖς ἰδίοις μόνον ἐκδόταις.

Ἀπεστάλη ἡμῖν «**Κανονισμὸς** *τῆς δημοτικῆς φωσκολιανῆς βιβλιοθήκης, μετὰ προοιμίου καὶ παραρτήματος,* ὑπὸ Σπυρίδωνος Δε Βιάζη, ἐφόρου αὐτῆς». Φυλλάδιον ἐκ σελίδων 20, ὧν προτάττεται βραχεῖα περὶ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἔκθεσις. Ἐκ ταύτης μανθάνομεν ὅτι πρῶτος πυρὴν δημοσίου βιβλιοθήκης ἐν Ζακύνθῳ—ἔνθα συνεστήθη πρὸ ἑνὸς ἔτους καὶ ἡ φωσκολιανὴ—ἐχρημάτισεν ἡ συλλογὴ, ἣν ὁ προστάτης τῶν γραμμάτων Θωμᾶς Φλαγγίνης ἐδωρήσατο τῷ 1628 τῇ κοινότητι Ζακύνθου, περιλαμβάνουσα 200 τόμους συγγραφέων ἑλλήνων, λατίνων, καὶ ἰταλῶν, πλουτιζομένη μὲν ὁσημέραι, διασκορπισθεῖσα δ' ἐν ἀρχαῖς τοῦ αἰῶνος. Ἡ βιβλιοθήκη, περὶ ἧς ἡ ἐκθεσις καὶ ὁ Κανονισμὸς, ἀποθησαυρίζεται ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ διάσημος ζακύνθιος ποιητὴς Οὖγος Φώσκολος, ἀριθμεῖ δὲ σήμερον 1200 τόμους, πρὸς δὲ εἰκόνας τινὰς καὶ χειρόγραφα. Ἐάν, ὡς ὁ Carlyle εἶπε, «τὸ κατ' ἐξοχὴν πανεπιστήμιον εἶναι σήμερον μία βιβλιοθήκη», ὅπερ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνει ὁ φίλος κ. Σπ. Δε Βιάζης, εὐχῆς ἔργον ὅπως οὐχὶ μία ἀλλὰ πολλαὶ καὶ πλούσιαι συγκροτῶνται ἐν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ πρὸς φωτισμὸν τοῦ λαοῦ. Ὁ φιλομαθὴς, ὁ γινώσκων ἀνάγνωσιν, μέτοχος γίνεται γνώσεων ὠφελίμων, οὕτω δ' ἀνεπαισθήτως διδάσκονται πολλοί. Ὁ Κανονισμὸς, περὶ οὗ λέγομεν, ἐστὶν αὐστηρὸς, ὁ ζῆλος τοῦ ἐφόρου τῆς νέας ταύτης βιβλιοθήκης ἐστὶ γνωστὸς, ἡ δὲ προστασία τῶν ἀρχῶν Ζακύνθου ἐγγυᾶται τὸν πλουτισμὸν τῆς φωσκολιανῆς βιβλιοθήκης καὶ τὴν ἀσφαλῆ τῆς βιβλιακῆς ταύτης συλλογῆς τήρησιν. Μ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ

μηνὸς Φεβρουαρίου 1890.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρ. εὑρεύεντες.		Οἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα							Οἱ κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρ. μείναντες.		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες				
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον
Ἀσθενεῖς	186	30	227	27	470	182	15	39	7	192	35	470
Γηροκομούμενοι	87	26	1		114	1		3		84	26	114
Φρενοβλαβεῖς	300	129	10	2	441	5	1	6	3	299	127	441
Ὀρφανοί	145		1		146	2		1		143		146
Προσωπικὸν	111	27	1		139	5				106	28	139
	829	212	240	29	1310	195	16	49	10	824	216	1310

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 8 Μαρτίου 1890

Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

29

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 12.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμισυ.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀγγέλλεται εἰς τὸ εὐσεβὲς ὀρθόδοξον κοινὸν ὅτι ἀπελύθη ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἡ **Σύνοψις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν,** *συναρμολογηθεῖσα ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ φέρουσα τὴν ἔγκρισιν τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἅμα δὲ τήν τε πατριαρχικὴν σφραγῖδα καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου ἐν προμετωπίδι.*

Τὸ χρησιμώτατον καὶ παντὶ ἐν γένει ὀρθοδόξῳ ἀναγκαιότατον τοῦτο ἱερὸν Ἐγκόλπιον, μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φιλοκαλίας ἐκτυπωθὲν, καὶ διὰ τὰς ἐπενεχθείσας ἐν αὐτῷ πολλὰς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολὰς, ἀφαιρέσεις ἀδοκίμων τινῶν εὐχῶν, καὶ προσθήκας, ὑπέρτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει Συνόψεων ὑπάρχον, ἀποτελεῖται ἐξ ἑκατοσίων εἴκοσιν ὀκτὼ σελίδων σχήματος 16ου, καὶ περιέχει, πλὴν ἄλλων προσθηκῶν, τήν τε ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν Παθῶν, καὶ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, ἔτι δὲ καὶ τὰ Εὐαγγέλια πασῶν τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, φέρει δὲ καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν κῦρος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς σαφῆ γνῶσιν τῶν πασχαλίων, τῶν κύκλων ἡλίου καὶ σελήνης, κτλ. ἀναθεωρηθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐν τῇ Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ κ. Ἀνδρέου Σπαθάρη, ὅστις προσέθηκεν ἐν ἑκάστῳ Πασχαλίῳ καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀληθοῦς ἑβραϊκοῦ πάσχα· κοσμεῖται προσέτι διὰ δώδεκα καλλιτεχνικῶς ἐπεξειργασμένων εἰκόνων καταλλήλως ἐν αὐτῷ τοποθετημένων.

Ἡ οὕτως ἐπὶ τὸ τελειότερον κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς ταύτην ἔκδοσιν ἔχουσα **Σύνοψις** *τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τιμᾶται ὡς ἑξῆς:*

δεδεμένη μετὰ ἁπλοῦ παγίου μαύρου γρ. **7**
» *μετὰ χρυσώματος ἔξωθεν* » **10**
» *μετὰ φύλλων κύκλῳ κεχρυσωμένων* » **15**
» *μετὰ δέρματος κεχρυσωμ.* » **25**

εὑρηται δὲ παρὰ τοῖς ὁσιολ. κατ' ἐνορίας ἱερατικῶς προϊσταμένοις καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλκιβιάδου Μαυράκη, πατριαρχικοῦ γραμματέως καὶ μέλους τῆς διευθυνούσης τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς ἐφορευομένῃ Ἀποθήκῃ τοῦ Τυπογραφείου τούτου, πρὸς οὓς καὶ ἀπευθυνθήτωσαν οἱ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μάλιστα τῶν ἐπὶ θύραις πανσέπτων ἑορτῶν βουλόμενοι ὅπως ἀποκτήσωσιν αὐτήν.

Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου
Διευθύνουσα Ἐπιτροπή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐν τῇ ἐκλογικῇ Συνελεύσει — Ἔκθεσις τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου — Περὶ φιλοδοξίας — Κοινοποίησις — Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ κυριακῇ, 18 μεσοῦντος, συνῆλθεν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχείων ἡ πρὸς ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου γενικὴ συνέλευσις, ἣν ἀπετέλουν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου 43 μέλη, ἤτοι δέκα μὲν συνοδικοί, οἱ σεβ. μητροπολῖται Ἐφέσου, Ἡρακλείας, Νικαίας, Χαλκηδόνος, Σηλυβρίας, Βοδενῶν, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου καὶ Λιτίτσης, ἑπτὰ δὲ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἀξιότιμοι κκ. Γ. Καζανόβας, Δ. Πασπαλλῆς, Γρ. Γαροφαλλίδης, Ξ. Ζωγράφος, Α. Παντζίρης, Π. Κουρτζῆς, καὶ Β. Ἐλευθεριάδης, καὶ εἰκοσιέξ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως: οἱ ἀξιότιμοι κκ. Φαναρίου καὶ Τζιβαλίου Δ. Κωνσταντινίδης καὶ Ἀβρ. Ἰορδανίδης·— Μουχλίου Π. Χρυσός·— Ταξιαρχῶν, Βαλίνου, καὶ Ξυλοπόρτης Δ. Τερλικτζόγλους καὶ Δ. Σταυρίδης·— Ἐξ Μαρμάρων Ζαφ. Παλαιολόγος·— Ὑψωμαθείων καὶ Βελιγραδίου Ι. Ὀχαννίδης καὶ Α. Βασιλειάδης·— Κοντοσκαλίου Κ. Ἰωακειμόπουλος·— Βλάγκας Βασίλειος Ἀγγελίδης·— Χάσ-κιοϊ Ἀντ. Νέτης·— Φερίκιοϊ Γ. Σπορίδης·— Ταταούλων Θ. Ἰωαννίδης καὶ Ν. Χατζηϊωάννου·— Εὐαγγελιστρίας ἐν πρόποσι Ταταούλων Πολυχρ. Παχείδης·— Σταυροδρομίου Ι. Παπαδούκας καὶ Κ. Πετρίδης·— Γαλατᾶ Μ. Μαράσογλους καὶ Χ. Πατρικιάδης·— Διπλοκιονίου Ν. Καλβοκορέσης·— Ὀρτάκιοϊ Θεόδ. Δημητριάδης·— Κουρούτζεσμε, Μ. Ρεύματος καὶ Βεβεκίου Δ. Γενιδουνιᾶς καὶ Στ. Κρέστοβιτζ· — Βογιαδζήκιοϊ Μ. Βαφόπουλος·— Στένης καὶ Νεοχωρίου Ι. Κούμπης καὶ Γρ. Πετσίδης. Ἀρξαμένης τῆς συνεδριάσεως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέγνω προσφώνησιν πρὸς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς συνελεύσεως, ταύτην δὲ βλέπει κατωτέρω ὁ ἀναγνώστης· μεθ' ὃ ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Α΄ γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Δ. Θ. Ξανθοπούλου ἡ ἔκθεσις τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν αὐτοῦ, ἣν κατωτέρω δημοσιεύομεν. Μεθ' ὃ ἡ γενικὴ συνέλευσις προβᾶσα εἰς ἐκλογὴν τῶν νέων τοῦ Συμβουλίου μελῶν, ἀντὶ τῶν ἀποχωρούντων κκ. Γ. Καζανόβα, Δ. Πασπαλλῆ, Ἐλευθ. Κωνσταντινίδου πασᾶ (παραιτηθέντος πρό τινος), καὶ Γρηγορίου Γαροφαλλίδου, ἀντικαταστήσαντος ἕτερον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους παραιτηθέντα καὶ αὖθις ὄντος ἐκλεξίμου, ἀνέδειξε νέα μέλη, ψηφοφορούντων 44, τοὺς ἀξιοτίμους κκ. Γρ. Γαροφαλλίδην διὰ ψήφων 43, Κ. Χατζόπουλον διὰ ψήφων 25, Κ. Βαϊάννην διὰ ψήφων 25, καὶ Γ. Βασιλειάδην διὰ ψήφων 24·— ἐπιλαχόντων τῶν κκ. Δ. Γενιδουνιᾶ διὰ ψήφων 21, Π. Φενερλῆ, καὶ Ι. Παπαδούκα λαβόντων ἀνὰ 19.

— Ἀνεχώρησε χθὲς εἰς Σμύρνην πρὸς ἀνάρρωσιν ἀπὸ τῆς κατεχούσης αὐτὸν ἀπό τινος ἀσθενείας ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἀγαθάγγελος, ὃν τῇ παραμονῇ τῆς ἀναχωρήσεως ἐπεσκέψαντο κατ' οἶκον ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, οἱ σεβ. συνοδικοὶ καὶ πλεῖστοι τῶν λογάδων τοῦ γένους. Σήμερον δ' ἀναχωρεῖ εἰς Ξάνθην, αἰτήσει τῆς δημογεροντίας πρὸς διευθέτησιν ἐπαρχιακῶν τινων ὑποθέσεων, ὡς ἐγκαίρως ἐγράψαμεν, ὁ σεβ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Διονύσιος. Τῇ παρασκευῇ δ' ἀπέρχεται εἰς Κίον, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ νέου αὐτοῦ ποιμνίου, ὁ σεβ. μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἱερώνυμος.

— Πρὸς ταῖς δωρεαῖς, ἃς ἀνεγράψαμεν ἐν προηγουμένοις ἡμῶν φύλλοις, γενομέναις εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου, εὐχαρίστως σήμερον ἀναγγέλλομεν τὰς ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ μεγαλοπραγμόνων ὀρθοδόξων κοινοτήτων Σμύρνης καὶ Θεσσαλονίκης προσφορὰς ἐκ 3,500 γροσίων τῆς πρώτης, ἐκ 2,140 τῆς τῶν ὀρθοδόξων Θεσσαλονίκης εἰς τὰς χρηματικὰς ταύτας προσφορὰς προσθετέον τὰς ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἐφθημέρου γενομένας, τὴν τῆς κυρίας Ἀναστασίας Δ. Μεζίκη ἐκ λιρῶν ὀθ. 5, καὶ τῶν κκ. Ἰ. Σισμάνογλου 5, Ἀντ. Μάγκου 5, Στ. Μ. Κέπετζη 5 καὶ Β. Ἐλευθεριάδου 3. Πλὴν τούτων, προσήνεγκον ἔτι ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ πατρώζουσα κοινότης τῶν ἐν Μικρασίᾳ Κυδωνιῶν 400 ὀκκάδας ἀόσμου καθαροῦ ἐλαίου, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν παραλίων κωμῶν τῆς ἐπαρχίας Προύσης 248 ὀκκάδας προερχομένας ἐκ τῆς προπερυσινῆς εἰσοδείας, οἱ δὲ πανιερ. μητροπολῖται Χίου κ. Κωνσταντῖνος καὶ Μεθύμνης κ. Νικηφόρος προσήνεγκον 150 ὀκκάδας ὁ πρῶτος, 125 δ' ὁ δεύτερος. Διὰ τῆς αὐθορμήτου ταύτης χορηγίας τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν θέλει συντελεσθῇ, χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ σπουδαίως τὸ Ἐθν. Ταμεῖον, ἡ κατασκευὴ τοῦ ἁγίου Μύρου, ἥτις ἄρχεται κατὰ τὰ θέσμια τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῇ προσεχεῖ Μ. Δευτέρᾳ. Ἡ ἐπ' εὐλογίᾳ τοῦ ἱεροῦ χρίσματος πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία γενήσεται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῇ Μ. Πέμπτῃ.

— Καθ' ἃ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ γράμματος ἐδήλωσεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος, ἐγένετο αὐτῷ ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως ταύτης ὑποδοχὴ ἔνθερμος καὶ διακεκριμένη.

— Συνεπείᾳ παραπόνων τινῶν τῶν ὀρθοδόξων τῆς ἐπισκοπῆς Μετρῶν κατὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Νεοφύτου, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανός, εἰς ὃν ὑπάγεται ἡ ἐπισκοπή, ἀπέστειλεν ἐξαρχικῶς εἰς Μέτρας πρὸς ἐξέτασιν τῶν παραπόνων τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπον Μυρέων κ. Γρηγόριον. Εἰς τὸν ἔξαρχον τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μετρῶν κ. Νεόφυτος ἐπέδωκε τὴν ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης παραίτησιν αὐτοῦ.

— Βοηθὸς τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ὀθωμανικοῦ Γραφείου, διωρίσθη ὁ κ. Ἀλ. Βρυέννιος, ἀποφάσει τοῦ Δ. Ἐ. Μ. Συμβουλίου.

— Τῇ παρασκευῇ, ψαλλομένης τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ

τῶν σεβασμ. συνοδικῶν. Τοὺς Οἴκους τῆς Θεομήτορος ἀνέγνωσαν ἡ Α. Θ. Π. καὶ οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἡρακλείας, Νικαίας καὶ Σηλυβρίας.

Τῇ κυριακῇ, λειτουργοῦντος ἐν τῷ ναῷ τῆς Παναγίας ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Ξάνθης, ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἄληστον μνήμην εὐσεβείας ἅμα καὶ φιλογενείας λιπόντος ἰατροῦ **Στεφάνου Καραθεοδωρῆ** ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν ὀστέων τοῦ ἀειμνήστου ἀπὸ τοῦ ἐν Σισλῇ Νεκροταφείου εἰς τὸ ἐν Νεοχωρίῳ, κατατεθέντων παρὰ τὰ ὀστᾶ τῆς ἀειμνήστου αὐτοῦ συζύγου **Λουκίας.** Τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκ. πατριάρχην ἐξεπροσώπει ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Κ. Ἀλεξανδρίδης, παρῆσαν δὲ κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν αἱ ΑΑ. Ἐξ. ὁ Μ. λογοθέτης Στ. Ἀριστάρχης βέης καὶ ὁ Μ. ρήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης, ὁ πρώην γενικὸς διοικητὴς τῆς Ἀνατολ. Ρωμυλίας Γαβριὴλ πασᾶς Κρέστοβιτς, ὁ πρώην ἡγεμὼν τῆς Σάμου Κ. Φωτιάδης βέης, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἡγεμονίας Σάμου Στέφανος Χρυσίδης βέης, ὁ σχολάρχης τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς ἀρχιμ. Γερμ. Γρηγοριᾶς, ὁ ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιμ. Νικόδημος, πολλοὶ τῶν λογάδων τοῦ γένους, καὶ ὁ πατρώζων τοῦ ἀειμνήστου υἱὸς Κ. Καραθεοδωρῆς καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ. Λόγον κάλλιστον, ἐπαξίως ἐκτιθέμενον τὰς πρὸς τὸ Κράτος, τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς πρὸς τὸ Γένος ὑπηρεσίας τοῦ ἐξόχου θεολόγου καὶ φιλολόγου Στεφάνου Καραθεοδωρῆ ἀπήγγειλεν ἐν τῷ ναῷ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. Κ. Ἀλεξανδρίδης, ἐπιτάφιον δὲ προσφώνημα ὁ Ἐξ. Μ. ρήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης ὡς πρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογ. Συλλόγου, ἐξάρας τὰς πρὸς παγίωσιν τοῦ σωματείου τούτου ἀκαμάτους προσπαθείας τοῦ Στεφάνου, πρώτου προέδρου τοῦ Συλλόγου διατελέσαντος.

Περικαλλέστατον μνημεῖον ἐκ σπανίων ἐνταῦθα μαρμάρων ἐγερθὲν φροντίδι τῶν ὑσεβεστάτων υἱῶν καὶ κοσμούμενον δι' ἀρχαιοπρεπῶν ἐπιτυμβίων, προϊόντων καὶ τούτων υἱϊκῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης, μαρτυρεῖ, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, τὸν τόπον ὅπου κεῖνται ἤδη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἐπιλέκτου ζεύγους, ὅπερ ἡ σύγχρονος ἱστορία τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὑπερηφάνως ὡς πρότυπον προγονικῆς ἀρετῆς.

— Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ὡμίλησεν ἐπιτυχῶς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ ἱερολογ. διδάκτωρ κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης περὶ Μεταλήψεως.

Τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν (18) ἀφίκετο ἐκ Βοδενῶν ἀδείᾳ συνοδικῇ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν πρὸς περιθαλψιν τῆς ὑγιείας αὐτοῦ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Λιτῆς κ. Ἀλέξανδρος, ἐπίτροπος τοῦ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτου Βοδενῶν.

— Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο ἐξ Ἀμασείας ὁ θεοφιλέστ. ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης κ. Σωφρόνιος.

— Ἀφίκετο χθὲς ὡσαύτως ἐκ Πρεβέζης ὁ ἱερολογ. ἱεροδιάκονος καὶ ἱεροκῆρυξ κ. Ἱερώνυμος Γοργίας, τέως ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος αὐτόθι.

— Τῇ παρασκευῇ (16) ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λήμνου κ. Ἀθανάσιος.—Προχθὲς δέ, δευτέρᾳ, ἀπῆλθεν εἰς Πρέβεζαν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακείμ.

Κατὰ τὸν ἐκδοθέντα καταλογον τῶν ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι 31 δεκεμβρίου 1889 γενομένων εἰς τὰ Ἐθν. Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα καὶ τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς δωρεῶν, τὸ ὅλον αὐτῶν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς γρόσια χρυσᾶ 176,687. Τούτων προσηνέχθησαν εἰς μὲν τὸ γενικὸν ταμεῖον 143,093, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὸ ὑπόλοιπον κληροδοτήματος Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐξερτζῆ ἐκ 32,408 γρ., τὸ κληροδότημα Ἀριάδνης Ι. Σεβαστοπούλου ἐκ 43,929 $^1/_2$ γρ. καὶ τὰς δωρεὰς τῶν κκ. Ἀνδρέου Συγγροῦ, Ν. Ζαρίφη καὶ Στεφ. Ζαφειροπούλου ἀνὰ 10,000, Ἐλισάβετ Κυριακοῦ Τουνοπούλου 6500, καὶ Εὐσταθίου Εὐγενίδου 5000 γρ. Εἰς δὲ τὸ ταμεῖον τῆς Ἱ. Μ. τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εἰσῆλθον γρόσια 29,825.

Τῇ κυριακῇ, μ. μ. ἤρξαντο αἱ δημόσιαι προφορικαὶ ἐξετάσεις τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Παρθεναγωγείου τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ θεοφ. ἐπισκ. Σταυροπόλεως, παρούσης ἐπιλέκτου ὁμηγύρεως. Τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο διευθύνει ἀπὸ εἰκοσιέξ ἐτῶν μετὰ μητρικῆς ἀφοσιώσεως καὶ κηδεμονίας ἡ ἑλλογ. κ. Ἑλένη Καλογερᾶ. Μαθήτριαι δ' ἐφοίτησαν ἐν αὐτῷ κατὰ τὸ λῆγον σχολικὸν ἔτος ἐν μὲν τῷ τμήματι τοῦ σχολείου 390, ἐν δὲ τῷ τοῦ Νηπιαγωγείου 370, τὸ ὅλον 760. Τῆς σχολῆς ταύτης κοσμήτριαι μέν εἰσιν αἱ κκ. Ἀρτεμισία Νικολοπούλου, Ἑλένη Ν. Ζαρίφη, Μαρία Ε. Εὐγενίδου, Ἀργίνη Ε. Ζίφου καὶ Βιργινία Καλλιάδου, ἔφοροι δὲ οἱ κκ. Π. Στεφάνοβικ, Ν. Ψυχάρης, Ἱ. Βάλσαμος, Ἱ. Παπαδούκας καὶ Α. Μάγκος.—Τῇ προσεχεῖ κυριακῇ τῶν Βαΐων, 25 μαρτίου, τῇ 2 ὥρᾳ μ. μ. γενήσεται ἡ ἐπίδοσις τῶν ἀπολυτηρίων εἰς τὰς ἀποφοιτώσας ἐξ αὐτοῦ 34 μαθητρίας, καὶ ἡ διανομὴ τῶν βραβείων.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ ΤΗΣ Α.Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΟΙΚ. ΓΙΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΕΝ ΤΗ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙ.

Σεβάσμιοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί·
τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ληγούσης ὅσον οὔπω τῆς ἐτησίας αὐτοῦ περιόδου, ὑπέβαλεν ἡμῖν ἀρτίως ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ χρονικῷ τούτῳ διαστήματι πεπραγμένων ὑπ' αὐτοῦ, ἣν μετ' ὀλίγον ἀναγνώσει ὑμῖν ὁ γραμματεύς. Ἐπειδὴ δέ, ὡς γνωστὸν ὑμῖν,

κατ' ἔτος ἀποχωροῦσι τέσσαρα λαϊκὰ μέλη ἀντικαθιστάμενα ὑπὸ ἐκλογικῆς συνελεύσεως ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ διαγορεύοντος τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κανονισμοῦ, τὰ δὲ ἀποχωροῦντα μέλη, ὧν λήγει ἡ διετὴς περίοδος, εἰσὶν οἱ ἔντιμοι κύριοι Δ. Πασπαλλῆς, Γ. Καζανόβας, Γρ. Γαροφαλίδης ἀντικαταστάτης τοῦ κ. Ἰω. Βιθυνοῦ παραιτηθέντος, καὶ Ἐλευθεράκη πασᾶς παραιτηθεὶς μὲν πρό τινος καιροῦ, μὴ ἀντικατασταθεὶς δὲ ἕνεκα τοῦ μεταξὺ τῆς παραιτήσεως καὶ τῆς λήξεως τῆς διετοῦς αὐτοῦ περιόδου μεσολαβοῦντος βραχέος χρόνου, διὰ ταῦτα συνεκαλέσαμεν ὑμᾶς σήμερον, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ Δ' ἄρθρου τοῦ εἰρημένου κανονισμοῦ, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ προβῶμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διαδεξομένων ταῦτα προσώπων, ἑκάστου τῶν μελῶν τῆς παρούσης συνελεύσεως ἔχοντος ἐλευθέρως τὸ δικαίωμα ἵνα δώσῃ τὴν ψῆφον αὐτοῦ ὑπὲρ ἐκείνου τῶν προταθησομένων ὑποψηφίων, ὃν κρίνει κατάλληλον καὶ ἱκανὸν καὶ ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα εἰς ἀνάληψιν τῶν σπουδαίων καὶ δυσχερῶν καθηκόντων, ἅτινα ἀπαιτεῖ ἡ θέσις συμβούλου, καὶ ἅτινα οὐδένα ἐξ ὑμῶν βεβαίως λανθάνουσι. Καὶ τοῦτο μέν ἐστιν ἀποκλειστικῶς τὸ ἔργον τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἡμεῖς δὲ καθῆκον ἀπαραίτητον ἡμῶν θεωροῦμεν ἵνα πανδήμως ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς καὶ μεγατίμου ταύτης ὁμηγύρεως ἐκφράσωμεν ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους τὴν βαθεῖαν καὶ διάπυρον εὐγνωμοσύνην ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν πρός τε τὰ ἀποχωροῦντα ἰδίᾳ, καὶ ἐν γένει πρὸς ἅπαντα τὰ κληρικὰ καὶ λαϊκὰ μέλη τοῦ ἐντίμου τούτου σώματος, ἕνεκα τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν, ἃς μέχρι τοῦδε παρέσχον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ γένος ἡμῶν, καὶ τοῦ ἀξιεπαίνου ζήλου, ὃν πάνυ φιλογενῶς καὶ φιλοτίμως κατέβαλον ἀείποτε ἐν τῇ δυσχερεῖ ἐκπληρώσει τῆς ἀνατεθειμένης αὐτοῖς ἐντολῆς, ἔτι δὲ καὶ τῆς ἀριζήλου ὁμοφωνίας καὶ συμπνοίας, μεθ' ἧς παρεῖχον τὴν πολύτιμον αὐτῶν συνεργασίαν καὶ συναντίληψιν ἡμῖν τε καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπαιτούσῃ ταύτην.

Εὐχόμεθα δὲ ἐγκαρδίως πρὸς Κύριον ὅπως διευθύνῃ τὰ διαβήματα ὑμῶν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καὶ χαρίζοιτο πᾶσιν ὑμῖν πᾶν ἐφετὸν καὶ καταθύμιον.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΟΥ Δ. ΕΘΝ. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐπιστάντος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ μετ' οὐ πολὺ συνῳδὰ τοῖς Γεν. κανονισμοῖς συγκληθησομένη ἐκλογικὴ συνέλευσις προβήσεται νομίμως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κατὰ τὴν λήγουσαν ταύτην συμβουλιακὴν περίοδον ἀποχωρούντων τεσσάρων μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἤτοι τῶν κκ. Γ. Καζανόβα, Γρ. Γαροφαλίδου, ὡς ἀντικαταστάτου τοῦ κ. Ἰ. Βιθυνοῦ, Δ. Πασπαλλῆ καὶ Ἐλευθεράκη πασσᾶ, πρὸ μικροῦ παραιτησαμένου καὶ μὴ ἀντικατασταθέντος ἕνεκα τοῦ ὑπολειπομένου μέχρι τῆς παρούσης συνελεύσεως βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, προάγεται τοῦτο, κατά γε τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ καθῆκον καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν, ἵνα διὰ συνοπτικῆς ἐκθέσεως καθυποβάλῃ τῇ τε Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ ἐντίμῳ τῶν ἐκλογέων συνελεύσει τὰ κατὰ τὴν ἐτησίαν ταύτην περίοδον πεπραγμένα αὐτῷ ὡς τε δικαστικῷ καὶ διοικητικῷ σώματι.

Ἀρχόμενοι δὲ πρωτίστως ἐκ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Συμβουλίου, παρατηροῦμεν μετὰ λύπης ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔσχε τοῦτο τὸ ἀπροσδόκητον ἀτύχημα ἵνα εὑρεθῇ ἀπέναντι ἀλλεπαλλήλων παραιτήσεων καὶ δὴ καὶ θανάτου δύο κληρικῶν αὐτοῦ μελῶν. Καὶ οὕτως ἑνῷ τὸ Συμβούλιον ἀπετελεῖτο τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους ὑπαρχόντων μελῶν αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας Σωφρονίου προέδρου, Φιλιππουπόλεως Ἰωακείμ, Βιζύης Κωνσταντίου καὶ Σισανίου Ἀθανασίου, καὶ τῶν κκ. Γ. Καζανόβα, Ἐλευθεράκη πασᾶ, Ἰ. Βιθυνοῦ, καὶ Δ. Πασπαλλῆ, καὶ τῶν ὑπὸ τῆς πέρυσι τῇ 19 μαρτίου συνελθούσης ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἐκλεγέντων κκ. Κ. Ἀνθοπούλου πασσᾶ, Ξ. Ζωγράφου, Ἀλεξ. Παντζίρη, καὶ Ἰ. Ἀναστασιάδου, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν τὴν διετῆ αὐτῶν περίοδον διανυσάντων κκ. Ν. Ψυχάρη, Στ. Χρυσίδου, Κ. Πετρίδου, καὶ Ἰ. Ἀναστασιάδου, ὄντος τότε καὶ αὖθις ἐκλεξίμου ὡς ἀντικαταστάτου ἑτέρου μέλους ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου παραιτησαμένου, ἔσχε τελευταῖον πρόεδρον μὲν αὐτοῦ τὸν σεβασμ. ἅγιον Ἡρακλείας κ. Γερμανόν, διαδεξάμενον τὸν σεβασμ. ἅγιον Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, διορισθέντα πρόεδρον εὐθὺς μετὰ τὴν μοιραίαν καὶ ὅλως αἰφνιδίαν ἀποβίωσιν τοῦ ἀειμνήστου Νικαίας Σωφρονίου, μέλη δὲ αὐτοῦ κληρικὰ μὲν τοὺς ἁγίους Σηλυβρίας κ. Γερμανὸν καὶ Λιτίτζης κ. Ἰγνάτιον, διορισθέντας εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἁγίων Βιζύης Κωνσταντίου καὶ Ἴμβρου Παϊσίου, τοῦ μὲν ἀποβιώσαντος ἀτυχῶς, τοῦ δὲ ἀποσυρθέντος, λαϊκὰ δὲ τοὺς εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐπαλλήλως παραιτησαμένων κκ. Ἰ. Ἀναστασιάδου, Ι. Βιθυνοῦ καὶ Κ. Ἀνθοπούλου πασᾶ, ἐκλεγέντας κκ. Βασίλειον Ἐλευθεριάδην, Γρ. Γαροφαλίδην καὶ Π. Κουρτζῆν· ἀλλ' ἡ ἐκτάκτως συχνὴ αὕτη καὶ κατ' ἀνωτέραν ἀνάγκην ἐπελθοῦσα μεταβολὴ εἰς τὰ ἐξ ἀρχῆς τῆς περιόδου ταύτης ἀποτελοῦντα τὸ Συμβούλιον πρόσωπα ὅσῳ λυπηρὰ καὶ δυσάρεστος αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, οὐχ ἧττον οὐδαμῶς παρεκώλυσεν ἢ τὸ παράπαν ἐμείωτε τὰς σπουδαίας καὶ πολλαπλὰς τοῦ Συμβουλίου ἐργασίας, ὡς τοῦτο ἐκ τῶν ἑξῆς γενήσεται δῆλον.

Συνεδριάσεις.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τῶν περίοδον ταύτην συγκροτηθεισῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου ἐν συνόλῳ λαμβανομένων ἀνῆλθεν εἰς ἐννενήκοντα καὶ πέντε· τούτων αἱ μὲν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ εἰσι δικαστικαί, αἱ δὲ πεντήκοντα καὶ ἓξ διοικητικαί, τακτικαί τε καὶ ἔκτακτοι, καὶ αἱ ἕνδεκα κοιναὶ μετὰ τῆς ἁγ. καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἀναντιρρήτως τὸ ἄθροισμα τοῦτο τῶν συνεδριάσεων ἀντιβαλλόμενον πρὸς τὸ τῶν περισυνῶν, εὕρηται κατὰ πολὺ ὑπέρτερον ἐκείνου, καθ'ὃ αἱ συνεδριάσεις ἀνῆλθον εἰς μόνον ἑξήκοντα τέσταρας, ἀλλ' εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην τὸ πλεῖστον συνεβάλλετο ἡ συγκρότησις ἐκτάκτων διοικητικῶν συνεδριάσεων ἐν ἡμέραις δικαστικαῖς, ὅτε ἐξαντλουμένου τοῦ δικαστικοῦ δελτίου ὁ περισσεύων ὑπόλοιπος χρόνος ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν διεξαγωγὴν διοικητικῆς φύσεως ὑποθέσεων.

Ὑποθέσεις δικαστικαὶ καὶ ἀποφάσεις.

Τὸ Συμβούλιον ἐν ταῖς ἀνωτέρω δικαστικαῖς αὐτοῦ συνεδριάσεσι συνεζήτησε περαιῶσαν ὁριστικῶς τρεῖς μὲν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παραπεμφθεισῶν εἰς αὐτὸ τρισκαίδεκα νέων ἀγωγῶν πρωτοδίκως καὶ κατ' ἔφεσιν μεθ' ἑτέρων τεσσάρων ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μεινασῶν ἐκκρεμῶν ἐννέα, ἐξέδωκε δὲ προδικαστικάς τε καὶ ὁριστικὰς ἀποφάσεις ἕνδεκα, μένουσι δ' εἰσέτι ὑπὸ συζήτησιν μεταβιβαστέαι εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑποθέσεις δεκαπέντε.

Εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν κατὰ τὸ λῆγον τοῦτο ἔτος εἰσαχθεισῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ δικαστικῶν ὑποθέσεων λαμβανόμενον ἐξ ἀναλογίας πρὸς τὸ τῶν ἄλλων ἐτῶν ἐλέγχετοι ἀσυγκρίτως ὑποδεέστερον· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἔχει, ὡς γνωστὸν τὴν αἰτίαν αὐτοῦ εἰς λόγους ὅλως ἀνωτέρους καὶ ἀνεξαρτήτους· ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῇ διεκπεραιώσει τῶν ὀλίγων τούτων ὑποθέσεων παρατηρῆται ἀναβολή τις καὶ παράτασις, ἧς ἕνεκα οὐκ ὀλίγαι τούτων ὑπελείφθησαν μεταβιβαστέαι εἰς τὸ ἑπόμενον, καὶ τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὰ ἑξῆς· πρῶτον εἰς τὴν πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν ἐγγραφὴν τινῶν ἐξ αὐτῶν ἐν τῷ δικαστικῷ δελτίῳ, δεύτερον εἰς τὴν βραδύτητα, ἥτις, προκειμένου μάλιστα περὶ ἐφέσεων, ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην ἐν τῇ ἀποστολῇ τῶν ἐπιδοτηρίων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ὅθεν αὗται προέρχονται, τρίτον εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην τοῖς διαδίκοις ἐκτέλεσιν προδικαστικῶν τινων ἀποφάσεων, καὶ τέταρτον εἰς ἀναβολὰς καὶ κωλύματα παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων διαδίκων παρεμβαλλόμενα, τοῦτο δὲ μάλιστα τὸ τελευταῖον αἴτιον δικαιολογεῖ πληρέστατα τὴν ὕπαρξιν ἀπὸ πέρυσιν ἔτι ἐκκρεμῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου ὑποθέσεων μεταβιβαζομένων καὶ νῦν εἰς τὴν ἑπομένην αὐτοῦ περίοδον, ἕνεκα τῆς μετὰ μακρὰν ἀναβολὴν μόλις ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων δοθείσης νέας ὠθήσεως εἰς αὐτάς.

Ὑποθέσεις διοικητικαί.

Διοικητικοῦ χαρακτῆρος ὑποθέσεων ἔγγραφα οὐκ εὐάριθμα καὶ κατὰ τὸ λῆγον τοῦτο ἔτος παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον, ὡς οἶδεν ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης, ἀνιόντα ἐν συνόλῳ εἰς διακόσια τεσσαράκοντα. Ἁπάντων σχεδὸν τούτων τῶν ἐγγράφων μετὰ καὶ ἑτέρων ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους παραλειφθέντων καὶ συνοψιζομένων κατ' εἶδος εἰς διαφόρους ὑπουργικοὺς τεσκερέδες, ὧν τινες ἅπτονται ζητημάτων καὶ ὑποθέσεων γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, τινὲς δὲ περὶ ἰδιωτικῶν πραγματεύονται ἀντικειμένων, εἰς ἐκθέσεις διαφόρων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐπιτροπῶν, ἰδίως δὲ τῆς ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπῆς, εἰς ἐκθέσεις καὶ ἀναφορὰς περὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολειακῶν διαφορῶν, εἰς αἰτήσεις περὶ παντοίων ἀντικειμένων διαφόρων πολιτικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν κλπ. Τὸ Συμβούλιον οὐ μόνον μετὰ ζήλου ἐπελήφθη αὐτῶν ἐν ταῖς ὡς ἀνωτέρω διοικητικαῖς αὐτοῦ συνεδριάσεσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς πέρας ἤγαγεν αἴσιον τὰς δι' αὐτῶν ὑποβαλλομένας ὑποθέσεις καὶ ζητήματα, εὐάριθμα μόνον τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων, καὶ ταῦτα τὸ πλεῖστον οὐχὶ εἰς κοινοῦ ἐνδιαφέροντος ἀναγόμενα ζητήματα, καταλιπὸν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ αὐτοῦ διατάξει μεταβιβαστέα εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος.

Ἐν τοῖς οὕτω συνοπτικῶς καὶ κεφαλαιωδῶς εἰρημένοις πᾶσα περιλαμβάνεται ἡ κατὰ τὴν λήγουσαν ταύτην χρονικὴν περίοδον ἐργασία τοῦ Συμβουλίου· βεβαίως οὐχὶ πρὸς μόνα ταῦτα ἡ μέριμνα καὶ προσοχὴ αὐτοῦ περιεστράφη, ἀλλ' ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτοῦ ἀποστολῇ καὶ τῷ καθήκοντι ὅπως διασκέπτηται καὶ προνοῇ περὶ παντὸς ζητήματος σχετιζομένου πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν καὶ παγίωσιν τῶν πολλαπλῶν συμφερόντων τῆς τε Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν, πολλάκις ἐπὶ τούτοις, καὶ ἰδίᾳ, καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ἁγίας καὶ ἱερ. Συνόδου, εἰργάσθη ἐν ταῖς ὡς ἀνωτέρω εἴρηται κοιναῖς ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων συνεδρίαις. Εἰ δέ τινα τῶν οὐσιωδεστέρων ζητημάτων οὐκ ἀφίκοντο εἰσέτι εἰς τὸ ποθούμενον σημεῖον τῆς ὁριστικῆς αὐτῶν αἰσίας λύσεως, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης βεβαίως σπουδαιότητος αὐτῶν, ἥτις κατ' ἀκολουθίαν ἀπαιτεῖ καὶ μακρὰν καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν καὶ ἐνέργειαν, ἣν οὐκ ἐπαύσατο ἄλλως τε τὸ Συμβούλιον ἀμερίστως μετὰ τοῦ ἑτέρου σεβαστοῦ τῆς Ἐκκλησίας σώματος μετὰ σθένους καταβάλλον καὶ ἐπιδιῶκον, εἶναι ὅμως ἀφ' ἑτέρου ὁμολογούμενον ὅτι καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων εὐτυχῶς τούτων ζητημάτων ἕνια μὲν ἐτράπησαν ὁδὸν εἰς προσεχῆ ἄγουσαν εὐχάριστον λύσιν, ὡς ἐν παραδείγματι τὸ ζήτημα τῶν μοναστηριακῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ὑπὲρ οὗ μετὰ ζήλου καὶ ἀληθοῦς αὐταπαρνησίας εἰργάσθησαν καὶ ἐργάζονται ἔτι οἱ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας διορισθέντες δύο ἀντιπρόσωποι αὐτῆς, ὅ τε ἐξοχώτατος κ. Δ. Γενίδουνιας καὶ ὁ κ. Γ. Γαροφαλίδης, τὸ περὶ τοῦ ζητουμένου

παρὰ τῶν διδασκάλων φόρου ἐπιτηδεύματος, ὅπερ ἡ Α. Ὑψ. ὁ πρωθυπουργός, καθὰ προφορικῶς διεβεβαίωσε τὸν πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου θεωρεῖ λελυμένον, ἀπαλλαττομένων τῶν διδασκάλων τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου τούτου, προσέτι δὲ καὶ τὸ τῆς ὁρκωμοσίας τῶν ἱερέων, περὶ οὗ ὡσαύτως διεβεβαίωσεν ἡ Ὑψηλότης του ὅτι δοθήσεται λύσις εὐχάριστος, ἕνια δὲ ὁριστικῶς ἐπεραιώθησαν, ἐν οἷς μνημονευτέον ὅλως ἰδιαίτατα τοῦ ἐπὶ μακρὸν τὸ Συμβούλιον ἀπασχολήσαντος γνωστοτάτου καὶ πολυκρότου ζητήματος τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐγξερτζῆ διακανονισθέντος τέλεον μετὰ τῶν κληροδόχων.

Πλὴν τούτων τὸ Συμβούλιον, εἰς ὃ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ γενικοὺς κανονισμοὺς ἀνατεθειμένη ἐστὶ καὶ ἡ περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν Πατριαρχείων μέριμνα καὶ φροντὶς, εὐχαρίστως ἔχει ν' ἀναγράψῃ ὅτι ὑπὸ ἔποψιν οἰκονομικὴν ἡ παροῦσα τῶν Πατριαρχείων κατάστασις ὑπάρχει ἀδιαφιλονεικήτως εὐχάριστος παρέχουσα πλείστας ὅσας ἐλπίδας μείζονος ἔτι ἐν τῷ μέλλοντι βελτιώσεως. Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα ὀφείλεται ἀναντιρρήτως εἰς τὴν περίνοιαν καὶ τὴν ἀδιαφιλονείκητον δραστηριότητα τῆς ἀπὸ πέρυσι, προνοίᾳ τῶν δύο διοικητικῶν Σωμάτων, ἀνασυστάσης καὶ ἀποτελεσματικώτατα λειτουργούσης οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐν τῇ εὐγενεῖ συναισθήσει τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς οὐκ ὀλίγα μὲν ἐπινοήσασα διενήργησε χρηματιστικὰ μέσα, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, ὡς ἐλπίζεται, ἐν τῷ ἀκραιφνεῖ αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ὑλικῆς εὐημερίας τοῦ ἡμετέρου κέντρου ζήλῳ λήψεται μέτρα, ἐξ ὧν δικαίως προσδοκᾶται ἡ πλήρης καὶ ριζικὴ θεραπεία τῆς ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου γνωστῆς καὶ παροιμιώδους καταστάσης πληγῆς τῆς τῶν Πατριαρχείων ἀνεχείας, ἥτις καὶ ἀπετέλει ἀείποτε ἓν τῶν οὐσιωδεστέρων καὶ ἀδιαλείπτων τοῦ Συμβουλίου μελημάτων.

Ταῦτα ὑποβάλλον εὐσεβάστως τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Παναγιότητι πρὸς γνῶσιν αὐτῆς τε καὶ τῆς προσεχῶς συγκαλουμένης ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἐπικαλεῖται τὰς θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχὰς καὶ διατελεῖ μετὰ τοῦ προσήκοντος βαθυτάτου καὶ ἀναλλοιώτου σεβασμοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 16 Μαρτίου 1890.

Διὰ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον
Ὁ πρόεδρος αὐτοῦ
(ὑπογρ.) † Ὁ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ*

Ἤμεθα παιδία, ἔχοντα ἀνάγκην ὡς αὐστηροῦ παιδαγωγοῦ τῆς δυσκολίας ἡ τοῦ φόβου. Ἂν ἀναιρεθῶσι τὰ κωλύματα ταῦτα, αἱ διεφθαρμέναι ἡμῶν κλίσεις ἄρχονται νὰ ὑποκινῶνται καὶ γεννῶνται, πιέζουσι δὲ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἀκολασίας αὐτῶν, ὡς κλέπται διεσπαρμένοι φόβῳ τῶν καταδιωκόντων αὐτούς, ὡς ὅμιλος αἱμοχαρὴς μέλλων ἵνα ἐρημώσῃ ἅπασαν τὴν χώραν. Οὕτω βλέπετε σαφῶς πόσον ἡ τύχη εἶναι ἀπατηλή, ἀφοῦ, πόρρω τοῦ νὰ παράσχῃ ἡμῖν τὴν ἰσχύν, οὐδ' αὐτὴν τοὐλάχιστον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἔχωμεν. Ἂν ἠδυνάμην σήμερον νὰ ἀποκαλύψω ὑμῖν τὴν καρδίαν ἑνὸς Ναβουχοδονόσορος ἐν τῇ ἱερᾷ ἱστορίᾳ, ἑνὸς Νέρωνος, ἢ ἑτέρου τινὸς τέρατος ἐν τῇ κοσμικῇ ἱστορίᾳ, ἠθέλετε ἰδεῖ τί δύναται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ἡ τρομερὰ αὕτη σκέψις, τοῦ μηδὲν βλέπειν ὑπέρτερον ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἀναλογίαν τὸ τί μέλλει γενέσθαι. Ἐνταῦθα καταντᾷ ὁσημέραι ἐξελισσομένη ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία, ἐπαυξάνουσα, οὕτως εἰπεῖν, ἑαυτήν. Ἐντεῦθεν γεννῶνται ἄγνωστοι κακίαι, τέρατα φιλαργυρίας, ἐπιτήδευσις ἡδυπαθείας, λεπτότης ὑπερηφανείας, ἀκατονόμαστοι κακίαι. Τίς δὲ παράγει αὐτάς; ἡ μεγάλη ἰσχὺς ἡ γόνιμος ἐγκλημάτων, ἡ ἀκολασία, ἡ μήτηρ πασῶν τῶν παρεκτροπῶν.

Οὐχὶ ἀλόγως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διδάσκει ἡμᾶς νὰ φοβώμεθα τὰ μεγάλα λειτουργήματα· τοῦτο διότι γινώσκει ὅτι ἡ ἰσχὺς εἶναι ἡ συνηθεστέρα ἀρχὴ τῆς πλάνης· ἐξασκῶν δέ τις ταύτην ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἀπόλλυσιν αὐτὴν συχνάκις ἐν ἑαυτῷ· καθότι εἶναι ὁμοία οἴνῳ περιφήμῳ, οὗτινος τὴν δύναμιν αἰσθάνονται καὶ οἱ νήφοντες. Μόνος ἐκεῖνος εἶναι κύριος τῶν βουλήσεων αὐτοῦ, ὅστις θέλει δυνηθῇ νὰ μετριάσῃ τὴν φιλοδοξίαν αὐτοῦ, ὅστις θέλει θεωρήσει ἑαυτὸν ἀρκετὰ ἰσχυρὸν ὡς πρὸς τὸ νὰ δυνηθῇ νὰ κανονίσῃ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, καὶ νὰ ἦναι ἀρκούντως ἀπηλλαγμένος τῆς ἀπάτης τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἵνα μὴ καταμετρήσῃ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ πρὸς τὸ ὕψος τῆς τύχης.

Ἀλλ' ἀκούσωμεν τί ἀντιτείνουσιν ἡμῖν οἱ φιλόδοξοι. Δέον, λέγουσιν οὗτοι, νὰ διακρίνηταί τις· εἶναι σημεῖον ἀδρανείας τὸ νὰ μένῃ τις ἐν τῇ κοινῇ καταστάσει· αἱ ἔκτακτοι μεγαλοφυΐαι ἐξέρχονται συχνάκις τοῦ ὁμίλου καὶ ἐκβιάζουσι τὸ μέλλον· καὶ τὰ παραδείγματα τῶν προοδευόντων φαίνονταί πως ἐπιπλήττοντα τὴν ὀλίγην ἀξίαν τῶν ἄλλων. Ἀναμφιβόλως ὁ σκοπὸς τῆς περιωπῆς ὠθεῖ τὴν φιλοδοξίαν εἰς τὰς ἐσχάτας ὑπερβολάς. Ἠδυνάμην νὰ παραστήσω ὑμῖν, ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχει αἰὼν συγχύσεως, ἐν ᾧ πλεῖστα πράγματα ἀναμεμιγμένα εἰσίν· καὶ ὅτι μία μόνον ἡμέρα ἐτηρήθη ἐν τῷ τέλει τῶν αἰώνων, ὅπως διαχωρίσῃ τοὺς ἀγαθοὺς τῶν πονηρῶν, καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ καὶ αἰωνίῳ τούτῳ χωρισμῷ δέον νὰ ἀποβλέπῃ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῆς ἡ χριστιανικὴ φιλοδοξία. Προσέτι δὲ δύναμαι νὰ προσθέσω ὅτι μάτην προσπαθεῖ τις νὰ διακριθῇ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἔνθα ἐντὸς ὀλίγου ὁ θάνατος μέλλει νὰ ἀποσπάσῃ ἡμᾶς τῶν ἐξόχων τούτων μερῶν, ἵνα κατακρημνίσῃ μετὰ πάντων τῶν ἄλλων ἐν τῇ κοινῇ μηδαμινότητι τῆς φύσεως, οὕτως, ὥστε οἱ ἀσθενέστεροι, καταγελῶντες τῆς βιοθανοῦς καὶ φρούδης ἡμῶν ἐπιδείξεως καὶ τῆς φαντασιώδους διακρίσεως, θὰ εἴπωσιν ἡμῖν μετὰ τοῦ προφήτου: Ὦ ἄνθρω-

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 84—87 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

πε ἰσχυρὲ καὶ ὑπερήφανε, ὅστις ἐνόμιζες ὅτι διὰ τῆς ἐξυψώσεώς σου ἤθελες ἐξέλθει τῆς ἰσότητος «Ἰδοὺ σὺ ὡς ἡμεῖς πεπληγωμένος καὶ ἐξομοιωθεὶς ἡμῖν[1].

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐμμείνω ἐν τοῖς λόγοις τούτοις, θὰ ζητήσω μόνον ἀπὸ τῶν ψυχῶν τούτων τῶν φιλοδόξων, νὰ μάθω διὰ τίνος ὁδοῦ νομίζουσιν ὅτι θὰ διακριθῶσι; «Ρίψωμεν, λέγουσιν οἱ ἀσεβεῖς, τὸν δίκαιον ἐν ταῖς παγίσιν ἡμῶν, διότι εἶναι ἐχθρὸς ἡμῶν»[2]. Ὁ ἄδικος δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἅπαντα τὰ σχέδια, νὰ ἐξεύρῃ πάντα τὰ μέσα, νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἅπαντα τὰ συμφέροντα· εἰς τί λοιπὸν δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐκεῖνον, ὅστις μόνον περὶ τῶν καθηκόντων του ὁμιλεῖ! Οὐδὲν οὕτω ξηρὸν ὑπάρχει. Ὑπάρχουσι τόσα πράγματα, ἅπερ ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ, ὥστε ἐπὶ τέλους θεωρεῖται ὡς ἄνθρωπος δι'οὐδὲν ἱκανός, καθ' ὁλοκληρίαν ἀνωφελής. Οὕτως, ἀνωφελοῦς ὄντος, εὐκόλως ἀποφασίζει τις νὰ ἐμπαίζῃ, καὶ τέλος νὰ θυσιάσῃ αὐτὸν εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἰσχυροτέρου, εἰς τὰς ἐπιμόνους ἀπαιτήσεις αὐτοῦ, τοῦ μὴ φειδομένου οὐδὲ τοῦ ἱεροῦ οὐδὲ τοῦ βεβήλου ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὰ σχέδια ἡμῶν, τοῦ γινώσκοντος νὰ ὑποκινῇ τὰ συμφέροντα καὶ τὰ πάθη, τὰ δύο ταῦτα μεγάλα ἐλατήρια τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων «Ἠθέλησαν ἵνα καταστῶσιν ἰσχυροὶ ἐπὶ τῆς γῆς, διότι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἔγκλημα»[3]. Ἡ κακία γινώσκει πῶς νὰ καλύπτῃ κρυφίως διασπαρεῖσαν κακολογίαν διὰ τῆς σατανικωτέρας συκοφαντίας, καὶ τὴν πρώτην ἀδικίαν διὰ διαφθορᾶς· πῶς νὰ συγκλείῃ τὴν ἀλήθειαν εἰς ἀτελευτήτους ἀμηχανίας· ἔχει τὴν τέχνην νὰ βιάζῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ σιωπῶσιν ἢ νὰ ὁμιλῶσι, διότι γινώσκει νὰ κολακεύῃ αὐτούς, νὰ φοβίζῃ αὐτούς, νὰ κινῇ τὸ συμφέρον αὐτῶν διὰ μυρίων τρόπων.

Τί θὰ πράξῃ ἐνταῦθα ἡ ἀρετὴ μετὰ τῆς ψυχρᾶς καὶ ἀδυνάτου αὐτῆς μετριότητος; Μόλις δύναται νὰ κινηθῇ, τοσοῦτον εἶναι κεκλεισμένη ἐν στενοῖς ὁρίοις. Ἡ πρὸς τὴν κακίαν ὁδὸς εἶναι ἐπαίσχυντος, ἐνῷ ἡ ἀρετὴ συνήθως δὲν εἶναι ἀρκούντως εὔκαμπτος ὅπως ἐξοικονομήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν ἀνθρώπων· ἡ δὲ τὰ πάντα τιθεμένη εἰς κίνησιν κακία εἶναι δραστηριωτέρα, ἐπιβάλλουσα, ταχυτέρα· εἶτα δὲ ἐπιτυγχάνει κάλλιον τῆς ἀρετῆς, τῆς οὐδόλως ἐξερχομένης τῶν κανόνων, τῆς μεμετρημένοις βήμασι βαδιζούσης, τῆς μετὰ μέτρου μόνον προχωρούσης. Οὕτω, στενοχωρεῖσθε διὰ τοσαύτην βραδύτητα· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἀρετὴ ἡμῶν θέλει χαλαρωθῆ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐντελῶς θέλει ἐγκαταλείψει τὴν πρώτην αὐτῆς κανονικότητα ὅπως συμμορφωθῇ μετὰ τῆς διαθέσεως τοῦ κόσμου. Ὦ! πόσον κρεῖττον ἠθέλετε πράξει ἀπομακρυνόμενοι εὐθὺς τῆς φιλοδοξίας! Ἴσως αὕτη ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ γεννήσει ἐν ἡμῖν κούφους τινὰς ἀνησυχίας, ἀλλ' ὅμως πάντοτε ἡ ὁδὸς ἡμῶν ἔσται εὐθυτέρα· καὶ εὐκολώτερον ἀποβήσεται ὑμῖν ν' ἀναχαιτίσητε αὐτὴν, παρὰ ὅταν θὰ ἀφήσητε αὐτὴν νὰ ἐπιθυμήσῃ τὰς τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα. Ζῆτε λοιπὸν ηὐχαριστημένοι ἐκ τῆς καταστάσεως ὑμῶν· καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοεργεῖν εἴθε μὴ παρωθήσῃ ὑμᾶς εἰς ἐπιθυμίαν ἑτέρας ὑψηλοτέρας καταστάσεως. Τοῦτό ἐστι τὸ συνηθέστερον γόητρον τῶν φιλοδόξων· οἰκτείρουσι πάντοτε τὸ κοινὸν, καθίστανται ἀναμορφωταὶ τῆς ἐξουσίας, ἀποβαίνουσιν αὐστηροὶ κριταὶ παντὸς, τὸν ὁποῖον βλέπουσιν ἐν ταῖς μεγάλαις πλατείαις. Δι' αὐτοὺς ὡραῖα εἶναι τὰ σχέδια τὰ ὁποῖα μελετῶσιν! ἔχουσι σοφὰς συμβουλὰς διὰ τὸ ἔθνος αὐτῶν, τρέφουσι μεγάλα συναισθήματα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν! Ἐν μέσῳ τῶν χαριτορρύτων τούτων σχεδίων, ἐν μέσῳ σκέψεων οὕτω χριστιανικῶν ἀναγκάζονται εἰς τὸ ἀγαπᾶν τὸν κόσμον, θεωροῦσιν ἀσύναισθήτως τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος· εἶτα δὲ ὅταν ἀφίκωνται εἰς τὸ τέρμα, δέον νὰ ἀναμείνωσι τὰς εὐκαιρίας τὰς καρκινοβατούσας ὁλοέν καὶ ἐπὶ τέλους οὐδέποτε προσεγγιζούσας Οὕτω καταστρέφονται ἅπαντα τὰ ὡραῖα σχέδια, καὶ ὡς ὄνειρον ἐξαφανίζονται ἅπασαι αἱ μεγάλαι αὗται σκέψεις.

Ἐπομένως, μὴ στενάζοντες ἀπὸ καρδίας μετὰ μεγαλειτέραν ἰσχὺν, ἂς σκεφθῶμεν ὅπως ἀπολογηθῶμεν καλῶς περὶ τῆς ἐξουσίας ἀπάσης, ἣν ἐμπιστεύει ἡμῖν ὁ Θεὸς. Ὁ ποταμὸς, ὅπως εὐεργετήσῃ, δὲν πρέπει οὔτε νὰ ὑπερβῇ τὰς ὄχθας αὐτοῦ, οὔτε νὰ πλημμυρήσῃ τὴν πεδιάδα· ρέων ἠρέμα ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ δὲν ἀνακόπτεται ἀπὸ τοῦ ν' ἀρδεύσῃ τὴν γῆν καὶ νὰ παράσχῃ τὰ ὕδατα αὐτοῦ διὰ τὴν κοινὴν εὐφορίαν· οὕτω, μὴ προσπαθοῦντες νὰ ὦμεν πλήρεις φιλοδόξων ἰδεῶν, προσπαθήσωμεν ὅπως ἐπεκταθῶμεν ὡς οἷόν τε περαιτέρω διὰ τῶν συναισθημάτων τῆς ἀγαθότητος· καὶ ἐν θέσεσι περιωρισμέναις, ἂς ἔχωμεν ἀπεριόριστον εὐσπλαγχνίαν. Τοιαύτη δέον νὰ ᾖ ἡ φιλοδοξία τοῦ χριστιανοῦ, ὅστις, περιφρονῶν τὴν τύχην, καταγελᾷ τῶν κενῶν αὐτῆς ὑποσχέσεων, καὶ δὲν φοβεῖται τὰς ἐναντιότητας αὐτῆς, περὶ ὧν ἐναπολείπεταί μοι ἵνα εἴπω ὑμῖν ὀλίγα τινὰ ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει.

Β'.

Ἡ τύχη, ἀπατηλὴ ἐν παντὶ ἄλλῳ, εἶναι τοὐλάχιστον εἰλικρινὴς ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι δὲν κρύπτει τὰς ἐξαπατήσεις αὐτῆς· τουναντίον ἐκτίθησιν αὐτὰς εἰς τὸ θεαθῆναι, καὶ, ἐκτὸς τῶν συνήθων αὐτῆς κουφοτήτων, εὐαρεστεῖται κατὰ καιροὺς ἵνα ἐκπλήσσῃ τὸν κόσμον διὰ κρουσμάτων τρομερᾶς ἐκπλήξεως, ὡσεὶ ἵνα ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀνθρώπων ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἰσχὺν, φοβουμένη μήτοι λησμονήσωσι τὰς ἀστασίας αὐτῆς, τὴν κακεντρέχειαν, τὰς ἰδιοτροπίας. Τοῦθ' ὅπερ πολλάκις ἠνάγκασέ με νὰ σκεφθῶ ὅτι ἅπασαι αἱ φιλοφρονήσεις τῆς τύχης δὲν εἶναι εὔνοια, ἀλλὰ προδοσία· ὅτι δὲν δίδει εἰμὴ ἵνα ἔχῃ ἐξουσίαν ἐφ' ἡμῶν, καὶ ὅτι τὰ ἀγαθὰ, ἅπερ λαμβάνομεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς δὲν εἶναι δῶρα, ἀλλὰ ἐχέγγυα διηνεκοῦς αἰχμαλωσίας καὶ ὑποταγῆς εἰς τὰς τροπὰς τῆς σκληρᾶς καὶ κακεντρεχοῦς αὐτῆς ἰσχύος.

1. Ἡσ. ΙΔ', 10. 2. Σοφ. Σολ. Β', 12.
3. Ἱερεμ. Θ', 3.

Ἡ ἀλήθεια αὕτη, θεμελιωμένη ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιβλητικῆς πείρας, ὤφειλε νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς πλάνης τοὺς φιλοδόξους τοὺς ποθοῦντας γήϊνον ἀγαθόν· τοὐναντίον ὅμως αὕτη καταναγκάζει αὐτούς. Διότι ἀντὶ νὰ τείνωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς πάγιόν τι καὶ αἰώνιον ἀγαθόν, ἐφ' οὗ δὲν δεσπόζει ἡ τύχη, καὶ οὕτω νὰ περιφρονήσωσι τὴν ἀεὶ μεταβαλλομένην τύχην, ἡ βεβαιότης τῆς ἀστασίας αὐτῆς συντελεῖ εἰς τὸ νὰ παραδίδωνται παντελῶς πρὸς αὐτήν, ὅπως εὕρωσι στηρίγματα κατ' αὐτῆς. Διότι, ἀκούσατε ὁμιλοῦντα τὸν ἐπιτήδειον καὶ νοήμονα τοῦτον πολιτικόν· ἡ τύχη ἀνεβίβασεν αὐτὸν λίαν ὑψηλά, ἐν δὲ τῇ ἐξυψώσει ταύτῃ περιφρονεῖ τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι, τοὺς ἐκπτοουμένους ὅλως ὑπὸ τῶν ἐπιδείξεων, καὶ τρεφομένους ὑπὸ τίτλων καὶ σημάτων· θὰ ἐθεώρει ἑαυτὸν λίαν μέγαν ἂν μὴ ἀνεζήτει ἐρείσματα διὰ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς ἑαυτόν, στηρίζει τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἐπὶ θετικωτέρων θεμελίων, ἐπὶ ὑπουργημάτων σημαντικῶν, ἐπὶ ἀπείρου πλούτου, ὅστις αἰωνίως μέλλει ἵνα ὑποβαστάσῃ τὴν τύχην τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Νομίζει ὅτι ἐδραίωται καὶ προεφυλάχθη ἀπὸ πάσης προσβολῆς· ἀπερίσκεπτος! ὡσεὶ τὰ ἐρείσματα ταῦτα τὰ μεγαλοπρεπῆ, ἅπερ ἀναζητεῖ κατὰ τῆς ἰσχύος τῆς τύχης ἐξηρτῶντο δῆθεν ἐκ τῆς δυνάμεως καὶ κυριαρχίας αὐτῆς, ἢ ἐὰν μὴ ἦσαν τουλάχιστον τοσούτῳ εὔθραστα ὡς οἰκοδόμημα, ὅπερ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ θεωρεῖτε δονούμενον.

Ἄκουσον, σοφέ, ὅστις παρατείνεις τοσοῦτον εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας τὰς προφυλάξεις τῆς συνέσεώς σου· αὐτὸς ὁ Θεὸς μέλλει νὰ σοὶ ὁμιλήσῃ, καὶ μέλλει νὰ συγχύσῃ τὰς κενὰς σκέψεις σου διὰ τοῦ στόματος τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ[1]. Ὁ Ἀσσοὺρ, λέγει ὁ προφήτης οὗτος, ἐξυψώθη ὡς μέγα δένδρον καὶ ὡς κέδρος τοῦ Λιβάνου· ὁ οὐρανὸς ἔθρεψεν αὐτὸν διὰ τῆς δρόσου, ἡ γῆ ἐπάχυνεν αὐτὸν διὰ τῆς οὐσίας αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἀνυψώθη, «μέγας τῷ μεγέθει» γενόμενος, γόνιμος ἐν τοῖς βλαστοῖς αὐτοῦ· τὰ πτηνὰ συνίστων ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ τὰς ἑαυτῶν καλιάς· αἱ οἰκογένειαι τῶν θηρίων αὐτοῦ ἀνεπαύοντο ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ· μέγας ἀριθμὸς ὄντων καὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ προσεκολλῶντο τῇ ἑαυτοῦ τύχῃ· οὐδὲ αἱ κέδροι οὐδὲ αἱ πεῦκαι, ἤτοι οἱ μεγαλείτεροι τῆς περὶ αὐτὸν αὐλῆς δὲν ὁμοίαζον αὐτῷ[2]. Ὅσον τὸ μέγα τοῦτο δένδρον ἐξετείνετο πρὸς τὰ ἄνω, τόσον ἐφαίνετο ρίπτον χαμαὶ ἰσχυρὰς καὶ βαθείας ρίζας.

Ἰδοὺ μεγάλη τύχη· ὁλόκληρος αἰὼν δὲν ἀπαντᾷ πολλὰς τοιαύτας· ἀλλ' ἴδετε τὴν πτῶσιν αὐτοῦ καὶ τὴν φθοράν. «Ἐπειδὴ ἀλαζονικῶς ἀνυψώθη, καὶ ἀφίκετο εἰς τὸ κορυφαῖον τῆς δόξης αὐτοῦ, ἡ δὲ καρδία ἐσκληρύνθη ἐν τῷ ὕψει αὐτῆς, δι' αὐτό, λέγει ὁ Κύριος, ἐκ τῆς ρίζης ἐκκόψω αὐτόν, πατάξω αὐτὸν ἰσχυρῶς, καὶ ρίψω κατὰ γῆς· μεγάλη δυσαρέσκεια θέλει προκύψει καὶ δὲν θὰ δυνηθῇ πλέον ἵνα στηριχθῇ, θέλει πέσει μεγάλην πτῶσιν. Πάντες οἱ ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἀναπεπαυμένοι θέλουσιν ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτοῦ, φοβούμενοι μήτοι πάθωσιν ἐκ τῆς πτώσεως αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ πλέον ἔτι θέλουσιν ἰδεῖ αὐτὸν κείμενον ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἀνωφελὲς ἄχθος τῇ γῇ· ἢ ἂν διαρκούσης τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὑποβαστάσῃ ἑαυτόν, θέλει ἀποθάνει ἐν μέσῳ τῶν σχεδίων αὐτοῦ, θέλει δὲ καταλείπει τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ συγκεχυμένας ὑποθέσεις, αἵτινες θὰ καταστρέψωσι τὴν γενεὰν αὐτοῦ· ἢ ὁ Θεὸς θέλει πατάξει τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, ὁ δὲ καρπὸς τῆς ἐργασίας αὐτοῦ θέλει περιέλθει εἰς χεῖρας ἀλλοτρίας· ἢ ὁ Θεὸς θέλει δώσει αὐτῷ διάδοχον ἄσωτόν τινα, ὅστις εὑρισκόμενος ἐν ταυτῷ ἐν μέσῳ τοσούτων ἀγαθῶν, ὧν ἡ κτῆσις οὐδένα πόνον ἐπέφερεν αὐτῷ, θέλει ἐμπαίζει τὸν ἱδρῶτα τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου ὅστις θέλει ἀπολεσθῇ ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν πλούσιον, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ γενεᾷ τέλος ἡ κακὴ διαχείρισις καὶ τὰ χρέη θὰ καταναλώσωσιν ἅπασας ταύτας τὰς κληρονομίας.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

1. Ἰεζεκιήλ· ΛΑ΄ 3.
2. Ἰεζεκιήλ· ΛΑ΄, 8, 9, κ. ἑξ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τοῦ πέρυσι μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ ἐπιδιορθώσεων, τύποις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, ἐκδοθέντος **Τυπικοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας** *ἀντίτυπα, ἑκάστου αὐτῶν ἀντὶ δύο ἀργυρῶν μητζητίων τιμωμένου, δύναται ὁ βουλόμενος ἵνα προμηθευθῇ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν Πατριαρχείων, ἀπευθυνόμενος ἐπὶ τούτῳ τῷ τὴν ἐφορίαν τῆς Ἀποθήκης τοῦ εἰρημένου τυπογραφείου ἐπιτετραμμένῳ γραμματεῖ τῶν Πατριαρχείων καὶ μέλει τῆς διευθυνούσης αὐτὸ Ἐπιτροπῆς κ. Ἀλκιβιάδῃ Μαυράκῃ.*

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἴς τε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν. Διὰ πᾶσαν τυπογραφικὴν ἐργασίαν ἀπευθυντέον τῷ Ἐπόπτῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κ. Ἰωάννῃ Δ. Τανταλίδῃ, γραμματεῖ τοῦ πατριαρχ. Γραφείου. **Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ** ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος, πρόεδρος· Συμεὼν Παπαδάκης, ταμίας· Ἰ. Δ. Τανταλίδης, ἐπόπτης· Ἀλκιβιάδης Μαυράκης, ἐπιμελητὴς τῆς ἀποθήκης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 13.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσεα.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». – Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια.

ΑΙ ΩΡΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩ ΝΑΩ

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ

Πρωΐ. Σημαίνει ὥρα 11 (τουρκ.). Ἡ Λειτουργία ἄρχεται ὥρᾳ 12.
Ἑσπέρας. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Παθῶν, σημαίνει ὥρα . . 12.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ

Πρωΐ. Ἀκολουθία τῶν Ὡρῶν ἄρχεται ὥρᾳ. . . . . 12.
Ἑσπέρας. Ἀκολουθία τοῦ ἱεροῦ Ἐπιταφίου σημαίνει . . . 12.

Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγ. Σαββάτῳ

Πρωΐ. Λειτουργία, ἄρχεται . . . . . 12.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα

Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως καὶ Λειτουργία, σημαίνει τὴν νύκτα ὥρᾳ (τουρκιστί) . . . . . 4.
Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα σημαίνει ὥρᾳ . . 3.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 28 μαρτίου 1890.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ Παρθεναγωγείῳ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος — Λόγος ἐπιμνημόσυνος εἰς Στέφανον καὶ Λουκίαν Καραθεοδωρῆ· ὑπὸ ἀρχιμ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδου — Ἔκθεσις τῆς Ἐφορίας τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ὀρθοδόξου κοινότητος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μεταβὰς εἰς τὰ Ἀνάκτορα ὅπως ἐπιδώσῃ πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν μεγάθυμον ἡμῶν Ἄνακτα τὸν κοινῇ ὑπὸ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων τῆς τε ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου τῇ προτεραίᾳ σφραγισθέντα μαζβατᾶν, τὸν ἀφορῶντα εἰς τὰ ἀπ' αἰώνων ἀνεγνωρισμένα δίκαια καὶ προνόμια τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς τῆς τιμῆς, καὶ μετὰ προθυμίας ὑπεβλήθη τῷ Ἄνακτι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν θαλαμηπολων Αὐτοῦ Ἐξοχωτάτου Χατζῆ-Ἀλῆ-βέη ὁ σκοπὸς τῆς εἰς τὰ Ἀνάκτορα παρουσίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης, εὐμενῶς λαβοῦσα γνῶσιν τῆς προσελεύσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, εὐηρεστήθη νὰ ζητήσῃ τὸ ἔγγραφον, καὶ ἀναγνοῦσα αὐτὸ νὰ διαβιβάσῃ τὴν ὑψηλὴν αὐτοκρατορ. Αὐτῆς εὐαρέσκειαν τῇ Α. Παναγιότητι τῷ πατριάρχῃ τῶν Ρωμαίων, πιστῶν Αὐτοῦ ὑπηκόων, σὺν τῇ διαβεβαιώσει ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν εὐμενῆ τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ θέλει προστατεύσει ταῦτα, ὅτι δὲ προσεχῶς εὐαρεστηθήσεται νὰ δεχθῇ καὶ προσωπικῶς τὴν Α. Θ. Π. καὶ ὅτι δύναται νὰ μένῃ ἥσυχος αὐτός τε καὶ οἱ πιστοὶ τοῦ Ἄνακτος ὑπήκοοι ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἐπερειδόμενοι ἐπὶ ταῖς εὐμενέσι πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν ὀρθόδοξον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν διαθέσει.

Τῇ δὲ παρελθούσῃ κυριακῇ, 25 λήγοντος, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος, ἑορτῇ, ἣν οἱ λαοὶ τῆς Αὐτοκρατορίας ἐπανηγύρισαν μετ' ἐνδείξεων ἀπείρου ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν ἑαυτῶν Ἄνακτα, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ὑπέβαλε προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης εὐηρεστήθη ἵνα ἀμέσως ἐκφράσῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς εὐαρέσκειαν καὶ διαμηνύσῃ ἐνταυτῷ τὸν αὐτοκρατορικὸν Αὐτῆς χαιρετισμὸν τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ. Αὐθημερὸν δὲ διὰ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῶν Ἀνακτόρων ὁ Ἄναξ ηὐδόκησεν ἵνα καὶ ἐγγράφως ἐκδηλώσῃ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὴν εὐμενῆ ἀποδοχὴν τῶν θερμῶν καὶ εἰλικρινῶν τούτων συγχαρητηρίων καὶ διατρανώσῃ αὖθις τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ εὔνοιαν.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ Ἁγίου Μύρου ἤρξατο, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας παραδεδεγμένην τυπικὴν διάταξιν, ἀπὸ τῆς προχθὲς, Μ. Δευτέρας, ἐξακολουθήσει δὲ μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς σήμερον. Τῇ Δευτέρᾳ, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἱερᾶς λειτουργίας τῶν προηγιασμένων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Σηλυβρίας, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης καὶ τῆς κληρικῆς ὑπαλληλίας τῶν Πατριαρχείων, προσελθὼν εἰς τὸν τόπον τῆς ἑψήσεως, ἐν παραπήγματι κατεσκευασμένῳ μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας, ἀνηρτημένων ἁγίων εἰκόνων καὶ διαρκῶς καιουσῶν λαμπάδων, ἐτέλεσεν ἁγιασμὸν, ἁγιάσας δι' αὐτοῦ τοὺς λέβητας καὶ πάντα τὰ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου προπτοιμασμένα· εἶτα, μετὰ μικρὰν τελετὴν, ψαλλομένων ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐπὶ τούτῳ τροπαρίων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης θυμιάσασα τοὺς ἑπτὰ λέβητας ἐνέχεεν ἐν αὐτοῖς ἔλαιον καὶ οἶνον σταυροειδῶς, καὶ ἀρώματα, εὐλογήσας αὐτὰ καὶ ἀνάψας τὸ ὑπ' αὐτοὺς πῦρ· μεθ' ὃ ἡ Α. Θ. Π. καὶ οἱ παριστάμενοι ἀρχιερεῖς ἤρξαντο τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ἀκολουθησάντων εἶτα τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου, τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τῶν πατριαρχ. ἐφημερίων καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῶν ἐνοριῶν Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ γενόμενον πρόγραμμα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν Εὐαγγελίων διαρκεῖ μέχρι τῆς πρωΐας τῆς Μ. Πέμπτης, γιγνομένη ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἡ δ' ἐπιτήρησις τῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου ἑψήσεως γίνεται ὑπό τε τοῦ μυρεψοῦ κ. Ν. Θωμάδου, φαρμακοποιοῦ, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ ἄλλων φαρμακοποιῶν.

— Χθὲς πρωΐ, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἡρακλείας, Σηλυβρίας, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον τῆς ἑψήσεως, μετὰ τὴν αὐτὴν τελετὴν, (πλὴν τοῦ ἁγιασμοῦ) ἐνέχεεν εἰς τοὺς λέβητας μετὰ τοῦ ὑπολειπομένου οἴνου καὶ τὰ λοιπὰ ἄνθη καὶ ἀρώματα, καὶ ἀνέγνω μετὰ τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων ἀνὰ ἓν κεφάλαιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον ἁγίου Εὐαγγελίου· τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Εὐαγγελίων ἐξακολούθησαν οἱ ἐπὶ τούτῳ ὁρισθέντες ἱερεῖς.—Σήμερον δὲ συντελεσθείσης τῆς ἑψήσεως, ἐκενώθη μὲν τὸ ἐν τοῖς λέβησιν εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ δοχεῖα, ψυγὲν δὲ καὶ καθαρισθὲν ἐτέθη αὖθις εἰς τοὺς λέβητας, μεθ' ὃ ἡ Α. Θ. Π. προσελθὼν μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν, ψαλέντος τοῦ Τρισαγίου καὶ ἰδίου τροπαρίου, ἐνέχεεν ἐν τοῖς λέβησι τὰ εὐώδη ἔλαια ποιήσας τὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἀπόλυσιν.

Αὔριον δὲ, Μ. Πέμπτη, τελουμένης ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὑπό τε τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, εἰς ἣν θέλουσι λάβει μέρος εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι, οἱ κομίσοντες εἰς τὸν ναὸν τὰ δώδεκα δοχεῖα τοῦ ἁγίου Μύρου, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τῶν σεβ. ἀρχιερέων καὶ τοῦ λοιποῦ κλήρου ἐνδυθέντες τὰς ἱερὰς στολὰς αὐτῶν ἐν τῇ Μ. αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχείων, θέλουσι κατέλθει εἰς τὸν τόπον τῆς ἑψήσεως, οἱ δὲ πρεσβύτεροι λαβόντες τὰ δώδεκα δοχεῖα, ἐν οἷς τίθεται τὸ ἁγιασθησόμενον Μῦρον, κομίσουσιν αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα τοῦ ναοῦ διὰ τῆς βορείου θύρας, τιθέντες πέριξ τῆς ἱερᾶς προθέσεως μετὰ δύο ἀλαβαστρίνων δοχείων, ὧν τὸ ἓν περιέχει προηγιασμένον Μῦρον. Ἐν τῇ μεγάλῃ εἰσόδῳ κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν εἰσκομισθήσονται ἀπὸ τῆς βορείας θύρας τοῦ ἱεροῦ βήματος τὰ δοχεῖα προηγουμένων τῶν ἀλαβάστρων, κρατούμενα πάντα ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ εἰσαχθησόμενα ἐν τῷ ἱερῷ βήματι τεθήσονται τὰ μὲν ἀλάβαστρα ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης. τὰ δὲ λοιπὰ δοχεῖα πέριξ αὐτῆς, ἡ δὲ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης εὐλογήσει ταῦτα, κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν, τῶν ἀρχιερέων ψαλλόντων τὰ ἐπὶ τούτῳ τροπάρια.—Ἡ ἐπ'εὐλογία τοῦ Ἁγίου Μύρου ἱερὰ τελετὴ ἄρξεται κατὰ τὴν 12 ὥραν τῆς πρωΐας τουρκιστὶ, 6 $\frac{1}{2}$ πρὸ μεσημβρίας. Εἰδικὴ διάταξις κρατοῦσα ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ κανονίζει α'] τὴν ὕλην, ἐξ ἧς κατασκευάζεται τὸ Μῦρον καὶ ἣν ἀπαρτίζουσι 43 εἴδη ἀρωματικῶν φυτῶν καὶ ἀνθέων καὶ 14 εἴδη εὐωδῶν ἐλαίων· β'] τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ προετοιμασίας αὐτοῦ· καὶ γ'] περιλαμβάνει τὴν ψαλλομένην ἐπὶ τούτῳ ἀκολουθίαν.

— Κατὰ τὴν τριήμερον διάρκειαν τῆς ἑψήσεως τοῦ Ἁγίου Μύρου πλῆθος χριστιανῶν προσήρχετο μετ' εὐλαβείας ἀκροώμενον τῶν ἀναγινωσκομένων ἱερῶν Εὐαγγελίων.

— Ὑπὸ τὴν ἐπιστήμονα καθοδηγίαν τοῦ ἀκαμάτου μυρεψοῦ κ. Ν. Θωμάδου, συνειργάσθησαν διαρκῶς ἐπὶ τριήμερον ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ Ἁγίου Μύρου οἱ ἀξιότιμοι πτυχιοῦχοι φαρμακοποιοί, ὁ υἱὸς αὐτοῦ κ. Κ. Ν. Θωμάδης, συνεργασθεὶς καὶ τῷ 1879, καὶ οἱ κκ. Ἀντ. Νικολαΐδης, Ἀρίστ. Ἀφθονίδης, Γεώργ. Γρηγοριάδης, Κωνστ. Μαβούλης, καὶ Νικ. Παλαιοκρασᾶς.

Τρεῖς νέας δωρεὰς ἐγκαίρως γενομένας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου ἀγγέλλομεν καὶ ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ: Τὴν τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σερρῶν ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν 10, τὴν τοῦ κ. Ἰω. Χασακιοϊλόγλου ἐκ λιρῶν 2, καὶ προσφορὰν ἐκ μιᾶς λίρας ἀνωνύμως ἀγγελθεῖσαν. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν εὐσεβῶν δωρητῶν εὐχαρίστως προστιθέμεθα μετ' ἐπαίνου καὶ τούτους, διὰ τὴν εὐλαβῆ προθυμίαν, ἣν ἐπεδείξαντο. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς μήτηρ φιλόστοργος, ἀγάλλεται διὰ τὴν εὐσεβῆ προαίρεσιν τῶν δωρητῶν τούτων, ἥτις συνεπλήρωσε τὰ ἀναλώματα ἔργου ἁγίου.

— Ὑπὸ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ φιλομούσου ὁμογενοῦς κ. Γ. Θεοχαρίδου προσηνέχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου λίραι ὀθωμ. 5. Οἱ ὁμογενεῖς πάντες ἀνεξαιρέτως ἐκτιμῶσιν οὕτω τὴν σπουδαίαν ἀποστολὴν τῆς ἀνωτέρας ἐθνικῆς ταύτης τῶν θηλέων σχολῆς, εἴτε ἐνταῦθα διαμένοντες, εἴτ' ἐν τῷ

ἐξωτερικῷ, καὶ προθυμοῦνται νὰ φανῶσιν ἀρωγοὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

— Γραμματεὺς τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης.

— Ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ μετοχίου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἰβήρων διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς ταύτης, ἀνακληθέντος τοῦ τέως τοιούτου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Πολυκάρπου, ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γεράσιμος Ἰβηρίτης, ἐκ τῶν ἀρχαίων μοναχῶν αὐτῆς, ὑπηρετήσας πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὡς βοηθὸς τοῦ ἐν Μόσχᾳ ἡγουμένου μακαρίτου Ἰλαρίωνος Ἰβηρίτου, καὶ ἀπὸ τοῦ 1881 ἐπὶ ἑξαετίαν χρηματίσας ἡγούμενος τοῦ ἐν Καυκάσῳ Ἰβηριτικοῦ μετοχίου.

— Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἐκ τῆς βασιλευούσης ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τοῦ Μαυροβουνίου κ. Βούκοβιτς προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

— Τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὁ μετ' ἄλλων Οὔγγρων περιηγητῶν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν διδάκτωρ Μιχ. Πολίτης Δεσάντσικ, τέως μέλος τοῦ αὐστριακοῦ κοινοβουλίου, Σέρβος τὴν ἐθνικότητα καὶ ὀρθόδοξος τὸ δόγμα, ὅστις φέρει ἅμα καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὀφφίκιον πρωτεκδίκου τῆς ἐν Κάρλοβιτς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ κ. Δεσάντσικ κατάγεται ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ Πολίτης.—Τὸν περιηγητὴν τοῦτον συνώδευεν ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Νοβάκοβιτς, ὅστις συνέστησεν αὐτὸν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.—

Ἀνεχώρησε τὴν παρελθοῦσαν πέμπτην εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ ἐκ τῶν πατέρων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἰβήρων πανοσιολογ. προηγούμενος κ. Γαβριήλ.

—Ἀπῆλθε τῷ σαββάτῳ εἰς Θεσσαλονίκην ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατίστης κ. Σωφρόνιος.

— Ἀφίκοντο προχθὲς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι πρώην Μετρῶν Νεόφυτος ἐκ Μετρῶν, καὶ Μελιτουπόλεως Εὐγένιος ἐκ Κίου.

Τῇ κυριακῇ τῶν Βαΐων, ἐγένετο ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ Παρθεναγωγείῳ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἡ ἀπονομὴ τῶν πτυχίων καὶ βραβείων εἰς τὰς ἀποφοιτώσας 34 καὶ εἰς τὰς ἀριστευούσας μαθητρίας αὐτοῦ, ἐπευλογοῦντος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἡρακλείας καὶ Σισανίου, παρισταμένων δὲ τοῦ Ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος πρίγκηπος Ν. Α. Μαυροκορδάτου μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας Ἐξ. Ναὶμ βέη Φράσσαρη, τοῦ γεν. προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐπαμ. Μαυρομμάτη, τοῦ Α' γραμματέως τῆς Ἑλλην. πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστα, τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων τῆς αὐτοκρ. ρωσσ. πρεσβείας κ. Μανσούρωφ, τῆς ἐφορίας καὶ τῶν κοσμητριῶν, καὶ πολλῆς καὶ ἐπιλέκτου ὁμηγύρεως, τιμώσης τὸ καρποὺς ἀγλαοὺς ἀπὸ τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἀπενεγκὸν ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐποπτείαν πεπειραμένων διδασκάλων ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο καθίδρυμα.— Μετὰ τὰ ψαλέντα ἄσματα ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπονείμας ἰδίᾳ χειρὶ τὰ πτυχία ταῖς τελειοφοίτοις ἀπήγγειλε προσλαλιάν, παραινῶν αὐταῖς τὰ δέοντα, μεθ' ὃ, μιᾶς τῶν τελειοφοίτων εὐχαριστησάσης ὡς ἐκ προσώπου τῶν λοιπῶν, ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων Ἐξ. Ν. Ψυχάρης βέης ὑπέβαλε τὴν ἐφοριακὴν λογοδοσίαν· ταύτην μετὰ τῆς προσλαλιᾶς τῆς Α. Θ. Π. ἐκδίδομεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ.— Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ λαμβάνει τὴν ἐκ 250 ὀθωμ. λιρῶν ἐτησίαν χορηγίαν τῆς αὐτοκρ. ρωσσικῆς οἰκογενείας, ἀπὸ ἐννέα δ' ἐτῶν καὶ ἐτησίαν τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ν. Ζαρίφη ἐκ λιρῶν 100.—Ἰσόβιος πρόεδρος τῆς ἐφορίας αὐτοῦ, πρὸ τριετίας τοιοῦτος ἀναγορευθεὶς ὑπὸ γενικῆς ἐνοριακῆς συνελεύσεως, τυγχάνει ὁ κ. Π. Ζ. Στεφάνοβικ, κληρονομήσας τὴν πρὸς τὸ καθίδρυμα τοῦτο στοργὴν τῆς μακαρίτιδος αὐτοῦ μητρὸς Ἑλένης, πολλὰ μοχθησάσης ὑπὲρ τοῦ παρθεναγωγείου τούτου.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ

ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Καθάπερ ὁ εὐεργετικὸς ἥλιος, καίπερ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνατέλλων, οὐχ ἧττον οὐδέποτε ἐμποιεῖ ἡμῖν κόρον ἢ κόπωσιν, εἶναι δὲ τοὐναντίον ἀείποτε χαροποιὸς καὶ εὐεργετικός, οὕτω καὶ αἱ λαμπραὶ τελεταὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων, τῶν φωτοβόλων τούτων ἑστιῶν τοῦ πνευματικοῦ φωτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καίτοι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀνακυκλοῦνται, καθίστανται ὅμως διὰ πάντας ἡμᾶς, ὡσεὶ νῦν κατὰ πρῶτον συνέβαινον, πηγὴ νέας καὶ πλήρους χαρᾶς, διότι αἱ καρδίαι ἡμῶν αἰσθάνονται ἐν αὐταῖς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους· «ὁ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, λέγει ὁ Ἀπόστολος, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον» (Γαλ. ς' 8). Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παριστάμενοι, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ λαμπροῦ γεγονότος, τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων καὶ τῆς ἐκ τοῦ εὐαγοῦς τούτου τῶν γραμμάτων καθιδρύματος ἐξόδου τῶν ἀποφοίτων μαθητριῶν, οἱ πάντες χαίρομεν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

Ἀλλ' ἐὰν τὴν χαρὰν ταύτην αἰσθάνεται ἡ καρδία πάντων, ὁποία ἆρά ἐστιν ἡ χαρὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, τῆς δικαιῶς ἐπιποθούσης τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν καὶ ἐπίδοσιν τῶν τέκνων αὐτῆς; Χαρὰ βεβαίως μεγίστη, χαρὰ ἀνεκλάλητος, χαρὰ μητρὸς φιλοστόργου, ἐχούσης περὶ ἑαυτὴν τὰ τέκνα αὐτῆς ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν, φέροντα κλάδους ἀληθοῦς σοφίας, καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ ἄτινα ἐξερχόμενα σήμερον τοῦ εὐαγοῦς τούτου παρθενῶνος, ὡς αἱ φρόνιμοι τοῦ Εὐαγγελίου παρθένοι, φέρουσιν ἀνημμένας τὰς λαμπάδας τῆς πατρῴας εὐσεβείας, ἵνα τῷ θείῳ αὐτῆς πυρὶ ἀναλάμψωσι καὶ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καθόλου.

Ναί, τέκνα ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, τοιοῦτος ὁ προορισμὸς ὑμῶν, τοιαύτη δὲ καὶ ἡ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη, ὁρᾶτε μὴ σβέσητε τὸ ἐν ὑμῖν τοσοῦτον ἐπιμελῶς ἀναφθὲν ἱερὸν πῦρ τῆς σοφίας καὶ θεοσεβείας, ἀλλὰ διατηρήσητε τοῦτο φῶς ἄσβεστον, φῶς φωτίζον καὶ θερμαῖνον τὰ ἔργα τῆς ζωῆς ὑμῶν, κατὰ τὸ ἀποστολικόν, καταστῆτε «τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηραί, τῷ πνεύματι ζέουσαι, τῷ Κυρίῳ δουλεύουσαι, τῇ ἐλπίδι χαίρουσαι, τῇ θλίψει ὑπομένουσαι, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦσαι» (Ρωμ. ιϐ' 11).

Ἀλλὰ «τίς δώσει, κατὰ τὸ γραφικόν, τίς δώσει οὕτως εἶναι τὰς καρδίας ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας;» Καὶ τίς ἄλλος δύναται νὰ δώσῃ τοῦτο, πλὴν Σοῦ, Πάτερ ἀγαθέ, ἐξ οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον; Σὺ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ τέκνα Σου, καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης σου ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τοὺς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ συντελοῦντας εἰς συντήρησιν καὶ προαγωγὴν αὐτοῦ.

Εὐλόγησον, Κύριε, τῶν τε ἐξερχομένων τοῦ καθιδρύματος τούτου ἀποφοίτων μαθητριῶν τὰς ἐξόδους, καταπέμπων ἐπ' αὐτὰς πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα φόβου Θεοῦ· τῶν ὑπολειπομένων δὲ κατάρτιζε τὰς ἐπιδόσεις μέχρι τέρματος τῶν ἑαυτῶν σπουδῶν.

Εὐλόγησον, Κύριε, τῶν τε εὐγενεστάτων μελῶν τῆς ἐντίμου Ἐφορίας καὶ τῶν εὐσεβῶν κοσμητριῶν τὴν πρόφρονα προθυμίαν, τῆς δὲ ἀξιοτίμου διευθυντρίας μετὰ τῶν συνεργαζομένων αὐτῇ διδασκάλων τὴν ἀκάματον φεροπονίαν καὶ τὸν θεοφιλῆ αὐτῶν κόπον.

Τὸν κραταιότατον δὲ καὶ γαληνότατον ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χάν, ὑπὸ τὴν κραταιὰν τοῦ ὁποίου αἰγίδα προαγόμεθα καὶ εὐημεροῦμεν, φρούρει ὑπὸ τὴν ἄμαχόν Σου σκέπην, στηρίζων Αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου αὐτοκρατορικοῦ θρόνου τῶν Ὀσμανιδῶν, καὶ χορηγῶν ὑγιείαν καὶ μακρότητα ἡμερῶν, δόξαν τε καὶ λαμπρότητα.

Τὸν γαληνότατον δ' ὡσαύτως καὶ φιλομουσότατον αὐτοκράτορα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, τὸν γενναιοφρόνως καὶ διηνεκῶς χορηγοῦντα ὑπὲρ τοῦ καθιδρύματος τούτου διαφύλαττε ὑπὸ τὴν δεξιάν Σου, δωρούμενος Αὐτῷ ὑγιείαν καὶ μακροβιότητα.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ

ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ ἐν Νεοχωρίῳ ἱερῷ ναῷ τῆς Παναγίας ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου, ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων τοῦ ἀειμνήστου ἰατροῦ **Στεφάνου Καραθεοδωρῆ**.

«Ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπε μετάμελον».

Ἐὰν, σεβασμιώτατε Ἱεράρχα καὶ λοιπὸν φιλόχριστον ἀκροατήριον, ἐὰν θελήσῃ τις νὰ ἀναμετρήσῃ τὸ μέγεθος τῶν χαρακτήρων τῶν ἐπιλέκτων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν ὁπωσδήποτε ἐπιδρασάντων ἐπὶ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τοῦ Γένους ἡμῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀχανοῦς ταύτης αὐτοκρατορίας, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας ταύτας εἰκάδας ἐτῶν, ὀφείλει νὰ μὴ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς μόνην τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσιν τῶν διαπρεψάντων αὐτῶν προσώπων καὶ νὰ μὴ λαμβάνῃ ὡς γνώμονα τῶν κρίσεών του τὸν ὄγκον τῶν ἀξιωμάτων καὶ τίτλων, δι' ὧν τυχὸν τινὲς ἐξ αὐτῶν περιεβλήθησαν. Πιθανὸν ἐν ἄλλαις χώραις, ὅπου ἄλλαι βιωτικαὶ συνθῆκαι διέπουσι τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν, πιθανόν, λέγω, ἐκεῖ ἡ ἐπιρροὴ ἑκάστου πολίτου νὰ ἔχῃ ὡς μέτρον ἀλάθητον τῆς δυνάμεως αὐτῆς πολιτικὸν ἢ στρατιωτικὸν ἀνώτερον ὑπούργημα, ἐξ οὗ ὥσπερ ἐκ περιβλέπτου ἐπισκοπῆς δύναταί τις νὰ ἀκτινοβολῇ καὶ νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τοὺς μικροψύχους καὶ διστάζοντας τῶν πολλῶν τὴν ἀληθῆ ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν προόδου. Ὁμολογουμένως ὅμως οἱ ὅροι τοῦ προκειμένου προβλήματος ἀλλοιοῦνται οὐσιωδῶς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ, ὥστε ἀναδιφῶντες τὰς δέλτους τῆς συγχρόνου ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας θὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀγὼν πολὺ δυσχερέστερος καὶ κοπιωδέστερος τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἀγώνων ἀνέμενε τοὺς παρ' ἡμῖν ἀριστεύσαντας τῶν ἀποιχομένων, τοὺς ἀναλαβόντας τὸ βαρὺ φορτίον τῆς ἀναπλάσεως τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος διὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν παραδείγματος. Ἀληθῶς ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοσοῦτον εἶναι ὑπερτέρα τῆς τῶν ὁμοίων του, καθόσον προβαίνει εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων ἄνευ ἀντηρίδων, ἄνευ ἐπιβλητικοῦ κοσμικοῦ ὑποβοηθήματος, καὶ ὡς ἄριστος κολυμβητὴς διασχίζων τὰ ἐξηγριωμένα κύματα, μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας ὑπάρξεως, διασώζει τὸν ὑπὸ τῶν ρευμάτων παρασυρθέντα ἀδέξιον διαβάτην ἄνευ τῆς βοηθείας σωστικῶν συσκευῶν.

Ταῦτα λέγω, διότι οἱ διακριθέντες μεταξὺ τῶν προγενεστέρων ἐν τῷ κύκλῳ τῆς κοινωνικῆς ἀναπλάσεως, οἱ, κατὰ τὸν ποιητήν, πρόμοι τοῦ στρατοῦ τῶν τιμίων πολιτῶν, δὲν εἶχον ὑπὲρ αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, οὔτε ὑπεροχὴν καταπλήττουσαν κυβερνητικῆς

θέσεως, οὔτε πλοῦτον μέγιστον κτηματικῆς ἢ βιομηχανικῆς περιουσίας. Ἅπαντα ταῦτα, ἅτινα σήμερον δύνανταί πως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐφικτά, ἦσαν ἔναγχος ἔτι ἀπρόσιτα καὶ τοῖς τὰ πρῶτα φέρουσι τῶν ἡμετέρων. Τὸ λοιπόν, ἡ μόνη βοήθεια, ἡ μόνη ἀντίληψις τῶν εὔφημον μνήμην τοῖς μεταγενεστέροις ἐγκαταλειψάντων, ἀνευρίσκεται ἐν τῇ δυνάμει τοῦ φρονήματος, ἐν τῇ πανθομολογουμένῃ παιδείᾳ, ἐν τῇ πασιγνώστῳ εὐθύτητι τῆς διαγωγῆς, ἐν τῷ καθημερινῷ ὑποδείγματι παντοίας ἀγαθότητος καὶ παντὸς χριστιανικοῦ κόσμου, δηλαδὴ ἐν τῷ ἐσμῷ τῶν ἀστικῶν ἐκείνων ἀρετῶν, ὧν ἡ ἥρεμος ἐκτέλεσις ἀποβαίνει πολλάκις ἀντιξία καὶ τῶν ἡρωϊκωτέρων κατορθωμάτων!

Τοιαῦτα ἔχοντες θέρεθλα τῶν πράξεων αὐτῶν καὶ ἐπιστέφοντες πᾶν διάβημά των διὰ τῆς ἀκραδάντου πρὸς τὸν Σωτῆρα Θεὸν πίστεως οἱ ἀοίδιμοι ἐκεῖνοι ἱερεῖς, ἄρχοντες, διδάσκαλοι, ἔμποροι, δι' ἐμμονῆς καὶ ὑπομονῆς ἀδαμάστου καθωδήγησαν τὴν ὁλκάδα τοῦ Γένους ἡμῶν εἰς σχετικῶς εὐλίμενον ὅρμον. Τῇ ἀληθείᾳ δύναταί τις νὰ παρομοιάσῃ τὴν δράσιν τῶν διαλαμψάντων ἐν τῷ ζόφῳ τοῦ παρελθόντος ἡμῶν κοινοῦ βίου μὲ τὸ φῶς ταπεινῆς τινος καλύβης ἐν βαθυσκίῳ δάσει κειμένης, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀτενίζοντες εὐέλπιδες ἐν ὥρᾳ νυκτὸς οἱ κεκοπιακότες καὶ ἀποπεπλανημένοι τῶν ὁδοιπόρων σπεύδουσι, βέβαιοι ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρωσι καὶ περίθαλψιν πατρικὴν καὶ στέγην φιλόξενον καὶ λόγους παρηγόρους καὶ στηρικτικοὺς καὶ τὸ βέλτιστον ὁδηγίας ἀσφαλεῖς πρὸς ἀνίχνευσιν τῆς περαιτέρω ὁδοῦ.

Ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψει, τοιαῦτα ἀναμιμνησκόμενοι, δυνάμεθα δικαιότερον νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς ἐμπρεπούσης θέσεως ἐν τῇ χορείᾳ τῶν διαπρεπῶν ὁμογενῶν εἰς τὸ σεμνὸν ζεῦγος Στεφάνου καὶ Λουκίας τῶν Καραθεοδωρῆ, οὗτινος μετ' ὀλίγον τὰ λείψανα μία μόνη πλάξ θὰ σκεπάσῃ ὡς καὶ ἐν τῷ βίῳ εἷς καὶ μόνος πέπλος σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἀμφεκάλυπτεν.

Ὄντως, οὐδεὶς ἀκριβὴς γνώστης τῶν καθ' ἡμᾶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν διασπορὰν ἐκείνην τῶν μεγαλωνύμων οἰκογενειῶν τῆς βασιλευούσης, πρῶτος σχεδὸν ἀναφαίνεται ὁ οἶκος τῆς εὐσεβοῦς ταύτης δυάδος ὡς κέντρον ἐνεργὸν ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀνορθώσεως.

Ἐκεῖ ἐν ἁπλότητι καὶ ἀφελείᾳ ἡ θαλπωρὴ τῆς ἑλληνικῆς μαθήσεως ὑποβαστάζει πᾶσαν τάσιν πρὸς τὸ εὐγενές, πρὸς τὸ κόσμιον. Ἐκεῖ οὐδὲν ἐκ τῶν πατρώων ἐγκαταλιμπάνεται ἀλογίστως, καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν ὀθνείων παραλαμβάνεται ἀπερισκέπτως· καὶ ἐν τῷ μέσῳ κύκλου εὐρυτάτου φίλων καὶ συγγενῶν ἀντηχεῖ ἡ μελωδικὴ φωνὴ τῆς καλλικελάδου ἀηδόνος τοῦ Βυζαντίου, τοῦ διαδόχου τοῦ Χριστοπούλου, τοῦ πολυκλαύστου διδασκάλου τοῦ γένους Ἡλία Ταντολίδου.

Ἄλλοι ἀνατρέχοντες εἰς τὸ πλησιέστατον παρελθὸν ἀνέγραψαν ἤδη εὐφραδῶς τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους τῶν μεταστάντων, τὰ ἀξιώματα δι' ὧν περιεβλήθη παρ' ἰσχυρῶν Ἀνάκτων ὁ ἀοίδιμος Στέφανος, τὴν κατ' ἐπίγνωσιν εὐσέβειαν τοῦ ἀνδρός, τὴν ἐπίκτητον αὐτοῦ πολυμάθειαν καὶ εὐμάθειαν, καὶ τὴν βαθυτάτην γνῶσιν τῆς ἐπιστήμης, ἣν ἐξήσκει.—Ἄλλοι ἐξέθηκαν λεπτομερῶς τοὺς κόπους, οὓς ὑπέστη ὁ σοφὸς ἰατρός, καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν διοικήσεως διερρυθμίζοντο ἐπὶ τὸ τακτικώτερον πρώτην ἤδη φορὰν μετὰ τὴν ἅλωσιν.—Ἄλλοι πάλιν ἐπῆνεσαν ἐπαξίως τὰς διακοσμούσας τὴν σύζυγον τοῦ μακαρίτου ἀρετάς, τὸ φιλάνθρωπον, τὸ γενναῖον, τὸ χάριεν, τὸ προσηνές, μεμιγμένα μετὰ ζεούσης χριστιανικῆς πίστεως.—Ἡμεῖς ὅμως ἀναγνωρίζοντες ὅτι ἡ ἀνέλιξις τῶν θεμάτων τούτων ἀπαιτεῖ καὶ χρόνον μακρόν, καὶ δεινότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἀρκούμεθα τό γε νῦν διὰ βραχέων νὰ ὑπομνήσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἐθνωφελὴς ἐπενέργεια τῆς μεταστάσης δυάδος ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας ὑπῆρξεν ἐπαισθητὴ καὶ ἀξία τῆς ἰδιαιτέρας μελέτης τῶν εὖ φρονούντων.

Ἀληθῶς, ὅσον καὶ ἂν ἀναδιφήσω τὰς παλαιοτέρας σελίδας τοῦ συγχρόνου βίου τοῦ Γένους ἡμῶν, δὲν δύναμαι νὰ εὕρω οὐδεμίαν πρᾶξιν ὠφέλιμον καὶ σωτήριον δι' αὐτό, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν συνέδραμον παντὶ σθένει καὶ πάσῃ ψυχῇ ἓν ἐκ τῶν δύο μελῶν τῆς μακαρίτιδος ξυνωρίδος.

Καὶ τῳόντι, ποίους τοῦ ἀοιδίμου Στεφάνου ἐνθερμοτέρους καὶ εὐγλωττοτέρους προασπιστὰς εὗρε κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ παρὰ τοῖς ἰσχύουσι τῶν κρατούντων;

Ποίους τοῦ εὐσεβοῦς ἰατροῦ τιμιωτέρους προμάχους τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων ἐν τῷ κύκλῳ τῆς νομοταγοῦς ἀναστροφῆς δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην;

Ποίους τῆς μακαρίτιδος Λουκίας θαρραλεωτέρους ἀντιλήπτορας πάσης φιλανθρώπου καὶ φιλορθοδόξου πρωτοβουλίας δυνάμεθα νὰ ἀριθμήσωμεν;

Ποῦ τέλος, παρὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν φιλοχρίστων συμβίων, οἱ ἀλγοῦντες ἐπὶ ἀντιστρόφῳ τινὶ φορᾷ πραγμάτων ἐπετύγχανον εὐμενεστέρας καὶ συμπαθεστέρας καρδίας;

Ἁρμονία ψυχικῶν αἰσθημάτων, ἁρμονία φιλογενῶν πεποιθήσεων, πλήρης συναίσθησις τῶν καλῶς ἐννοουμένων θρησκευτικῶν ὑποχρεώσεων, ἰδοὺ ποῖον θέαμα παρίστα ἔμπροσθεν ἡμῶν ἡ εὐάρμοστος δυὰς τῶν Καραθεοδωρῆ, ἥτις καὶ μετὰ θάνατον, πρὸς ἐμφανεστέραν ἀπόδειξιν τῆς ἐν τῷ ματαίῳ τούτῳ κόσμῳ ὑπαρξάσης ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν μεταστάντων ὁμονοίας, ὑπνώσει ἐν τῷ αὐτῷ μνημείῳ, κατὰ ρητὴν καὶ γραπτὴν ἐντολὴν τῆς μακαρίτιδος Λουκίας.

Εὐχερῶς ἐξάγομεν ἐκ τῶν ἄνω ρηθέντων, ὡς φυσικὸν καὶ ἀναμφίλεκτον πόρισμα, ὅτι οἱ ἀοίδιμοι Στέφανος καὶ Λουκία συγκαταλεκτέοι εἰσὶ μεταξὺ τῶν καὶ λόγοις καὶ ἔργοις ἐπιδρασάντων διὰ τοῦ ἀξιοζήλου αὐτῶν παραδείγματος ἐπὶ τῆς ἀναπλάσεως τῶν ἡμετέρων κοινωνικῶν ἠθῶν ἐπὶ τὸ βέλτιον.—Δι' αὐτῶν

πιστούμεθα καὶ πάλιν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς προόδου ἐπενεργεῖ οὐχὶ μόνον ὁ πλοῦτος τῶν χρημάτων, ἀλλὰ καὶ ὁ πλοῦτος τῶν γνώσεων, ὁ πλοῦτος τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς, καὶ ὁ πλοῦτος τῶν ἀδόλων καὶ ἁγνῶν ἰδεῶν.

Βεβαίως τὰ εὐσεβῆ ὑποδείγματα, ἅτινα παρέθεσαν ἐμπράκτως τοῖς περὶ αὐτοὺς οἱ θανόντες σύζυγοι καὶ οἱ τὰς αὐτὰς ἑκάστοτε πρεσβεύσαντες ἀρχὰς δὲν ἐπέρεον, οὔτε δυνατὸν ἦν νὰ ἐπιφέρωσιν ἀμέσως ἄφθονον συγκομιδήν.

Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ σπείρων τὸν σπόρον ἐν τῇ εὐαγγελικῇ παραβολῇ εἶδεν αὐτὸν ὅλον πίπτοντα ἐπὶ γῆν ἀγαθήν;

Τὰ αὐτὰ κατ' ἀναλογίαν πάσχουσι καὶ οἱ ἀναλαμβάνοντες τὸ βαρὺ καθῆκον, τὸ ἀργαλέον ὑπούργημα, τῆς διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος ἀναμορφώσεως τοῦ τέως ἀκανονίστου ἡμῶν βίου. Τὸ πλεῖστον τῶν μόχθων αὐτῶν ματαιοῦται διὰ τὸ φύσει καὶ θέσει δυσχερὲς τῶν παρ' ἡμῖν βιωτικῶν συνθηκῶν. Τολμῶ δ' εἰπεῖν ὅτι οἱ ἐπιπολαιότερον θεωροῦντες τὰ πάντα ἴσως μείζονα ἀποδίδουσι προσοχὴν εἰς τοὺς ὑπείκοντας ταῖς καιρικαῖς κακίαις καὶ ἀσπαζομένους τὴν εὐχερεστάτην ἀδιαφορίαν παρὰ εἰς τοὺς ἐπιπόνως ἀγωνιζομένους πρὸς διάδοσιν ἠθικῶν ἀληθειῶν.

Αἱ σκέψεις αὗται εἰσὶν ἴσως ἀπογοητευτικαὶ διὰ τοὺς μὴ κεκτημένους ἑδραῖον τὸ φρόνημα καὶ στερρὰν τὴν ἀπόφασιν· ἀλλ' οἱ λογάδες ἐκεῖνοι, ὧν τὴν εἰκόνα ἐκ τῶν ἐνόντων ἐχαράξαμεν ἀρχόμενοι τοῦ λόγου, οἱ λογάδες, ἐν οἷς κατετάξαμεν τὸν μακαρίτην Στέφανον, γινώσκουσιν ἐκ προοιμίων ὅτι ἐν ἁπάσαις ταῖς ἀναπλαττομέναις κοινωνίαις οἱ σωφρονοῦντες, οἱ μετριοπαθεῖς, οἱ μὴ δεικνύοντες ἀξιόμεμπτον εὐκαμψίαν συνειδήσεως, οἱ συνδυάζοντες τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς νόμους τοῦ κόσμου τούτου, πρὸς τὸν ἐπιβαλλόμενον παντὶ χριστιανῷ φόβον Κυρίου, ἐκεῖνοι μάλιστα κινδυνεύουσι νὰ κατακριθῶσιν ὑπὸ τῶν εὐφαντάστων καὶ πονηρῶν διανοιῶν, ὡς νήφοντες ἐν μέσῳ μεθυόντων· ἀλλ' ἐπὶ τέλους διὰ τῆς ἐπιμονῆς αὐτῶν ζῶντες μὲν ἐπισπῶνται τὸν σεβασμὸν τῶν πολλῶν, πεσόντες δὲ τὸ κοινὸν πέσιμον ἐγκαταλείπουσι μνήμην ἀγήρω τῆς ἑαυτῶν ἀγαθότητος· «ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπε μετάμελον».

Ποῦ δὲ οἱ ἐπαλειφόμενοι εἰς τὴν δεινὴν αὐτὴν ἠθικὴν πάλην ἀρύονται τὸ ἀναγκαῖον σθένος πρὸς ἀνύψωσιν τῆς ψυχῆς αὐτῶν; Σαλεύουσι τὸ δὴ λεγόμενον ἐπὶ δύο στερεῶν ἀγκυρῶν, ὧν ἡ μία εἶναι ἡ χριστιανικὴ πίστις, ἡ δὲ ἑτέρα ἡ καλῶς ἐννοουμένη παίδευσις, ἧς βάσις καὶ ὑπογραμμός ἐστι παρ' ἡμῖν ἡ ἑλληνικὴ μάθησις —Αὐτὰ τὰ δύο στηρίγματα ὑπῆρξαν ἀκριβῶς τὰ ὑποβαστάσαντα ἐν πλείσταις ἀντιξόοις περιστάσεσι τὸν σοφὸν Στέφανον καὶ τὴν ὁμόφρονα σύζυγον αὐτοῦ Λουκίαν.

Τὸ διαπρεπὲς αὐτὸ ζεῦγος, παρηγορούμενον διὰ τῆς πρὸς τὸν Ὕψιστον ἀφοσιώσεως ἐν πάσῃ ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἀνεβίβαζε τὴν διάνοιαν αὐτοῦ εἰς σφαίρας ὑψηλοτέρας, ἐν αἷς βασιλεύει οὐχὶ ὁ θόρυβος καὶ ἡ τύρβη τῶν ποταπῶν ἀντεγκλήσεων καὶ τῆς ἐπαράτου κακολογίας, ἀλλὰ τὸ ἤρεμον μεγαλεῖον τῶν φαεινοτέρων πνευμάτων τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν τῷ προσώπῳ μάλιστα τοῦ μακαρίτου Στεφάνου βλέπει τις τὴν ἐπιστήμην συμπληροῦσαν τὸ φιλόθρησκον τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐστεμμένην διὰ τῆς βαθυτάτης γνώσεως τῆς πατρῴας φωνῆς.

Διὰ τοῦτο τά τε ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς Ἑσπερίας, ἅτινα καλῶς ἐγίνωσκον ἐκ μακρᾶς πείρας ὅ τε μακαρίτης ἰατρὸς καὶ ἡ πολύκλαυστος Λουκία, δὲν ἀνέτρεψαν τὰς ἐθνικὰς αὐτῶν πεποιθήσεις, δὲν ἐνεστάλαξαν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περιφρόνησιν ἀλόγιστον πρὸς τὰ ἡμέτερα καὶ θαυμασμὸν κοῦφον πρὸς τὰ ξένα. Ἐξ ἐναντίας, διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς ἐπείσθησαν ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ ἡ κατὰ τὰς ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἡμῶν παραδόσεις ἀγωγὴ ἀποβαίνει ἀνωτέρα τῆς ὀθνείου.

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ μακαρίσωμεν τοὺς μεταστάντας Στέφανον καὶ Λουκίαν Καραθεοδωρῆ; Πῶς νὰ μὴ ὑποδείξωμεν ἀμφοτέρους ὡς παράδειγμα ἐπίζηλον εἰς τοὺς ἐπαιρομένους ἐπὶ ἀλόγῳ πιθηκισμῷ τρόπων ἀλλοτρίων καὶ καταστρεπτικῶν πάσης ἐθνικῆς ὑπάρξεως καὶ χριστιανικῆς διαβιώσεως;

Σπεύσατε τοίνυν ἅπαντες, ἀδελφοί, ἑνοῦντες ἅπαξ ἔτι τὰς δεήσεις ὑμῶν μετὰ τῶν λυσιπόνων εὐχῶν τῆς μητρὸς ἡμῶν ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, νὰ ἐξαιτήσησθε παρὰ τοῦ Πανοικτίρμονος Θεοῦ ὅπως, τὰς μὲν ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων Στεφάνου καὶ Λουκίας τάξῃ ἐν μοναῖς δικαίων, ἐν χώρᾳ ζώντων, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ ἄϊδιον φῶς τοῦ προσώπου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἡμᾶς δὲ ἐμψυχώσῃ καὶ ἐνδυναμώσῃ ὅπως, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐπιβραβευθείσης ἑκάστῳ ἰσχύος καὶ φρονήσεως, ἀναφανῶμεν μιμηταὶ τῶν ἀρετῶν τῶν ἀποιχομένων, καὶ οὐχὶ ἐπιλήσμονες τῶν ὑπὲρ τοῦ Γένους καὶ τῆς ἀμώμου ἡμῶν θρησκείας ἀγώνων καὶ κόπων τῆς γεραρᾶς καὶ μακαρίτιδος ξυνωρίδος τῶν Καραθεοδωρῆ. Γένοιτο!

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΦΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ὀρθοδόξου Κοινότητος.

Παναγιώτατε,
Ἐξοχώτατοι, Κυρίαι καὶ Κύριοι

Κληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐφορείας ἵνα ἀπαγγείλω κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην τὰ εἰκότα, καὶ ὑπακούσας τῇ ἐντολῇ, προσέρχομαι Κυρίαι καὶ Κύριοι, ἐνώπιον ὑμῶν θερμῶς ἐπικαλούμενος τὴν εὐμένειαν ὑμῶν, ἣν τοσάκις ἀβροφρόνως πάνυ ἐχαρίσατέ μοι ἀνθ' ὅσων κατὰ τὸ ἐνὸν ἐκήρυξα ὑμῖν, καὶ νῦν ἥδιστα προσαγορεύων ὑμᾶς, προσφωνῶ τὸ εὖ παρέστητε! οὐδόλως ὅμως προτιθέμενος ν' ἀπασχολήσω καὶ ἐπιβαρύνω ἐπὶ πολὺ τὴν πολύτιμον ὑμῶν προσοχήν.

Καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους διδομένων γραπτῶν καὶ

προφορικῶν ἐξετάσεων, πλεῖστοι ὅσοι γονεῖς καὶ μητέρες, καὶ ἄλλοι φιλόμουσοι, καὶ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τοῦ γένους, προσελθόντες ἐπεμαρτύρησαν τὰς καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προόδους τῶν μαθητριῶν τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου. Ἡ Ἐφορεία μετ' ἄκρας εὐχαριστήσεως διακηρύττει τοῦτο δημοσίᾳ. Σήμερον δὲ ἐβραβεύθησαν αἱ τελειόφοιτοι μαθήτριαι, πρὸς χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῶν τε γεννητόρων καὶ πάντων τῶν τιμώντων ἀείποτε καὶ τιμησάντων καὶ σήμερον διὰ τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν παρουσίας τὴν πανήγυριν ταύτην, προθύμως δὲ καὶ πάνυ εὐγενῶς προσελθόντων ἵνα στεφανώσωσι διὰ τοῦ κύρους καὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν ἐπιδοκιμασίας τὰς ἀπαργυρούσας ταύτας ἀθλοφόρους τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου καὶ τοὺς λειτουργοῦντας ἐν αὐτῷ.

Ἡ Ἐφορεία μετὰ τῆς ἐριτίμου Κοσμητείας ὁμολογεῖ χάριτας καὶ ἐκφράζει ἀπὸ καρδίας τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς τῇ Α. Θειοτάτῃ Παναγιότητι καὶ τοῖς σεβ. μητροπολίταις τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, τῇ Α. Ἐξοχότητι τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας κ. Νελίδωφ, τῇ Α. Ἐξοχότητι τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ἑλλάδος κ. Μαυροκορδάτῳ καὶ πρεσβείρᾳ, τῷ γενικῷ Προξένῳ κ. Μαυρομμάτῃ, καὶ πάσας καὶ πάντας τοὺς πάνυ εὐγενῶς προσελθόντας ἵνα τιμήσωσι τὴν τελετὴν ταύτην τῶν γραμμάτων.

Ἡ Ἐφορεία εὐχαριστεῖ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τὸν Ἐξ. Ναὶμ βέην Φράσαρην, καὶ παρακαλεῖ ἵνα προσφέρῃ τὰ σεβάσματα αὐτῆς τῇ Α. Ἐξ. τῷ ὑπουργῷ τῆς Παιδείας.

Τὸ λίαν εὐχάριστον ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος τούτου τῶν γραμμάτων ὀφείλεται, κυρίαι καὶ κύριοι, καὶ ὀφείλεται ὁμολογουμένως εἰς τὴν διηνεκῶς ἀμερίστως χορηγουμένην ἄκραν ἐποπτείαν τῆς διευθυντρίας Ἑλένης Καλογερᾶ, ἥτις οὐδὲ στιγμὴν παύεται μετὰ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνήσεως, ἀνταξίως δὲ τῶν προσδοκιῶν πάντων καὶ τῶν ἐμπεπιστευμένων αὐτῇ τιμαλφεστάτων ἠθικῶν συμφερόντων, οὐ παύεται, λέγω, μεριμνῶσα ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς καθήκοντος, προπαρασκευάσασα ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου κατὰ μυριάδας, νῦν δὲ παροτρύνουσα, νουθετοῦσα, καθοδηγοῦσα μετὰ μητρικῆς στοργῆς καὶ πρᾳότητος, ἐν χριστιανικῇ καὶ ἑλληνοπρεπεῖ ἀγωγῇ καὶ συνέσει, τὰ εὐσεβῆ καὶ εὔκοσμα ταῦτα κοράσια τοῦ λαοῦ. Ἡ δὲ πολυχρόνιος ἐν τῷ ἱδρύματι τούτῳ κατὰ εἰκοσιπεντατετίαν ἤδη διακονία, καὶ ἡ ἀληθῶς ἱερὰ αὐτῆς ἀποστολὴ ἐπέσπασαν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, καὶ δικαίως, καὶ προκαλοῦσι καὶ σήμερον τὸν θαυμασμόν, τὸν ἔπαινον, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἁπάσης τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας. Ἡ ἐφορεία καθῆκον ἱερὸν ἐκπληροῦσα, καὶ ἀνομολογοῦσα μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς τὰς ἐξόχους ἀρετὰς τῆς διευθυντρίας Ἑλένης Καλογερᾶ παρακαλεῖ τὸ σεβαστὸν καὶ ἀξιότιμον ἀκροατήριον ν' ἀποδώσῃ αὐτῇ τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης καὶ τιμῆς στέφανον (χειροκροτήματα). Ἀκούετε, κυρία, τί καταμαρτυροῦσιν ὑμῶν τὰ παιδιά.—Τὸν ἔπαινον ἀποδίδει ἡ ἐφορεία καὶ εἰς τοὺς λειτουργοῦντας αὐτῇ τοὺς ἀξιοτ. καθηγητὰς ἀρχιμ. Γερμανὸν Θεοτοκᾶν καὶ Νικήταν Παππαγιαννόπουλον, καὶ εἰς τὰς ἀξιολόγους διδασκαλίσσας Σταματίναν Καλογερᾶ, Σταματίναν Ἀνανίου, Εἰρήνην Γεωργιάδου, Λουΐζαν Πικούλη, Ἄνναν Ἀντωνίου, Μαρίαν καὶ Αἰκατερίνην Φραντζέσκου, Δόμναν Ἀριστείδου, καὶ εἰς τὰς τελειοφοίτους συμβοηθοὺς ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ τὰς δεσποινίδας Εὐθυμίαν Ψάλτου, Εἰρήνην Τζωρτζοπούλου, Ἀναστασίαν Δημητριάδου, καὶ Δέσποιναν Ζαΐμη. Πάντες καὶ πᾶσαι ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον αὐτῶν μετ' ἐνθέρμου ζήλου καὶ ἀκαμάτου προθυμίας. Δίκαιος ἄρα ἐστὶν ὁ ὀφειλόμενος καὶ σήμερον δημοσίᾳ ἀποδιδόμενος αὐταῖς ἔπαινος.

Καὶ ταῦτα μὲν καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἠθικὸν μέρος τῆς ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τούτῳ ἐπιτελουμένης διακονίας. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικόν, τοῦτο ἐστὶ μέλημα καὶ τὸ ἔργον τῶν κατὰ καιροὺς ἐφορειῶν καὶ κοσμητειῶν, ἑκάστοτε ἐπιμελουμένων ὅπως χορηγήσωσι τὰ μέσα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τὸ πλεῖστον δωρεάν. Τὸ δὲ ἔργον τοῦτο ἔχει μικράν τινα σπουδαιότητα. Ἀλλὰ τί δὲν κατορθώνει, κυρίαι καὶ κύριοι, ἡ εὐποιΐα, καὶ τὸ εὐλογημένον ἐκεῖνο αἴσθημα, τὸ διαθερμαῖνον τὰς καρδίας ὑπὲρ πάντων τῶν προσγιγνομένων ἀγαθῶν πρὸς ἀνάπλασιν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τοῦ ἀνθρώπου;

Ὁ ἰσολογισμὸς τῆς σχολῆς ταύτης, ἀπαιτεῖ περὶ τὰς 1,000 λ. ὀθωμανικάς. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐτησίως παρεχομένων ὑπὸ τῶν γεννητόρων διδάκτρων, ἀνερχομένων εἰς λίρας δικκοσίας περίπου, ἡ εἴσπραξις τῶν ὑπολειπομένων λ. 800 πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ, ὀφείλεται εἰς τὸ γενναῖον ἐκεῖνο αἴσθημα, περὶ οὗ ἔφθην εἰπών, τὸ ἑκάστοτε παρὰ πάντων διαδηλούμενον, καὶ ὅπερ ἐπαρκούντως ἐφανερώθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, δι' ὃ ἡ ἐφορεία ἐκφράζει τοῖς πᾶσι τὰς ἀπείρους αὐτῆς εὐχαριστίας:

Ἡ Κοινότης Σταυροδρομίου διὰ τῆς σεβαστῆς κεντρικῆς ἐφορίας τὸ ἐτήσιον Λ. Τ. 150.—Ἡ Α. Ἐξ. ὁ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφος ἐκ Παρισίων ὁ οὐδέποτε ἐπιλήσμων γιγνόμενος τῶν κοινοτικῶν ἡμῶν πραγμάτων 40.—Ὁ Ἰ. Οἰκονόμος ἐκ Τεργέστης 8, 80.—Ὁ Στέφανος Ζαφειρόπουλος ὁ γενναιοφρόνως ἀείποτε προσερχόμενος εἰς ἀρωγὴν τῶν κοινωφελῶν ἡμῶν καταστημάτων 30.—Ὁ Γεώργιος Ζαφειρόπουλος τὸ ἐτήσιον 10.—Τὰ τέκνα τῆς ἀειμνήστου Ὑπατίας Σεκιάρη ἄλλοτε ἐκ τῶν κοσμητριῶν τῆς σχολῆς ταύτης καὶ προστάτιδος 40.—Ὁ Ν. Ζαρίφης μέγας εὐεργέτης ὁ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔξοχον διατρέφων πρὸς τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο φρόνημα καὶ πολλὰ δαπανήσας ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ἐτήσιον Λ. 100.—Ὁ Εὐστάθιος Εὐγενίδης καὶ οὗτος μέγας εὐεργέτης καὶ πολλὰ δαπανήσας ὑπὲρ τῆς σχολῆς ταύτης νῦν δὲ ἐξ Ἀϊδελβέργης ἐξαποστείλας 50.—Ὁ Πωῦλος Στεφάνοβικ—ἐξιστορῶν ἀκριβῶς τὰ πράγματα ὀφείλω νὰ τὸ εἴπω—ὁ καὶ ἰσόβιος πρόεδρος τῆς ἐφορείας ταύτης, δωρήσας, ὡς ἔθος, καὶ ἐφέ-

τος ὁλόκληρον τὸ ὑλικὸν διὰ τὰ πλούσια καὶ ὡραῖα χειροτεχνήματα τῶν μαθητριῶν, ἅτινα, κυρίαι καὶ κύριοι, θέλετε θαυμάσει ἐντὸς ὀλίγου.—Ὁ Μιχαὴλ Ζαρίφης οὐδόλως τὰ πάτρια λησμονῶν καὶ ἀποστέλλων διὰ τὸ λαχεῖον τῶν ἀπόρων κορασίων 10.—Αἱ εὐγενεῖς κυρίαι Ἀρτεμισία Νικολοπούλου καὶ Βιργινία Καλλιάδου τὰ βραβεῖα τῶν νηπίων ἀριθμουμένων χάριτι θείᾳ περὶ τὰ 350 ἅτινα ἅπαντα ἐν τῇ νηπιακῇ αὐτῶν ἀφελείᾳ «ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην».—Ἡ χήρα τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου Γεωργαντοπούλου διὰ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Πινιατόρου φρ. 500, ἤτοι 21, 93.—Ὁ ἀοίδιμος Ἀντώνιος Σβορῶνος ἐκ διαθήκης διὰ τοῦ ἐκτελεστοῦ κ. Μαθιουδάκη φρ. 500, ἤτοι 21, 93.

Ἡ πιστὴ αὕτη ἀφήγησις τῶν πραγμάτων πληροῖ βεβαίως χαρᾶς καὶ θυμηδίας πάσας καὶ πάντας τοὺς ἐδῶ παρισταμένους.

Εὐλογημένα οὖν ἔστωσαν τὰ ὀνόματα τῶν εὐγενῶν τούτων δωρητῶν. Ὁ δὲ Ὕψιστος ἀναπαύσει τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ αἰωνία ἔσται ἡ μνήμη αὐτῶν.

Εὐγνωμόνως πάνυ καὶ μετ' ἄκρου σεβασμοῦ ἡ ἐφορία ποιεῖται μνείαν τῆς ἐπὶ πεντηκονταετίαν ἤδη ἐτησίως ἐπιχορηγουμένης ἡγεμονικῆς βοηθείας ἐκ λιρῶν 250 τῶν εὐσεβεστάτων Αὐτοκρατόρων τῆς Ρωσσίας· εἴη ἡ εὐλογία παρὰ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος τῶν νῦν βασιλευόντων, τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους πασῶν τῶν Ρωσσιῶν.

Ἐμπλεως χαρᾶς καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ἀνεκφράστου ψυχικῆς ἀγαλλιάσεως διετέλουσα ἡ ἐφορία διακηρύττει νέαν ἀγαθοεργίαν τῆς εὐγενεστάτης Ἑλένης Γεωργίου Ζαρίφη. Πιστῶς ἀκολουθοῦσα τὰ πατροπαράδοτα ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν πατέρων, καὶ ἐπὶ τὰ ἴχνη βαδίζουσα τοῦ μεγάλου εὐεργέτου, τοῦ ἀοιδίμου Γεωργίου Ζαρίφη, ἡ εὐσεβεστάτη αὕτη κυρία ἐδωρήσατο τῷ παρθεναγωγείῳ τούτῳ, καὶ οὗ πόρρω αὐτοῦ ἐν λαμπρᾷ τοποθεσίᾳ κείμενον, μέγα οἰκόπεδον πρὸς ἀνέγερσιν νέου οἰκοδομήματος. Ἡ Ἐφορεία μετὰ τῆς ἐριτίμου Κοσμητείας ὁμολογεῖ χάριτας εὐλαβείας καὶ τιμῆς τῇ εὐγενεστάτῃ Ἑλένῃ Γεωργίου Ζαρίφη. Εἴησαν τὰ ἔτη αὐτῆς πανόλβια!

Εὔχεται δὲ ὅπως γενναῖοι ἄνδρες, ὧν οὐκ ἔστιν ἄμοιρον τὸ ἡμέτερον γένος, οἱ ἀείποτε ἀνθαμιλλώμενοι ὑπὲρ τῶν μεγάλων ἔργων, καὶ οὐχ ἧττον κηδόμενοι τῆς ἀναπλάσεως καὶ εὐημερίας τῆς ἡμετέρας θηλείας νεολαίας μεριμνήσωσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι καὶ περὶ τούτων. Ὁ Θεὸς εὐλογεῖ καὶ ἁγιάζει τὰ καλὰ ἔργα!!

Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, μετὰ τῶν, ὡς ἄνω εἴρηται, προσόδων καὶ δωρεῶν, ὑπολείπονται ἔτι περὶ τὰς λίρας 350 πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀμειλίκτων ἀπαιτήσεων τοῦ ἰσολογισμοῦ. Πόθεν δὲ ταῦτα προσπορίζεται ἡ Ἐφορεία; Βεβαίως παρὰ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου, τοῦ εὐσεβοῦς δημοσίου ἐννοεῖται. Τίς δὲ ὁ ἐνεργῶν; Ἐδῶ, κυρίαι καὶ κύριοι, ἀφικόμενον τοῦ λόγου, ἡ ῥύμη τούτου καὶ ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων μὲ ἀναγκάζουσι νὰ ποιήσω μνείαν καὶ πάλιν τοῦ ἑτέρου φύλου, τοῦ ὡραίου ἐννοεῖται. Περὶ κοσμητριῶν ἄρα!! Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἐκεῖ καὶ ὅπου πράττεται καλόν τι ἔργον, ἐκεῖ καὶ ὑφίστανται συναμιλλώμεναι οἱ κοσμήτριαι τοῦ ἐλέους, κοσμήτριαι τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, κοσμήτριαι τῆς Φιλοπτώχου ἀδελφότητος, κοσμήτριαι τῶν Σχολῶν· βεβαίως οὐδέποτε ἡ εὐποιία ἀποδύεται τὸν χρυσοῦφαντον αὐτῆς χιτῶνα, ἀλλ' ἔχει πολλάκις καὶ τὴν ἀνάγκην λεπτῆς, λεπτοτάτης χειρός.

Ἐπιτραπήτω μοι οὖν νὰ σκιαγραφήσω, ἢ μᾶλλον νὰ ἰχνογραφήσω τὴν εἰκόνα μιᾶς τῶν κυριῶν τούτων. Ἐγώ, κύριοί μου, δὲν ὁμιλῶ περὶ ἀτόμων, ὁμιλῶ περὶ τοῦ τύπου, τύπου ὡραίου, ἀγλαοῦ, ἐπαινετοῦ.

Καρδία γενναία, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀγνότητος, εὐαρμοστία καὶ εὐταξία ψυχῆς, ἀφέλεια, εὐστάθεια καὶ εὐμένεια, καὶ ἀγγελικῆς μακαριότητος βλέμμα! Τοιάδε εἰσὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν κυριῶν τούτων. Ἀλλὰ τὸ μειδίαμα, κύριοί μου, τὸ χάριεν, τὸ ἱλαρόν, τὸ πρᾷον, τὸ γοητευτικόν, τὸ πανευφρόσυνον ἐκεῖνο μειδίαμα! Ὑπάρχει, ναὶ λέγω, ὑπάρχει καρδία ἀνθρώπου ἀδυνατοῦσα νὰ θαυμάσῃ τὰ χαριτόβρυτα ταῦτα πλεονεκτήματα; Καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα κατευοδοῦνται, χάριτι θείᾳ, καὶ πάντα δίδουσι τὸ αἰτούμενον, ἢ μᾶλλον αὐθορμήτως προσφέρουσιν «ὅση πέφυκεν ἡ προαίρεσις», διότι πάντες γνωρίζομεν ὅτι ἐδῶ, ἐδῶ εἶναι τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ, ἡ ἐπερχομένη γενεά, τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, ἐδῶ πιστουποιουμένη μεγαλύνει ἡ εὐποιία, ἐδῶ, λέγω, συγκεφαλαιοῦνται ἐμφιλοχωροῦντα πάντα ταῦτα τὰ γενναῖα αἰσθήματα τῆς ἐθνικῆς καρδίας, τὰ ἐπιμαρτυροῦντα τὴν εὐγένειαν τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου! Πάντα δὲ ταῦτα, κυρίαι καὶ κύριοι, δέον νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν καὶ τὸ ὁμολογοῦμεν, προσκτῶνται καὶ κατευοδοῦνται ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τοῦ μεγαλεπηβόλου καὶ φιλολάου Ἄνακτος τῆς ἐπικρατείας ταύτης. Πᾶσιν γνωστὸν τυγχάνει ὅτι νυκτὸς καὶ ἡμέρας οὐ παύεται μεγάλα σκεπτόμενος καὶ μεγάλα πράττων, ἀείποτε μεριμνῶν ὑπὲρ τῆς κατὰ πάντα κλάδον τῶν γνώσεων καὶ τῶν ἐπωφελημάτων τῶν ἀνθρώπου προόδου τῶν λαῶν αὐτοῦ. Οὐδέποτε δὲ ὑπολειπόμενον τῶν ἄλλων φυλῶν τῆς χώρας ταύτης, ἀλλ' ἀείποτε σθεναρῶς ἐπιδιῶκον ἐν νοοταγεῖ καὶ ἀριπρεπεῖ ἀφοσιώσει καὶ ἄκρῳ σεβασμῷ, ὑψηλῇ ἐπινεύσει, τὴν πρόοδον αὐτοῦ τὸ ἡμέτερον γένος ὁμολογεῖ καὶ τὰ εὐεργετήματα, καὶ τὴν ὑψηλὴν εὔνοιαν, ἣν ἀφθόνως ἐπιδαψιλεύει αὐτῷ ὁ Ἡγεμών.

Σήμερον, Κυρίαι καὶ Κύριοι, τελεῖται πανηγυρικῶς μεγάλη ἑορτή, τῆς γεννήσεως τοῦ λαοφιλοῦς τούτου Ἄνακτος. Δεῦτε οὖν ἀναστάντες, μιᾷ ψυχῇ καὶ μιᾷ καρδίᾳ προσφωνήσωμεν! Ζήτω ἡ Α. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης! Ζήτω ὁ Σουλτάνος Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χάν! Ζήτω! Χαίρετε!

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 14.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαῖα τὰ ἡμίσυ.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια·

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ὀρθόδοξοι συγγραφεῖς τῇ βάσει ἀνεκδότων ἐγγράφων· ὑπὸ Σπ. δὲ Βιάζη — Περὶ φιλοδοξίας — Ἀγγελία βιβλίων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐν μεγίστῃ συρροῇ εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθησαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ Ἀκολουθίαι τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Σωτῆρος καὶ αἱ τῆς Ἀναστάσεως, τῆς τε λειτουργίας καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ, συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἡρακλείας, Σηλυβρίας, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ Πάσχα παρῆσαν ἐν στολῇ αἱ Α. Α. Ἐξ. ὁ Μ. Λογοθέτης Στ. Ἀριστάρχης βέης καὶ ὁ Μ. ῥήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης. Κατὰ δὲ τὸν ἑσπερινὸν τῆς Ἀναστάσεως, εἰς ὃν ἔλαβον μέρος μετὰ τῆς Α. Θ. Π. οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἡρακλείας, Σηλυβρίας, Ἴμβρου, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης, ὁ ἀρχιμανδρίτης τοῦ ναοῦ τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς αὐτοκρατ. πρεσβείας κ. Ἀρσένιος καὶ ὁ ἀρχιμανδρ. Ἀρσένιος Ἁγιοταρίτης, παρεστάθησαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐν στολῇ αἱ Α.Α. Ἐξ. οἱ πρεσβευταὶ τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, Ρωσσίας Νελιδώφ, Ἑλλάδος Μαυροκορδάτος, Ρουμανίας Μιτυληνέου, καὶ Σερβίας Νοβάκοβιτς, μετὰ τῶν γενικῶν αὐτῶν προξένων καὶ παντὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν πρεσβειῶν καὶ τῶν οἰκείων προξενείων, καὶ μετὰ τοῦ πλοιάρχου τοῦ ἐνταῦθα ρωσσικοῦ ἀκταιωροῦ, ἄγοντος ἀπόσπασμα ναυτῶν τοῦ πλοίου, ὁ Β΄γραμματεὺς καὶ ὁ Β΄ διερμηνεὺς τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, παρέστη δ'ὡσαύτως ἐν ἁπλῇ περιβολῇ ὁ γενικὸς πρόξενος τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Sweeney μετὰ τοῦ Α΄ διερμηνέως τοῦ προξενείου κ. Δ.Ν. Δημητριάδου, ὁ ἱερεὺς τῆς ἐν Χαλκηδόνι ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας αἰδεσιμ. G. Patterson· ἐκ τῶν βαθμοφόρων ὁμογενῶν παρευρέθησαν φέροντες τὰς ἐπισήμους αὐτῶν στολὰς αἱ ΑΑ. Ἐξ. οἱ Σπ. Μαυρογένης πασᾶς, Κ. Ἀδοσίδης πασᾶς, Α. Ζωηρὸς πασᾶς, Ἀριστείδη βέης Κουμπάρης, Δ. Γενιδουνιᾶς ἐφένδης, Ξ. Ζωγράφος ἐφένδης, Ν. Ψυχάρης βέης, Ἀλ. Παντζίρης βέης, Κ. Παντζίρης βέης, Δ. Ξένης ἐφένδης, Ἀνδροκλῆς Ἀνδρεάδης ἐφένδης καὶ Γ. Ζουρδαὶν ἐφένδης, πολλοὶ δὲ περιηγηταὶ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα ἔκ τε τῆς δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἠκροῶντο μετ' εὐλαβείας καὶ προσοχῆς τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ. Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἀνεγνώσθη εἰς τὴν ἑλληνικήν, τὴν σλαβωνικήν, τὴν ρωσσικήν, τὴν λατινικήν, τὴν τουρκικήν, τὴν ἀραβικὴν καὶ τὴν γαλλικήν. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ τελετῇ λαβόντων μέρος σεβασμ. ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐπισήμων ξένων ἀνῆλθον εἰς τὸ Μέγα Συνοδικόν, ὅπου διένειμεν ἡ Α. Θ. Π. πᾶσι τὰ χρυσᾶ καὶ κόκκινα ὠὰ καὶ ὅπου ἐδέξατο μέχρι μεσημβρίας τὰς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ἐπισκέψεις τῶν λογάδων τοῦ γένους. Χθὲς δὲ τρίτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μετὰ τῶν σβεασμ. συνοδικῶν Ἡρακλείας καὶ Σισανίου ἀντεπεσκέψατο ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τὰς ΑΑ. Ἐξ. τοὺς κκ. πρεσβευτάς.

— Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ Πατριαρχείου τῶν καθολικῶν ἀρμενίων ἐκ μέρους τῆς Α. Μ. τοῦ πατριάρχου κ. Στ. Ἀζαριὰν διεβίβασεν εἰς τὰ ἡμέτερα Πατριαρχεῖα τὰς συγχαρητηρίους αὐτοῦ προσρήσεις. Τῇ δευτέρᾳ δὲ πρεσβεία τοῦ Πα-

τριαρχείου τῶν γρηγοριανῶν ἀρμενίων κατὰ τὸ ἔθος συνεχάρη ἡμῖν ἐκ μέρους τοῦ μακαριωτάτου αὐτῶν πατριάρχου κ. Χορὲν Ἀσικιάν.

Ἡ ἐπ' εὐλογίᾳ τοῦ Ἁγίου Μύρου πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐγένετο τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μ. Πέμπτῃ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, καθὰ ἠγγείλαμεν, συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Σηλυβρίας, Ἴμβρου, Σισανίου, Μογλενῶν, Προικονήσου, καὶ Λιτίτζης, εἰκοσιτεσσάρων πρεσβυτέρων καὶ ἓξ ἱεροδιακόνων. Ἐν τῷ ναῷ παρέστησαν ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος πρίγκηψ Ν. Α. Μαυροκορδᾶτος μετὰ τῆς συζύγου, τῆς θυγατρὸς καὶ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ πριγκηπίσσης Μουρούζης, ὁ Α' γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας κ. Εὐγ. Ζαλοκώστας, ὁ πρόεδρος τοῦ ἑλλην. προξενικοῦ δικαστηρίου κ. Ι. Ναούμ, πολλοὶ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῷ ἐμπορικῷ καὶ τραπεζιτικῷ κόσμῳ, καὶ πυκνὸν ἐκκλησίασμα εὐσεβῶν, ὅπερ ἐπλήρου τὸν ναὸν καὶ τὸν περὶ αὐτὸν περίβολον, εἰς βαθμὸν καθιστῶντα τὴν κυκλοφορίαν ἀδύνατον. Ἡ εὐλογία τοῦ Ἁγίου Μύρου ἐγένετο, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, μικρὸν πρὸ τοῦ κοινωνικοῦ, τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀναγνόντος τὰς καθιερωμένας εὐχάς, τῶν δὲ συλλειτουργούντων αὐτῷ σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν ψαλλόντων τὰ ὡρισμένα τροπάρια. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας τὰ εἴκοσι καὶ ἓν δοχεῖα, ἐν οἷς περιείχετο τὸ εὐλογηθὲν Ἅγιον Μῦρον μετεκομίσθησαν ὑπὸ ἱερέων εἰς τὴν Μυροθήκην, προηγουμένου τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν, ἐνδεδυμένων πάντων τὰς ἱερὰς αὐτῶν στολάς, ἔνθα ἡ Α. Θ. Π. ἐνέχεεν ἐν τοῖς πίθοις τὸ Ἅγιον Μῦρον καὶ ἐσφράγισεν αὐτούς.

Ἐν σελίδι 460—461 τοῦ Β' τόμου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἔγραψεν ἱκανὰ περὶ τῆς ἐν τῷ Οἰκουμ. Πατριαρχείῳ κατασκευῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου ὁ νῦν πανιερ. μητροπολίτης Καστορίας κ. Φιλάρετος Βαφείδης. Τούτους προστιθέμεθα νῦν ὅτι, κατὰ τὸν ἱερὸν Συμεὼν Θεσσαλονίκης, πατριαρχικὸν δίκαιον ἐστὶν ἡ τοῦ Ἁγίου Μύρου κατασκευή. Ἰδοὺ τὰ γραφόμενα τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας πατρός: «Τελεῖται οὖν τὸ πανάγιον Μῦρον οὕτως· ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης, τοῦ κλήρου συμπαρόντος αὐτῷ, ἐπεὶ πηγὴ οὗτος τῆς ἱερωσύνης ἐστί, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ ἔλαβον καὶ λαμβάνουσιν, ἀπέρχεται πρὸς τὸν ἀποτεταγμένον ἐψεῖσθαι τὸ Μῦρον τόπον»· οὕτω δ' ἄρχεται τῆς ἑρμηνείας τῶν κατὰ τὴν κατασκευὴν καὶ εὐλογίαν αὐτοῦ τελουμένων. Ἐν τοῖς κάτω χρόνοις ἀναφέρεται γενομένη κατασκευὴ Ἁγίου Μύρου ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἀλλὰ τοῦτο ηὐλογεῖτο παρὰ πατριαρχῶν, εἰδήσει βεβαίως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· οὕτω τῷ 1642 Θεοφάνης ὁ Ἱεροσολύμων ηὐλόγησε τὸ ἐν Ἰασίῳ γενόμενον· τῷ 1670, ὡσαύτως ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει, Διονύσιος Γ' ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως αὐτόθι διαμένων μετὰ Νεκταρίου τοῦ πρώην Ἱεροσολύμων προεξήρχον τῆς ἐπὶ τῇ κατασκευῇ αὐτοῦ ἱερᾶς τελετῆς.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ Ἁγίου Μύρου ἐν προγενεστέροις χρόνοις ἀπῄτει ποσότητα πολλὴν χρημάτων, διὰ τοῦτο δὲ συνήθως ἡγεμόνες καὶ πλούσιοι κατέβαλλον τὰ τῆς δαπάνης. Τῷ 1642 Βασίλειος ὁ τῆς Μολδαυίας ἡγεμὼν ἐξώδευσε δεκαπεντακισχίλια γρόσια, ὀγδοήκοντα περίπου χιλιάδας σημερινῶν φράγκων, αὐτὸς δ' οὗτος ἀναφέρεται καὶ ὑπηρετῶν ἐν τῇ κατασκευῇ. Τῷ 1658, ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχίας Παρθενίου Δ' τοῦ Μογιλάλου, τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς Ἁγίου Μύρου εὐλογηθέντος ἐν τῷ Οἰκουμ. Πατριαρχείῳ ἔδωκεν ἐξ ἰδίων ὁ Μ. Διερμηνεὺς Παναγιώτης Νικούσης. Εἰκάζομεν δ' ὅτι διὰ διαθήκης αὐτῶν εὐσεβεῖς χριστιανοὶ ἐκληροδότουν ἕκαστος ποσόν τι, προωρισμένον πρὸς τὸ ἱερὸν ἔργον τοῦτο· διότι, καθ' ὅσον γινώσκομεν, ὁ τῷ 1700 ἀποθανὼν ἐν Μολδαυίᾳ πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἰάκωβος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης ἐκληροδότησεν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 500 γρόσια πρὸς τοῦτο, ἅπερ ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ Γ' (1702—1707) πρὸς τὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου κατασκευήν.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης τεσσαρακονταετίας τετράκις κατεσκευάσθη Ἅγιον Μῦρον ἐνταῦθα· τῷ 1856, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας· τῷ 1865, ἐπὶ Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας· τῷ 1879, ἐπὶ Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, καὶ τέταρτον νῦν. Τῷ 1833 ὁ ἀείμνηστος πατριάρχης Κωνστάντιος ὁ ἀπὸ Σιναίου κατασκευάσας Ἅγιον Μῦρον συνέταξε σαφεστάτην μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου διάταξιν. —Ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦδε μυρεψὸς ἐπιστατῶν ἐπὶ τῇ κατασκευῇ διατελεῖ ὁ ἀρχαῖος φαρμακοποιὸς κ. Ν. Θωμάδης, συνεργασθεὶς καὶ κατὰ τὸ 1856.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου προσηνέχθησαν ἐγκαίρως ὑπὸ μὲν τοῦ πατρώζοντος Ὑψ. ἡγεμόνος τῆς Σάμου Ἀλεξ. Στ. Καραθεοδωρῆ πασᾶ λίραι ὀθ. 5, ὑπὸ δὲ τοῦ κεντρ. ταμείου τῆς Ἡγεμονίας 15· —πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν τοῦ κ. Σωτηρίου Παπαϊωάννου ἡμίσεια ὀκκᾶ μοσχοθυμιάματος, ὑπὸ δὲ τοῦ κ. Ἰ. Λομβάρδου λίραι ὀθωμ. 5. Εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν καθήκοντος οὐδαμῶς βραδύναντες οἱ εὐσεβεῖς οὗτοι δωρηταὶ τῶν αὐτῶν ἐπαίνων καὶ εὐχαριστιῶν εἰσιν ἄξιοι· ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἀποδέχεται πᾶσαν προσφορὰν καὶ νῦν ἔτι, εὐχομένη ὅπως διὰ συνδρομῆς τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν βαθμιαίως συμπληρωθῇ καὶ πᾶσα ἡ συσκευὴ ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀπαιτουμένη τοῦ Ἁγίου Μύρου, ἥτις παρὰ τῇ ἀδελφῇ ρωσσικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐστὶν ἀρκετὰ πολύτιμος. Ὁ ζῆλος τῶν ὁμογενῶν ὑπάρχει ὁμολογούμενος, ἡ δὲ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσις ἐνθαρρύνει ἡμᾶς εἰς τὴν προσδοκίαν ὅτι διὰ κοινῶν ἐράνων καὶ τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ γενήσεται.

– Ἡ ἐν Μαγνεστρίᾳ ὀρθόδοξος ὁμογενὴς κοινότης, ἡ ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν δείγματα παρεχομένη τῆς πρὸς τὴν μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν υἱικῆς αὐτῆς στοργῆς, ἀπέστειλε καὶ ἐφέτος τὴν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον ἐτησίαν αὐτῆς χορηγίαν ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν 27 $^{1}/_{2}$. Ἐν χρόνοις, καθ' οὓς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, τὸ κέντρον τῆς ὀρθοδοξίας ἐπικαλεῖται τὰς συνδρομὰς τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν, ἀφ' ὧν προσδοκῶμεν οὐχὶ τὴν εἰς τὸ παραχρῆμα θεραπείαν τῶν τῆς ὑπηρεσίας ἀναγκῶν, ἀλλὰ τὸν βαθμιαῖον καταρτισμὸν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, ἀρκετοῦ πρὸς εὐπρόσωπον, ἄνετον καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν οὐχὶ τοῦ κατὰ καιρὸν ἀρχιεπισκόπου, ἀλλὰ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ εὐσεβόφρων ὁμογενὴς ἐν Μαγνεστρίᾳ ἀποικία κάλλιστον ἑαυτὴν πάσαις ταῖς λοιπαῖς ἐν Εὐρώπῃ κοινότησι προβάλλεται ὑπογραμμὸν υἱικῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς κηδοῦς. Εὐχόμεθα συνεχῶς ν' ἀναγγέλλωμεν τοιαύτας συνδρομάς, αἵτινες σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ κατατιθεῖσαι θέλουσι συντελέσει ἐν μέλλοντι εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, εἰς ἣν ἀπὸ πολλοῦ διατελεῖ.

— Αἰτήσει τῆς ἐφορίας τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἡ συντεχνία τῶν ὁμογενῶν ἐνταῦθα ξυλεμπόρων ἐχορήγησε δωρεὰν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς κάλυψιν τοῦ μαρμαρίνου ἐδάφους τοῦ ἐν τῇ Σχολῇ ναοῦ ξυλείαν. Ἡ εὐσεβὴς αὕτη συντεχνία πρὸ τετραμηνίας ἐχορήγησεν ὡσαύτως μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας, τῆς διακρινούσης ἐν παντὶ ἀγαθῷ καὶ κοινωφελεῖ ἔργῳ τὰ τέκνα τῆς Μικρασίας, τὰς διὰ τὸν πατριαρχικὸν ναὸν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ζητηθείσας σανίδας. Αἱ ἐφορίαι καὶ τῶν δύο ἱερῶν καθιδρυμάτων ἀπένειμαν τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν πρὸς τοὺς συνεισενεγκόντας, ἡ δὲ Ἐκκλησία γηθόσυνος εὐλογεῖ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν.

— Τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐθνικὸν Ταμεῖον διένειμεν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομίας κρατουμένους δωδεκακισχίλια γρόσια, πλὴν τῶν διανεμηθέντων αὐτοῖς ὠῶν καὶ κηρίων. Τὸ χριστιανικὸν τοῦτο καθῆκον, ὅπερ ἡ Μ. Ἐκκλησία, καθὸ κοινὴ μήτηρ πάντων τῶν ὀρθοδόξων, ἐπιτελεῖ ἀπὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν, ἐστὶ καθῆκον παντὸς ὀρθοδόξου, τῶν δὲ ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐξιλεούντων τὴν θείαν δικαιοσύνην τὴν ἐπίσκεψιν καὶ περίθαλψιν ἐπιβάλλει ἡμῖν ὁ Σωτήρ. Μετ' ἐπαίνου δὲ ἀναφέρομεν ὅτι ἐν μέσῳ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ὁμογενεῖς φιλάνθρωποι ζητοῦσι κατὰ τὸ ἐνὸν ν' ἀνακουφίσωσι τὰς θλίψεις τῶν οὕτωσὶ περιωρισμένων, συντρέχοντες εἰς πρόχειρον θεραπείαν ἀπολύτων αὐτῶν ἀναγκῶν. Οἱ εὐσεβεῖς, ὧν ὁ Κύριος ηὐλόγησε τὰ ἔργα καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις, πρέπει νὰ μὴ παύσωνται μιμνησκόμενοι τῆς περὶ τῶν οὕτω πασχόντων διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, ἣν ἐκ παίδων ἐδιδάχθησαν, καὶ ἣν ὑπαγορεύει αὐτοῖς καὶ ἡ συμπάσχουσα καρδία.

— Προτάσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος, ἐνεγράφησαν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δι' ἀρχιερατείαν ἐκλεξίμων οἱ πανοσιολ. Γεννάδιος Κομνηνὸς ἀρχιμανδρίτης καὶ προεστὼς τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Εὐφημίας ἐν Καδίκιοϊ, καὶ Δωρόθεος Μαμμέλης, ἀρχιδιάκονος τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Χαλκηδόνος, ἀμφότεροι τρόφιμοι τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

—Εἰς τὴν ἐλλόγιμον διευθύντριαν τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Παρθεναγωγείου τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος κ. Ἑλένην Καλογερᾶ, αἰσίως συμπληρώσασαν πρὸ μικροῦ εἰκοσιπενταετίαν εὐδοκίμου διευθύνσεως καὶ διδασκαλίας ἐν αὐτῷ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐκθύμως ἐπευλογούσης ἀείποτε τοὺς μόχθους τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίου καὶ κατὰ Χριστὸν ἀγωγῆς τῆς σπουδαζούσης ὁμογενοῦς νεότητος κοπιώντων. Ἡ κ. Ἑλένη Καλογερᾶ διὰ τῆς ἐν ἀφοσιώσει καὶ ζήλῳ ἀληθεῖ διδασκαλίας αὐτῆς ἐπεσπάσατο τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς παρ' ἡμῖν κοινωνίας.

Καθ' ἣν ἐγκαίρως ἐδημοσιεύσαμεν εἰδοποίησιν ἡ «Ἱερὰ Σύνοψις» πρὸ δύο ἑβδομάδων ἀπελύθη ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ εὑρίσκεται ἤδη εἰς χεῖρας τῶν ὀρθοδόξων, προσιτὴ εἰς πᾶν βαλάντιον. Τὸ ἔργον τῆς ἀνακαθάρσεως καὶ διορθώσεως ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, εἰς χρῆσιν τοῦ λαοῦ προωρισμένων κατ' οἶκόν τε καὶ ἐν τῷ ναῷ, ἀνήκει εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅπερ δι' ἰδίων Ἐπιτροπῶν ἐπιθεωρεῖ αὐτὰ, καὶ ἐπιτηρεῖ τὴν ἐκτύπωσιν· ὁ δὲ λαὸς ἔχει ἤδη καὶ θὰ ἔχῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βιβλία τοιαῦτα καὶ μετ' ἀκριβείας ἀνακεκαθαρμένα, καὶ μετὰ φιλοκαλίας ἐκτετυπωμένα, καὶ παντὶ χριστιανῷ προσιτὰ διὰ τὸ λιτὸν ἀντίτιμον. Ἁπλῆ σύγκρισις ἀρχαίων ἐκδόσεων πρὸς τὴν πατριαρχικὴν ἔκδοσιν τῆς Συνόψεως δεικνύει τοῦτο, οὐδ' εὑρίσκει τις τὰς ἀδοκίμους ἐκείνας εὐχὰς τοῦ Ἀνδρέου Γουνᾶ καὶ τοῦ Δρύσου Βρυεννίου, ὧν καὶ αἱ ἰδέαι καὶ τὸ λεκτικὸν ἐνοχλητικά εἰσιν. Ἡ «Ἱερὰ Σύνοψις», ὡς ἐστι συντεταγμένη, γίνεται χρήσιμος οὐ μόνον διὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἁγίας καὶ Μ. ἑβδομάδος, ὅτε τὸ πλεῖστον τὰ βιβλία ταῦτα ζητοῦνται, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάσας τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ὡς ἀποδεικνύει πρόχειρος τῶν σελίδων αὐτῆς ἀναδίφησις.

Διὰ πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως ἡ Ἐκκλησία παρήνεσε καὶ πάλιν ἐπὶ ταῖς παρελθούσαις ἑορταῖς πάντα τὰ εὐσεβῆ τέκνα αὐτῆς ὅπως ἀπέχωσιν ἀπὸ τῆς κακῆς συνηθείας τοῦ πυροβολεῖν. Τὸ ἔθος τοῦτο καὶ αὐταὶ αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις καὶ πᾶς εὖ φρονῶν ἀδύνατον νὰ μὴ κατακρίνῃ, τὸ μὲν διὰ τὰς ἐπιβλαβεῖς ἔσθ' ὅτε συνεπείας, ἃς ἐπιφέρει, τὸ δὲ ὅτι περιβάλλει τὰς κοσμοχαρμοσύνους ταύτας ἑορτὰς χαρακτῆρα καὶ μορφὴν ὅλως ἀντικειμένην εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἥτις διὰ

καταλλήλων, ἐξόχων, ὑψηλῆς καὶ ἐννοίας καὶ λέξεως ἀσμάτων καὶ ὕμνων τὴν κατὰ τοῦ θανάτου νίκην τοῦ Θεοῦ τῆς ζωῆς ἑορτάζουσα, τὸν ἐν πνεύματι πανηγυρισμὸν ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς, ἀπαιτοῦσα νὰ καθαρθῶμεν τὰς αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἵνα μὴ δι' αὐτῶν ὡς διὰ θυρίδος ἀνέλθῃ ὁ θάνατος. Ἄλλως δὲ ἡ εὐλάβεια, ἣν ὁ λαὸς ἐπιδείκνυται κατὰ τὰς παρελθούσας ἁγίας ἡμέρας τῶν τοῦ Λυτρωτοῦ σεπτῶν παθῶν καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως αὐτοῦ, εὐλάβεια, ἐκδηλουμένη μὲν διὰ τῆς εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς συρροῆς, τεκμηριουμένη δὲ τὸ πλεῖστον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ συμπάθειαν πρὸς τὸν πλησίον διατρανοῦσιν, ἡ εὐλάβεια αὕτη γίνεται ἡ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ λατρεία, καὶ ἡ λατρεία αὕτη ἀποκλείει πᾶσαν θορυβώδη ἐκδήλωσιν τῆς ἐν ἡμῖν πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς. Πέρυσιν εἴδομεν εὐφροσύνως ἐν πράγμασι φανερουμένην ἔν τινι μέτρῳ εὐχαρίστῳ τὴν συναίσθησιν τῆς σημασίας τῶν τοιούτων ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων· ἀνεγινώσκομεν δ' ἐν ἐφημερίσιν ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἡ αὐτὴ παρετηρεῖτο ζέουσα καὶ πρόθυμος πίστις, ἡ δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. Κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἃς αἰσίως ἑωρτάσαμεν, ἐπί τε τῇ ἀναμνήσει τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, τοῦ τὰς παλάμας ἐν τῷ τόπῳ τοῦ κρανίου ἐκτείναντος καὶ τὰ διεστῶτα συνάψαντος, ἐπί τε τῷ ἁγιασμῷ τοῦ Ἁγίου Μύρου, δι' οὗ σφραγιζόμενοι οἱ πιστοὶ πανοπλίαν ἐνδύονται κατὰ τῶν τοῦ κόσμου πειρασμῶν καὶ συντετελεσμένην ἔχουσι τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κοινότητες ὅλαι πατρώζουσαι καὶ μεγαλόφρονες, ἰδιῶται εὐσεβεῖς καὶ πρὸς ὅσιον ἔργον τὴν ἀπαρχὴν καθοσιοῦντες τῶν προσόδων αὐτῶν, λαὸς εὐσεβὴς τὸν ὀβολὸν τῆς χήρας καὶ τὸ λεπτὸν τοῦ πένητος ἱλαρῶς καὶ χωρὶς γογγυσμοῦ καταβάλλοντες, παρέσχον ὑπογραμμὸν κάλλιστον εὐλαβείας, συντρέχοντες δ' ὅση δύναμις τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς κινδύνοις βιωτικοῖς προσπαλαίοντας καὶ δυσπραγοῦντας, ἔδειξαν ὅτι γινώσκουσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ὡς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὡς τέκνων τῆς Ἐκκλησίας. Τίς δὲν εἶδε, τίς δὲν ἐπῆνεσε τὴν εἰς τὸν τόπον καὶ τὴν τελετὴν τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς εὐλογίας τοῦ Ἁγίου Μύρου συρροὴν τῶν εὐσεβῶν; Ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, γέροντες περιπυκνούμενοι ἐκεῖσε μετὰ συγκινήσεως ἁγίας συνεκίνουν καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ παρ' ἡμῖν θρησκευτικῇ ἀδιαφορίᾳ καὶ ψυχρότητι ἀπογοητευομένους, τοὺς νομίζοντας ὅτι πυκνὸς διαχέεται περὶ ἡμᾶς αὐχμὸς ἰδιωτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς· εὐλαβὴς προθυμία πρὸς ἐπιτέλεσιν ἱερῶν καθηκόντων δεικνύει καὶ ἔδειξεν ὅτι κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον ὑπανάπτεται παρ' ἡμῖν τὸ μῦρον τῆς ἀρετῆς, ἥτις ἀσύστατός ἐστιν ἄνευ τοῦ θεμελίου τῆς εὐσεβείας. Εὐαρέστως δὲ παρατηροῦμεν ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς ὀρθόδοξος ὁμογενὴς δημοσιογραφία τὰ αὐτὰ παρήνει ἐπὶ ταῖς παρελθούσαις ἡμέραις, ζητοῦσα νὰ ἀναπλάσῃ τὰ ἤθη τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ, νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῷ τὴν ἐμψύχωσιν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο, ὅτε φωναὶ ποικίλαι ξενιζούσης διδαχῆς ἀπειλοῦσιν ἢ δυνατὸν ν' ἀπειλήσωσί τινα κλονιζόμενον ἐν τῷ θεμελίῳ τῆς πίστεως, εἰ καὶ εὐτυχῶς σπανίζουσι τὰ τοιαῦτα παραδείγματα· ἀλλ' ἡμεῖς βλέπομεν τὸ κατὰ τὸ πλεῖστον γινόμενον, εἰς αὐτὸ δὲ καὶ προσέχοντες, εὐχόμεθα νὰ ἐπικρατήσῃ καρποφοροῦσα παρ' ἡμῖν ἡ ζέουσα καὶ ἀληθὴς πίστις, ἡ ζῶσα καὶ ἀληθὴς εὐλάβεια, ἡ πλήρης καὶ τελεία ἰδέα τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ καὶ χαρακτὴρ τοῦ χριστιανοῦ, ὅπως μορφωθῶσιν ἔξοχοι διδάσκαλοι καὶ ἐπιστήμονες, καὶ εὐσεβεῖς πατέρες καὶ μητέρες, καὶ γενεὰ νέα, χρηστή, θαρραλέως ὑπερμαχοῦσα τῆς πατρώας κληροδοσίας, τῆς ἀληθοῦς ἐν Χριστῷ παιδεύσεως, καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας, ἧς ἀδέκαστος βραβευτὴς ἦν καὶ ἔστιν ἡ Ἐκκλησία.

Μετ' εὐφημίας ἀναφέρομεν ὅτι χάρις, εἰς τὸν ζῆλον τῆς Α. Ἐξ. τοῦ πρώην διοικητοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας Ἀλέκου Βογορίδου πασᾶ, ἡ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐν Μ. Ρεύματι μεγάρου αὐτοῦ ἐκκλησία εὐτρεπισθεῖσα ἐκοσμήθη καὶ ἐκαλλωπίσθη, τῆς Α. Ἐξ. χορηγησάσης πρὸς τοῦτο περὶ τὰς 200 λίρας. Ἱερεὺς τοῦ ναοῦ τούτου διατελεῖ ὁ ἐξ Ἡρακλείας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γρηγάριος, ὁ καὶ ζωγράφος, λειτουργῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τετρακετίας μετὰ πολλῆς ἀφοσιώσεως. Εἰς τὸν ναὸν τοῦτον ἐκκλησιάζονται αἱ ΑΑ. Ἐξ. οἱ Κ. Μουσοῦρος πασᾶς, Ἀλ. Βογορίδης πασᾶς, Γαβριὴλ πατᾶς Κρέστοβιτς, Κ. Φωτιάδης βέης, Στέφανος Χρυσίδης βέης καὶ ἄλλοι τῶν ἐν τῷ προαστείῳ τούτῳ κατοικούντων λογάδων τοῦ γένους μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, ἱκανὸν δὲ πλῆθος ἐκκλησιάζετο ἐν αὐτῷ καὶ κατὰ τὰς παρελθούσας σεπτὰς ἀκολουθίας τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τῆς Ἀναστάσεως.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΗι ΒΑΣΕΙ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ*

Β'.

Ἀντώνιος Κατήφορος.

Καὶ ἐν Ζακύνθῳ ἐπὶ ἑνετοκρατίας, κατὰ διαταγὴν τῆς γενικῆς καὶ τῆς τοπικῆς κυβερνήσεως, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς[1], οἱ ἐφημέριοι ὤφειλον ἐν σχετικοῖς βιβλίοις νὰ καταγράφωσι τὰς γεννήσεις, τοὺς γάμους καὶ τοὺς θανάτους. Τῷ 1841, δυνάμει τοῦ Ἰονικοῦ Κώδηκος, ἤρξατο ὁ περὶ ληξιαρχείου νέου νόμος, καὶ οὕτω συνεπείᾳ δηλοποιήσεως τῆς 28 φεβρουαρίου τοῦ 1856 τῆς ἐγγωρίου κυβερνήσεως, οἱ ἐφημέριοι τῆς τε πόλεως καὶ ἐξοχῆς διετάχθησαν νὰ φέρωσι τὰ ἐν λόγῳ βιβλία εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον. Τὰ

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 21—23 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

1. Τινὲς τῶν διατάξεων τούτων ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου δικηγόρου Ἰ. Πογιάγου ἐν τῷ ἀξιολόγῳ πονήματι Le leggi Municipali, Κέρκυρα, 1845, καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ Ἐφ. Ζακύνθου ἀρ. 53. Πολλαὶ ἔτι μένουσιν ἀνέκδοτοι ἐν τοῖς ἑπτανησιακοῖς ἀρχειοφυλακείοις.

βιβλία ταῦτα βεβαίως εἶναι πολύτιμα. Ἡ ἀρχαιοτέρα πρᾶξις εἶνε τοῦ 1595. Δυστυχῶς τινὲς ἱερεὶς δὲν ἐφρόντιζον περὶ τῆς διαφυλάξεως καὶ συντηρήσεως τῶν βιβλίων καὶ οὕτως ἐκκλησιῶν τινων τὰ ἀρχαῖα βιβλία ἀπωλέσθησαν. Μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τούτων συγκαταλέγεται ἡ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου, ἐφημερία τοῦ Κατηφόρου, ἐπειδὴ ὁ μακαρίτης ἐφημέριος Σπυρίδων Ροῦσος, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω δηλοποιήσεως, ἔφερεν εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον δύο βιβλία, ὧν ἡ ἀρχαιοτέρα βαπτιστήριος πρᾶξις εἶνε τοῦ 1725. Διὸ ἐπισήμως δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Κατηφόρου. Ὁ κ. Χιώτης οὐ καλῶς λέγει[2] ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1696, ὅπερ ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ κ. Σάθας[3]. Ὁ ἀοίδιμος Κατραμῆς ὑποθέτει ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1685[4]. Τὴν πληροφορίαν ταύτην ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Διονυσίου Βαρβιάνη, εἰπόντος ὅτι ὁ Κατήφορος ἀπεβίωσε ἐτῶν 78[5].

Ὁ κ. Χιώτης οὐ καλῶς ἔτι ἱστορεῖ ὅτι τοῦ Κατηφόρου «οἱ γονεῖς συναριθμοῦντο μετὰ τοῦ εὐγενοῦς ἀρχοντολογίου τῆς τότε κοινότητος»[6]. Τὸ αὐτὸ λάθος ἐπαναλαμβάνει ὁ Κατραμῆς[7]. Ὁ πατὴρ τοῦ Κατηφόρου δὲν ἦτο εὐγενής, ἀλλ' *ἀστὸς*, δηλαδὴ τῆς δευτέρας κοινωνικῆς τάξεως, ἥτις, χρείας τυχούσης, ἠδύνατο νὰ συντρέξῃ ὅπως γίνῃ *εὐγενής*. Ὁ φίλος κ. Χιώτης, ἰδὼν τὸ ἐπώνυμον Κατήφορος μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, ὑπέπεσεν εἰς τὸ λάθος τοῦτο. Ἀλλ' ἂν ἐξήταζε τὰ ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Atti del Consiglio Comunità, θὰ ἔβλεπεν ὅτι ὁ πατήρ του δὲν ἦτο εὐπατρίδης, καὶ ὅτι ὁ Ἀντώνιος μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐπεθύμουν τὴν εἰς τὴν *Χρυσῆν Βίβλον* ἐγγραφήν. Οὕτω τῷ 1708 αἰτοῦντες τὴν ἐγγραφὴν προσέφερον ριάλια 750 καὶ τῷ 1710 δουκάτα 2000· ἐννοεῖται ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην καὶ εἰς τὴν δευτέραν φορὰν ψηφοφορίας γενομένης ἐν τῷ συμβουλίῳ κατεψηφίσθησαν. Τέλος δὲ τῇ 7 ἰανουαρίου 1717 ἐνεγράφησαν.

Δείξας δὲ ἐκ παιδὸς ὁ Κατήφορος εὐφυΐαν ἐξαίρετον καὶ κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα προσήχθη ὑπὸ τοῦ γονέως εἰς τὴν τῆς κοινότητος σχολὴν ὅπως ἐκμάθῃ τὴν ἑλληνικήν, λατινικὴν καὶ ἰταλικήν, ἰδίως δὲ τὴν τελευταίαν, οὖσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γλῶσσαν ἐπίσημον τῆς Ἑπτανήσου. Ὅτε ὁ Κατήφορος ἦτο μαθητὴς τῆς σχολῆς, διδάσκαλος ἦτο πρῶτον ὁ ἱερεὺς Μιχαὴλ Ρουσμέλης, ἔπειτα ὁ Φίλιππος Τζιμπλίτης. Ἐφοίτησε καὶ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν σχολεῖον τῶν δυτικῶν ἱερέων διὰ νὰ διδαχθῇ παρ' αὐτοῖς καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φιλοσοφίας[8]. Ἐν Ζακύνθῳ στοιχειωθεὶς ὁπωσοῦν ὁ Κατήφορος μετέβη εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς Πατάβιον ἐγένετο τρόφιμος τοῦ Κουτουνιανοῦ ἑλληνομουσείου· ὕστερον μετέβη εἰς Ρώμην, ἐφοίτησεν εἰς τὸ φροντιστήριον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐνταῦθα ὅμως διασπώμενος καὶ περὶ τὰς πατρίας αὐτοῦ θρησκευτικὰς πεποιθήσεις ἐνοχλούμενος κρύφα κατέφυγεν εἰς Βενετίαν[9].

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν γενέτειραν πατρίδα ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ μετήρχετο εὐδοκίμως τὸν διδάσκαλον καὶ τὸν ἱεροκήρυκα. Μεταβὰς ἐκ νέου εἰς Βενετίαν ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ φροντιστηρίου τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνη[10].

Ἐπανακάμψας εἰς τὴν Ζάκυνθον ἠθέλησε νὰ διοικήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς πατρίδος του. Οὕτω τῷ 1720 μετὰ τοῦ Ἰωάννου Ζαγκαροπούλου καὶ Κωνσταντίνου Βαρβιάνη συνέτρεξε διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τοῦ πρωτοπαπᾶ ἕδραν, ἀλλὰ τὴν πλειονοψηφίαν ἔλαβεν ὁ Ζαγκαρόπουλος. Τότε ἐν τῇ ἀγανακτήσει αὐτοῦ ἔγραψε τὸ τετράστιχον

Τρεῖς παπάδες ὄξω βγαίνουν
καὶ γυρεύουν τὸ ματζοῦκι,
καὶ οἱ ψοράρχοντες τοὺς δένουν
στῆς *ἐλπίδος* τὸ παλοῦκι.

Μετὰ τῆς ἐλπίδος νὰ ἐπιτύχῃ μετὰ τὴν πεντατείαν, τῷ 1725 συνηγωνίσατο μετὰ τοῦ Νικολάου Μπαρζοῦ, καὶ τότε ἔλαβε τὴν πλειονοψηφίαν, καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς 28 ἰουνίου τοῦ 1725 ἕως τὰς 7 σεπτεμβρίου τοῦ 1730 εἶχε τὰς ἡνίας τῆς ζακυνθίας Ἐκκλησίας[11].

Κατὰ τὸ ἔθος ἔδει ὁ δυτικὸς ἐπίσκοπος νὰ μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ νέου πρωτοπαπᾶ ἐπὶ σκοπῷ νὰ συγχαρῇ αὐτῷ. Ἀλλὰ γενομένης τῆς ἐκλογῆς τοῦ Κατηφόρου ἔτυχεν ἐνταῦθα ὁ γενικὸς προβλεπτὴς τῆς θαλάσσης (proweditor general da Mar) Φραγκί-

2. Μνεῖα περὶ Ἀντωνίου Κατηφόρου, Ζακύνθῳ, 1853, σ. 7.

3. Νεολ. Φιλ. σελ. 521.

4. Φιλ. Ἀνάλ. Ζακύνθου, σελ. 345.

5. Ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου σώζεται ἐκτενὲς χειρόγραφον τιτλοφορούμενον *Χρονικὰ Δ. Βαρβιάνη ἢ Μπαρπία*. Περὶ τοῦ ἀειμνήστου τούτου καλοῦ μεσαιωνοδίφου ὁ Χιώτης *Ἱστ. ἀπομνημ. Ἑπταν.* τόμ. ΣΤ', σελ. 325, γράφει ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1792 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1869, καὶ ὅτι ἐξηκολούθησε τὴν ἱστορίαν τοῦ ζακυνθίου Νικολάου Σέρρα, ὅπερ εἶναι ἀνακριβές. Ἐκ τοῦ ἀρχειοφυλακείου μανθάνομεν ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1790 καὶ ἐβαπτίσθη τῇ 30 ἰουνίου μηνῶν τριῶν καὶ ἡμερῶν δύο, καὶ ἀπέθανε τῇ 18 μαΐου τοῦ 1866. Ὁ Βαρβιάνης δὲν ἐξηκολούθησε τὴν ἱστορίαν τοῦ Σέρρα, ἢ, ὡς ὀρθότερον ἔπρεπε νὰ ἱστορῇ, τὴν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ριμονδίνη, ἣν ὁ Νικόλαος Σέρρας ἐκ τοῦ λατινικοῦ μετέφρασε μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ τινων ἐπιδιορθώσεων. Ὁ Βαρβιάνης τὴν τοῦ *Σέρρα ἱστορίαν* μόνον ἀντέγραψεν εἰς τὰ *Χρονικά* του, ἅτινα εἶναι πολύτιμα διὰ τὴν Ζάκυνθον ἕνεκα τῶν παντοίων εἰδήσεων. Τὰ βαρβιάνεια *Χρονικὰ* μέχρι τοῦ φύλλου 215 εἶναι ἰταλιστὶ γεγραμμένα καὶ ἀπὸ τοῦ φύλλου τούτου μέχρι τοῦ 288 ἑλληνιστί. Ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς *Χρονικοῖς* τούτοις καὶ 28 εἰκόνες τοῦ μακαρίτου ζωγράφου Διον. Καλυβοκᾶ, αἵτινες εἶναι κεχρωματισμέναι καὶ παριστάνουσι πάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις Ζακύνθου ἐπὶ ἐνετοκρατίας· ἔτι δὲ σκιαγράφημα τοῦ ζακυνθίου παλαιοῦ χοροῦ λεγομένου *διαργυρὸ* μετὰ τῆς σχετικῆς μουσικῆς.

6. Ἔνθ. ἀνωτ. 7. Ἔνθ. ἀνωτ.

8. Φάκελλοι Diversorum παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ.

9. Προλ. Χιώτη, Κατραμῆ κλπ.

10. Ἰ. Βελούδου *Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀποικία* σελ. 117.

11. Atti del Consiglio della Comunità 1718—1730 παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ.

σκος Κορνὲρ ὅστις, διὰ διατάξεως αὐτοῦ εὗρισκε κακὸν τὸ ἐν λόγῳ ἔθος καὶ διέταττεν ἵνα ὁ πρωτοπαπᾶς μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπισκόπου καὶ ἀκολούθως ὁ ἐπίσκοπος νὰ τοῦ ἀνταποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν. Ὁ νεωτερισμὸς οὗτος ἐνεποίησε ζωηρὰν ἐντύπωσιν καὶ ἐθεωρήθη τρόπον τινὰ ὡς πίεσις τῆς ὀρθοδοξίας, ἐφ' ᾧ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 22 ἰουλίου τοῦ ἰδίου ἔτους 1725 οἱ σύνδικοι Γεώργιος Ροῦσσος καὶ Παῦλος Γαΐτας καὶ Πέτρος Ἀντώνιος Ἀουστόνης[12], διεμαρτυρήθησαν κατὰ τοῦ νεωτερισμοῦ ἐντόνως, καὶ οὕτω τὸ τοῦ Κορνὲρ διάταγμα ἀνεκλήθη καὶ ὁ δυτικὸς ἐπίσκοπος κατὰ τὸ ἔθος μετέβη νὰ συγχαρῇ τὸν νέον πρωτοπαπᾶν Κατήφορον.

Ἀποθανόντος τοῦ κεφαλλῆνος Ἀγαπίου Λοβέρδου ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, ὁ Κατήφορος γνωστὸν ἔκαμε τῷ ρηθέντι προβλεπτῇ Κορνὲρ τὰς ἀταξίας τὰς προελθούσας ἕνεκεν ἐλλείψεως τοῦ ἐπισκόπου. Ὁ Κορνὲρ μετὰ τὰς δεούσας ἐξετάσεις ἰδὼν ὅτι ὁ Κατήφορος ὡμολόγησεν ἀλήθειαν, διὰ διατάξεως τῆς 7 αὐγούστου 1726, δίδει αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκτελῇ πάντα τὰ χρέη τοῦ ἐπισκόπου μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου ἐπισκόπου[13]. Τὸ ἐπιπρόσθετον τοῦτο ἀξίωμα εἶχεν ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος, καθότι τῷ 1727 ἐψηφίσθη ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου ὁ ζακύνθιος Ρουμαντζᾶς, ἐπονομασθεὶς Σωφρόνιος.

Τῷ 1734 ἐν Ἐνετίᾳ παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι ἐξεδόθη τοῦ Κατηφόρου ἡ ἑλληνικὴ Γραμματική, ἥτις ἔτυχε καλλίστης ὑποδοχῆς καὶ μετετυπώθη πολλάκις. Τῷ 1736 ἐξεδόθη ὁ βίος Πέτρου τοῦ Μεγάλου αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας, ἰταλιστί, τοῦ ὁποίου τῷ 1800 ἐγένετο πέμπτη ἔκδοσις. Ὁ βίος οὗτος μεταφρασθεὶς ἑλληνιστὶ ἐξεδόθη τῷ 1737 ἐν Ἐνετίᾳ τύποις Σάντου Πέκορα. Τῷ 1737 ἐξεδόθη ἡ μετάφρασίς του Ἱστορίας Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ ἐν Ἐνετίᾳ, τύποις Ι. Δ. Ἀλβρικίου.

Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ μετέφρασε λατινιστὶ τινὰ τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Φωτίου. Λατινιστὶ ἔτι συνέγραψεν ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα.

Ὁ Βαρβιάνης ἐν τοῖς *Χρονικοῖς* αὐτοῦ ἱστορεῖ ὅτι ὁ Κατήφορος «ἤρχισε νὰ συγγράψῃ καὶ ἐπιστημονικὸν λεξικόν[14], ἀλλὰ μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ στοιχεῖον Μ, προσβληθεὶς ὑπὸ τυφλώσεως ἄφισεν ἀτελὲς τὸ ἔργον. Τοῦ Κατηφόρου ἔργα ἐπίσης εἶναι πολλαὶ ὁμιλίαι καὶ λόγοι ἐπιτάφιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ εἰς τὸν Ἀντώνιον Κομοῦτον, ἐκεῖνον, ὅστις ἀνεσκεύασε τὴν περὶ Ἀζύμου τῆς μεταλήψεως διατριβὴν τοῦ φράτωρος Πότζου δὲ Βόργου. Τὰ ἔργα ὅμως ταῦτα σὺν ἄλλοις πολλοῖς ἀπωλέσθησαν». Ἐξ ἄλλης σημειώσεως ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν ὅτι ὁ Κατήφορος ἀπέστειλε χειρογράφως δύο ἐπιστολιμαίας διατριβὰς πρὸς τὸν Πότζον δὲ Βόργον τοῦτον, καὶ εἰς τὴν μὲν ἐπραγματεύετο περὶ τῶν Ἀζύμων, εἰς τὴν δὲ περὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα[15].

Πεπροικισμένος δ' ὢν ὁ Κατήφορος καὶ διὰ ζωηρᾶς φαντασίας καὶ εὐφυίας ἐποίησε καὶ ποιημάτια εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ δημώδη γλῶσσαν, εἰς τὴν λατινικὴν καὶ ἰταλικήν[16].

Ἐκ τῶν ἀνεκδότων *Χρονικῶν* τοῦ Διονυσίου Βαρβιάνη δημοσιεύομεν καὶ τὰ ἑξῆς ἀφορῶντα εἰς τὸν Κατήφορον: «[17] . . . . . ἐγένετο κάτοχος τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς, ἰταλικῆς, γερμανικῆς καὶ ἑβραϊκῆς γλώσσης. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα καὶ προχειρισθεὶς ἱερεὺς ἐπεδόθη εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, παραδίδων τὴν ἑλληνικήν, τὴν λατινικήν, τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν, καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ὁ πρίγκηψ Μενζικώφ, ὅστις τότε κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Πέτρου περιήρχετο ἀνὰ τὴν Εὐρώπην συγκαλῶν ἐπιστήμονας, τοὺς ὁποίους ἔστελλεν εἰς τὴν Ρωσσίαν, ἰδὼν τὸν Κατήφορον ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς Πετρούπολιν. Ἀναχωρήσας εἰς τὴν Βαλτικήν, μὴ οὔσης ἀσφαλοῦς ἄλλης ὁδοῦ, ἕνεκα τοῦ τότε ἐκραγέντος πολέμου, ἐναυάγησεν εἰς τὰ παράλια τῆς Ὁλλανδίας καὶ μόλις ὡς ἐκ θαύματος διεσώθη, ἀπολέσας πᾶν ὅ,τι ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ὁλλανδός τις Ἰουδαῖος ἔμπορος προσλαβὼν αὐτὸν ἐξένισε, περιποιήθη, καὶ ἐβοήθησε. Τὸ ναυάγιον τοῦτο, ὡς κακὸν οἰωνὸν ἐκλαβὼν ὁ Κατήφορος, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Μεντζικώφ τὴν ἀπὸ τῆς εἰς Ρωσσίαν μεταβάσεώς του ἀπαλλαγήν, ὡς ἔχων κατὰ νοῦν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ζάκυνθον· διερχόμενον διὰ Λορραίνης ὁ δοὺξ προσέλαβεν αὐτὸν διδάσκαλον τοῦ υἱοῦ του, καὶ ὡς τοιοῦτος παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον. Ἀλλὰ μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ γαμβροῦ του, συζύγου τῆς ἀδελφῆς του, Ἀνδρέα Βαρζοῦ, καταλιπόντος τέσσαρα ὀρφανά, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐγκατασταθῇ ὁριστικῶς εἰς τὴν Ζάκυνθον ὅπως περιθάλψῃ τὴν χήραν ἀδελφήν του. Ἐπιχειρήσαντος τὸ ταξείδιον καὶ διερχομένου ἐκ Βερολίνου, ὁ τότε ἐπὶ θρόνου καθήμενος Φριδερίχος ὁ Β' μαθὼν περὶ τῆς ἀφίξεως σοφοῦ τινος ἕλληνος, καὶ φιλοξενίαν τῷ προσέφερε, καὶ εἰς τὴν βασιλικὴν συναναστροφὴν τὸν προσεκάλει. Ἀναχωρήσας δ' ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἀφίχθη εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ἐνταῦθα ἀνοίξας σχολεῖον ἐπελήφθη τῆς παραδόσεως μαθημάτων, σκοπὸν

12. Οἱ δύο πρῶτοι ἦσαν ὀρθόδοξοι, ὁ δὲ τελευταῖος δυτικός.

13. Atti del Consiglio della Comunità 1718—1730 παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ. ἔτι Filzè della Comunità παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ.

14. Ὁ Κατραμῆς, ἔνθ. ἀνωτ., ἀναφέρων τὸ λεξικὸν παραλείπει τὴν λέξιν *ἐπιστημονικόν*.

15. *Παντοῖα ἱστορικά*· φακελ. Φωσκολιανῆς βιβλιοθήκης.

16. Εἰς τὸ ἡμέτερον περὶ **Ἀντωνίου Κομούτου** ἄρθρον ἐλησμονήσαμεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ ὁ Κομοῦτος ἔγραψε ποιημάτια, ἐξ ὧν ἐπηνέθησαν λατινικοὶ ἡρωϊκοὶ στίχοι εἰς ἔπαινον τῆς Ζακύνθου, ἀφιερωθέντες τῷ ζακυνθίῳ Ἰωάννῃ Δαρείῳ Σέρρᾳ καὶ οἵτινες συνεξεδόθησαν τῷ βιβλίῳ τῷ τιτλοφορουμένῳ Le Muse Festive· Πατάβιον, 1693.

17. Τηροῦμεν τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τὴν στίξιν τοῦ χειρογράφου.

προτιθέμενος νὰ φωτίσῃ τὴν νεολαίαν καὶ μορφώσῃ σοφοὺς εἰς τὴν πατρίδα του.

»Πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς ἐλάβομεν παρὰ δύο τῶν μαθητῶν του πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποθανόντων, τοῦ δόκτωρος Νικολάου Κορτέζη καὶ κόμητος Ἐμμανουὴλ Κουερίνου, τοῦ μὲν τιμήσαντος τὸν διδάσκαλον, τοῦ δὲ οὐδόλως ὠφεληθέντος ἀπὸ τῶν διδασκαλιῶν του. Οὗτοι, ὡς καὶ ὁ μακαρίτης πατὴρ ἡμῶν, ὅστις προσωπικῶς ἐγνώρισεν, καὶ πολλάκις μετ' αὐτοῦ συνδιελέχθη, ἅπαντες μοὶ ὡμολόγησαν ὅτι ἦτο ἁπλοϊκὸς καὶ προσηνὴς τὸ ἦθος καὶ ὁμιλῶν ἐδίδασκε· θεοφιλὴς εἰς ἄκρον καὶ ἐλεήμων· ἐκάμπτετο ἡ καρδία του εἰς τῶν ἄλλων τὰ παθήματα· οὕτως ἂν πτωχός τις προσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του ὅπως ζητήσῃ ἐλεημοσύνην καὶ ἐδιώκετο ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ὁ Κατήφορος ἐγειρόμενος ἀπὸ τοῦ μαθήματος, ἔτρεχε καὶ ἔδιδε πρὸς αὐτὸν ἐλεημοσύνην, ἀλλὰ καὶ τὸ δέκατον τῶν εἰσοδημάτων του διένεμε κατ' ἔτος εἰς τοὺς πτωχούς.

»Μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Κατηφόρου συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἔνδοξον ἐγκαταλιπόντες ὄνομα, Ἰωάννης ὁ Λίτινος, Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, Ἰωάσαφ Κορνήλιος, ζακύνθιοι, καὶ Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης, κερκυραῖος.

»Τοῦ Κατηφόρου ἀναφέρονται πολλὰ ἀνέκδοτα ἄξια περιεργείας. Ὅταν ἐναυάγησεν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, ἐξῆλθε τῆς θαλάσσης μὲ μόνον τὸ ράσον αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲ ἔφερε καθὸ ἱερεύς, τὸ γένειον, Ἰουδαῖοί τινες ἔμποροι ἐκλαβόντες αὐτὸν ὡς Ἰουδαῖον τὸν περιεκύκλωσαν. Οὗτος δὲ διὰ νὰ ἀποσείσῃ τοιαύτην τῶν Ἰουδαίων ὑπόνοιαν, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, θέλων διὰ τούτου νὰ δείξῃ πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἦτο χριστιανός.

»Φθάσας εἰς τὴν Βενετίαν κατέλυσε παρά τινι ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν του, ὁ κλητὴρ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐξετάσεως (Tribunale di inquisigione) μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν ζητῶν τὸν Κατήφορον, ἀπόντα τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Μὴ εὑρὼν αὐτὸν ὁ κλητὴρ παρήγγελε πρὸς τὴν οἰκοδέσποιναν νὰ τοῦ εἴπῃ ὅτι οἱ ὑψηλότατοι (i Signori di Alto: οὕτως ἐκαλοῦντο τότε οἱ ἐξεταστὰι) τὸν διέτατον νὰ παρουσιασθῇ πρὸς αὐτοὺς τὴν δέουσαν ὥραν. Ἡ οἰκοδέσποινα, ἥτις ἐγνώριζε τί ἐσήμανε τοιαύτη πρόσκλησις κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς, ἐγένετο περίλυπος, ὑποθέτουσα τὰ κακά, ἄτινα ἐπερίμενον τὸν Κατήφορον· ἐπιστρέψαντι εἰς τὴν οἰκίαν ἡ οἰκοδέσποινα τῷ ἀνήγγειλε μετὰ δακρύων τὴν διαταγὴν τῶν ἐξεταστῶν· ἀλλ' ὁ Κατήφορος οὐδόλως αὐτὸς ταραχθεὶς ἐβεβαίωσε τὴν οἰκοδέσποιναν ὅτι περὶ κακῶν δὲν ἐπρόκειτο. Παρουσιασθεὶς εἰς τοὺς ἐξεταστὰς ἠρωτήθη ἂν ἐγίνωσκε τὴν ἰταλικὴν ἢ λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ νεύσας καταφατικῶς διετάχθη παρ' αὐτῶν ὅπως μεταφράσῃ χειρόγραφόν τι ἑλληνιστὶ γεγραμμένον, ὅπερ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῷ παρουσίασαν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐζήτησαν ὅρκον τοῦ νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς οὐδένα τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ· ὁ Κατήφορος καθίσας μετέφρασεν ἐνώπιον τῶν ἐξεταστῶν τὸ χειρόγραφον, οὗτοι δὲ εὐχαριστήσαντες αὐτὸν τὸν ἀπέπεμψαν. Ἡ Ἀκαδημία τοῦ Βερολίνου ἐξελέξατο αὐτὸν μέλος ἀντεπιστέλλον. Ὅταν παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Φριδερίχου βασιλέως τῆς Πρωσσίας, οὗτος πρῶτον τὸν κατεσκόπευσεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἔπειτα στρέφων κύκλῳ παρετήρει αὐτὸν προσεκτικώτατα· τέλος ὁ Φριδερίχος λύσας τὴν σιωπὴν τὸν ἠρώτησεν ἂν ἦτο ἕλλην· — ὁ Κατήφορος ἀπεκρίθη καταφατικῶς· — ὁ Φριδερίχος τῷ ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του διατί οἱ ἕλληνες εἶναι ὑψηλοῦ ἀναστήματος, οὗτος νὰ εἶναι χαμηλοῦ—Μεγαλειότατε, τοιοῦτον μὲ ἔπλασεν ἡ φύσις, ἀπεκρίθη.—Τώρα θὰ ἴδω ἂν εἶσαι ἀληθῶς ἕλλην ἐπανέλαβεν ὁ Φριδερίχος. Καὶ λαβὼν ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην του τὸν Ὅμηρον, τὸν ἤνοιξε, καὶ τῷ ἔδωκεν νὰ μεταφράσῃ τεμάχιόν τι. Ὁ Κατήφορος τὸν ἠρώτησεν εἰς ποίαν γλῶσσαν ἐπεθύμει νὰ μεταφράσῃ τοὺς στίχους, ἂν εἰς τὴν ἰταλικήν, τὴν γαλλικήν, τὴν λατινικήν, ἢ εἰς τὴν ἑβραϊκήν. Ὁ Φριδερίχος ἀπεκρίθη εἰς τὴν γαλλικήν. Ὁ Κατήφορος τότε ἐπὶ ποδὸς μετέφρασε τοὺς στίχους γαλλιστί.—Τώρα βλέπω, εἶπεν ὁ Φριδερίχος, ὅτι εἶσαι ἕλλην. Καὶ τὸν προσεκάλει πᾶσαν ἐσπέραν εἰς τὴν συναναστροφήν του, εἰς ἣν συνήρχοντο οἱ πλεῖστοι τῶν σοφῶν. (ἕπεται συνέχεια).

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ*

«Οἱ κλάδοι τοῦ μεγάλου τούτου δένδρου θέλουσι »φανῆ τεθραυσμένοι ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν»[1]· ἵνα ἁπλοποιήσωμεν τὴν προφητικὴν ῥῆσιν, δηλ. αἱ γαῖαι καὶ αἱ ἀρχοντίαι αὗται, τὰς ὁποίας ἐπισυνήγαγεν ὡσεὶ μίαν ἐπαρχίαν, μετὰ τόσης μερίμνης καὶ τόσου κόπου,

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 91—96 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου καὶ τέλος.

1. Ἰεζεκιὴλ, ΛΑ', 12· «ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσον οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἠδάφισαν αὐτόν». Ζῶσαί εἰσιν αἱ παρὰ τῷ θείῳ προφήτῃ Ἰεζεκιὴλ εἰκόνες καὶ αἱ ἀλληγορίαι, ὧν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἰδίωμα παρεθέμεθα τὴν μετάφρασιν ἐν τῷ Β' μέρει τῆς παρούσης διατριβῆς. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀπόλλυσι τὸν ὑψηλὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ τὸ ὅλον κεφάλαιον, ἁπλοποιουμένου τοῦ λεκτικοῦ, χάριν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, εἰς ὃν χορηγοῦμεν μίαν τῶν καλῶν ὁμιλιῶν διασήμου ἱεροκήρυκος τῆς Ἑσπερίας — Ἰδοὺ τὰ ῥήματα τοῦ προφήτου: « Ἰδοὺ Ἀσσοὺρ κυπάρισσος ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσι, καὶ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ. καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, καὶ εἰς μέσον τῶν νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ὕδωρ ἐξέθρεψεν αὐτὸν, ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτὸν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγε κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου . . . καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ· ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατῴκησε πᾶν

θὰ διανεμηθῶσιν εἰς πλείστας χεῖρας· πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἴδωσι τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολὴν θὰ εἴπωσιν ὑψοῦντες τοὺς ὤμους, καὶ βλέποντες μετ' ἐκπλήξεως τὰ λείψανα τῆς εἰς ἐρείπια μεταβληθείσης ταύτης εὐτυχίας: Ἐνταῦθα ἔμελλε νὰ καταλήξῃ τὸ τρομερὸν τοῦτο μεγαλεῖον; τοῦτο εἶνε τὸ μέγα ἐκεῖνο δένδρον, οὗτινος ἡ σκιὰ ἐκάλυπτεν ἅπασαν τὴν γῆν! δὲν ἐναπολείπεται πλέον ἐκ τούτου εἰμὴ ἓν ἀνωφελὲς στέλεχος! οὗτος εἶναι ὁ ὁρμητικὸς ἐκεῖνος ποταμός, ὅστις ἐφαίνετο μέλλων νὰ πλημμυρήσῃ ἅπασαν τὴν γῆν; μόνον ὀλίγον ἀρρὸν, ἐξ αὐτοῦ ἐναπομεῖναν τα βλέπω. Ὦ ἄνθρωπε· τί διανοεῖσαι λοιπὸν νὰ πράξῃς; τί μάτην ἐργάζεσαι ἐν μέσῳ τόσης φθορᾶς, ἐν μέσῳ τόσης ἀλλοιώσεως;

Ἀλλὰ θὰ δυνηθῶ νὰ βασισθῶ καὶ ὠφεληθῶ ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν λοιπῶν καὶ θέλω μελετήσει τὸ λάθος τῆς πολιτείας καὶ τὸ ἀσθενὲς τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, καὶ ἐκεῖ θέλω φέρει τὸ κατάλληλον φάρμακον. Ἀνόητος προφύλαξις! διότι ἐκεῖνοι ὠφελήθησαν ἆρά γε ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν προκατόχων αὐτῶν; Θνητέ· μὴ ἀπατᾶσαι· τὸ μέλλον ἔχει ἀλλόκοτα συμβάματα καὶ προσδοκίας ἀλλοτρόπους· καὶ αἱ ἀπώλειαι καὶ καταστροφαὶ εἰσέρχονται διὰ πλείστων ὅσων ρωγμῶν ὡσὰν κύματα εἰς τὸ πλοιάριον τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων, ὅπως πανταχόθεν ἐμποδίζωνται ἀπὸ τῆς ποθητῆς εὐτυχίας.

Ἐμποδίζεις τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης, ἀλλ' εἰσδύει διὰ τῆς ἑτέρας· ἀναβράζει μάλιστα ὑπὸ τὴν γῆν. Ἐνῷ νομίζομεν ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα καλῶς ὠχυρωμένοι πανταχόθεν, τὸ θεμέλιον ὅμως λείπει, καὶ ὁ κεραυνὸς ἐκρήγνυται ἄνωθεν. Ἀλλ' ἐγὼ θὰ ἀπολαύσω τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας μου.—Καὶ διὰ πόσον χρόνον; διὰ δέκα ἔτη ζωῆς! Ἀλλ' ἀφορῶ εἰς τὸ μέλλον μου καὶ τὸ ὄνομά μου, λέγεις· καὶ ὅμως τὸ μέλλον σου τοῦτο δὲν θὰ ἀπολαύσῃς ἐπὶ πολύ. Ἀλλ' ἴσως καὶ ἀπολαύσεις. Ὅμως, τόσοι ἱδρῶτες πρὸς τί; πρὸς τί τόσοι κόποι, τόσα ἐγκλήματα καὶ τόσαι ἀδικίαι, μὴ δυνάμεναι ν' ἀποσπάσωσι τῆς τύχης, εἰς ἣν ἀρωσιώθη, εἰμὴ ἄθλιόντινα ἴσως; Παρατήρησον ὅτι οὐδὲν ἀσφαλές σοι ὑπάρχει· οὐδὲ τύμβος ἀκόμη ὅπως ἐπ' αὐτοῦ χαράξωσι τοὺς περιφανεῖς τίτλους σου, αὐτὸ τέλος πάντων τὸ μόνον λείψανον τοῦ πεπτωκότος μεγαλείου σου. Ἡ φιλαργυρία ἢ ἀμέλεια τῶν διαδόχων σου θέλουσιν ἀρνηθῆ τοῦτο τῇ μνήμῃ σου· τόσον ὀλίγον θέλουσι σκεφθῆ περὶ σοῦ μετὰ θάνατόν σου. Τὸ μόνον ἀσφαλές ἐστιν ἡ μνήμη τῶν ἁρπαγῶν σου, ἡ αἰωνία ἐκδίκησις τῶν καταχρήσεών σου καὶ τῆς ἀτελευτήτου φιλοδοξίας σου. Ὦ! τῶν ἀξιολόγων λειψάνων τοῦ μεγαλείου σου! Ὦ! τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εὐδαιμονίας σου! ὦ πλάνη! ὦ τύφλωσις ἀλλόκοτος τῶν υἱῶν ἀνθρώπων.

Χριστιανέ! μελέτησον ταῦτα· χριστιανέ· ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦσαι, ὅστις νομίζεις ὅτι ἑδραιοῦσαι ἐπὶ τῆς γῆς· μεταχειρίσθητι τὴν σκέψιν ταύτην ὅπως ζητήσῃς τὸ βάσιμον καὶ στερεόν· διότι δέον ὁ ἄνθρωπος νὰ παγιωθῇ· δὲν πρέπει νὰ περιορίζῃ τοὺς σκοπούς αὐτου ἐν τοσούτῳ στενοῖς ὁρίοις, οἷα τὰ τῆς παρούσης φθαρτῆς ζωῆς· ἂς σκεφθῇ μετὰ γενναιότητος τὸ ἀτελεύτητον μέλλον, ἂς ἔχῃ ἐν νῷ τὴν αἰωνιότητα. Ὄντως, προσπαθεῖ, ὅσον ἔνεστιν, ὅπως ὁ καρπὸς τῆς ἐργασίας αὐτοῦ μὴ ἔχῃ τέλος· δὲν δύναται νὰ ζῇ πάντοτε, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ ὅπως τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀεὶ ὑφίσταται· τὸ ἔργον αὐτοῦ εἶνε ἡ εὐδαιμονία, ἣν προσπαθεῖ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας τοιαύτην, οἵαν ἐποίησεν αὐτήν. Ὑπάρχει ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου ἄπληστός τις ἐπιθυμία τῆς αἰωνιότητος· ἡ σωτηρία λοιπὸν ἡμῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ δυνάμεθα νὰ πραγματοποιήσωμεν αὐτήν. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ πλούτη· ὁ ἄνθρωπος ἐφαρμόζει τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς ὅ,τι ἀγαπᾷ· ἂν ἀγαπᾷ τὰ φθαρτὰ ἀγαθὰ, μελετᾷ ἐν αὐτοῖς τὸ αἰώνιον· διὰ τοῦτο ἀναζητεῖ πανταχόθεν ἐρείσματα διὰ τὸ γηραιὸν τοῦτο οἰκοδόμημα, ἐρείσματα ὡσαύτως γηραιὰ, οἷον τὸ οἰκοδόμημα, ὅπερ φαίνεται αὐτῷ δονούμενον. Θνητέ· ἀπαλλάχθητι τῆς ἀπάτης! ἂν ἀγαπᾷς τὴν αἰωνιότητα, ἀναζήτησον αὐτὴν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ αἰωνιότητι, καὶ μὴ νόμιζε ὅτι θὰ δυνηθῇς νὰ ἐφαρμόσῃς τὴν στερεότητα αὐτῆς τὴν ἀκλόνητον ἐν τῷ ῥέοντι ὕδατι καὶ ἐν τῇ ἀστάτῳ ἄμμῳ. Ὦ αἰωνιότης, μόνον ἐν Θεῷ ὑπάρχεις· ἐν αὐτῇ ἐπιθυμῶ ἵνα ζητήσω τὸ ἔρεισμά μου, τὸν θεμέλιόν μου, τὴν εὐδαιμονίαν μου, τὴν ἠσφαλισμένην ἀνάπαυσίν μου ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι ἀλήκτῳ βίῳ.

πλῆθος ἐθνῶν».—Εἰκὼν μεγαλείου ἐφικτοῦ ἀνθρώποις (ΛΑ', 3—7). Ἡ εἰκὼν τῆς πτώσεως γράφεται φρικτή. Ὁ τῶν λόγων ἐραστὴς καλλόν ἐστι ἵνα λάβῃ καὶ ἀναγνῷ τὸ κεφάλαιον, ἵνα μὴ ἀναγκαζώμεθα ἵνα περιβάλωμεν διὰ πιναρῶ τῆς ἁπλῆς διαλέκτου τριβωνίου τὸ ἔξοχον τοῦ λόγου καὶ τὸ ὕψος τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ἀλληγοριῶν καὶ μεταφορῶν, ἃς πλουτεῖ ἡ τῶν Ο' μετάφρασις.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐξεδόθη τὸ 29ον τεῦχος τοῦ τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου ὑπὸ τῶν κ. κ. Μπάρτ καὶ Χίρστ ἐκδιδομένου **Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ,** περὶ οὗ ἐγκαίρως ἐγράψαμεν τὰ δέοντα. Τὸ τεῦχος τοῦτο περιέχει τὰ ἀπὸ τῆς λέξεως, «Ἀνθελμινθικὰ» μέχρι τῆς λέξεως «Ἄννα» ἄρθρα, καθὼς καὶ ὡραῖον πίνακα παριστῶντα τὴν Γοτθικὴν Ἀρχιτεκτονικήν. Ἐκ τῶν ἄρθρων ἀναφέρομεν ὡς ἐκτενέστερα καὶ ἄξια ἀναγνώσεως τὰ ἑξῆς: ἀνθοθεσία, ἀνθολογία, ἄνθος, ἀνθρακικὸν στοιχεῖον, ἄνθραξ, ἀνθρωπισμὸς, ἄνθρωπος, ἀνθρωποφαγία κλ. Ὡς ἄλλοτε, οὕτω καὶ νῦν συνιστῶμεν θερμῶς τὸ ἔργον εἰς πάντα φιλομαθῆ. Μετὰ τοῦ τριακοστοῦ τεύχους συμπληροῦται ὁ Α' τόμος ἐξ 60 διστήλων τυπογραφικῶν φύλλων.—Ἕκαστον τεῦχος τιμᾶται λεπτῶν 90.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 15.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ». — Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ὀρθόδοξοι συγγραφεῖς τῇ βάσει ἀνεκδότων ἐγγράφων· Β' Ἀντώνιος ἱερεὺς ὁ Κατήφορος· ὑπὸ Σπ. δὲ Βιάζη (τέλος) — Μελέτη περὶ θανάτου — Βιβλία πωλούμενα ἐν τῷ πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ — Δελτίον Κινήσεως τῶν ἐν τοῖς Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστήμασι περιθαλπομένων ἀσθενῶν μηνὸς Μαρτίου 1890.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπειδὴ ἔν τισι τῶν ἐπαρχιῶν ἐζητεῖτο παρὰ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων ἡ ἀπότισις φόρου ἐπιτηδεύματος, ἡ σεβ. αὐτοκρ. Κυβέρνησις εὐαρεστηθεῖσα νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπὶ τούτῳ διαβιβασθείσας αὐτῇ παραστάσεις τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου προύκάλεσεν ὑψηλὸν Αὐτοκρ. Διάταγμα, δι' οὗ οἱ ἐκ τῶν διδασκάλων μὴ ἔχοντες ἕτερον ἔργον, πλὴν τοῦ διδασκαλικοῦ, ἐξαιροῦνται τοῦ προκειμένου φόρου ἀπὸ τῆς 1 μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους. Ἡ εὐχάριστος αὕτη κοινοποίησις διεβιβάσθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα διὰ τοῦ ἑπομένου ὑπουργικοῦ τεσκερέ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμαίων.

Ἐλήφθη καὶ διὰ φιλικοῦ τεσκερὲ ὑπεβλήθη τῇ Α. Ὑψ. τῷ πρωθυπουργῷ ὑπόμνημα τῆς Ὑμ. Παναγιότητος διαλαμβάνον ὅτι ἐν Λήμνῳ, Διδυμοτείχῳ, Καστορίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ πιέζουσι τοὺς διδασκάλους δι' ἀπαιτήσεως φόρου ἐπιτηδεύματος.

Εἰς ἀπάντησιν προάγομαι νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἡ Α. Ὑψ. δι' ὑψηλοῦ διατάγματος διεκοινώσατο ὅτι ἀποφάσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξεδόθη Αὐτοκρατορικὸν Διάταγμα ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης ἐνεστῶτος Μαρτίου μὴ λαμβάνηται φόρος ἐπιτηδεύματος παρὰ τῶν διδασκάλων τῶν μὴ ἐχόντων ἄλλο ἔργον ἐκτὸς τοῦ διδασκαλικοῦ.

20 Σαπὰν 1307 — 29 Μαρτίου 1306 (1890).

(Ὑπογρ.) **Ὑπουργὸς ΤΖΕΒΔΕΤ.**

Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἐν συνεδριάσει τῆς Ἱ. Συνόδου ἐξελέγησαν ὡς μέλη αὐτῆς οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Δέρκων, Βερροίας καὶ Σωζοαγαθοπόλεως, ἀντὶ τῶν μητροπολιτῶν Νικαίας, Χαλκηδόνος, καὶ Ξάνθης.

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ δι' ἐπιστολῶν οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ πάντες οἱ σεβασμ. ἀρχιερεῖς τοῦ κλίματος τοῦ πατριαρχ. οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τηλεγραφικῶς δὲ διεβίβασαν τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν ἐκ Παρισίων ἡ Α. Μ. ὁ πρώην βασιλεὺς τῆς Σερβίας Μιλᾶνος, ἡ Α. Ἐξ. ὁ μεγάτιμος ὁμογενὴς Χρηστάκη ἐφένδης Ζωγράφος, ἐκ Βρυξελλῶν ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ὑ. Πύλης Στέφανος Καραθεοδωρῆς ἐφένδης, καὶ ἄλλοι τῶν ἐν Εὐρώπῃ τὰς διατριβὰς ποιουμένων λογάδων τοῦ γένους. Τούτοις ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησεν ἐγγράφως τὰ δέοντα.

— Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ μετὰ μεσημβρίαν, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ γραμματέως κ. Ἰω. Δ. Τανταλίδου ἀντεπεσκέψαντο ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα τὸν μακαριώτατον πατριάρχην τῶν καθολικῶν ἀρμενίων κ. Στ. Ἀζαριάν.

— Τῇ παρασκευῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐγένετο ἡ νενομισμένη πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν γρηγοριανῶν Ἀρμενίων ἀντεπίσκεψις ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οἱ ἐπισκεφθέντες ἦσαν οἱ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελος, ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης, μετὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Β. Ἐλευθεριάδου, τοῦ Ἐνδ. Δημητρ. ἐφένδη Πασπαλλῆ, καὶ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων Σταυράκη ἐφένδη Ἰωαννίδου, πρὸς οὓς ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης κ. Χορὲν Ἀσικιὰν ἐποιήσατο φιλόφρονα δεξίωσιν.— Οἱ πατριαρχικοὶ ἀπεσταλμένοι μεταβάντες κατόπιν καὶ προσκυνήσαντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπῆλθον εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐθνικῶν Νοσοκομείων, ἔνθα, κατ' ἐντολὴν τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, ἐδεξιώσατο αὐτοὺς ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐφορίας Ἐνδοξ. Ν. Ψυχάρης βέης.

—Τηλεγραφικῶς καὶ δι' ἐπιστολῶν ἠγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἄριξις τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Νικοπόλεως καὶ Λήμνου, καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων γενομένη αὐτοῖς ἔνθερμος ὑποδοχή.

— Ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν Ἐλασσῶνι σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου Ὀλυμπιωτίσσης ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ λογαριασμοὶ τῆς μοναστηριακῆς διαχειρίσεως τῶν τελευταίων ἐτῶν, παραπεμφθέντες πρὸς ἀκρίβωσιν εἰς τὴν ἐν τοῖς πατριαρχείοις ἐξελεγκτικὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολειακῶν λογαριασμῶν Ἐπιτροπήν.

— Ἐκ παραδρομῆς ἐσημειώθη ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ τὸ ὄνομα τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Βογορίδου πασᾶ, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Κωστάκη Μουσούρου πασᾶ, προκειμένου περὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐν Μ. Ρεύματι μεγάρου αὐτοῦ, δι' ἣν ἡ Α. Ἐξ. πρός τε διάκοσμον καὶ ζωγράφησιν ἐξώδευσε πρό τινος περὶ τὰς διακοσίας λίρας. Οὕτως ὁ ναΐσκος οὗτος ἀπέβη καὶ, χάρις εἰς τὴν εὐσέβειαν τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Μουσούρου πασᾶ, ἀποβήσεται κόσμημα ἅγιον τοῦ μεγάρου αὐτοῦ καὶ μνημεῖον πατρωζούσης εὐλαβείας.

— Τῇ παρασκευῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καθ' ἣν πανηγυρίζει, ὡς γνωστόν, ἡ ἱερὰ αὕτη Μονή, τὴν θείαν λειτουργιαν ἐτέλεσαν ἐν αὐτῇ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας μετὰ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Λεύκης καὶ Ἀργυρουπόλεως.

Κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐλεῶν ἐκδοθέντα κατάλογον τῶν ἐσχάτων γενομένων εἰς τὰ Ἐθν. Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα συνδρομῶν, ἠθροίσθησαν ἐκ Θεσσαλίας καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πόντου λίραι τουρκικαὶ 403.— Τούτων τὰ πλείω προσήνεγκον οἱ ὀρθόδοξοι Βόλου (1756 δρχ.) καὶ Λαρίσσης (1308 δρ.), Τραπεζοῦντος (7075 γρ.), Ἀμισοῦ (7498 γρ.) καὶ Σινώπης (2220). Πρὸς εἴσπραξιν τῶν ἐλεῶν συνεβάλετο λίαν ἡ πρόθυμος συνεργασία τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Ἀμασείας καὶ Τραπεζοῦντος καὶ τῶν ἐκασταχοῦ προεχόντων ὁμογενῶν.

Τῇ κυριακῇ (8 τρέχ.) ἡ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀδελφότης «Ἐννέα Μοῦσαι» ἐτέλεσαν τὴν εἰκοστὴν δευτέραν ἐπέτειον αὐτῆς καταρξαμένη ταύτης διὰ δοξολογίας ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, εὐδοκήσαντος νὰ ἐπινεύσῃ εἰς ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ φιρμανίου πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ σχολῆς. Κατὰ τὴν λογοδοσίαν τοῦ προέδρου Ἰ. Δημητριάδου, τὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος ταύτης εἰσὶν 68, ἡ δὲ βιβλιοθήκη κέκτηται σώματα βιβλίων 474 ἐν τόμοις 626, ἀξιανάγνωστα. Αἱ «Ἐννέα Μοῦσαι» ἀνέλαβον ἀπὸ ἑνὸς ἔτους τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ πρὸ ἑνδεκαετίας πυρποληθέντος καταστήματος τῆς σχολῆς, συντελοῦσιν εἰς διατήρησιν τῆς ὑπαρχούσης, ἐπιδιώκουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνοικίας Ξυλοπόρτης καὶ τῶν πέριξ δι' ἀναγνωστηρίου ἀρκούντως πλουσίου, εἶναι δὲ σωματεῖον, ὅπερ κτησάμενον τὰς συμπαθείας παντὸς ἐπιδιώκει σκοπὸν κοινωφελῆ χωρὶς ἐπιδείξεων, καὶ ἀνάγκη νὰ τύχῃ τῆς ὑλικῆς τῶν δυναμένων ὑποστηρίξεως πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς σχολῆς.—Ἐν τῇ ἐπετείῳ ταύτῃ πανηγύρει ἀνέγνω καλὸν ἀνάγνωσμα περὶ τῶν Μουσῶν τῆς ἀρχαίας Μυθολογίας ὁ διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ καθηγητὴς τῆς λατινικῆς ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γ. Σχολῇ κ. Δημοσθένης Κ. Οἰκονομίδης.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ*

Β'.

Ἀντώνιος Κατήφορος.

»Εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ Φριδερίχου συνήρχοντο δύο ἱερεῖς Γερμανοί, δυτικοὶ τὸ θρήσκευμα, καὶ πρὸς τούτους ὁ Φριδερίχος παρουσίασε τὸν Κατήφορον. Συνέπεσε νὰ καθίσωσι πλησίον τοῦ Κατηφόρου· εἷς εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ γερμανιστὶ πρὸς τὸν ἕτερον ὅτι ὁ νέος ἔλλην ἔμελλε νὰ παρέξῃ πολλὴν ὕλην διασκεδάσεως τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, ἐννοῶν διὰ τοῦτο ὅτι ἐσκόπευον νὰ τὸν χλευάσωσιν. Ὁ Κατήφορος ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν ἤκουσε τὰ λεχθέντα, ἀλλὰ διαρκούσης τῆς συναναστροφῆς, καθ' ἣν ἐγένετο λόγος πάντοτε περὶ φιλοσοφικῶν ἀντικειμένων, εἷς τῶν ἱερέων ἐξέφρασεν ἰδικήν του ξένην τινὰ ἰδέαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Τότε ὁ Κατήφορος ἀπεκρίθη ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἦτο νέα, ὅτι τὴν ἀπήντησεν εἰς τὸν δεῖνα συγγραφέα, ὅστις πάλιν τὴν ἔλαβεν ἀπὸ ἄλλον τινά, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀνέφερε, συγχρόνως δὲ ἀνέλυσε λογικώτατα τὸ ἀντικείμενον. Οἱ ἱερεῖς τότε ἐθαύμασαν καὶ ἐπῄνεσαν τὴν μεγάλην τοῦ Κατηφόρου πολυμάθειαν. Διαμεινάσης ἡμέρας πολλὰς εἰς τὸ Βερολῖνον ἀπεχαιρέτησε τὸν Φριδερίχον διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ πρὸς

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 108—111 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

τὴν Ζάκυνθον ταξειδιόν του, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐπιμόνως τὸν παρεκάλεσε νὰ μείνῃ—Βασιλεῦ, εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἂν ἐγνώριζα ὅτι τὰ ὀστᾶ τῶν γονέων μου κεῖνται εἰς τὸ Βερολῖνον ἤθελον μείνει μετ' εὐχαριστήσεως.

»Εἶχε μαθητὴν ἱερέα τινὰ, Κόντον τὸ ἐπώνυμον. Οὗτος προβλέπων τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου ἐπεχείρησε νὰ γράψῃ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἠρώτα τὸν διδάσκαλον περὶ τῶν σπουδῶν του καὶ περὶ τῶν συμβάντων τῆς ζωῆς του. Ὁ Κατήφορος ἐννόησε περὶ τίνος ἐπρόκειτο, τῷ εἶπε·--- Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι γράφεις τὸν ἐπιτάφιόν μου. Καλῶς πράττεις, ἀλλὰ πρὶν ἀποθάνω θέλω νὰ τὸν ἀκούσω, μή τι ὑπερβολικὸν καὶ ψευδὲς εἴπῃς ἐν αὐτῷ· ὁ Κόντος ἀνέγνω τὸν λόγον, ὁ δὲ διδάσκαλος διώρθωσε ζῶν ὅ,τι ἔμελλε ν'ἀπαγγελθῇ πρὸς ἔπαινόν του μετὰ θάνατον.[18] Ὁ ἱερεὺς οὗτος Κόντος νέος χρηστῶν ἐλπίδων ἐτελεύτησεν εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ὑπῆρχε τῷ καιρῷ ἐκείνῳ φαρμακεῖόν τι, τοῦ Ἀραβαντινοῦ καλουμένου, εἰς τὸ ὁποῖον συνήρχοντο πολλοὶ πεπαιδευμένοι λαϊκοὶ καὶ ἱερεῖς καὶ συνωμίλουν. Εἷς τούτων ἦτο καὶ ὁ Κατήφορος. Δύο Ἰησουῖται, τυχόντες εἰς Ζάκυνθον, ἐζήτησαν νὰ ἴδωσι τὸν Κατήφορον· ὑπῆγον οὗτοι εἰς τὸ φαρμακεῖον καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος συνεζήτει θεολογικόν τι ζήτημα· οἱ Ἰησουῖται, χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν αὐτὸν προσωπικῶς, εἶπον ἐνώπιον τῆς ὁμηγύρεως ὅτι οὗτος ἄλλος δὲν εἶναι ἢ ὁ σοφὸς Κατήφορος. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἔζη ἱερεύς τις Νικόλαος Μπελίτης τὸ ὄνομα, ἀπαίδευτος μέν, πλὴν ἑτοιμότητα καὶ εὔροιαν λόγου ἔχων ἐκήρυττεν οὗτος ἐπ' ἄμβωνος, καὶ οἱ λόγοι του ἦσαν αὐτόχρημα κακολογισμοί. Ὁ Κατήφορος παρευρίσκετο πάντοτε, καὶ μολονότι ἐστερεῖτο καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ὁράσεως, ἐκάθητο ὅμως πάντοτε ἀπέναντι τοῦ ἄμβωνος. Ἐρωτηθείς ποτε διατὶ ἐπήγαινε νὰ ἀκούῃ τὰς τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου ὁμιλίας.— Πηγαίνω, εἶπεν, ὅπως ἐνθαρρύνω διὰ τῆς παρουσίας μου τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ μήπως δὲν ὁμιλεῖ πάντοτε κατὰ τῶν κακῶν; ἄλλως τε διασκεδάζω ἀκούων αὐτὸν νὰ λέγῃ τοιαύτας ἀνοησίας, ὁποίας ἀνθρώπινος νοῦς οὐδέποτε συνέλαβε, καὶ νὰ ἀναφέρῃ μετὰ τοιαύτης οἰκειότητος τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὡς νὰ ἐγνώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ στήθους, ἐνῷ οὔτε ν' ἀναγνώσῃ γνωρίζει, ἀλλ' οὔτε τὰ βιβλία αὐτῶν εἶδε ποτέ.»

Περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του, πρὶν ἢ ἀπολέσῃ τὴν ὅρασίν του, ἰδιοχείρως ἔγραψε τὴν διαθήκην του, τὴν ὁποίαν παρέδωκε τῷ συμβολαιογράφῳ Ζακύνθου Ἀναστασίῳ Βενιέρῳ[19], καὶ ἔτι εὑρίσκεται ἐν τῷ φακέλλῳ τοῦ συμβολαιογράφου τούτου, σωζομένῳ ἐν τῷ Ἀρχειοφυλακείῳ[20].

Ἀπεβίωσε τῇ ὀγδόῃ νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1763.

Δημοσιεύομεν τὴν ἰδιόχειρον αὐτοῦ διαθήκην διατηροῦντες τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τὴν στίξιν:

«Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Τριάδος
καὶ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας[21].

† 1757 ἰουνίου 1 ἡμέρᾳ κυριακῇ. Ἐγὼ Ἀντώνιος ἱερεὺς ὁ Κατήφορος, τοῦ ποτὲ κυροῦ Δημητρίου, εὑρισκόμενος εἰς ἡλικίαν γεροντικὴν, καὶ θέλοντας νὰ κυβερνήσω τὰς ὑποθέσεις τοῦ σπιτίου μου, στάντε[22] ὁποῦ ἡ τζέδολα τοῦ πατρός μου ἔμεινε ἀνίσχυρος διὰ τὸ νὰ μὴ ἔγεινεν ἡ ἀναγνώρισις τοῦ χαρακτῆρος του, καθὼς ὡμολόγησε καὶ ὁ κύριος Ἱερώνυμος ἀδελφός μου εἰς διάφοραις ὑπογραφαῖς του, κάνω τὴν παροῦσαν τζέδουλαν τεσταμεντάριαν, ὁποῦ θέλω νὰ εἶναι ἡ πρώτη καὶ ὕστερή μου διάθεσις, καὶ τὴν γράφω καὶ ὑπογράφω ἰδίᾳ μου χειρὶ, ἔχοντας τὸ κορμί μου ἀχαμνόν, ἀλλὰ τὸν νοῦν χάριτι Θεοῦ ὑγιῆ.

» Θέλω λοιπὸν, ὅταν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ πάρῃ τὸ πνεῦμά μου, νὰ ἐνταφιασθῇ τὸ πήλινόν μου σῶμα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου εἰς τὸ πατρικόν μου μνῆμα, καὶ μέσα εἰς τὴν ἑβδομάδα τῆς θανῆς μου νὰ μοιρασθοῦν εἰς τοὺς πσωχοὺς φυλακωμένους ριάλια κορέντε δέκα, ὁμοίως ριάλια δέκα εἰς τὸ πούμπλικο σπιτάλιον, καὶ ἄλλα τόσα εἰς ἐκεῖνο τοὺ σιὸρ Κουμούτου· ἀφήνω ἀκόμα τζεκίνια δύο νὰ δοθοῦν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον εἰς τὸ προσκύνημα τὸ ρωμαϊϊκον.

»Ἀφίνω ἀκόμη νὰ μοῦ ψάλλουν εἴκοσι σαραντα-λειτουργα ἀπὸ ἕνα τζεκίνι τὸ καθένα, εἰς ἄλλαις τόσαις ἐκκλησίαις, ἕνα εἰς κάθε μίαν, ἤγουν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν, εἰς τὸν Μόλον, εἰς τὴν Ὁδηγήτριαν, εἰς τὸν Σωτῆρα στὸ Παλιοκάντουνον, εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, εἰς τοὺς Ἁγίους Πάντας, εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον, εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον, εἰς τὸν Σκοπὸν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἕως τὰ εἴκοσι εἰς ἄλλαις ἐκκλησίαις ὁποῦ διορίσῃ ἡ κυράτζα Φιορούλα Καρρὲρ, χήρα τοῦ ποτὲ ἀδελφοῦ μου κυρίου Νικολάου.

»Τὴν ἰδίαν ἑβδομάδα τῆς θανῆς μου θέλω νὰ μοιρασθοῦν ριάλια ἑκατὸν εἰς τὰ πτωχὰ σπίτια τῆς κοντράδας μου[23] τῆς Ὁδηγητρίας, ἤγουν τὰ ἑξῆντα εἰς τοὺς χριστιανοὺς καὶ τὰ σαράντα εἰς τοὺς πτωχοὺς ἑβραίους. Καὶ ἂν τύχῃ νὰ κάμουν μέσα εἰς τὸν χρόνον ἀπὸ τὴν θανήν μου καμίαν ἔξοδον εἰς αὔξησιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Μόλου, θέλω νὰ δοθοῦν τζεκίνια δέκα διὰ μίαν φοράν.

» Τοῦτα ὅλα τὰ ψυχικὰ ἔχει νὰ τὰ δώσῃ ἡ ἄνωθέν μου κουνιάδα κυράτζα Νικολέτενα, τὴν ὁποίαν ἀφήνω κληρονόμαν εἰς ὅλον μου τὸ μόμπιλε, ὁποῦ θέλει εὑρεθεῖ νὰ ἔχω μέσα εἰς τὸ σπῆτι ὁποῦ κατοικῶ, ἁρμάρια, φορτζέρια, κασέλαις, μὲ ὅτι εἰς αὐτὰ

18. Ὁ λόγος οὗτος ἐξεδόθη ὑπὸ Π. Χιώτη εἰς τὸ τέλος τῆς *Μνείας* περὶ Κατηφόρου.

19. Κακῶς ἐγράφη ὅτι παρέδωκεν αὐτὴν τῷ συμβολαιογράφῳ Νικολάῳ Λισγαρᾷ.

20. Ἑρμάριον 150 σειρὰ δευτέρα.

21. Ἡ διαθήκη εἶναι γεγραμμένη εἰς ἐπιχωριάζουσαν κἄπως διάλεκτον.

22. Stante che=ἐπειδή.

23. Contrada=συνοικία.

εὑρίσκεται ρουχικὸν καὶ κοντάδα[24] ὡσὰν ὁποῦ τὴν ἐγνώρισα γυναῖκα φρόνιμην καὶ θεόφοβην, καὶ οὕτως θαρρεύω ὅτι θέλει ἐζεκβίρῃ[25] ὅσα ἐδῶ διατάσσω, μὲ χρέος ἀκόμη νὰ δώσῃ διὰ μίαν φορὰν τῆς κυράτζας Καλῆς τζεκίνια δώδεκα, καὶ τοῦ κοπελιοῦ[26] ὁποῦ ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς τὴν δούλεψίν μου τζεκίνια ἕξη καὶ ὅλον τὸ ἄλλο μόμπιλε νὰ τὸ κάνῃ ὡς θέλει καὶ βούλεται, δίχως νὰ δώσῃ λογαριασμὸν κανενός. Ἀλλὰ τὰ βιβλία καὶ χαρτία ὅλα νὰ τὰ στέρνῃ ὁ σινιὸρ Ἀνδρέας Βαρζὸς συμβίος τῆς ἀνεψιᾶς μου διὰ τὰ παιδιά του[27].

» Ποσεδέρω[28] εἰς τὴν Βενετίαν, εἰς τὴν Σκάλαν λεγομένην τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἕνα καπιτάλε δουκάτα κορέντε χίλια πεντακόσια πρὸς τέσσαρα τὰ ἑκατόν. Τοῦτα τὰ ἀφήνω εἰς ταῖς τρεῖς μου ἀδελφάδες, ἤ παιδιά τους: ἤγουν πεντακόσια τῆς κυράτζας Ρουκάνενας, ἡ θυγατρός της παντρεμένης εἰς τὸν σινιὸρ Ἀνδρέαν Γαΐταν τοῦ ποτὲ σινιὸρ Ἀντωνίου· ἄλλα πεντακόσια τοῦ σινιὸρ Κόντε Παύλου Λογοθέτη καὶ ἀδελφιῶν του παιδιὰ τῆς ποτὲ κυρίας Παρασκευῆς ἀδελφῆς μου· καὶ τὰ ἕτερα πεντακόσια τοῦ σινιὸρ Ἰωάννου καὶ σινιὸρ Στάθη Βλαστοῦ, παιδιὰ τῆς ποτὲ ἀδελφῆς μου κυρίας Ἄννης· νὰ ἐργασθοῦν νὰ σηκώσουν τὸ αὐτὸ καπιτάλε, ἤ νὰ τραβίζουν τὸ διάφορον, καθὼς θελήσουν μὲ ὄμπλιγο[29] ὅτι τοῦτοι οἱ ὕστεροι δύο ἀνεψιοί μου Βλαστοὶ νὰ δώτουν τζεκίνια δώδεκα εἰς κάθε μίαν ἀπὸ ταῖς δύο τους ἀδελφαῖς ἤ παιδιά τους.

» Ἀκόμη ἀφήνω τῆς κυράτζας Ρουκάνενας ὡς ἄνωθεν τὸ γιοὺς[30] ὁποῦ ἔχω τῆς ἀποκοπῆς τζεκίνια πέντε τὸν κάθε χρόνον ἀπὸ τὸν σινιὸρ Ἰζέπον Μαρούφη κατὰ τὴν γραφὴν ὁποῦ ἔχομεν καμωμένην εἰς τὰ Ἄτη[31] τοῦ σινιὸρ Κοσμᾶ Βιτάλε, μὲ ὄμπλιγο νὰ μὴν ἠμπορῇ μήτε αὐτή, μήτε οἱ κληρονόμοι της νὰ γυρέψουν κανένα λειψοπροίκι.

» Ἀκόμη ἀφήνω εἰς τοὺς ἄνωθεν ἀνεψιούς μου Λογοθετέους τὸ σπίτι ἤτοι κάνεβαν, ὁποῦ ἐκληρονόμησα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου σινιὸρ Εὐστάθιον μὲ ὅλα του τὰ δικαιώματα κατὰ τὴν μοιρασίαν, ὁποῦ ἔκαμα μὲ τὸν ἀδελφόν μου σινιὸρ Ἱερώνυμον εἰς τὰ Ἄτη τοῦ σινιὸρ Ἰωάννου Γουζέλη.

» Ποσεδέρω ἀκόμη ἕνα λιβέλλο[32] τρία τζεκίνια τὸν χρόνον ὁποῦ μὲ πληρώνει ἡ οὐνιβερσιτὰ τοῦ Γέτου[33] καὶ τὸ ἀπόκτησα εἰς ἀλλαξιὰν ἀπὸ τὸν σινιὸρ Τζόρτζη Μαρτινέγκο εἰς τὰ ἄνωθεν Ἄτη τοῦ σινιὸρ Βιδάλε· τοῦτο τὸ ἀφήνω εἰς τοὺς ἀνωειρημένους δύο ἀνεψιούς μου Βλαστέους τῆς ἐξουσίας τους.

» Ἀκόμη ποσεδέρω μὲ τὴν ἴδιαν ἀλλαξιὰν ἄλλο ἕνα λιβέλλο ριάλια ἑφτὰ τὸν χρόνον, ὁποῦ μοῦ πλερώνει ἡ κληρονομία τοῦ δήμου Κουρκουλιανοῦ ὀπίσωθεν ἀπὸ τὴν Ἀνάληψιν· ἀπὸ αὐτὸ χαρίζω τῆς αὐτῆς κληρονομίας διὰ ψυχικὸν ριάλια δύο, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ριάλια πέντε νὰ τὰ πλερώνῃ τὸν κάθε χρόνον τοῦ κατὰ καιρὸν ἐφημερίου τῆς Θεοτόκου Ὁδηγήτριας νὰ μὲ μνημονεύῃ μὲ τοὺς γονεῖς μου κάθε κυριακὴν εἰς τὴν Πρόθεσιν αἰωνίως.

» Εἰς ὅλον τὸ ἐπίλοιπόν μου πρᾶγμα, ἤγουν καπιτάλια ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν Βενετίαν, ἤγουν δουκάτα κορέντε χίλια πεντακόσια εἰς τὴν Arte del'Luganigheri, καὶ πεντακόσια εἰς τὴν Arte de'Frattarioli, καὶ ὅλα μου τὰ ὑποστατικὰ ἐδῶ εἰς τὴν Ζάκυνθον, εἰς Παλιοκάντουνον, Παλιοκαμάραν, καὶ Λακορόλι, καὶ εἰς τὸ μητρικὸν σπίτι εἰς τὸ ὁποῖον κατοικῶ, ἀφήνω κληρονόμους τὸν ἀδελφόν μου σινιὸρ Ἱερώνυμον, καὶ τὴν ἀνεψιάν μας κυρίαν Μαρίαν παντρεμένην μὲ τὸν σινιὸρ Ἀνδρέαν Βαρζόν. Ἀλλὰ διατὶ ἐπιθυμῶ νὰ μὴ λείψῃ τοῦ αὐτοῦ ἀδεμφοῦ μου ἡ ζωοτροφία του, καὶ βλέποντας ὅτι ἐκυβέρνησε πολλὰ δυστυχισμένα τὸ ἀδελφομοίρι του, θέλω καὶ ὁρίζω ὅτι ὁ αὐτὸς σινιὸρ Γερόλιμος νὰ μὴν ὁρίζῃ νὰ ἐξοδιάζῃ ἤ νὰ δισπονέρῃ[34] τίποτες ἀπὸ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ μόνον νὰ λαβένῃ ἀπὸ τὴν κυράτζαν Μαρίαν, ἤ ἄνδρα της, τρία τζεκίνια καὶ μίαν λίτραν λάδι τὸν κάθε μῆνα ἕως ζωῆς του, καὶ εἰς τὸν θάνατόν του νὰ μείνῃ ἐλεύθερη, κάνοντας μόνον τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς του ἕως τὸν χρόνον, καθὼς καὶ ἡ κυράτζα Νικολέτενα θέλει ἐγνοιασθῇ νὰ κάμῃ τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς μου εἰς τὰ συνηθισμένα μνημόσυνα.

» Τοῦτα ὅλα τὰ ἐδιάταξα διὰ νὰ φυλαχθῇ εἰρήνη καὶ ὁμόνοια εἰς τοὺς συγγενεῖς μου καὶ νὰ λείψουν κρίσεις καὶ σκάνδαλα· διὰ τοῦτο θέλω καὶ ὁρίζω, ὅτι ὁποιος ἤθελε κινήσει κρίσιν ἐναντίον εἰς ὅσα ἐδιάταξα, νὰ εἶναι πρίβος[35] ἀπὸ τὸ μπενεφίτζιο[36], ὁποῦ τοῦ ἀφήνω· ξεκαθαρίζοντας ὅτι ἐκεῖ ὁποῦ ἀφήνω κληρονόμαν τὴν ἄνωθεν ἀνεψιάν μου, θέλω νὰ . . . .[37] αὐτὴ καὶ τὰ παιδιά της τὰ ἀρσενικά, καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἔγνοιαν διὰ τὴν ἐκκλησίαν μας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸ Παλιοκάντουνον, νὰ γίνηται ἡ λειτουργία κάθε σαββατοκύριακον καὶ ταῖς ἐπίσημαις ἑορταῖς, καὶ ὅ,τι ἄλλο τῆς χρειασθῇ διὰ εὐπρέπειαν τοῦ θείου οἴκου. Καὶ οὕτω κάνω τέλος εἰς τὴν παροῦσαν μου διαθήκην, ὁπου θέλω νὰ ἔχῃ τὸ στερεὸν καὶ ἀμετασάλευτον διὰ πάντοτε.

»Ἐν πόλει Ζακύνθῳ 1757 Ἰουνίου 1.

Ἀντώνιος ἱερεὺς ὁ Κατήφορος

---

24. Contanti=μετρητά.

25. Eseguire=ἐκτελῶ.

26. Ὑπηρέτης.

27. Δυστυχῶς ἀπωλέσθησαν, διότι ἠγνόουν τὴν ἀξίαν των.

28. Possedero=κατέχω.

29. Obbligo=ὑποχρέωσις.

30. Jus=δικαίωμα.

31. Atto=πρᾶξις.

32. Livello=ἐδαφονόμιον. Εἰς ἀρχαῖα ἔγγραφα εἴδομεν ὅτι ἑλληνιστὶ ἐλέγετο ἐνταῦθα τότε *κυρολόγιον*.

33. Universita det Gheto = κοινότης τῶν ἑβραίων.

34. Disponere=διατίθημι.

35. Privo=ἐστερημένος.

36. Beneficio=εὐεργέτημα.

37. Ὁ χρόνος καὶ ἡ ἀμέλεια συνέτεινον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ χάρτου νὰ καταστραφῇ μία λέξις.

» ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα μὲ τὸ ἴδιον μου χέρι τὰ ἄνωθεν, καὶ τὰ βεβαιώνω.

» 1763 μαρτίου 8 ξεκαθαρίζω, ὅτι τὸ πρᾶγμά μου ὅλο, κινητὸν καὶ ἀκίνητον νὰ μὴ ἔχῃ νὰ κάμῃ τίποτε ἡ κυράτζα κουνιάδα μου ἀλλὰ μόνον ἡ κυράτζα Μπαρζίνα, τὴν ὁποίαν ἀφήνω κληρονόμανμου εἰς ὅλα μου τὰ πράγματα, μαζὺ μὲ τὰ παιδιά της τὰ ἀρσενικὰ, μὲ χρέος νὰ δίνῃ κάθε χρόνον τζεκίνια δέκα τοῦ σινιὸρ κόντε Λογοθέτη ἀνεψιοῦ μου διὰ χρόνους δώδεκα, εἰς σκόντο τοῦ σπιτίου ἢ σεράγια ὁποῦ ἐπούλησα μὲ ράταις εἰς τοὺς Ἐργινένιους, οἱ ὁποῖοι μὲ τοῦτο νὰ εἶναι ἀπείρακτοι ἀπὸ τοὺς κυρίους Λογοθετέους, καὶ καθ' ὅλο τι.

» Ξεκαθαρίζω ἀκόμη ὅτι ἂν εἶναι εἰς τὴν αὐτήν μου διαθήκην κάποιαις μουντζούραις τοῦτο προῆλθεν ἀπὸ μελάνι, ὁποῦ ἔπεσεν ἐξ ἀπροσεξίας καὶ δὲν ἐμποδίζει τὸ βάλιντο τῆς διάτας καὶ οὕτω βεβαιόνω τὄλλο μὲ τὴν ὑπογραφήν μου[38].

» 1763 μαρτίου 8.

Ἀντώνιος ἱερεὺς ὁ Κατήφορος.

Adi 21 Nov. re 1763 S. V.

» In ordine al riverito de ereto dell'illmo Reggto de di 18 d. to seguito nel processato formato per la ricognizione del Carattere del sopradichiarato q. am Rev. mo Papa Ant. Cattiforo, ho publicato la sopradeta cedula nella Chiesa di San Nicolò de torestieri Vescovato greco doppo la fonzione della Santa Messa e cio' stante che nella Chiesa di San Nicolo' ad Molo dove è stato sepotto esso religioto non si dice ancora la messa per non esser detta Chiesa ancora terminata dalla fabrica, molti presenti et ascottanti e possia passata nella mia filza come Nodo Publico per custodia della medesima a fine etc».

Κατὰ τὴν θέλησίν του, τὸ σῶμά του ἐτάφη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου, ἧς ἦτο καὶ ἐφημέριος. Ὁ τάφος του εἶναι ἐνώπιον τῆς ὡραίας πύλης, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀμελείας ἡ ἐπιγραφὴ ἐφθάρη καὶ ἀδύνατος εἶναι ἡ ἀνάγνωσις. Λέγομεν *ἕνεκα ἀμελείας*, καθότι ἔπρεπεν οἱ ἐπίτροποι ἢ ὁ ἱερεύς, ἅμα ἡ φθορὰ ἤρχισεν, ἀμέσως νὰ τὴν προλάβωσιν. Ὁ ἀοίδιμος ἰατροφιλόσοφος Δημήτριος Πελεκάσης εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἀνεγείρῃ κατάλληλον εἰς τὸν ἐπιφανῆ ἄνδρα μνημεῖον, ἀλλ' ἐπελθόντος τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔμεινε συνεπῶς ἀπραγματοποίητος ἡ ἰδέα του.

Ὡς ὁ ἀναγνώστης βλέπει, σκοπὸς τῆς διατριβῆς ἡμῶν εἶναι νὰ ἱστορήσωμέν τι νέον, παρὰ νὰ ἀναφέρωμεν ὅ τι, ὅ τε Χιώτης καὶ Κατραμῆς ἱστόρησαν, καὶ ἕνεκα τούτου δὲν ἀναφέρομεν τὰς περὶ τοῦ Κατηφόρου κρίσεις τῶν λογίων Προκοπίου, Βουλγάρεως, Ζαβίρα καὶ ἄλλων[39].

Ἐν Ζακύνθῳ, 1890 Μάρτιος.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ.

38. Ἡ προσθήκη αὕτη φαίνεται γεγραμμένη ἀπὸ τρέμουσαν χεῖρα καὶ ἀβεβαίαν.

39. Ὁ Ἀντώνιος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος τῆς οἰκογενείας Κατηφόρου.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ σήμερον ὅπως παρακύψω μεθ' ὑμῶν εἰς τοὺς τάφους χωρὶς νὰ φοβηθῶ μὴ οἱ ἀβροὶ ὑμῶν ὀφθαλμοὶ προσβληθῶσι ὑπὸ τοιούτου πενθίμου θεάματος. Νομίζω ὅτι οἱ χριστιανοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀρνῶνται νὰ παρίστανται εἰς τὸ θέαμα τοῦτο μετ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις ἤκουσεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ: *Κύριε, ἔλθετε καὶ ἴδετε ποῦ ἔθηκαν τὸ σῶμα τοῦ Λαζάρου*, καὶ ὅστις, διατάσσων νὰ ἀνεγείρωσι τὸν λίθον, ἐννοεῖ οὕτω: *Καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἔλθετε καὶ ἴδετε*[1]. Ὁ Σωτὴρ ἄρα δὲν ἀπαγορεύει νὰ βλέπωμεν τὰ νεκρὰ σώματα, ἅτινα φεύγομεν ὡς τι οἰκτρὸν καὶ ἀπαίσιον θέαμα· ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι θνητοὶ ἀρνούμεθα νὰ παριστάμεθα εἰς τοιαῦτα λυπηρὰ θεάματα, ἅτινα εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωσις τῆς ματαιότητος τοῦ ἐπιγείου βίου ἡμῶν.

Περίεργος ἡ ἀδυναμία αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος· νὰ μὴ θέλῃ νὰ παρίσταται ὁ θάνατος ἐνώπιον αὐτοῦ, καίτοι οὗτος ἐμφανίζεται ὑπὸ μυρίας μορφὰς ἔμπροσθεν ἡμῶν. Ἐν ταῖς κηδείαις ἀκούονται μόνον λόγοι ἐκπλήξεως: πῶς ὁ θνητὸς οὗτος ἐτελεύτησεν! Ἕκαστος ἀναμιμνήσκεται πότε εἶχε συνομιλήσει μετ' αὐτοῦ, περὶ τίνος ὡμίλησε, καὶ πῶς τόσον ταχέως ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν. Ἰδού, λέγουσι, τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος! ὁ δὲ λέγων τοῦτο εἶναι ἄνθρωπος, ὅστις ἐπιλήσμων τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ οὐδὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ἢ ἂν διέλθῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐλαφρά τις ἰδέα, λησμονεῖ ὅμως νὰ παρασκευασθῇ εἰς τοῦτο, ἐξαλείφων τὰς ἀποτροπαίους ταύτας ἰδέας, καὶ δύναταί τις εἰπεῖν, ὅτι περισσότερον φροντίζουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐνταφιάσωσι τὰς περὶ θανάτου σκέψεις μᾶλλον ἢ αὐτοὺς τοὺς νεκρούς. Ἀλλ' ἴσως αἱ σκέψεις αὗται ἀποτελεσματικώτεραι ἀποβῶσιν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ἐὰν μελετήσωμεν αὐτὰς μετὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ φίλου αὐτοῦ Λαζάρου.

Ἐν μέσῳ τῶν παθῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, μᾶλλον ἰσχυρὸς εἶναι ὁ ἔρως *τοῦ εἰδέναι* ἡ δὲ περιέργεια αὕτη τοῦ μανθάνειν ἐξαντλεῖ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ὅπως εὕρῃ ἢ ἀνήκουστόν τι καὶ τέως ἄγνωστον ἐν τῇ διατάξει τοῦ σύμπαντος· ἢ ἄγνωστόν τινα δυσχέρειαν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης, ἢ λεπτότητά τινα ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ὑποθέσεων. Ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν εὑρειῶν τούτων ἐπιθυμιῶν, τοῦ πλουτίσαι τὸν νοῦν ἡμῶν διὰ νέων γνώσεων, συμβαίνει ἡμῖν τὸ αὐτό, ὡς καὶ εἰς τοὺς ῥίπτοντας πόρρω τὰ βλέμματα αὐτῶν χωρὶς νὰ

1. Ἰωάν. ΙΑ', 34 «Καὶ εἶπε· ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε».

βλέπωσι τὰ περικυκλοῦντα αὐτοὺς ἀντικείμενα· δηλαδὴ τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐκτεινόμενον ἐπὶ λίαν ἀπομεμακρυσμένων πραγμάτων, καὶ διατρέχον, οὕτως εἰπεῖν, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τοσοῦτον ἐπιπολαίως παρέρχεται τὰ πλησίον αὐτῷ γινόμενα, ὥστε καταναλίσκομεν τὴν ζωὴν ἡμῶν πάντοτε ἀμαθεῖς παντὸς ἀφορῶντος εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ οὐχὶ μόνον τοῦ ἀφορῶντος εἰς ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν.

Οὐδὲν ὠφελιμώτερον εἰμὴ νὰ περισυλλέξωμεν πάσας τὰς ἀποπεπλανημένας ἰδέας, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συμπαραστῶμεν τῷ Σωτῆρι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου τοῦ Λαζάρου! «ἔρχου καὶ ἴδε». Χριστιανοί· ἔλθετε νὰ θεωρήσητε τὸ θέαμα τοῦ νεκροῦ· ἔλθετε νὰ μάθητε τί ἐστιν ἄνθρωπος· θὰ ἐκπλαγῆτε ἴσως, ὅτι σᾶς ἀπευθύνω πρὸς τὸν θάνατον ἵνα μάθητε τί εἴμεθα, καὶ θὰ νομίσητε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν παρίσταται καλῶς ἄνευ ψυχῆς. Ἀλλ' ἐὰν φροντίσητε νὰ προσέξητε εἰς ὅ,τι θὰ παρουσιάσω ὑμῖν ἐν τῷ τάφῳ, θέλετε κατανοήσει εὐκόλως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀληθέστερος διερμηνεὺς, πιστότερον κάτοπτρον τῶν ἐπικήρων πραγμάτων.

Ἡ φύσις συνθέτου τινὸς πράγματος δὲν φαίνεται εὐκρινέστερον ἢ ἐν τῇ ἀναλύσει εἰς τὰ συστατικὰ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τῇ ἀλλελεπιδράσει τῶν μερῶν ἡ φύσις μεταβάλλεται, δέον νὰ διαχωρίσωμεν ταῦτα ὅπως ἐννοήσωμεν καλῶς. Πράγματι ἡ συνένωσις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος παριστᾷ τὸ σῶμα ἀνώτερον παρ'ὅ,τι εἶναι, τὴν δὲ ψυχὴν κατώτερόν τι· ὅταν δὲ ἀποχωρίζωνται, τὸ μὲν σῶμα ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν, ἡ δὲ ψυχὴ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁπόθεν ἀπεσπάσθη· ἀμφότερα βλέπομεν ἐν τῇ καθαρότητι αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν ἐναπολείπεται ἡμῖν νὰ ἴδωμεν τί ἀφαιρεῖ ἡμᾶς ὁ θάνατος, τί δὲ πλῆρες καταλείπει ἡμῖν· μέρος τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν ὑποκύπτει τῇ φορᾷ αὐτοῦ, ἕτερον δὲ ὑφίσταται ἐν τῇ καταστροφῇ ταύτῃ· τότε θέλομεν κατανοήσει τί ἐστιν ἄνθρωπος· οὕτως ὥστε δὲν διστάζω νὰ βεβαιώσω ὅτι ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ θανάτου καὶ τῶν πυκνῶν αὐτοῦ σκιῶν ἐξέρχεται ἀθάνατον φῶς, ὅπως φωτίσῃ τὰ πνεύματα ἡμῶν, ἐπιθυμοῦντα τὴν περὶ τῆς φύσεως ἡμῶν διαφώτισιν. Προσέλθετε λοιπὸν, θνητοὶ, καὶ ἴδετε ἐντὸς τοῦ τάφου τοῦ Λαζάρου τί ἐστιν ἡ ἀνθρωπότης· ἔλθετε ἵνα ἴδητε ἐν ὁμοίῳ ἀντικειμένῳ τὸ τέρμα τῶν σκοπῶν ἡμῶν καὶ τὴν ἀφετηρίαν τῶν ἐλπίδων ἡμῶν· ἔλθετε ὅπως ἴδητε ἐν ταὐτῷ τὴν διάλυσιν καὶ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἡμετέρου εἶναι· ἔλθετε ὅπως ἴδητε τὸν θρίαμβον τῆς ζωῆς ἐν τῇ νίκῃ τοῦ θανάτου· «Κύριε ἔρχου καὶ ἴδε»· Σοὶ ἀπονέμομεν, θάνατε, χάριτας διὰ τὰ φῶτα, ἅπερ διαχέεις ἐπὶ τῆς ἀγνοίας ἡμῶν. Σὺ μόνος πείθεις ἡμᾶς περὶ τῆς μηδαμινότητος ἡμῶν, σὺ μόνος γνωρίζεις ἡμῖν τὴν ἀξίαν ἡμῶν. Ἂν ὁ ἄνθρωπος μεγαλαυχῇ, σὺ γινώσκεις ν' ἀναστέλλῃς τὴν ἀλαζονίαν αὐτοῦ· ἂν ὁ ἄνθρωπος περιφρονῆται πολὺ, σὺ ἐξεγείρεις τὸ θάρρος αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἀναγάγωμεν τὰς σκέψεις αὐτοῦ πρὸς ἐντελῆ κατάληψιν αὐτῶν· ὅτι εἶναι λίαν μεμπτὸς εἰς πᾶν ὅ,τι γίνεται ἐν χρόνῳ, καὶ λίαν ἄξιος προσοχῆς καὶ εὐχαριστήσεως, ὡς ἀποκαλύπτων ὅ,τι γίνεται αἰωνίως· αἱ δύο αὗται ἐνδιαφέρουσαι θεωρίαι ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς μελέτης ταύτης.

Α'.

Παράτολμον ἐπιχείρημα εἶναι τὸ λέγειν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι εἶναι τὸ εὐτελέστερον τῶν πραγμάτων. Ἕκαστος ἀρέσκει ἑαυτῷ, καὶ προτιμᾷ νὰ ἦναι τυφλὸς παρὰ νὰ γνωρίζῃ τὰς ἀδυναμίας αὐτοῦ· πρὸ πάντων ἡ μεγάλη τύχη ἀπαιτεῖ νὰ περιποιῆταί τις αὐτὴν ἀβρῶς· δὲν εὐαρεστεῖται δὲ ὅταν παρατηρῇ τις τὰ ἐλαττώματα αὐτῆς. Ἐὰν ἀκόμη παρατηρῶσι τὰ αὐτὰ θέλουσι νὰ κρύπτωσι· πάντοτε δὲ, χάρις τῷ θανάτῳ, δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτῶν μετὰ πλείονος ἐλευθερίας· ὅσον δὲ μέγας καὶ ἂν ἦναί τις, ἀναγνωρίζει ἐν ἑαυτῷ οὐδαμινότητά τινα· εὐκόλως ἐξομολογεῖται ὅτι εἶναι μηδὲν ἀντεξεταζόμενος πρὸς τὸ ἐλάττωμα τοῦτο. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀκόμη εἶναι μεγάλη κενοδοξία, τὸ διακρίνειν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τὸ ἀδύνατον μέρος ὡς εἰ εἴχομεν σημαντικόν τι. Ὦ ἀνθρώπινον μεγαλεῖον, ὁποθενδήποτε καὶ ἂν σὲ ἐξετάσω, φαίνεσαι ὅτι ἀπὸ Θεοῦ εἶ καὶ εἰς Θεὸν ἀπελεύσῃ· ἀποκαλύπτω ἐν σοὶ ἀκτῖνα θεότητος, ἥτις τὸ σέβας μου προσελκύει· ἐὰν σὲ ἐξετάσω καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον, ἀποφαίνομαι ἅπαξ ἔτι ὅτι ὁποθενδήποτε καὶ ἂν σὲ ἐξετάσω οὐδὲν ἀξιοπαρατήρητον ἐν σοὶ διακρίνω, διότι ὁπουδήποτε ἂν στραφῶ, βλέπω τὸν θάνατον διαχέοντα τοσαύτας παντοχόθεν σκιὰς ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκείνων, ἅπερ ἡ τέχνη τοῦ ἀνθρώπου ἠθέλησε νὰ χρωματίσῃ· ὥστε ἀγνοῶ πλέον ποῦ νὰ στηρίξω τὸ σεβάσμιον τοῦτο ὄνομα τοῦ μεγαλείου, οὐδὲ ποῦ νὰ ἐφαρμόσω τόσον ὡραῖον τίτλον.

Πεισθῶμεν περὶ τῆς οὐσιώδους ταύτης ἀληθείας δι' ἀκαταπολεμήτου συλλογισμοῦ· τὸ συμβὰν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι εὐγενέστερον τῆς οὐσίας, οὐδὲ τὸ ἐπουσιῶδες σημαντικώτερον τοῦ οὐσιώδους, οὐδὲ τὸ οἰκοδόμημα στερεώτερον τῶν θεμελίων, ἐφ' ὧν ἀνηγέρθη, οὐδὲ τὸ συμπεφυκὸς τῇ ἀνθρωπίνῃ οὐσίᾳ μεγαλείτερον καὶ σπουδαιότερον αὐτοῦ τοῦ εἶναι ἡμῶν. Τί λοιπόν ἐστιν ἡ ὕπαρξις ἡμῶν; σκεφθῶμεν καλῶς περὶ τούτου· εἰπὲ ἡμῖν αὐτὸ, ὦ θάνατε, διότι οἱ ὑψαύχενες ἄνθρωποι δὲν θὰ μὲ πιστεύσωσιν· ἀλλ' εἶσαι βωβὸς, καὶ μόνον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν φαίνεσαι λαλῶν. Ὁ ἐπουράνιος βασιλεὺς θέλει σοὶ δώσει τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὅπως ὁμιλήσῃς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὦτα, καὶ ἀναστήσῃς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν μᾶλλον συνειρμολογημένας ἀληθείας.

Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς μελέτη, περὶ ἧς ὁ Δαυὶδ ὡμίλει ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ: «ὅτι αἱ μὲν ἡμέραι αὐτοῦ εἰσὶν ἠριθμημέναι, ἡ δὲ ὕπαρξις αὐτοῦ εἶναι μηδὲν, ἐνώπιον τοῦ Αἰωνίου». Ὦ ἀθάνατε Βασιλεῦ τῶν αἰώ-

μετρεῖται· «ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐδὲν ἐνώπιόν σου[1].

Οὐχί, ἡ οὐσία μου οὐδέν ἐστιν ἐνώπιόν σου, οὐδὲν δὲ ὂν πεπερασμένον εἶναί τι πρὸ προσώπου σου, διότι τὸ πεπερασμένον ἔχει πέρας· ὅταν δὲ φθάσῃ τις εἰς τὸ πέρας τοῦτο, τελευταία τις ροπὴ καταστρέφει τὰ πάντα, ὡσεὶ μηδέποτε ὑπῆρξαν. Τί εἶναι ἑκατὸν ἔτη· τί χίλια· ἀφοῦ μία στιγμὴ σβεννύει αὐτά. Πολλαπλασιάσατε τὰς ἡμέρας ὑμῶν, ὡς αἱ ἔλαφοι, ἃς ὁ μῦθος, ἢ ἡ φυσικὴ ἱστορία διδάσκει ζώσας τοσούτους αἰῶνας, ζήσατε ὅσον αἱ γηραιαὶ ἐκεῖναι δρῦς, ὑφ' ἃς οἱ πρόγονοι ὑμῶν ἀνεπαύθησαν, καὶ αἵτινες θὰ σκιάσωσιν ἔτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τοὺς ὑμετέρους ἐκγόνους· συσωρεύσατε ἐν τῷ ἀπείρῳ κατὰ τὸ φαινόμενον τούτῳ διαστήματι τιμάς, πλοῦτον, ἡδονάς· τί θέλει παράσχει ἡμῖν ἡ σωρεία αὕτη, ἀφοῦ ἡ τελευταία πνοὴ τοῦ θανάτου, καίπερ ἀσθενής, καίπερ φθίνουσα θέλει προσβάλει αὐθωρεὶ τὸ κενὸν τοῦ κόμπου τούτου τόσον εὐκόλως ὡς χάρτινον παλάτιον, ὡσὰν ἐκεῖνο τὸ μάταιον παιγνίδιον τῶν παιδίων; Τί θέλει δὲ χρησιμεύσει ὑμῖν ὅτι ἐγράψατε τόσας σελίδας ἐντὸς τοῦ βιβλίου τῆς φθαρτῆς ζωῆς, ὅτι ἐπληρώσατε ἀπάσας μεθ' ὡραίων χαρακτήρων, ἀφοῦ γραμμή τις δύναται νὰ διαγράψῃ πάντα; ἀλλ' ἡ γραμμὴ ἤθελε καταλείψει ἴχνη τινά, τοὐλάχιστον ἑαυτῆς, ἐνῷ ἡ τελευταία αὕτη στιγμή, ἥτις ἀκαριαίως θὰ κατασβέσῃ ἅπασαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, θ' ἀπολεσθῇ καὶ αὐτὴ αὕτη μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν ἐν τῷ βαράθρῳ τῆς μηδαμινότητος· δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς ἴχνος τι τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως· ἡ σὰρξ θέλει μεταλλάξει φύσιν, τὸ σῶμα θέλει λάβει ἄλλο ὄνομα, θέλει καταστῇ, ὡς λέγει ὁ Τερτυλλιανός, ἄγνωστόν τι στερούμενον ὀνόματος εἰς πάσας τὰς γλώσσας. Τοσοῦτον ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ πᾶν ἀποθνήσκει ἐν ἑαυτῷ μέχρι τοῦ ἐπιθανατίου τέλους, δι' οὗ ἐκφράζομεν τὸ τέλος καὶ τὰ δυστυχῆ λείψανα τῆς ἡμετέρας ὑλαίας ὑπάρξεως: Post totum ignobilitalis elogium, caducæ in originem terram, et cadaveris nomen; et de isto quoque nomine periture in nullum, inde jam nomen, in omnis jam vocabuli mortem[2].

Τί ἐστι λοιπὸν ἡ οὐσία μου, ὕψιστε Θεέ· εἰσέρχομαι εἰς τὴν ζωὴν ὅπως μετ' ὀλίγον ἐξέλθω αὐτῆς· ἔρχομαι ὅπως φανῶ ὅμοιος τοῖς ἄλλοις, εἶτα δὲ θὰ δεήσῃ νὰ ἐξαφανισθῶ· τὸ πᾶν καλεῖ ἡμᾶς εἰς τὸν θάνατον· ἡ φύσις, ὡσεὶ ζηλεύουσα τὸ ἀγαθόν, ὅπερ παρεχώρησε, φανερόνει πάντοτε ἡμῖν καὶ γνωστοποιεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀφήσῃ εἰς ἡμᾶς ἐπὶ πολὺ τὸν ὀλίγον τοῦτον χοῦν, ὃν δανείζει ἡμῖν· ὅτι ἡ ὕλη αὕτη δὲν πρέπει νὰ διαμένῃ ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐτὰς χεῖρας· καὶ ὅτι ὀφείλει αἰωνίως νὰ εὑρίσκηται ὡς ἐν ἐμπορίῳ· ἡ φύσις ἔχει ἀνάγκην τῆς ὕλης ὅπως δώσῃ αὐτῇ ἄλλα σχήματα, ἀναζητεῖ τὴν ὕλην ἀκόμη ὅπως τὴν χρησιμοποιήσῃ καὶ δι' ἄλλα ἔργα.

1. Ψαλμ. λη'· 6.
2. De Resur. car. 4.

Ἡ διηνεκὴς αὕτη νεοσυλλεξία, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἀνθρωπίνου γένους: δηλαδὴ τὰ γεννώμενα παιδία καθόσον αὔξουσι καὶ ἀναπτύσσονται φαίνονται ὠθοῦντα ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ λέγοντα: ἀποσύρθητε, ἤδη ἐπέστη ἡ σειρὰ ἡμῶν. Οὕτω, καθὼς βλέπομεν διερχομένους ἄλλους ἐνώπιον ἡμῶν, θὰ ἔλθωσι καὶ ἄλλοι, οἵτινες θέλουσι πιστωθῇ παρὰ τῶν διαδόχων αὐτῶν περὶ τοῦ ἰδίου θεάματος. Ὕψιστε! ἐπαναλαμβάνω, τί εἴμεθα ἡμεῖς;Ἂν ρίψω τὰ βλέμματά μου ἐνώπιόν μου, βλέπω ἀτελεύτητον διάστημα, ἐν ᾧ δὲν ὑπάρχω πλέον! Ἂς στρέψω αὐτὰ ὀπίσω· ὁποία τρομερὰ συνέχεια, ἐν ᾗ δὲν ὑπάρχω πλέον! καὶ ὅτι καταλαμβάνω μικρὰν μόνον θέσιν ἐν τῇ ἀπεράντῳ ταύτῃ ἀβύσσῳ τοῦ χρόνου. Εἰμὶ μηδέν. Τοσοῦτον μικρὸν διάστημα, ὅπερ καταλαμβάνω, δὲν μὲ διακρίνει ἐν τῷ ἀπείρῳ. Ἀπεστάλην ὅπως ἀποτελέσω ἀριθμόν· μόλις ἔμενον ἐν ἀχρηστίᾳ, καὶ πρὶν ἔτι τὸ δρᾶμα παιχθῇ, ἔμεινα ὄπισθεν τοῦ θεάτρου.

Θεωρήσωμεν τὰ πράγματα ὑπὸ λεπτοτέραν ἔννοιαν· ἅπασα ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς ἡμῶν δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ ἡμᾶς ἐν τῷ ἀπείρῳ· γνωρίζομεν δὲ ὅτι μόνον μία στιγμὴ χωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ τούτου· ἤδη ὑπῆρχε, αὖθις δὲ ἠφανίσθη, μετ' αὐτῆς δὲ πάντες ἠθέλομεν ἀπολεσθῆ εἰ μὴ ταχέως καὶ χωρὶς ἀπωλείας χρόνου δὲν κατελαμβάνομεν ἑτέραν ὁμοίαν, μέχρις οὗ ἐπέλθῃ ἄλλη νέα,πρὸς ἣν θὰ ἦτον ἀδύνατον νὰ φθάσωμεν, ὁποιανδήποτε προσπάθειαν καὶ ἂν καταβάλωμεν ὅπως προλάβωμεν αὐτήν· τότε δὲ θέλομεν καταπέσει ἀμέσως, ἐλλείψει στηρίγματος. Ὢ εὔθραυστον στήριγμα τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν, θεμέλιον ἐρειπιοῦν· «ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος»[1]. Ὁ ἄνθρωπος παρέρχεται ἀληθῶς ὡς σκιὰ ἢ ὡς ἴνδαλμα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναί τι στερεόν, μόνον ματαίοις πράγμασιν ἔπεται, καὶ τῇ ἀληθείᾳ, τῇ εἰκόνι τοῦ ἀγαθοῦ, οὐχὶ δὲ αὐτῷ τῷ ἀγαθῷ.

Ἀληθῶς ὁπόσον ἡ θέσις, ἣν κατέχομεν ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, εἶναι μικρά, καὶ πόσον ἀσήμαντος· ὥστε ἀμφιβάλλω ἐνίοτε μετὰ τοῦ Ἀρνοβίου ἐὰν κοιμῶμαι ἢ ἐὰν ἐγρηγορῶ: Vigilemus aliquando, an ipsum vigilare, quod dicitur, somni sit perpetuit portio[2]. Ἀγνοῶ ἂν τοῦτο, ὅπερ ἀποκαλῶ ἐγρήγορσιν, ᾖναι μέρος τι μᾶλλον διεγηγερμένον βαθέως ὕπνου, καὶ ἂν βλέπω τὸ πραγματικόν, ἢ μήπως ἀπατῶμαι ὑπὸ τοῦ φαντασιώδους ἢ ὑπὸ κενῶν ἰνδαλμάτων.

«Παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου»[3], δηλ. παρέρχεται· ἡ δὲ ὕπαρξίς μου εἶναι μηδὲν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· τόσον δὲ ταχέως παρέρχεται ἡ ζωή μου, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι τὰ πάντα φεύγουσι μακρὰν ἐμοῦ. Οὕτω, τὸ πᾶν φεύγει· καὶ καθ' ὃν χρόνον εἴμεθα παρὰ τοὺς τάφους συνηγμένοι, νομίζοντες ὅτι εἴμεθα ἀκίνητοι, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν βαίνει πρὸς τὰ πρόσω, ἕκαστος

1. Ψαλ. λη'. 7.
2. Advers. Gent. lib. II. sub. init.
3. Κορινθ. Α', ζ', 31.

ἀπομακρύνεται ἀνεπαισθήτως τοῦ πλησιεστέρου αὐτῷ, διότι ἕκαστος βαίνει ἀνεπαισθήτως πρὸς τὸν τελευταῖον αὐτοῦ καὶ μοιραῖον προορισμόν.

(ἕπεται τὸ τέλος).

ΒΙΒΛΙΑ ΠΩΛΟΥΜΕΝΑ
ΕΝ ΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος κατὰ τετάρτην· ἔτος **Α΄, Β΄,** καὶ **Γ΄** 1880-81-82-83 ἀπὸ 1 ὀκτωβρίου ἕως 30 σεπτεμβρίου· τιμᾶται ἀντὶ 8 ἀργυρῶν μετζητιέδων ἕκαστον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος κατὰ τετάρτην· ἔτος **Δ΄** ἀπὸ 11 ὀκτωβρίου 1883 ἕως 29 σεπτεμβρίου 1884· τιμᾶται μετζητιέδων ἀργυρῶν 6.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος κατὰ τετάρτην· ἔτος **Ε΄** ἀπὸ 16 ὀκτωβρίου 1884 ἕως 24 ἀπριλίου 1885· τιμᾶται ἀργυρῶν μετζητιέδων 3.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη δὶς τοῦ μηνός, περίοδος **Β΄** ἔτος **Α΄** τόμος **Α΄** καὶ **Β΄** ἀπὸ 15 μαΐου 1885 ἕως 30 ἀπριλίου 1886· τιμῶνται ἀργυρῶν μετζητιέδων 6.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη δὶς τοῦ μηνός, περίοδος **Β΄** ἔτος **Β΄** τόμος **Α΄** καὶ **Β΄** ἀπὸ 15 μαΐου 1886 ἕως 30 ἀπριλίου 1887· τιμῶνται ἀργυρῶν μετζητιέδων 6.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη δὶς τοῦ μηνός, περίοδος **Β΄** ἔτος **Γ΄** τόμος **Α΄** ἀπὸ 15 ἰουλίου 1887 ἕως 30 ὀκτωβρίου 1887· τιμᾶται μετζητιέδων ἀργυρῶν 2.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος κατὰ τετάρτην· ἀπὸ 18 νοεμβρίου 1887 ἕως 26 ὀκτωβρίου 1888 τιμᾶται μετζητιέδων ἀργυρῶν 6, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Παραρτήματος αὐτῆς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας». **ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**, ἐπιστολαί, λύσεις, θεσπίσματα τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου μέχρι Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως· ἐπιστασίᾳ ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΕΩΝ ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»· τόμος πρῶτος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, 1888. Τιμᾶται γροσίων 50.

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ, περιέχον τὰς θείας καὶ ἱερὰς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, ἤτοι τῶν προηγιασμένων· ἔτι δὲ καὶ τὰς τάξεις πασῶν τῶν χειροτονιῶν, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ, καὶ μέρος τῆς ἱερᾶς μεταλήψεως, καὶ ἄλλας ἀναγκαίας τοῖς ἀρχιερεῦσιν εὐχάς, ἐκδοθὲν ἤδη εἰς χρῆσιν τῶν ἀρχιερέων ἐπιμελείᾳ συντόνῳ τῶν πανιερωτάτων ἐφόρων τῆς Πατριαρχικῆς Τυπογραφίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, **ΑΩΚ΄**. 1820. Ἀδείᾳ καὶ κελεύσματι τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀντίτυπά τινα τοῦ ἀνωτέρου Ἀρχιερατικοῦ (**Φυλλάδας**), ἐκτετυπωμένα λίαν φιλοκάλως καὶ ἐπὶ καλοῦ χάρτου ἐν ἔτει 1820, πωλοῦνται ἐν τῷ Πατριαρχ. Τυπογραφείῳ ἀντὶ γρσίων 40 ἕκαστον, ἄδετα.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ λάβωσι τοῦτο πολυτελῶς δεδεμένον ἀπευθυνθήτωσαν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου

ΤΥΠΙΚΟΝ κατὰ τὴν τάξιν τῆς τοῦ Χριστοῦ **Μ. Ἐκκλησίας**· δὶς ἐκδοθὲν ὑπὸ Κωνσταντίνου πρωτοψάλτου, διασκευασθὲν δὲ καὶ πολλαῖς προσθήκαις καὶ ἐπιδιορθώσεσι συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ νῦν πρωτοψάλτου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΟΛΑΚΗ ἐργασθέντος μετὰ δύο ἀλλεπαλλήλων ἐπιτροπῶν ἐπὶ τούτῳ πατριαρχικῇ κελεύσει ὁρισθεισῶν· ἐκδίδοται ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει τῆς **Α. Θ. Π.** τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. 1888. Τιμᾶται δεδεμένον γροσίων 40.

ΗΘΙΚΗ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ, ἤτοι ἀποσπάσματα ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐμμέτρως παραφρασθέντα εἰς ἁπλῆν διάλεκτον ὑπὸ Ἀρχιμανδρ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ ΣΙΝΑΙΤΟΥ· ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπ' ἀριθμ. 432 καὶ χρονολογίαν 5 Ζηλχητζὲ 1305. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1888, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. Τιμᾶται γρ. 10.

ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμεν. Θρόνον ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἀνατυπωθέντες ἐπιμελείᾳ τῆς τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς, πωλοῦνται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Τυπογραφείου καὶ ἐν τοῖς κυριωτέροις βιβλιοπωλείοις ἀντὶ γροσίων 5.

ΑΦΕΛΗΣ ΑΠΟΨΙΣ τῶν ἀξιώσεων τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀντικειμένων ταῖς λοιπαῖς χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις· ὑπὸ J. J. OVERBECK, μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ· ὑπὸ τοῦ πανοσιολογ. πρεσβυτέρου κ. ΙΩΑΚΕΙΜ Δ. ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΥ). Ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. 1883. Τιμᾶται γροσίων 10.

ΜΗΝΑ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΥ **ΟΙ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΜΙΣΣΙΟΝΑΡΙΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΥ**· δημοσιευθέντες τὸ πρῶτον ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείᾳ», ἤδη δὲ ἐπιθεωρηθέντες ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκδίδονται αὖθις συνοδικῇ γνώμῃ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. 1882 Τιμᾶται γροσίων 3.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ
μηνὸς Μαρτίου 1890.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Μαρτίου εὑρεθέντες·		Οἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα							Οἱ κατὰ τὴν 31 Μαρτίου μείναντες·		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες				
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον
Ἀσθενεῖς	192	35	284	32	543	274	31	53	7	149	29	543
Γηροκομούμενοι	84	26	1	3	114	1		1	2	83	27	114
Φρενοβλαβεῖς	299	127	11	4	441	9	1	6	2	295	128	441
Ὀρφανοί	143				143	5		1		137		143
Περιωρισμένοι			1		1					1		1
Προσωπικὸν	106	28	1		135	1				106	28	135
	842	216	298	39	1377	290	32	61	11	771	212	1377

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 11 Ἀπριλίου 1890

Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 16.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ	25

ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Δικαστικά· Διαρκὲς Ἐθν. Μ. Συμβούλιον· ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως Μ. Μ. κατὰ Κ.Ν —Ἀληθὴς καὶ ψευδὴς εὐλάβεια — Περὶ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ προτεινομένων λεκτικῶν διορθώσεων· ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἀμασείας κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη — Μελέτη περὶ θανάτου (τέλος).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῷ σαββάτῳ ἐγένοντο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι πρὸς ἐκλογὴν ἐπισκόπου Μετρῶν, αἰτήσει τοῦ κανονικοῦ κυριάρχου τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Γερμανοῦ. Ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψήφων, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ἐρυθρῶν κ. Ἀνθίμου, καὶ τῶν πανοσιολ. κκ. Μελετίου Γεωργιάδου διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱερατικῆς Σχολῆς καὶ Ἀγαθαγγέλου Ἀρχύτα ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου ἐν Κλαζομεναῖς (Βρυούλλοις), ἐξελέγη ὁ πρῶτος, παίδευμα μὲν τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπό τινων δ' ἐτῶν ὑπηρετῶν ὡς ἱεροκῆρυξ καὶ ἐπὶ τριετίαν ὡς βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου.

—Κατ' αἴτησιν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἀγαθαγγέλου, ζητοῦντος τὴν χειροτονίαν ἐπισκόπου βοηθοῦ τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Μετρῶν προαχθέντος θεοφιλεστάτου τέως ἐπισκόπου Ἐρυθρῶν κ. Ἀνθίμου, ἡ Ἱ. Σύνοδος ποιησαμένη χθὲς τὰς κανονικὰς ψήφους ἐπὶ ἐκλογῇ ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Ἐρυθρῶν, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων τῶν πανοσιολογ. ἀρχιμανδριτῶν κκ. Ἀγαθαγγέλου Ἀρχύτα, καὶ Ἀγαθαγγέλου Καστοριάδου καὶ τοῦ ἀρχιδιακόνου τῆς ἱερᾶς ταύτης μητροπόλεως κ. Ἀγαθαγγέλου Κωνσταντινίδου, ἀνέδειξε τὸν πρῶτον. Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν κ. Ἀγαθάγγελος Ἀρχύτας, ἀρχαῖος τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὑπηρέτησεν εἰς διαφόρους μητροπόλεις ὡς ἱεροκῆρυξ καὶ διδάσκαλος, ἐφείλκυσε δὲ τὴν γενικὴν ἀγάπην διὰ τὸ χρηστὸν τῆς ἀναστροφῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος.

— Πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος, διωρίσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδριάσει τῆς χθὲς ὁ σεβ. μητροπολίτης Δέρκων κ. Καλλίνικος, εἰς ὃν ἀνετέθη καὶ ἡ προεδρεία τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.

— Ἀπὸ πολλοῦ ἡ ἐφορία τῆς Ἱ. ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἑτοιμόρροπον τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ καθιδρύματος τούτου, ἐγκρίσει τῆς Ι. Συνόδου, προύκάλεσε διάφορα σχέδια ἀρχιτεκτόνων, τὸ δὲ παρελθὸν σάββατον μεταβᾶσα ἐν σώματι εἰς Χάλκην ἐμελέτησε καὶ ἐπιτοπίως τὰ σχέδια ταῦτα μεθ' ἁρμοδίων προσώπων καὶ κατέστρωσε τὸν προϋπολογισμὸν τῆς γεννησομένης δαπάνης, ἀνερχομένης εἰς τὸ οὐ σμικρὸν ποσὸν πέντε περίπου χιλιάδων λιρῶν. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνοικοδομήσεως ἀπεφασίσθη ἵνα ἄρξωνται περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς μαΐου. Μολονότι δὲ ἐν τοιαύτῃ ἐκτάκτῳ καὶ σπουδαίᾳ ἀνάγκῃ ἀπητεῖτο καὶ ἔκτακτός τις συνδρομὴ ἐκ μέρους τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, ἡ ἐφορία, μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐπιβαρύνῃ τὰς αὐτῶν πανιερότητας, ἀνέλαβε τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου διὰ τῶν πολλῶν καθυστερουμένων ἐτησίων συνδρομῶν τῶν τε Ἀρχιερέων καὶ τῶν ἱερῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν. Ἐπὶ τούτῳ, αἰτήσει αὐτῆς, ἀπελύθη πρὸ πολλοῦ πατρ. καὶ συνοδ. ἐγκύκλιος συνιστῶ-

σα τὴν ταχεῖαν καὶ ἄνευ ἀναβολῶν ἀποστολὴν τῶν καθυστερημάτων τούτων καὶ προειδοποιοῦσα ὅτι ἀποσταλήσονται ἐν ἀνάγκῃ εἰδικοὶ ἔξαρχοι, ὧν ἡ δαπάνη θέλει ἐπιβαρύνει τοὺς καθυστεροῦντας. Ἡ ἐφορία, ἐν συναισθήσει τοῦ βάρους τῆς εὐθύνης, ἣν ἀνέλαβεν, ὑπέδειξεν ἤδη ὡς ἕνα τῶν ἐξάρχων τὸν ἀρχιμανδρίτην κ. Ἄνθιμον Κυδωνιέα, ὃς καὶ ἀποστέλλεται προσεχῶς πρὸς εἰσπραξιν τῶν καθυστερουμένων παρ' ἐκείνων ἐκ τῶν πανιερ. ἁγίων ἀρχιερέων καὶ τῶν ἡγουμένων ὅσοι ἐξακολουθοῦσι καθυστεροῦντες τὰς πρὸς τὴν Σχολὴν ὀφειλὰς αὐτῶν.

— Αἰτήσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐνορίας Θεοτόκου Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου, διωρίσθη ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος αὐτῆς ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μελιτουπόλεως κ. Εὐγένιος, κατ' ἐπανάληψιν χρηματίσας ὡς τοιοῦτος ἐν Βλάγκᾳ καὶ ὡς ἐπίτροπος ἀρχιερατικῶς ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Νικαίας.

— Ἡγούμενος τοῦ ἐν Καυκάσῳ Μετοχίου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἄθω ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Φιλοθέου διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς μονῆς ταύτης ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Νήφων Φιλοθείτης, ὅστις ἔτυχε τῆς ἀπαιτουμένης κατὰ τὰ ἐν Ρωσσίᾳ θέσμια, ἐπικυρώσεως. Ὁ πανοσ. κ. Νήφων ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος εἰς Τιφλίδα, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπὸ ἐννέα ἐτῶν ἡγουμενεύοντος πανοσ. κ. Εὐγενίου Φιλοθείτου.

—Τῇ κυριακῇ τῶν Μυροφόρων, καθ' ἣν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία γεραίρει τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν ἐνταφιασάντων τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος Ἰωσὴφ καὶ Νικοδήμου, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἐνταῦθα ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Λιτίτζης κ. Ἰγνατίου ἱερὰ λειτουργία ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κ. Νικοδήμου. Οἵ τε σεβασμ. ἀρχιερεῖς καὶ πολλοὶ τῶν λογάδων τοῦ γένους ἐπεσκέψαντο ἐπὶ τούτῳ τὸν ἐνταῦθα πανοσιολ. ἐπίτροπον τῆς Α.Θ.Μ. ἀρχιμ. κ. Νικόδημον, καὶ συνεχάρησαν αὐτῷ

—Τῇ δευτέρᾳ μετὰ μεσημβρίαν ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας κ. Νελιδὼφ μετὰ τοῦ Β' διερμηνέως τῆς Πρεσβείας κ. Μαξιμώφ.

Τῇ κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος, 29 ἀπριλίου μηνὸς τελεσθήσεται ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἡ καθιερωμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων.

Τῇ τετάρτῃ ἀφίκετο ἐκ Μογλενῶν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Συνάδων κ. Ἄνθιμος, τέως ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ.

—Τῇ κυριακῇ, τελουμένου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων ἐν Σταυροδρομίῳ τοῦ τεσσαρακονθημέρου μνημοσύνου τῶν ἀειμνήστων Κωνσταντίνου Ἡρακλέους Βασιάδου καὶ Ἀντωνίου Σβορώνου, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσ. Μ. ἀρχιδιάκονος.

Κατὰ τηλεγράφημα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀπεβίωσε τῇ 12 ἀπριλίου ἐν Κοζάνῃ, ἔνθα διέμενε περιθαλπόμενος παρὰ τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ, ὁ **μητροπολίτης πρώην Σερβίων καὶ Κοζάνης Εὐγένιος,** πλήρης ἡμερῶν. Παρὰ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Ἐφέσου ὑπηρετῶν ὁ μακαρίτης Εὐγένιος ἐψηφίσθη ἐπίσκοπος Σερβίων καὶ Κοζάνης τὸν μάρτιον τοῦ 1849, διαδεξάμενος τὸν παραιτησάμενον ἐπίσκοπον Βενιαμὶν, προβιβασθείσης δὲ τῆς ἐπισκοπῆς Σερβίων εἰς μητρόπολιν κατὰ μάϊον τοῦ 1882, προήχθη εἰς μητροπολίτην. Μετὰ ποιμαντορίαν τεσσαρακονταετῆ, καθ' ἣν ἐκτήσατο τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ὀρθοδόξων, καὶ καθ' ἣν διεξήγαγε καὶ ἐξαρχικάς τινας ἀποστολὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐμπιστευθείσας αὐτῷ, παρητήσατο πρὸ ἑνὸς σχεδὸν ἔτους καὶ ἔζη ἰδιωτεύων.

Ἐξεδόθη ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ ἐκ σελίδων α'—ε' καὶ 1—8 ἀνατυπωθεὶς ἐκ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ὁ ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν ὀστέων τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Καραθεοδωρῆ λόγος τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρ. καὶ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Κ. Ἀλεξανδρίδου. Τῷ ἐπιμνημοσύνῳ λόγῳ συνεκδίδονται καί τινα ἐπιγράμματα, ἐξ ὧν παρατιθέμεθα τὰ ἑπόμενα δύο, γνῶσιν τῆς γλώσσης καὶ τῆς μετρικῆς βαθεῖαν ἐλέγχοντα.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ

ΕΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΥΚΙΑΝ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ

Α'.

Δισσοφαῶν ἄστρων ἐπὶ γῆς θέσαν εἰκόνα ζωήν,
Παιήων Στέφανος Λουκίη τ' ἄλοχος.
Οἵ γ' ἄλοχ' εὐσεβίης, σοφίης, ἀρετῆς τε βαθεῖαν
Καρπώσαντες ἔβαν δώματ' ἐς εὐθανάτων.
Κῦδος ὕβρις τ' ὄλβου μή σοι νόων ἐξαπατώντων·
Ἐσθλοσύνην ἡγοῦ κρηπῖδ' ἐθνωφελίης.
Τῷ καὶ τῶνδε τοι ἀθλοφόρων ἀρετῆς πολυμόχθου
Μνήμης εὐφήμου σήματι λεῖβε χοήν. Α. Σ. Κ.

Β'.

Εὐσεβέως ζήσαντες ἔβαν γέρας ἤδὺ φέροντες
Εὐμαθίης τ' ἀρετῆς, δώματ' ἐς εὐθανάτων,
Παιήων Στέφανος Φωτὼ Λουκίη τ' ἄκοιτις,
Ἐπταφυῶν ὄζων εὐθύφρονες τοκέες.
Τοῖς νῦν Πεντελικῆς ἐπ' ἄκρης τιμηθέντ' ἐπέθεντο
Τόνδε λίθον τύμβῳ, ὄκρυ χέοντα τέκνα.
Ἣν δὲ χοὴν ἐθέλῃς μακάροις τερπνὴν ἐπιλείβειν,
Οἰχομένων μιμοῦ δείγματα ἐσθλοσύνης. Κ. Σ. Κ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως Μ. Μ. κατὰ Κ. Ν.

ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΔΡΕΥΟΝ

Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

συγκείμενον ἐκ τῶν παρόντων μελῶν αὐτοῦ, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Δέρκων κ. Ἰωακείμ, προέδρου, Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου, Διδυμοτείχου κ. Μεθοδίου καὶ Βάρνης κ. Κυρίλ-

λου, καὶ τῶν κκ. Θ. Χριστοφορίδου, Ν. Φ. Γεωργιάδου, Δ. Παπαλλῆ, Δ. Γενιδουνιᾶ, Χ΄΄Γ. Κωνσταντινίδου καὶ Ι. Ἀναστασιάδου, ἀποτελούντων τὴν νόμιμον ἀπαρτίαν·

Συνελθὸν ἐν τακτικῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει τῇ τριακοστῇ ἰουλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ δευτέρου ἔτους, ἡμέρᾳ παρασκευῇ, ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ αἰθούσῃ αὐτοῦ παρόντος καὶ τοῦ Α΄ γραμματέως αὐτοῦ Δ. Θ. Ξανθοπούλου, ὅπως δικάσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἑξῆς ὑποθέσεως:

Ὁ Μ. Μ. διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμοὺς πρωτοκόλλου 2273 καὶ 2706 καὶ ἡμερομηνίαν 18 μαΐου καὶ 12 ἰουνίου ἐ. ἔ. αἰτήσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, παραπεμφθεισῶν ὑπ' Αὐτῆς εἰς τὸ Συμβούλιον, ἐξέθηκεν ὅτι ἐπὶ τῆς δίκης, ἣν εἶχε κινήσει κατὰ τοῦ Κ. Ν. συζύγου τῆς ἄπαιδος ἀποβιωσάσης αὐταδέλφης αὐτοῦ Μ. ἐπὶ ἐπιστροφῇ τῆς προικὸς, συνισταμένης ἐν μετρητοῖς μὲν εἰς λίρας ὀθωμανικὰς τριακοσίας, ἐν προικῴοις δὲ ἐνδύμασι σκεύεσι καὶ κοσμήμασιν εἰς Λ. Τ. ἑκατὸν ἑξήκοντα-ἐννέα καὶ ἡμίσειαν, εἶχον ἐκδοθῇ τρεῖς ἀποφάσεις, ἡ μὲν πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Σμύρνης, ἐπιδικάζουσαα ὑτῷ τὴν ρηθεῖσαν προῖκα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν Λ.Τ. διακοσίων πεντήκοντα καὶ μιᾶς ἐν ἓξ κεφαλαίοις, ἡ δὲ κατ' ἔφεσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἐπικυροῦσα μὲν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ αὐτῆς μέρη, τροποποιοῦσα δὲ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς θέματος, καὶ ἀποφαινομένη ὅπως ὁ ἐφεσίβλητος Κ. Ν. ἀντὶ λιρῶν ὀθωμ. ἑκατὸν ὀκτὼ καὶ ἡμισείας, ὡς ἀντιτίμου τῶν προικῴων ἐνδυμάτων, ἀποδώσῃ τῷ ἀντιδίκῳ αὐτοῦ ταῦτα αὐτούσια ἐν ᾗ διατελοῦσι καταστάσει, ὑποχρεούμενος εἰς πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐλλειπόντων, καὶ ἡ τρίτη κατ' ἀναψηλάφησιν, ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ ἀναψηλαφήσεως αἴτησιν, καὶ ὁρίζουσα ὅτι ἐὰν ἐν τῇ προηγουμένῃ ἀποφάσει ὑπάρχῃ λογιστικὸν λάθος, τοῦτο δύναται ἵνα διορθωθῇ οὐχὶ δι' ἀναψηλαφήσεως· ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τούτων ἀπέβη ἀδύνατος ἕνεκα τοῦ πολυπλόκου αὐτῶν, καὶ ἕνεκα τῆς παρὰ τοῦ ἀντιδίκου διδομένης εἰς ἑκάστην διάταξιν αὐτῶν ἑρμηνείας παρανόμου καὶ ἐναντίας τοῦ πνεύματος αὐτῶν, ὅτι τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως τροποποιουμένης ὑπὸ τῆς κατ' ἔφεσιν ἀποφάσεως, μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι τὰ προικῶα πράγματα δέον ἵνα δοθῶσιν αὐτῷ αὐτούσια, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι ἐπιστραφήσονται τὰ μετρητὰ, ἀφαιρουμένων ἐξ αὐτῶν οὐχὶ πλέον ὅλων τῶν κονδυλίων, ἅτινα διέταττεν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ἀλλὰ μόνον δύο, ἤτοι 1) τῶν ἐξόδων ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ γενομένην κατάσχεσιν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ ἐκ λιρῶν ὀθωμ. 35 καὶ 2) τῶν ἐξόδων κηδείας ἐκ λιρῶν ὀθωμ. εἰκοσιπέντε, διότι τὰ ἄλλα κονδύλια, ἤτοι τὰ τῶν τεσσαράκοντα λιρῶν λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ κατακρατήσεως ἐπίπλων καὶ οἰκιακῶν σκευῶν, τὸ τῶν ἑξήκοντα καὶ μιᾶς λιρῶν ἀξίας κοσμημάτων καὶ ἐπίπλων ληφθέντων ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἑτέρων δέκα πέντε ἀντιτίμου ἐνδυμάτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, δοθέντων τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν Α. ὡς ἀφορῶντα τὰ προικῴα πράγματα οὐδόλως δύνανται ἵνα ἀφαιρεθῶσιν ἐκ τῶν μετρητῶν· καὶ ὅτι ἀδυνάτου ἀποβαινούσης τῆς ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων ὡς ἐκ τῆς προσθήκης τῆς νεωτέρας ἀποφάσεως, δέον ἵνα τὸ δικαστήριον διὰ γενικῆς ἑρμηνείας ἁπασῶν τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων καταρτίσῃ νέαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν, ὁρίζουσαν ἀκριβῶς τί κατεδικάσθη ὁ ἀντίδικος ἵνα πληρώσῃ αὐτῷ· ἐζητήσατο δὲ ὅπως διὰ τῆς ἑρμηνευτικῆς τοῦ δικαστηρίου ἀποφάσεως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ Κ. Ν. ἵνα ἀποδώσῃ αὐτῷ 1) λίρας ὀθωμ. διακοσίας πέντε, κρατουμένων λιρῶν ἐννενήκοντα πέντε ἐκ τῶν ἐν μετρητοῖς τριακοσίων, τῶν μὲν ἑξήκοντα δι' ἔξοδα κηδείας καὶ δι' ἀποζημίωσιν ἐμπορευμάτων, τῶν δὲ τριάκοντα πέντε δι' ἔξοδα δικαστικὰ τῆς κατ' ἔφεσιν ἀποφάσεως, μετὰ τῶν τόκων αὐτῶν πρὸς 12 % ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως· 2) ἅπαντα τὰ ὑπολειπόμενα προικῶα πράγματα αὐτούσια, ἅτινά εἰσι παρ' αὐτοῦ κατεσχημένα καὶ ἐσφραγισμένα, καὶ ἅπερ ἤθελεν ἀποδείξει ὅτι ἀνήκουσι τῇ ἀποβιωσάσῃ ἀδελφῇ αὐτοῦ καὶ 3) καταδικασθῇ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς παρούσης δίκης.

Τῆς ὑποθέσεως ταύτης μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 13 Ἰουλίου ἐ. ἔ. παρέστη μόνος ὁ αἰτῶν Μ. Μ. συνωδευμένος καὶ μετὰ τοῦ Θ. Α. καὶ Δ. Κ. οὓς διώρισε πληρεξουσίους αὐτοῦ ἐπὶ ἀκροατηρίου, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἀναπτύξας, καὶ προφορικῶς τὰς ἐν λόγῳ αἰτήσεις, ἐζητήσατο τὴν ἐρήμην τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ νομίμως κλητευθέντος καὶ μὴ προσελθόντος ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν.

Ἀναβληθείσης δὲ τῆς διασκέψεως, τὸ Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 30 τ. μ. λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν δικογραφίαν, συζητῆσαν καὶ διασκεψάμενον κατὰ νόμον,

Ἐπειδή, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐν τῷ δικογραφικῷ φακέλλῳ κατατεθειμένου ἐπιδοτηρίου ὑπὸ ἡμερ. 21 π. μ. φέροντος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις Κ. Ν. ἀντίγραφον αὐτῆς, ἐφ' οὗ ὑπῆρχε πρᾶξις τῆς Α. Σεβασμ. τοῦ προέδρου, ὁρίζουσα δικάσιμον τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν δευτέραν τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου ἐπιδόσεως, ἐκοινοποιήθη τῷ ρηθέντι, ὅστις δὲν προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς 13 τ. μ. ἥτις ἦν ἡ δικάσιμος, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἐπιδικάζονται κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ δικαστηρίου ἅπασαι αἱ νόμιμοι αἰτήσεις τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ αἱ ἀποφάσεις, ὧν μνημονεύει ὁ αἰτῶν, ὡς τελεσίδικοι καὶ ὁριστικαί, καθόσον ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Σμύρνης τροποποιηθεῖσα ἐν μέρει ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ ἐφετείου, ἀποτελοῦσι τὸ δεδικασμένον, ἐφ' οὗ δὲν δύναται ἵνα ἐπανέλθῃ τὸ δικαστήριον καὶ ἐπενέγκῃ τὴν ἐλαχίστην τροπολογίαν, δύναται δὲ ἁπλῶς ἵνα ἑρμηνεύσῃ αὐτὰς, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἀσαφεῖς, καὶ διορθώσῃ τὸ παρεισφρῆσάν τυχον λογιστικὸν λάθος·

Ἐπειδὴ ἡ προῖξ τῆς ἀποβιωσάσης Μαρίας, συζύγου τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις Κ. Ν. ἥτις κατὰ νόμον ἐπιστρέφεται τῷ αἰτοῦντι, διαιρεῖται εἰς δύο κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων κονδύλια, ἀντιπροσωπεύοντα τὸ μὲν τὰ μετρητὰ λίρας ὀθωμ. τριακοσίας, τὸ δὲ τὰ προικῶα ἐνδύματα. σκεύη καὶ κοσμήματα, ὑπολογισθέντα διὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως εἰς λίρας ἑκατὸν ἑξήκοντα ἐννέα καὶ ἡμίσειαν·

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν μετρητῶν δέον ἵνα ἀφαιρεθῶσι τὰ διὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐπιδικασθέντα τῷ Κ. Ν. ποσὰ 1) 25 λίραι δι' ἔξοδα κηδείας· 2) 35 λίραι λόγῳ ἀποζημιώσεως κατασχέσεως καὶ φθορᾶς ἐμπορευμάτων αὐτοῦ καὶ 3) 40 λίραι λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ κατακρατήσεως ἐπίπλων καὶ οἰκιακῶν αὐτοῦ σκευῶν καὶ οὐχὶ προικῴων, καὶ τὰ τῷ ἰδίῳ διὰ τῆς κατ' ἔφεσιν ἀποφάσεως ἐπιδικασθέντα ἔξοδα λίραι τριάκοντα πέντε, ἤτοι τὸ ὅλον λίραι ἑκατὸν τριάκοντα πέντε, ὑπολείπονται δὲ λίραι ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε·

Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἑτέρου κονδυλίου τῶν προικῴων πραγμάτων, μολονότι ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἵνα δώσῃ ταῦτα αὐτούσια ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἔλαβε κοσμήματα καὶ ἔπιπλα ἀξίας 61 λιρῶν κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, ἔλαβε δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Α. ἐνδύματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἀξίας δεκαπέντε λιρῶν, κατὰ δὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. δοθέντα ὅρκον ὁ αὐτὸς ἀντίδικος αὐτοῦ ἔλαβε καὶ ἄλλα κοσμήματα, πολύτιμα προικῶα σκεύη ἀξίας ἑβδο-

μήκοντα πέντε λιρῶν, οὕτω δὲ τῶν ληφθέντων ἀντιπροσωπευόντων τὴν ἀξίαν λιρῶν ὀθωμ. 151, ὑπολείπονται προικῶα ἀξίας λιρῶν δεκαοκτὼ καὶ ἡμισείας, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τούτου ὑπ'ἀριθμ. 17 καὶ ἡμερ. 28 Νοεμβρίου 1879 δέον ἵνα δοθῶσιν αὐτούσια·

Ἐπειδὴ ἡ μὲν πρωτόδικος ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὴν περὶ ἀποδόσεως τόκων αἴτησιν αὐτοῦ, διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, ἡ δὲ κατ' ἔφεσιν ἀπόφασις οὐδὲν διαλαμβάνει περὶ τόκων, ὥστε τὸ δικαστήριον, καλούμενον σήμερον ὅπως ἑρμηνεύσῃ τὰς εἰρημένας ἀποφάσεις, δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν αἴτησιν ταύτην ὑπ' ὄψιν·

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ τέλη ἐπιβαρύνουσι τὸν ἡττώμενον τῶν διαδίκων·

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις Κ. Ν.

Α΄ ἀποφαίνεται πρὸς ἑρμηνείαν τῶν προεκδεδομένων ἀποφάσεων τοῦ τε μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Σμύρνης ὑπὸ ἡμερ. 24 Μαΐου 1879 καὶ τοῦ ἐφετείου τούτου ὑπ' ἀριθ. 17 καὶ ἡμερ. 28 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ὅτι ὁ Κ. Ν. ὀφείλει ἵνα ἐπιστρέψῃ τῷ ἀντιδίκῳ αὐτοῦ Μ. Μ. ἀπέναντι μὲν τῶν μετρητῶν τῆς προικὸς λίρας ὀθωμ. ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε, ἀπέναντι δὲ τῶν προικῴων πράγματι αὐτούσια δέκα ὀκτὼ καὶ ἡμισείας λιρῶν ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐν ἐλλείψει τούτων.

Β΄ Ἐπιτίθησι τῷ Κ. Ν. τὰ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Δέρκων ΙΩΑΚΕΙΜ

Ὁ Α΄ γραμματεὺς

Δ. Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΗΣ ΕΥΛΑΒΕΙΑ

Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος ἐν σχέσει μὲν πρὸς τὸν Θεὸν ἀποτελεῖ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐν σχέσει δὲ πρὸς ἑαυτὸν ἀπεργάζεται τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐφελκύει τὴν ἐπ' αὐτὸν τιμὴν αὐτῆς. Λέγομεν δ' ὅτι ἐν τούτῳ συνίσταται ἡ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου ἀρετὴ καὶ ἡ ἑδραία τοῦ χριστιανοῦ εὐσέβεια.

Α΄. Πᾶν ὅπερ ἰδίᾳ ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ ἀφ' ἡμῶν εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος· ἐντεῦθεν, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ὦσι τὰ καθήκοντα ταῦτα, εἶναι ἐπιβεβλημένα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, θελήσεως ἀπολύτου καὶ κυρίας. Ὥστε, πληροῦντες καὶ φυλάττοντες αὐτά, εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ, ἡ δὲ πίστις ἡμῶν ἐν τούτῳ ἐπὶ μᾶλλον ἀποβαίνει τελεία, ἐπὶ μᾶλλον καθιστάμεθα τέλειοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ μᾶλλον εὐάρεστοι γινόμεθα ἐνώπιον τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ. Οὕτω συμμορφούμεθα ταῖς βουλαῖς τῆς περὶ τὴν κυβέρνησιν τοῦ κόσμου σοφίας αὐτοῦ, οὕτω βοηθοῦμεν τοῖς σκοποῖς τῆς προνοίας αὐτοῦ. Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τόσῳ συντελεῖ εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, ἢ ἡ ἐν αὐτῇ βασιλεύουσα τάξις; Τί δὲ θεμελιοῖ καὶ συντηρεῖ τὴν ἀγαθὴν ταύτην τάξιν, ἢ ὅταν τις, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος, ἐκπληροῖ ἀκριβῶς τὸ ἔργον, ἐφ'ᾧ προώρισται, τὰ ἀνατεθειμένα αὐτῷ καθήκοντα; Καὶ ὅταν ὑπάρχωσι τόσαι διαφοραὶ μεταξὺ τῶν λειτουργημάτων καὶ τῶν καθηκόντων, ὅσαι μεταξὺ τῶν βαθμῶν καὶ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἕπεται ὅτι τὰ καθήκοντα πανταχοῦ δὲν εἶναι τὰ αὐτά, καὶ ἀφοῦ δὲν εἶναι πανταχοῦ τὰ αὐτά, ὑφίσταται παρομοία διαμάχη καὶ ἐν τῇ εὐλαβείᾳ· οὕτως ὥστε ἡ εὐλάβεια τοῦ ἄρχοντος δὲν εἶναι δυνανὸν νὰ ἦναι καὶ εὐλάβεια τοῦ ἀρχομένους· οὕτως ἡ εὐλάβεια τοῦ κοσμικοῦ δὲν δύναται νὰ ἦναι εὐλάβεια τοῦ μοναχοῦ· τοῦτ' αὐτὸ δὲ θέλομεν εἰπεῖ καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαφόρων τάξεων, ἱερῶν τε καὶ κοσμικῶν.

Πρὸς ἀκριβῆ τούτου κατάληψιν, δέον 'να διακρίνωμεν τὸ πνεῦμα τῆς εὐλαβείας καὶ τὸ πρακτικὸν μέρος αὐτῆς· ἢ μᾶλλον τὴν ἐν τῇ ἐξασκήσει καὶ πράξει εὐλάβειαν. Ἐν τοῖς αἰσθήμασι καὶ ἐν τῷ πνεύματι πανταχοῦ δέον νὰ ὑφίσταται ἡ αὐτὴ εὐλάβεια, διότι πρέπει πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ μὴ παύσῃ ἐν ἡμῖν ὑφισταμένη ἡ αὐτὴ ἐπιθυμία τοῦ τιμᾶν τὸν Θεὸν καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν, τοῦ ὑπακούειν εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τοῦ ρυθμίζειν τὰς πράξεις τῆς ζωῆς ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ θέλησιν αὐτοῦ· ἀλλ'ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ ἐξασκήσει ὡσαύτως ἡ εὐλάβεια διαφέρει, καθόσον αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ λειτουργήματα διαφέρουσιν· ὥστε συμπέρασμα φυσικώτατον, ἀλλὰ καὶ ἀναντίρρητον, ὡς λογικόν, εἶναι ὅτι ὅ,τι εἶναι εὐλάβεια δι'ἕνα δὲν εἶναι καὶ διὰ τὸν ἄλλον, διότι ὅ,τι ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον καὶ τὸ ὑπούργημα εἰς τὸν ἕνα, δὲν ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἕτερον.

Κανὼν ἐξαίρετος! Σπαρτίον ἔντριτον καὶ τοῦτο, ἀδιάσπαστον, ἀκατάπτωτον: Κρίνειν περὶ τῆς εὐλαβείας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ καθῆκον· καταμετρεῖν τὴν εὐλάβειαν ἐπὶ τοῦ καθήκοντος· θεμελιοῦν τὴν εὐλάβειαν ἐπὶ τοῦ καθήκοντος. Κανὼν ἀκριβής, κανὼν ἐν γένει δυνάμενος ἐπὶ πασῶν νὰ ἐφαρμοσθῇ τῶν κοινωνικῶν τάξεων· ἀλλά, δυστυχῶς, καὶ κανὼν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πολὺ συνήθως ἀφίστανταί τις· ποῦ δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀποκαλοῦμεν εὐλάβειαν=ἀφοσίωσιν: εἰς τὸ καθῆκον. Ἡ ἰδέα αὕτη τοῦ καθήκοντος στενοχωρεῖ ἡμᾶς, καθιστᾶ πολλάκις δύσκολον τὴν θέσιν ἡμῶν, ἀλλὰ παρίσταται ἡμῖν κοινότατα, καὶ δὲν ἔχει τι τὸ κολακεῦον, δὲν ἔχει τι τὸ γαργαλίζον. Καὶ ὅμως αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς ἰδέα τῆς εὐλαβείας, πᾶσα δ' ἑτέρα πλὴν αὐτῆς εὐλάβεια εἶναι φαντασιώδης εὐλάβεια, μόνη δὲ ἡ ἀληθὴς, ἀνεξαρτήτως πασῶν τῶν ἄλλων, συντελεῖ εἰς ἀπόλαυσιν τῶν μεγίστων ἀξιῶν, συντελεῖ εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου προαγωγὴν εἰς μίαν κατάστασιν ὑψίστην τῆς ἐφικτῆς ἡμῖν ἁγιότητος. Πρέπει νὰ πιστεύῃ τις ὅτι χρέος ἔχει νὰ τηρῇ θρησκευτικῶς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, καὶ νὰ ἐμπεδῶται ἀπαραβιάστως ἐν τῇ καταστάσει αὐτοῦ, πρὸς τὸ ἐλάχιστον δὲ τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται ἡ μετρία ἀρετή. Διατρέξωμεν δι' ὅλων τῶν καταστάσεων τῆς ζωῆς

ἡμῶν, καὶ θεωρήσωμεν πάσας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς· λέγω ὅτι δὲν θέλομεν εὑρεῖ οὐδένα, ὅστις ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ συμβαμάτων τοῦ βίου δὲν ἤθελε προμηθεύσει ἡμῖν μυρίας ἀφορμὰς τῆς πραγματοποιήσεως παντὸς ὅ,τι ἐξαίρετον ἐν τῇ εὐαγγελικῇ τελειότητι. (ἕπεται συνέχεια).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΕΚΤΙΚΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ

Πρὸς τὴν Σύνταξιν τῆς Ἐκκλησ. Ἀληθείας

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 45 τεύχει τοῦ ἔτους Γ' τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένου ἀξιολόγου περιοδικοῦ «Ἀνάπλασις» ἀνέγνων διατριβὴν τοῦ σεβ. ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Θεοκλήτου, δι' ἧς ἡ Α. σεβασμιότης ὑποδείκνυσι δύο λέξεις ἀπαντώσας τὴν μὲν ἐν τῇ 12 «οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων», τὴν δὲ ἐν τῇ 18 εὐχῇ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου «Ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσι», περὶ ὧν συνέλαβεν ὑποψίαν μήπως κατὰ λάθος τῶν ἀντιγραφέων ἐν τοῖς χειρογράφοις ἐκ μεταβολῆς ἐτέθησαν, ἡ μὲν ἐν τῇ πρώτῃ εὐχῇ «καὶ τῆς *λειτουργικῆς* ταύτας καὶ ἀναιμάκτου θυσίας» ἀντὶ «καὶ τῆς *λογικῆς*», καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ 17 εὐχῇ ἀπαντᾷ «ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν *λογικὴν* ταύτην λατρείαν», ἐπίσης καὶ ἐν τῇ 19 εὐχῇ «τοῦ ἁγίου Ἰωάννου προφήτου . . . ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν *λογικὴν* ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης»· ἡ δὲ ἐν τῇ 18 εὐχῇ «ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν . . . εἰς βασιλείας οὐρανῶν *πλήρωμα*» ἀντὶ εἰς βασιλείας οὐρανῶν *κλήρωμα*»=κληρονομία, διότι καὶ ἐν τῇ 21 εὐχῇ «Σοὶ παρακατατιθέμεθα» ἀναγινώσκεται «εἰς βασιλείας οὐρανῶν *κληρονομίαν*»=κλήρωμα.

Ταῦτα ἀναφέρουσα ἡ σεβασμιότης Του, πρὸς διαφώτισιν καὶ ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, ἐπικαλεῖται ἀρχαίων χειρογράφων καὶ εἰληταρίων τῆς ἱερᾶς λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ ἰδίως τῶν ἀρχαιοτάτων τοιούτων, τῶν κεφαλαίοις γράμμασι γεγραμμένων, τὴν ἔρευναν καὶ ἀντιπαραβολὴν παρ' ἐκείνων, οἷς τυγχάνει τοῦτο δυνατόν.

Εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην πρόσκλησιν τοῦ πανιερωτάτου ἐν Χριστῷ μοι ἀδελφοῦ ἁγίου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας περὶ τοῦ θέματος τούτου πέποιθα ὅτι πολλοὶ τῶν εὐκόλως δυναμένων ἐπισκεφθῆναι καὶ ἀνερευνῆσαι τὰ ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ἀποκείμενα ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ χειρόγραφα οὐκ ὀκνήσουσι προθύμως καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐργασθῆναι πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς περιεργείας τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὴν βιβλιοθήκην μου κοσμεῖ ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἀργυρογεγραμμένη καὶ ἔχουσα χρυσογραφῆ τὰ ἀρκτικὰ κεφαλαῖα γράμματα τῶν εὐχῶν καὶ τὰς ἐν αὐταῖς θείας λέξεις KS. IS. XS. ΘS, ἐπὶ εἰλητοῦ ἐκ μεμβράνης πορφυρᾶς, ἔσπευσα, τὸ κατ' ἐμέ, ἀντιπαραβαλεῖν τὰς ἀνωτέρω ὑποδειχθείσας εὐχὰς καὶ τὰς ἐν αὐταῖς λέξεις, τὰς ἐν τῷ τύπῳ πρὸς τὰς ἐν τῷ χειρογράφῳ, ἀλλ' ἀναγινώσκῳ ἔν τε τῇ 12 εὐχῇ «Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων» τὴν λέξιν *Λειτουργικῆς* καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ ὡς κεῖται, καὶ ἐν τῷ ἐν χρήσει ἐντύπῳ «Ἀρχιερατικῷ»· (ἐν Κων/πόλει. ᾳωκ'.) καὶ ἐν τῇ 18 εὐχῇ τὴν λέξιν *πλήρωμα*, ἀναγινωσκομένην οὕτως ἔν τε τῷ ἐντύπῳ Ἀρχιερατικῷ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ τούτῳ τῆς ἐμῆς βιβλιοθήκης, οὗτινος τὴν περιγραφήν, ἰδὼν τὸν κύλινδρον τοῦτον, ἐποίησεν ὁ ἐκ τοῦ ἱερατείου τῶν Παρισίων ἐλλόγιμος ἀββᾶς κύριος Πέτρος Βατιφφὸλ ἐν ἐγχειριδίῳ του, τύποις ἐκδοθέντι ἐν Παρισίοις τῷ 1886, δι' οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐπαινῶν τὴν ὡραίαν ταχυγραφίαν, ἀριθμεῖ τὸ χειρόγραφον ὡς δέκατον μεταξὺ τῶν μέχρι τοῦδε ἐγνωσμένων ἐννέα τοιούτων ἐπὶ πορφυρᾶς μεμβράνης ἀργυροχρυσογεγραμμένων ἀρχαίων κωδήκων ἐκκλησιαστικῆς ὕλης, ἅτινα εἰσὶ καὶ εὑρίσκονται: ἐν Εὐαγγέλιον εἰς ἅγιον Πετερσβούργ μετὰ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Οὐσπένσκυ, ἡ Γένεσις τῆς Βιέννης, τὸ Ψαλτήριον τῆς Ζυρίχης, τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Πάτμου, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ρωσσάνου, τὰ παλίμψηστα φύλλα τοῦ Δουβλίνου, τὸ Εὐαγγελιστάριον τῆς Βιέννης (τοῦ Θ' αἰῶνος), ὁ Χρυσοῦς Κώδηξ τοῦ Ἀνθίμου Ἀλεξούδη (ὃν ὄντα κτῆμα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Βερατίῳ ὠνόμασεν οὕτως ὁ αἰδεσιμώτατος ἀββᾶς Π. Βατιφφὸλ ἐν τῷ συγγράμματί του χάριν εὐγνωμοσύνης του πρὸς τὸν ὑποφαινόμενον, τοῦθ' ὅπερ ἀποδίδων ἐγὼ εἰς τὴν εὐγενῆ ἀνατροφὴν αὐτοῦ, τῷ ὁμολογῶ χάριν), καὶ ὁ Βερατινὸς πορφυροῦς Κώδηξ Φ. (καὶ οὗτος τυγχάνων κτῆμα τοῦ ἐν Βερατίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου). Ἐκ τῶν δύο τούτων Κωδήκων, ὁ μὲν προτελευταῖος κατὰ τὸν μνησθέντα ἀββᾶν ἀνάγεται εἰς τὸν Ι' αἰῶνα, ὁ δὲ τελευταῖος εἶναι ἔργον τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, ἐμπεριέχουσι δὲ ὁ μὲν πρῶτος τὸ κείμενον τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ ἀρχαιότερος, μόνον τὸ κείμενον τῶν εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Μάρκου, τῶν ὁποίων Κωδήκων μνείαν καὶ σύντομον περιγραφὴν ἐποιησάμην καὶ ὁ ὑποφαινόμενος ἐν τῇ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθείσῃ «Ἱστορικῇ περιγραφῇ τῆς μητροπόλεως Βελεγράδων· ἐν Κερκύρᾳ, τύποις Ἰωνίας, 1868». Ἐπὶ τούτοις ἵνα τὴν εἰκόνα τῆς γραφῆς τῆς ὑπ' ὄψει ἀργυρᾶς λειτουργικῆς καταληπτὴν καταστήσω τοῖς ἀναγνώσταις, ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα ἀντίγραφον ἀποσπάσματος ἐξ αὐτῆς*.

Ἔγραφον ἐν Ἀμισῷ, τῇ μητροπόλει μου, 1890, μαρτίου 25.

† Ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ ΑΛΕΞΟΥΔΗΣ.

* Τὸ πανομοιότυπον τῆς γραφῆς ἐν προσεχεῖ τεύχει.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ*

Β'.

Μὴ ἀμφιβάλλωμεν ποσῶς ὅτι ἐξορισθέντες εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο μέρος τοῦ σύμπαντος, τουτέστιν ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν ἀλλοιώσεων καὶ τῷ κράτει τοῦ θανάτου, καὶ μᾶλλον ἐνῷ ὁ θάνατος ὑπάρχει παρ'ἡμῖν, ἐνῷ φέρομεν αὐτὸν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, πολλάκις ἐν μέσῳ τῆς ὕλης ταύτης, καὶ διὰ μέσου τοῦ σκότους τῶν γνώσεων ἡμῶν, προερχομένου ἐκ τῶν προλήψεων τῶν αἰσθήσεων, ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ ἐπανακάμψωμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, θέλομεν εὑρεῖ τι δεικνύον μετά τινος ἐπιβλητικότητος τὴν οὐράνιον τοῦ ἡμετέρου εἶναι καταγωγήν, μηδαμῶς φοβουμένην τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἀφάντωσιν.

Δὲν εἶμαι ἐκ τῶν ταμειούχων τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, οὐχ ἧττον ὅμως ὁμολογῶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσω τὰς ἐξόχους ἐκείνας ἀνακαλύψεις, ἃς ἐποιήσατο ἡ ἐπιστήμη ὅπως εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἀπόρρητα τῆς φύσεως· ὅλοι θὰ θαυμάσωμεν τὰς λαμπρὰς ἐφευρέσεις, ἃς ἡ τέχνη ἐπιήσατο ὅπως διαθέσῃ αὐτὰς πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ ἄνθρωπος σχεδὸν μετέβαλε τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου· δύναται νὰ δαμάζῃ τὴν ἰσχὺν τῶν ἀδαμάστων θηρίων, γινώσκει νὰ ὑποβάλλῃ εἰς εὐπείθειαν τὴν ἀτίθασσον αὐτῶν καὶ κτηνώδη κατάστασιν, ἔχει τὸν τρόπον νὰ περιστέλλῃ τὴν μᾶλλον σκληροτράχηλον ἐλευθερίαν· ἔκαμψε μετ' ἐπιτηδειότητος τὰ ἄψυχα ὄντα· ἡ γῆ δὲν κατηναγκάσθη διὰ τῆς βιομηχανίας αὐτοῦ νὰ παρέχῃ αὐτῷ καταλληλοτέρας τροφάς; δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν δριμύτητα τῶν φυτῶν, τὰ δηλητήρια ὡσαύτως νὰ μεταβάλῃ εἰς φάρμακα πρὸς θεραπείαν ἑαυτοῦ; Περιττὸν ἤθελεν εἶναι νὰ ἀφηγηθῶμεν πῶς γινώσκει νὰ ἐξοικονομῇ τὰ στοιχεῖα, μετὰ τόσα θαύματα, ἅπερ ἐποίησε συνενῶν τὰ ἐναντιώτερα ἐξ αὐτῶν, οἷα τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, τοὺς δύο τούτους ἀσπόνδους ἐχθρούς, κατορθῶν οὕτω νὰ ὑπηρετῇ τὴν ἀνθρωπότητα διὰ σκευασιῶν ὠφελίμων, σκευασιῶν ἀναγκαίων; Τί θέλετε πλέον; Ἀνῆλθε μέχρις οὐρανοῦ, ἵνα δὲ ὁδεύῃ ἀσφαλέστερον ἐδίδαξε τοὺς ἀστέρας νὰ ὁδηγῶσιν αὐτὸν εἰς τὰ ταξείδια αὐτοῦ, ὅπως καταμετρῇ ὁμοίως τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀφήσωμεν εἰς τὴν θεωρίαν τὴν μακρὰν καὶ ἀκριβῆ ἀρίθμησιν, παρατηρήσωμεν δὲ μόνον ὡς θεολόγοι, ὅτι ὁ Θεὸς πλάσας τὸν ἄνθρωπον ὅπως γένηται ἄρχων τοῦ σύμπαντος, τοσούτῳ μεγαλοπρεπῶς κεκανονισμένου, καίπερ μεταβληθέντα ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἀφῆκεν ἐν αὐτῷ ἔνστικτόν τι ὅπως ἀναζητῇ τὸ ἐλλεῖπον ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐκτάσει τῆς φύσεως. Διὰ τοῦτο, τολμῶ νὰ εἴπω, ἀνερευνᾷ αὐθαδῶς πανταχοῦ, ὡς ἐὰν ἦσαν κτήματα αὐτοῦ, καὶ δὲν ὑπάρχει μέρος τοῦ σύμπαντος, ἐν ᾧ δὲν ἀφῆκεν ἴχνη τῆς ἐφευρετικότητος αὐτοῦ ἰδίως εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Σκεφθῶμεν ἤδη πῶς ἤθελεν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξυψωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον πλάσμα τόσον ἀσθενές, τόσον δὲ ἐκτεθειμένον εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φύσεως ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς σωματικῆς ὑπάρξεως, ἂν μὴ εἶχεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ ἰσχύν τινα ὑπερτέραν πάσης τῆς ὁρατῆς φύσεως, πνοήν τινα τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ἀκτινά τινα τοῦ θείου προσώπου, σημεῖόν τι πρὸς Αὐτὸν ἐξομοιοῦν. Οὐχί· οὐχί· ἄλλως εἶναι ἀδύνατον· ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται. Ἂν διάσημός τις τεχνίτης κατασκευάζῃ σπανίαν τινα καὶ ἔκτακτον μηχανὴν, οὐδεὶς δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ταύτην ἄνευ τῆς ὁδηγίας αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον ὅμοιον μεγάλῃ τινι μηχανῇ, ἣν μόνη ἡ ἀπερινόητος Αὐτοῦ σοφία ἠδύνατο νὰ ἐφεύρῃ, ἣν μόνη ἡ δύναμις αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ κατασκευάσῃ. Θνητέ· σὲ ἔπλασεν ὅπως σὲ μεταχειρισθῇ· ἔδωκεν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς χεῖράς σου ἅπασαν τὴν φύσιν, ὅπως ἐφαρμόσῃς αὐτὴν εἰς τὰς ἀνάγκας σου· σοὶ ἐπέτρεψεν ὡσαύτως νὰ κοσμῇς καὶ ἐξωραΐζῃς αὐτὴν διὰ τῆς τέχνης σου· διότι τί ἄλλο εἶναι ἡ τέχνη, εἰμὴ ἐξωράϊσις τῆς φύσεως; Δυνατὸν νὰ προσθέσῃς χρώματά τινα ὅπως κοσμήσῃς τὴν εἰκόνα ταύτην, ἀλλὰ πῶς θὰ ἠδύνασο νὰ κινήσῃς μηχανὴν ἔστω καὶ μικράν, ἀλλὰ τοσούτῳ ἰσχυρὰν καὶ λεπτοφυᾶ, καὶ τίνι τρόπῳ θὰ ἠδύνασο νὰ σύρῃς γραμμὴν ἁρμοδίαν ἐν εἰκόνι τόσῳ καλλιτεχνικῇ, ἂν μὴ εἶχες ἐν σοὶ τέχνην τινὰ πηγάζουσαν ἐκ τῆς πρώτης τέχνης, γονίμους ἰδέας ἀποσπασθείσας ἀπὸ τῶν ἀρχικῶν, καὶ ἐνὶ λόγῳ ὁμοιότητά τινα, ῥανίδα τινὰ καὶ μέρος τοῦ δημιουργικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἐποίησε τὸν κόσμον; Τούτων οὕτως ἐχόντων, τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἅπασα ἡ φύσις ἐν συνόλῳ οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν νὰ σβέσῃ τοσοῦτον ὡραίαν ἀκτῖνα, τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ὅλης ἡμῶν ὑπάρξεως τὸ φέρον τοσοῦτον εὐγενῆ χαρακτῆρα θείας δυνάμεως, ὑποστηριζούσης αὐτὴν, καὶ ὅτι οὕτως ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπεράνω κειμένη τοῦ κόσμου τούτου καὶ πασῶν τῶν ἐξόχων ἰδιοτήτων αὐτοῦ, οὐδένα ἔχει νὰ φοβηθῇ εἰμὴ τὸν δημιουργὸν αὐτῆς, καὶ μόνον τοῦτον;

Ἐξακολουθήσωμεν τὴν τόσην ὠφέλιμον μελέτην τῆς ἐν ἡμῖν αὐτοῖς θείας εἰκόνος. Ἴδωμεν τίνι τρόπῳ τὸ τέλειον τοῦτο δημιούργημα, τὸ προωρισμένον εἰς τὸ νὰ ὑπηρετῆται ὑπὸ τῶν λοιπῶν, προδιέγραψεν ἑαυτῷ τί δέον νὰ πράττῃ. Ἐν τῇ διαφθορᾷ, ἐν ᾗ εὑρισκόμεθα, ὁμολογῶ ὅτι ἐνταῦθα ἔγκειται ἡ ἀδυναμία ἡμῶν, πολλάκις δὲ δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω ἄνευ θαυμασμοῦ τοὺς ἀναλλοιώτους νόμους τῶν ἠθῶν, τοὺς ὑπὸ τοῦ λόγου τεθειμένους. Τί! ἡ ἐν τῷ σώματι ἐγκεκλεισμένη αὕτη ψυχὴ, ἡ ἐγκολπουμένη ἅπαντα τὰ πάθη αὐτοῦ μετὰ τοσαύτης ἀφοσιώσεως, ἥτις φθίνει, ἥτις ἀπελπίζεται, ἥτις δὲν ὑπάρχει ἐν ἑαυτῇ ὅταν τὸ σῶμα πάσχῃ, ἐν τίνι φωτὶ παρετήρησεν ὅτι εὑρίσκεταί που ἡ εὐδαιμονία αὐτῆς, ὥστε ἐνίοτε νὰ λέγῃ θρασέως ὅτι ἅπασαι αἱ ἀσθήσεις, ἅπαντα τὰ πάθη

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 117—120 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου καὶ τέλος.

καὶ ἅπασα ἡ φύσις κατακραυγάσει ἐναντίον αὐτῆς: «καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος;»[1] καὶ ἐνίοτε «νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου;»[2]. Βεβαίως ἀνεῦρεν ἐν ἑαυτῇ ἐξαίσιόν τι κάλλος ἐν τῷ καθήκοντι, ἀφοῦ τολμᾷ νὰ βεβαιώσῃ θετικῶς, ὅτι ὀφείλει νὰ ἐκτίθηται ἀφόβως, καὶ μάλιστα μετὰ χαρᾶς, εἰς ἀπείρους κινδύνους, εἰς ἀπιστεύτους θλίψεις, καὶ εἰς βέβαιον θάνατον, χάριν τῶν φίλων, χάριν τῆς πίστεως; Ἢ δὲν εἶναι θαῦμά τι τὰ στερρὰ ταῦτα παραδείγματα τοῦ θάρρους, τῆς ἀγαθότητος, τῆς δικαιοσύνης, ἅπερ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταργηθῶσι ποτέ, δὲν ἐννοῶ ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ ὑπὸ συνηθειῶν ἀντιξόων, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἀποκηρύττοντες αὐτά, εὐτυχῶς ὀλιγώτεροι τῶν κατὰ ταῦτα βιούντων;

Ἀναμφιβόλως ὑπάρχει ἐν ἡμῖν θεία τις λάμψις, περὶ ἧς ὁ Δαβὶδ εἶπεν· «ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου»[3], ἐν ᾗ ἀνακαλύπτομεν ὡς ἐν σφαίρᾳ φωτὸς ἀθάνατον ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ τιμιότητι καὶ ἀρετῇ· τοῦτο εἶναι ἡ πρώτη ἀλήθεια, ἥτις διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς εἰκόνος παρίσταται ἡμῖν· αὕτη ἡ ἀλήθεια λαλεῖ ἡμῖν, καὶ ἔτι ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ τοῖς πᾶσιν ὅτι ἐνυπάρχει ἐν ἡμῖν τι μὴ ἀποθνῄσκον ἅτε τοῦ Θεοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς ἱκανοὺς εὑρεῖν τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ.

Πάντα ταῦτα εἶναι μηδέν, τὸ δὲ θαυμαστότερον σημεῖον τῆς θείας ταύτης ὁμοιότητος εἶναι τὸ ἑξῆς. Ὁ Θεὸς γινώσκει ἑαυτόν· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκὼν αὐτοῦ, θέλει ὡσαύτως ἵνα γινώσκῃ αὐτόν· ὂν αἰώνιον, ἄπειρον, ἀτελεύτητον, ἀνεξάρτητον πάσης ὕλης, ἐλεύθερον παντὸς ὁρίου, ἀπηλλαγμένον πάσης ἀτελείας, οἷον θαῦμα! Ἡμεῖς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ πεπερασμένον αἰσθανόμενοι, ποῦ ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν αἰωνιότητα; ποῦ διενοήθημεν τὸ ἄπειρον τοῦτο; ὦ αἰωνιότης! ὦ ἄπειρον! λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὅπερ οὐδὲ ὑποθέτουσιν αἱ αἰσθήσεις, πῶς λοιπὸν εἰσῆλθες ἐν τῷ νοῒ ἡμῶν; Ἀλλ' ἂν ὦμεν μόνον σῶμα καὶ ὕλη πῶς δυνάμεθα νὰ ἀντιλαμβανώμεθα τοῦ καθαροῦ λόγου; καὶ πῶς ἠδυνήθημεν ν' ἀνακαλύψωμεν μόνον τὸ ὄνομα τοῦτο;

Ὡς πρὸς τοῦτο βεβαίως δύναταί τις εἰπεῖν, καὶ δικαίως, ὅτι ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ λόγου, δὲν ἐννοοῦμεν καλῶς τί λέγομεν· ἡ ἀσθενὴς ἡμῶν φαντασία μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τοσοῦτον καθαρὰν ἰδέαν, ἐνδύει πάντοτε αὐτὴν μετά τινος ὑλικοῦ περιβλήματος. Ἀλλὰ τῆς φαντασίας καταβαλλούσης τὴν τελευταίαν αὐτῆς προσπάθειαν ὅπως παραστήσῃ τὰς ἰδέας ταύτας λεπτοτέρας καὶ μᾶλλον ἀμετόχους ὕλης, δὲν συναισθάνεσθε τότε ἐν ὑμῖν αὐτοῖς θεῖόν τι φῶς, ἐξαφανίζον πάντα ταῦτα τὰ φαντάσματα, ὅσον λεπτὰ καὶ ἄυλα καὶ ἂν παραστήσωμεν αὐτά; Ἂν καταπιέσητε αὐτὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἐρωτήσητε αὐτὴν τί ἐστι, φωνή τις θέλει ἐγερθῆ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς ψυχῆς. Ἀγνοῶ τί ἔστιν. Ἀλλ' ὅμως οὐχ' οὕτως ἔχει. Ὁποίαν δύναμιν, ὁποίαν ἐνέργειαν, ὁποίαν ἀπόρρητον ἀρετὴν συναισθάνηται ἐν ἑαυτῇ ἡ ψυχή, ὅπως διορθώσῃ ἑαυτὴν, διαψεύσῃ ἑαυτὴν, καὶ τολμήσῃ νὰ ἀπορρίψῃ ὅ,τι ἐν ἑαυτῇ σκέπτεται; Τίς δὲν παρατηρεῖ ὅτι ἐνυπάρχει ἐν ἑαυτῇ κεκρυμμένον τι ἐλατήριον μὴ ἐνεργοῦν εἰσέτι πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον, καίπερ βεβιασμένον, καίπερ μὴ ἔχον ἐλευθέραν κίνησιν, δείκνυσιν ὅμως σαφῶς ῥώμην τινὰ μὴ παντελῶς ἐξηρτημένην τῆς ὕλης, καὶ ὡσεὶ προσηλωμένην εἰς ἄκραν τινὰ ἀρχὴν, ἀρχὴν ὑπερτάτην;

Ὁμολογουμένως: εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ὑποφέρομεν ἐπὶ πολὺ τὴν εὐγενῆ ταύτην τάσιν· αἱ ὡραῖαι αὗται ἰδέαι διαστέλλονται παρευθὺς, ἡ δὲ ψυχὴ βυθίζεται ἀμέσως ἐν τῇ περιβαλλούσῃ ταύτην ὕλῃ. Ἔχει τὰς ἀδυναμίας αὐτῆς, τὰς χαυνώσεις αὐτῆς, καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἴπω, διότι ἀγνοῶ πῶς νὰ ἐκφρασθῶ, ἔχει τι τὸ βάναυσον, ὅπερ καταναγκάζει αὐτὴν νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀληθοῦς οὐσίας αὐτῆς. Ἰδοὺ διατί οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου, βλέποντες τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν τοσοῦτον μέγαν, τὸ δὲ τοσοῦτον εὐκαταφρόνητον, ἀγνοοῦσι τί νὰ σκεφθῶσι καὶ τί νὰ εἴπωσι διὰ τοσούτῳ ξένην σύνθεσιν. Ἐρωτήσατε τοὺς θύραθεν φιλοσόφους τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος· οἱ μὲν θέλουσιν εἰπεῖ αὐτὸν Θεὸν, οἱ δὲ μηδέν· οἱ μὲν θὰ εἴπωσιν ὅτι ἡ φύσις ὡς μήτηρ περιπαθῶς ἀγαπᾷ αὐτὸν, καὶ ἐπομένως ἐνεργεῖ πρὸς εὐαρέσκειαν αὐτοῦ· οἱ δὲ, ὅτι ἐκτίθησιν αὐτὸν ὡς μητρυιά· τρίτοι δέ τινες, ἀγνοοῦντες τί νὰ μαντεύσωσι περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου μίγματος, θέλουσιν ἀποκριθῆ ὅτι συνενοῖ δύο μέρη οὐδεμίαν ἀναφορὰν ἔχοντα μεταξύ, οὕτως ὥστε ἰδιοτροπίᾳ τινὶ ἡ φύσις ἐσχημάτισε τὸ θαῦμα τοῦτο, ὅπερ κέκληται ἄνθρωπος.

Βεβαίως, οὔτε οἱ μὲν, οὔτε οἱ δὲ ἔλυσαν τὸ πρόβλημα, μόνον δ' ἡ πίστις δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τόσον σπουδαῖον αἴνιγμα. Ἀπατῶνται οἱ σοφοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου· ὁ ἄνθρωπος δὲν καθηδύνεται ὑπὸ τῆς φύσεως, ἀφοῦ κατὰ διαφόρους τρόπους προσβάλλεται ὑπ' αὐτῆς. Ὁ ἄνθρωπος, ὡσαύτως, δὲν εἶναι ἔρμαιον αὐτῆς, ἀφοῦ ἐνυπάρχει τι ἐν ἑαυτῷ ὑπέρτερον τῆς φύσεως, καὶ ἐννοῶ τὴν ταῖς αἰσθήσεσι ληπτὴν φύσιν. Πόθεν λοιπὸν προκύπτει τοσοῦτον περίεργος δυσαναλογία; Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω ὑμῖν τοῦτο; Ταῦτα τὰ δυσανάλογα μέτρα μετὰ τοσούτων ἰσχυρῶν θεμελίων δὲν κραυγάζουσι μεγαλοφώνως, ὅτι τὸ δημιούργημα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ τι καθ' ἑαυτὸ πλῆρες; Θεωρήσατε τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, καὶ θέλετε παρατηρήσει ἐν αὐτῇ σημεῖα θείας χειρός· ἡ ἀνομοιότης ὅμως τοῦ ἔργου θέλει καταδείξει ὑμῖν ὅ,τι ἴδιον ἡ ἁμαρτία συνανεκέρασεν ἐν αὐτῷ. Θεέ! ὁποῖον τὸ σύγκραμα τοῦτο; Μόλις γιγνώσκω ἐμαυτόν· καὶ τείνω ὅπως μετὰ τοῦ προφήτου κραυγάσω: «Αὕτη ἡ πόλις, ἣν ἐροῦσι, στέφανος δόξης, εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς»[1].

1. Φιλιπ. Α' 21. 2. Κολασ. Α' 24.
3. Ψαλμ. Δ', 7.

1. Θρην. 11. 15.

Ἐγὼ δὲ λέγω. Οὗτός ἐστιν ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργηθεὶς ἄνθρωπος, τὸ θαῦμα τῆς σοφίας αὐτοῦ, τὸ ἀριστούργημα τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ναί, οὗτός ἐστι· μὴ ἀμφιβάλλητε ποσῶς. Πόθεν λοιπὸν ἡ τοσαύτη ἀσυμφωνία; διὰ τί βλέπω τὰ μέρη ταῦτα τοσοῦτον κακῶς συνηρμολογημένα; Τοῦτο προέρχεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἠθέλησε νὰ κτίσῃ κατὰ μίμησιν τοῦ ἔργου τοῦ Πλάστου αὐτοῦ, καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ σχεδιογράμματος· οὕτω δὲ, ἐναντίον τῆς καλλονικότητος τοῦ πρώτου σχεδίου, τὸ ἀθάνατον καὶ τὸ φθαρτόν, τὸ πνευματικὸν καὶ τὸ σαρκικόν, τὸ ἀγγελικὸν καὶ τὸ ζωῶδες ἐν ἑνὶ λόγῳ αὐθωρεὶ συνηνώθησαν. Ἰδοὺ ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος, ἰδοὺ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάσης ἀμηχανίας· ἡ πίστις ἀποδίδει ἡμᾶς εἰς ἡμᾶς αὐτούς, αἱ δὲ ἀναιδεῖς ἀδυναμίαι ἡμῶν δὲν δύνανται πλέον νὰ κρύψωσι τὴν φυσικὴν ἡμῶν ἀξίαν.

Ἀλλὰ φεῦ! τί ὄρελος παρέχει ἡμῖν ἡ ἀξία αὕτη; Καίτοι τὰ ἐρείπια ἡμῶν ἀποπνέουσιν εἴ τι λείψανον τοῦ μεγαλείου τῶν ἀνθρώπων, ἡμεῖς ἐν τούτοις εἴμεθα βεβαρυμένοι ὑπὸ ταῦτα· ἡ ἀρχαία ἡμῶν ἀθανασία χρησιμεύει μόνον ὅπως καταστήσῃ ἡμῖν μᾶλλον ἀνυπόφορον τὴν τυραννίαν τοῦ θανάτου· καίτοι δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀποφεύγει αὐτὸν, ἀφοῦ ὅμως ἡ ἁμαρτία καθιστᾷ ἀθλίαν αὐτὴν, ἀδυνατεῖ νὰ καυχηθῇ ἐπὶ αἰωνιότητι τοσοῦτον ἐπαχθεῖ. Τί θὰ εἴπωμεν λοιπόν; τί θέλομεν ἀποκριθῇ εἰς τοσούτῳ καταπιεστικὸν παράπονον; Ὁ Σωτὴρ ἀποκρίνεται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. Προσέρχεται ὅπως ἴδῃ τὸν τελευτήσαντα Λάζαρον, προσέρχεται ὅπως ἐπισκέψηται τὴν ὀλολύζουσαν ὑπὸ τὸ ἄχθος τοῦ θανάτου ἀνθρωπίνην φύσιν. Ὦ! ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἔχει αἰτίαν· αὐτὸς ὁ δημιουργὸς προσέρχεται ὅπως ἐπισκέψηται τὸν ἄνθρωπον ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἀναγνωρίσῃ τί τὸ ἐλλεῖπον ἐν τῷ δημιουργήματι αὐτοῦ· διότι σκοπεῖ ὅπως ἐπαναγάγῃ αὐτὸ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα· «Ἐνδυσάμενοι τὸν νέον ἄνθρωπον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν»[1].

Ὦ πλήρης ἁμαρτιῶν ψυχή· δικαίως φοβεῖσαι τὴν ἀθανασίαν, τὴν καθιστῶσαν αἰώνιον τὸν θάνατόν σου! Ἀλλ' ἰδοὺ, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν δὲν ἀποθνήσκει· ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ζῇ ἤδη ζωὴν πνευματικὴν, ζῶν τὴν ζωὴν τῆς χάριτος, τὴν φέρουσαν μεθ' ἑαυτῆς τὴν ζωὴν τῆς δόξης· ἀλλ' ὅμως πάντοτε τὸ σῶμα ὑπόκειται τῷ θανάτῳ. Ψυχὴ, παρηγορήθητι· ὁ θεῖος ἀρχιτέκτων ἀνέλαβε τὴν ἐπιδιόρθωσίν σου· ἄφες ἵνα καταπέσωσιν εἰς ἐρείπια τὰ μέρη τοῦ γηραιοῦ τούτου οἰκοδομήματος, τοῦ σώματός σου, ὅπως ἀνεγείρῃ τοῦτο ἐν κρείσσονι καταστάσει, ὅπως ἀνοικοδομήσῃ τοῦτο ἐν κρείσσονι κανονικότητι· θὰ μείνῃ ἐπί τινα χρόνον ἐν τῷ κράτει τοῦ θανάτου, ἀλλ' οὐδὲν θέλει ἀφήσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ πλὴν τῆς θνητότητος.

Μὴ πιστεύητε ὅτι ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν τὴν φθορὰν κατὰ τοὺς συλλογισμοὺς τῆς ἰατρικῆς ὡς φυσικὴν συνέπειαν τῆς συνθέσεως καὶ συμφυΐας. Δέον νὰ ὑψώσωμεν ἀνωτέρω τὸ πνεῦμα ἡμῶν, καὶ πιστεύσωμεν, συνῳδὰ ταῖς ἀρχαῖς τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅτι τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὴν σάρκα τὴν ἀνάγκην τῆς φθορᾶς εἶναι τὸ θέλγητρον τοῦ κακοῦ, ἡ πηγὴ τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἡδονῶν, καὶ τέλος ἡ «ἁμαρτία ἐν τῇ σαρκὶ»[1], ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος. Τοιαύτη σὰρξ δέον νὰ καταστραφῇ, διότι ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ «τῆς ἐν σαρκὶ ἁμαρτίας» εἶναι ἀναξία νὰ συνενωθῇ μετὰ ψυχῆς μακαρίας, οὐδ' εἶναι ἄξια νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· «Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται»[2]. Δέον λοιπὸν ὅπως αὕτη μεταλλάξῃ τὴν πρώτην αὐτῆς μορφὴν, ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀνακαινισθῇ καὶ πρέπει ν' ἀπολέσῃ ἅπασαν τὴν πρώτην αὐτῆς οὐσίαν, ὅπως λάβῃ νέαν ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ὡς γηραιὸν οἰκοδόμημα ἀφεθὲν ἄνευ ἐπισκευῆς ν' ἀνεγερθῇ ἀπ' ἀρχῆς κατὰ κανόνας τελειοτέρας ἀρχιτεκτονικῆς. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν μένει ἡ ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν ὑποπεσοῦσα καὶ ταῖς ἡδοναῖς δουλεύουσα σὰρξ, ἐᾷ δ' αὐτὴν ὁ Δημιουργὸς νὰ καταπέσῃ εἰς ἐρείπια, ὅπως ἐπαναγάγῃ αὐτὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα. Τὸ πρῶτον σχέδιον πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς τέφραν, διότι ὑπηρέτησε τῇ ἁμαρτίᾳ.

Ἴδετε τὸν Κύριον ἡμῶν διατάσσοντα νὰ ἀνοιχθῇ ὁ τάφος, διότι εἶναι ὁ ἄρχων ὁ λύων τὰ κλεῖθρα τῶν δεσμῶν τῶν πεπεδημένων. Τὰ ἐντὸς τεθαμμένα σώματα θέλουσιν ἀκούσει ἡμέραν τινὰ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν ἀνεγερθῇ ὡς ὁ Λάζαρος· θέλουσιν ἀνεγερθῇ κρεῖσσον τοῦ Λαζάρου, διότι θέλουσιν ἀνεγερθῇ ἵνα μὴ ἀποθάνωσι πλέον, ὁ δὲ θάνατος, λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, θέλει ἀποπνιγῇ ἐν τῇ ἀβύσσῳ, ἵνα μὴ παρουσιασθῇ πλέον. «Καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι»[3].

Διατί λοιπὸν φοβεῖσαι, ψυχὴ, τὴν προσέγγισιν τοῦ θανάτου; Ἴσως φοβεῖσαι μήτοι καταπεσόντος τοῦ οἰκήματός σου μείνῃς ἄνευ ἀσύλου; Ἀλλ' ἄκουσον τὸν Ἀπόστολον: «Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι ἂν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς»[4]. Ὦ εὐσπλαγχνία τοῦ θεραπεύοντος τὰς ἀνάγκας ἡμῶν, λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, τοῦ καθαίροντος τὸ σκῆνος, ὃ παρέσχεν ἡμῖν· καθ' ὃν χρόνον κατεδαφίζει καὶ ἀνατρέπει αὐτὸ, εἶναι ἀνάγκη νὰ μείνωμεν ἄνευ σκηνώματος· θὰ λάβωμεν δ' αὐτὸ καθαρότερον ἐν τῇ κοινῇ ἀναστάσει. Ὑπὸ τὴν πίστιν ταύτην ἀναπαυόμεθα, ὑπὸ τὴν προσδοκίαν τῆς ἀναστάσεως ταύτης κοιμώμεθα τὸν ὕπνον τῶν δικαίων.

*

1. Κολοσ. Γ', 10.

1. Ρωμ. Η', 3·
2. Β' Κορινθ. ιε' 50.
3. Ἀποκαλ. Ἰωάν. ΚΑ', 4.
4. Κορινθ. Α' ε', 1.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 17.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ	25

ἐξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία (συνέχεια) — Ὀρθόδοξοι συγγραφεῖς τῇ βάσει ἀνεκδότων χειρογράφων· ὑπὸ Σπ. δὲ Βιάζη — Ἀληθὴς καὶ ψευδὴς ἀφοσίωσις (συνέχεια).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Βερροίας κ. Προκόπιος καὶ Σωζοαγαθοπόλεως κ. Παρθένιος ἐδήλωσαν ἐγγράφως καὶ τηλεγραφικῶς ὅτι ἀποδεξάμενοι τὴν ὡς συνοδικῶν μελῶν πρόσκλησιν τῆς Ἐκκλησίας θέλουσι σπεύσει νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πρω- εύουσαν.

— Συνεπείᾳ γενικῆς ἀναφορᾶς τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας Λιτίτζης παριστώντων τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκεῖ παρουσίας αὐτοῦ ἕνεκα σπουδαίων ἐπαρχιακῶν λόγων, ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ μητροπολίτης Λιτίτζης ἠτήσατο τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν συνοδικῶν καθηκόντων, ἥτις καὶ ἐπετράπη αὐτῷ. Εἰς ἀντικατάστασιν δὲ τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐν τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ, οὗτινος μέλος αἰσίως ἐτύγχανε, διωρίσθη συνοδικῶς ὁ Σεβασμ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Καλλίνικος, ὅστις καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης συνεδριάσεως.

— Πρόεδρος τῆς ἐφορίας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου διωρίσθη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός.

— Μέλος τῆς ἐφορίας τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὁ ἐνδοξ. Μ. Χαρτοφύλαξ Ν. Ψυχάρης βέης, ἀντικαταστήσας τὸν κ. Βασ. Θ. Ἐλευθεριάδην, ἐκλεγέντα μέλος τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἰδιότητα μέλους τοῦ Συμβουλίου τούτου.

— Ἀντὶ τοῦ ἐνδοξ. κ. Δημ. ἐφένδη Πασπαλλῆ, ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ὁ ἀξιότιμος κ. Γρ. Γαροφαλλίδης.

— Ἀξιοχρέῳ ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ διωρίσθη διαρκὴς τριμελὴς ἐπιτροπή, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐποπτεία τῆς Μυραποθήκης, τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἀποτελοῦσιν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός, καὶ οἱ ἱερολογ. δευτερεύων Κωνσταντῖνος Μικρούλης καὶ Μ. Ἐκκλησιάρχης Καλλίνικος.

— Τῇ δευτέρᾳ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανός. Ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐπεσκέψατο ὁ πανοσιολ. μέγας πρωτοσύγκελλος τὴν Α. Ἐξοχ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Α. Μαυροκορδάτον, καὶ συνεχάρη αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου Α'.

— Εὐχαρίστως μανθάνομεν ὅτι, πρωτοβουλίᾳ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Χρυσάνθου, συνεστήθη ἐν Καλύμνῳ σύλλογος ἱερατικός, σκοπὸν ἔχων τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν μόρφωσιν τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς νήσου ταύτης.

Χθὲς ἀφίκοντο ἐξ Ἁγίου Ὄρους οἱ πανοσιολογ. προηγούμενοι κκ. Κοσμᾶς Λαυριώτης καὶ Διονύσιος Ἰβηρίτης, ἐκ τῶν διακρινομένων ἐπὶ παιδείᾳ κληρικῶν.

Τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ Ἀδελφότητος «Ἐννέα Μουσῶν» διὰ τὸ ΚΓ' συλλογικὸν ἔτος (1890—91) ἡ διοικοῦσα ταύτην ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ἐκ τῶν κκ. Ἐμμ. Μουτεβελλῆ προέδρου, Β. Κ. Παλαμήδου καὶ Φ. Ρωσσοπούλου ἀντιπροέδρων, Β. Μιχαηλίδου γεν. γραμματέως, Ἀβραὰμ Ἐλευθεροπούλου εἰδικοῦ, Γ. Σαρρῆ ταμίου, καὶ Β. Γαλεπίδου βιβλιοφύλακος.

Ἐκκλησία τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

—Ἀπεστάλη ἡμῖν ὁ Κανονισμὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκκλησιαστικοῦ Συλλόγου «Ἱεροῦ Συνδέσμου», ἐγκεκριμένος διὰ διατάγματος τοῦ βασιλέως. Ὁ σκοπός, ὃν ἐπιδιώκει ὁ Σύλλογος ἐστὶ μέγας καὶ σπουδαιότατος, ὁ δὲ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἔνθερμος ζῆλος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Γερμανοῦ τοῦ καὶ προέδρου αὐτοῦ, καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τούτου θέλει συντελέσει πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ. Ἰδοὺ κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τίνα προτίθεται σκοπὸν ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» καὶ πῶς ἐννοεῖ νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ:

«Ἄρθρον 1. Σκοπὸς τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου ἐστὶ α'] ἡ στενωτέρα ἀδελφοποίησις καὶ ἕνωσις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πάντων τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης οὕτως, ὥστε νὰ ἀποτελῶσιν ἓν σῶμα κεφαλὴν ἔχον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἀπόστολος· «ὑμεῖς ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους»· β'] ἡ ὑποστήριξις τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν θρησκείας κατά τε τὰ δόγματα καὶ ἱεροὺς κανόνας· γ'] ἡ ἐπιδίωξις καὶ βελτίωσις πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, δι' ὅλων τῶν κανονικῶν καὶ νομίμων μέσων πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ σωτηρίαν τῶν πιστῶν· καὶ δ'] ἡ περίθαλψις τῶν πασχόντων, τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐκ γήρατος ἀνικάνων καταστάντων μελῶν τοῦ « Ἱεροῦ συνδέσμου».

Ἄρθρ. 2. Ἔργον τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἔσται ἡ σκέψις, ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ τῶν ἑκάστοτε ληπτέων μέτρων ἐντὸς τῶν ὅρων ταῦ κανονικοῦ δικαίου, α'] πρὸς τελειοτέραν ἀεὶ μόρφωσιν τοῦ κλήρου, πρὸς ἀξιοπρεπεστέραν αὐτοῦ συντήρησιν καὶ πρὸς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων· β'] πρὸς ἐκλογὴν καταλλήλων ὑποψηφίων διὰ τὸ ἱερὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ παιδείᾳ διακρινομένων· γ'] πρὸς ἀπαγόρευσιν διὰ παντὸς μέσου ὑπεραρίθμων χειροτονιῶν, γινομένων δὲ μόνον τῶν ἀναγκαίων διὰ τὰς πνευματικὰς τῶν πιστῶν ἀνάγκας· δ'] πρὸς τακτικὴν λειτουργίαν τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ἐπὶ τὸ προσφορώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον· ε'] πρὸς τήρησιν τῶν ἑορτῶν, μάλιστα δὲ τῆς Κυριακῆς διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ νὰ ἀνοίγωνται τὰ καταστήματα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν· ς'] πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῆς ἁγιογραφίας· ζ'] πρὸς ἔκδοσιν ἱερῶν βιβλίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν δημοσιευμάτων, πρὸς ἐπιτήρησιν καὶ ἐπίκρισιν τῶν ἐκδιδομένων τοιούτων καὶ πρὸς ἀπαγόρευσιν ἑτεροδιδασκαλιῶν· η'] πρὸς εἰσαγωγὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τοῦ καθαροῦ κηροῦ· θ'] πρὸς ρύθμισιν τοῦ λειτουργικοῦ τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας μέρους καὶ τῆς εὐταξίας ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, καὶ ἐν γένει πρὸς πᾶσαν ἄλλην ὑπόθεσιν σχετιζομένην πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα.

Ἄρθρ. 3. Διδασκαλία τακτικὴ πρὸς φωτισμὸν καὶ ἠθικὴν ἀνύψωσιν τοῦ κλήρου καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν. Ἡ διδασκαλία ἔσται α'] ἑρμηνεία τῆς ἁγίας Γραφῆς· β'] ἑρμηνεία τῆς θείας λειτουργίας καὶ τῶν λοιπῶν μυστηρίων, καὶ γ'] ἑρμηνεία τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ἐφαρμογὴ ἐν τῇ πράξει».

—Ἐξεδόθη ἐν μικρῷ φυλλαδίῳ ἐκ σελίδων 31 «Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ», κατὰ χειρόγραφον τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης, ὑπὸ Α. Π. Κεραμέως, ὑπογράφοντος καὶ τὰ προλεγόμενα. Ὁ Σύλλογος «Ἀνάπλασις», ὅστις νομίζομεν ὅτι ἐξέδωκεν αὐτό, δηλοῖ ὅτι διατίθησι τοῦτο δωρεὰν τοῖς ζητοῦσιν αὐτὸ κληρικοῖς τοῦ τε πατριαρχ. ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα

Ἀρ. 242.

Φέρεται εἰς γνῶσιν τοῦ δημοσίου, ὅτι τῇ προσεχεῖ κυριακῇ, τῆς Σαμαρείτιδος, 29 ἀπριλίου φθίνοντος, τελεσθήσεται ἐν τῇ ἐν Βαλουκλίῳ ἱερᾷ νοσοκομειακῇ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἡ ἐπέτειος πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων κτιτόρων, εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 24 ἀπριλίου 1890.

Ἐκ τοῦ Γεν. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθ. Καταστημάτων

ὁ διευθυντὴς Ε. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑ*

δ'.

Ἀπαιτεῖται δὲ νὰ γινώσκωμεν καὶ νὰ πιστεύωμεν ἀδιστάκτως ὅτι ὁ Θεός ἐστι πανταχοῦ παρὼν κατ' οὐσίαν, διότι ἄπειρον ἔχει τὴν οὐσίαν, καὶ κατὰ παρουσίαν, διότι ἄπειρον ἔχει τὴν γνῶσιν, καὶ κατὰ δύναμιν, διότι καὶ εἰς ταύτην ὁμοίως ἐστὶν ἄπειρος καὶ ἀόριστος. Ἀπαιτεῖται ὡσαύτως ἡ πίστις εἰς τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ, διότι, ἄπειρος ὢν καὶ ἀγαθοδότης καὶ σοφία καὶ δύναμις, προνοεῖ μὲν περὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντων, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν φυτῶν τοῦ ἀγροῦ, κυριώτατα δὲ προνοεῖ τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ καὶ ἐμψύχου πλάσματος, τῶν ἀνθρώπων, ὧν καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἔχει ἠριθμημένας, ἐφορῶν τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ σημειῶν ἀκριβῶς αὐτά. Ἡ εἰς τὸν Θεὸν πίστις ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ πιστεύωμεν ὅτι πανταχοῦ παρὼν βλέπει ἡμᾶς ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ στιγμῇ καὶ πράξει τῆς ζωῆς ἡμῶν, λαλοῦντας, πράττοντας, ἢ σκεπτομένους, οὐδὲ λανθάνουσιν αὐτὸν καὶ τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας ἡμῶν, οὔτε πᾶν διανόημα μὴ πραγματοποιηθέν. Πίστευε λοιπόν, ἀγαπητέ, ὅτι χαίρει μὲν ὅταν βλέπῃ ἡμᾶς σκεπτομένους καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας ὅσα εἰσὶ σύμφωνα τῷ λόγῳ καὶ τῷ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 83—84 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

νόμῳ αὐτοῦ, ἀγανακτεῖ δὲ ὅταν ζῶμεν ἐν παραβάσει τῶν θείων αὐτοῦ ἐντολῶν, οὐχὶ διότι αὐτὸς ἔχει ἐν τούτῳ ζημίαν τινὰ ἢ κέρδος, διότι καὶ ἀπαθὴς ὑπάρχει καὶ ἀνενδεής· ἀλλὰ διότι ἢ φυλάττοντες τὸν νόμον αὐτοῦ καθιστάμεθα ἄξιοι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἡτοιμασμένης ἡμῖν μελλούσης εὐδαιμονίας, ἢ διὰ τῆς παραβάσεως ἐφελκύομεν ἐφ' ἡμᾶς τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ καὶ προετοιμάζομεν τὸν αἰώνιον ἡμῶν ἀπ' αὐτοῦ χωρισμόν.

Πρέπει δὲ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ζῶντας συμφώνως τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ταῖς ἐντολαῖς οὐ μόνον ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ γίνεται μισθαποδότης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν παρίσταται σύμμαχος καὶ ὑφηγητὴς τῶν πρακτέων, ἑρμηνευτὴς δὲ τῶν οὐ πρακτέων, οὐχὶ βεβαίως ἀπαλλάττων ἡμᾶς παντελῶς τῶν παρομαρτουσῶν τῇ προσκαίρῳ ταύτῃ ζωῇ θλίψεων, διότι διὰ τούτων διερχόμενοι θέλομεν ἐπιτύχει τῆς οὐρανίου παρηγορίας, ἀλλὰ μετὰ τῶν θλίψεων ἀναμιγνύων τὴν ἄνεσιν· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς παραβαίνοντας ἀμετανοήτως τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τιμωρεῖ καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ.

Ἐὰν ἡ θεωρία ἡμῶν αὕτη φαίνηται εἴς τινας δύσληπτος, οὐδαμῶς ἀποτρεπόμεθα 'να εἰσέλθωμεν εἰς ἐξήγησίν τινα λέξεως καὶ ὅρου, ὅπως οὕτω τὸ παρὸν ἡμῶν ἄρθρον χρησιμεύσῃ ὡς ἐγκόλπιον παντὶ χριστιανῷ συνέκδημον· ἀνάγκη 'να γνωρίζῃ οὗτος ὅτι ἡ θεία οὐσία ἐστὶ μία, καὶ λέγεται καὶ γράφεται τοιουτοτρόπως παρὰ τοῖς θείοις Πατράσι, οὐδέποτε δὲ λέγεται πληθυντικῶς ὡς ἡ λέξις ἐνέργεια· διότι ἡ μὲν ἐνέργεια προχέεται μὲν ἐκ τῆς μιᾶς οὐσίας καὶ φύσεως τῶν τριῶν ὑποστάσεων, πολλαὶ δὲ γράφονται καθότι πολλὰ καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῆς κτίσματα, ἐνῷ τῆς οὐσίας οὐδέποτε μετέχουσι ταῦτα. Ἐντεῦθεν ἀγόμενος ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς, εἶπεν· «ἡ μὲν θεία ὑπερουσιότης οὐδέποτε καλεῖται πληθυντικῶς· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ θεία καὶ ἄκτιστος χάρις καὶ ἐνέργεια μεριζομένη ἀμερίστως, κατ' εἰκόνα τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος, καὶ θερμαίνει καὶ φωτίζει καὶ ζωοποιεῖ καὶ αὔξει, τοῖς τε λαμπομένοις τὴν οἰκείαν ἐνίησι λαμπρότητα, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ὁρώντων ἐπιφαίνεται· κατὰ ταύτην γοῦν ὡς κατ' ἀμυδρὰν εἰκόνα, καὶ ἡ θεία τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια, οὐ μία μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ καλοῦνται παρὰ τῶν θεολόγων, ὡς καὶ Βασίλειος ὁ μέγας, «αἱ δὲ ἐνέργειαι, φησί, ἄρρητοι μὲν διὰ τὸ μέγεθος, ἀνεξαρίθμητοι δὲ διὰ τὸ πλῆθος».

Ἴσως ἤθελεν ἀπαιτηθῆ καὶ μακρότερος λόγος περὶ θείας προνοίας, περὶ σπουδαιοτάτου ζητήματος ὅπερ ἐφείλκυσε τὴν ἐμβριθῆ μελέτην καὶ σύντονον προσοχὴν πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σοφῶν πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐπὶ τοσαύτας ἔκτοτε ἑκατονταετηρίδας, ἀλλ' ἐνταῦθα πιθανῶς ἤθελεν ὑποτεθῆ ὅτι λαλοῦμεν πρὸς ἀγνοοῦντας· ὥστε θέλομεν ἐκτείνεσθαι μόνον ὅπου δικαιολογεῖ τὸν μακρότερον λόγον ἡ παρ' ἡμῖν ἔλλειψις ἐκτενεστέρας ἐκκλησιαστικῆς καὶ θρησκευτικῆς παιδεύσεως· διὰ τοῦτο ὅπου εὔληπτος ἡ ἔκθεσις ἰδέας τινὸς καὶ ἡ ταύτης ἀνάπτυξις, ἐκεῖ μακρὸς λόγος ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ παρά τισιν ἀφόρητος.

Ἐκ τῆς περὶ Θεοῦ καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδιοτήτων ἀκριβοῦς διδασκαλίας, ἧς ἔπρεπε νὰ καθιστῶμεν τὸν παῖδα μέτοχον ἀπὸ τῶν κατωτέρων μέχρι τῶν ἀνωτέρων καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδευτηρίων, πηγάζει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπιβάλλεται ἡμῖν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐν πάσῃ ἡμῶν ἀναστροφῇ, ἐν παντὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ νοήματι, «οὐδ' ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν» κατὰ τὸν ψαλμῳδὸν (ψαλμ. λγ. 9.). Τοῦτο δὲ ἐν ὀλίγοις καὶ ἀρκεῖ σήμερον, διότι τὸ περὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ θέμα ἐστὶ λίαν ἐποικοδομητικόν, ἐστὶ δίδαγμα κάλλιστον εἰς πάντας, οἵτινες πολλάκις μὲν ἐπαναλαμβάνομεν τὴν λέξιν, πολλάκις δὲ καὶ ἀκούομεν αὐτήν, καὶ γινώσκομεν, ὅτι «φόβος Κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ» (Παροιμ. ΙΘ', 23), ἀλλὰ στερούμεθα τῆς ἀκριβοῦς περὶ τούτου διδασκαλίας, οὐδ' ἔχομεν ἰδέαν περὶ τούτου σαφῆ.

Ἡ περὶ τῆς θείας ἀγαθότητος σαφὴς ἰδέα, καὶ ἡ περὶ ταύτης ἀκριβὴς διδασκαλία ἐπιβάλλουσιν εἰς ἡμᾶς νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ὅτι αὐτός ἐστι τὸ ἄκρον ἐφετόν, 'να ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν ὑπομένοντες δι' αὐτὸν τὰς συμβαινούσας θλίψεις, ὡς ἐδίδαξε τρανῶς ὁ μακάριος ἀπόστολος (Β' Θεσσαλ. γ', 5). Ἡ ἀγάπη αὕτη πρέπει 'να γίνηται «ἐν ἀφθαρσίᾳ» κατὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ (Ἐφεσ. ΣΤ', 24), ἤτοι ὁ τρέφων ἐν ἑαυτῷ τὴν εἰς Θεὸν ἀγάπην πρέπει 'να ἐξασκῇ αὐτὴν οὐχὶ διὰ φθαρτὰ καὶ ῥέοντα πράγματα, ἀλλὰ διὰ τὰ ἄφθαρτα· 'να ἀγαπᾷ αὐτὸν διὰ τῆς ἀρετῆς—τοῦτό ἐστιν ἡ ἀφθαρσία—οὐχὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας—τοῦτό ἐστιν ἡ φθορά.—Γίνωσκε, ἀγαπητέ, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ὑπερβαίνει πᾶσαν γνῶσιν, κατ' αὐτὸν τὸν οὐρανοβάμονα Παῦλον (αὐτ. Γ', 19), ὅτι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τερπνὰ πάντα εἰσὶ φθαρτά, καὶ ἃ καταλείπουσιν ἡμᾶς, ὡς ἐνύπνια καὶ σκιαὶ διαλυόμενα, ἃ καταλείπομεν ἡμεῖς αὐτά, ἁρπαζόμενοι ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου. Τί μένει ἐπέκεινα τῆς φθορᾶς ταύτης, ἢ ὁ Θεὸς μόνος καὶ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν;—Ἐντεῦθεν κεφάλαιον πίστεως ἔχε καὶ τοῦτο ἐν τῷ νοΐ σου καὶ τῇ καρδίᾳ σου, τὴν ξυνωρίδα ταύτην τῶν πρωτίστων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, ὅτι μετὰ Θεὸν ὀφείλομεν 'να ἀγαπῶμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα, τοῦτο δὲ καὶ ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ λέγων, ὅτι δύο αἱ μεγάλαι καὶ πρῶται ἐντολαί, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, καὶ ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ὅμοιον ἡμῖν.

Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη ἔχει συμπέρασμα ἄφευκτον τὴν ἐπιμελῆ τήρησιν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ καλῶς ἐννοούμενος φόβος τοῦ Θεοῦ παρορμᾷ πρὸς τοῦτο. Ὁ τὸν Θεὸν ἀγαπῶν ὑπομένει πάντα τὰ ἐν κόσμῳ τούτῳ ἐπερχόμενα αὐτῷ· μὴ δὲν ἠκούσαμεν ὅτι «ἡ ἀγάπη ὑπομένει»; (Α' Κορινθ. ιγ', 7).

ε'.

Ἡ ταπεινοφροσύνη ἔν τε τῇ Παλαιᾷ καὶ τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ ἐπιβάλλεται ἡμῖν ὡς σωτηρίαν πηγάζουσα, ὡς ὕψωσιν προμνηστευομένη εἰς τὸν ἐξασκοῦντα ταύτην ἐν ἔργῳ, ἐν λόγῳ, ἐν σχήματι, ἐν πνεύματι. Ταπεινοφροσύνης ἔχομεν παράδειγμα μέγιστον αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν, ὑπήκοον γενόμενον μέχρι θανάτου σταυροῦ, εἰ καὶ ἐκεῖνος μέν, Θεὸς ὤν, ἐταπεινώθη ὑφ' ἑαυτοῦ μορφὴν ἀναλαβὼν δούλου, ὁ δὲ εἰς αὐτὸν πιστεύων, ὅ,τι ἂν ἤθελε φρονήσει περὶ ἑαυτοῦ μέτριον, ἀλήθειαν λέγει, οὐ ταπεινοῦται· ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, φιλάνθρωπος ὢν Θεός, ἴσα τῇ ταπεινοφροσύνῃ λογίζεται τὸ νὰ μὴ ὑπερηφανευώμεθα. Οἱ τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες διδάσκουσιν, ὅτι καθὼς τὰ τοῦ κόσμου τούτου ἀγαθά εἰσιν εἰς ἡμᾶς ἄχρηστα ἄνευ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, διὰ τοῦ ὁποίου καθίστανται γνωστὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοιούτῳ τρόπῳ καὶ σύμπασα ἡ ἀρετὴ τοῦ χριστιανοῦ εἶναι σκοτεινὴ χωρὶς ταπεινώσεως.

Ἐὰν θελήσωμεν 'να λεπτολογήσωμεν ἐπὶ τῆς λέξεως καὶ 'να ἀκολουθήσωμεν τὸν ἱερὸν Εὐθύμιον τὸν Ζυγαδηνὸν εἰς τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι πέντε εἰδῶν ταπεινώσεως ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ φαινομένων, πρῶτον ἐστὶν ἡ προαιρετικὴ ἐκείνη καὶ ἑκούσιος ταπεινοφροσύνη, ἥτις διττῶς θεωρεῖται κατὰ τὸν Σιναΐτην Γρηγόριον, «τὸ ἔχειν ἑαυτὸν ὑποκάτω πάντων, καὶ τὸ ἐπιγράφειν Θεῷ τὰ κατορθώματα, ἥτις καὶ θεοδώρητος ταπείνωσις ὀνομάζεται, καὶ τελειότης πασῶν τῶν ἀρετῶν»· καὶ ἐνῷ ἀποκαθιστᾷ τὸν ἐξασκοῦντα ταύτην ἥσυχον ἐν τῷ βίῳ, μηδεμίαν πτῶσιν φοβούμενον, διότι, κατὰ τὸν ἱερὸν Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον, «πόθεν ἔχει πεσεῖν ὑποκάτω πάντων ὤν;», δυνάμεθα 'να εἴπωμεν ὅτι προμνηστεύεται αὐτῷ καὶ σωτηρίαν. «Οὐδὲν ταπεινοφροσύνης ἴσον (λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐν ὁμιλίᾳ ΛΓ' εἰς Ἰωάννην)· διὰ τοῦτο τῶν μακαρισμῶν ἐντεῦθεν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς (Ματθ. Ε', 3)· ὥσπερ γάρ τινα θεμέλιον καὶ κρηπῖδα μεγίστης οἰκοδομῆς καταβαλέσθαι μᾶλλον, οὕτω τὴν ταπεινοφροσύνην πρώτην ἔθηκεν· οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστι χωρὶς ταύτης σωθῆναι».

Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἱερὸν Ἰσίδωρον τὸν Πηλουσιώτην, θέλομεν μάθει ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἀληθὴς ταπεινοφροσύνη διακρίνεται μὲν ἀπὸ τῆς ταπεινολογίας, οὐδαμῶς ὅμως ἀποκλείει ἡ μία τὴν ἄλλην· νεώτερος δὲ διδάσκαλος προσέθηκεν, ὅτι πρέπει ὁ ἀγαπῶν καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ νὰ ταπεινοφρονῇ, καὶ νὰ ταπεινολογῇ, καὶ νὰ ταπεινοσχημονῇ, διότι ἀπὸ τῆς ταπεινότητος τοῦ σχήματος καὶ τῶν λόγων ἀνέρχεταί τις ἐπὶ τὴν τοῦ φρονήματος ταπείνωσιν, καὶ μετὰ τῆς ταπεινολογίας συσχηματίζεται ἔσωθεν, καὶ διατίθεται συμφώνως πρὸς τὰ ἔξω σχήματα καὶ κινήματα τοῦ σώματος ἡ ψυχὴ ἡμῶν καὶ τὸ φρόνημα· εἰ καὶ ὁ ὁσίας μνήμης Νικόδημος, ὁ τὴν θεωρίαν ταύτην διατυπώσας, ἐπὶ τῇ βάσει παρομοίας διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ Ἰωάννου τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος, ἔδει 'να γινώσκῃ ὅτι ὁ λόγος ἐστὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἀρετῆς ἡ σκιά, ἑπόμενος αὐτῇ κατὰ συνέπειαν, οὐχὶ δὲ προηγούμενος.

στ'.

Ταπεινούμενος πρώτιστα καὶ κυρίως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καθῆκον ἔχει νὰ πενθῇ διηνεκῶς ὑπὲρ ὧν ἥμαρτεν αὐτὸς ὁ τὸν χοῦν λαβὼν περίβλημα τῆς ἐν αὐτῷ ἀΰλου φύσεως, ὑπὲρ ὧν ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἥμαρτεν, ὑπὲρ ὧν ὁ Κύριος σάρκα φορέσας ἐσταυρώθη· μιμνησκόμενος δὲ πόθεν ἐξεπέσαμεν, νὰ πενθῇ διὰ τὴν καταδίκην, εἰς ἣν ὑπεβλήθημεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πειραζόμενοι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ ταλαιπωρούμενοι· νὰ πενθῇ ὅτι τὴν πατρίδα τὴν νοητὴν ἀποβαλόντες πρῶτον κατεδικάσθημεν εἰς τὴν παροῦσαν ἐξορίαν, ἀφ' ἧς εὐχόμεθα 'ν' ἀναχωρήσωμεν, ὁδεύοντες πρὸς ἐκείνην, ἑτοίμους ἡμᾶς αὐτοὺς ἀείποτε καθιστῶντες διά τε τῆς χάριτος τῶν μυστηρίων, ἀλλὰ καὶ διὰ πίστεως ὀρθῆς καὶ ζώσης, καὶ δι' ἔργων ἀρίστων. Ὁ οὕτω πενθῶν ἔσται μακάριος. Ἐκάλεσεν οὕτως αὐτὸν αὐτὸς ὁ Κύριος, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς παρακληθήσεται, τὴν εἰς τὴν οὐράνιον πατρίδα εἴσοδον προμνώμενος· ταύτης δὲ στερηθήσονται οἱ τὰς ἐντολὰς τοῦ Σωτῆρος ἀθετοῦντες.

Οὐδαμῶς ὅμως πρέπει 'να πενθῶμεν ἐπὶ τῇ στερήσει τινὸς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθῶν· οἱ Πατέρες λέγουσιν ὅτι τὸ τοιοῦτο πένθος κτείνει τὸν ἄνθρωπον, εἶναι δὲ τερατοτόκημα προσπαθειῶν κοσμικῶν καὶ γεηροῦ χαρακτῆρος, καὶ πολλῶν ἁμαρτημάτων θανασίμων. Ἀλλ' ὢν ἄνθρωπος, ἀγαπητέ, δυσκόλως ἴσως ἤθελες δυνηθῇ 'ν' ἀποσείσῃς τὸν κλοιὸν τοῦ χοός, τὸν ὁποῖον περιβαλλόμεθα, ἡ δὲ συμπάθεια τῆς καρδίας θέλει σὲ κεντήσει βεβαίως εἰς τοιοῦτο πένθος. Τίς ἀρνεῖται τοῦτο; Ἀλλὰ μὴ εἶναι ἀδύνατον καὶ δύσκολον νὰ μετακεντρίσῃ ὁ χριστιανὸς τὸ κοσμικὸν δάκρυον εἰς πένθος πνευματικόν; Μετακέντρισον αὐτό, μηδὲ 'να διαλείπῃς ἐξαιτούμενος συγγνώμην ἀπὸ Θεοῦ ὅτι ἐπένθεις ἐπὶ στερήσει πράγματος ποθητοῦ, φίλης τινὸς καὶ ἀγαπητῆς ὑπάρξεως, ἐπὶ στερήσει τῶν πρὸς εὐζωΐαν ἀναγκαίων, ἐπὶ στερήσει τιμῶν καὶ δόξης κούφης, ἢ διὰ σωματικὴν ἀσθένειαν, ἵνα μὴ δειχθῶμεν ὀλιγοπιστοῦντες πρὸς τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, ὅστις διδοὺς ἀφείλετο πρὸς ἀπόπειραν τῆς ἡμετέρας καὶ σπουδῆς τε καὶ πίστεως.

Ὑπόμενε μᾶλλον εὐχαρίστως τὰ ἐπερχόμενά σοι ἀνιαρὰ τοῦ κατ' ἄνθρωπον βίου συναντήματα, πιστεύων ὅτι τῷ «ὑπομείναντι προσέσχεν ὁ Κύριος» (Ψαλ. ΛΣΤ', 1).

ζ'.

Μὴ περισπώμενος οὕτως ὁ χριστιανὸς εἰς σκέψεις καὶ κρίσεις χαλεπωτέρας ἑαυτοῦ, μηδὲ πολυπραγμονῶν ἐν τοῖς ἰσχυροτέροις ἑαυτοῦ, καθαρὰν ἐν ἑαυτῷ καὶ σαφῆ τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ ἔχων, ὑπὸ τῆς

πρὸς αὐτὸν ἀγάπης κατεχόμενος, ἀγάπης ἀληθοῦς, ἔξω βαλλούσης τὸν φόβον, πρέπει 'να ἔχῃ τὸ ταμεῖον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ κεκαθαρμένον ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἀψιμαχίας, ἵνα μὴ, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν φωνὴν, ἐξ ἰδίας ἐμπαθείας ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος γένηται τῆς γεέννης τοῦ πυρὸς (Ματθ. Ε', 22). Ἐν τοῖς λόγοις, ἐν τοῖς ἔργοις πρέπει 'να ἐπιδεικνύῃ μακροθυμίαν, ἀνεξικακίαν, ἀοργησίαν καὶ πραότητα, διότι τοῖς ἐπιδεικνυμένοις τὰς ἀρετὰς ταύτας ὁ Σωτὴρ ἐπηγγείλατο τὴν αἰώνιον αὐτοῦ βασιλείαν· ἀλλ' ἄρά γε οἱ τοιοῦτοι στεροῦνται καὶ τῆς εὐζωΐας τῆς ἐνταῦθα, καὶ τῆς ἠρεμίας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς; — Ὁ μακροθυμῶν, ὁ ἀνεξίκακος, ὁ πραὺς οὐδεμίαν ἔχει 'να φοβηθῇ προσβολὴν ἀπ' οὐδενός· ζῶν ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ζῶν ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, φρόνιμος ὤν, γινώσκει ὅτι πολλὰ θέλει ἀκούσει κατ' αὐτοῦ λεγόμενα· εἴτε ἐν εὐρεῖ, εἴτε ἐν περιωρισμένῳ κύκλῳ βιῶν, ἐπισύρει κακολογίας τινὸς τὴν ὁρμὴν, ἀκούει δυσμενεῖς ἐναντίον αὐτοῦ φωνάς· ἐὰν ἀναμιχθῇ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς δράσεως, ὁ φθόνος ἐπόμενόν ἐστι 'ν' ἀκονίσῃ κατ' αὐτοῦ τὰ βέλη· ὁ φρόνιμος γινώσκει, ὅτι ὁ φθόνος ἕπεται ἀείποτε τῷ διὰ περιωπῆς βαδίζοντι, καθὼς ἡ σκιὰ τῷ περιπατοῦντι διὰ τοῦ ἡλίου· ὅταν εἰς τὰς ἐναντίας αὐτοῦ διαδόσεις αὐτὸς ἀντιτάττῃ σιγὴν καὶ μακροθυμίαν, ὅταν ἀόργητος διατελῇ, μακρὰν τοῦ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις, εἰς ἔριδας, εἰς διαπληκτισμούς, δύναται πολλῷ περισσότερον νὰ σβέσῃ τὸ πῦρ αὐτῶν.

Τοιουτοτρόπως διέρχεται τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ζωὴν αὐτοῦ ἀνεπιβούλευτος, μετὰ δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος τούτου χωρισμὸν, ἡ μνήμη τῆς τοιαύτης ἀρετῆς αὐτοῦ ἀγήρως μένει, διαφημιζομένη ἀνὰ τὰ στόματα πάντων, τοῦθ' ὅπερ ὑπὲρ ἑαυτοῦ πᾶς χριστιανὸς εὔχεται, πᾶς ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ· ἀλλ' ὁ χριστιανὸς πρέπει 'να ἔχῃ καὶ τοῦτο κατὰ νοῦν, ὅτι ὁ πρᾷος καὶ μακρόθυμος ἀξιοῦται τῆς θείας προνοίας διηνεκῶς, καὶ πρέπει 'να μὴ ἐπιλανθάνηται ὅτι αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶπε διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου «ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν πρᾷον καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους»; (Ἡσ. ΞΣΤ', 2). Δύναται 'να ὀργισθῇ· ἀλλὰ κατὰ τῆς ἁμαρτίας· προνοούμενος μήτοι ὀργισθῇ κατὰ τοῦ πράττοντος τὴν ἁμαρτίαν· πλὴν ἐὰν ἄρχων ᾖ καὶ δυνάστης, ὅτε κατὰ τῶν πονηρῶν καὶ τῶν κακεργατῶν πρέπει 'να ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον, περιστέλλων τὸ κακὸν, ἵνα μὴ πληθύνωνται οἱ ἐργάται αὐτοῦ. Δύνασαι λοιπὸν, ἀγαπητὲ, ἐὰν τύχῃς ἀρχὴν δημοσίαν διακεχειρισμένος, 'να τιμωρήσῃς τὸν ἐργάτην, ἀλλὰ καὶ 'να ἐπιδείξῃς ἀνοχὴν, καὶ οἶκτον, καὶ ἐπιείκειαν. Καθ' ἑαυτὸν, ἀνέχου. Μὴ διαχειριζόμενος ἀρχὴν δημοσίαν, μακροθύμει ἀπείρως.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΗ: ΒΑΣΕΙ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ*

Γ'.

Ἄγγελος Σουμάκης[1].

Ὁ ἀοίδιμος Κατραμῆς[2] ἱστορεῖ ὅτι ὁ Ἄγγελος οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1640 ἐν Ζακύνθῳ, ὅτι εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῆς «*Διηγήσεως τοῦ ρεμπελιοῦ τῶν ποπολάρων, ἤγουν τοῦ λαοῦ τοῦ νησίου τῆς Ζακύνθου, ὅπου ἔγινεν εἰς τοὺς 1628*» καὶ τῆς «*Διηγήσεως περὶ τῆς παρούκλας τῆς Ζακύνθου στοὺς 1728*». Ὁ Σουμάκης βεβαιοῖ εἰς τὸ *Ρεμπελιὸν* ὅτι ἦτον αὐτόπτης μάρτυς τῆς στάσεως, ἄρα δὲν ἐγεννήθη τῷ 1640. Ἄλλη παρατήρησις: Ὁ Σουμάκης ἦτον αὐτόπτης τῆς στάσεως τῆς γενομένης τῷ 1628, ἄρα πῶς ἠδύνατο νὰ ἦτο μεταξὺ τῶν ζώντων τῷ 1728, ἤτοι μετὰ ἑκατὸν ἀκριβῶς ἔτη, ὅτε ἡ Ζάκυνθος ἐμαστίζετο ὑπὸ τῆς πανώλους; Ὁ Κατραμῆς δὲν ἀνέγνωσε τὴν *Διήγησιν τῶν ποπολάρων* καὶ οὕτως ἐνόμιζεν ὅτι συνέγραψεν αὐτὴν ὁ Σουμάκης κατὰ τὰς πληροφορίας, ἃς ἔλαβεν. Ταῦτα βεβαίως σκεφθεὶς, ἐφαντάσθη ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1640 καὶ ὅτι ἀπεβίωσε μετὰ τὸ 1728, ἐποχὴν τῆς πανώλους.

Καὶ ἄλλα σπουδαιότερα ἁμαρτήματα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἄρθρῳ περὶ Ἀγγέλου Σουμάκη τοῦ Κατραμῆ· α'] εἰς ἓν πρόσωπον ἀπέδωκε τὰ ἔργα δύο διαφόρων προσώπων ἕνεκα τῆς ὁμωνυμίας· καὶ β'] ἀπέδωκεν εἰς τὸν Σουμάκην ἔργα ἄλλων.

Εὐσυνειδήτως ἐρευνῶντες εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον εἴδομεν ὅτι τρεῖς *Ἄγγελοι Σουμάκη* διέπρεψαν ἐν Ζακύνθῳ.

Α'. *Ἄγγελος Σουμάκης* τοῦ Γεωργίου· ὅστις ἤκμαζε τῷ 1628 καὶ συνέγραψε τὴν «*Διήγησιν τοῦ ρεμπελιοῦ τῶν ποπολάρων, ὁποῦ ἔγινεν εἰς τοὺς 1928*»[3].

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 114—117 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

1. Κοινῶς ἐγράφοντο *Σουμάκης* ἢ *Σουμμάκης*· ἐνίοτε δὲ ὑπεγράφοντο καὶ *Συμμάχιος* ἢ *Σουμμάχιος*.

2. *Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου* σελ. 327—328.

3. Τὸ πονημάτιον τοῦτο τοῦ Σουμάκη ἐδημοσίευσαν ὁ Χιώτης (*Σειρᾶς ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων*, τόμ. Γ' σελ. 165—182) καὶ ὁ Σάθας ἐν τῷ Α' τόμῳ τῶν *Ἑλληνικῶν Ἀνεκδότων*. Ὁ κ. Σάθας δίδων πολλὴν σημασίαν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Σουμάκη ἀνεδημοσίευσεν αὐτὸ τῷ 1867 ἐν Ἀθήναις μετὰ προλεγομένων ὑπὸ τὸν τίτλον *Τὸ ἐν Ζακύνθῳ ἀρχοντολόγιον καὶ οἱ Ποπολάροι*. Τῶν προλεγομένων τοῦ Σάθα *ἀνασκευὴν* ἐδημοσίευσεν ἐν Ζακύνθῳ ἀνωνύμως ὁ εὐπαίδευτος ζακύνθιος κ. Παῦλος Ταβουλάρης, ἀλλ' ἕνεκεν ἐλλείψεως ἐγγράφων καὶ ἱστορικῶν γνώσεων ἡ καλὴ ἐκείνη *ἀνασκευὴ* δὲν εἶναι ἐπιστημονική. Εἰς τὸ πονημάτιον τοῦ Σουμάκη πολλὴν ἀξίαν ἔδιδεν ὁ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος Λομβάρδος (*Ἀπομνημονεύματα κ. τ. λ. τῆς Ἑπτανήσου* σελίδ. 16—23). Ἐπισταμένως μελετήσαντες τὰ σχετικὰ ἔγγραφα εἰς τὴν ἐν λόγῳ στάσιν, εὑρισκόμενα εἰς τὰ Atti del Consiglio della Comunità καὶ Registro ducate, termi-

Β'. *Ἄγγελος Σουμάκης* τοῦ Μιχαήλ· ὅστις ἤκμαζε περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος καὶ συνέδραμε τὴν ἐνετοκρατίαν χρηματικῶς ἐν καιρῷ πολέμου καὶ πολλαπλῶς ὑπηρέτησε τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

Γ'. *Ἄγγελος Σουμάκης*· ὅστις ἤκμαζε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅστις ἐν τοῖς ἐγγράφοις καλεῖται *εὐγενέστατος, περιβλεπτος καὶ λογιώτατος* καὶ ὅστις εἶναι ὁ ἀσματογράφος, καὶ πάντων ὁ σπουδαιότερος.

Μαθὼν τὰ γράμματα ἐν τῇ γενεθλίῳ πατρίδι, μετέβη πρὸς τελειοποίησιν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα ἔτρεχον τότε οἱ ἑπτανήσιοι οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκμάθωσιν ἐπιστήμην. Νηπιόθεν ποτισθεὶς τῆς ὀρθοδοξίας τὰ νάματα καὶ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν γραμματολογίαν σπουδαίως ἐγκύψας δὲν ἐδίσταζε διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τοῦ καλάμου νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ δημοσίως, καὶ ἐν ἀνάγκῃ εὐπρεπῶς ν'ἀντιτάξῃ ἀποδείξεις ὑπὲρ τῶν δογμάτων τῶν πατέρων τῆς ὀρθοδοξίας, ὁσάκις καὶ αὐτοὶ οἱ λόγιοι δυτικοὶ ἱερεῖς εἶχον τὸν λόγον.

Τοῦ Σουμάκη γνωστὴ εἶναι ἡ *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Διονυσίου*, πολλάκις ἐκδοθεῖσα, καὶ τὸ *Μεγαλυνάριον εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον*[4]. Τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ λόγων ὡς καὶ τῶν ἐπικηδείων καὶ ἄλλων αὐτοῦ ἔργων ἡ τύχη ἀγνοεῖται.

Ὁ Κατραμῆς, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἀποδίδει τῷ Σουμάκῃ ἔργα ἄλλων. Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι:

1. *Διήγησις περὶ τοῦ ρεμπελιοῦ ἐναντίον τῶν ἑβραίων εἰς τὰ 1712 ἀπριλίου 13.*

2. *Διήγησις περὶ τῆς παναγίας τῆς Ζακύνθου στοὺς 1728.*

Ὅτε ὁ Κατραμῆς ἐδημοσίευσε τὰ *Ἀνάλεκτα*, αἱ *Διηγήσεις* αὗται ἦσαν ἀνέκδοτοι καὶ εἶδεν αὐτὰς ἀντιγεγραμμένας εἰς χειρόγραφον τοῦ μακαρίτου ἰατροφιλοσόφου Δημητρίου Πελεκάση, τὸ ὁποῖον τότε κατεῖχεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σπυρίδων καὶ τώρα σώζεται εἰς τὴν ἐνταῦθα *Φωσκολιανὴν βιβλιοθήκην*. Ἐπειδὴ εἰς τὸ αὐτὸ χειρόγραφον ἦτο ἀντιγεγραμμένη καὶ ἡ *Διήγησις τοῦ ρεμπελιοῦ τῶν ποπολάρων* τοῦ Σουμάκη, ἐνόμισεν ὁ μακαρίτης Κατραμῆς ὅτι καὶ αἱ τρεῖς διηγήσεις ἦσαν τοῦ Σουμάκη.

Καὶ τὰς δύο *Διηγήσεις* ἡμεῖς ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῇ *Κυψέλῃ* Ζακύνθου[5] μετὰ ἄλλων σχετικῶν. Ἀλλὰ τῆς πρώτης διηγήσεως τὸν συγγραφέα ἔτι ἀγνοοῦμεν, τῆς δὲ δευτέρας εἶναι ὁ *Δ. Πυρρῆς*, σύγχρονος τοῦ λοιμοῦ[6]. Ἐν Ζακύνθῳ, 1890 Ἀπρίλιος.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ.

nationi et ordini σωζόμενα εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον, βεβαιοῦμεν ὅτι τοῦ Σουμάκη ἡ ἐξιστόρησις δὲν εἶναι πιστή, διὸ προσεχῶς θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ ὅσα ἐπίσημα ἔγγραφα περὶ τῆς στάσεως ταύτης εὕρομεν.

4. Πρβλ. Κατραμῆ ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 328—333.

5. Ἡ πρώτη ἐν τῇ ῾ειρᾷ «*χρονικῶν, ἐγγράφων καὶ ἄλλων τινῶν ἀνεκδότων περὶ Ζακύνθου*», ἡ δὲ ἐν τῇ πραγματείᾳ «*Ἡ ἐν Ζακύνθῳ πανώλης κατὰ τὸ ἔτος 1728*». Ἐπειδὴ ἡ *Κυψέλη* ἔπαυσεν, οὔτε τῆς περὶ πανώλους πραγματείας ἐδημοσιεύσαμεν τὸ τέλος, οὔτε πάντα τὰ χρονικά, ἔγγραφα κλ. ἐδημοσιεύσαμεν. Καὶ τοῦτο διότι ἕνεκα ποικιλίας ὅτε μὲν ἐδημοσιεύομεν τὴν συνέχειαν ἑνὸς ἔργου ἡμῶν, ὅτε δὲ ἑτέρου εἰς τὴν *Κυψέλην*.

6. Μέχρι τοῦδε ἐστάθη ἡμῖν ἀδύνατον νὰ εὕρωμεν ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου τῶν ἀνωτέρω διακεκριμένων Ἀγγέλων Σουμάκη.

ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ*

Τί πρέπει, παραδείγματος χάριν, νὰ πράξῃ ἢ νὰ μὴ πράξῃ δικαστὴς θέλων νὰ διανέμῃ πιστῶς τὸ δίκαιον, καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αὐτῷ ἀνατεθὲν ἔργον; Ὁποία ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ λειτουργίαν, καὶ, ἐν τῷ μακρῷ καὶ ἐπιπόνῳ αὐτοῦ ἔργῳ, ὅπου τὸ καθῆκον μόνον ἐπέστησεν αὐτὸν, ὁποίας νίκας ἔχει νὰ καταγάγῃ καθ' ἑαυτοῦ, ὁποίας ἀνίας ἔχει νὰ δοκιμάσῃ, καὶ πόσας ἔχει νὰ καταπίῃ πικρίας! Οἵα ταραχὴ ἐσωτερικὴ τῆς καρδίας, ὁποία εὐθύτης μὴ καμπτομένη, καὶ ὁπόσον μεγάλη ἀπαιτεῖται εὐστάθεια ὅπως ἐρρωμένως ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν ὑποσχέσεων καὶ τῶν ἀπειλῶν, κατὰ τῆς εὐνοίας καὶ τῆς ἰσχύος, κατὰ τῶν συμφερόντων καὶ τῆς τύχης, κατὰ τῆς φιλίας καὶ τῆς συγγενείας, καθ' ὅλων ἐν γένει τῶν καθ' αἷμα καὶ σάρκα σχέσεων! Λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τώρα τὴν πρὸς τὸ καθῆκον εὐλάβειαν τὴν μᾶλλον διάπυρον· αὕτη ἄγει εἰς τὰς μεγίστας θυσίας καὶ ἀπαιτεῖ τὰς ἡρωϊκωτέρας προσπαθείας.

Τί ἀπαιτεῖται εἰς ἄνθρωπον διαπεπιστευμένον δημοσίαν ἀρχὴν, τί πρέπει νὰ πράξῃ ἢ νὰ μὴ πράξῃ ὅπως διενεργήσῃ τὰ λειτουργήματα τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας αὐτοῦ; Ὁποία πλησμονὴ φροντίδων, ὁποία ταραχὴ πνεύματος! Πρὸς πόσα διαφέροντα πρόσωπα, πρὸς πόσους, πρὸς οἵους καὶ φίλους καὶ ἀντιτιθεμένους καὶ συγκρουομένους χαρακτῆρας εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀποκρίνηται! καὶ κατὰ πόσας ἆρά γε συγκυρίας ἀναγκάζεται νὰ δείξῃ μετριοφροσύνην καὶ καρτερίαν ἀδιάφθορον! Εὑρίσκεται ἐν ἐνασχολήσει καὶ ταραχῇ διαρκεῖ, ἤτις στενοχωρεῖ καὶ καταβάλλει αὐτὸν, καὶ μόλις βλέπει ἑαυτὸν ἐν βραχυτάτῳ τινὶ χρονικῷ διαστήματι κύριον στιγμῶν τινῶν, μόλις δύναται νὰ εὕρῃ μικρὰν ἀνάπαυσιν ἐν μιᾷ ὅλῃ ἡμέρᾳ. Ἀναπαραστήσωμεν ἐν νῷ τὴν αὐστηροτέραν ἀφοσίωσιν· ἀπαιτεῖ αὕτη κατὰ τὴν θλιβερωτέραν ἐξάσκησιν τὴν αὐταπάρνησιν μείζονα τῆς δυνάμεως ἡμῶν, τελειοτέραν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ὑλικῆς καὶ γεηρᾶς ὀρέξεως, ἀπὸ πάσης ὁρμῆς καὶ ἡδονῆς, ἀπὸ πάσης ἠρεμίας ἐν τῇ ζωῇ.

Τί πρέπει τέλος νὰ πράξῃ καὶ τί νὰ μὴ πράξῃ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ, ἂν οὐχὶ νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς ὑπ'αὐτοὺς οἰκογενείας πρὸς ποδηγέτησιν καὶ διευθέτησιν αὐτῆς; Τί στοιχίζει εἰς αὐτοὺς —μεταχειριζόμεθα λέξιν κοινὴν ἵνα καταστῶμεν καταληπτοί— τί στοιχίζει εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων, ἡ διόρθωσις τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν, ἡ ἀνοχὴ τῶν ἀδυναμιῶν αὐτῶν, ἡ προσπάθεια πρὸς ἀ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 124—125 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

πομάκρυνσιν μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς κακίας, καθοδήγησιν δ'αὐτῶν εἰς τὴν στενὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς! Τί στοιχίζει εἰς αὐτοὺς ἡ προσπάθεια νὰ κάμψωσι τὴν ἀπείθειαν τῶν τέκνων, νὰ συγχωρῶσι τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὰς παρεκτροπὰς αὐτῶν, ὅπως ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν ἑδραιοῦντες ἐν αὐτῇ αὐτά, ὅπως διαπλάττωσιν αὐτὰ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ! Τίς ἀφοσίωσις, ἔστω καὶ ἡ μᾶλλον ἄγρυπνος, ἡ μᾶλλον δραστηρία, θέλει καὶ τὴν προσοχὴν πλείονα, καὶ τὴν περίσκεψιν μείζονα, καὶ τὴν προφύλαξιν περισσοτέραν, καὶ τὴν ἰσχὺν μεγαλειτέραν, καὶ τὸ κράτος ἐπιβλητικώτερον ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα ἐν τῇ καρδίᾳ διεγείρουσιν αἱ ἀποτυχίαι καὶ θλίψεις; Τὸ φορτίον τοῦ συζυγικοῦ βίου, ἡ διοίκησις τοῦ οἴκου σαφῶς ἀποδεικνύουσι καθ' ἡμέραν πόσον εἶναι βαρὺ τὸ φορτίον, ὁπόσον εἶναι σκληρὸς ὁ σταυρὸς αὐτός.— Πάντα ταῦτα λοιπὸν εἶναι ἁπλᾶ καθήκοντα· ἀλλὰ τίς ἐστιν ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελεν εἰπεῖ ὅτι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν δὲν ἔχει ἀξίαν, καὶ μάλιστα ὑψίστην; Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἔτι τούτων τί διατάττει ὁ Σωτὴρ νὰ λέγωμεν; Πρέπει πάλιν καὶ πολλάκις νὰ θεωρῶμεν καὶ νὰ κηρύττωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀνωφελεῖς ὑπηρέτας, «ἀχρείους δούλους», διότι οὐδὲν ἕτερον ἐπράξαμεν, ἢ ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωμεν, «ὅτι ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν». Ἐν τοσούτῳ δ' ὅμως πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅτι, ὅσον ἀνωφελεῖς, ὅσον «ἀχρεῖοι δοῦλοι» καὶ ἂν φαινώμεθα πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, ὅστις οὐδεμίαν αἰσθάνεται τῶν ὑπηρεσιῶν ἡμῶν ἀνάγκην, ἡ πίστις ἡμῶν εὑρίσκει μεγίστην χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ, διότι, καὶ κριτὴς ὢν φιλάνθρωπος καὶ πατὴρ αὐστηρὸς καὶ φιλάνθρωπος, κρίνει τὰς πράξεις ἡμῶν οὐχὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἀπολαμβάνει, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τῆς υἱικῆς ἡμῶν εὐπειθείας καὶ τῆς ὑποταγῆς, τὴν ὁποίαν διατρανοῦμεν εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ θέλημα.

Οὕτως ἡ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ συνιστᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ ἐν σχέσει πρὸς ἑαυτὸν ἀποτερματίζει καὶ συμπληροῖ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ.

Β'. Δὲν ἀγνοῶ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς διηνεκεῖς πικρίας, ἀλλ'ἀφ'ἑτέρου γινώσκω καὶ ἐπίσης κηρύττω ὅτι ὑπάρχει ψυχική τις ἠρεμία, θυμηδία τις ἐνδόμυχος, τὴν ὁποίαν ἡ ἀληθὴς εὐλάβεια δὲν ἀποκρούει, μᾶλλον δ' εἰπεῖν συντελεῖ νὰ εὕρωμεν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος. Ἔστω καὶ ἐν χρόνῳ, ὃν πληροῖ ἡ περὶ τὰ θεῖα ψυχρότης, δυνατὸν νὰ εὕρῃ τις ὠφέλειαν ἄληκτον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος· ὅπως καὶ ἂν ἤθελον στραφῇ τὰ πράγματα, μένει πάντοτε ἀληθὲς ὅτι καθῆκον ἐξεπληρώθη, καὶ τολμῶ εἰπεῖν ὅτι ἐν πάσαις ταῖς περιπετείαις, εἰς ἃς ἐκθέτουσιν ἡμᾶς αἱ διάφοροι περιστάσεις καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς ζωῆς, ἡ πλήρωσις τοῦ καθήκοντος εἶναι τῆς εὐσεβοῦς καὶ δικαίας ψυχῆς τὸ ἀσφαλέστερον καταφύγιον καὶ τὸ μᾶλλον ἀκλόνητον ἔρεισμα. Καὶ ἐν ἀποτυχίᾳ τοὐλάχιστον μετὰ τὴν δυσμένειαν τῆς τύχης, ἂν ἐπιτραπῇ ἡ λέξις, ὑφίσταται παραμυθία τις καὶ μάλιστα σταθερωτάτη, καθόσον δύναταί τις νὰ εἴπῃ καθ' ἑαυτὸν *ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου*. Ἐξανίστανται ἐναντίον μου οἱ τοσοῦτοι καὶ τοιοῦτοι ἐχθροί, τοὺς ὁποίους ἐκέρδησα, ἀλλ' ὅμως *ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου*. Καταδικάζουσι τὴν διαγωγήν μου καὶ μάλιστα τινὲς θεωροῦσιν ἑαυτοὺς προσβεβλημένους, *ἀλλ' ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου*. Ἀπέβην δι' ἄλλους ἀντικείμενον χλεύης καὶ χαίρουσιν ἐπὶ τῇ κακῇ τροπῇ, ἣν ἔλαβεν ἡ πρᾶξις, ἣ ἐπεχείρησα, καὶ εὐχαριστοῦνται, ἀλλ' ἀναλαβὼν ἐκεῖνο ἢ τοῦτο τὸ ἔργον *ἐξεπλήρωσα τὸ καθῆκόν μου*.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐπαρκεῖ τῷ ἀγαθοεργοῦντι ὅπως ἑδραιώσῃ αὐτὸν κατὰ πάσης ἀποτυχίας καὶ κατὰ πάσης ἀντιξόου περιστάσεως. Ὅ,τι δυσάρεστον καὶ ἂν συμβαίνῃ εἰς αὐτόν, αὐτὸς ἐπανευρίσκει πάντοτε τὴν μεγάλην ἐκείνην ἄποψιν, τὴν οὐδέποτε ἐξαφανιζομένην ἀπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, τὴν παρέχουσαν εἰς αὐτὸν ἀκλόνητον δύναμιν καὶ σταθερότητα: *ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου*. Ἄλλως, ἐν ἐπιτυχίᾳ, αἰσθάνεται ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ἀποτελέσματι θυμηδίαν τινὰ τοσούτῳ μᾶλλον αἰσθητήν, ὅσῳ σύνοιδεν ἑαυτῷ ὅτι ἀπήλαυσε ταύτης ἐκπληρώσας τὸ καθῆκον αὐτοῦ καὶ μάλιστα δι' ἀγαθῆς ὁδοῦ· καὶ ἡ μαρτυρία αὕτη τῆς συνειδήτεως εἶναι ἡδυτέρα καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἀποτελέσματος· ὁ ἄνθρωπος ἀποδίδει δόξαν τῷ Θεῷ διὰ πᾶν ἀγαθόν, ὅπερ ἀπολαμβάνει παρ' αὐτοῦ, καὶ εὐλογεῖ τὸν δοτῆρα τοῦ ἀγαθοῦ, ἀναγνωρίζων μετ' εὐγνωμοσύνης τοῦτο ὡς δῶρον οὐράνιον· ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ οὐδὲν εἰς ἑαυτὸν δωρῆται, καθόσον ὁ ἴδιος ἐνεργεῖ, γινώσκει ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ συναισθανθῇ μυστηριώδη τινὰ εὐφροσύνην, ἐπὶ τῷ ὅτι περιεπάτησε τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ἣν ἐξελέξατο, ἐπὶ τῷ ὅτι οὐδὲ στιγμὴν ἐπελάθετο τῶν ἀκριβεστέρων τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης κανόνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐν τῇ εὐτυχίᾳ καὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ δὲν ἔχει νὰ ὁμολογήσῃ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν δόλον καὶ τὴν σκευωρίαν· ἂν ἄνθρωπός τις ἐπιτυγχάνῃ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἔχῃ ψυχὴν δουλικὴν καὶ ταπεινήν, προδίδουσαν τὸ καθῆκον ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὰς ὀρέξεις αὐτοῦ, τότε καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, τῆς ὁποίας ἀπολαύει, ὑπάρχει σκώληξ τις ἐν τῇ συνειδήσει, ὁ ὁποῖος ἀκουσίως αὐτοῦ κατατρώγει τὸν ἄνθρωπον, ὑπάρχει τύψις τις ἐνδόμυχος τῆς συνειδήσεως, ἐπιπλήττουσα αὐτὸν διὰ τὴν κακοπιστίαν καὶ τὰς ἐπαισχύντους αὐτοῦ μηχανορραφίας. Ἀλλὰ πολὺ χειρότερον ἀποβαίνει αὐτῷ ἐὰν ἀποτυγχάνωσι τὰ σχέδια αὐτοῦ, καθόσον ἅμα μὲν στερεῖται τοῦ καρποῦ τῆς σκολιᾶς αὐτοῦ πολιτείας, ἅμα δὲ καὶ φέρει κέρδος μόνον τὴν ἀπόγνωσιν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης ἀπέναντι τῆς θείας δικαιοσύνης, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε διαφεύγει τὴν ἐξ ἀνθρώπων.

Οὕτως ἡ τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσις συμπλη-

ροῖ μὲν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ διαπράττοντος αὐτὸ, ἀλλ' ἐπισύρει ἐφ' ἑαυτὸν καὶ τὴν ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας ὑπόληψιν καὶ τιμήν.

Γ'. Ἡ χριστιανικὴ ταπείνωσις ἀπαιτεῖ νὰ ἀποφεύγωμεν τοὺς στόμφους, καὶ νὰ μὴ ζητῶμεν ποτὲ νὰ γινώμεθα ἄξιοι τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκτιμήσεως διὰ τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς κούφης ἐπιδείξεως· ἐν τούτοις φρονῶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς οὐδαμῶς καταδικάζει τὴν λογικὴν προσπάθειαν ἐπὶ προσκτήσει ὑπολήψεως διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ διαγωγῇ εὐθύτητα καὶ εἰς τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος· ὅθεν τὸ περιποιοῦν ἡμῖν τὴν ἀγαθὴν ταύτην ὑπόληψιν, ἧς ἐπιτρέπεται νὰ φειδώμεθα μέχρι τινός, εἶναι τὸ νὰ ὦμεν τακτικοὶ ἐν τῇ τηρήσει τῶν καθηκόντων ἡμῶν. Ὁ κόσμος φαίνεται εἰς ἡμᾶς πολὺ διεφθαρμένος· καὶ βέβαια, εἶναι πλήρης ἀνθρώπων ἀπίστων, ἀθρήσκων, μὴ ὑποτασσομένων εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ λογικοῦ· ὅπως εὐληπτότερον ἐκφρασθῶ, εἶναι πεπληρωμένος πανούργων, ἀσεβῶν, κακοεργατῶν· ἀλλ' ἐν τούτοις τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωπος τόσον πεπωρωμένος τὴν καρδίαν, τόσον ἐξηχρειωμένος τὸ πνεῦμα, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἤθελεν ἀρνηθῇ τιμὴν καὶ σέβας εἰς ἐκεῖνον, ὅστις γινώσκει νὰ ἦναι πιστὸς εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ, ἄκαμπτος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, ῥυθμίζων τὸν βίον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ καθήκοντος· ὁ χαρακτὴρ τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου ἐμπνέει σεβασμὸν καὶ δὲν δύναταί τις νὰ ἀποφύγῃ τὴν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένην τιμήν.

Ἐν τούτοις ἐξεγείρεται ὁ ἄνθρωπος ἐνίοτε ἐναντίον τῆς κανονικότητος καὶ εὐθύτητος ταύτης, ὅταν αὕτη φαίνηται ἐναντία ἡμῖν, καὶ ἀνθίσταται εἰς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς τάσεις ἡμῶν· ὑπάρχουσι δὲ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἤθελεν ἐπιθυμήσει τις ὅπως ὁ ἄνθρωπος οὗτος μὴ ᾖ τοσοῦτον ἀκριβὴς τηρητὴς τῶν διαγεγεγραμμένων ἑαυτῷ καθηκόντων, καὶ παραμελήσῃ τὴν ἀκριβῆ τούτων ἐκπλήρωσιν· παραπονοῦνται, γογγύζουσι, παραφέρονται, καταγελῶσι, θεωροῦσιν ὡς δεισιδαιμονίαν ἢ ἰσχυρογνωμοσύνην τὴν τοιαύτην πρὸς τὸ καθῆκον αὐστηρότητα, μάτην ὅμως φωνασκοῦσι καὶ κραυγάζουσιν· ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος οἰκοδομεῖ ἑαυτὸν, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τῆς ἐνθέρμου ταύτης καὶ σταθερᾶς ἀποφάσεως· θεμελιοῖ ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ καθήκοντος, πραύνων τὸ πῦρ τῶν παθῶν, ἐπανέρχεται δ' εἰς ἑαυτὸν ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ συγκινήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὠθεῖ αὐτὸν ἔξαψίς τις παροδικὴ ἢ πάθος. Ἰδοὺ τίμιος ἀνὴρ, ἰδοὺ τίμιος ἄνθρωπος, θὰ εἴπωσιν· ἰδοὺ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πράττει τὸ ἀγαθὸν περισσότερον ἢ ἐγώ. Καὶ τότε λοιπὸν ἐμπιστεύονται εἰς αὐτὸν καὶ στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, τοῦτο δὲ πιστοποιεῖ τὴν εὐσέβειαν αὐτοῦ καὶ καθιστᾷ αὐτὴν φανερὰν καὶ ἀνεγνωρισμένην, διότι ἡ ὁδὸς, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ εἶναι ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν ἁγιότητα. Τοὐναντίον, ἐάν τις ἐν τῷ κεφαλαίῳ τοῦ καθήκοντος ἐπιτρέπῃ ἐνίοτε χαλάρωσιν καὶ βλάβην ἀπαραβιάστου πίστεως, μόλις ἤθελεν ἐννοηθῇ τοῦτο, καὶ ἀμέσως ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτοῦ θὰ κατέπιπτε, καὶ θὰ ἀπέβαλλεν ἀπείρως τὴν ἐκτίμησιν, ἣν περὶ αὐτοῦ ἐσχημάτισεν ὁ κόσμος. Μάτην εἰς τοὺς λόγους τούτους ἤθελεν ἀντιτείνει τὰ ἑδραιότερα ἐπιχειρήματα, μάτην ἐν τῇ πράξει ἤθελεν ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐφικτῆς ἡμῖν χριστιανικῆς ἁγιότητος· πᾶσαν ἀρετὴν αὐτοῦ καχυπόπτως ἤθελον θεωρεῖ· καὶ θαύματα δὲ ἐὰν ἔπραττε, θὰ κατεφρόνουν καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ.

Ὅ,τι δὲ ἀξιοπαρατήρητον ὑπάρχει, εἶναι τοῦτο. Συχνάκις ἀρκεῖ ἡ μόνη λήθη, ἡ παράβασις ἀρκούντως ἐλαφρὰ τοῦ καθήκοντος, ἵνα καταρρίψῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης, ἧς ἀπολαύει, ὁποιανδήποτε καὶ ἂν ἐπιδείξηται ἀρετὴν, ὁποιονδήποτε καὶ ἂν παράσχῃ τεκμήριον αὐτῆς. Ὁ κόσμος ἀποβαίνει πολλάκις καθ' ὑπερβολὴν λεπτότατος, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ μᾶλλον ἐκδεδιηγημένη μερὶς αὐτοῦ· τόσον ἡ πεποίθησις εἶναι γενικὴ καὶ τὸ αἴσθημα τόσον ὁμόθυμον, ὥστε ἡ βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας δέον νὰ στηρίζηται ἡ ἀληθὴς ἀφοσίωσις, ἡ ἀληθὴς εὐλάβεια, εἶναι ἡ πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσις. Δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο συνίστησιν ἅπασαν ἡμῶν τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ διατεινόμεθα καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς εὐσέβεια ἄνευ τῆς εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσιώσεως· καὶ προστιθέμεθα ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης ταύτης, ἀσύστατον ἤθελε μείνει πᾶν ἄλλο θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠθέλομεν ζητήσει νὰ ἐποικοδομήσωμεν τὴν ὑποτιθεμένην εὐσέβειαν ἡμῶν. Εἴθε νὰ ἐννόουν τὸ ἀξίωμα τοῦτο ψυχαί τινες εὐσεβεῖς, ἢ ὡς τοιαῦται νομιζόμεναι, τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἐν τῷ κόσμῳ πρακτικὴ περὶ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντος εἶναι περίεργος, ἡ δὲ μέθοδος, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦσιν, εἶναι κάπως ἔκτακτος. Ὑπ' ὄψιν ἔχω τὴν μέθοδον ταύτην, ἀλλὰ μήτε τῆς μεθόδου καταφρονῶ, μήτε τῶν πράξεων αὐτῶν· ὅμως τολμῶ εἰπεῖν ὅτι ἡ μᾶλλον φρόνιμος καὶ λογικὴ πρακτικὴ τοῦ καθήκοντος ἐξάσκησις, ἡ πρώτη καὶ μεγάλη μέθοδος, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ ἐξασκήσει δέον νὰ ἀκολουθήσωσιν, εἶναι αὕτη, τῆς ὁποίας ἐπιχειροῦμεν ἐνταῦθα νὰ χαράξωμεν σχεδιογράφημα.

Ἐν ὀλίγοις θέλομεν ὑποδείξει τὰς ἁγίας ἐπιθυμίας τὴν εἰς τελειότερον χριστιανικὸν βίον ἀποβλεπούσης ψυχῆς, τῆς θελούσης νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας. Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι καλὸν πρὸς μελέτην, θὰ ἴδωμεν δὲ ὅτι ἡ μικρὰ ἡμῶν ἔρευνα συμπληροῖ τοὺς πόθους τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία τὴν πιστὴν εἰς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν δύναται νὰ κηρύξῃ ἀνεπιφθόνως ἀληθῆ εὐλάβειαν, καὶ νὰ διακρίνῃ ταύτης τὴν ψευδῆ, τὴν οὐχὶ κατ' ἐπίγνωσιν, τὴν πρὸς τὸ θεαθῆναι γινομένην. (Ἕπεται συνέχεια).

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΜΑΪΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 19.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ὁ ἀρχαιότερος Κώδηξ τοῦ ἐθν. ταμείου· ὑπὸ Μ. Ἰ. Γεδεών. Ἡ πρώτη τοῦ Θεοῦ λατρεία· (συνέχεια)— Ἀγγελία βιβλίων—Κοινοποίησις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ παρασκευῇ ἀφίκετο ἐνταῦθα ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Σωζοαγαθοπόλεως κ. Παρθένιος, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς ἐπιούσης, σαββάτου, τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα αὐτοῦ.

—Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ 2 ἱσταμένου ἡ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, συνελθόντα εἰς νόμιμον συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, προέβησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας εἰς ἐκλογὴν ἑνὸς μέλους τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Γ. Βασιλειάδου· ἐκ τῶν προταθέντων δὲ τριῶν ὑποψηφίων ὑπὸ τῶν παρόντων 14 μελῶν, ἐξελέγη διὰ ψήφων 12 ἡ Α. Ἐξ. ὁ κ. Δ. Γενίδουνιας ἐφένδης, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκλογὴ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν ἔτυχε τῆς νομίμου ἐπικυρώσεως.

— Πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων ἐξελέγη ἐν τῇ κοινῇ συνεδριάσει τῶν δύο σωμάτων τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ὁ σεβασμιώτ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανός.

—Ἡ ἀπὸ δεκατετραετίας ὑφισταμένη διάστασις μεταξὺ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερᾶς μονῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ τῆς ὑποτελοῦς αὐτῇ ρουμανικῆς σκήτης τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἐλύθη ἐπ' ἐσχάτων, οὕτω δ' ἡ σκήτη καὶ ἡ κυρίαρχος μονὴ ὁμοφωνήσασαι ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ ἀνηνέχθησαν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἐξαιτούμεναι ὅπως ἐκδοθῇ σεπτὸν σιγίλλιον ἐπικυροῦν τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξετάσασα δι' ἐπὶ τούτῳ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Σισανίου καὶ Προικοννήσου τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐκύρωσε τὰς συμφωνίας καὶ ἐνέκρινε τὴν ἔκδοσιν τοῦ σιγιλλίου.

— Κατὰ τὰς σμυρναϊκὰς ἐφημερίδας τῇ κυριακῇ, 29 λήξαντος ἀπριλίου, ἐγένετο ἐν τῷ ἐν Βρυούλλοις ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἡ χειροτονία τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ἐρυθρῶν κ. Ἀγαθαγγέλου, συλλειτουργούντων τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου τοῦ τε πανιερ. μητροπολίτου πρώην Ἀδριανουπόλεως κ. Ματθαίου, καὶ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων Ἡλιουπόλεως, Κρήνης, Ἀνέων, Μετρῶν, καὶ Ἀρκαδιουπόλεως.

—Ἀντὶ τοῦ πανοσιολ. ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς Σουμελᾶ, περιερχομένου τὴν Ρωσσίαν πρὸς συλλογὴν ἐλεῶν ὑπὲρ τῆς μονῆς ταύτης καὶ ἀσθενήσαντος, ὡρίσθη ἵνα μεταβῇ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς ἐκ τῶν πατέρων τῆς μονῆς διὰ ἓν ἔτος εἰσέτι, ἐπιτρεψάσης τοῦτο τῆς αὐτοκρατορικῆς Ρωσσικῆς κυβερνήσεως.

— Τῷ σαββάτῳ ἀνεχώρησεν εἰς Ἀδριανούπολιν ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς Σαράντα Ἐκκλησίας ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Κίτρους κ. Ἰωαννίκιος, ἐπίτροπος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως ἐν τῷ τμήματι τούτῳ.

Τῇ κυριακῇ ἑωρτάσθη ἡ ΙΘ' ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀδελφότητος «Ξηροκρήνης», τὴν μὲν πρωΐαν τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Δέρκων προέδρου τῆς ἐφορίας τῆς Σχολῆς λειτουργίας ἐν τῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων ἐν Σταυροδρομίῳ, μετὰ μεσημβρίαν δὲ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου τὸν

πανηγυρικὸν ἀπήγγειλεν ὁ ἀρχαιότερος τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καθηγητὴς κ. Β. Δ. Καλλίφρων, θέμα λαβὼν τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν κατάστασιν τῆς Σχολῆς, μεθ' ἧς τοσούτῳ στενῶς καὶ ἐπωφελῶς ἅμα συνέδεσε τὸν δεκαεννεατῆ βίον αὐτῆς ἡ Ἀδελφότης «Ξηροκρήνη», ἐννεακισχιλίας περίπου λίρας χορηγήσασα ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι σήμερον εἰς τὸ ταμεῖον τῆς μεγαλωνύμου Σχολῆς.

Ἐκκλησία Κύπρου.— Κατὰ τὰς κυπριακὰς ἐφημερίδας, τῇ 12 λήξαντος ἀπριλίου ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ἐν Λευκωσίᾳ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καὶ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Κιτίου καὶ Κηρυνείας ἀρχιεπίσκοπος Πάφου ὁ τέως οἰκονόμος τῆς ἱερᾶς μονῆς Κύκκου κ. Ἐπιφάνιος.

Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Αὐστρίᾳ. — Ἀντὶ τοῦ πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀποβιώσαντος ἀρχιεπισκόπου Καρλοβίτζης Γερμανοῦ Ἄγγελιτς, ἐξελέγη, καθὰ μανθάνομεν ἀπὸ τῶν αὐστριακῶν ἐφημερίδων ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ συγκροτηθέντι συνεδρίῳ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῇ 19 παρελθόντος ἀπριλίου ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Τεμεσβάρης κ. Γεώργιος Βράγκοβιτς, οὗτινος τὴν ἐκλογὴν ἐπεκύρωσε τῇ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. ΚΒ. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκῖσκος Ἰωσὴφ, τὸ δ' ἐπὶ τούτῳ διάγγελμα ἀνεκοινώθη ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ συνεδρίου συνελεύσει τῇ 28 ἀπριλίου. Ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος Καρλοβίτζης κ. Γεώργιος Βράγκοβιτς, ἑξηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, ἐσπούδασεν ἐν τῇ ἱερατικῇ σχολῇ τῆς πόλεως ταύτης, ἐξελέγη δ' ἐπίσκοπος Τεμεσβάρης τῇ 7 μαΐου 1881, καὶ ἐφείλκυσε τὴν ἀγάπην τῆς αὐστριακῆς κυβερνήσεως καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ ποιμνίου διά τε τὸ προσηνὲς τῶν τρόπων καὶ τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ σύνεσιν.

Ο ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΣ ΚΩΔΗΞ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ.

Ἀναγγείλας πρὸ πολλοῦ τὴν εὕρεσιν τοῦ ἀρχαιοτέρου τούτου μνημείου τῆς οἰκονομικῆς τῶν Πατριαρχείων καταστάσεως ἐν τοῖς κάτω χρόνοις, ποιοῦμαι σήμερον βραχεῖαν τούτου μνείαν, οἱονεί τινα συμβολὴν παρεχόμενος εἰς τὴν πλατυτέραν ἔρευναν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἄχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος. Ἡ ἀναδίφησις αὐτοῦ χορηγήσει ἡμῖν ὀλίγας γνώσεις ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Τοῦ χειρογράφου τούτου κώδηκος ἐξεταζομένου ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ κυρίως θέματος, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων ἢ τούτῳ συναφῶν, ἢ τῇ τοῦ γένους ἡμῶν ἱστορίᾳ χρησίμων, λαμβάνομεν γνῶσιν, ἀμυδρὰν μέν, ἀλλὰ δυναμένην ἐν ἀντιβολῇ πρὸς γνωστὰ συμπεράσματα μελετῶν προηγουμένων 'να συμπληρώσῃ κεφάλαιόν τι μικρὸν μὲν μελετηθέν, δεόμενον δὲ πλείονος ἐρεύνης.

Ὑπὸ τὴν διπλῆν ταύτην ὄψιν ἐγὼ νομίζω καλλίστην πηγὴν ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας τὸν Κώδηκα τοῦτον, ἐν γένει καὶ κατὰ μέρος.

Ὁμολογητέον ὅτι ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας ἡμῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα οὐδαμῶς παρουσιάζει τὰς δυσυπερβλήτους ἐκείνας δυσχερείας, αἷς προσπταίει πᾶς ὅστις ἤθελεν ἀναλάβει 'να ἐρευνήσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πρὸ αὐτῆς. Δι' ὅλων τριακοσίων ἐτῶν, ἄχρι που τῶν μέσων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἀναγκαζόμεθα 'ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς ὅσα γράφει ὁ Μαλαξὸς, ὁ Μελέτιος, ὁ Δοσίθεος· ἀλλ' εἰς ταῦτα περιοριζόμενοι μόνον οὐδαμῶς ἱκανοποιοῦμεν φιλίστορα πόθον. Πρὸς γνῶσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐν γένει ἱστορίας ἐπιτραπήτω 'να εἴπω ὅτι οὐδὲ τὸ ἄλφα παρέχουσιν ἡμῖν οὗτοι, διότι τὰ μὲν τοῦ Μαλαξοῦ καὶ Μελετίου ἀναφέρονται καθαρῶς εἰς τὰς ἐπὶ καταλήψει τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ραδιουργίας καὶ εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐσφαλμένην κατὰ τὰς χρονολογίας, τὰ δὲ τοῦ Δοσιθέου εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἁγιοταφικῆς ἀδελφότητος καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς πρὸς ἐξουδετέρωσιν καὶ ἀποκρουσμὸν τῶν ἀπὸ Δύσεως μισαδέλφων ἐπηρειῶν. Ἐλλειπούσης δὲ καὶ τῆς σειρᾶς τῶν ἐγγράφων, οἷς συνοδεύει τὴν ἱστορίαν τοῦ Μαλαξοῦ ὁ μνήμης ἀλήστου Μαρτῖνος Κρούσιος ὁ τῆς Tourcogræciæ ἐκδότης, ἐλλειπουσῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πολυτιμήτων σημειώσεων, οὐδὲν ἤθελέ τις προσπορισθῆ κέρδος ἀπὸ τῶν τοῦ Μαλαξοῦ γραφομένων· ὅπως συμπληρώσωμεν δὲ τὰς γνώσεις ἡμῶν, ὅπως ἀντλήσωμεν εἰδήσεις περὶ τοῦ καθόλου βίου τοῦ γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ, τῶν πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως σχέσεων, ἀνάγκη 'ν' ἀναδράμωμεν εἰς ξένας πηγὰς, καὶ ταύταις 'ν'ἀντιβάλωμεν τὰ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ πατριαρχικὰ ἔγγραφα, καὶ τὰ ὧδε κακεῖσε περισωζόμενα γράμματα, κυρίως ἰδιωτικὰ, ἀφ' ὧν ἀρυόμενοι φωτὸς ἀκτῖνας ἀφαιροῦμέν πως τὸ σκότος τὸ ζοφοῦν πτυχάς τινας τοῦ χρονικοῦ περιβολαίου τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Οὕτω, μετὰ τὴν Turcogræcia τοῦ Κρουσίου, μετὰ τὸ Ἐγχειρίδιον τοῦ Χριστοφόρου Ἀγγέλου, πρέπει 'να μελετήσωμεν τὴν τοῦ Rycaut, Histoire de l'état présent de l'Église Grecque et de l'Églises Arménienne, τὸ τοῦ De la Croix, État présent des nations et Églises, Arménienne et Maronite en Turquie, τὸ τοῦ Thomas Smith, Opuscula ipsius, τὸ τοῦ Χαϊνεκίου, Abbildung der alten und neuen griechischen Kirche, τὸ τοῦ Ἐλσνέρου, Neueste Beschreibung der griechischen Christen in der Turckey, καὶ πάσας, ἂν ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν, ἢ γοῦν τὰς τῶν σπουδαίων περιηγητῶν συγγραφὰς, ἀνακρίνοντες αὐτῶν καὶ τὸν λόγον καὶ τὸ πνεῦμα, ἵνα μή τινα κρίσιν αὐτῶν ὑπὸ ζόφου πνεύματος μισαλλοδοξίας ἐμπνεομένην

λάθωμεν μεταγγίζοντες εἰς συγγραφὴν ἱστορίας σπουδαίας, μὴ δεκαζομένης, μηδ' ἐκφύλους κρίσεις εἰσαγούσης· πλὴν δὲ τούτων τῶν βιβλίων, ἀνάγκην ἔχομεν τῶν διαφόρων ἐκθέσεων τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἀπεσταλμένων ξένων κυβερνήσεων· ἀλλὰ καὶ πάλιν πρώτην θέσιν ἐκ καθήκοντος χορηγήσομεν εἰς τὸν Κρούσιον καὶ ἐπὶ τῇ συλλογῇ τῶν Annalium Suevicorum. Ἄνευ τούτων, ὃ δὲ πρώτιστον εἰς ὁμολογίαν εὐχαριστίας, ἄνευ τοῦ Κρουσίου ὁ ΙΣΤ' αἰὼν ἤθελε μείνει χέρσος καὶ ἄγονος γῆ, τριβόλους ἐκφέρουσα τῷ ἐρευνῶντι τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν. Ἀλλὰ πρέπει 'να εἴπω ὅτι ἔδει μᾶλλον πιστεῦσαι τοῖς ἡμετέροις χρονογράφοις καὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς γράμμασιν, ἐπ' αὐτοῖς, ὡς ἐπὶ θεμελίοις στερροῖς ἐποικοδομοῦντες.

Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος τὰ μὲν ἀρχεῖα τῶν καθ' ἡμᾶς εὐσεβῶν Ἐκκλησιῶν εἰσι πληρέστερά πως, οἱ δὲ χρονογράφοι καθίστανται προσεκτικώτεροι, ὁμολογητέον δ' ὅτι καὶ ἀξιόπιστοι τὸ πλεῖστον εἰσίν: ὁ Κομνηνὸς Ὑψηλάντης λ. χ. ἔστω καὶ μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀτασθαλίαν, ὁ Σέργιος Μακραῖος, ὁ τὰς πράξεις τῶν ἀνωτάτων ἡμῶν πνευματικῶν ἀρχόντων ἐπιεικῶς κρίνων καὶ πάντας ἐγκωμίοις περιβάλλων πλὴν τοῦ Γρηγορίου Ε', ὁ Βεντότης καὶ ὁ Κούμας, δαπανώμενοι τὸ πλεῖστον εἰς ἀληθῆ θεατρισμὸν τῆς ἀρχολιπαρίας τῶν παρ' ἡμῖν, ὁ Καισάριος Δαπόντες διὰ τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ Καταλόγου, πάντες συμπληροῦσι τὴν ἀπὸ τοῦ 1720—1800 ἡμετέραν ἱστορίαν. Εὐχαριστοῦμεν ἅπασι τούτοις, τοσούτῳ περισσότερον, ὅσον, κηδεύοντες οὐ μετὰ πολὺ τὸν διανυόμενον τοῦτον αἰῶνα, ψαλοῦμεν αὐτῷ κενοὺς ἐπιταφίους καὶ καταλείψομεν αὐτὸν φέροντα μόνον τὸ κλέος δημοσιογραφικῶν διθυράμβων καὶ φιλιππικῶν κατὰ τούτου κ' ἐκείνου, μηδαμῶς προβιβαζόντων τὰς ἱστορικὰς ἐρεύνας μεθ' ὅλον τὸ οὐρανοδρόμον αὐτῶν ἀνάστημα.

Δυστυχῶς ποῦ καὶ ποῦ βραχεῖάν τινα εἴδησιν θέλομεν λάβει περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀθλιότητος καὶ δυσπραγίας τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μόνον δ' ἔγγραφά τινα τῆς τοῦ Δοσιθέου «Νομικῆς Συναγωγῆς» ἴσως δύνανται 'να χέωσιν ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Πατριαρχείου μικράς τινας εἰδήσεις. Ἀλλὰ κώδηξ οὐδεὶς εὑρίσκετο. Χάρις τῷ κρύψαντι τὸν νῦν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν Κώδηκα, δι' ἀρκετοὺς αὐτοῦ ἀριθμοὺς δύναταί τις 'να μελετήσῃ καὶ ἴδῃ παρατατομένους, 'ν' ἀνερευνήσῃ ὀνόματα καὶ γενεαλογίας, 'να μάθῃ πῶς διεχειρίζοντο κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὰ οἰκονομικὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας οἱ πνευματικοὶ ἡμῶν ἄρχοντες καὶ πόθεν ἐπορίζοντο ταῦτα, ἴσως δ' ἔν τινι μέτρῳ καὶ τὸ ποῦ ἐξώδευον· διότι τὸ πολυπραγμονεῖν ἐπὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου καθίσταται θέμα δυσεξέταστον· ἄλλως δὲ καὶ οὐδαμῶς φροντίζομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ποῦ ἔδιδον. Ἐσκόρπιζον χρῆμα μετ' ἐπαιτείας συναγόμενον· καὶ εὑρίσκοντο διαρκῶς οἱ λαμβάνοντες· ὡς ἡ ἀρχολιπαρία τινῶν ἀρχόντων εὗρισκεν ἢ μᾶλλον ἐδημιούργει καταβόθρας, εἰς ἃς ἐχωνεύοντο οἱ μεθ' ἱδρώτων ἀθροιζόμενοι σθηαυροί, οὕτω καὶ πάθη προσωπικὰ καὶ συμφέροντα θεοκατάρατα καὶ λαομίσητα ἀναθρώσκοντα ἐν μέσῳ σχετικῆς ἠρεμίας καὶ γαλήνης ἤνοιγον νέον βόθρον, ὅπου ἀπερροφῶντο προσφοραὶ ἰδιωτῶν καὶ ἡγεμόνων, ὅσιον χρῆμα, δι' ἄλλους βέβαια σκοπούς, σκοποὺς ὁσίους χορηγούμενον.

Ὡς οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἀπ' αἰώνων ὑπάρξεως κωδήκων, ὅπου κατεγράφοντο αἱ πατριαρχικαὶ καὶ συνοδικαὶ πράξεις, κατ' ἐμὲ δὲ καὶ βιογραφικὰ περὶ τῶν πατριαρχῶν ὑπομνήματα, οὕτως ἔκ τινων λέξεων ἐν ἐγγράφοις ἐκκλησιαστικοῖς ἀπαντωμένων τεκμαιρόμεθα τὴν ὕπαρξιν κωδήκων τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, εἰ οὐχὶ κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀλλὰ γοῦν κατὰ τοὺς μετ' αὐτόν· συχνάκις ὡρίζετο τὸ γράφειν «ἐν καθαρῷ καταστίχῳ», τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι διπλᾶ ἐκρατοῦντο τὰ τῆς διαχειρίσεως βιβλία· ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποδείκνυται σαφῶς ὅτι εἶχον οἱ ἐπίτροποι αὐτῶν πρόχειρά τινα κατάστιχα, καὶ ἕτερα συνοπτικῶς τὰς ἐσόδους καὶ τ' ἀναλώματα καταγράφοντα. Καθὼς δὲ πολλοὶ κώδηκες ὑπομνημάτων καὶ γραμμάτων πατριαρχικῶν ἀπωλέσθησαν, οὕτω καὶ πάντες οἱ τοῦ ταμείου τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τούτων ὅμως μένει πρῶτος ὁ ὑπ' ὄψιν μου. Πρὸ τούτου ὑπῆρχεν ἕτερος, καὶ οὗτος ἴσως ἤρχετο ἀπὸ τῆς δευτέρας δεκαετηρίδος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ὅτε ἡ οἰκονομικὴ κακοδαιμονία τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἔφθασεν εἰς τὸ ναδίρ αὐτῆς· λέγω τοῦτο, διότι ὁ κώδηξ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φύλλου 182, ὅπερ ἑκατέρωθεν μένει ἄγραφον, λήγει δὲ εἰς φύλλον 379, μένον ἄγραφον καὶ τοῦτο· ὥστε πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἕτερος ἐκ φύλλων 181 ἢ σελίδων 362 συγκείμενος· ἐν δὲ τῇ σελίδι 374α, μέχρις 76κ, καὶ πάλιν ἀπὸ σελ. 377α—378β, κατέστρωται ἡ ἑξῆς σημείωσις, ἣν παρατίθημι ἐνταῦθα, τὸ μὲν ὡς αὐθεντικῶς ἐπικυροῦσαν τὴν παρὰ Βεντότῃ κειμένην ὀρθῶς χρονολογίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ πατριάρχου Παϊσίου Β' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, τὸ δὲ ὡς ὁρίζουσαν τὸ χρέος, ὅπερ ἀφῆκεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας Γ' ὁ ἀπὸ Καισαρείας· ἐκ τούτου δὲ βλέπει ὁ ἀναγνώστης ὅτι κατὰ τὴν ἀνάρρησιν καὶ καββαδοφορίαν τοῦ Παϊσίου ἀπῃτήθη ποσὸν 36400 γροσίων, ἤτοι σχεδὸν χιλίων τριακοσίων λιρῶν τῆς σήμερον.

Ἰδοὺ ἡ σημείωσις:

ἀψκς' νοεμβρίου κα'.

Ἐπατριάρχευσε θείῳ ἐλέει ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κύριος κύριος Παΐσιος, καὶ ἐζήτησεν ἰδεῖν τὸ ὅπερ εὑρέθη χρέος τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γεγονὸς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἱερεμίου, ἐπὶ τῷ καταστρωθῆναι ἐν καταστίχῳ εἰς ἔνδειξιν. Ἔτι δὲ τὸ ὅπερ γέγονε χρέος ἐν τῷ πατριαρχεῦσαι τὴν Αὐτοῦ Πανγιότητα, καὶ ἰδοὺ κατεγράφη καθαρῶς ὡς ὁρᾶται δι' ὁμολογιῶν πρὸς τοὺς κάτωθεν ὀνομαστὶ δανειστὰς ἄρχοντας.

Ὁμολογία τοῦ κυρίτζη Γεωργάκη υἱοῦ τοῦ Μπασᾶ Μιχάλη γρόσια 500.—Τοῦ αὐτοῦ γρ. 2500.—Τῆς κυράτζας Κασσάνδρας τοῦ Δρακάκη γρ. 1000.—Τοῦ ἄρχοντος κυρίτζη Δη-

μητράκη Κανανοῦ γρ. 1500.—Τοῦ χατζῆ Ἀναστάση μπακάλπαση γρ. 1000.—Τοῦ κυρίτζη Σκαρλάτου Καρατζᾶ ἰατροῦ γρ. 1000.— Τοῦ αὐτοῦ γρ. 3000.—Τοῦ ἄρχοντος σλουτζιάρη κυρίτζη Γεωργάκη καπικεχαγιᾶ γρ. 1500.— Ἔτι τοῦ αὐτοῦ γρ. 1000.—Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Κωνσταντίνου γρ. 500.—Τοῦ ἑτέρου υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Δημητράκη γρ. 1000.—Τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ σλουτζιάρη κυρίτζη Ἰωάννου γρ. 500.—Τῆς κυράτζας Μηλίτζας γρ. 5000.—Τοῦ υἱοῦ αὐτῆς κυρίτζη Μανωλάκη γρ. 1000.—Τοῦ ἄρχοντος κυρίτζη Ἀδαμάκη γρ. 5000.—Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Γεωργάκη γρ. 1000.—Τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας κὺρ Γερασίμου γρ. 1500.— Τοῦ κυρίτζη Διαμαντάκη Σούτζου γρ. 700·—Τῆς ἀρχοντίσσης αὐτοῦ κυράτζας Μαριώρας γρ. 500.—Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σκαρλάτου γρ. 500.—Τοῦ ἑτέρου υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Δράκου γρ. 2200.— Τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ κυράτζας Ἑλενίτζας γρ. 2200.—Τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου Δημάκη γρ. 2950.—Τοῦ κυρίτζη Δημητράκου Βλαστοῦ γρ. 1000.—Τῆς ἀρχοντίσσης αὐτοῦ γρ. 1000.—Τῆς αὐτῆς γρ. 1000.—Τοῦ κυρίτζη Λασκαράκη Μαμωνᾶ γρ. 1500·—Τοῦ κυρίτζη Ἀθανάση κιουρκτζήμπαση γρ. 5000.—Ἔτι τοῦ αὐτοῦ γρ. 3000.—Τοῦ αὐτοῦ γρ. 1000.—Τοῦ αὐτοῦ γρ 2000.— Τοῦ αὐτοῦ γρ. 1000.—Τοῦ μακαρίτου διδασκάλου Σπαντωνῆ γρ. 3500.—Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μεγάλου Ἐκκλησιάρχου κυρίτζη Γεωργάκη γρ. 1100.—Τῶν ὀρφανῶν τοῦ ποτὲ Ζωρζῆ Ρίζου γρ. 2500.—Τῶν αὐταδέλφων τοῦ τε Μ. Ρήτορος κυρίτζη Κωνσταντίνου καὶ κυρίτζη Μανωλάκη κιουρκτζήμπαση γρ. 4000.—Τῶν αὐτῶν αὐταδέλφων γρ. 2500.—Τοῦ κυρίτζη Γιαννάκη ἄγα, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Ρήτορος γρ. 500.—Τοῦ κυρίτζη Κωνσταντίνου Καρυοφύλλη γρ. 1250.—Τοῦ κυρίτζη Μιχαλάκη Καρυοφύλλη γρ. 300.—Τοῦ αὐτοῦ γρ. 600.—Τῆς ἀρχοντίσσης αὐτοῦ γρ. 1500.—Τοῦ κυρίτζη Ἰωάννου Καρυοφύλλη γρ. 1000.—Τοῦ χατζῆ Ἀναστάση γουνάρεως γρ. 1000.—Τοῦ αὐτοῦ γρ. 1000.—Τοῦ ἁγίου Νικαίας γρ. 469.—Τοῦ μακαρίτου χατζῆ Κωνσταντίνου καπικεχαγιᾶ γρ. 1000.—Τοῦ διδασκάλου κὺρ Ἰακώβου γρ. 800.—Τοῦ κυρίτζη Κωνσταντίνου καπικεχαγιᾶ γρ. 300.—Τοῦ ρουφετίου τῶν γουναράδων γρ. 500.—Τῆς κυράτζας Ἑλενίτζας τοῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ γρ. 500.—Τοῦ κυρίτζη Μανωλάκη ἰατροῦ Φιτιλῆ γρ. 500.—Τοῦ πρώην Σηλυβρίας κὺρ Ἀρσενίου γρ. 400.—Τοῦ κυρίτζη Σωτηράκη γρ. 500.—Τῆς κυράτζας Μαρίας συζύγου τοῦ μακαρίτου (Μπαριακτάρη;) γρ. 500.—Τοῦ κυρίτζη Κωνσταντίνου ἀνεψιοῦ τῆς αὐτῆς ἀρχοντίσσης γρ. 500.—Τοῦ αὐτοῦ ἔτι γρ. 500.—Τοῦ ἁγίου Χαλκηδόνος κὺρ Νικοδήμου γρ. 5000.—Τοῦ κυρίτζη Ἀντωνάκη Βιδάλε γρ. 500.— Τῆς κυράτζας Ζωῆς συζύγου τοῦ Δράκου (Γρ)άντζα γρ. 1500.— Τοῦ ἁγίου Σηλυβρίας κὺρ Μακαρίου γρ. 1500.—Τῆς κυράτζας Κανέλλας τοῦ Ἄμπατ γρ. 1500.—Τῆς αὐτῆς ἔτι γρ. 1500.—Τοῦ ἄρχοντος Μεγάλου ἑρμηνέως κυρίου Ἀλεξάνδρου γρ. 500.—Τοῦ κυρίτζη Γρηγοράσκου Χρήστου γρ. 500.—Τοῦ αὐτοῦ ἔτι γρ. 500.— Τοῦ κυρίτζη Γιαννάκη Γούλελου γρ. 1000.—Τοῦ αὐτοῦ ἔτι γρ. 500.— Τοῦ ἄρχοντος κυρίτζη Γεωργάκη Ραμαδάνη γρ. 500.—Τῆς ἀρχοντίσσης αὐτοῦ κυράτζας Σμαράγδας γρ. 1000.—Τοῦ κυρίτζη Ἀντιόχου υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Τζαννέτου γρ. 500.—Τῆς κυράτζας Μαριώρας συζύγου τοῦ Μπασᾶ Γιαννάκη ψάλτου γρ. 1000.—Τοῦ Ματαίη κουπάρη γρ. 500.—Τοῦ ἁγίου Νικομηδείας γρ. 1000.—Τοῦ κυρίτζη Γρηγοράσκου Χρήστου ἔτι γρ. 500. (ὁηλ. τὸ ὅλον γρ. 100,769).

Τά ὅσα ἐδανείσθημεν εἰς τὴν νέαν πατριαρχείαν.

Παρὰ τοῦ ἄρχοντος κυρίτζη Ἀθανάση κιουρκτζήμπαση γρόσια 7500. — Τοῦ κυρίτζη Δημητράσκου Βλαστοῦ καὶ μεγάλου Ἐκκλησιάρχου γρ. 1500.— Τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Ἐκκλησιάρχου κυρίτζη Γεωργάκη γρ. 1000.— Τοῦ ἄρχοντος σλουτζιάρη κυρίτζη Γεωργάκη γρ. 5000.— Τοῦ ἄρχοντος μεγάλου Λογοθέτου γρ. 1500.— Τοῦ ἄρχοντος κυρίτζη Δημητράκη Κανανοῦ γρ. 2500.— Τοῦ ἄρχοντος μεγάλου καμαράση κυρίτζη Ἰωάννου Σκαρλάτου γρ. 2000.— Τῆς κυράτζας Μαργιώρας συζύγου τοῦ Μπασᾶ Γιαννάκη γρ. 1000.— Τοῦ κυρίτζη Γιαννάκη Γούλελου γρ. 1000.— Τοῦ κυρίτζη Γεωργάκη Ραμαδάνη γρ. 1000.— Τοῦ κυρίτζη Διαμαντάκη Σούτζου γρ. 1250.— Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Δράκου Σούτζου γρ. 1000.— Τῆς κυράτζας Ἑλενίτζας τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων γρ. 1250.— Τῆς κυράτζας Κασσάνδρας Σούτζου γρ. 1000.— Τοῦ κὺρ Θεοδώρου ἁλευρᾶ γρ. 500.— Τοῦ κυρίτζη Ἀντιόχου τοῦ Τζαννέτου γρ. 1000.— Τῶν ὀρφανῶν τοῦ ποτὲ Ζωρζῆ Ρίζου γρ. 1000.— Τοῦ Μπασᾶ Μιχάλη γρ. 500.— Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυρίτζη Γεωργάκη γρ. 500.— Τῆς κυράτζας Ἑλενίτζας Ρωσέτενας γρ. 400.— Τοῦ χατζῆ Ἀναστάση μπακάλμπαση γρ. 500.— Τοῦ κυρίτζη Ἀρμάγου γρ. 1000.— Τοῦ Μεγάλου ἑρμηνέως γρ. 1000.— Τοῦ κυρίτζη Κωνσταντίνου καπικεχαγιᾶ γρ. 1000.— Τοῦ κυρίτζη Ἀδαμάκη γρ. 500 =36400.

Κατὰ τὸν Κώδηκα τοῦτον, τριμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐξ ἀρχιερέων φαίνεται διαχειριζομένη τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τοῦ 1740—1744, τετραμελὴς δὲ ἀπὸ τοῦ 1744—1745, ἀπὸ τούτου δ' ἐπὶ ἓν ἔτος διεχειρίσαντο ταῦτα τρεῖς μόνοι, ἀπὸ τοῦ 1746—1748 τέσσαρες, ὧν ὁ ἀριθμὸς κατὰ μάρτιον τοῦ ἔτους τούτου ἀνῆλθεν εἰς πέντε, διαχειρισαμένους ἕως τοῦ ἔτους 1749. Ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ 1750 τρεῖς· ἀπὸ τοῦ 1750—1752 τέσσαρες· μέχρι τοῦ 1754 τρεῖς· ἐπὶ ἓν ἔτος εἶτα πέντε ἀρχιερεῖς. Τῷ 1755 ἡ ἐπιτροπὴ ἡ διαχειριζομένη τὰ οἰκονομικὰ καθίσταται πολυμελὴς, συγκειμένη μόνον ἐκ λαϊκῶν, ὧν ἀναφέρω κατωτέρω τὰ ὀνόματα· εἰς τὴν ἀπὸ ἰουλίου διαχείρισιν αὐτῶν λήγουσι καὶ οἱ ἐν τῷ Κώδηκι λογαριασμοί. Τὸν διορισμὸν λαϊκῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ ἀναφέρει ὁ χρονογράφος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης, γενόμενον ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, κολακεύοντος τὸν ὄχλον, διὸ καὶ τοὺς ἐπιτρόπους ἔλαβεν ἐκ τῶν προσκειμένων τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ ἀγύρτου καὶ θεοκαπήλου διακόνου Αὐξεντίου, τοῦ τὸν ἀναβαπτισμὸν ἐν Κατιρλίῳ κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος κηρύξαντος, καὶ κακηγκάκως ἀπολεσθέντος.

Ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν κληρικῶν Ἐπιτρόπων ἐκυμαίνετο ἀπὸ τριῶν μέχρι πέντε· τῶν λαϊκῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνῆλθεν εἰς δώδεκα. Ἀκολούθως δὲ καὶ ἐν ἰδίᾳ μακρᾷ διατριβῇ θέλομεν ἀφηγηθῇ τὰ κατὰ τοὺς Ἐπιτρόπους τούτους τοῦ Κοινοῦ λαϊκούς, οἵτινες ὁρισθέντες ἰσάριθμοι τοῖς συνοδικοῖς μητροπολίταις ἤρξαντο καταρτίζοντες ὡς ἡμέραι σῶμα ἐπεμβαῖνον οἷον εἰπεῖν εἰς τὰς πράξεις τοῦ κλήρου συστηματικῶς, καὶ ἀποτελοῦν παράγοντα σπουδαῖον τῆς ἰσχύος τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξίας, καί ποτε πολλὰ πράγματα παρασχὸν εἰς τινας πατριάρχας.

(Ἕπεται συνέχεια).

Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑ*

Πρὸς τὸν νόμον τοῦτον τῆς συνειδήσεως ἅπας νόμος συνᾴδει, θεῖος καὶ ἀνθρώπινος. Ὁ νόμος οὗτος ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς ὡσαύτως 'να κρίνωμεν δικαίως μεταξὺ τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῶν πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν καθηκόντων, ἀποδιδόντες τὰ τοῦ καίσαρος τῷ καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, μήτε παρακατέχοντες τὰ τῇ κοσμικῇ ἀρχῇ διαφέροντα προφάσει τῆς εἰς Θεὸν εὐσεβείας, μήτ' ἐκείνην ὑπὲρ τὸν Θεὸν φοβούμενοι. Καθὼς δὲ ὀφείλομεν 'να δικάζωμεν ὀρθῶς καὶ δικαίως μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, οὕτω καὶ μεταξὺ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἐξ ὧν καὶ συγκείμεθα· εἰς ἐκείνην μὲν θὰ δώσωμεν τὴν ἀξίαν καὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἄρχειν τοῦ σώματος· εἰς τοῦτο δὲ θὰ ἐπιβάλωμεν τὸ καθῆκον τοῦ ὑπ' ἐκείνης ἄρχεσθαι, καὶ τοῦ εἰς ἐκείνην ὑπακούειν.

Ἀλλ' ὅμως κεφάλαιον εὐαγγελικοῦ νόμου δὲν εἶναι μόνον τὸ 'να πεινῶμεν καὶ διψῶμεν τὴν δικαιοσύναν, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ ὑφιστάμεθα ἕνεκεν αὐτῆς τὰς ἀπὸ τοῦ κόσμου θλίψεις καὶ τοὺς διωγμούς. Καθὼς ὁ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔρως, καθὼς ὁ ἔρως ὁ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, οὕτω καὶ ὁ πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν ὅπως ὑφιστάμεθα τὰ πάντα χάριν τούτου· ἀλλὰ καὶ πρόθυμος ὢν ὁ πιστὸς 'να πάθῃ, καὶ ἑτοίμως ἔχων πρὸς ὑλικὰς θυσίας, ἕνεκα δικαιοσύνης καὶ πραότητος, ἔστω καὶ ἂν μὴ πάθῃ τι, κρίνεται πάλιν μάρτυς τῇ προαιρέσει.

θ'.

Θέλομεν διανέμει τὴν δικαιοσύνην ὄχι διότι τοῦτο ζητεῖ ὁ τοῦ Κυρίου νόμος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἔμφυτος νόμος τοῦ μὴ προξενεῖν οἱανδήτινα ζημίαν καὶ βλάβος εἰς τὸν ὅμοιον ἡμῖν, οἱονδήποτε κακὸν εἰς τὸν πλησίον, τὸ ὁποῖον μισοῦμεν ἡμεῖς· καὶ τότε λοιπόν, ὡς ἐπιθυμοῦμεν 'να μὴ διαβιῶμεν ἐν θλίψεσι καὶ στενοχωρίαις ὑλικαῖς καὶ σωματικαῖς, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρέπει 'να μὴ θέλωμεν τοῦτο καὶ διὰ τὸν ὅμοιον ἡμῖν, ὑποστηρίζοντες μὲν αὐτὸν ἐν ταῖς δυσπραγίαις, ἀνακουφίζοντες δ' αὐτοῦ τὰ δεινά, καὶ συμπάσχοντες αὐτῷ, μεταδιδόντες δ' ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ τῷ ἀδικοπραγοῦντι, τῷ μὴ ἔχοντι, τῷ στερουμένῳ τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Ἀπὸ τῆς ἐξασκήσεως καὶ τοῦ πόθου τοῦ δικαίως διαιτᾶν, τοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐρᾶν, μέχρι τοῦ ἐλεεῖν, μικρά τις ἡ ἀπόστασις. Πρόβηθι λοιπὸν ἀπ' ἐκείνης εἰς τοῦτο. Πρόβαινε εἰς τὸ ἐλεεῖν, καὶ παρέχων μεθ' ἱλαρότητος, ἐπέκεινα παντὸς γογγυσμοῦ, λάμβανε ὑπ' ὄψιν ὅτι καρδία συμπάσχουσα ἐπιβάλλει τοῦτο· νοῦς δὲ φρονίμου ἐπιβάλλει τὸ μετὰ διακρίσεως ἐλεεῖν καὶ εὐεργετεῖν. Ἡ συμβουλὴ τοῦ σοφοῦ Σειράχ ἐστιν ἀρίστη συμβουλή, σοφὴ παραίνεσις, τὴν ὁποίαν πρέπει 'να μὴ λησμονῶμεν: «Ἐὰν εὐποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς, καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου» (Σειρ. ΙΒ', 1). Τίνος κρίσις ἤθελε καταφρονήσει τῆς τοιαύτης ὑποθήκης; «Οἱ δαπανῶντες εἰς ἀναξίους, δι' ὧν ἐχρῆν θεραπεύεσθαι τοὺς ἀξίους τρισὶν ἀτόποις ἐνόχους ἑαυτοὺς ἀποφαίνουσιν· ἐζημίωσαν ἑαυτούς, ἐνύβρισαν τοὺς χρηστούς, τοὺς φαύλους ἐνίσχυσαν, ὕλην αὐτοῖς ἁμαρτιῶν χορηγήσαντες»· ταῦτα γράφει ὁ σοφὸς πατριάρχης Φώτιος. Ὁ χορηγῶν εἰς τὸν φυγόπονον, εἰς τὸν πενόμενον δι' ὀκνηρίαν, εἰς τὸν ἀργόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπέβαλε τιμωρίαν καὶ τὸ μὴ ἐσθίειν (Β' Θεσσαλ. γ', 10) ὁ χορηγῶν χρῆμα καὶ τροφὴν καὶ προστασίαν ἄπειρον ὑπανάπτει τὸν βέβηλον πόθον τῆς ἀργίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας αἱ κακίαι πᾶσαι τρέφονται· ὁ διδοὺς αὐτῷ γίνεται κακοῦ πρόξενος εἰς τὴν κοινωνίαν λεληθότως. Καὶ συμβούλευε λοιπὸν τῷ ἀργῷ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ μὴ καὶ τέλεον ἀποστραφῇς τὸν ἄνθρωπον· ἄκουσον τί λέγει ὁ τῶν ἐθνῶν μέγας Ἀπόστολος· «παραγγέλλομεν . . . . (τοῖς μηδὲν ἐργαζομένοις) ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες» (Β' Θεσσαλ. γ', 12, 13). Ὁ θέλων τοῦ ρητοῦ τούτου τὴν ἑρμηνείαν ἂς ἀναδράμῃ εἰς τὸν ἱερὸν Θεοδώρητον: «Μὴ νικήσῃ τὴν ὑμετέραν φιλοτιμίαν ἡ ἐκείνων μοχθηρία . . . . Τὴν γὰρ σωματικὴν θεραπείαν τῶν πλημμελούντων οὐκ ἐκώλυσεν ὁ θεῖος ἀπόστολος· τῆς δὲ πνευματικῆς αὐτοὺς ἐστέρησε παρρησίας· ἐπιμελείας δὲ αὐτοὺς ἀξιοῦσθαι προσέταξε· μὴ ὡς ἐχθρὸν γὰρ, φησὶν, ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν· μελῶν γὰρ νενοσηκότων ἐπέχουσι τάξιν· τοῖς δὲ τοιούτοις τὴν πρόσφορον θεραπείαν προσφέρειν εἰώθαμεν». Παραίνει πρὸς αὐτοὺς τὰ δέοντα μεθ' ἱλαρότητος, καὶ μεθ' ἱλαρότητος δίδου. Τοῦτο καὶ Παῦλος ὁ θεῖος ἐξήγησεν, ὑπ' ὄψιν ἔχων τὸ τοῦ σοφοῦ τῆς Βίβλου (Παροιμ. ΚΒ', 8), καὶ εἰπών: «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης»· δῆλά γε δή, προθύμως, οὐχὶ κατ' ἐξαναγκασμόν. Ἐὰν θεωρήσῃς ἀρετὴν τὸ δίδειν τοῖς ἐν ἀνάγκαις, μηδέποτ' ἐπιλάθου ὅτι, κατὰ τὸν θεῖον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, «ἀρετὴ καλεῖται διὰ τὸ αἱρεῖσθαι· αἱρετὴ γὰρ καὶ θελητή, διὰ τὸ αἱρετῶς καὶ αὐτοθελῶς τὸ ἀγαθὸν ποιεῖν ἡμᾶς, οὐχὶ ἀβουλήτως καὶ ἀναγκαστικῶς». Μάνθανε σύμφωνον αὐτῷ τὸν πρὸ τούτου πολλῷ γενόμενον ἱερώτατον τῶν Νυσσαέων φωστῆρα Γρηγόριον· «ἀδέσποτον γάρ τι χρῆμα, εἰπόντα, ἡ ἀρετὴ, καὶ ἑκούσιον· τὸ δὲ κατηναγκασμένον καὶ βεβιασμένον ἀρετὴ εἶναι οὐ δύναται»· (Περὶ κατασκ. ἀνθρ. ις').

Ἴσως πολυλογοῦμεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν 'ν' ἀκολουθήσωμεν ταῖς ὁδηγίαις καὶ τοῖς κανόσι, τοὺς ὁποίους ἔταξαν ἡμῖν οἱ θεοφόροι Πατέρες καὶ Ἀπόστολοι. Ὡς εἰς πᾶσαν ἀρετὴν, οὕτως εἰς πᾶσαν παραίνεσιν καὶ συμβουλὴν, ἣν ἐπιβάλλει ἡμῖν τὸ καθῆκον ὡς ἀνθρώπων καὶ ὡς χριστιανῶν, ἣν διδάσκει ὁ θεῖος καὶ εὐαγγελικὸς νόμος, εἰς τὴν ἐξάσκησιν αὐτῆς εἰσὶν ὅροι καὶ ἐτέθησαν θριγγία, τῶν ὁποίων ἡ τήρησις σώζει, τῶν ὁποίων ὑπερπήδησις οἱαδήποτε μακρύνει ἡμᾶς καὶ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐδόθησαν αἱ ἐντολαί, καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ μελλόντων βραβείων.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 139—140 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

Καὶ προχωρήσωμεν λοιπὸν εἰς λεπτολογίας· καὶ πολυπραγμονήσωμεν τὰ κατὰ τὴν ἐλεημοσύνην, κατά τε τὸν θεῖον νόμον, κατά τε τοὺς θεοφόρους Πατέρας. Διττῶς θεωρήσωμεν τὴν ἐλεημοσύνην. Ἔστιν ἐλεημοσύνη σωματικὴ καὶ ὑλικωτέρα οἷον εἰπεῖν, ἐν ἀναφορᾷ οὐχὶ πρὸς τὸν ἐλεοῦντα καὶ δίδοντα, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐλεούμενον καὶ λαμβάνοντα· τὸ τρέφειν τὸν πεινῶντα, τὸν διψῶντα ποτίζειν, τὸν γυμνὸν ἐνδύειν, τὸ χορηγεῖν στέγην εἰς τὸν ξένον, τὸ τοὺς ἀσθενεῖς ἐπισκέπτεσθαι, τὸ λυτροῦσθαι τοὺς αἰχμαλώτους, τὸ θάπτειν τοὺς τεθνεῶτας ξένους αὐτὰ ὅλα εἶναι ἡ σωματική. Ἀλλ' ἔστι καὶ ἐλεημοσύνη πνευματικὴ, ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὅρον, τὸν ὁποῖον ἀναφέρομεν ἀνωτέρω, καὶ, κατὰ τὴν πατρικὴν διδασκαλίαν, αὕτη εἶναι ὠφελιμωτέρα ἐκείνης· τὸ παραμυθεῖσθαι τὸν τεθλιμμένον, τὸ συμβουλεύειν τῷ διστάζοντι, τὸ διδάσκειν τὸν ἀμαθῆ, τὸ σωφρονίζειν τὸν ἁμαρτάνοντα καὶ παρεκτρεπόμενον, τὸ τῷ πταίσαντι συγγινώσκειν, τὸ τὸν φορτικὸν καὶ τραχὺν ὑπομένειν, τὸ ὑπὲρ πάντων εὔχεσθαι, τοῦτο συνιστᾷ τὴν πνευματικὴν ἐλεημοσύνην, τὴν τῆς σωματικῆς ὑπερτέραν. Ὅταν ἴδῃς, ἀγαπητὲ, ὕπαρξιν λογικὴν κινδυνεύουσαν, παρ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς εὐθείας ἐκπίπτουσαν, βυθιζομένην εἰς βάραθρον ψυχικῆς καὶ ἠθικῆς ἐκλύσεως καὶ καταστροφῆς, τεῖνε δεξιὰν εἰς αὐτὴν, ὑποβάστασον· πρὶν ἔτι ἄρξηται ὑποσκάζουσα, χειραγώγησον· κακῶς ὁδεύουσαν κράτησον· ἐὰν σώσῃς, ἔπραξας μεῖζόν τι καὶ τῆς χορηγίας ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ στέγης καὶ φορεμάτων καὶ φαρμάκων· ἐὰν μὴ σώσῃς, ἔπραξας τὸ καθῆκον. Ἐὰν εὑρεθῇ τις διὰ γνώμης ἀρρωστίαν ἐκκλίνων καὶ κλονούμενος, ὑποστήριξον· καὶ σώζων τὸν ἄνθρωπον, καὶ προστιθεὶς εἰς τὴν μάνδραν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκκλίνων ἐδραπέτευε, πράττεις ἐλεημοσύνην πνευματικὴν, ὑπερτέραν τῆς σωματικῆς, τοσοῦτον, ὅσον αὕτη μὲν πρὸς θεραπείαν ἀφορᾷ καὶ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς, ἐκείνη δὲ πρὸς θεραπείαν τοῦ σώματος. Τοῦτο δὲ κυρίως μὲν ἐδόθη τοῖς ὑπὲρ τῶν ψυχῶν προνοοῦσιν, ἀλλὰ καὶ πάντων ἡμῶν ἐστι χρέος.

Ἐπιβάλλεται δὲ καὶ τὸ χορηγεῖν τοῖς πτωχοῖς καὶ τοῖς ἐν ἀνάγκαις οὐχὶ ἀπὸ τῶν ἀδίκως ἀλλ' ἀπὸ τῶν δικαίως καὶ μετὰ κόπου κτηθέντων, διότι τὸ κτηθὲν ἀδίκως πρέπει 'να δίδωται ἢ μᾶλλον 'ν' ἀποδίδωται εἰς τὸν ἠδικημένον· «Μὴ τοῦτο εἴπῃς (λέγει ὁ χρυσορρήμων ἐν ὁμιλίᾳ ΝΒ' εἰς Ματθ.) ὅτι ἄλλος ἠδίκηται, καὶ ἄλλος ἐλεεῖται· τὸ γὰρ δεινὸν τοῦτό ἐστιν· ἔδει γὰρ τὸν ἀδικούμενον αὐτὸν εἶναι καὶ τὸν ἐλεούμενον· νῦν δὲ ἑτέρους τραυματίζων, οὓς οὐκ ἐτραυμάτισας θεραπεύεις». Κανὼν πρώτιστος, τὸν ὁποῖον ὁ νεανίσκος ὁ πλούσιος ἀκούσας ἀπελεύσεται λυπούμενος. Ἐλεῶν δίδε δαψιλῶς ἐκ τῶν ἀναγκαίων· γίνωσκε δὲ κατὰ τοὺς σοφοὺς ὅτι λέγοντες ἀναγκαῖα οὐδαμῶς ἐννοοῦμεν ἐκεῖνα, ὧν ἀπαραιτήτως ἐστιν ἡμῖν ἀνάγκη πρὸς τὸ ζῆν καὶ διαιτᾶσθαι, καθ' ὃ μέτρον ἡ φρόνησις ἡμῖν ἐπιβάλλει, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων, ἅτινα φιλοδοξία καὶ τάσις μὴς μίμησιν τῶν ἐν χλιδῇ ζώντων κούφως παραινοῦσιν εἰς ἡμᾶς 'να ἀναλίσκωμεν· ἐὰν ἐκ τούτων ἀφορίσαντες μέρος τι χορηγήσωμεν τῷ δεομένῳ πόσον ἠθέλομεν τάχα ζημιωθῇ; «Οὐ γὰρ παραχωρῆσαι τῆς οἰκίας (λέγει Γεννάδιος ὁ Σχολάριος, ᾧ κατακολουθοῦμεν), ἀλλ' ὑποδέξασθαι καὶ συναγαγεῖν δεῖ τὸν ὀδίτην· οὐδὲ τὸ σιτοδοχεῖον κενῶσαι, ἀλλὰ θρέψαι τὸν τραφῆναι δεόμενον». Καὶ οὕτω συγκομίσεις τὴν ἐκ Θεοῦ μὲν εὐλογίαν, τὴν ἐξ ἀνθρώπων δὲ δόξαν καὶ τιμήν· διδοὺς, ἐλεημοσύνην ἀσκῶν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν, καὶ σώζων ἀπὸ κινδύνου ψυχικοῦ, ἀπὸ δυσπραγιῶν ὑλικῶν, θ' ἀποκαλῆσαι εὐεργέτης καὶ πατήρ. Τί δὲν ἠθέλομεν δώσει ἀντὶ τῆς τοιαύτης ἐπικλήσεως; «Κρεῖττον γὰρ μυρίων πατέρα παίδων προσαγορεύεσθαι (λέγει ὁ Μ. Βασίλειος) ἢ μυρίους στατῆρας ἔχειν ἐν βαλαντίῳ· τὰ μὲν γὰρ χρήματα κατάλειψις ἐνταῦθα καὶ μὴ βουλόμενος· τὴν δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις φιλοτιμίαν ἀποκομίσεις πρὸς τὸν δεσπότην, ὅταν δῆμος ὅλος ἐπὶ τοῦ κοινοῦ κριτοῦ περιστάντες σε τροφέα καὶ εὐεργέτην καὶ πάντα τὰ τῆς φιλανθρωπίας ἀποκαλῶσιν ὀνόματα, Θεὸς ἔσται ὁ ἀποδεχόμενος . . . . βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἆθλά σοι ἔσται».

Ἡ βασιλεία αὕτη ἔσται ἄληκτος, ἀλλὰ καὶ ἡ μνήμη τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ παραμονῆς σου ὡσαύτως ἔσται ἀγήρως. Τίς δὲν ἤθελεν ἐνθυμεῖσθαι διαρκῶς ὅτι ὑπῆρξεν ἄνθρωπος ἀγαθὸς, πράττων τὸ καλὸν μετὰ ταπεινοφροσύνης, οὐδαμῶς ἐπαιρόμενος, Θεῷ τῷ τῶν ὅλων χορηγῷ τὰς αἰτίας τῆς ἐγκοσμίου ἐπιγράφων εὐδαιμονίας, μηδένα ἀδικήσας, ἀπὸ δὲ τῶν ἑαυτοῦ διδοὺς τῷ πένητι καὶ τῷ πτωχῷ; Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὁ κατὰ τὸν εὐαγγελικὸν νόμον ζῶν, ὁ τῇ φωνῇ τῆς ἰδίας συνειδήσεως ἑπόμενος, ὁ συμπάσχων τῷ πλησίον εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ καὶ τὰ δεινὰ, καὶ τοῖς δυστυχήμασιν ἀρωγὸς γινόμενος καὶ παραμυθούμενος ἐπὶ τούτοις, θέλει ἔχει καὶ τῶν ὁμοίων τὴν ἀρωγὴν καὶ τὴν βοήθειαν ἐν ἀνάγκῃ. Παλαιὸς σοφὸς λόγος, εἰς τὸν Δημόκριτον ἀποδιδόμενος, λέγει: «Ξένοις μεταδίδου καὶ τοῖς δεομένοις ἐκ τῶν ἐόντων. Ὁ γὰρ μὴ διδοὺς δεομένῳ οὐδὲ αὐτὸς λήψεται δεόμενος».

ε'.

Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τοῖς θείοις προστάγμασι καὶ κατὰ ταῦτα πορείας ἡμῶν, ἀπαιτεῖται 'να εἴμεθα καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, καὶ εἰρηνοποιοὶ, πράττοντες μὲν ὅ,τι ὁ εὐαγγελικὸς ἡμῖν ἐντέλλεται νόμος, μακαρίζοντες δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐὰν ἕνεκα δικαιοσύνης ἢ πίστεως διωχθῶμεν, ἔργοις ἢ λόγοις, πάσχοντες ἢ ὀνειδισμοὺς ἀκούοντες καὶ ὑπομένοντες. Ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, διηνεκῶς μελετῶντες τὸν νόμον αὐτοῦ, ἀδιαλείπτως εὐχόμενοι, ταπεινούμενοι ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ τὸν πλησίον ὡς τὴν ἐν ἡμῖν ἄϋλον φύσιν ἀγαπῶντες, οὕτω καθαίρομεν τὴν καρδίαν ἀπ' ἐκείνων, ἅτινα συνοίδαμεν· διότι εἰσὶ καὶ ἃ οὐ συνοίδαμεν, ὅθεν ὁ Δαυὶδ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ

ὅπως καθάρῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν κρυφίων τῆς καρδίας αὐτοῦ (ψαλμ. ΙΗ', Β). Ἐν τοιαύτῃ καρδίᾳ κατοικεῖ ὁ Θεός. Ἁγίασον αὐτήν, κατὰ τὸν ἀπόστολον Πέτρον (Α' καθ. Πέτρ. γ', 15), δεῖξον τὴν εἰς τοῦτο προθυμίαν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Πανάγιον θέλει σὲ ἁγιάσει εἰς τοῦτο, κατοικητήριον αὐτοῦ καὶ σκεῦος ἅγιον ἀπεργαζόμενόν σε· «Καρδία δὲ καθαρά ἐστιν ἡ παντάπασιν ἀνείδεον τῷ Θεῷ καὶ ἀδιαμόρφωτον παραστήσασα τὴν μνήμην, καὶ μόνοις τοῖς αὐτοῦ ἕτοιμον ἐνσημανθῆναι τύποις, δι' ὧν ἐμφανὴς γίνεσθαι πέφυκεν ὁ Θεὸς» γράφει Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἐν τῇ Β' ἑκατοντάδι τῶν Θεολογικῶν αὐτοῦ (κεφ. πδ').

Τόσος εὔκολος ὁ νόμος εἰς πλήρωσιν, τόσον εὔκολος ἡ εἰς αὐτὸν ὑποταγή, μηδόλως ἡμᾶς ζημιοῦσα, μηδ' ἀπαιτοῦσα τὸ ὑπὲρ δύναμιν, μηδ' εἰς ζημίας ὑλικὰς ὑποτάσσουσα. Ἀλλὰ πόσον εὔκολος ὁ νόμος ὁ εὐαγγελικὸς ὁ τὴν εἰρηνοποίησιν ἡμῖν ἐπιβάλλων καὶ συνιστῶν. Τί τάχα ζημιούμεθα, ἐὰν κατ' ἄνθρωπον ἐξετάσωμεν, τί ζημιούμεθα ὅταν ἀδελφοὺς δύο μαχομένους ἰδόντες πειραθῶμεν 'να συνδιαλλάξωμεν καὶ φιλιώσωμεν αὐτούς; Καὶ οἷον ἆθλον! Θὰ κληθῇς υἱὸς Θεοῦ. Πόσον εὔκολον τὸ ἐν ἡμῖν εἰρηνεύειν τὸ πρῶτον, ὑποβάλλειν δηλαδὴ τὸ σῶμα εἰς τὰς ὑποδεεστέρας τῆς ψυχῆς δυνάμεις καὶ ταύτας εἰς τὸν νοῦν, καὶ τὸν νοῦν ὑπακούειν τῷ Θεῷ, καὶ δεύτερον, εἰρηνεύειν ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ὁμοίους σχέσεσιν. Οὐδὲ λέγει τι ἐναντίον ὁ νόμος τῆς συνειδήσεως.

Ὡς ἐξετείναμεν τὸν λόγον ἐν τοῖς λοιποῖς κεφαλαίοις, τοιουτοτρόπως καὶ ἐνταῦθα, ἵνα μὴ καταλίπωμεν ἀπορίαν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀναγνώστου. Οὔτε συνεπληρώθη ὁ περὶ εἰρήνης λόγος, οὔτε πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ηὐτύχησαν 'ν' ἀκούσωσι μακρᾶς ἐξηγήσεως τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου τοῦ εἰρηνοποιοὺς ἡμᾶς εἶναι. Τρία τῆς εἰρήνης εἴδη ὁρίζει ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ τῆς Θεσσαλονίκης· εἰρήνην τὴν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὅταν ἐκ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀποδιώκωμεν τὰ πάθη καὶ τοὺς κακοὺς λογισμούς, δι' ὧν ἐπέρχεται σύγκρουσις μεταξὺ καθηκόντων ἀντιθέτων, μεταξὺ ὁρμῶν καὶ πόθων διακένων καὶ ὁσίων· εἰρήνην δηλαδὴ τὴν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ὅταν μὴ ὑπὸ τῶν παθῶν ταραττώμεθα· εἰρήνην τὴν πρὸς τὸν ὅμοιον ἡμῖν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἡμεῖς δὲν γινόμεθα σκάνδαλον οὐδαμῶς εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ πάσῃ δυνάμει καὶ παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ θυσίᾳ προσπαθοῦμεν 'να ἐπενέγκωμεν εἰρήνην καὶ μεταξὺ ἀδελφῶν διαφερομένων· τέλος, τρίτον, εἰρήνην τὴν πρὸς τὸν Θεὸν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὅταν τηρῶμεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ θελήματα. Μάρτυς τῆς εἰρήνης ταύτης τῆς ἐντρίτου ἐστὶν ἡ συνείδησις, ὅταν δὲν κατηγορῇ ἡμῶν ὡς παραβάντων ἐντολήν τινα καὶ καθῆκον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Ὁ ποθῶν 'να ἔχῃ μακροτέραν ἐξήγησιν, ἂς ἀναδράμῃ εἰς τὸν ἱερὸν Κάλλισσον τὸν ἀπὸ Ξανθοπούλων· αὐτὸς ἐξηγεῖ εἰρήνην τοῦ σώματος: ὅταν αὐτὸ, πάσης ἀναπαύσεως καὶ εὐπαθείας ἀπολαῦον, νομίζῃ ἑαυτὸ ἥσυχον· ἀλλ' ἡ τοιαύτη εἰρήνη προξενεῖ βλάβος εἰς τὴν ψυχὴν, οὔτε συνεπῶς εἰς αὐτὴν θὰ προσέξωμεν· μετ' αὐτὴν ὁρίζει εἰρήνην τῶν αἰσθήσεων: αὕτη δὲ εἶναι ὅταν τις φεύγων τὸν κόσμον προξενῇ διὰ τῆς καθ' ἡρεμίαν διαγωγῆς εἰρήνην εἰς τὰς αἰσθήσεις, μήτε λέγων, μήτε ἀκούων τὰ περὶ κόσμου· τρίτην, τὴν τῶν αἰσθήσεων ὁμοῦ καὶ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία προσγίνεται διά τε τῆς φυλακῆς τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς φυλακῆς τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας· μετ' αὐτὴν, τελείαν εἰρήνην τὴν ἀπὸ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ θείου Πνεύματος τάσσει· καίτοι δὲ τὰ λόγια ταῦτα πάντα ἀπευθύνονται εἰς τοὺς αἱρουμένους τὴν κατὰ Θεὸν φιλοσοφίαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον οὐδαμῶς ἀπομακρύνονται τῆς τοῦ Γρηγορίου θεωρίας, ἣν ἀνωτέρω παρεθήκαμεν. Ἡ πρὸς τὴν εἰρήνην ἀγάπη, διὰ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Θεὸς περιεβλήθη σάρκα, συμφιλιῶν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τὸν ἄνθρωπον, αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, καὶ ταύτην ἐπεκαλεῖτο ὑπὲρ ἡμῶν ὁ θεῖος Ἀπόστολος, καὶ ταύτην ηὔχετο 'να ἔχωμεν ἐν ἡμῖν φρουροῦσαν τὰς καρδίας καὶ τὰ νοήματα ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ (Φιλιππ. Δ', 7)· καὶ ταύτην εἶπε Γρηγόριος Παλαμᾶς ὁ μέγας δῶρον χωρητικὸν τῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος χαρισμάτων. Διώκωμεν λοιπὸν τὴν εἰρήνην ταύτην, κατὰ τὸν προφητάνακτα καὶ κατὰ τὸν μέγαν Παῦλον (Ψαλμ. ΑΒ', 14, Ἑβρ. ΙΒ', 14), καὶ προσπαθήσωμεν 'να τηρῶμεν αὐτὴν μετὰ πάντων, οὐχὶ μόνον χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ τοιούτων.

Ἡ ἐντολὴ τοῦ Σωτῆρος ἀποβλέπει μὲν κυρίως εἰς τὸ τὴν εἰρήνην τοῖς ἄλλοις χορηγεῖν, ἐφ' ᾧ καὶ Γρηγόριος ὁ Νύσσης εἶπεν «εἰρηνοποιός ἐστιν ὁ εἰρήνην ἄλλῳ διδούς», ἀλλ' ἐπιβάλλει καὶ τὴν ἐν ἡμῖν. Ἰδοὺ τί εἶπεν ἀρχαῖος σχολιαστὴς, ἐξηγῶν πλατύτερον τὸν Κς' λόγον τῆς Κλίμακος: «Οὐκ ἄν τις παράσχοι ὃ μὴ αὐτὸς ἔσχεν· ὥστε κυρίως εἰρηνοποιὸς ὁ τὴν ἐν ἑαυτῷ στάσιν τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τὸν ἐμφύλιον τῆς σαρκὸς πόλεμον εἰς συμφωνίαν εἰρηνικὴν ἄγων· ὅταν μηκέτι ἡ σὰρξ ἐπιθυμῇ κατὰ τοῦ πνεύματος, ἀλλ' ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις ἐπικρατήσῃ τῶν σωματικῶν παθημάτων· ὅταν μηκέτι ἐνεργὸς ᾖ ὁ τοῦ σώματος νόμος ὁ τῷ νόμῳ τοῦ νοὸς ἀντιστρατευόμενος, ἀλλ' ὑποζευχθεὶς τῇ κρείττονι βασιλείᾳ, ὑπηρέτης τῶν θείων ἐπιταγμάτων γένηται· ὅταν γὰρ ἐξαιρεθῇ τοῦ ἐν ἡμῖν φραγμοῦ τὸ μεσότοιχον τῆς κακίας, εἷς οἱ δύο τῇ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀνακράσει συμφυέντες γίνωνται».

Ἀκριβῶς δὲ τὴν εἰρήνην ταύτην μετὰ πάντα τὰ δοθέντα ἡμῖν ὑπὸ Θεοῦ χαρίσματα ἐζήτουν οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι· «Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰρήνην δὸς ἡμῖν· πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν» λέγει τῶν θείων προφητῶν ὁ μεγαλοφωνότατος (Ἡσ. Κς', 12), ἐφ' οὗ ὁ μέγας Κύριλλος ἐγκύπτων λέγει· «εἰ γὰρ χαρίσαιτο τὴν εἰρήνην ἡμῖν, παντὸς ἐσόμεθα πλήρης ἀγαθοῦ· καὶ ἀπεσχήκαμεν τῶν παρὰ σοῦ χαρισμάτων τελειοτάτην τὴν μέθεξιν». Τί δὲ δηλοῖ τὸ τοῦ Ἡσαΐου, ἢ ὅτι, μετὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ, ὅσα εἰς ἡμᾶς ἐδωρήσατο ὁ Κύριος, ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τῆς εἰρήνης, τῆς ἐν ἡ-

μῖν, τῆς πρὸς τὸν πλησίον, τῆς πρὸς τὸν Θεόν, οἱονεὶ μηδὲν ἡμῖν χρησιμευόντων τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν χωρὶς ταύτης; Θέλεις, ἀγαπητέ, 'ν'ἀκούσῃς τί λέγει ὁ χρυσορρήμων ἑρμηνεύων τὸ ψαλμικὸν «εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ»;— Ἰδού· «Τί γὰρ ὄφελος ἡμῖν τῶν ἄλλων, εἰρήνης οὐκ οὔσης; Τὸ τοίνυν κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν τῶν τότε καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῖς ἐπαγγέλλεται τὴν εἰρήνην, καὶ ταύτην διηνεκῆ». Ἐὰν δέ τις ἀγαπᾷ τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον, ἔχει τὴν εἰρήνην ταύτην, ὡς ἀκούομεν τοῦ Δαυὶδ ψάλλοντος (ΡΙΗ', 165). Ὁ νόμος οὗτος καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς ὅπως ὑπομένωμεν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἀκόμη ὅταν πρόκηται 'να ζημιωθῶμεν, ἔτι δὲ περισσότερον, ἐὰν γινώσκωμεν αὐτοὺς σκολιοὺς τυχὸν κατὰ τὴν γνώμην καὶ πλεονέκτας· ἀλλὰ καὶ διαφερόμενοι πρὸς αὐτούς, πρέπει 'να μὴ ἀφήσωμεν τὸν ἥλιον 'να δύσῃ πρὶν διαλλαγῶμεν αὐτοῖς.—Ὁ τοιοῦτος εἰρηνοποιὸς θέλει λάβει βεβαίως τὴν ἀμοιβὴν παρὰ Θεοῦ, ὄχι μόνον αὐτὸς εἰρήνην ἀσκῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμοίους συνδιαλλάττων καὶ εἰρηνεύων. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι ἀδελφὸς ἁμαρτήσας εἰς σέ, καὶ πολλὰ ἢ μικρὸν πταίσας, κἂν ἐξαιτήσηταί σου τὴν συγγνώμην, κἂν μὴ ζητήσῃ αὐτὴν, πρέπει 'ν' ἀπολαύσῃ ταύτης. Δός, ἵνα καὶ σοὶ δῷ ὁ Κύριος, συγγινώσκων τὰ ἁμαρτήματα. Νουθετῶν δὲ τὸν ταράττοντα τὴν εἰρήνην, πρῶτον σὺ, κατόπιν δὲ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπαγγέλλων, τότε μόνον θέλεις ἀποστραφῇ τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν παρακούσῃ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ χωριζόμενος αὐτοῦ μετὰ ἀγάπης, μὴ ἐξουθενήσῃς, μηδὲ μισήσῃς μετὰ τὴν διάστασιν· μᾶλλον δὲ εὔχου ἀδιαλείπτως ὑπὲρ ἐπιστροφῆς αὐτοῦ καὶ σωτηρίας, ἔστω καὶ ἂν εἰς αὐτὸ πταίσῃ τῆς πίστεως τὸ κεφάλαιον.

Ἐὰν ἕνεκα πίστεως καὶ δικαιοσύνης διωχθῇς, μὴ λυπηθῇς ποσῶς. Ἤκουσας, ἀγαπητὲ, ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι τοῖς τοιούτοις ἄθλον ἡ τῶν οὐρανῶν προὐτέθη βασιλεία. Γινώσκεις δ' ὅτι πράττεις τὸ καθῆκον; Εἰρηνεύεις μετὰ τῆς συνειδήσεως; Οὐδὲν οὐδαμῶς αὕτη κατηγορεῖ σου; — Ἀνέχου. Ἀνέχου καὶ ὅταν ἀκούσῃς 'να λέγωσι κατὰ σοῦ ῥῆμα πονηρὸν καὶ λοίδορον. Ἀλλὰ καὶ σὺ φυλάττου μὴ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ ῥῆμα λοίδορον εἴπῃς. Εἶναι καὶ οὗτος ὡς σὺ, εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα Θεοῦ. Λοιδορῶν αὐτὸν δὲν δύνασαι 'ν' ἀρνηθῇς ὅτι κατὰ τῆς θείας εἰκόνος βλασφημεῖς. Ὁποία περιμένει καταδίκη τὸν τὴν εἰκόνα τὴν θείαν ἐξουθενοῦντα!

Ταῦτα πάντα κατὰ νοῦν ἔχων, ἀεὶ σπούδαζε 'να καταστήσῃς σεαυτὸν ὡς ἡμέραι τελειότερον, ἀποκαθαίρων τὸν ἐν σοὶ πρότερον ῥῦπον. Ἡ ἐξέτασις τῶν ἐν ἡμῖν, τῶν ἀμελῶς καὶ ραθύμως γενομένων ἡ ἐπανόρθωσις, τῶν παραλειφθέντων ἡ πραγματοποίησις, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς συνειδήσεως. Παρομοίαν δὲ συμβουλὴν μὴ ἐπιλαθώμεθα ὅτι οἱ παλαιοὶ κατέταξαν μεταξὺ τῶν *χρυσῶν ἐπῶν*. Μ.

(ἕπεται συνέχεια)

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Μάδυτος *ἡ πόλις τῆς Χερρονήσου*· σελίδες 78, κομψῶς ἐκτετυπωμέναι, ὧν αἱ 64 ἀποτελοῦσι τὸ κείμενον τῆς μονογραφίας ταύτης, ἔργου τοῦ φοιτητοῦ τῆς Θεολογ. σχολῆς τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, ἐκδοθὲν ἐν'Αθήναις ἄρτι. Ὁ φιλόπονος ἐκδότης ἔγραψε τὸ ἔργον ἐρευνήσας ὅσας ἠδύνατο πηγάς· ἐκτίθησι τὴν ἱστορίαν τὴν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ μέσους χρόνους τῆς πόλεως Μαδύτου, ἐπιμένει περισσότερον εἰς τὸν περὶ ἐθίμων λόγον, ἀναφέρει καί τινα περὶ τῶν παλαιῶν μητροπολιτῶν τῆς Μαδύτου. Τὸ βιβλίον ἐπιγράφει πατριδογραφίαν· ἔστι δὲ μιμήσεως ἄξιος παρὰ τῶν ὁμηλίκων καὶ συσπουδαστῶν, οἵτινες ἠδύναντο 'να συναθροίσωσιν ὕλην ἐπὶ καταρτισμῷ τοιούτων μονογραφιῶν, ἕκαστος περὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος· οὕτω δὲ ἤθελε περισωθῇ πᾶν ὅ,τι ἦν δυνατὸν 'να συλλεγῇ ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, εἰς τὴν ἱερὰν ἢ κοσμικὴν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας χώρας. Ὅταν τις εἰς ἀναπλήρωσιν σπεύσῃ τοῦ ἐλλείποντος ἐπαινετός ἐστι καὶ πάσης ὑποστηρίξεως ἄξιος, ὁ δὲ γράψας τὴν «Μάδυτον» τυγχάνει καθὼς βλέπομεν αὐτῆς. Τὸ φιλόμουσον δημόσιον δίδωσι δείγματα ταύτης, ἐπιεικῶς μὲν κρίνον περὶ τῶν ἐλλείψεων, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐὰν καὶ ὁ συγγραφεὺς εἰλικρινῶς αὐτὰς ὁμολογῇ, παραινοῦν δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλιπῶς ἐκτιθεμένων. Ἡ «Μάδυτος» τιμᾶται δρ. 2.

Μ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 1837.

Προσκαλεῖται ὁ Δημήτριος Ἡλιοὺ Σοντζῶφ, ἀγνώστου τυγχάνων διαμονῆς καὶ κατοικίας καὶ ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 7 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ὑπὸ τῆς Ἀλεξάνδρας Σοντζῶφ συζύγου αὐτοῦ ἐπὶ ἀκυρότητι γάμου ἢ διαζεύξει. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐκδιδομένας ἐφημερίδας *Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν, Νεολόγον* καὶ *Κωνσταντινούπολιν*.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 1 Μαΐου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *Ὁ γραμματεὺς*

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, αὐθημερόν·

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1890 ΑΡΙΘ. 25.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ φυλλάδια.

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐν τῷ Ἰωακειμίῳ Παρθεναγωγείῳ.—Ἔκθεσις αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1889—1890 ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐφόρων κ. Κ. Ζαχαριάδου.—Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον· Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον· — Λαχεῖον Ἰωακειμίου (κληρωθέντες ἀριθμοί).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπὶ τῇ γενομένῃ σήμερον ἐνάρξει τῶν ἐξετάσεων τῆς τῶν τελειοφοίτων τάξεως τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπῆλθον χθὲς εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοί. Ἐπὶ τούτῳ δ' αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διακόπτονται μέχρι τῆς προσεχοῦς τρίτης. Συνῆλθον δὲ τῇ μὲν δευτέρᾳ ἡ Ἱ. Σύνοδος, χθὲς δὲ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.

— Καθὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀνήγγειλε δι' ἐπιστολῆς ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἴμβρου κ. Παΐσιος, οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐποιήσαντο αὐτῷ, ἐπανερχομένῳ μετὰ τετραέτη σχεδὸν ἐνταῦθα διαμονὴν ὡς συνοδικοῦ, ὑποδοχὴν ἐνθερμοτάτην, διατρανοῦσαν τὴν ἀφοσίωσιν καὶ στοργήν, ἣν πρὸς αὐτὸν τρέφουσι.

— Εἰς τὸν σεβασμ. μητροπολίτην πρόεδρον Διδυμοτείχου κ. Μεθόδιον, αἰτήσει αὐτοῦ, ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἡ ἄδεια ὅπως διὰ λόγους ὑγιείας μεταβῇ εἰς Φέρρας τῆς ἐπαρχίας Αἴνου, πρὸς περιθαλψιν αὐτῆς.

—Ἐπετράπη συνοδικῶς εἰς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Λήμνου κ. Ἀθανάσιον ὅπως μεταβῇ εἰς Σμύρνην καὶ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ ἰατρῶν, πρὸς ἀνάκτησιν τῆς πασχούσης ὑγιείας αὐτοῦ.

—Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν κ. Νεόφυτος μεταβῇ εἰς Νεοκαισάρειαν ὡς βοηθὸς τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου κ. Κωνσταντίου, αἰτησαμένου τοῦτο.

— Τῇ κυριακῇ 17 μεσοῦντος, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἡ τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων εἰς τὰς τελειοφοίτους τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου, ἐν μέσῳ πλήθους ἀπείρου, κατακλύσαντος τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν πολλῷ πρὸ τῆς ὡρισμένης ὥρας τῆς ἐνάρξεως. Τὴν ἑορτὴν ταύτην τῶν γραμμάτων ἐπηυλόγει ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, συμπαρισταμένων τῶν σεβ. συνοδικῶν Ἡρακλείας, Δέρκων, Βερροίας, Σηλυβρίας, Σωζοαγαθοπόλεως, Μογλενῶν, καὶ Προικονήσου, παρῆσαν δὲ ἡ Α. Ἐξ. ὁ ἄρχων Μ. Ῥήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης, ὁ Α' γραμματεὺς τῆς Ἑλλ. πρεσβείας κ. Εὐγένιος Ζαλοκώστας, ἡ ἐφορία, καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων διακρινομένων· μετὰ τὴν πρὸς τὰς τελειοφοίτους προσφώνησιν τῆς ἐλλογίμου διευθυντρίας κ. Χρυσούλας Στ. Ἰωαννίδου λαμπροτάτας ὑποθήκας ἀποτεινάσης αὐταῖς, ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων κ. Κ. Ζαχαριάδης ἀνέγνω τὴν ἐφορικὴν λογοδοσίαν, ἣν ὁ ἀναγνώστης βλέπει κατωτέρω. Ἡ δὲ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπέτεινεν πατρικὰς νουθεσίας εἰς τὰς ἀπολυομένας διὰ προσφωνήσεως, ἣν ἐκδίδομεν ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ.—Ἐν τῷ Ἰωακειμείῳ Παρθεναγωγείῳ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐδιδάχθησαν 232 μαθήτριαι, ὧν τὴν εἰς τὰ γράμματα πρόοδον καὶ καθόλου τὴν ἐν τῇ σχολῇ χριστιανικὴν ἀγωγὴν ἐμαρτύρησαν πάντες οἱ κατὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ παρευρεθέντες οἵ τε σεβασμιώτατοι συνοδικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι λόγιοι καὶ διδάσκαλοι. —Ἐδίδαξαν δὲ πλὴν

τῆς διευθυντρίας πέντε διδασκάλισσαι, ὧν ἐν τῷ Γυμνασίῳ τὰ γαλλικὰ καὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἡ κ. Καλιρρόη Νικολαΐδου, ἀρχαία τελειόφοιτος τοῦ Ἀρσακείου, καὶ μαθήτρια τῆς ἐν Παρισίοις κ. Carpantier, καὶ ἑπτὰ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ὧν τὰ θρησκευτικὰ τοῦ γυμνασίου ἐδίδαξεν ὁ Κατηχητὴς Κ. Παρίτσης.— Αἱ ἀπολυθεῖσαι τελειόφοιτοι εἰσὶ 13, αἱ δεσποινίδες Αἰκατερίνη Γεωργίου, Αἰκατερίνη Κατακάλου, Ἄννα Γεωργίου, Ἑλένη Δαλιάνου, Ἑλένη Μοσχοβέλη, Ἑλένη Σαββοπούλου, Εὐανθία Κωστοπούλου, Εὐγενία Κωνσταντίνου, Ἰουστίνη Λαγουδάκη, Κλεοπάτρα παπᾶ Κωνσταντίνου, Κλεοπάτρα Στυλιανοῦ, Ὄλγα Νικολάου, καὶ Σμαράγδα Παναγιώτου.

—Ὡσαύτως τῇ κυριακῇ μ. μ. τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον ἐτέλει τὴν ἑορτὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν διπλωμάτων, ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως, ἧς προΐστατο ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τῶν σεβ. συνοδικῶν Ἡρακλείας, Δέρκων, Βερροίας, Σηλυβρίας, Σωζοαγαθοπόλεως, καὶ Μογλενῶν· παρῆσαν ὡσαύτως αἱ ΑΑ. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Α. Μαυροκορδάτος, ὁ Μ. Ῥήτωρ Κ. Καλλιάδης βέης, ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ι. Συνόδου ἀρχιμ. Κ. Ἀλεξανδρίδης, ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Σταυροπόλεως, ὁ σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἀρχιμ. Μ. Κλεόβουλος, ἐκ μέρους δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ὁ κ. Γ. Ὀχάνης. Τὴν ἑορτὴν ἐτίμησαν παραστάντες ὁ πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν προσφύγων ἐπιτροπῆς Ἐξ. Γιουσοὺφ Ριζὰ πασᾶς, ὁ ὑπουργικὸς ἐπόπτης τῶν μὴ μουσουλμανικῶν σχολῶν Ἔνδοξ. Ἀβδουλλὰχ Χασὴπ ἐφένδης, αἱ ΑΑ. Ἐξ. οἱ Κ. Ἀδοσίδης πασᾶς, Α. Μαυρογένης βέης πρεσβευτὴς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Οὐασιγκτῶνι, ὁ γεν. πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐπ. Μαυρομμάτης, ὁ πρόξενος κ. Γιαννόπουλος, ὁ Β' διερμηνεὺς τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας κ. Huart, ὁ Α' διερμηνεὺς τῆς Ὁλλανδικῆς κ. Keun κλπ. Τὴν λογοδοσίαν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἀνέγνω ὁ πρόεδρος αὐτοῦ Ἐξ. κ. Ξ. Ζωγράφος, μεθ' ὃν ἡ ἐλλόγιμος διευθύντρια κ. Εὐθαλία Ἀδὰμ προσεφώνησε καταλλήλως τὰς τελειοφοίτους, μετὰ δὲ τὴν ἀπονομὴν τῶν διπλωμάτων ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνέγνω προσφώνησιν πολυτίμους παρασχὼν αὐταῖς πατρικὰς νουθεσίας, καὶ τέλος ὁ ὑπουργικὸς ἀντιπρόσωπος κ. Γ. Ὀχάνης προσεῖπε τὰ δέοντα ἐκ μέρους τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας.— Κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἐμαθήτευσαν ἐν τῷ Ζαππείῳ 312 μαθήτριαι, (ὧν 96 ἐσωτερικαὶ) τούτων δὲ ἐπὶ διδάκτροις μὲν 197, δωρεὰν δὲ 115. —Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1879, ὅτε τὸ πρῶτον ἔδωκε διδασκαλικὰ πτυχία τὸ Ζάππειον, ἀπεφοίτησαν ἐξ αὐτοῦ 108 παρθεναγωγοὶ καὶ 80 νηπιαγωγοί.—Ἐδίδαξαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, πλὴν τῆς διευθυντρίας, 17 διδασκάλισσαι καὶ 15 καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ὧν τὰ ἱερὰ ὁ Κατηχητὴς Κ. Παρίτσης.— Κοσμήτριαι τοῦ Παρθεναγωγείου εἰσὶν αἱ κκ. Μίνα Α. Βαλτατζῆ πρόεδρος, Ἀρτεμισία Κ. Νικολοπούλου, Εὐφροσύνη Μπλέσσα, Ἀργυρὼ Καλβοκορέση, Πολυξένη Δ. Ταμβάκου, καὶ Βρυσηὶς Ρουκάνη ἡ καὶ γραμματεύουσα.

—Κατὰ τὴν τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ γενομένην ἐν τῷ ἐν Ρούμελι-Χισσὰρ τοῦ Βοσπόρου Ροβερτείῳ Γυμνασίῳ διανομὴν τῶν διπλωμάτων καὶ βραβείων εἴς τε τοὺς τελειοφοίτους καὶ τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητὰς αὐτοῦ, παρέστη ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην προσκληθέντα εἰς τὴν τελετὴν ὁ ἱερολ. ἐπόπτης τῶν σχολείων κ. Γ. Δώριζας, ὅστις καὶ προσεφώνησε, συγχαρεὶς τοῖς καθηγηταῖς καὶ διδασκάλοις καὶ εὐξάμενος ὅπως ὁ δοτὴρ τῶν φώτων καθοδηγῇ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀληθείας. Τῆς ἑορτῆς ταύτης προήδρευεν ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Ἀμερικῆς, παρὴν δὲ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας κ. Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς.—Ἐκ τῶν ἑνδεκα τελειοφοίτων τοῦ ἔτους τούτου τέσσαρες εἰσὶν ὁμογενεῖς.

—Τῇ κυριακῇ ἀπὸ πρωΐας, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικὸν Λύκειον συνεκάλει κόσμον ἐκλεκτόν, ἐπιδιδομένων τῶν πτυχίων εἰς τοὺς πέντε τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους τελειοφοίτους. Τῆς ὁμηγύρεως προεκάθητο ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ γενικοῦ προξένου καὶ τοῦ ὑποπροξένου, παρῆσαν δὲ ἐκ μέρους μὲν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τούτου κ. Ἰ. Δ. Ἀριστοκλῆς, ὡς καὶ ὁ ἐπόπτης τῶν μὴ μουσουλμανικῶν σχολῶν Ἔνδοξ. Ἀβδουλλὰχ Χασὴπ ἐφένδης, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογιώτατος πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἱεροδ. κ. Γεράσιμος Δώριζας. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ σχολάρχου καὶ διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας κ. Χρήστου Χατζηχρήστου ἀναγνωσθεῖσαν ἔκθεσιν, διενεμήθησαν τὰ πτυχία τοῖς ἀπολυομένοις, τούτοις δὲ ἀπηύθυνε τὰς εἰς τὸν κατόπιν βίον χρησίμους ὑποθήκας ὁ σχολάρχης· ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ συνεχάρη αὐτῷ τε καὶ τῷ Ἑλληνικῷ Λυκείῳ ὁ κ. Ἰ. Δ. Ἀριστοκλῆς, ἐκ μέρους δὲ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ ἱερολ. κ. Γ. Δώριζας, ἐκδηλώσας τὴν πρὸς τὸ σχολεῖον τοῦτο στοργὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Προσθετέον ὅτι διαρκουσῶν τῶν ἐξετάσεων αὐτοῦ ἐπεσκέψατο τὸ Λύκειον ἅπαξ ἡ Α. Ἐξ. ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας Μουνὶφ πασᾶς πολλὰ καὶ καλὰ εἰπὼν περὶ αὐτοῦ.—Κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος τὸ Ἑλληνικὸν Λύκειον ἠρίθμει ἐν ὅλῳ 223 μαθητάς, ὧν 29 ἐδιδάσκοντο δωρεάν, τοῖς πέντε δ' ἐκ τούτων παρείχετο δωρεὰν ὡσαύτως καὶ τὸ γεῦμα· ἐδίδαξαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι μετὰ τῶν βοηθῶν αὐτῶν 38, ὧν τὰ θρησκευτικὰ τοῦ γυμνασίου ὡς καὶ τὰ τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως τοῦ σχολείου ὁ αἰδεσ. Κατηχητὴς τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Παρίτσης.—Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ Λυκείου,

πάντες ἀξιωθέντες τοῦ βαθμοῦ ἄριστα, εἰσὶν οἱ κκ. Δημήτριος Ἠλ. Ἐμμανουηλίδης, Θωμᾶς Θ. Σγουρδαῖος, Ἰ. Παππαδόπουλος, Κωνστ. Δέλτας καὶ Κωνστ. Μαυροκέφαλος.

Ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν ὀστῶν τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Ἀμασείας Σωφρονίου τελεσθήσεται τὸ προσεχὲς σάββατον τριετὲς μνημόσυνον ἐν τῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἱερουργοῦντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Προικονήσου κ. Νικοδήμου.

Πατριαρχικὴ Μ. τοῦ Γ. Σχολή. — Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ σχολικοῦ ἐνιαυτοῦ 1889—1890 ἀριθμοῦνται εἰς 48, τούτων δ' ἀπελείφθησαν τῶν ἐξετάσεων δύο. Οἱ ἀξιωθέντες πτυχίου εἰσὶ 46 οὗτοι: Ἀθανάσιος Δ. Τεφετζόγλους Βυζάντιος—Ἀθανάσιος Λ. Χαζάπης ἐξ Ἄνδρου—Ἀλκιβιάδης Α. Σουμελίδης ἐξ Ἀργυροπόλεως—Ἀλέξανδρος Λαζαρίδης Βυζάντιος—Ἀλέξανδρος Γ. Φωκᾶς ἐκ Σμύρνης—Ἀναστάσιος Α. Τρυπάρης ἐκ Σκοπειᾶς (Μαρμαρᾶ)—Ἀντώνιος Μουράτης ἐξ Ἀνδρονικίου Καισαρείας—Ἀπόστολος Φ. Ἀργυριάδης ἐκ Καστορίας—Γεώργιος Δ. Ξανθόπουλος Βυζάντιος—Δημήτριος Χ. Καρούλης ἐκ Βλάτσης (Μακεδονίας)—Δημήτριος Νικηφορίδης Ρύσιος—Δημήτριος Ι. Περβάνογλους Βυζάντιος—Εὐάγγελος Ν. Βουτυραδόπουλος ἐκ Μ. Βακάλκιοϊ (Βιθυνίας)—Ἠλίας Ππ. Δανιηλίδης ἐκ Μαλακοπῆς Ἰκονίου—Ἠλίας Ε. Ἠλιάδης ἐκ Μάκρης τῆς Θράκης—Ἠλίας Θ. Λάβδας ἐκ Βερατίου—Ἰορδάνης Σ. Ρουμῆς ἐκ Νίγδης—Ἰωάννης Δ. Ἀλγιανάκης Βυζάντιος—Ἰωάννης Α. Βαρβακᾶς Βυζάντιος—Ἰωάννης Η. Κωνσταντινίδης Βυζάντιος—Ἰωάννης Δ. Νικολόπουλος Βυζάντιος—Ἰωάννης Α. Οἰκονομίδης ἐκ Φερτεκίου—Ἰωάννης Παπαχρήστου Βυζάντιος—Ἰωάννης Ν. Τριγλιανὸς ἐκ Βάρνης—Ἰωάννης Κ. Χατζηϊωαννίδης ἐκ Σιατίστης (Μακεδονίας)—Κωνσταντῖνος Α. Βαφείδης Βυζάντιος—Κωνσταντῖνος Α. Δζαμπερτίδης Τραπεζούντιος—Κωνσταντῖνος Θ. Ζαννῆς Χῖος—Κωνσταντῖνος Ν. Ἰσμυρλόγλους ἐκ Σίλλης (Ἰκονίου)—Μιχαὴλ Η. Λυκίδης ἐκ 40/Ἐκκλησιῶν—Νεόφυτος ἱερομ. Ἀναστασιάδης Βυζάντιος—Νικόλαος Θ. Βασιλειάδης Λαμψακηνὸς—Νικόλαος Δημητρακόπουλος Βυζάντιος—Νικόλαος Ι. Ζήση Ἠπειρώτης—Νικόλαος Πολυμένους Γεωργιάδης ἐκ Βασιλικοῦ—Παναγιώτης Φυλακτόπουλος Βυζάντιος—Παντολέων Μ. Κουφὸς Ἠπειρώτης—Παῦλος Ε. Σταυρόπουλος ἐκ Πατρῶν—Πέτρος Γ. Τσελλέντης Κεφαλλήνιος—Ραφαὴλ Μαϊόγλου ἐκ Νίγδης—Σοφοκλῆς Α. Χουδαβερδόγλους Τυανεὺς—Σπυρίδων Π. Ζῶπος Ἠπειρώτης—Στέφανος Α. Δουάνογλους Βυζάντιος Συμεὼν Παπαδόπουλος ἐκ Σαφραμπόλεως Νεοκαισαρείας—Σωτήριος Κ. Δημόπουλος ἐκ Σμοκόβου τῶν Ἀγράφων—Χρῆστος Χαραλαμπίδης ἐκ Δαρδανελλίων.

Μετὰ λύπης ἀναγγέλλομεν τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ ἀρχιτέκτονος **Πελοπίδα Κούππα,** οὗ ἄρθρα τινὰ ἐξεδόθησαν ἐν τῷ Θ' τόμῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Ἐκ Κεφαλληνίας ἕλκων τὸ γένος ἐγεννήθη ἐνταῦθα, καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἐμπορικῇ Σχολῇ, ἀφ' ἧς ἀποφοιτήσας πρὸ τριακονταετίας μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς· ὁ Πελοπίδας Κούππας ἔτρεφε φίλτρον πρὸς τὰς ἀρχαιότητας καὶ ἀπό τινος ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς βιζαντινῆς τέχνης, καταλείπει δὲ μνήμην ἀγαθοῦ φίλου καὶ χρηστοῦ οἰκογενειάρχου.

Ἡ προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῷ Ἐθν. Ἰωακειμίῳ Παρθεναγωγείῳ ἔστιν αὕτη:

Φιλόμουσος ὁμήγυρις

Μετα πολλῆς τῆς μερίμνης καὶ προθυμίας παρακολουθοῦντες ἑκάστοτε τὴν πορείαν τοῦ εὐαγοῦς τούτου τῶν Μουσῶν καθιδρύματος, καὶ μετὰ πλείστης συγκινήσεως καὶ πνευματικῆς θυμηδίας καὶ ἄλλοτε κατιδόντες καὶ σήμερον βλέποντες τὰς ἐν αὐτῷ ἐπιτελουμένας προόδους, χαίρομεν ὡς εἰκὸς καὶ ἀπὸ καρδίας ἐπευλογοῦμεν τὰς ἐνεργείας τῶν ἀόκνως καὶ ἀκαμάτως ὑπὲρ τῆς ἐμπεδώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ παιδευτηρίου τούτου τῆς θηλείας νεότητος συντελούντων. Τὴν δὲ χαρὰν ἡμῶν ταύτην συμπληροῖ ἡ σήμερον ἡμέρα, καθ' ἣν οὕτω πανηγυρικῶς καὶ φαιδρῶς τὸ ἱερὸν τοῦτο καθίδρυμα, ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐποπτείαν τῶν ἐντιμοτάτων ἐφόρων καὶ τὴν συνετὴν καὶ μητρικὴν ὅλως διεύθυνσιν τῆς ἀξιοτίμου διευθυντρίας, χειραφετεῖ καὶ παρέχει τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ νεάνιδας ὡς ἄριστα συγκεκροτημένας κατά τε τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας.

Χαίρουσα λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἐπευλογεῖ τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς τοῦ εὐαγοῦς τούτου Παρθεναγωγείου καὶ ταῖς ἁγίαις αὐτῆς εὐχαῖς ἐπιστέφει τὰς ἐξόδους τῶν σήμερον ἀπολυομένων μαθητριῶν. Ἀλλ' ἵνα ἡ χαρὰ αὐτῆς ᾖ πεπληρωμένη δέον ὅπως καὶ τῆς ἐκθρεψάσης αὐτὰς μητρὸς ἀπομακρυνόμεναι μὴ ἀμνημονήσωσι τῶν σοφῶν παραγγελμάτων, ἅτινα ἐδιδάχθησαν ἐν αὐτῷ. Ναί, περιπόθητα τεκνία, ὁ καιρὸς τῆς ἀπὸ τοῦ προσφιλοῦς ὑμῖν Ἰωακειμίου ἐξόδου ἐφέστηκεν, ἀλλ' ὁρᾶτε ἵνα ἐν τῷ ἀπὸ τοῦδε βίῳ ἐκπληρώσητε καὶ ἐφαρμόσητε πάσας τὰς σοφὰς ἐκείνας διδασκαλίας, ἃς ἐπιμελῶς ἀνέπτυσσον καθ' ὅλον τὸ τῆς μαθητείας ὑμῶν διάστημα οἱ διδάξαντες ὑμᾶς. Τοὺς γονεῖς ὑμῶν τιμᾶτε καὶ ὑπείκετε αὐτοῖς. Μέμνησθε δὲ πάντοτε τῶν ἐφόρων καὶ συνδρομητῶν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου καὶ εὐλο-

γεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν, ὅτι οὗτοι ἠγρύπνησαν καὶ πολλὰ ὑπὲρ ὑμῶν ἐμόχθησαν.

Ὑπὲρ τοῦ γαληνοτάτου δὲ καὶ κραταιοτάτου ἡμῶν Ἄνακτος, ὑπὸ τὴν αἰγῖδα τοῦ ὁποίου τελεῖται πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ καλόν, καταρτίσατε ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν αἶνον ἐπιφωνοῦσαι «Ζήτω ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος».

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΦΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜΙΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ
1889—1890

ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐφόρων αὐτοῦ κ. Κ. Ζαχαριάδου

«Ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω ἐκβάλλει τὸν φόβον». Ἐὰν

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι
καὶ λοιπὴ φιλόμουσος ὁμήγυρις,

ἐὰν ἐν τῇ ἐκτενεῖ τῆς τελείας ἀγάπης περιφερείᾳ συνυπονοῆται καὶ ἡ εἰλικρίνεια ἢ οὔ, τοῦτο οὐ τοῦ παρόντος, οὐδὲ ἐμοὶ δέδοται ἵνα διερμηνεύσω. Πέποιθα ὅμως ὅτι ἡ ἀγάπη, ὅπως ἡ τελεία, ὀφείλει πρὸ παντὸς ἵνα ᾖ εἰλικρινής· ἡ δὲ εἰλικρινὴς ἀγάπη οὐδὲν κρύπτει, οὐδὲν περικαλύπτει, οὐδὲν διαστρέφει· ἀλλ' ἁπλῶς τὰ πάντα ἀνακοινοῖ. Αἱ κατὰ καιροὺς Ἐφορίαι τοῦ Ἰωακειμίου, ὑπὸ τελείας ἀγάπης πρὸς αὐτὸ ἐμφορούμεναι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου, ἁπλῶς τάς τε τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἀτελείας, καὶ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας ἐκάστοτε διεσάλπισαν. Οὐδένα ἔχουσαι πλάγιον λογισμόν, οὐδένα ἐπιδιώκουσαι παραβλῶπα σκοπόν, αὐτὴν τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ ἐνώπιον τοῦ μεγάλου τῆς κοινωνίας δικαστηρίου ἀνέκαθεν ἀπεκάλυψαν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀναφανὲν πρὸ ὀκταετίας τιμαλφὲς τοῦτο τῶν Μουσῶν καθίδρυμα, τὸ ἄνευ οὐδενὸς πόρου σταθεροῦ ἱδρυθέν, οὐκ ἐπτόησαν οὐδ' ἐσάλευσαν, ἀλλὰ τούναντίον τὴν σαλευομένην αὐτοῦ ὕπαρξιν ἐστήριξαν. Οὐδὲν γὰρ πλέον, οὐδὲν ἔλασσον ἐκτιθεῖσαι καὶ τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν πολλάκις ἐν δέοντι χρόνῳ διεφώτισαν καὶ τὸ δημόσιον ἐνήμερον τῆς ἐπὶ ξηροῦ ἀκμῆς καταστάσεως τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου κατέστησαν, καὶ οὕτως οὐ μόνον τὴν ἐπικρεμασθεῖσαν αὐτῷ δυσχέρειαν ἐγκαίρως ἀπεσόβησαν, ἀλλὰ καὶ πάντων τὰς συμπαθείας ὑπὲρ τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου ἐφείλκυσαν. Καὶ πρῶτον μὲν αὐτὴ ἡ μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ οἱ βουληφόροι τοῦ Γένους ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο περιέλαβον, τὴν ἐπωνυμίαν ἐθνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου τῆς θηλείας νεότητος αὐτῷ ἀποδόντες. Εἶτα δὲ πολλοὶ τῶν μεγαθύμων ὁμογενῶν ταῖς προαιρετικαῖς αὐτῶν συνδρομαῖς τὴν κυμαινομένην αὐτοῦ ὕπαρξιν ἐπαγίωσαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας οὐκ ἔλειψε, καὶ ἡ τοῦ δημοσίου συμπάθεια οὐχ ὑστέρησεν, ἅτε δὴ καὶ τούτου εἰλικρινῶς τὸ Ἰωακείμιον ἀγαπήσαντος, καὶ τὴν οὐσιώδη ἀνάγκην αὐτοῦ ἐκ τοῦ σύνεγγυς κατανοήσαντος.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλοτε, Παναγιώτατε, τέταρτον ἔτος τουτί, γνώμῃ μὲν καὶ ψήφῳ τοῦ Σ. Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἐπινεύσει δὲ τοῦ τότε τοὺς οἴακας τοῦ τῆς Ἐκκλησίας σκάφους οἰακοστροφοῦντος ἀοιδίμου κυροῦ Ἰωακεὶμ μέλος τῆς ἐφορίας ἐντυχών, συνῳδὰ τῷ ἐπικρατοῦντι καὶ τῇ τότε Ἐφορίᾳ πνεύματι τῆς εἰλικρινοῦς πρὸς τὸ Ἰωακείμιον ἀγάπης, ἐνώπιον τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦδε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου οὐ ροδινὴν ἀλλ' οὐδ' εὐχάριστον, ἀπελπιστικὴν δὲ μᾶλλον καὶ ταχείας χρῄζουσαν ἐπικουρίας ἐδείκνυον, καὶ ἐν τῇ παρούσῃ δὲ περιόδῳ, καθ' ἣν τὴν Ἐφορίαν ἀπαρτίζουσιν ὡς πρόεδρος μὲν αὐτῆς ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός, τὸν πρὸ τριμηνίας περίπου ἀποχωρήσαντα σεβασμιώτατον μητροπολίτην Νικαίας κ. Ἱερώνυμον ἀντικαταστήσας, ὡς μέλη δὲ οἱ ἀξιότιμοι κύριοι Δημήτριος Μεζίκης, Συμεὼν Παπαδάκης, Νικόλαος Ψυχάρης, Ἀλέξανδρος Παντζίρης ἐκ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, Ἀνδρέας Σπαθάρης ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Λέσχης «Μνημοσύνης», ὃς ἔλαχε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ λέγων, ἐπειδὴ καὶ νῦν κελεύσει καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τῶν σεβαστῶν καὶ ἀξιοτίμων τῆς Ἐφορίας συναδέλφων μου ὑπεχρεώθην ἵνα καὶ αὖθις τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ἰωακειμίου ἐκτυλίξω ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς λοιπῆς σεβαστῆς καὶ φιλομούσου ὁμηγύρεως ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς εἰλικρινείας, καὶ ἐπειδὴ καὶ πάλιν οὐ μάλα εὐφρόσυνον καὶ ἀνθηρὰν τὴν θέσιν τῶν κειμένων παραστήσω, μή μοι, Παναγιώτατε, μηδενὶ ἡ ὑμετέρα ἀνοχὴ ἐπιτρέψῃ ἀναφωνῆσαι, ἀλλὰ μηδὲ κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν μερμηρίσαι ἰδοὺ καὶ πάλιν οὗτος οἷα δὴ «μάντις κακῶν, ὃς οὐ πώποτε ἡμῖν τὸ κρήγυον εἶπεν, αἰεὶ αὐτῷ τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι»· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ καὶ οὐ τὰ πράγματα περικαλύψω, οὐδὲ διαστρέψω, ἔχων ἐν νῷ ὅτι τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης γνώρισμά ἐστιν ἡ εἰλικρίνεια. Ἄλλως τε ἡ εἰλικρινὴς ἐκείνη τῆς Ἐφορίας τοῦ 1887 ὁμολογία εἰς αἴσιον καὶ ἐπίζηλον ἀπέληξεν ἀποτέλεσμα. Τὸ ἐξ 750 λιρῶν ὀθωμ. ἔλλειμμα μετ' οὐ πολὺ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἠλαττώθη, καὶ τὸ Ἰωακείμιον παρθεναγωγεῖον θαρραλέως καὶ ἀκινδύνως τὸν δρόμον αὐτοῦ διήνυσε. Χάρις εἰς τὰς προσπαθείας καὶ τὴν ὄντως πατρικὴν μέριμναν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ὁποίας τὸ βαλάντιον τῶν εὐπορούντων ἠνεῴχθη, ἡ ἐπαπειλοῦσα τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο σκάφος θύελλα διελύθη, πολλοὶ δὲ τὸν ἔρανον αὐτῶν προσήνεγκαν, καθάπερ αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἰπόντων ὡς εἰσηγητῶν τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1887—88 καὶ 88—89 Ἐφοριῶν κκ. Σ. Παπαδάκη καὶ Α. Σπαθάρη τρανῶς μαρτυροῦσι. Καὶ ἐκεῖνα μὲν οὕτως. Ἴδωμεν δὲ ἤδη ὁποία ἡ θέσις τῶν πραγμάτων ἐν τῷ παρόντι.

Ἡ κατάστασις ἑκάστου ἐκπαιδευτηρίου δηλοῦται ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ γινομένης διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἠθικῆς διαπλάσεως, καὶ ἐκ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ εὐμαρείας ἢ δυσχερείας· ὡς γὰρ ἐμοὶ δοκεῖ, καθάπερ σῶμα καὶ ψυχὴ τὸν ἄνθρωπον ἀπαρτίζουσιν, οὕτω καὶ οἱ δύο οὗτοι παράγοντες τὸ ἐκπαιδευτήριον. Καὶ περὶ μὲν τῆς διανοητικῆς τῶν μαθητριῶν προόδου ὁ ἐπαίων καὶ βουλόμενος διαγνῶναι οὐ τῇ τῶν ἄλλων γνώμῃ καὶ ἐπιμαρτυρίᾳ τοσοῦτον πείθεται, ὅσον τῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐπιγιγνομένῃ δοκιμασίᾳ ἐν τῇ καθημερινῇ λειτουργίᾳ, ἣν ἀνάγκη ὅπως οὗτος μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἐπιστασίας παρακολουθήσῃ καὶ μετὰ τῶν δρώντων συζητήσῃ καὶ ἐξερευνήσῃ, ἵνα ἀσφαλῆ μορφώσῃ πεποίθησιν καὶ ἀδιαφιλονείκητον ἐξενέγκῃ γνώμην, ἐὰν πρὸς τοῦτο καὶ αἱ ἐνιαυσίως γινόμεναι δημοσίᾳ ἐξετάσεις φαίνωνται ἀνεπαρκεῖς. Ἀλλὰ τίς ἐστιν οὗτος ὁ ἐπαίων; Τοῦτο ἐν ἀμφιβόλῳ νῦν τιθεῖσι καὶ προβληματικὸν ἐν τῷ παρόντι καθιστᾶσιν. Εἰσὶ γὰρ οἳ, ἕωλον τὸν καλαμαραδισμὸν θεωροῦντες, τὸν ἑαυτῶν βαρύτιμον ἀπεκδυόμενοι ἐπενδύτην, πρὸς στιγμὴν τὸν διδασκαλικὸν ὑπενδύονται τρίβωνα, καὶ οἷον «τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινοῦντες λίθον» τὴν λυδίαν λίθον πειρῶνται εὑρεῖν. Οἱ δὲ ἐξ ἐπαγγέλματος τὸν τρίβωνα τοῦτον φέροντες, οἱονεὶ τὸν ὑπὸ τῶν ἐργαστινῶν ἐξυφασμένον καὶ ἐπιμελῶς πεποικιλμένον πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς περιβεβλημένοι, ἀπὸ τρίποδος φαίνονται τοῖς ἄλλοις τὰς ἑαυτῶν γνώμας ἐπιβάλλοντες. Ἐμοὶ δοκεῖ, μέχρις ἂν τελεία καὶ ἀσφαλὴς ἐπέλθῃ διὰ τῆς λελογισμένης συζητήσεως καὶ ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης συμφωνία, μὴ διακινδυνεύειν τὸ καθεστώς. Ἐπειδὴ δὲ νῦν τὰ πράγματα ἐκεῖνον ὑποδεικνύουσιν ἐπαίοντα, ὃν ἐν ἐπιγνώσει βεβαίως ἀνομολογοῦμεν ὡς τοιοῦτον, ἐμπιστευόμενοι αὐτῷ τὴν τῶν παίδων ἡμῶν διάπλασιν, εἰκότως περὶ τῆς διανοητικῆς καὶ περὶ τῆς ἠθικῆς τῶν εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον φοιτώντων κορασίων μορφώσεως, ἡ ἀξιότιμος διευθύντρια ἡ πρώτη τὸν οὐδὸν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου καθ' ἑκάστην πατοῦσα καὶ ὑστάτη πάντων αὐτὸ ἀπολείπουσα, αὕτη ἀσφαλέστερον ἂν ἄλλου εἴποι. Τῇ Ἐφορίᾳ δὲ ἐναπολείπεται ἵνα τὸν ἕτερον παράγοντα, τὸ οἰκονομικὸν δηλονότι μέρος διασαφηνίσῃ, προστιθεῖσα καὶ πᾶν ὅ,τι ἐξ αὐτοῦ ἐπιδρᾷ εἰς τὸν πρῶτον.

Τὸ Ἰωακείμιον, περιλαμβάνον καθάπερ καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα τελευταῖα ἔτη τάξεις ὀκτώ, ὧν ἡ μὲν πρώτη προπαιδευτική, ἡ δὲ πέμπτη προπαρασκευαστική, καὶ αἱ τρεῖς ἀνώτεραι γυμνασιακαί, προϋπολογίζει μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους διὰ μισθοδοσίαν μὲν διευθύνσεως, διδασκαλισσῶν, καθηγητῶν καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ λίρας ὀθωμανικὰς 825, δι'ἔξοδα δὲ διάφορα, ἤτοι πρὸς θέρμανσιν, πρὸς ἀγορὰν ὑλικοῦ διὰ τὰ ἐργόχειρα καὶ δι'ἄλλα ἔκτακτα, περὶ τὰς 50 λίρας. Ἀλλ' ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῶσι καὶ 100 λίραι, αἵτινες ἐλήφθησαν δανειακῶς πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τῆς παρελθούσης περιόδου, καὶ ἐκαλύφθησαν ἐκ τῶν προσόδων τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους, τὸ παθητικὸν τοῦ Ἰωακειμίου ἀνέρχεται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 980 περίπου.

Αἱ δὲ εἰσπράξεις αὐτοῦ Α', ἐξ εἰσιτηρίων 232 μαθητριῶν, ἐγγραφεισῶν ἐν τῷ μητρῴῳ τοῦ Παρθεναγωγείου, ἡ Ἐφορία θεωρεῖ βέβαιον σχεδὸν ὅτι φθάσουσι μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τούτου εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 320. Ἐὰν παραβάλωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο πρὸς τὰς εἰσπραχθείσας κατὰ τὸ ἔτος 1887—88 λίρας ὀθωμανικὰς 260,23, καὶ πρὸς τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐξ εἰσιτηρίων ἐπίσης εἰσελθούσας λίρας 305,82, βλέπομεν ὅτι αἱ τοῦ λήγοντος τούτου ἔτους ἐξ εἰσιτηρίων εἰσπράξεις ὑπερβάλλουσι σπουδαίως τὰς τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Ἡ διαφορὰ αὕτη προκύπτει οὐχὶ ἐξ ἐλαττώσεως τῶν ὁμολογουμένως ἀπόρων μαθητριῶν, διότι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐνεγράφησαν ὡς τοιαῦται περὶ τὰς 40, ἀλλ' ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθουσῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἐγγράφονται μαθήτριαι δωρεάν. Εἰ δὲ μὴ ἐφοβούμην προσπταῖσαι, ἔλεγον ἄν καὶ ἐκ τῆς μειλιχίου αὐστηρότητος, ἣν φύσει σὺν τῇ ἀκριβείᾳ κέκτηται καὶ ἐφαρμόζειν ἔχει ἐν δέοντι ὁ τὴν ἐπίπονον μὲν καὶ ὀχληρὰν, ὁμολογουμένως δὲ σπουδαίαν τῆς ἐγγραφῆς λειτουργίαν πρὸ διετίας ἀναλαβών. Δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἐκ τῆς βαθμηδὸν ἐννοουμένης ὑπὸ τῶν γονέων ἀνάγκης τοῦ συμμορφοῦσθαι πρὸς τὸν θεσμὸν τοῦτον, ὅστις ὅσον καὶ ἂν φαίνηται ὅτι ἐλάχιστόν τι ποσὸν ἀποφέρει ἐξ ἑκάστου ἰδίᾳ, ἐν συνόλῳ ὅμως ἀποτελεῖ τὸ οὐσιωδέστερον ἐπὶ τοῦ παρόντος κονδύλιον τῶν εἰσπράξεων.

Δεύτερον τῇ τάξει κατὰ ποσὸν ἔρχεται εἰς τὴν σειρὰν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ἐξ ἐτησίων προσφορῶν κονδύλιον ἀνερχόμενον εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 171. Οἱ τὸ ποσὸν τοῦτο συνεισενεγκόντες εἰσὶν ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα τὸ παρθεναγωγεῖον μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης μνημονεύει:

ὁ κ. Στέφανος Ζαφειρόπουλος	Α.Τ.	75
ὁ κ. Ἀνδρέας Συγκρὸς	»	50
ὁ κ. Δημήτριος Μεζίκης	»	10
ὁ κ. Γεώργιος Ζαφειρόπουλος	»	10

Ἐὰν εἰς τὰς προσφορὰς ταύτας προσθέσωμεν καὶ τὰς 25 λίρας, τὰς ἐπὶ τριετίαν ἤδη ὑπὸ ἀνωνύμου ὁμογενοῦς εἰς τὸ ταμεῖον προσαγομένας, καὶ τὰς ὁποίας ὡς ἐτησίαν προσφορὰν ὑπολογίζομεν, πρὸς δὲ καὶ τὴν μίαν λίραν, ἣν ὁ κ. Ἰωάννης Μιχαὴλ Σταύρου ὡς προσφορὰν εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ παρθεναγωγείου περιαγόμενον κιβώτιον καταβάλλει, τὸ ποσὸν τῶν ἐτησίων προσφορῶν ἀνέρχεται, ὡς ἔφθην εἰπών, εἰς λίρας ὀθ. 171.

Εἰς ταύτας ἔπονται Γ', αἱ ἔκτακτοι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνδρομαί, αἱ γενόμεναι ὑπὸ τῶν κ. κ.

Εὐσταθίου Εὐγενίδου	λίραι	25
Κούλογλου Γερμάνη	»	5
Γεωργίου Θεοχαρίδου Ὀδησσοῦ	»	5
Κοεμτσόγλου 20φραγκα 10 ἤτοι	»	8,75

πρὸς δὲ ὑπὸ ἀνωνύμου διὰ τοῦ κ. Συμεών

Παπαδάκη ἐπιδοθεῖσαι	» 25
ἔτι δὲ ὑπὸ ἀνωνύμου διὰ τοῦ προέδρου τῆς «Μνημοσύνης» χορηγηθεῖσαι	» 10
τὸ ὅλον λίραι	78,75

Ὥστε ἐν συνόλῳ τὸ ἐξ ἐτησίων προσφορῶν καὶ ἐξ ἐκτάκτων συνδρομῶν χορηγηθὲν ποσὸν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνέρχεται μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 250 περίπου.

Ἡ Ἐφορία, τὰ εὐκλεᾶ ὀνόματα τῶν δωρητῶν τούτων, τὰ μὲν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν εὐεργετῶν ἀναγράψασα καὶ τῷ τῆς εὐγνωμοσύνης στεφάνῳ στεφανώσασα, τὰ δὲ πεποιθυῖα ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἄλλοι ἀναγράψουσι συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς ΙΣ' συνεδριάσεως, καθ' ἣν καὶ οἱ διὰ μικρῶν δόσεων συμπληρώσοντες τὸ ποσὸν 50 λιρῶν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐεργετῶν καταλέγονται, ἐγκαίρως τε τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἰωακειμίου ἀπένειμε τοῖς δωρηταῖς τούτοις, καὶ τὴν διάπυρον εὐγνωμοσύνην τῆς ἐν αὐτῷ φοιτώσης θηλείας νεότητος ἐξεδήλωσε. Καὶ νῦν δὲ καθῆκον αὐτῆς ἡγεῖται καὶ ἐν τῇ πανηγυρικῇ ταύτῃ ἡμέρᾳ ἵνα τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ὑπὲρ τῶν γενναιοφρόνων τούτων καὶ ἀξιαγάστων ἀνδρῶν προκαλέσῃ, εὐχομένη συνάμα ὅπως τὸ ἐπίζηλον παράδειγμα τούτων πολλοὶ καὶ ἄλλοι τῶν ὁμογενῶν μιμηθέντες τοῦ ἀφθίτου ἐκείνου στεφάνου τύχωσιν, ὃν αὐτοῖς ὁ ὑψιπέτης τῶν λυρικῶν ἀοιδὸς ἔπλεξε· «τὸ δὲ παθεῖν εὖ πρῶτον ἆθλων· εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρ'· ἀμφοτέροισι δ' ἀνὴρ, ὃς ἂν ἐγκύρσῃ καὶ ἕλῃ, στέφανον ὕψιστον δέδεκται».

Ὡς γνωστόν, μεταξὺ τῶν κυμαινομένων πόρων τοῦ Ἰωακειμίου σπουδαία ἐστι Δ', καὶ ἡ ἐκ τοῦ λαχείου τῶν ἐργοχείρων καθορισθεῖσα πρόσοδος. Ἡ Ἐφορία κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, μὴ δυνηθεῖσα ἕνεκα τῶν περιστάσεων ἵνα διενεργήσῃ ἣν προὐτίθετο συναυλίαν ὑπὲρ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου, ἐξέδοτο 1500 γραμμάτια τοῦ λαχείου ἀντὶ τῶν κατ' ἔτος συνήθως ἐκδιδομένων χιλίων. Κατορθώσασα δ' ὅπως ἐκποιήσῃ σχεδὸν ἅπαντα ταῦτα, θεωρεῖ ὡς βέβαιον ὅτι εἰσπράξει ἀπέναντι τούτων 15 περίπου χιλιάδας γρόσια, ἤτοι περὶ τὰς 130 λίρας. Τὴν ἐπιτυχῆ ἐκποίησιν τῶν γραμματίων τούτων ὀφείλει ἡ Ἐφορία εἰς τὴν εὐμενῆ ἀποδοχὴν, ἣν ταῦτα εὗρον παρὰ τῷ δημοσίῳ. Ὅθεν καὶ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἐν ἀγαλλιάσει ἀπονέμει τοῖς καὶ ταύτην τὴν συνδρομὴν μὴ ἀρνηθεῖσι γονεῦσί τε τῆς εἰς τὸ Ἰωακείμιον φοιτώσης νεότητος καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς, οἵτινες οὐχ ὅτι τύχην ἐπιδιώκοντες προεθυμοποιήθησαν ἵν' ἀποδέξωνται τὰ γραμμάτια, ἀλλ' ὅτι εὐάρεστον κόσμημα τῶν οἰκιῶν θεωροῦσι τὸ καὶ μικρὸν ἔστω ἔρμαιον, τὸ ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἐργαστινῶν τοῦ λαοῦ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ φιλοκαλίας φιλοπονούμενον.

Ἔπεται Ε', ἡ ἐκ τοῦ περιαγομένου κιβωτίου εἴσπραξις. Ἡ Ἐφορία, θεωροῦσα τὸν πόρον τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ προαιρετικοῦ ὀβολοῦ ἑκάστου ὁμοεθνοῦς ἀνωδύνως προσφερόμενον οὐκ ἀρκούντως ἱκανοποιοῦντα τὰς προσδοκίας αὐτῆς, ὑπολογίσασα δὲ συνάμα καὶ τὰς δαπάνας, ἃς συνεπῆγεν ἡ συντήρησις δύο κιβωτιοφόρων, καὶ θελήσασα ἑνταυτῷ ἵνα δι' ἐπαρκοῦς καὶ δικαίας ἀμοιβῆς ἐπαυξήσῃ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν τῶν περιαγόντων τὸ κιβώτιον ἄνευ βλάβης τῆς προσόδου ταύτης, ἔκρινε συμφερώτερον νὰ περιστείλῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν κιβωτιοφόρων. Συμφώνως δὲ τῇ ἀποφάσει αὐτῆς ἀνέθετο εἰς ἕνα μόνον τὴν περιαγωγὴν κιβωτίου. Ὡς δὲ τὰ πράγματα ἔδειξαν τὸ μέτρον τοῦτο ὑπῆρξεν ἐπιτυχές· διότι ἐνῷ αἱ ἐκ τῆς προσόδου ταύτης εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἔτος 1887—88, δύο ὑπαρχόντων κιβωτιοφόρων, ἀφαιρέσει τῶν ἐξόδων ἀνῆλθον εἰς γρόσια ἀργυρᾶ 3715, ἐπίσης δὲ καὶ αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1888—89 εἰς 4093 γρόσια, κατὰ τοὺς ὀκτὼ μῆνας τοῦ τρέχοντος τούτου ἔτους, ἤτοι ἀπὸ σεπτεμβρίου 1889 μέχρι τέλους ἀπριλίου 1890, αὗται ὑπερέβησαν τὰς 6 χιλιάδας γρόσια. Ἐλπίζεται δ' ὅτι μέχρι τέλους αὐγούστου αἱ ἐκ τοῦ κιβωτίου εἰσπράξεις, ἀφαιρουμένων ἐπίσης τῶν ἐξόδων, ἤτοι τοῦ τε ποσοστοῦ καὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, ἅπερ λαμβάνει ὁ περιάγων τὸ κιβώτιον, φθάσουσιν εἰς λίρας περίπου 80 ἢ καί τι πλέον.

Τοὺς διὰ τοῦ μέσου τούτου ἀγνώστους εὐεργέτας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμίου παρθεναγωγείου, οἵτινες σώματι μὲν πολλοί, πνεύματι δὲ ἕνα ἐπιδιώκουσι σκοπὸν, τὴν ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἐν οἷς πεποίθασιν ὅτι τὰ τέκνα τοῦ ἡμετέρου γένους παιδεύονται ἐν χριστιανικῇ καὶ τῇ ταύτης συμπαρομαρτούσῃ ἐθνικῇ ἀγωγῇ, τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν μὲν χωρὶς μηδὲν δυναμένους, τῇ δὲ κοινῇ συναρωγῇ μεγάλα κατορθοῦντας, τοὺς ἀγνώστους τούτους δωρητὰς τοῦ Ἰωακειμίου, τοὺς ἀπὸ πολλοῦ συμπληρώσαντας τὸ πεντηκοντάλιρον ποσὸν καὶ διὰ τοῦτο αὐτοδικαίως ἐν τοῖς εὐεργέταις καταλογιζομένους, ἐπιθυμοῦσα καὶ τούτους ὅπως εὐχαριστήσῃ κατὰ καθῆκον ἡ Ἐφορία καὶ μὴ δυναμένη ἀφίησιν εἰς τὸν ἑτάζοντα καρδίας καὶ νεφροὺς, εἰς τὸν καρδιογνώστην τῶν πάντων, ἵνα ταῖς εὐχαῖς τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος κατὰ τὰ ἔργα καὶ τὴν προθυμίαν αὐτῶν ἀνταποδῷ αὐτοῖς.

Ἐπέρχεται ΣΤ', τελευταία εἰς τὴν σειρὰν κατὰ τὸ χορηγηθὲν ποσὸν ἡ Λέσχη «Μνημοσύνη», ἧς ἡ ἐπιχορήγησις κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μέχρι τῆς ὥρας ταύτης τοὐλάχιστον ἔφθασεν εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 30. Ἡ Μνημοσύνη χαίρει μὲν ἐπὶ τῇ δεκαλίρῳ προσφορᾷ, ἣν ὑπὸ ἀνωνύμου φιλογενοῦς χορηγηθεῖσαν διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς τῷ Ἰωακειμίῳ προσήνεγκε, μὴ ἐπιθυμοῦσα ὅμως συμψηφίσαι ταύτην μετὰ τῆς προϋπολογισθείσης ἐκ τῶν ἀμέσων προσόδων τοῦ σωματείου ἐπιχορηγήσεως, θεωρεῖ τὸ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης πρὸς τὸ Ἰωακείμιον ἐπίδομα ἀνεπαρκές. Καίτοι δὲ ἐλπίζει ὅτι κατορθώσει μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος λεσχικοῦ ἔτους ὅπως προσεγγίσῃ εἰς τὸ τεσσαρακονταπεντάλιρον ποσὸν, ὅπερ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος προσήνεγκεν, οὐχ ἧττον καὶ οὕτως οὐδό-

λως θεωρεῖ ἑαυτὴν ἱκανοποιημένην. Τοῦτο δὲ οὐχὶ τοσοῦτον διότι ἀπέτυχεν εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἕνεκα τῆς ἐπισυμβάσης ἐνφλουέντσας καὶ ἕνεκα λόγων ὅλως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῆς, ὅσον διότι τὰ ἀπαρτιζόμενα τὴν «Μνημοσύνην» μέλη ἐπεθύμουν ὅπως ἡ ὑπὸ τῆς Λέσχης ταύτης γινομένη τῷ Ἰωακειμίῳ συνεισφορὰ ᾖ πολλῷ γενναιοτέρα. Εὐελπιστεῖ ἐν τούτοις ὅτι ἡ παρὰ τῆς Ἐφορίας τοῦ Ἰωακειμίου κατὰ τὴν μη' συνεδρίασιν τῆς 21 φεβρουαρίου 1890 ληφθεῖσα ἀπόφασις, καθ'ἣν τοῦ λοιποῦ χορηγηθήσεται τῷ προεδρείῳ τῆς Λέσχης ἡ σύμπραξις τῆς Ἐφορίας ἐκείνου, αὕτη ἐνισχύσει ἐπαισθητῶς τὰς εἰσπράξεις, τὰς προϊούσας ἐκ τῶν μέσων, ἅπερ κατ' ἔτος διατίθησι τὸ σωματεῖον συμφώνως τῷ ὑπὸ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως κεκυρωμένῳ κανονισμῷ αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τῇ ἐλπίδι ταύτῃ ἐπαναπαυομένη ἡ Μνημοσύνη φρονεῖ, ὅτι αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ἰωακειμίου ἐνέργειαι αὐτῆς ἀποβήσονται ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς ἐπιθυμεῖ, ἀποτελεσματικώτεραι.

Ἐὰν εἰς τὰς εἰσπράξεις ταύτας συμπεριληφθῶσι καὶ αἱ ἐκ τοῦ κερδοφόρου λαχείου τοῦ παρελθόντος ἔτους καθυστερήσασαι λίραι 33,50, ὡς τὸ καταστατικὸν τῆς 31 αὐγούστου 1889 σημειοῖ, προσέτι δὲ καὶ ἡμίσεια λίρα εἰσπραχθεῖσα ἐκ δικαιώματος πτυχείου προγενεστέρου ἔτους, τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους 1889—1890 μέχρι τῆς ὥρας ταύτης ἀνέρχεται εἰς λίρας περίπου 843,25.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ παθητικὸν τοῦ Παρθεναγωγείου, ὡς ἐρρέθη, παρουσιάζει λίρας 980, ἐὰν καὶ εἰς ταύτας προστεθῶσι 12097 γρόσια, τὰ ἐκ προγενεστέρων ἐτῶν ὀφειλόμενα τῷ προσωπικῷ, συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικὸν τῆς 31 αὐγούστου 1889, καὶ ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἐπληρώθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μόνον περὶ τὰς 2500 γρόσια, τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος καταλείπει ἐν τῷ ταμείῳ ἔλλειμμα ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν 250 περίπου.

Λαμβανομένης δ' ὑπ' ὄψιν τῆς ὀφειλομένης δαπάνης πρὸς συμπλήρωσιν μαθημάτων τινῶν καὶ πρὸς καταρτισμὸν μάλιστα μιᾶς ἔτι τάξεως, ἣν τὸ μὲν σεβαστὸν Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐνέκρινε καὶ ἐπεψήφισεν, ἡ δὲ Ἐφορία, ἀναμένουσα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν ἐνδελεχῆ ἐπικουρίαν μεγάλου τινὸς εὐεργέτου προθυμοποιηθησομένου τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀνέβαλε μέχρι τοῦδε ἵνα συγκροτήσῃ, ἐὰν πάντα ταῦτα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, αἱ μὲν ἐτήσιαι τοῦ Ἰωακειμίου δαπάναι ἀπαιτοῦσι λίρας ὀθωμανικὰς 1000, τὸ δὲ ἔλλειμα ἀφαιρουμένων τῶν ἐκτάκτων προσόδων, τῶν δὲ λοιπῶν λογιζομένων ὡς ἀπαρασαλεύτων, ἀνέρχεται κατ' ἔτος εἰς λίρας τοὐλάχιστον 250.

Ὅθεν, ἵνα παγιωθῇ ἡ ἀσφαλὴς καὶ ἀνελλιπὴς λειτουργία τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου, σκοπὸν ἔχοντος κατὰ τὰ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ὁρισθέντα ὅπως χρησιμεύῃ οὐχὶ ὡς πρότυπον διδασκαλείου, οὐδὲ τῆς παιδεύσεως ἐκείνης, ἧς ἡ ὑψηλὴ κοινωνία ἐφίεται, ἀλλὰ τῆς εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ ἀναγκαίας, ἀπαιτοῦνται εἰσέτι ἐτησίως λίραι ὀθωμανικαὶ 250 τοὐλάχιστον. Ἐπάναγκες δ' ὅπως, τῆς Ἐφορίας καταβαλλούσης πάντοτε τὰς δυνατὰς πρὸς εἴσπραξιν τῶν εἰρημένων προσόδων προσπαθείας, τὸ ποσὸν τοῦτο τοὐλάχιστον πηγάζῃ ἐκ πόρου ἀσφαλοῦς. Διότι τῶν πλείστων πόρων τοῦ Ἰωακειμίου ἀσταθῶν τυγχανόντων καὶ κυμαινομένων, πρὸς δὲ τῶν ἐκτάκτων συνδρομῶν ὅλως ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων ἐξαρτωμένων, φόβος ἐπίκειται μὴ ἔκτακτόν τι συμβάν, οἷον ὡς ἐν παραδείγματι ἐνέτυχε κατὰ τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος ἡ ἐπιδημία, ἥτις ἐμμέσως ἦψατό πως καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰωακειμίου, φόβος λέγω ἐπίκειται μὴ τοιοῦτόν τι ἢ ἄλλο παρόμοιον κλονήσῃ καὶ πάλιν τὰς οἰκονομικὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἑδράζεται, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Παρθεναγωγείου.

Ταῦτα, Παναγιώτατε, μὴ δειλιῶντες, ἀλλ' ἐκ τελείας ἀγάπης πρὸς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ἀφόβως καὶ μετὰ παρρησίας ἐκτιθέντες, πεποίθαμεν ὅτι προλαβάνομεν πάντα ἐνδεχόμενον σάλον, οἱονεὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ἁπλῆν μὲν καὶ δημώδη, σοφὴν δὲ καὶ ἀσφαλῆ τοῦ λαοῦ ῥήτραν «τῶν φρονίμων τὰ παιδιὰ πρὶν πεινάσουν μαγειρεύουν».

Πρὶν δὲ ἢ καταστρέψω τὸν λόγον ἀσύγγνωστον νομίζω τὸ μὴ μνημονεῦσαι τῆς ὑπὸ ὁμογενοῦς, ἀνωνύμου καὶ τούτου, διὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἡμῶν συναδέλφου κ. Δ. Μεζίκη γενομένης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους ἐπισκευῆς τοῦ κτιρίου. Μέμνησθε βεβαίως, ὅσοι τὴν πρὸς τὸ Ἰωακείμιον ἄγουσαν ἀνέρχεσθε, ὅτι μετὰ τὰς βροχὰς καὶ τοὺς χειμερινοὺς παγετοὺς τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ πρὸς τὴν ἀνάβασιν τοῖχος τοῦ Ἰωακειμίου εἶχε καταρρεύσει. Ἐνῷ δὲ ἡ Ἐφορία διελογίζετο πῶς ἂν καλύψοι τὴν ἀπρόοπτον ταύτην πρὸς ἐπισκευὴν δαπάνην, τὴν μετ'ἄλλων ἐπισπευδουσῶν ἐπιδιορθώσεων μέχρις 80 περίπου λιρῶν προϋπολογισθεῖσαν, οὐ μόνον ἡ ἀνέγερσις τοῦ τοίχου ἀσφαλῶς συνεπληρώθη, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία ἐν τῇ οἰκοδομῇ ἐπισκευὴ συνετελέσθη· τοῦ μὲν χορηγοῦντος ὡς περὶ ἰδίας, οὕτως εἰπεῖν, ἰδιοκτησίας ἀφειδῶς καὶ μετὰ πόνου ψυχῆς μεριμνήσαντος, τῆς δὲ Ἐφορίας ὅλως ξένης πρὸς τὴν δαπάνην ταύτην διατελεσάσης, καὶ διὰ τοῦτο μηδ' ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς διαχειρίσεως ταύτην ἀναγραψάσης. Ἡ Ἐφορία, βλέπουσα τὰς ἀνωνύμους συνεισφορὰς πολλαπλασιασθείσας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καὶ σεβομένη τὰς διαθέσεις τῶν δωρητῶν τούτων, οἵτινες ἀξιοῦσιν ἵνα μὴ γινώσκῃ ἡ ἀριστερὰ τῆς δεξιᾶς τὸ ἔργον, μετ' εὐλαβείας αὐτὰς ἀναφέρει· καὶ σιγῇ μάλιστ' ἂν παρήρχετο ταύτας, εἰ μὴ ἕτερον ἱερὸν καθῆκον, τὸ τοῦ ἀπολογισμοῦ περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων, ἐπέβαλλεν αὐτῇ ἀνακοινοῦν πᾶσαν εἰσερχομένην πρόσοδον, καὶ πᾶσαν γινομένην δαπάνην. Ἀμηχανοῦσα δ' ὅπως τὸν πρὸς τοὺς δωρητὰς τούτους ὀφειλόμενον φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης ταῖς ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ διαπαιδαγωγουμέναις ταύταις νεάνισι διδάξῃ, ὑποτίθησιν αὐταῖς τὰ

τοῦ προφητάνακτος. «Γινώσκει Κύριος τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς αἰῶνα ἔσται· δώῃ αὐτοῖς εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ».

Καὶ ἐγὼ μέν, ἵνα μὴ τῆς τελείας ἀγάπης ἐκτὸς ἐμαυτὸν θῶ, ὀφείλω καὶ τοῦτο ἐν εἰλικρινείᾳ ὁμολογῆσαι, ὅτι κατὰ προαίρεσιν καὶ ἐκ προμελέτης τὴν εὐποιίαν ταύτην ὑστάτην κατέλιπον, ἵνα τὴν ὡς ξίφος τοῦ Δαμοκλέους ἐπικρεμασθεῖσάν μοι ἀγαμεμνόνιον ἐκείνην ἀρὰν διαφύγω, εὐφροσύνως διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης τὸν λόγον καταπαύων. Ἡ δὲ Ἐφορία, ἐνθαρρυνουμένη καὶ ἀναπτερουμένη ὑπὸ τῆς οὕτως ἀνελπίστως προσενεχθείσης ἀγαστῆς ταύτης δαπάνης, ἐλπίζει ὅτι, ὅταν τύχῃ ἀγαθῇ εὑρεθῇ ὁ πρὸ πολλοῦ ἀναμενόμενος μέγας τοῦ Ἰωακειμίου εὐεργέτης, ὁ χορηγήσων τὸν σταθερὸν ἐκεῖνον πόρον, τὸν ἀναγκαιοῦντα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Γυμνασίου καὶ πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος, τότε καὶ ἡ ἀναγκαία δαπάνη πρὸς προσάρτησιν μιᾶς ἐν τῇ οἰκοδομῇ πτέρυγος, ἀπαιτουμένης ἕνεκα τῆς προσαρτήσεως μιᾶς τάξεως, εὐκόλως εὑρεθήσεται. Ἐγὼ δὲ οὐχ ὅτι ἀπιστῶ, ἀλλ' ἀπὸ γεγονότων κρίνων, καὶ οὕτως ἀπ' ἄλλης τὰ πράγματα ἐπισκοπῶν σκοπιᾶς, ἐν τῇ ἐμῇ ἀσθενείᾳ τῆς σωστικῆς καὶ ἀλαθήτου ὑποθήκης τοῦ κριτικωτάτου τῶν ἱστορικῶν μέμνημαι. «Χρὴ δὲ ἀεί, τῇ μὲν γνώμῃ θαρσαλέους ἰέναι, τῷ δὲ ἔργῳ δεδιότας παρασκευάζεσθαι· οὕτω γὰρ πρὸς τὸ ἐπιχειρεῖσθαι ἀσφαλέστατοι».

Σὺ δέ, Παναγιώτατε, πρὸς ὃν ὁ χριστεπώνυμος λαὸς καὶ μετ' αὐτοῦ αἱ θυγατέρες τοῦ εὐσεβοῦς σου πληρώματος ὡς πρὸς κέντρον τηλαυγὲς ἀτενίζουσιν, ἐκ τῶν σῶν μὲν κεδνῶν βουλευμάτων πολλὰ ἀναμένοντες, διὰ δὲ τῶν θεοπειθῶν καὶ παναγίων σου εὐχῶν πᾶσαν δόσιν ἀγαθὴν ἄνωθεν προσδοκῶντες, εὖξαι ὅπως αὐτὸς ὁ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύων καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρῶν, ὁ Πατὴρ τῶν φώτων, ὁ τὰ πάντα πληρῶν δώῃ καὶ πᾶν τὸ τέλειον δώρημα.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 2123.

Προσκαλεῖται ἡ Δέσποινα Ἀνδρονίκου, ἀγνώστου τυγχάνουσα διαμονῆς καὶ κατοικίας καὶ ὑπήκοος Ὀθωμανή, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Χρήστου Μελιάδου ῥάπτου, κατοίκου Κοντοσκαλίου καὶ ὑπηκόου Ἕλληνος ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» καὶ «Νεολόγον».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 5 Ἰουνίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *Ὁ γραμματεὺς*

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, τῇ 7 Ἰουνίου 1890.

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Κατάλογος τῶν ἀριθμῶν τοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἰωακειμίου ἐκκυβευθέντος λαχείου.

τὸν 1	980	τὸν 2	119	τὸν 3	787
» 4	183	» 5	734	» 6	362
» 7	238	» 8	991	» 9	422
» 10	523	» 11	1282	» 12	224
» 13	1306	» 14	645	» 15	474
» 16	955	» 17	265	» 18	1106
» 19	589	» 20	1172	» 21	837
» 22	164	» 23	1335	» 24	1005
» 25	74	» 26	1058	» 27	191
» 28	1195	» 29	1356	» 30	326
» 31	785	» 32	1451	» 33	966
» 34	735	» 35	929	» 36	1445
» 37	444	» 38	633	» 39	557
» 40	204	» 41	527	» 42	79
» 43	1227	» 44	780	» 45	1209
» 46	287	» 47	951	» 48	941
» 49	257	» 50	1361	» 51	970
» 52	1066	» 53	827	» 54	61
» 55	491	» 56	17	» 57	272
» 58	1246	» 59	890	» 60	778
» 61	1378	» 62	1096	» 63	154
» 64	6	» 65	306	» 66	497
» 67	629	» 68	255	» 69	475
» 70	679	» 71	1148	» 72	73
» 73	564	» 74	747	» 75	375
» 76	1131	» 77	1440	» 78	52
» 79	1093	» 80	799	» 81	1024
» 82	635	» 83	1061	» 84	807
» 85	748	» 86	1339	» 87	1394
» 88	1330	» 89	207	» 90	856
» 91	1374	» 92	1016	» 93	599
» 94	321	» 95	923	» 96	1165
» 97	696	» 98	949	» 99	454
» 100	401	» 101	671	» 102	1073
» 103	1414	» 104	1190	» 105	877
» 106	192	» 107	315	» 108	1376
» 109	134	» 110	553	» 111	1060
» 112	1261	» 113	322	» 114	822
» 115	1115	» 116	13	» 117	606
» 118	269	» 119	1360	» 120	864
» 121	737	» 122	1035	» 123	14
» 124	656	» 125	945	» 126	604
» 127	716	» 128	896	» 129	607
» 130	1002	» 131	1387	» 132	579
» 133	35	» 134	1400	» 135	96
» 136	78	» 137	952	» 138	70
» 139	1240	» 140	1108	» 141	277
» 142	18	» 143	632	» 144	578
» 145	784	» 146	91	» 147	19
» 148	1224	» 149	1178	» 150	1228

Τῇ 16 ἰουνίου 1890.

Ὁ πρόεδρος

† Βηλυβρίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ·

37

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 26.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου Ἀθανάσιος (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσεα.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ σχολῇ—Τὰ ἀρχαιότερα ἐναριακὰ σχολεῖα—Αὐτοπάρνησις· φιλαυτία· ὑπὸ Α. Κ.—Ἀληθὴς καὶ ψευδὴς ἀφοσίωσις (τέλος)—Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον· Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον—Δελτίον Κινήσεως τῶν ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς Φιλανθρωπικοῖς Καταστήμασι περιθαλπομένων (μαΐου).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αἱ ἐξετάσεις τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἀρξάμεναι, καθ' ἃ προηγγέλθη, τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην, 20 ἰουνίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς τε Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου καὶ πλήθους ἱκανοῦ διαφόρων φιλομούσων καὶ εὐσεβῶν ὁμογενῶν, κατέληξαν τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Καὶ τὰς μὲν δύο πρώτας ἡμέρας ἤτοι τετάρτην καὶ πέμπτην ἐξητάσθησαν οἱ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τελειόφοιτοι τῆς σχολῆς, ἕνδεκα τὸν ἀριθμόν, εἰς τὰ ἑξῆς μαθήματα: τὴν Δογματικὴν Θεολογίαν, τὴν Ἠθικήν, τὴν Ἐξηγητικήν, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, τὴν Ποιμαντορικὴν καὶ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον. —Τὰς δὲ δύο τελευταίας ἡμέρας ἤτοι τὴν παρασκευὴν καὶ τὸ σάββατον ἐξητάσθησαν οἱ τῆς πρώτης τάξεως μαθηταὶ εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ διδαχθέντα μαθήματα. Ἅπαντες δὲ οἱ ἐξετασθέντες μαθηταὶ ἀπήντησαν μετὰ πολλῆς εὐστοχίας. Καθ' ἃ δὲ ἡ διεύθυνσις ἐν τῇ λυγοδοσίᾳ αὐτῆς εἶπεν, οἱ τῶν ἄλλων τάξεων μαθηταὶ ἐξετασθήσονται γραπτῶς μόνον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς σεπτεμβρίου, ἕνεκα τῆς ἀρξαμένης ἤδη ἀνεγέρσεως τῆς νοτίου πλευρᾶς τῆς σχολῆς.

Τὴν δὲ κυριακήν, 24 τρέχοντος, χοροστατοῦντος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Βερροίας, Σηλυβρίας, Σωζοαγαθοπόλεως, Σισανίου, Μογλενῶν, καὶ Προικονήσου, ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου καὶ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου καὶ τοῦ ἱεροδιακόνου Κυρίλλου ὑπογραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Μετὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπεδόθησαν τοῖς τελειοφοίτοις μαθηταῖς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὰ διπλώματα αὐτῶν, γενομένης τῆς ἐπὶ τούτῳ νενομισμένης τελετῆς ἐν τῇ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ, ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος διαφόρων φιλομούσων καὶ εὐσεβῶν ὁμογενῶν, ἐν οἷς διεκρίνοντο ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Μαυροκορδάτος ἐλθὼν διὰ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ἁτμακάτου, ὁ σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ Κλεόβουλος, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Δημητράκης ἐφένδης Γενίδουνιας, Γρ. Γαροφαλλίδης καὶ Β. Ἐλευθεριάδης, ὁ ἐνδοξ. κ. Κωστάκης ἐφένδης Καραθεοδωρῆς, ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Κ. Ζαχαριάδης, ἡ διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς Παλλάδος κ. Καρολίνα Σμόλτσε, καὶ πολλοὶ ἄλλοι εὑρισκόμενοι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἔν τε τῇ Χάλκῃ, Πριγκήπῳ καὶ ταῖς ἄλλαις νήσοις. Μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν διπλωμάτων ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ ἐκ τῶν ἀποφοίτων Ἰωάννης Ἰωακειμίδης δι' ἐπιτυχοῦς αὐτοῦ προσλαλιᾶς ἐξέφρασεν ἐν ὀνόματι πάντων τῶν ἀπολυομένων τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρός τε τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, τὴν ἐκθρέψασαν αὐτοὺς σχολήν, τὴν διεύθυνσιν καὶ τοὺς καθηγητάς· ἡ δὲ Α. Θ. Π. ἐν βαθείᾳ συγκινήσει ἀπήγγειλε παραινετικὴν προσλαλιὰν πρὸς τοὺς ἀπολυομένους νεαροὺς τῆς χάριτος λευίτας, ἣν δημοσιεύομεν περαιτέρω. —Ἐκ τῶν ἀπολυθέντων μαθητῶν: οἱ μὲν Γερμανὸς ἱεροδιάκονος Ἀποστολάκης ἐκ Κρήτης—Εἰρηναῖος Παν-

τολέοντος ἱεροδιάκονος ἐκ Χάλκης—Ἰωάννης Α. Ἰωακειμίδης ἐξ Ἀγκύρας—καὶ Σταῦρος Νικολαΐδης ἐκ Τενέδου ἔλαβον τὸν βαθμὸν Ἄριστα·—οἱ δὲ Δωρόθεος ἱεροδ. Μοσχίδης ἐκ Γανοχώρων—Θεμιστοκλῆς Ν. Παστιάδης ἐκ Κοτυώρων—Μιχαὴλ ἱεροδ. Τριανταφυλλίδης ἐκ Κρήνης—Νικόδημος Λεοντιάδης ἱεροδ. ἐκ Τυάνων—Χαραλάμπης Λαμπρίδης ἐκ Βάρνης, τὸν βαθμὸν Λίαν καλῶς·—οἱ δὲ λοιποὶ δύο, Δημήτριος Δανιὴλ ἐκ Βάρνης καὶ Σωκράτης ἱεροδιάκ. Οἰκονομίδης Βατοπεδινὸς ἔλαβον τὸν βαθμὸν Καλῶς.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς μόνον οἱ ἱερωθέντες ἔλαβον τὰ διπλώματα *διδασκάλου τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας*, οἱ δὲ μήπω ἱερωθέντες θέλουσι λάβει ταῦτα μετὰ τὴν χειροτονίαν αὐτῶν.

—Ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου, ἐντολῇ συνοδικῇ ἐξαρχικῶς ἀποσταλέντος εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς Ὀλυμπιωτίσσης, ἀπεστάλη τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἔκθεσις περὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ταύτης.

—Συνεπείᾳ αἰτήσεως, ὑποβληθείσης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπό τινων ἐκ τῶν ἀσκουμένων ἐν τῇ κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον ἱερᾷ Μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου περὶ τῆς διὰ κληρώσεως ἐκλογῆς τοῦ ἡγουμένου αὐτῆς, ἡ ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ μελέτην τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ ἐκλογὴ γίνηται ὡς μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λέρου καὶ Καλύμνου, ὅστις ἔσται διαρκὴς πατριαρχικὸς ἐπόπτης τῆς Μονῆς ταύτης, ὀφείλων νὰ παρευρίσκηται ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν συμβούλων.

—Κατὰ τὰς τῇ κυριακῇ γενομένας ἐξετάσεις ἐνοριακῶν ἐνταῦθα σχολείων, προήδρευσαν αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ μὲν ἱερολογ. ἐπόπτης τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων κ. Γεράσιμος Δῶριζας ἐν τῇ δημοτικῇ σχολῇ τῆς Ξυλοπόρτης, ὁ δὲ ὁσιώτ. σύγκελλος τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Ἱερόθεος Μυλωνάδης ἐν τῇ δημοτικῇ τοῦ Ἐγρικαπίου. —Ἐν τῇ σχολῇ Ξυλοπόρτης ἐδιδάχθησαν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος 109 μαθηταί· ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἐγρικαπίου 53.

—Κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐλεῶν ἐκδοθεῖσαν ἀναγραφὴν τῶν γενομένων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ Θεσσαλονίκῃ συνδρομῶν ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, αἱ ἱεραὶ Μοναὶ καὶ Σκῆται συνεισήνεγκαν γρόσια 4059, ὧν μόνη ἡ Μονὴ Βατοπεδίου γρ. 1080. Τῶν λοιπῶν, πλείω ἐχορήγησαν αἱ Μοναὶ ἁγίου Παντελεήμονος (540), Λαύρας (324), καὶ Ἰβήρων (285). Συνήχθησαν δὲ προχείρως ἐκ Θεσσαλονίκης γρ. ἀργυρᾶ 1762, ὧν τὰ 848 ἔδωκαν οἱ ὁμογενεῖς Ι. Χατζῆ Λαζάρου καὶ Γ. Κώνστα. Ἡ κοινότης Θεσσαλονίκης ὑπέσχετο ἐν προσεχεῖ περιστάσει νὰ συνεισενέγκῃ γενναίως εἰς ἀρωγὴν τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων.

Τῇ κυριακῇ, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Βλαχερνῶν ἐχοροστάτησε, κατὰ τὰ εἰθισμένα, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν κ. Νεόφυτος, ἐπὶ τῇ μεταφορᾷ τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ξυλοπόρτης εἰς τὸν ναὸν τῶν Βλαχερνῶν. Τῇ δὲ προσεχεῖ δευτέρᾳ, 2 ἰουλίου, ἑορτῇ τῆς ἐν τῷ ναῷ τούτῳ καταθέσεως τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, καθ' ἣν ἄγει τὴν πανήγυριν αὐτοῦ τὸ ἀρχαιότατον τοῦτο τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει προσκυνημάτων, τὴν θείαν ἱερουργίαν ἐπιτελέσει ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σισανίου κ. Ἀθανάσιος, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν.

Τῇ κυριακῇ, 24 λήγοντος, ἡ ἐν Σταυροδρομίῳ Κεντρικὴ ἐνοριακὴ σχολὴ τῆς Παναγίας ἐτέλει τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν ἐνδεικτικῶν εἰς τοὺς ἐξ αὐτῆς ἀπολυομένους δεκαοκτὼ μαθητάς. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου προΐστατο ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Σταυροπόλεως κ. Γεννάδιος, ἐκδηλώσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς προόδοις τῆς σχολῆς καὶ διαβιβάσας τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὸ ἀγαθόν· κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην παρῆν ὁ Ἐξ. ἄρχων Μ. ῥήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας Κ. Καλλιάδης βέης, καὶ πλῆθὺς φιλομούσων, τιμῶσα τὸ σχολεῖον τοῦτο, ὅπερ ἀπὸ ὀγδοηκονταετίας καὶ πλέον παρήγαγεν ἀγλαοὺς καρποὺς, ἐκθρέψαν ἐν τῇ πατρίῳ παιδείᾳ διακεκριμένους ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ ὁμογενεῖς.— Οἱ ἐν ταῖς σχολαῖς τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ κοινότητος μαθητεύσαντες ἐν τῷ λήξαντι ἐνιαυτῷ ἀριθμοῦνται εἰς 1171, οἱ δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ τῶν Εἰσοδίων διδάξαντες, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐλλογίμου καθηγητοῦ κ. Μιχαὴλ Ι. Κεφάλα, εἰσιν ἕνδεκα. Τὰ ἱερὰ μαθήματα ἐδίδαξεν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης καὶ προλύτης τῆς Θεολογίας κ. Γερμανὸς Θεοτοκᾶς.

—Συγχρόνως τὸ ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ ἀπὸ δωδεκαετίας ὑφιστάμενον καὶ εὐδοκιμώτατα λειτουργοῦν Ἑλλην. Ἐκπαιδευτήριον Ι. Βασματζίδου ἐτέλει ὁμοίαν ἑορτὴν, ἐπισφραγίσαν τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ, καθ' ἃς ἀληθῶς ἐτεκμηριώθη ὁ ἀπέριττος ζῆλος τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας κ. Βασματζίδου καὶ ἡ φερεπονία τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου προΐστατο ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνάτιος, προσφωνήσας τοῖς τε διδάξασι καὶ τοῖς συμπληρώσασι τὸν κύκλον τῶν ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ διδασκομένων μαθημάτων· παρῆσαν δὲ ὅ τε πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γιαννόπουλος, ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν, ὁ ὑπουργικὸς ἐπόπτης τῶν μὴ μουσουλμανικῶν σχολῶν Ἐξ. Ἀβδουλλὰχ Χασὴπ ἐφέντης καὶ κόσμος ἐκλεκτός.—Ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ Βασματζίδου ἐδιδάχθησαν κατὰ τὸν λήξαντα σχολικὸν ἐνιαυτὸν 150 μαθηταί.

Τῇ πέμπτῃ ἀπῆλθον εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ πανοσιολ. δικαῖος τῆς αὐτόθι Ρουμανικῆς σκήτης ἱερομόναχος Δαμιανὸς, ἐπανελθὼν ἐκ Βουκουρεστίου, καὶ ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς σκήτης ὁσιώτ. μοναχὸς κ. Γεδεὼν, πληρεξού-

σιοι αὐτῆς ἀμφότεροι πρὸς ὁριστικὴν ἐπίλυσιν τῆς μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς κυριάρχου μονῆς Λαύρας ὑφισταμένης τέως διαφορᾶς.

—Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ ἀφίκετο εἰς Μέτρας ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Ἄνθιμος.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀφίκετο ἐκ Παρισίων ἀναρρώσας τελείως ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων ὁμογενῶν κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης, ὃν καὶ ἐπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου ὁ δευτερεύων κ. Κωνσταντῖνος Μικρούλης, ἐπευξάμενος αὐτῷ τὰ εἰκότα.

Ἀξιοχρέῳ ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ ἐγκαίρως εἶχεν ὀνομασθῇ ἑπταμελὴς ἐπιτροπεία, πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν ἐπὶ ἀνακουφίσει τῶν κατὰ τὴν ἐν Ἐπιβάταις πυρκαϊὰν τῆς 11 παρελθόντος δεκεμβρίου παθόντων. Ἡ ἐπιτροπεία συγκειμένη ἔκ τε τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ, προέδρου, εἰς οὗ τὴν πνευματικὴν ἐπίσκεψιν ὑπάγεται ἡ κώμη τῶν Ἐπιβατῶν, καὶ τῶν ἀξιοτίμων κκ. Β. Θ. Ἐλευθεριάδου, μέλους τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, Δ. Γ. Τζαμπεζδοπούλου, Κυριαζῆ Ἰωάννου, Ἐλευθ. Κωνσταντίνου, Γ. Ν. Φράγκου, Β. Α. Μαύρου καὶ Κ. Α. Τζιβανοπούλου, συλλέξασα μέχρι σήμερον 16,966 γρόσια, ἐπέστειλεν ἡμῖν τὸν ἐκδιδόμενον ὧδε κατάλογον. Τεκμηριοῦσα τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς καὶ τῶν δοκιμασθέντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς, ἀπεκδέχεται τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ φιλανθρώπου ἔργου, πρὸς ἐλάφρωσιν μικρὰν τῶν ἀπολεσάντων τὴν περιουσίαν αὐτῶν ὁμογενῶν. Οἱ δυνάμενοι τῶν ὁμογενῶν, οἱ πλοῦτον αἰσθημάτων καὶ φιλανθρωπίας ἔχοντες, πρὸς οὓς ἰδίως ἡ ἐπιτροπεία ἀποτείνεται, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θέλουσιν ἐλθεῖ ἐπίκουροι τῶν ἐν ἀνάγκαις, προστιθέμενοι εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, ὅσοι γενναίως συντρέχουσιν εἰς ἐπούλωσιν οἱασδήποτε παρ'ἡμῖν κοινωνικῆς ἀνάγκης. Οἱ μέχρι σήμερον εἰσενεγκόντες εἰσί:

Στ. Ζαφειρόπουλος διὰ Λ. Ζαρίφη γρ. 2160—Ἰωάννης Κ. Μαυρουδῆς 1500—Ἐλισάβετ Β. Ἐλευθεριάδου καὶ Β. Θ. Ἐλευθεριάδης 1080—ἀδελφοὶ Τζαμπεζδόπουλοι 1000 καὶ διὰ Δ. Τζαμπεζδοπούλου 2700—Γ. Ν. Φράγκου καὶ Ἀπ. Παντζελῆ 700—Π. Ζ. Στεφάνοβικ, Α. Θεοδοσίου, ἀνὰ 540—υἱοὶ Χ. Θεολόγου 324—Ἀ. Τελλόγλους, ἀδελφοὶ Κούπα, Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως, Δ. Ν. Ταμβάκος, Ἰ. Σισμάνογλους ἀνὰ 216—Ἀπόστολος Χ. Ἀναστασίου, Ἀριστείδης Ἀθανασίου, Νικ. Ἐμμ. Ραιδεστηνός, ἀνὰ 200—Ἑταιρία συναλλαγῶν καὶ ἀξιῶν 162—Ὀ. Νεγρεπόντης, Π. Κοτζαμάνογλους, Δ. Γενιδουνιᾶς, Α. Μάτσας, Κ. Βλαστάρης, Κ. Νικολόπουλος, Ράλλης καὶ Σα, Ἰωάννης Κ. Χ, Ν. Χουρμουζιάδης, Β. Ν. Κογιούνογλους, Σ. Ι. Βαφόπουλος ἀνὰ 108—Β. Μανάβης, Ἀχμὲτ ἐφένδης, Φώτιος Μπιλιόλογλους, Παναγιώτης, Παΐσιος Κεσίσογλους ἀνὰ 100—ἀδελφοὶ Σιφναῖοι, Ἰω. Ι Μαυρόπουλος ἀνὰ 95—Στυλ. Γρηγοριάδης, Ἀχιλλεὺς Ἰορδάνου, Μπαχάρης Κυριακοῦ ἀνὰ 80—Καραποδόζης, Α. Σούρλας, Δ. Μ., Π. Νικολαΐδης, Ἀ. Θ. Μαῦρος ἀνὰ 60—Κ. Σωτηρίου, Ἰ. Κάουλας ἀνὰ 54—Π. Πασαλῆς, Π. Σωτηράκης, Χ. καὶ Σ. Κανάκης ἀνὰ 50—Ι. Βάλσαμος, Μ. Σιδερίδης, Χ. Γιάννης, ἀδελφοὶ Ναοῦμ, Γ. Ἰωαννίδης, Ἀθ. Κερανόπουλος, Ἀ. Ἐμμανουὴλ, Ν. Ψωμᾶς, Σ. Σπυρίδωνος, Γ. Ζωγραφίδης, Α. Χατζόπουλος, Πάγκαλος καὶ Μετριτίδης, Ἐμμ. Τριανταφυλλίδης ἀνὰ 40—Στ. Πολίτης 30—ὀκτὼ διάφοροι ἀνὰ 20 - καὶ δεκατέσσαρες ἀνωνύμως προσήνεγκον ἐν ὅλῳ 1194. Τὸ ὅλον τοῦ συναχθέντος ποσοῦ γρόσια ἀργυρᾶ 16,966.

Ἐκκλησία τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. —Ἀναγγείλαντες ἐγκαίρως τὴν ἐν Ἀθήναις σύστασιν τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου», οὗ τὸν σκοπὸν ἀνελύσαμεν λεπτομερῶς, σήμερον μανθάνομεν ἀπὸ τοῦ νεωτέρου φυλλαδίου τῆς «Ἀναπλάσεως» ὅτι πρῶτος ἤρξατο τῶν δημοσίων τοῦ Συλλόγου διαλέξεων ὁ ἱεροκῆρυξ Ἀττικῆς κ. Ἱερόθεος Μητρόπουλος ἐν μέσῳ δισχιλίων ἀκροατῶν.—Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ μανθάνομεν ὅτι πλεῖστοι τῶν ἐν Ἀθήναις ἐμπόρων ὑπέγραψαν ἀπὸ κοινοῦ ἔγγραφον, ὑπισχνούμενοι νὰ κρατῶσι κεκλεισμένα κατὰ τὰς κυριακὰς τὰ καταστήματα αὐτῶν. Ἡ «Ἀνάπλασις» προστίθησιν εἰς ταῦτα. «Τὴν τήρησιν τῆς κυριακῆς περὶ πολλοῦ ποιοῦνται ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, καὶ εἰς τὰ ἄλλα τῶν διαμαρτυρομένων ἔθνη. Ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπάρχει ἑταιρία πρὸς τήρησιν τῆς κυριακῆς ἐκδίδουσα πρὸς τοῦτο καὶ ἴδιον περιοδικόν, ἐν ᾧ καταδείκνυνται τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐκ τῆς τηρήσεως τῆς κυριακῆς προερχόμενα καὶ ὑπὸ πνευματικὴν καὶ ὑπὸ ὑλικὴν ἔποψιν . . . . Καὶ τὸ ἐν Βερολίνῳ συγκληθὲν ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας διεθνὲς συνέδριον πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν κοινωνιστῶν ἐνέκρινεν ὅτι, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐργατῶν, πρέπει πάντα τὰ ἐργοστάσια νὰ καταπαύωσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι νομοθετικὰ μέτρα πρὸς τήρησιν τῆς κυριακῆς.—Ἀνηγγείλαμεν ἔν τινι τῶν παρελθόντων φύλλων ὅτι δαπάναις τοῦ Συλλόγου «Ἀναπλάσεως» ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ βιβλιογράφου κ. Α. Π. Κεραμέως ὡς ἀνέκδοτος «Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ γίνεται». Ἡ «Ἡμέρα» τῆ, Τεργέστης ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως σοφὴν βιβλιοκρισίαν περὶ τοῦ φυλλαδίου τούτου, ἐξ ἧς μανθάνομεν ὅτι ἡ «Διάταξις» αὕτη ἐστὶ πρὸ πολλοῦ γνωστή, πρὸ δύο δ'αἰώνων καὶ πλέον ἐξεδόθη μετὰ πολλῶν ἄλλων εἰς ὀγκώδη μέγαν τόμον ὑπὸ Ἰσαακίου Χαβερτίου ἐν Παρισίοις τῷ 1643, καὶ τὸ δεύτερον ἐν τῇ αὐτῇ πόλει μετὰ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη, ἤτοι τῷ 1676.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Σελ.	189	στ.	1	ἀντὶ intellegitur γράφε intelligitur
»	»	»	18	» μετὰ τὸ consortium ἀπάλειψον τὴν τελείαν
»	»	»	19	» solis γράφε solvi
»	190	»	2	» ἐν σημ. 40 Θεοδόσιος γρ. Κρούσιος
»	»	»	23	» 1759 γράφε 1579

Ἡ προσλαλιὰ τῆς **Α. Θ. Π.** τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρὸς τοὺς τελειοφοίτους τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ἔστιν αὕτη:

Οὗτος ἐστὶν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων.

Καλὸς μὲν καὶ ἅγιός ἐστιν, σεβάσμιοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ λοιπὸν φιλόμουσον ἀκροατήριον, ὁ προορισμὸς πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδευτηρίων, ἅτινα ὡς φάροι σελαγίζοντες καθοδηγοῦσι πάντα ἄνθρωπον εἴτε εἰς ἐκμάθησιν ἐπιστήμης, εἴτε καὶ εἰς πρόσκτησιν γνώσεων ἐπαρκῶν εἰς τὸ εὐδοκίμως ἀκολουθεῖν τὰ τῆς κοινωνίας διάφορα στάδια, ἀλλ' ὁμολογουμένως μέγας καὶ ἱερώτατος ἐστὶν ὁ προορισμὸς τῆς γεραρᾶς ταύτης Θεολογικῆς Σχολῆς, τῆς ἀειζώου ταύτης καὶ φαεινῆς λαμπάδος, τὴν ὁποίαν ἤναψαν μὲν λόγοι βαθείας συνέσεως, καὶ χριστιανικοί, αὐξάνει δὲ καὶ συντηρεῖ ὁ εὐλογῶν Θεὸς διὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἁγίων ἀδελφῶν ἀρχιερέων, καὶ ἐν ᾗ τελεσιουργεῖται τὸ ὕψιστον ἔργον τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ἐκτρέφονται δηλονότι καὶ μορφοῦνται οἱ νεαροὶ οὗτοι τῆς χάριτος λευῖται, ὅπως ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς, καθοδηγήσωσι τὸν κόσμον εἰς νομὰς σωτηρίους. «Οὗτος ἐστὶν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων».

Ναί, λέγομεν, τοιούτους γινώσκει ὁ κόσμος τοὺς ἐκ τῆς Σχολῆς ταύτης ἐξελθόντας, ἀρχαίους τε καὶ νεωτέρους, οἵτινες εἴτε ὡς μεγάλοι φωστῆρες, εἴτε ὡς μικροὶ ἀστέρες, διέλαμψαν καὶ διαλάμπουσιν ἐν τῷ στερεώματι τῆς Ἐκκλησίας, εἰς δόξαν μὲν καὶ εὔκλειαν Αὐτῆς, καύχημα δὲ τῆς ἐκθρεψάσης αὐτοὺς μητρὸς, τῆς γεραρᾶς ταύτης Σχολῆς, οὕτως, ὥστε πάντας ἐν ἑνὶ στόματι ἀναφωνεῖν περὶ αὐτῆς ὅτι «οὗτος ἐστὶν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων».

Ναί, τεκνία ἐν Κυρίῳ περιπόθητα, λύχνος καιόμενος καὶ φαίνων ἐστὶν ἡ Σχολή, ἐν ᾗ διανύσαντες τὸν δόλιχον τῶν σπουδῶν ἡμῶν, καὶ **οὐχὶ πρὸς ὥραν,** ἀλλ' ἐπὶ ὅλην ἑβδομάδα ἐτῶν, τῷ φωτὶ Αὐτῆς **ἀγαλλιασάμενοι,** κατεφθάσατε μέχρι τῆς ἁγίας ταύτης ὥρας, ἐφωδιασμένοι μὲν ταῖς εὐχαῖς τῆς ἁγίας μητρὸς Ἐκκλησίας, παρακολουθούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ τῶν ἐλπίδων Αὐτῆς.— Καὶ τὸ μὲν φῶς, ὅπερ ἐλάβατε ἐκ τοῦ καιομένου καὶ φαίνοντος τούτου λύχνου, ἀρκεῖ ὑμῖν ὥστε καταστῆναι καὶ ὑμᾶς λύχνους φαίνοντας τοῖς ἐν τῷ αὐχμηρῷ τόπῳ τῆς ἀσεβείας καὶ ἀμαθείας καθημένοις, καὶ καθοδηγῆσαι αὐτοὺς εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ φωσφόρον ἡμέραν τῆς Ἀληθείας καὶ Ζωῆς.—Ἀλλ' ὅπως τὸ φῶς σβέννυται μὴ ὑπάρχοντος ἐλαίου ἐν τῇ λυχνίᾳ, ὁρᾶτε ἵνα μὴ καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς ἐλλείψεως καλῶν ἔργων, ἅτινα εἰσὶ τὸ ἔλαιον, σβεσθῇ τὸ ἐν ὑμῖν φῶς, ὅπερ ἐλάβατε οὕτω φιλοπόνως καὶ φρονίμως ἐκ τοῦ καιομένου καὶ φαίνοντος τούτου λύχνου.

Μὴ σβεσθήτω λοιπὸν τὸ φῶς ὑμῶν, ἀλλὰ μᾶλλον λαμψάτω διὰ τῶν καλῶν ἔργων, καὶ ἀναδειχθήτω φῶς ἄσβεστον, φωτίζον καὶ θερμαῖνον τὰ ἔργα τῆς ζωῆς ὑμῶν, ὅπως καταστῆτε «τῷ πνεύματι μὲν ζέοντες, τῇ δὲ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί».

Ναί, τεκνία, τηρηθήτω ἐν ἡμῖν ἄσβεστον τὸ τῆς φιλομαθείας πῦρ· ἐξακολουθεῖτε πάντοτε ἐντρυφᾶν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασι, διδάσκοντες μὲν τοὺς ἄλλους, ὡς ὑπηρέται τοῦ Λόγου, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ διδασκόμενοι. Πάντοτε ἐστὲ ὑγιαίνοντες τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, καὶ τῇ ὑπομονῇ, τὴν χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας προκαλοῦντες, καὶ τὰς ἐλπίδας αὐτῆς ἐπακριβῶς δικαιοῦντες. Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐπιδείξασθε ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, λόγον ὑγιᾶ, ἀκατάγνωστον, ἵνα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, «ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον». Ταῦτα δὲ ἀδιαλείπτως ἐν τῷ νῷ ὑμῶν ἔχοντες, ὦ φίλτατοι ἱεροδιδάσκαλοι, ἀπέλθετε εὐθαρσῶς εἰς τὸν κόσμον ἓν καὶ μόνον σκεπτόμενοι, ἑνὸς καὶ μόνου ἐφιέμενοι, ἵνα ἐν τῇ ἱερᾷ ὑμῶν διακονίᾳ, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ αὕτη, καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, γινώσκοντες ὅτι, ὅπως ἐκ τοῦ καρποῦ γινώσκουσι πᾶν δένδρον, ὅπου καὶ ἂν ᾖ τοῦτο, εἴτε ἐν λειμῶνι εὐανθεῖ, εἴτε καὶ ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐκ τῶν καρπῶν ὑμῶν γνώσεται ὑμᾶς, ὅπου περ ἂν ἦτε, καὶ ὡς κοπιῶντας γεωργοὺς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου θέλει ἐπαξίως ἀνταμείψει· «ἕκαστος γὰρ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται, κατὰ τὸν ἴδιον κόπον».

Σὺ δὲ, ἐπουράνιε βασιλεῦ, ὁ πατὴρ τῶν φώτων, τὴν Σχολὴν ταύτην τὴν ὡς φαεινὴν λαμπάδα, εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματός Σου, ἀναφθεῖσαν, εὐδόκησον ἵνα πάντοτε ᾖ ἐν τῇ λαμπρότητι αὐτῆς,

εἰς φωτισμὸν τῶν πιστῶν λατρευτῶν Σου. Τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς κοπιῶντας καὶ συντηροῦντας αὐτὴν ἀδελφοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς εὐλόγει τῇ ἁγίᾳ Σου χειρὶ, καὶ ἐνίσχυε αὐτοὺς διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτῆς θεοφιλεῖς αὐτῶν προθέσεις. Εὐλόγησον, Κύριε, τῆς τε πεπνυμένης διευθύνσεως τὴν ἀκάματον φεροπονίαν, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ταύτης ἀληθῆ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, καὶ πάσης τῆς χορείας τῶν καθηγητῶν τὸν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν καθήκοντος ζῆλον.

Κατεύθυνον, Κύριε, τῶν νῦν ἀπολυομένων ἱεροσπουδαστῶν τούτων τὰ διαβήματα, φωτίζων αὐτοὺς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν, κατάρτιζε δὲ καὶ τῶν ὑπολειπομένων τὰς ἐπιδόσεις, εἰς εὐδόκιμον πλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

Τὸν δὲ Γαληνότατον καὶ Κραταιότατον ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ Χὰν αὐθέντην ἡμῶν, τὸν πάντοτε ἀγαθὰ βουλευόμενον ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Σου Ἐκκλησίας, διατήρει ὑγιᾶ καὶ ἔνδοξον ἐπὶ τοῦ εὐκλεοῦς Αὐτοῦ Θρόνου. Γένοιτο.

ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΣ—ΦΙΛΑΥΤΙΑ

Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι· ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. **Μάρκ. 8, 35.**

Ὁ ἀγνοῶν τὴν πέραν τοῦ τάφου κατάστασιν αὐτοῦ, τὴν διαφορὰν καὶ ὑπεροχὴν τῆς καταστάσεως ταύτης πρὸς τὴν παροῦσαν, οὐδέποτε δύναται μετὰ σπουδῆς νὰ χωρῇ πρὸς αὐτὴν, διότι ἄγνωστον ἀγαθὸν οὐδεμίαν ἐμπνέει ἐπιθυμίαν πρὸς πρόσκτησιν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν οὐδόλως παράδοξον, ἐὰν πολλοὶ τῶν χριστιανῶν, ἀγνοοῦντες τὴν πέραν τοῦ τάφου κατάστασιν αὐτῶν, ζῶσιν ὡς ζῶσιν, μακρὰν δῆλα δὴ τοῦ Θεοῦ. Εὑρισκόμενοι εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν ἀπώλειαν, οὐδόλως παράδοξον ἐὰν ἀδυνατῶσι νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ ληθάργου τῆς ἀδιαφορίας περὶ τῆς μελλούσης τύχης αὐτῶν, νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς αὐτῶν· ἡ τοιαύτη ἀδιαφορία τῶν τοιούτων χριστιανῶν προέρχεται πιθανὸν, ἢ ἐκ τῆς ἀπιστίας πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας περὶ μελλούσης ζωῆς, ἢ ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῶν πεποιθήσεως ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Κολακευόμενοι δῆλα δὴ ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι εἶναι μέγα τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, οὐδαμῶς φροντίζουσι νὰ ἀποκτήσωσιν ὅ,τι δὲν ἔχουσι, διότι οὐδέποτε φρονοῦσιν ὅτι ἀπώλεσαν τοῦτο. Ἄνθρωποι λοιπὸν ἀγνοοῦντες τὴν ἀληθῆ αὐτῶν κατάστασιν, ἐπαναπαυόμενοι εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι εἰσὶ χριστιανοί, πιστεύοντες ὅτι δύνανται νὰ ἔχωσι δικαιώματα ἀδιαφιλονείκητα ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, μόνον διὰ τῆς τηρήσεως τύπων τινῶν ἐξωτερικῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐξασκήσεως χρηστότητός τινος, πῶς δύνανται νὰ διατεθῶσιν ἀκούοντες τὸν Κυριακὸν λόγον «ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ αὐτὴν, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν», ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ θέλων νὰ τύχῃ τῆς οὐρανίου βασιλείας ἀνάγκη νὰ ἀπαρνηθῇ τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν φιλαυτίαν· ὁ θέλων νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἀνάγκη νὰ ἀπαρνηθῇ πᾶν τὸ καθιστῶν δυσχερῆ τὴν εἰς αὐτὸν ἄγουσαν. Φρονῶ, ὅτι οἱ τοιοῦτοι θέλουσι διακηρύξει ὅτι σκληρὸς ὁ λόγος, βαρεῖα ἡ ἐντολὴ, δυσκατόρθωτος ἡ ἀπαίτησις. Καὶ ὅμως ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς οὔτε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ τροποποιεῖ, οὔτε βιάζει τινὰ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ· «ὅστις θέλει, λέγει, ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι· ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπωλέσει αὐτήν». Οἱ ὅροι τῆς εἰς τὴν χριστιανικὴν τελειότητα ἀγούσης ὡρίσθησαν ἤδη ἅπαξ ὑπὸ τοῦ Θεανθρώπου λυτρωτοῦ· οὐδεὶς δύναται νὰ ἀκυρώσῃ ἢ μεταβάλῃ αὐτούς· οἱ ἄνθρωποί ἐσμεν ἐλεύθεροι, ἢ νὰ ἀποδεχθῶμεν, ἢ νὰ ἀποβάλωμεν αὐτούς. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ σώσῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, διὸ καὶ προσκαλεῖ πάντας, δέχεται πάντας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως· «ὁ Θεὸς θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν»· «οὐκ ἔνι ἰουδαῖος, οὐδὲ ἕλλην (λέγει ὁ θεῖος ἀπόστολος), οὐκ ἔνι ἄρσεν ἢ θῆλυ, πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ' 28). Ἀλλὰ καὶ οὐδεμίαν ἐπάγεται βίαν· εἶναι οἰκοδεσπότης προσκαλῶν ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ, ὑποδεικνύων τὸν μισθὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐργασίαν προσδιορίζων· ὁ μισθὸς εἶναι αἰώνιος μακαριότης, ἡ ἐργασία εἶναι ἡ ἀκριβὴς τήρησις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ· ὁ θέλων προσέρχεται αὐτῷ· ὁ μὴ θέλων εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀποχωρήσῃ· οὐδὲν πλέον ἢ ἔλαττον· διὰ νὰ θερίσωμεν αἰώνιον μακαριότητα, ἀνάγκη νὰ σπείρωμεν ἐν δάκρυσιν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, νὰ ἀναλάβωμεν τὸν σταυρὸν ἡμῶν, νὰ ἀρνηθῶμεν ἑαυτούς. Ἀλλὰ τί εἶναι ὁ Σταυρὸς οὗτος; θέλουσιν ἐρωτήσει ἡμᾶς οἱ μὴ παντάπασιν ψυχροὶ, ἀλλ' οὔτε θερμοὶ χριστιανοί, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς κατάστασιν χλιαρότητος, δηλ. οἱ ποθοῦντες μήτε τὰ ἐν οὐρανοῖς δικαιώματα αὐτῶν νὰ ἀπολέσωσι, μήτε τῶν καθηκόντων αὐτῶν— ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ— ἐκπληρωταὶ νὰ φανῶσιν· ἆρά γε ἀπαιτεῖ ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ νὰ ἐγκαταλίπωμεν πατέρα, μητέρα, τέκνα, συζύγους, καὶ νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἔρημον; ἢ ἆρά γε νὰ διέλθωμεν τὸν βίον ἡμῶν ἐν νηστείᾳ διηνεκεῖ καὶ προσευχῇ ἀκαταπαύστῳ; ἢ νὰ ἀπαρνηθῶμεν πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθά; ἢ τέλος νὰ ἐκθῶμεν ἑαυτοὺς

εἰς τὰς λοιδορίας καὶ ὕβρεις, τοὺς ἐμπαιγμοὺς καὶ τὴν περιφρόνησιν παντός; Ὄχι! ἐν τῇ ἱερᾷ τοῦ Εὐαγγελίου βίβλῳ δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα παραγγέλματα· ἡ θεία τοῦ Θεανθρώπου θρησκεία ἀξιοῖ, πρωτίστη σπουδὴ ἡμῶν νὰ μὴ ἦναι ἡ τάσις πρὸς πρόσκτησιν τῶν ἐγκοσμίων ἀγαθῶν καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ κτίσματα, ἀλλὰ ἡ τάσις πρὸς πρόσκτησιν καὶ κληρονομίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· («ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»), καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν. Τοῦτον τὸν στυρὸν παραγγέλλει νὰ ἄρωμεν ὁ Θεός, ζητεῖ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἀγάπην εἰλικρινῆ καὶ ἐγκάρδιον. «Ἀγαπήσεις (λέγει) Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου». Οὐδὲν πρᾶγμα ὅσον ἔξοχον καὶ ἂν ᾖ δέον νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν τὴν τῷ Θεῷ ἀνήκουσαν θέσιν· οὐδὲν πρᾶγμα νὰ ἀγαπήσωμεν πλειότερον αὐτοῦ· «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος».

Ἀλλ' οἱ φίλαυτοι καὶ ἐγωϊσταὶ θεοποιοῦσιν ἑαυτοὺς καὶ λατρείαν προσάγουσιν αὐτοὶ ἑαυτοῖς. Οἱ φιλόκοσμοι θυσιάζουσι τὰ πάντα—μήτ' αὐτῆς τῆς χρηστότητος καὶ τιμῆς ἐξαιρουμένης—πρὸς πρόκτησιν τοῦ ποθητοῦ. Οἱ φιλέκδικοι ἁρπάζουσι τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ καταπατοῦσι τὴν φωνὴν ἐκείνου, ὅστις βοᾷ «ἐμὴ ἐκδίκησις, ἐμὴ ὀργή». Οἱ φιλόϋλοι θεοποιοῦσι τὴν ὕλην καὶ πρὸς ταύτην τὸν φόρον τῆς λατρείας προσφέρουσιν, ἐλάχιστα περὶ Θεοῦ προνοοῦντες καὶ σκεπτόμενοι, ἐνῷ ὡς ἐρρήθη πᾶσα ἀγάπη ὑπερβαίνουσα τὰ ὅριά της εἶναι φανερὰ παράβασις τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ὀφειλομένης ἀγάπης, τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν ὑπὲρ πάντα.

Ἰδοὺ ποίαν θυσίαν ζητεῖ ὁ Θεάνθρωπος, ποῖα πάθη νὰ θυσιάσωμεν, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, νὰ γενώμεθα μέτοχοι τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ὄχι ἀναχώρησις ἐκ τοῦ κόσμου· ὄχι ἰσόβιοι νηστεῖαι καὶ ὁλονύκτιοι προσευχαί· ὄχι μαρτυρικὸς θάνατος· ὄχι στέρησις πάσης ἡδονῆς θεμιτῆς· ὄχι ἀπομάκρυνσις ἀπὸ πάσης ἀσχολίας κοινωνικῆς. Ὁ βίος τοῦ χριστιανοῦ δέον νὰ ᾖ βίος ἐνεργός, οὐχὶ δὲ ἀδρανής· «ἕκαστος ὅπου ἐκλήθη ἐκεῖ καὶ μενέτω»· ἀλλ' ἐνεργείτω ὡς πάροικος, ὡς παρεπίδημος, ὡς μὴ ἔχων ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλ' ὡς ἐπιζητῶν τὴν μέλλουσαν. Οὐδεμία σπουδή, οὐδὲν ἐπιτήδευμα, οὐδεμία τέχνη ἢ ἐπιστήμη ἀπαγορεύεται τῷ χριστιανῷ, ὅταν ταῦτα συμβιβάζωνται πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ. Ἡ θρησκεία τοῦ Θεανθρώπου λυτρωτοῦ σκοπεῖ νὰ συνδέσῃ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς ἀμοιβαίας αὐταπαρνησίας εἰς μίαν ἀδελφότητα, καὶ καταστήσῃ αὐτοὺς εὐτυχεῖς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μακαρίους ἐν τῷ οὐρανῷ· ζητεῖ αὐταπαρνήσεις μερικὰς διὰ τὴν καθόλου εὐτυχίαν, ἀπαγορεύει τὰς διαιρέσεις, καὶ ζητεῖ τὴν ἑνότητα. Ὅθεν ἡ αὐταπάρνησις εἶναι ἀναγκαιοτάτη διά τε τὴν παροῦσαν ἡμῶν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν αἰώνιον μακαριότητα. Ἡ αὐταπάρνησις δὲν εἶναί τι ἀκατόρθωτον· «ὑπόδειγμα (λέγει) δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα καὶ ὑμεῖς ποιῆτε». Ἡ δὲ «στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς» πάντοτε φέρει εἰς ζωήν· ὑπάρχει καὶ πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος, τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἀγαπῶσιν, ἀλλὰ φέρει εἰς τὴν ἀπώλειαν. Τρίτη ὁδὸς δὲν ὑπάρχει. Τί εἶναι τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου πρὸς τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀνεκλάλητον χαράν; Τί εἶναι αἱ ἀπολαύσεις καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ κόσμου, πρὸς τὴν ἐν οὐρανοῖς θυμηδίαν καὶ ἀνάπαυσιν; Ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νὰ προτιμᾷ τῆς ἀπολαύσεως τῶν ρεόντων καὶ ἐφημέρων, τὰ διηνεκῆ καὶ αἰώνια, δι' ἃ καὶ ἐπλάσθη. «Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ»; Διὰ τοῦτο ὁ χριστιανὸς ὀφείλει, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ βίος αὐτοῦ, νὰ τείνῃ πρὸς τὸν Θεόν· ὀφείλει νὰ ζητῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Πᾶν τὸ ἐπωφελὲς καὶ ἀρεστὸν ἡμῖν —καὶ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης κἂν ἔτι παραδεδεγμένον τυγχάνῃ — ὀφείλομεν νὰ ἀποφεύγωμεν, ὅταν τοῦτο δεικνύηται ἀντικείμενον τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ, ὅταν κώλυμα ἡμῖν ἀποβαίνῃ πρὸς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσιν ἡμῶν καὶ κοινωνίαν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν, ἀνάγκη νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ μακρύνοντα ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· πρέπει νὰ ἀπεκδυθῶμεν ἐν πρώτοις τὴν φιλαυτίαν, τὴν πηγὴν ταύτην τῶν κακῶν, τὴν ρίζαν, ἐξ ἧς γεννῶνται ἅπασαι αἱ δυστυχίαι αἱ καταθλίβουσαι τὰ ἔθνη καὶ τὰς κοινωνίας, διότι ἡ φιλαυτία μεταβάλλει τοὺς ἄρχοντας εἰς τυράννους, αὕτη παρασκευάζει τοὺς κακούργους, αὕτη ὑποτρέφει τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν ἠθικὴν διαφθοράν. Ἡ φιλαυτία γεννᾷ ἐν ἡμῖν τὴν περιφρόνησιν παντός, ὡς ἄλλος Σατανᾶς ὠθοῦσα ἡμᾶς νὰ ἐπιδιώκωμεν οὗτινος οὐδαμῶς ἄξιοι ἐσμέν. Ἡ περιφρόνησις τῶν θείων ἐντολῶν, ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὴν θρησκείαν, ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, εἰσὶ προϊόντα τῆς φιλαυτίας, ἥτις τυφλοῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, ἐμφράττει τὰς ἀκοάς, ὥστε βλέποντες νὰ μὴ βλέπωμεν καὶ ἀκούοντες νὰ μὴ ἀκούωμεν. Ἡ φιλαυτία εἶναι ἡ κρημνίσασα τὸν Ἑωσφόρον τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ἀπομακρύνασα τὸν Ἀδὰμ τοῦ παραδείσου, ἡ ὁπλίσασα τὴν ἀδελφοκτόνον χεῖρα τοῦ Κάϊν. Διὰ τοῦτο, ποθῶν νὰ ἀποξηράνῃ τὴν πηγὴν ταύτην πάντων τῶν κακῶν ὁ Θεάνθρωπος προβάλλεται εἰς τοὺς ἀκολούθους αὐτοῦ τὴν ἐντολήν: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι».

Α. Κ.

ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ*

Ζ'. Ἐὰν ἐν τῷ νῷ ἡμῶν γεννηθῇ ἡ ἀπορία διατί ἡ ἀληθὴς εὐλάβεια εἶναι ὀλίγον κοινή, τοὐναντίον δὲ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 186—187 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου καὶ τέλος.

ἡ ψευδὴς εἶναι φανερὰ τοῖς πᾶσι, τῆς ἀπορίας ταύτης ἡ λύσις δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ εὑρεθῇ· διότι ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια, καθὸ ταπεινόφρων οὖσα, μένει κεκρυμμένη συνεπῶς, ἐνῷ ἡ ψευδὴς ἀγαπᾷ νὰ ἐπιδεικνύηται, λαμβάνουσα μορφὴν ἀληθοῦς εὐσεβείας καὶ ἐξαπατῶσα τὸν κόσμον, ὅστις, σπανίως δύναται νὰ σχηματίσῃ κρίσιν ὑγιᾶ ἐκ τῶν τοιούτων. Ἵνα καταστῇ ἀξιόχρεως ἡ εὐλάβεια, πρέπει ἡ ψευδὴς νὰ μένῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, νὰ προβάλῃ δ' εἰς τὸ φῶς ἡ ἀληθής· ἂν ἦτο δυνατὸν οἱ μεμψίμοιροι νὰ ἦναι μάρτυρες ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔν τισι ψυχαῖς ἀληθῶς εὐσεβέσι καὶ χριστιανικαῖς συμβαίνει, ἂν ἔβλεπον τὴν εὐθύτητα τῶν σκοπῶν αὐτῶν, τὴν ἀγνότητα τῶν συναισθημάτων αὐτῶν, τὴν λεπτότητα τῆς συνειδήσεως αὐτῶν, ἂν ἀνεκάλυπτον τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ὑπομονήν, τὴν ἀφιλοκέρδειαν αὐτῶν, ἤθελον ἐκπλαγῇ δι' αὐτό, ἤθελον καταθελχθῇ ἐκ τούτου, μακρὰν δὲ νὰ προσπαθῶσι νὰ διαστρέψωσι τὴν εὐσέβειαν ἐπὶ τὸ γελοῖον, ἤθελον ἀποφύγει μάλιστα νὰ σεβασθῶσι τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον εὐλάβειαν, ἴσως δὲ θὰ ἐφοβοῦντο μήπως καὶ κατὰ τὰς ἐνδείξεις τῆς ἀληθοῦς εὐλαβείας εὑρεθῶσιν ἐξαπατημένοι.

Τὴν ἀληθῆ ἡμῶν εὐδαιμονίαν δέον νὰ ἐκζητῶμεν ἐν τῷ Θεῷ. Ἀφ' ὅτου οἱ Ἰσραηλῖται ἤρξαντο νὰ τρώγωσι τοὺς καρποὺς τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης γῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον ἀφέντες τὴν ἔρημον καὶ ἐξελθόντες αὐτῆς, τὸ μάννα, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἐξόδου ἔτρεφεν αὐτούς, ἔπαυσε πλέον νὰ πίπτῃ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· ἑπομένως ἐν ὅσῳ εἶναι παραδεδομένη ψυχή τις εἰς τὰς γεηρὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς παρούσης ζωῆς, μάτην ἐλπίζει νὰ γευθῇ τῶν οὐρανίων ἡδονῶν. Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη ν' ἀπαρνηθῶμεν ἢ τὸ ἓν, ἢ τὸ ἕτερον· Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἦναι ὁ Θεὸς εἰς ἡμᾶς μάννα;—δέον ὁ κόσμος νὰ παρίσταται ἡμῖν ὡς ἔρημος. Τὸ νὰ ἐκπληροῖς πάντας τοὺς τύπους τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας, τὸ νὰ πράττῃς πολλὰ ἔργα ἁγιότητος καὶ καθαρᾶς εὐλαβείας, ταὐτοχρόνως δὲ νὰ ἀποφεύγῃς τὴν ἐκπλήρωσιν οὐσιωδῶν ἐντολῶν, ἢ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν εὐπείθειαν, ἣν αὕτη ἀπαιτεῖ, ἢ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς αὕτη ἐπιβάλλει, ἢ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν εὐσπλαγχνίαν, ταῦτα πάντα φρονῶ ὅτι οὐδεὶς χριστιανὸς θέλει ἐπιδοκιμάσει. Αἱ προσευχαί, τοῦ κηρύγματος ἡ ἀκρόασις, ἡ κοινωνία τῶν μυστηρίων, ταῦτα πάντα εἶναι μὲν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀγαθά, ἀλλὰ δὲν καθιστῶσιν ἡμᾶς βελτίονας. Πρέπει νὰ τηρήσῃ τις πάσας τὰς πράξεις τῆς εὐσεβείας, ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ καταστῶμεν χριστιανοί, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ φυσικὴ σειρὰ τῆς ὅλης ταύτης ὑποθέσεως· συμβαίνει δ' ὥστε νὰ θεωρῆται εὐλάβεια καὶ αὐτὴ ἡ τερατωδεστέρα κατάχρησις. Ἂν π. χ. δὲν προσέξῃ τις εἰς τὴν ἔχθραν, εἰς τὴν ἐκδίκησιν, εἰς τὴν βλασφημίαν, τότε πράττει διὰ τῆς εὐλαβείας ὅ,τι πράττουσι διὰ τοῦ πάθους οἱ ἀνευλαβεῖς καὶ ἀκόλαστοι· ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ ροῇ τινὸς ὑποθέσεως, ἐν τῇ ὁρμῇ ἔριδός τινος, κραυγάζουσι κατὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐκτοξεύουσι κατ' αὐτῶν ὕβρεις, συκοφαντοῦσιν αὐτούς, ἐρεσχελοῦσι κατ' αὐτῶν, οὕτω δὲ νομίζουσιν ὅτι προσάγουσι θυσίαν τῷ Θεῷ· λέγουσιν ἴσως: ἂς μὴ λαλῶμεν περὶ τούτου πλέον· καταθέσωμεν πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἐσταυρωμένου. Ἐνῷ, μᾶλλον ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶσι — νὰ ἐργασθῶμεν — πρὸς ἐπανόρθωσιν ἀγαθοῦ παραγνωρισθέντος, πρὸς ὑπόδειξιν τῆς ἀληθοῦς καὶ χριστιανικῆς ὁδοῦ, τῆς ἀγούσης εἰς τὴν βελτίωσιν τὴν ἠθικὴν τοῦ παρεκτραπέντος καὶ πταίοντος· ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι τὸ θεμέλιον τοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἶναι πολλοί, νομίζομεν, οἱ τὰς συνειδήσεις ὁδηγοῦντες, οἱ θέλοντες νὰ χειραγωγήσωσιν αὐτάς· ἀλλ' εἶναι ὀλίγοι οἱ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ὁδηγούμενοι· δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ψυχαὶ ἐν γένει δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσιν ὁδηγόν, ἀλλ' ὅτι θέλουσι νὰ συμμορφώσωσι κατὰ τὰς ὁρμὰς καὶ βλέψεις αὐτῶν τὸν ὁδηγὸν τοῦτον· ποθοῦσι βεβαίως τοιοῦτον, ἀλλ' οὕτως ὥστε αὐτοὶ νὰ ὦσιν ἐκείνου χειραγωγοί, νὰ χαράττωσιν αὐτοὶ τὴν τροχιάν, τὴν ὁποίαν θ' ἀκολουθήσῃ ὁ ὁδηγὸς αὐτῶν· τὸ τοιοῦτον ὅμως —ὅπως ὁμιλήσωμεν ἀνεπηρεάστως καὶ καθαρῶς— καλεῖται οὐχὶ πόθος καὶ θέλησις τοῦ ὁδηγεῖσθαι, ἀλλὰ θέλησις τοῦ ἑαυτὸν ὁδηγεῖν δι' ἰδιοπλάστου χειραγωγοῦ. Ἡ ἀληθὴς εὐλάβεια, ἡ εἰς τὴν πίστιν ἀφοσίωσις, ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἐπιταττόμενα, ἡ ἀφοσίωσις ἡ ἀληθὴς εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, τὰς συμφώνους πρὸς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, πρέπει νὰ ἦναι συνετή, καὶ δύναταί τις ἐπ' αὐτῆς νὰ ἐφαρμόσῃ ὅ,τι περὶ τῆς πίστεως εἶπεν ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος: *τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν*. Τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ὑπαγορεύει τὸ ν' ἀγώμεθα δι' ὑπερβολικῆς εὐλαβείας εἰς ὑπερβολὰς ἀντιτιθεμένας πρὸς τὴν εὐαισθησίαν, ὑπερβολὰς ὑποτρεφούσας τὰς φλυαρίας καὶ τὴν καταλαλιάν. Ἡ παρ' ἡμῖν ἔλλειψις, τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον παρατηροῦμεν, εἶναι τοῦτο: Ὅτι ἡ σύνεσις, τὴν ὁποίαν ἐννοοῦμεν ὡς συνοδὸν καὶ καθηγεμόνα τῆς εὐλαβείας καὶ τῆς εἰς τὰ διδάγματα τῆς θρησκείας ἀφοσιώσεως, ἡ σύνεσις αὕτη, ἡ ὁποία εἶναι χαρακτὴρ τῆς εὐλαβείας, δὲν εἶναι καὶ χαρακτὴρ τῶν εὐλαβῶν· ὁ μέγας ὁδηγὸς οὗτος βλέπει συχνάκις ἑαυτὸν ἠναγκασμένον νὰ δέχηται ἐπιρριπτομένας ἐπ' αὐτὸν ἀφροσύνας, εἰς τὰς ὁποίας οὐδὲν ἔλαβε μέρος, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὁ ἀτυχὴς ἀδυνατεῖ νὰ ἀπορρίψῃ ποιάν τινα εὐθύνην, ἀδυνατεῖ ν' ἀθωωθῇ, διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὸν ν' ἀθωωθῇ.

Τὸ νὰ μεταβαίνῃ τις ἀπὸ χειραγωγοῦ τινος εἰς χειραγωγὸν, δῆλά γε δὴ τὸ νὰ θέλῃ νὰ δοκιμάζῃ αὐτούς, τοῦτο ἔσται ἀφορμὴ τοῖς μὲν ἀνησυχίας, τοῖς δὲ περιεργίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐν ταῖς περιελίξεσι ταύταις ὅσον ἂν σπεύδῃ τις, δὲν προχωρεῖ ὅμως. Ἤθελεν εἶναι περίεργος ἐρώτησις εἴς τινα παιδαγωγὸν, πρὶν ὑποβληθῇ τις ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν αὐτοῦ, νὰ ἐρωτᾷ: Ἀνήκετε εἰς τὴν αὐστηρὰν ἠθικὴν ἢ εἰς τὴν χαλαράν;

—Νομίζομεν ἐρώτησίν τινα τοιαύτην καὶ γελοίαν καὶ περίεργον εἰς τὴν κοινὴν κατάληψιν· ὅταν ἐρωτῶσι τὸν παιδαγωγὸν τοῦτον ἂν εἰς τὴν αὐστηρὰν ἀνήκῃ καὶ περιωρισμένην ἠθικήν, ἐννοοῦσιν ἂν ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν αὐστηρῶν κατ' ἐπάγγελμα παιδαγωγῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐν πᾶσιν αὐστηροὶ θέλουσι νὰ δεικνύωνται ἀδιαφοροῦντες ἐὰν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ἦναι σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὕψιστος λόγος. Ὅταν δέ, τοὐναντίον, ἐρωτῶσι τὸν παιδαγωγὸν ἂν εἰς τὴν χαλαρὰν ἀνήκῃ ἠθικήν, ἐννοοῦσι τοὺς παιδαγωγοὺς τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατηγορουμένους ὡς παραμορφοῦντας τὴν χριστιανικὴν ἠθικήν, ὡς εἰκόντας ταῖς ἀνθρωπίναις ἀδυναμίαις, ὡς χαλαροῦντας τὴν αὐστηρότητα.—Τί δύναται δ' εἰς τοιαύτας ἐρωτήσεις ν' ἀπαντήσῃ ὁ συναισθανόμενος ὅτι δὲν ἀνήκει μήτε εἰς τὴν μίαν, μήτε εἰς τὴν ἑτέραν, ὁ καυχώμενος ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐλθόντος νὰ διδάξῃ καὶ ἐν αὐτῇ τὴν ἀλήθειαν; Ὁ τοιοῦτος εἶναι βέβαιος ὅτι περὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς ταύτην κρίνει ὡς οἷόν τε ἀληθῶς, δικαίως, ἁρμοδιώτερον πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ θείου τούτου νομοθέτου, τόσον ὥστε νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ ποσῶς ὡς ἀπαραίτητόν πως τὴν ὑποχρέωσιν περὶ τῆς τελειότητος. Ὁ τοιοῦτος, περὶ τῆς καθαρᾶς, περὶ τῆς ὑψηλῆς τελειότητος, οὐδεμίαν ποιεῖται διδασκαλίαν, ἀλλὰ παροτρύνει μάλιστα ὅσον οἷόν τε νὰ μὴ περιορίζηταί τις ἐν τῇ πράξει εἰς ἁπλῆν ὑποχρέωσιν. Ὁ τοιοῦτος ἔχει τοιαύτην τὴν ἰδέαν τῆς ἠθικῆς. Αὐτὴν θεωρεῖ τελείαν, εἶναι δὲ πρόθυμος ν' ἀκολουθήσῃ τελειοτέρᾳ διδασκαλίᾳ, ἐὰν εὑρεθῇ τις νὰ διδάξῃ αὐτόν ταύτην.

Ὑπάρχει παρὰ τῷ ἀποστόλῳ Παύλῳ ἰσχυρά τις ἔκφρασις περί τινων ἀπατεώνων, διδασκόντων τὸν ἰουδαϊσμόν, θελόντων νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς περιτομὴν καὶ τοὺς πιστεύσαντας εἰς Χριστόν. «Ἀλλὰ θέλουσιν ἡμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται» (Γαλ. ΣΤ', 15). Ὡσανεὶ ἔλεγεν αὐτοῖς: Δὲν κινεῖ τοὺς ἀνθρώπους τούτους ὁ ζῆλος τοῦ νόμου τοῦ Μωσέως, οὐδὲ συμφέρει τοῦτο αὐτοῖς· ὀλίγον περὶ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου φροντίζουσιν, ἀφοῦ μάλιστα παραβιάζουσιν αὐτὸν πολλάκις οἱ ἴδιοι· ἤθελον νὰ ἔχωσι τὴν καύχησιν ὅτι προσηλύτισαν ἡμᾶς πρὸς τὸ μέρος αὐτῶν· ἐπεθύμουν νὰ καταστῇ δυνατὸν αὐτοῖς νὰ καταριθμῶσι καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῶν διδαχθεῖσι, μᾶλλον δὲ σαγηνευθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν. Ἐπεθύμουν νὰ περιποιήσωνται διὰ τούτου τιμὴν ἑαυτοῖς. Ἰδού, κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον, ὁποῖον πνεῦμα ἐκυρίευσε τῶν ἀνειλικρινῶν τούτων διδασκάλων, τῶν εὐλαβῶν τούτων ἀνθρώπων τῆς Συναγωγῆς. Ὦ! πόσον εὔκολον εἶναι νὰ κτήσηταί τις ἐν τῷ κόσμῳ φήμην ἀνθρώπου αὐστηροῦ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν δόξαν ταύτην ἑαυτῷ δι' ἀλλοτρίας δαπάνης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ἀριθ. πρωτ. 2123.

Προσκαλεῖται ἡ Δέσποινα Ἀνδρονίκου, ἀγνώστου τυγχάνουσα διαμονῆς καὶ κατοικίας καὶ ὑπήκοος ὁλωμανή, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Χρήστου Μελιάδου ράπτου, κατοίκου Κοντοσκαλίου καὶ ὑπηκόου Ἕλληνος ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» καὶ «Νεολόγον».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 5 Ἰουνίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *Ὁ γραμματεὺς*

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, τῇ 7 Ἰουνίου 1890.

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ

μηνὸς Maïou 1890.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Μαΐου εὑρεθέντες.		Οἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα							Οἱ κατὰ τὴν 31 Μαΐου μείναντες.		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες				
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον
Ἀσθενεῖς	191	37	356	39	623	343	36	34	3	170	37	623
Γηροκομούμενοι	81	28	3	2	114			1		83	30	114
Φρενοβλαβεῖς	296	129	21	7	453	8	1	5	2	304	133	453
Ὀρφανοί	138		3		141	1				140		141
Περιωρισμένοι	1		1		2					2		2
Προσωπικόν	106	28	2	1	137	6	2			102	27	137
	813	222	386	49	1470	358	39	40	5	801	227	1470

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 5 Ἰουνίου 1890

Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

38

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Ι'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 1890 **ΑΡΙΘ. 28.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου **Ἀθανάσιος** (πρόεδρος)
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης**
Ν. Α. Νικολαΐδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς)
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης.

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών.**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσια.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Ἀθανασίῳ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».—Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου. Οἱ τόπον διαμονῆς ἀλλάσσοντες συνδρομηταὶ πρέπει νὰ **εἰδοποιῶσι** τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα μὴ **παραπίπτωσι** τὰ φυλλάδια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Ἡ περὶ τὰ θεῖα ἀδιαφορία ἡμῶν — Ἀρχιερεῖς τριῶν θρακικῶν ἐπαρχιῶν (ὑπὸ Ε. Ι. Δράκου) — Οἱ κατὰ τῶν ἀγαθῶν διωγμοί— Ἀγγελία βιβλίων—Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον· Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον — Ἱερὰ μητρόπολις Ἡρακλείας — Δελτίον τῶν ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς Φιλανθρωπικοῖς Καταστήμασι περιθαλπομένων (μηνὸς ἰουνίου).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 παρελθόντος ἰουνίου πρὸς τὴν Α. Ὑψ. τὸν πρωθυπουργὸν τακριρίου περὶ τῶν σπουδαίων ζητημάτων τῆς ἡμέρας, καὶ τὰς ἐπανειλημμένας τῆς Α. Θ. Π. συνεντεύξεις μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἀπεστάλη τὸ παρελθὸν σάββατον, 7 ἰσταμένου, καὶ ἕτερον ἐπαναληπτικὸν τακρίριον· ἀμφοτέρων τὴν ἀπάντησιν ἀνυπομόνως ἀναμένουσι τὰ Πατριαρχεῖα. Σήμερον δὲ συνεκλήθησαν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν τὰ δύο διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας σώματα, Ἱ. Σύνοδος καὶ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 8 ἰουλίου, ἐγένετο ἡ διανομὴ τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἀποφοιτώσας μαθητρίας τοῦ ἐν Γαλατᾷ Παρθεναγωγείου τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος, ἁγιασθέντος καὶ τοῦ νέου κτιρίου τοῦ παιδευτικοῦ τούτου καθιδρύματος. Τῆς τελετῆς προΐστατο ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανός, παρῆσαν δὲ ἐκ μέρους μὲν τοῦ Ἐξοχ. ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ὁ κ. Ἰ. Δ. Ἀριστοκλῆς, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ὁ Β' γραμματεὺς τῆς βασιλικῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας κ. Τομπάζης, ὁ πανοσιολ. ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. Κ. Ἀλεξανδρίδης καὶ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Εὐδοξιάδος κ. Γεράσιμος. Ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ ἐφοίτησαν 140 κοράσια καὶ 310 νήπια, δώδεκα δ' ἐπέραναν τὸν κύκλον τῶν ἐν τῇ σχολῇ μαθημάτων.

— Τῇ παρελθούσῃ πέμπτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μεταβὰς εἰς Θεραπεῖα ἐπεσκέψατο τὰς ΑΑ. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Α. Μαυροκορδάτον καὶ τὸν ἀπὸ τριῶν ἑβδομάδων διατρίβοντα ἐνταῦθα ἀδελφὸν αὐτοῦ πρίγκηπα κ. Γεώργιον Α. Μαυροκορδάτον, ἐπισκεψαμένους τὴν Α. Θ. Π. τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι ἐν Μακροχωρίῳ. Αὐθημερὸν δὲ αἱ ΑΑ. Ἐξ. μεταβᾶσαι μετὰ μεσημβρίαν εἰς Φανάριον, ἐπεσκέψαντο τὸν σεβ. μητροπολίτην Ἡρακλείας, εἶτα δὲ ἐπεσκέψαντο καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου.

Σήμερον, ἑορτὴν τῆς ἁγίας καὶ πανευφήμου Εὐφημίας, ἧς τὸ λείψανον εὑρηται ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ ὁ μὲν Μέγας Πρωτοσύγκελλος κατὰ τὸν ἑσπερινόν, ὁ δὲ σεβ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐκκλησιαζομένου πολλοῦ πλήθους εὐσεβῶν.

Η ΠΕΡΙ ΤΑ ΘΕΙΑ
ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΗΜΩΝ

Ὅταν ἀναγινώσκωμεν τὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ περὶ ὠφελείας καὶ ζημίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἐρωτῶμεν τί πραγματικῶς ἤθελεν ὠφελήσει τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν καταγινόμενον ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ζωῇ ὅπως ἀπολαύσῃ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν καλῶν τοῦ κόσμου· τί τέλος ἤθελε ζημιωθῆ φρικτῶς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Πρὸς τί ὁ ἄνθρωπος ἐν μέσῳ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ παραμελεῖ ἐκείνου, ὃ δὲν δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ τοῦ πλούτου ὅλων τῶν βασιλείων τῆς γῆς; διατί, ἐνῷ εὐτυχέστερος ἤθελεν εἶναι ἐὰν ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, ἐὰν σέβηται καὶ φυλάττῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, παραμελεῖ ταύτας καὶ περιφρονεῖ διὰ τοῦ ἀνοσίου αὐτοῦ βίου πᾶν

ὅ,τι ἱερόν, πᾶν ὅ,τι ὅσιον προτείνει αὐτῷ ἡ θρησκεία πρὸς ὀρθὴν παιδαγωγίαν καὶ ὁδηγίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρετήν; Διατί νὰ φαίνηται ψυχρὸς ἀπέναντι τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἐνῷ ἄλλως μακαριώτερος καὶ εὐτυχέστερος θὰ ἦτο φυλάττων ταῦτα καὶ συμμορφούμενος πρὸς τὸν ἱερὸν νόμον τῆς πίστεως αὐτοῦ; Ναί, διατί νὰ μὴ ἀσκῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἀρετήν, τελειοποιῶν οὕτω τὸ δένδρον τῶν ἔργων αὐτοῦ; Μικρά τις ἀμέλεια ἢ ψυχρότης τις κατὰ βάθος εἶναι συνήθως ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ· ἂς θεωρήσωμεν πρὸς στιγμὴν τοῦτο, καὶ ἂς παραστήσωμεν τοὺς κινδύνους, οὓς ἔχει νὰ παρατρέξῃ πᾶσα ψυχὴ τοιαύτη· ἐξυμνήσωμεν τοὺς δικαίους· διότι ἡ καθεύδουσα ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ αὐτούς· δείξωμεν αὐτοῖς τὴν βαθμίδα, δι' ἧς, ἀπὸ τῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς ψυχρότητος εἰς τὰ καλά, καταβαίνει τις μέχρι τῆς ὑψίστης παρεκτροπῆς εἰς τὴν κακίαν, ὅπερ συμβαίνει συνήθως, α' ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας τῆς πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα, καὶ β' διὰ τῆς ἀτελοῦς παρατηρήσεως τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ.

α'

Σπανίως συμβαίνει, νομίζομεν, ἵνα ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρυνθῇ, λησμονήσῃ, καὶ ἐγκαταλείψῃ τὰς διδασκαλίας καὶ ἀρετὰς καὶ τὴν εὐσέβειαν, ἣν ἐδίδαξέ τις αὐτὸν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ· ἡ αἰφνιδία αὕτη μεταλλαγὴ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς προσοχῆς αὐτοῦ θὰ ἦτο καὶ δι' αὐτὸν ἐπίσης οὕτως ἀποτρόπαιος καὶ φοβερά, ὡς ἡ ἔκπτωσις ἐκ μιᾶς ἀληθοῦς θρησκείας καὶ ἡ μετάβασις εἰς ἄλλην τινὰ ψευδῆ· δίκαιός τις, ὅστις διὰ μιᾶς κατέστη κακὸς καὶ ἀσεβής, καθίσταται ἀπέναντι τῶν ὀρθαλμῶν τῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων τόσον μισητός, ὡς ὁ ἐκπεπτωκὼς ὅλως τῆς θρησκείας αὐτοῦ· ὁ χειρότερος ἐχθρὸς εἶναι πανουργότερος, ὅταν ἀθῶάν τινὰ ψυχὴν καθοδηγῇ εἰς μεγάλας ἁμαρτίας. Γνωρίζει καλῶς ὅτι ἡ ἐπιβουλὴ αὐτοῦ δὲν ἐπιτυγχάνει, καὶ ὅτι τόσον ἀπρόοπτοι ἀλλοιώσεις ὁμοιάζουσι τὰς τρομερὰς ἀσθενείας, ὧν τὰ θανατηφόρα ἀποτελέσματα ὅπως προληφθῶσι, πρέπει σύντονα ἰατρικὰ μέσα νὰ μεταχειρισθῶμεν. Τί δ' ὅμως ποιεῖ ὅπως κατωρθώσῃ νὰ σαγηνεύσῃ καὶ ἀποπλανήσῃ τὸν δίκαιον εἰς φρικαλέας πράξεις; Καθοδηγεῖ αὐτὸν πρὸς τὴν ἀδιαφορίαν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἥτις κατ' ἀρχὰς εἶναι μικρά τις πτῶσις, ἢ μᾶλλον παρέκκλισις ἐκ τοῦ ζήλου, ὅστις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀδρανείας καὶ τοσαύτης ἀδιαφορίας, ὥστε ἡ παραμικρὰ αἰτία συνεπάγει τὴν παράληψιν.

Ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων παραδειγμάτων, ἅτινα ἐπιβεβαιοῦσι τὰ ἀνωτέρω, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἀναφέρει ἡ ἱερὰ Γραφὴ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εἰς ἀπώλειαν ἀπαγωγῆς τοῦ δικαίου, θὰ ἀναφέρω ἓν καὶ μόνον. Ὁ Σολομών, ὁ σοφὸς οὗτος καὶ θεοσεβὴς βασιλεύς, ὅστις πρὸς τιμὴν καὶ σέβας τῆς θεότητος ἔκτισε τὸν μεγαλοπρεπῆ ἐκεῖνον ναόν, ὅνπερ ἰδὼν ὁ κόσμος ἐθαύμασε διὰ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ, ἐνησχολεῖτο ἐντὸς αὐτοῦ πάντοτε εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ, προσφέρων μεγαλοπρεπεστάτας θυσίας, καὶ ἐπαναγαγὼν πάλιν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν πρὸς Θεὸν ἱεροτελεστιῶν, αἵτινες εἶχον ἀρχίσει νὰ χαλαροῦνται. Ἦτο ὁ ἴδιος παρὼν εἰς τὰς τελετάς, καὶ ἡ θερμὴ καὶ διακαὴς αὐτοῦ προσευχὴ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνεπέμπετο πρὸς τὸν Κύριον μετὰ τῶν καπνῶν τῶν σπανίων ἐκείνων θυσιῶν. Τὰ ἄσματα αὐτοῦ ἐκ καθαρᾶς καὶ θερμῆς πρὸς τὴν θεότητα καρδίας ἀντελάλουν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ Θεός, ὅστις εἰσήκουε τῶν δεήσεων τούτου, ἐδείκνυε τὴν εὐχαρίστησιν Αὐτοῦ διὰ διαφόρων θαυμάτων. Ἀλλ' ὅμως ποῖος ποτὲ ἤθελε πιστεύσει, ὅτι ὁ θεοσεβὴς καὶ ἐνάρετος ἐκεῖνος βασιλεὺς ἐξέπεσεν εἰς τὸ φρικωδέστερον τῶν ἁμαρτημάτων; οὐδείς, ἐὰν δὲν διεσώζοντο τὰ ἱερὰ βιβλία, ἔνθα ἐκεῖνα ἐκτίθενται. Καὶ ὅμως συνέβη τοῦτο!

Ἡ τρελλὴ ὅλως πρὸς τὰς γυναῖκας ἀγάπη διέστρεψεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκλινε τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐλαβείας. Ἀποκατέστη ἡσυχος καὶ ἀδιάφορος ἀπέναντι τῶν ἱεροτελεστιῶν οὕτως, ὥστε, ἀποχωρῶν τοῦ θείου βωμοῦ, ἔθυε καὶ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν ἀληθῶν εἰδώλων! «Γράψον τῷ ἐπισκόπῳ τῷ Λαοδικείας (λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἐν τῇ Ἀποκαλύψει), καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς γνωρίζει τὰ ἔργα σου· γνωρίζει καλῶς ὅτι ἀδιάφορος καὶ μήτε θερμὸς μήτε ψυχρὸς ἐγένεσο πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὅλως ἀμέριμνος εἰς τὰς ἱεροτελεστίας», διὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐμίσησε καὶ ἀπέβαλεν αὐτόν. «Θέλω ἀρχίσει ἀπορρίπτων σε ἐκ στόματός μου»· λοιπὸν τόσον ἐξώκειλεν ὁ ἐπίσκοπος οὗτος, ὥστε νὰ προκαλέσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου; Ὄχι, ἀλλὰ τὸ θάμβος τοῦ πλούτου διέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ἐξώκειλεν ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ, ἥτις προύκάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου.

Ἐὰν ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὅτε ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν παρὰ τῷ θείῳ διδασκάλῳ εὑρίσκετο, παρέμενεν ἐν τῇ προσευχῇ, ἐὰν ἔβλεπεν ἀκρόασιν εἰς τὰς ἐπανειλημμένας ἀναμνήσεις τῆς ἱερᾶς πίστεως, αἵτινες προύκάλουν τὴν προσευχήν, οὐδέποτε ἤθελεν ὑποπέσει εἰς τὸν πειρασμόν, ἐκ δὲ τούτου εἰς τὴν ἄρνησιν αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ποῖος λοιπὸν ἀμφιβάλλει πλέον ὅτι ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν θρησκείαν συνεπιφέρει τὴν πτῶσιν τῶν νέων πρὸς τὰ μεγαλείτερα ἁμαρτήματα;

Ποῖος λοιπὸν ἤθελε πρὸς στιγμὴν ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ ἀδιαφορία τοῦ χριστιανοῦ πρὸς τὰ θεῖα δὲν θέλει φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὡς τὸν Σολομῶντα, ὡς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Λαοδικείας, ὡς τὸν Πέτρον; Δύναται ποτὲ μία ψυχὴ ἀποκλίνουσα καὶ ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὸ ἀγαθόν, δύναται, λέγω, νὰ ἀγαπηθῇ παρὰ Θεοῦ; Δὲν θέλει δὲ προκαλέσει καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου ἐπ' αὐτῆς; Ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀδυνάτου πρὸς τὰ θεῖα χριστιανοῦ εἶναι ζωὴ ἀληθῶς ἀδύνατος· ἡ σύνδεσις αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν κρέμαται ἀπὸ μιᾶς κλωστῆς, ἥτις εἰς

τὴν μικροτέραν πνοὴν θέλει διαρραγῇ. Ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη αὐτοῦ εἶναι μόνον σπινθὴρ ἀγάπης, σβεννύμενος εἰς τὴν ἐλαφροτέραν πνοὴν τοῦ ἀνέμου τῆς ἁμαρτίας· εἶναι ἡ τελευταία πνοὴ τοῦ ψυχορραγοῦντος.

Μὴ ἐρωτᾶτε λοιπὸν πλέον, πόθεν ἡ ἀναισθησία καὶ ἡ ἀδράνεια ἡμῶν πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ πόθεν ἡ ἄλυσος αὕτη τῶν ἁμαρτημάτων, ἣν σύρομεν ἐν ἀναισθησίᾳ. Μὴ ἐρωτῶμεν πλέον πόθεν τὰ ἐπανειλημμένα ἁμαρτήματα τῶν τέκνων, καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ θεραπόντων ἡμῶν αἱ ἀπάται! Τῆς ἐπισταμένης ἐρωτήσεως ἡ ἐπισταμένη ἐξέτασις θέλει διδάξει ὅτι μόνη αἰτία τούτων τῶν κακῶν εἶναι ἡ ἀδιαφορία ἡμῶν αὐτῶν πρὸς τὰ θεῖα. Ἀληθῶς κατ' ἀρχὰς εἶναι μικρά τις καὶ ἀπαρατήρητος σύμπτωσις· ἡ περιστολὴ τοῦ ζήλου ἡμῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, πλὴν οὐαὶ ἡμῖν! ἡ μικρὰ αὕτη περιστολὴ τοῦ ζήλου θέλει φέρει τὴν ἀηδίαν πρὸς τὰ θεῖα καὶ συνέπεια αὐτῶν ἕπεται ἡ γενικὴ ἡμῶν καταστροφή!

Ταῦτα πάντα εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα, ὅπερ φέρει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ πρέπει νὰ καταστήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν νέαν γενεὰν πολὺ προσεκτικοὺς πρὸς τοῦτο. Τὸ δεύτερον εἶναι, ἐὰν δηλαδὴ ἡμεῖς ἀπὸ φόβου πρὸς τὰ βάρη ἀθετῶμεν καὶ παραμελῶμεν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

6'

Ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἥτις ἅπαξ ἐδείχθη ἀδιαφόρως ἔχουσα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὴν θρησκείαν, ἥτις δὲν ἐκτελεῖ ἀκριβῶς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν χρέη, ἐπὶ τέλους θέλει ὑποκύψει ὑπὸ τὸ ἴδιον αὐτῆς βάρος· ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον θέλει παρεκκλίνει τῆς ὁδοῦ, πίπτουσα ἐν τῷ βαράθρῳ τῆς ἀπωλείας.

Ἡ πιστὴ ἔρευνα καὶ παρατήρησις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ καθαρὰ ἀπόδειξις τῆς τελειότητος, εἰς ἣν ἡ ψυχὴ βαίνει. Παρατηρήσατε πρὸς στιγμὴν μίαν ἐνάρετον καὶ ἀθῴαν ψυχήν, ἥτις συγχωρεῖ μικράς τινας ἀνοησίας, καὶ θέλετε ἀνακαλύψει ὅτι, τοῦ χρόνου προϊόντος, συνειθίζουσα ἐν τῷ σφάλματι ὑποπίπτει εἰς τὰ φρικωδέστερα ἁμαρτήματα. Ἰδοὺ δὲ ἡ κλίμαξ τῆς καταπτώσεως. Πρῶτον ἄρχεται νὰ ἀναφαίνηται μικρά τις ἀδιαφορία, ματαιότης, πολυπραγμοσύνη, λοιδωρία· καὶ τελευταίᾳ βαθμὶς πρὸς τὸ βάραθρον τῆς ἀπωλείας εἶναι ἡ ἀναισθησία. Ἐπὶ τέλους μία τοιαύτη ψυχὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξασθενεῖ, ὥστε ἀπόλλυσι τὴν λεπτότητα ἐκείνην τῆς συνειδήσεως, καὶ τὸν ἀθῷον καὶ παιδικὸν φόβον, καταλήγουσα ἐπὶ τέλους εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπωλείας. Τοιαύτη ψυχή, ἐὰν ἀκόμη φαίνηται ὅτι ζῇ, εἶναι ὅμως πρὸ πολλοῦ νεκρὰ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης ἀναφέρω ὑμῖν τὸν Δαβίδ, τὸν θεοσεβῆ ἐκεῖνον προφήτην καὶ βασιλέα, τὸν ἀληθῆ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Μικρά τις πολυπραγμοσύνη, ἐλαφρόν τι βλέμμα πρὸς τὴν Βηθσαβεὲ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ φρικῶδες διπλοῦν ἁμάρτημα: τῆς μοιχείας καὶ τοῦ φόνου. Ἐπίστευέ ποτε ὁ προφητάναξ ὅτι ἁπλοῦν βλέμμα, ὅπερ ἄλλως ἠδύνατο νὰ προλάβῃ, ἐπίστευε, λέγω, ὅτι ἤθελε ῥίψει αὐτὸν εἰς τὰς φρικαλέας ἐκείνας συνεπείας; Ἐὰν εἰς τὸ τοιοῦτον ἤθελεν ἀμφιβάλλει ἐν ἀρχῇ, ἡ πεῖρα ὅμως ἔδειξεν αὐτῷ πόσον ἠπατήθη εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ. Τὸ βλέμμα ἐκεῖνο πᾶς τις ῥίπτει πρὸς τὸ ἕτερον φῦλον, καὶ νομίζει αὐτὸ ἀθῷον, καὶ οὐχὶ ἁμάρτημα· νομίζει ὅτι πράττει τοῦτο ὑπείκων εἰς τὴν καλαισθησίαν, καὶ ὅμως ἡ καλαισθησία αὕτη ἐστὶν ὁ σπινθὴρ, ὅστις ἀνάπτει καὶ κατακαίει τὴν καρδίαν, εἶναι ἡ κακὴ ἐκείνη ἀφετηρία, ἐξ ἧς ἀπορρεῦσαν τὸ κακὸν κατέστρεψε τὴν ψυχήν.

Ὁποῖον ἁμάρτημα καὶ ὁποίας συνεπείας δὲν ἐπέφερεν ἡ ματαιοφροσύνη καὶ ἀστειότης τῆς Δείνας! Ἐθεᾶτο τὰς γυναῖκας τῆς χώρας Συχέμ· ὅτε δὲ εἶδε τὸν υἱὸν τοῦ Ἐμμὼρ τοῦ ἄρχοντος τοῦ τόπου, εὐθὺς ἠράσθη αὐτοῦ, καὶ αἱ συνέπειαι ἦσαν λυπηραὶ καὶ φρικτότατα, προκαλέσασαι τὸν θάνατον ἐκείνου καὶ τὴν καταστροφὴν ἁπάσης τῆς πόλεως! Καὶ ὅμως ἡ μικρὰ ἐκείνη ἀστειότης δὲν φαίνεται ἡμῖν μηδαμινή; Ναί! Ἀλλ' εἴδετε καὶ τὸ μέγεθος τῶν φρικτῶν συνεπειῶν;

Τὰ λυπηρὰ πλὴν ἀληθῆ ταῦτα παραδείγματα πρέπει νὰ διδάξωσιν ἡμῖν τὸν τρόπον ὅπως ἀποφεύγωμεν τὴν σκιὰν τῆς ἁμαρτίας. Ἀνόητος ἀστειότης μετὰ τοῦ ἑτέρου φύλου, ἀνωφελεῖς συνδιαλέξεις ἐν ταῖς συνεντεύξεσι, μάταιοι χοροὶ καὶ ἐφεσπερίδες, ὅλως κοσμικὰ ἄσματα, νυκτεριναὶ φαντασιοπληξίαι, καὶ ρωμαντικότητες, ἀμέλεια εἰς τὰ χρέη τοῦ ἐπαγγέλματος ἡμῶν, ταῦτα βεβαίως δὲν δύναταί τις ὡς θανατηφόρα ἁμαρτήματα νὰ χαρακτηρίσῃ· ἀλλ' ἐφ' ὅσον προχωροῦσιν, αὐξάνουσιν ὁλονέν, ἀποκαθιστάμενα φρικώδη ἁμαρτήματα!

Τὸ καθὲν ἐξ αὐτῶν διεγείρει ἓν πάθος, ὅπερ φαινόμενον κατ' ἀρχὰς ἀθῷον δὲν κρίνει τις ἀναγκαῖον νὰ πολεμήσῃ· εἶτα ἡ συνέπεια αὐτοῦ ἐστὶν ἀξιοδάκρυτος. Ἰδοὺ λ.χ. ἐμπειρικώτερον· ὀλίγαι σταγόνες ὕδατος ἐν ὥρᾳ ἀφιδρώσεως δὲν ἐπιφέρουσι συχνάκις αὐτὸν τὸν θάνατον; Ἀγαπῶντες λοιπὸν τὴν ὑγείαν ἡμῶν δὲν χρεωστοῦμεν νὰ προφυλαττώμεθα ἐξ αὐτοῦ; καὶ ὅμως ἐνῷ διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος φροντίζομεν τόσον, εἴμεθα τόσον ἐπιλήσμονες ὥστε νὰ χάνωμεν αὐτὴν τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς;

Πλὴν θὰ εἴπητε, ταῦτα πάντα εἶναι μικρολογίαι, καὶ οὐδόλως βλάπτουσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ· ὅταν τις κατὰ μέγα μέρος κρατῇ καὶ φυλάττῃ αὐτὸν, ὁ Θεὸς καθὸ πολυεύσπλαγχνος θέλει συγχωρήσει τὰ ἐλαφρὰ ταῦτα σφάλματα, καθότι γνωρίζει ὡς πλάστης καλῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν. Ὁποία ἀθλία ὑπεκφυγή! Θεωροῦντες τὴν βλάβην τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ πᾶν, ὅπερ βλάπτει τὴν ὑγείαν, ὅταν βλέπωμεν νὰ φέρῃ τὴν ἀδυναμίαν, ἥτις τέλος προκαλεῖ καὶ θάνατον, βεβαίως ὅλοι λέγομεν ἐσωτερικῶς τὸ ὄχι! Πῶς λοιπὸν τολμῶμεν ὡς μικρὸν πρᾶγμα νὰ θεωρῶμεν τὰς μικρὰς μέν, πλὴν συχνὰς ἐκείνας καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς ἕξεις μεταβαλλομένας ἀδυναμίας, ἀφοῦ καλῶς γνωρίζομεν ὅτι κατακερματίζουσι τὴν ἰδίαν ἡμῶν ψυχὴν, καὶ καθιστῶσιν αὐτὴν παρὰ Θεῷ

μισητήν; Ἔχομεν λοιπὸν τοσαύτην ἀβελτηρίαν ὥστε νὰ ἦναι ἀδιάφορον ἡμῖν ἐὰν ἡ ψυχὴ ἡμῶν θεωρῆται παρὰ Θεοῦ ὡς νεκρὰ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας! Ὁποία ἀδιαφορία! Προσέξωμεν καλῶς! ἀναμνησθῶμεν ὅτι τοὺς ὁμοίους εὐκόλως δυνάμεθα νὰ ἀπατήσωμεν, πλὴν τὸν παντεπόπτην οὐδέποτε! Ἡ δὲ τέχνη τῶν τεχνῶν ἐν τούτῳ συνίσταται: Νὰ προλαμβάνωμεν τὸν ἐλάχιστον σπινθῆρα, ὅστις δύναται ν' ἀνάψῃ μεγάλην ἀνεπαισθήτως πυρκαϊάν.

Μ.

ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ
ΤΡΙΩΝ ΘΡΑΚΙΚΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ*

α'] ΤΥΡΟΛΩΗΣ (κατὰ τοὺς σωζομένους κωδῆκας)

1] **Πορφύριος,** 1772
2] **Νεόφυτος,** 1781
3] **Σεραφείμ,** 1808
4] **Διονύσιος,** 1821, ὁ εἶτα Ἡρακλείας
5] **Γρηγόριος,** 1831, ὁ κατόπιν Καλλιπόλεως
6] **Νικόδημος,** 1835
7] **Μελέτιος,** 1839—1848. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τούτου ἡ ἐπισκοπὴ Τυρολώης ἐγένετο ἀρχιεπισκοπή, καὶ ἀμέσως τμῆμα τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας.

β'] ΓΑΝΟΥ καὶ ΧΩΡΑΣ· περὶ τῶν ἀρχιερέων τῆς μητροπόλεως ταύτης βαρυσήμαντον ἔκθεσιν ἔγραψεν ὁ ἀξιότιμος κ. Ἐλευθ. Γρ. Ταπεινὸς, ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ ἀναδιφήσει τῶν μητροπολιτικῶν κωδήκων ὡς ἐκ χαρᾶς παρέλειψε δύο ἀρχιερεῖς, ἀναγκαζόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν ὅλων τὰ ὀνόματα, βεβαιοῦντες κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀληθῆ ἐργασίαν τοῦ σκαπανέως τούτου τῶν γραμμάτων. Εὑρίσκεται δέ που· **Παχώμιος,** 1578.

Εἰς δὲ τοὺς σωζομένους κώδηκας τῆς μητροπόλεως, ὡς εἶδον, οἱ ἑπόμενοι:

1] **Μακάριος,** 1603
2] **Νεόφυτος,** 1610, εἶτα Κερασοῦντος
3] **Ἰγνάτιος,** 1613
4] **Γερμανὸς,** 1616
5] **Ἰωαννίκιος,** 1624, εἶτα Ἡρακλείας καὶ κατόπι πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
6] **Ἰάκωβος,** 1637. ὁ τέως Σίδης
7] **Παΐσιος,** 1637, ὁ πρώην Ρόδου
8] **Γαβριὴλ,** 1648, εἶτα πατριάρχης Κ]πόλεως
9] **Κοσμᾶς,** 1651
10] **Δωρόθεος,** 1654
11] **Γερμανὸς,** 1666
12] **Χριστοφόρος,** 1670
13] **Κωνστάντιος,** 1688
14] **Ἄνθιμος,** 1705
15] **Ἱερόθεος,** 1733
16] **Βαρθολομαῖος**· ὁ διάδοχός του Νεόφυτος τὸν ἀναφέρει εἴς τι πρακτικὸν, συνάμα δὲ εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν οἶκον ὑπάρχει ἡ γραφὴ ΒΡΘΛ
17] **Νεόφυτος ὁ πελοποννήσιος,** 1746
18] **Προκόπιος** ὁ εἶτα Σμύρνης, ἀδελφὸς τοῦ Νεοφύτου
19] **Παΐσιος,** 1770
20] **Ματθαῖος,** 1780
21] **Κύριλλος,** 1788
22] **Γεράσιμος,** 1798
23] **Λεόντιος,** 1823
24] **Μακάριος,** 1835
25] **Μελέτιος** (ὁ ἀπὸ Ἐλαίας) 1837, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θράκης παραλίας ἀπὸ τότε
26] **Ματθαῖος,** 1841, ὁ πρώην Δημητριάδος
27] **Κύριλλος,** 1845, ὁ ἀπὸ Κορυτσᾶς
28] **Κύριλλος,** 1848, ὁ ἀπὸ Σβορνικίου
29] **Χρύσανθος,** 1853
30] **Γρηγόριος,** 1873, ὁ ἀπὸ Κασανδρείας
21] **Τιμόθεος,** 1873, ὁ ἀπὸ Χαλεπίου
32] **Παρθένιος,** 1875, νῦν Σωζοαγαθοπόλεως
33] **Βενέδικτος,** 1881, ὁ νῦν Πισιδείας
34] **Πολύκαρπος,** 1886, Χωρηνός.

γ'] ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ καὶ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΣ· τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχιερέων εἶπεν ἡμῖν ὁ νῦν ἐπίσκοπος, κ. Γρηγόριος Φωτεινὸς, τινὰ ὅμως εὗρε καὶ ἀλλαχοῦ ὁ κ. Ταπεινός·

1] **Σέργιος,** 1580
2] **Γαβριὴλ** (Τ.) **
3] **Ἀκυρέντιος,** 1622, (Τ.)
4] **Νεόφυτος** (Τ.)
5] **Θεοδόσιος,** 1675, (Τ.)
6] **Νικόδημος,** 1752
7] **Καλλίνικος,** 1767
8] **Μελέτιος,** Λέριος, 1788, εἶτα Ἡρακλείας (αὐτὸς συνέταξε πρῶτος κώδηκα τῆς ἐπισκοπῆς)
9[**Νεόφυτος,** 1795, ἀποθανὼν ἐν τῇ βασιλευούσῃ, μεθ' ἓν
10] **Σεραφείμ,** 1822

* Ἡ ἀναγραφὴ αὕτη τῶν μητροπολιτῶν Γάνου καὶ Χώρας καὶ τῶν ἐπισκόπων Τυρολλώης καὶ Σερεντζίων (Τσορλοῦ καὶ Στράντζας) καὶ Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως, ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΡΚΖ' συνεδρίᾳ τῆς Ἑταιρίας τῶν Μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν, ἥτις ἀνέλαβε νῦν τὴν ἄθροισιν πληροφοριῶν περὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, πρὸς σύνταξιν καταλόγων ἀκριβῶν κατὰ τὸ ἐνὸν, ὅπως οὕτω συμπληρωθῇ τὸ λαμπρὸν ἔργον τοῦ Lequien, τὸ Oriens Christianus. Σ. Σ. Ἐκκλ. Ἀληθείας.

** Τὸ στοιχεῖον Τ δεικνύει ὅτι ἀναφέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ κ. Ἐλευθ. Γρ. Ταπεινός.

11] **Νεόφυτος,** 1834, ἐκ Περιστάσεως
12] **Γρηγόριος ὁ Λεοντόπουλος,** 1865
13] **Γρηγόριος ὁ Φωτεινὸς,** 1882.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Ι. ΔΡΑΚΟΣ Μοσχονήσιος.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΔΙΩΓΜΟΙ

«Οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι».

Β΄ Τιμοθ. γ΄ 12—13.

Ἀπορροῦντες οἱ εὐσεβεῖς τῶν εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν τηρηταί, οἱ στερεᾶς τροφῆς — ἵνα κατὰ τὸν Ἀπόστολον εἴπω—χρείαν ἔχοντες, ἐρωτῶσιν ἴσως· καὶ λοιπὸν οἱ πονηροί, οἱ ἀπατεῶνες, αἱ αἰσχρόβιοι θέλουσι προάγεσθαι καὶ δοξάζεσθαι ἐν τῷ κόσμῳ, προσκτώμενοι πλοῦτον, δόξαν, τιμάς, ἀξιώματα, καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ κόσμον ἀγαθά; οἱ δὲ ἐνάρετοι, εὐσεβεῖς καὶ ἠθικοί, οἱ ἐρασταὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν πιστοὶ ὀπαδοὶ καὶ ἀκόλουθοι θέλουσι διώκεσθαι; Ἡ κακία λοιπὸν καὶ ἡ πονηρία, ἡ ποταπότης καὶ εὐτέλεια, ἡ ἀνηθικότης καὶ ἡ ἀσέβεια θέλουσιν ἀξιοῦσθαι τιμῆς καὶ ὑπολήψεως; αἱ δὲ θεοφιλεῖς ψυχαὶ καὶ ἐνάρετοι θέλουσιν ὑβρίζεσθαι καὶ περιφρονεῖσθαι; Τοὺς πονηροὺς λοιπὸν καὶ κακοὺς θέλουσιν ἐκτιμᾷ οἱ ἄνθρωποι, τούτων δὲ τὰ ἔργα ὁ δίκαιος Θεὸς ἀνεχόμενος θέλει παρίστασθαι οἱονεὶ ἀποδεχόμενος, τοὺς δὲ δικαίους καὶ καλοὺς οἱονεὶ παρορῶν καὶ ἀποστρεφόμενος; Ἀλλὰ τότε—ἴσως θέλουσιν εἴπει τινές—πρὸς τί οἱ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς πόνοι; πρὸς τί οἱ πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ κάματοι καὶ ἀγῶνες; πρὸς τί αἱ παντοειδεῖς θυσίαι, ἃς αὐτοθελήτως ἀναλαμβάνουσιν οἱ θέλοντες νὰ βιῶσι βίον κατὰ Θεόν, οὐδαμῶς δὲ ἀποβλέποντες εἰς τὴν δόξαν τῶν πολλῶν κἂν ἰσχυροὶ οὗτοι τύχωσι; Τότε ποῦ οἱ περὶ ἐπιβραβεύσεως τῶν ἐργατῶν τῆς ἀρετῆς ἐπαγγελίαι, καὶ αἱ περὶ τιμωρίας καὶ κολάσεως τῶν ἐργατῶν τῆς κακίας ἀπειλαί; Τότε ποῦ ὁ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐθνῶν, καὶ τῶν αἰώνων καθόλου πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἁγιότητα θαυμασμὸς καὶ τοῖς ἐργάταις τούτων ἡ ἀνομολογουμένη τιμὴ καὶ ὑπόληψις, ἀφοῦ τῶν μὲν πονηρῶν καὶ γοήτων κλῆρος θέλει εἶσθαι ἡ προκοπή, τῶν δὲ εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων ὁ διωγμὸς καὶ ἡ περιφρόνησις; Ἐκπλήττει ἀληθῶς τὸν ἄνθρωπον, θορυβεῖ τούτου τὸν νοῦν καὶ κλονίζει τὴν καρδίαν ἡ περὶ τῆς τύχης ἀμφοτέρων διδασκαλία τοῦ οὐρανοβάμονος. Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει.

Ἡ τύχη τῶν ἐργατῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς εὐσεβείας ἀπὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι τοιαύτη. Ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ τῆς ἐπὶ γῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρξεως, ἐν τῇ προσκαίρῳ ταύτῃ δοκιμασίᾳ, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ εὐσέβεια ὡρίσθησαν νὰ δοκιμάζωνται ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ, τὴν δὲ ἀλήθειαν τούτων δεικνύουσιν αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἀθῶος καὶ εὐσεβὴς ἦτο ὁ δευτερότοκος υἱὸς τῶν πρωτοπλάστων ὁ Ἄβελ, πονηρὸς δὲ καὶ ἀσεβὴς ὁ πρωτότοκος ὁ Κάϊν, καὶ ὅμως ὁ Κάϊν, ὁ πονηρὸς καὶ γόης, προέκοψεν ἐπὶ τὴν κακίαν, ἐφθόνησεν, ἥπάτησε τὸν ἀθῶον Ἄβελ, καὶ ἀποσπάσας αὐτὸν ἀπατηλῶς τοῦ πατρικοῦ οἴκου φέρει εἰς τὸ πεδίον, ὅπου ἔβαψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἀθώου τούτου ἀδελφοῦ.

Χριστιανοί, οἱ θορυβηθέντες ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ διδασκάλου τῶν ἐθνῶν ἀνακύψατε· πονηροὶ καὶ γόητες προκόψουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ χεῖρον. Προκόψουσιν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν, τὴν πονηρίαν, τὴν ἀσέβειαν, τὴν αἰσχρουργίαν, τὴν δολιότητα, τὴν συκοφαντίαν, τὴν κακουργίαν, τέλος, ἐπὶ τὸ ἔγκλημα. Προκόψουσι τὴν προκοπὴν τοῦ Κάϊν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι, πρῶτοι ἐκκλίνοντες τῆς ἀρετῆς, διαφθειρόμενοι, ἐξαχρειούμενοι, διὰ λόγων ἀπατηλῶν, διὰ κολακειῶν, διὰ πολλῶν καὶ παντοίων γοητειῶν καὶ δελεασμάτων θέλουσι προσπαθῆ νὰ ἀποπλανήσωσι τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς, νὰ διαφθείρωσι, νὰ καταστήσωσιν ὁμοίους αὐτοῖς τοὺς ἀθώους καὶ εὐσεβεῖς, τοὺς ἐναρέτους καὶ ἁγνούς. Αὐτοὶ πρῶτοι θέλουσι κλείσει δι' ἑαυτοὺς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἔπειτα δὲ θέλουσι κωλύσει καὶ τοὺς θέλοντας εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν. Ἀκούετε ποία θέλει εἶσθαι ἡ προκοπὴ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων; προκοπὴ ἐπὶ τὸ χεῖρον, προκοπὴ ἄγουσα εἰς τὸν θάνατον, προκοπὴ ἄγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν.

Ἡ προκοπὴ ὅμως αὕτη τῶν πονηρῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον, εἶναι ἀναγκαιοτάτη, «ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται» ἵνα ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἀρετὴ τῶν εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων κατάδηλος ἀποβῇ· οὕτως ἡ ἀγνότης τοῦ Ἄβελ κατάδηλος ἀπέβη· οὕτω ἡ σωφροσύνη τοῦ Ἰωσὴφ ἐγνωρίσθη· οὕτως ἡ ὑπομονὴ καὶ πραότης τοῦ Δαβὶδ—ἀδίκως διωκομένου ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ—ἐγνωρίσθη· οὕτως ὁ ζῆλος τοῦ θεσβίτου Ἠλιοὺ—ἀπηνῶς διωκομένου ὑπὸ τῆς πονηρᾶς Ἰεζάβελ—ἐμαρτυρήθη. Οὕτω ἅπαντες οἱ πρὸ τοῦ νόμου καὶ μετὰ τὸν νόμον εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι ἐθλίβησαν, ἐδιώχθησαν, περιεφρονήθησαν. Πάντες οἱ θέλοντες νὰ βιῶσιν εὐσεβῶς καὶ ἐναρέτως πάσχουσι, δυστυχοῦσι, θλίβονται ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πλεῖσθ' ὅσα ὑφίστανται· ὁ διδάσκαλος τῆς ἠθικῆς Σωκράτης ἀποθνήσκει ἐν τῇ φυλακῇ, ὁ χρηστὸς καὶ φιλόπολις Φωκίων πίνει τὸ κώνειον. Τίς ἐνάρετος καὶ θεοσεβὴς δὲν ἐξεκένωσε τὸ ποτήριον τῶν τοῦ κόσμου ἀνιῶν καὶ θλίψεων μέχρι πυθμένος; πότε διελλάγη ἡ πονηρία πρὸς τὴν ἀρετήν, ἡ γοητεία πρὸς τὴν εὐσέβειαν; πότε ἐκοινώνησε τὸ σκότος πρὸς τὸ φῶς; πότε συνεβάδισεν ἡ πονηρία καὶ γοητεία μετὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας; Οὐδέποτε. Διὰ τοῦτο «οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται». Διὰ τοῦτο «πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι». Διὰ τοῦτο ἡ ἀρετὴ θέλει παραγκωνίζεσθαι, καὶ ἡ κακία προάγεσθαι· διὰ τοῦτο οἱ ὑποκριταί, οἱ ραδιοῦργοι, οἱ κόλακες, οἱ συκοφάνται — οἱ κυκλοῦντες τοὺς θρόνους τῶν ἰσχυρῶν—οἱ προδόται, οἱ ἄδικοι,

οἱ φθονεροὶ θέλουσι προάγεσθαι καὶ ἀνυψοῦσθαι εἰς τοὺς βαθμοὺς καὶ τὰ ἀξιώματα, τὰς πρωτοκαθεδρίας καὶ τοὺς θρόνους, διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι ἐν τῷ κόσμῳ, —ὅπου σπανίως ἡ ἀρετὴ ἐπιζητεῖται, ὅπου ἡ σταθερότης τοῦ χαρακτῆρος ὡς δυστροπία λογίζεται, ἡ ἐλευθεριότης ὡς ἀπείθεια πρὸς τοὺς ἰσχύοντας καὶ ἀνταρσία κατ' αὐτῶν χαρακτηρίζεται—θέλουσι πάντοτε εἶσθαι ἀγαπητοί, περίβλεπτοι καὶ τιμῶν κάτοχοι· διὰ τοῦτο οἱ ἔχοντες μείζονα ἀναισχυντίαν, πλειοτέραν ἀνάιδειαν, ἧττονα ἐλευθεριότητα, μηδεμίαν χαρακτῆρος στερεότητα, οὐδένα κόκκον ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας, θέλουσιν εἶσθαι ἰσχυροὶ καὶ περίβλεπτοι· ἐν ᾧ οἱ ἐργάται τῆς ἀρετῆς, οἱ μάρτυρες τῆς ἀληθείας, οἱ κήρυκες τῆς εὐσεβείας θέλουσιν ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν· «Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε»· θέλουσιν εἶσθαι ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν κακίαν τῶν πονηρῶν, ὡς τὰ πρόβατα εἰς τὴν μανίαν τῶν λύκων· «Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων»· θέλουσι μισεῖσθαι καὶ ἀποστρέφεσθαι ὑπὸ πάντων «Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου»· θέλουσι δὲ ὑφίστασθαι πάντα ταῦτα διότι δὲν συμφωνοῦσιν αὐτοῖς, διότι δὲν λέγουσι τὸ πικρὸν γλυκύ, τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ πονηρὸν καλόν, διότι δὲν συμμερίζονται τὰς ἰδέας αὐτῶν, διότι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν φατρίαν αὐτῶν· «Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, εἶπεν ὁ Θεάνθρωπος, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος».

Ναί! ὁ κόσμος, ἤτοι οἱ κοσμολάτρειες, οἱ ὑλόφρονες, οἱ προσκεκολλημένοι εἰς τὰ γήϊνα, οἱ χαμαίζηλοι, οἱ χηνώδεις καὶ βάρεις οἱ ἀδυνατοῦντες νὰ ὑπερυψωθῶσι τοῦ κόσμου, οἱ ἀδυνατοῦντες νὰ φαντασθῶσι κόσμον ἀόρατον, κόσμον πολὺ τοῦ ὁρωμένου λαμπρότερον καὶ μονιμώτερον, οἱ ψυχικοί, οἱ ἀνίκανοι νὰ δεχθῶσι τὰ τοῦ πνεύματος, οἱ ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἀρνούμενοι, οἱ τοιοῦτοι, οἱ χαρακτηρισθέντες ὡς κόσμος, μισοῦσι καὶ ἀποστρέφονται τοὺς ἀλλοτριοφρονοῦντας, τοὺς εὐσεβεῖς, τοὺς ἐναρέτους. «Καταδυναστεύσωμεν, λέγουσι, πένητα δίκαιον, μὴ φεισόμεθα χήρας, μηδὲ πρεσβυτέρου ἐντραπῶμεν πολιᾶς πολυχρονίου»· μὴ δυνάμενοι δὲ φανερῶς νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτῶν καὶ βλάψωσιν αὐτούς, καταφεύγουσιν εἰς δόλους ἐπιβούλους, καὶ συκοφαντίας, δι' ὧν καταδυναστεύουσι τοὺς ἐναρέτους, τῶν ὁποίων καὶ τὴν ὄψιν ἀποτροπιάζονται· «Ἐνεδρεύσωμεν, λέγουσι, τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστι, καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν, καὶ ὀνειδίζων ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου, καὶ ἐπιφημίζων ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν . . . . ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν· βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ, καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ». «Πάντες λοιπὸν οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν διωχθήσονται, πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι». Οὕτω ἀποφαίνεται ὁ θεῖος Παῦλος, οὕτως ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς προεῖπεν, οὕτως ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ, οὕτως ἡ καθ' ἡμέραν πεῖρα διδάσκει.

Οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι ἐγεννήθησαν ἵνα πάσχωσιν ἐν τῷ κόσμῳ, οἱ πονηροὶ καὶ ἀσεβεῖς ἵνα εὐτυχῶσι καὶ ἀπολαμβάνωσι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθά.

Οἱ θέλοντες νὰ ὦσι μαθηταὶ τοῦ Θεανθρώπου ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσωσι τῷ ὑποδείγματι, ὅπερ ἐκεῖνος ἔδωκεν ἡμῖν· οἱ θέλοντες νὰ προσδοκῶσι κληρονομίαν ἐν οὐρανοῖς, ὀφείλουσι καρτερικῶς νὰ ὑποστῶσι τὰς ἀπὸ τοῦ κόσμου περιφρονήσεις, καταδιώξεις, πιέσεις καὶ ἀδικίας· ἡ τῆς ἀρετῆς ὁδὸς εἶνε τραχεῖα, δύσβατος καὶ ἀνάντης, ἀπαιτεῖ δὲ αὐταπάρνησιν τελείαν καὶ νέκρωσιν. Οἱ θέλοντες νὰ μὴ διακινδυνεύσωσι τὸ πολυτιμότερον τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, ἀνάγκη νὰ μὴ ὦσι νήπια ταῖς φρεσίν, ἀνάγκη νὰ ἀπομιμηθῶσι τὸν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἔμπορον τῶν καλῶν μαργαριτῶν, «ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἠγόρασεν αὐτόν», ἀνάγκη νὰ ἀπαρνηθῶσιν ὅ,τι ἐν τῷ κόσμῳ καὶ κατὰ κόσμον ἀγαθὸν ὑπάρχει, ἀνάγκη ἀγογγύστως νὰ ὑποστῶσι πάντα διωγμόν, πᾶσαν περιφρόνησιν· διότι «οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται».

Α. Κ.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐν τῷ 5 τεύχει (μηνὸς μαΐου) τοῦ διανυομένου ΙΓ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Σωτῆρος» Ἀθηνῶν, ὁ ἐν Κύπρῳ ὁμογενὴς δικαστὴς κ. Χρ. Παπαδόπουλος, γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ δημοσιευμάτων, ἐξέδωκε σημείωμα «**Αἱ ἐν Κύπρῳ χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες**» ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ πολλὰς ἀξίας λόγου πληροφορίας παρέχεται τοῖς φιλίστορσιν. Ἐκ τούτου δὲ μανθάνομεν ὅτι ἐν Κύπρῳ ὑπάρχουσιν 72 μοναί, ὧν ἰδέαν τινὰ τῆς ἐπισημότητος καὶ τοῦ ἐν τοῖς μνημείοις τῆς χριστιανικῆς τέχνης πλούτου δίδωσιν ἡμῖν τὸ σημείωμα τοῦ κ. Χ. Παπαδοπούλου. Ὁ συγγραφεὺς σημειοῖ ὅτι εὑρήνται σκεύη ἱερὰ ὀρειχάλκινα καὶ σιδηρᾶ τοῦ ΙΒ'—ΙΔ' αἰῶνος, χειρόγραφα, ὧν τινα σπουδαῖα, χρυσόβουλλα καὶ σιγιλλιώδη ἔγγραφα πατριαρχικά, ὑπομνήματα ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν, πρακτικὰ καὶ συνοδικαὶ ἀποφάσεις, ἐπιγραφαὶ ἐπὶ ναῶν, ἔμμετροι καὶ μή, τῶν αἰώνων Ι'—ΙϚ' κττ. Ὁ κ. Παπαδόπουλος λέγει περὶ τριῶν μόνον εἰκόνων τὰ ἑξῆς, μανθάνομεν δ' ὅτι μνημεῖα τῆς ἁγιογραφίας ἀρχαιότερα τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μετὰ δυσκολίας εὑρεθήσονται· «Ἡ εἰκὼν τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα, ἐν ᾗ κάτωθεν φέρεται καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Ζήνωνος, ὅστις ἐπὶ κεφαλῆς φέρει τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα, ἐν τῇ χειρὶ δὲ αὐτοῦ κρατεῖ τὸ σκῆπτρον καὶ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης ἐν εἴδει δελτίου γέγραπται τὸ ἑξῆς: «Ἐχέτω ἡ Κύπρος τὰ προνόμια»· κάτωθεν τῆς αὐτῆς εἰκόνος φέρεται διὰ μελανοῦ χρώματος τὸ ἑξῆς: «Διὰ συνδρομῆς τοῦ δούλου σου ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου τῆς μονῆς ταύτης· καὶ αὖθις κτῆμα Βαρνάβα μοναχοῦ, χεὶρ Νε-

κταρίου ,ᾠξβ'» —Αἱ εἰκόνες Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα παραπλεύρως ἐζωγραφημέναι, ἔργα καλλιτεχνικά· κάτωθεν δέ εἰσι γεγραμμένα τὰ ἑξῆς: «Ἀνοικοδομήθησαν αἱ παροῦσαι εἰκόνες τῶν ἁγίων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα δεσποτικαὶ διὰ συνδρομῆς καὶ πόθου τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Σωφρονίου ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς, ἔτος σωτήριον ,αφνδ'. Ἰωαννικίου χειρ, κώμης δὲ ἐκ Παλαιοχωρίου· ὧν οἱ ἅγιοι εὔχεσθε διὰ τὸν Κύριον»—Ἡ ὡραιοτάτη εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἣ καὶ Κυκκιώτισσα ἐπιφημιζομένη, ζωγραφηθεῖσα παρὰ τοῦ ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Ἡ ἐν αὐτῇ εὐτεχνία καὶ ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἐπιμέλεια τοῦ τεχνίτου τυγχάνει ἀξιοθαύμαστος· ἐν αὐτῇ διατηρεῖται ἁρμονικὴ εὐρυθμία τοῦ σώματος, τῶν δακτύλων, τῶν χειρῶν, καὶ ἐπιστίλβουσα ὡραιότης τοῦ προσώπου μετὰ διαλάμποντος κάλλους ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν· διὸ δικαίως θεωρεῖται ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἀρχαιότησι καλλιτεχνικὸν ἀριστούργημα ἀπαράμιλλον, καὶ ἀναμφήριστον κειμήλιον ἁπάσης τῆς χριστιανωσύνης.

Ἔν τινι τῶν τελευταίων φυλλαδίων τῆς «Ἑστίας» μετηνέχθη ἀπὸ γαλλικῶν ἐφημερίδων εἴδησις σπουδαιοτάτη περὶ ἀνευρέσεως χειρογράφου, συμβαλλομένου πρὸς πληρεστέραν γνῶσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Δ' αἰῶνος. Ἰδοὺ τί μανθάνομεν: Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας ὁ γάλλος αἰγυπτιολόγος Ἀμελινὼ ὑπέβαλεν ἀνακοίνωσιν περὶ σπουδαιοτάτου τινὸς εὑρήματος, μέγα ἐπιχέοντος φῶς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν. Εἶναι δὲ τοῦτο χειρόγραφον εἰς κοπτικὴν γλῶσσαν, ἀναφερόμενον εἰς τὴν κατὰ τὴν Ἔφεσον Γ' οἰκουμενικὴν σύνοδον, ἥτις κατεδίκασε τὸν Νεστόριον καὶ καθιέρωσε τὴν λατρείαν τῆς Παναγίας. Τὸ χειρόγραφον μετεφράσθη προθύμως ἐκ τῆς ἑλληνικῆς, περιέχει δὲ ἔκθεσιν τῶν πράξεων τοῦ ἀρχιμανδρίτου Βίκτωρος, ἀποσταλέντος παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον τὸν Β', καὶ ἀνακοινώσεις τοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον αὐτοῦ περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ γενομένων.

Ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ τῆς «Ἀληθείας» δυνάμεθα ἵνα ποιήσωμεν λόγον περί τινος ἑτέρας ἀνευρέσεως ἐκκλησιαστικῶν χειρογράφων, περὶ ὧν ἀναγγέλλει ἡμῖν δι' ἐπιστολῆς ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Διονύσιος. Εὑρὼν ἔν τινι ἐνοριακῇ μονῇ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, σεμνυνομένῃ μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας, ἐπιλεγομένῃ δὲ Καλαμοῦς, λόγον εἰς τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ἀνάληψιν ἔπεμψεν ἡμῖν πρὸς μελέτην. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ εὕρηται καὶ ἕτερος λόγος εἰς τὴν Παναγίαν Βλαχερνίτισαν, παρ' αὐτῷ δὲ σημειοῦται τὸ ἔτος 1716, καὶ ἐπειδὴ συγγραφεὺς τοῦ πρώτου λόγου ἐστὶν ὁ πρώην Καστορίας Γεράσιμος, ξάνθιος τὴν πατρίδα, συμπεραίνει ὁ σεβασμ. μητροπολίτης ὅτι τούτου ἐστὶν ἔργον καὶ ὁ δεύτερος. Καὶ ὅτι μὲν μητροπολίτης Καστορίας ὑπῆρχεν ἐν τέλει τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος Γεράσιμός τις, ὅστις ἀνῆλθεν ἀκολούθως ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας, διαδεξάμενος τὸν κατά τινα σεισμὸν ἐν Σμύρνῃ φονευθέντα Πρόχωρον, καὶ ὅτι οὗτος ὁ Γεράσιμος, ἐπωνυμούμενος Παλλαδᾶς, εἶχε συγγεγραμμένους πολλοὺς θεολογικοὺς καὶ διδακτικοὺς λόγους, ἔγνωσται καὶ ἐξ ἄλλων, καὶ ἐξ ὧν λέγει ὁ Κομνηνὸς Ὑψηλάντης, εἴ τῳ πιστός· ἀλλ' ἴσως διεδέξατο τὸν Γεράσιμον τοῦτον, ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Καστορίας παραιτησάμενον, ἕτερος Γεράσιμος, ὅστις διαμένων ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ἐκήρυξεν ἐν ἀρχαῖς τοῦ ΙΙΙ' αἰῶνος ἐνώπιον πατριάρχου καὶ συνόδου τὸν πεμπόμενον ἡμῖν λόγον.—Ἀλλ' ὁ ἐπιστέλλων ἡμῖν σεβ. μητροπολίτης εὗρεν ἐν τῇ αὐτῇ ἱερᾷ μονῇ καὶ εὐαγγέλιον, ἀφιερωθὲν παρὰ Γερμανοῦ μητροπολίτου Δράμας, φέρον δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· «Τὸ παρὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀφιερώθη εἰς τὴν ἁγίαν Μονὴν τῆς Ὑπεραγίας μου Θεοτόκου Καλαμιωτίσσης παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος Φιλίππων καὶ Δράμας Γερμανοῦ, ξανθείου, εἰς μνημόσυνον· καὶ εἴ τις βουληθῇ ἀποξενῶσαι αὐτό, νὰ ἔχῃ τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων Πατέρων. Ἐν ἔτει ἀχογ'. Σεπτεμβρίου λ'».—Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ μὲν ἰανουάριον τοῦ 1640, ἀποθανόντος τοῦ Θεοκλήτου, ἐχειροτονήθη Δράμας ὁ Μ. ἀρχιδιάκ. Γεράσιμος, τῇ δὲ 13 μαρτίου τοῦ 1674, παραιτεῖται μὲν μητροπολίτης τις Γερμανὸς, αὐτὸς οὗτος ὁ ἐκ Ξάνθης, διορίζεται δ' ὁ πρώην Πέτρας Νεόφυτος· ὥστε πότε ἐχειροτονήθη ὁ Γερμανὸς ἄδηλον.—Ἕτερον Γεράσιμον μητροπολίτην Δράμας γινώσκομεν μετὰ ἕνα αἰῶνα· οὗτος παραιτησάμενος τὸν θρόνον περὶ τὸ 1780 ἐγκατεβίωσεν ἐν τῇ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, παρὰ τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπερ ἀνήγειρεν ἰδίαις δαπάναις. Τὸ ἐπὶ τῆς θύρας ἐπίγραμμα, καθόσον μέμνημαι, ἔχει ὧδε:

Ναὸν ἐκ βάθρων ὁ Δράμας ἀρχιθύτης
Γεράσιμος ἤγειρε τὸν δε Ἀνδρέου·
Οὗ πατρὶς μὲν πέφυκεν ἡ νῆσος Ἄνδρος,
Μονὴ δὲ αὕτη ἱερὰ Βατοπαιδί.

Καὶ ταῦτα μὲν κείσθωσαν ὡς συμβολή τις εἰς τὸν ἐν τῷ μέλλοντι συγγράψοντα κατάλογον μητροπολιτῶν τῆς Δράμας· ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου, ἐπαινοῦμεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ φιλαρχαίῳ μερίμνῃ καὶ τῇ, κατ' αἴτησιν ἡμῶν, περισυλλογῇ τῶν μνημείων τῆς πατρῴας εὐκλείας, εὐχόμενοι τοῖς δυναμένοις τῶν ὁμογενῶν ὅπως περισώσωσιν ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ πανδαμάτορος χρόνου πᾶν τοιοῦτον ἔργον. Ἐνῷ ἄλλοι μελετῶσιν ἐκδιδόντες τὰ μυίας καὶ μανίας ἐγκώμια, καὶ τὰς νωνύμους φυλλάδας, ὅσαι γίνονται μαρτύρια μόνον τοῦ ποῦ καὶ πῶς ἐδαπανῶντο οἱ τότε λόγιοι, ὀλίγοι γινόμενοι συνήθως ἐπὶ τὰ δέοντα, κόπος ὀλίγος ἀπαιτεῖται πρὸς ἀνασκαφὴν ἑνὸς ὀνόματος ἀγνώστου, ἑνὸς συγγράμματος ὑποτιθεμένου, μιᾶς γενεᾶς ἐν λήθῃ περιπεσούσης. Ζῆλος καὶ φιλομάθεια, προθυμία ἀκα-

ταπόνητος, ἀκούραστος φιλοπονία θέλει ἐξαγάγει εἰς μέσον πολλὰ μνημεῖα τοῦ λόγου, τῆς μνήμης, τῆς φαντασίας. Ἀφ' ὅτου ὁ Βρετὸς ἐξέδωκε τὴν Νεοελληνικὴν Φιλολογίαν, ἀφ' ὅτου προσέθηκεν ὁ Λάμπρος τοὺς τρεῖς αὐτοῦ καταλόγους, ἀφ' ὅτου ὁ Σάθας συνήγαγεν εἰδήσεις γνωστὰς περὶ λογίων, πόσα ἐν εἰκοσαετίᾳ μιᾷ ἐξετάφησαν ὀνόματα! Πόσων φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων ὀργανισμοὶ καὶ τύχαι καὶ συστάσεις διεφωτίσθησαν! Εἰς πόσα μέρη σκιερὰ τῆς εἰκόνος τοῦ παρελθόντος βίου τοῦ γένους ἐπεχύθη φῶς! Πόνος ἀπαιτεῖται μηδὲ λησμονῶμεν ὅτι ἀντὶ μόχθου καὶ ἱδρῶτος πωλεῖ ἡμῖν ὁ Θεὸς τἀγαθά. Μ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. πρωτ. 2951

Προσκαλεῖται ἡ Στυλιανὴ Κοκκινοπούλου ἐκ Σμύρνης ὁρμωμένη ἀγνώστου δὲ νῦν τυγχάνουσα διαμονῆς καὶ κατοικίας καὶ ὑπήκοος ὀθωμανὶς, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ 6 ὥραν τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Παναγιώτου Χρυσοπούλου κατοίκου Καλλιπόλεως, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ παντοπώλου, ἐπὶ διαζεύξει.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν», «Κωνσταντινούπολιν» καὶ «Νεολόγον».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10 ἰουλίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, τῇ 10 ἰουλίου 1890

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 2829.

Τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εὑρεῦον . . . . .

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Ἀλ. Σοντζώφ.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀλεξάνδρας Σοντζὼφ ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρός.

Καταδικάζει τοῦτον εἰς τὰ ἔξοδα τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων καὶ εἰς τὰ λοιπὰ δικαστικὰ τέλη ἀνιόντα εἰς γρόσια 550 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ὁρίζει προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς 31 ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης καὶ

Παραγγέλλει τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως τρὶς εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐκκλης. Ἀλήθειαν», «Νεολόγον» καὶ «Κωνσταντινούπολιν».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 18 Ἰουνίου 1890.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 3 Ἰουλίου 1890.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *Ὁ γραμματεὺς*

Ἱεροδ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 601.

Προσκαλεῖται ὁ Κωνσταντῖνος Καλογιάννης, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας καὶ ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὅπως μετὰ παρέλευσιν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, παραστῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ραιδεστῷ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Πουλχερίας Χ'' Κωνσταντίνου ἐπὶ διαζεύξει.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται τρὶς διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλης. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

1890 Ἰουνίου 27 ἐν Ραιδεστῷ

Ὁ προεδρεύων

† **ὁ Μυρέων ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.**

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ

μηνὸς Ἰουνίου 1890.

	Οἱ κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου εὑρεθέντες.		Οἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα								Οἱ κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου μείναντες.		
			Εἰσελθόντες			Ἐξελθόντες		Ἀποθανόντες					
	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	ἄνδρες	γυναῖκες		ἄνδρες	γυναῖκες	τὸ ὅλο
Ἀσθενεῖς	170	37	295	40	542	244	30	34	5		187	42	542
	83	30	3		116			2			84	30	116
Γηροκομούμενοι	304	133	14	9	460	11	1	5	3		302	138	460
Φρενοβλαβεῖς	140		2		142	24					118		142
Ὀρφανοί	2		2		4						4		4
Περιωρισμένοι	102	27	5	3	137	3	3				104	27	137
Προσωπικὸν	801	227	321	52	1401	282	34	41	8		799	237	1401

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 11 Ἰουλίου 1890

Ἐκ τοῦ Γ. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων

Ὁ Διευθυντὴς Ξ. ΚΑΒΑΔΑΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. | ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.